DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

1934

52STE JAARGANG

INHOUD.

1934.

Blz.

Bestuursberichten ..... 1, 33, 65, 99, 129, 161, 193, 227, 257, 295, 321, 353.

Het geslacht Gewin, door Mr. J. P. J. Gewin, ... 1-14, 40-51, 77-85, 105-113, 131-138.

De oudere generaties der familie Pennis (Overgaauw Pennis), door H. Wijnaendts ..... 14-19.

Attestatie van een notaris over een familiewapen, door Dr. E. Wiersum ..... 19—21.

Boekaankondiging: W. F. Andriessen, Historia dominorum de Teysterband, Arckel, Egmonda, Brederoede, Ysselstein, etc. Purmerend 1933, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland 21-28.

Boekaankondiging: Walther Möller. Stammtafeln Westdeutscher Geschlechter im Mittelalter Darmstadt, 1933, door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop ..... 28—29.

Heraldische Tentoonstelling te Batavia, 18-24 September 1933 ..... 34-36.

Adeldom van Zeeuwsche leenmannen, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius ..... 36-39.

De wapens der Vlaardingsche vroedschappen, door M. C. Sigal Jr. ..... 51-55, 221, 222.

Familie-aanteekeningen van Stapele, medegedeeld Mr. J. H. Bybau .... 55-57, 85—88, 118-120.

De Middelburgsche van de Putte's, door Mr. Dr. J. C. Maris ..... 66-74.

De familie Beyerman te Bordeaux, door Mr. J. J. Beyerman ..... 75-77.

Hare Majesteit de Koningin-Moeder †, door Dr. Th. R. Valck Lucassen ..... 97-100.

Het geslacht van Idsinga, door Jhr. Mr. P. A. J. van den Brandeler ..... 101-104.

Eenige rectificaties inzake de genealogie Drabbe, door W. E. van Dam van Isselt. 113-117, 138-142, 147-149.

De 64 kwartieren van wijlen H. M. de Koningin-Moeder, door Dr. Th. R. Valck Lucassen.. 129-131, 143-146.

Nieuwe gegevens aangaande de oudste generaties van het geslacht van Reede, door J. de Groot 164-179, 200—216, 228—239.

De gemeenschappelijke afstamming van de beide geslachten van Son nader (gebracht, door W. Wijnaendts van Resandt ..... 179-184.

De eerste generaties van, het geslacht Gerlacius, door Mr. H. L. Hommes ..... 185-187.

Algemeene Vergadering van het Genootschap op Zaterdag 2 Juni 1934 ..... 193-195.

Jaarverslag 1933 ..... 195-199.

Pompe en Wijnants, door Mr. A. S. Miedema ..... 215-220.

Boekaankondiging: Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden betreffende Europeanen op Java, beschreven door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. Drukkerij Albrecht. Batavia-Weltevreden 1934, door Dr. Th. R. Valck Lucassen. ..... 220-221.

Z. K. H. de Prins der Nederlanden †, door Dr. Th. R. Valck Lucassen (met portret) ... 225-228.

Het Bossche Regeeringsgedaoht Kuysten, door W. F. del Campo Hartman ..... 239-246.

De hoeve Cruisbrouck en' de familie Thuyning te Naaldwijk, door A. van der Mare1 .... 247—250.

Aanvullingen, op „De Vroedschap van Zierikzee", door P. D. de Vos, ontleend aan de fiches-collectie van het Landsarchief te Batavia, door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins .. 250-25 1, 286-287, 299—309.

Het geslacht Offerhaus, zijn traditie en geschiedenis, door Mr. M. C. Offerhaus ..... 259-269, 299-309, 321-335.

De afstamming van het geslacht van Lidth de Jeude, door Jhr. Ir. 0. C. A. van Lidth de Jeude 269—274.

De oudere generaties van het geslacht Kruys (Vriezenveen), door C. Kruys ..... 274—280, 317.

Genealogie van het Rotterdamsohe geslacht Bredenburgh, door W. A. van Rijn ..... 280—283.

Het Bossche Regeeringsgeslacht Kuysten, door Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland ..... 283-286.

In memoriam Dr. Evert Jan Thomassen à Thuessink van der Hoop, geb. te 's-Gravenhage 22 Aug. 1885, overl. te Loenen op de Veluwe 22 Aug. 1934, door Dr. Th. R. Valck Lucassen (met portret) ..... 289-296.

De afstamming van het geslacht van Lidth de Jeude, door W. Wijnaendts van Resandt ... 309-311.

Blz.
Geslacht Kalff, door H. Wijnaendts . . . . . 311-314.
Een genealogisch curiosum, door Dr. Th. R. Valck Lucassen . . . . . 314-315.
Jacobus Schultz van Haegen en zijn betrekking tot het Rotterdamsche geslacht' van der Lee, door W. J. L. Poelmans . . . . . 335-339.
Roomschgezinde Hollandsche geslachten in betrekking met den Keizer, door Mr. R. Bylsma . . 339—340.
Het huwelijk van Justinus van Nassau en Anna de Merode, door Dr. A. J. van de Ven . 340—342
Familie-aanteekeningen Frena, medegedeeld door P. van Eeghen . . . . . 342—345.
Delftsche Overschie's, door H. Wijnaendts . . . . . 345-348.
Wapenborden1 in de Ommelanden tusschen Eems en Lauwers (1568—1826), medegedeeld door Adolf Pathuis . . . . . 353-365.
Het Alkmaarsche Regeeringsgeslacht Kloek, door Mr. J. Belonje . . . . . 365-368.
Geslacht van Doorn (Gorinchem), door H. Wijnaendts . . . . . 368-37 1.
Wapens van Openbare Gemeenschappen in Nederlandsch-Indië, door G. F. E. Gonggryp (met plaat) . . . . . 371-373.
Het rouwbord van Jacobus Schultz van Haegen, door Mr. F. Daniëls 373-374,
Boekaankondiging: E. A. van Beresteyn. Geschiedenis der Johanniterorde in Nederland tot 1795. Van Gorcum en Comp. N.V. Assen 1934, door Dr. J. Ph. de Monté verloren . . . . . 374-375.

Kortemededeelingen: Claes van (de) Werve, 29; Familie van Teyens, 57, 58, 89, 90, 122; Delft-Vlaardingsche Overschie's, 58, 59; Het graf van Anna van der Does tot Noordwijk (1641—1700), 59; Geslacht Slingerland, 88, 89, 121, 122; Heraldiek op rijm., 90, 91; Overschie, 91, 150; Verbetering eener doopinschrijving (Aux Brebis), 123; Van Alderwerelt, 123; Gemeentewapen, 123; Waterschapswapens, 123, 315, 376; Adelsgunst, 124, 2,228; Het geslacht van Idsinga, 149, 150; Keppel 151, 152; Fischescollectie van het Landsarchief te Batavia, 152; Hollandsche grafsteen in Januari 1934 (gevonden op Ceylon, 187; Titels en namen, 188; Forstner van Dambenoy, 188; Eenige aanteekeningen uit de trouwboeken van Katwijk, 252; Pompe en Wijnants, 252, 253; Van de Poll, 288; Tuning-Hooreman, 316; Hassebroek, 316, 317; Nog meer van Son's, 348, 349; Geslaoht Kalff, 376, 377; Van Heiden, 377, 378.

Vragen en antwoorden : Aa (van der) 159; Aggama (van) 253; Arentz 253; Asbeck (van) 253, 288; Balck (van) 253; Bayard 128; Bedloo 124; Beeck (van der) 378; Beeckhuisen 59; Bellasis 378; Bellinchave (van) 60, 124; Bellinkhoven (von) 60, 91, 124; Bellous 378; Benoni 378; Bert 319, 352; Bilt (van der) 29; Bingelius 382; Bogaard (van den) 382; Bois (du) 125, 153, 222; Bout (van, den) 222; Braconier 125, 317; Broeke (van den) 1'25, 189, 222; Brugmans 222; Burddes 190; Bye (de) 189, 222; Byvanck 92; Chevalier 379; Danckward (von,) 319; Diemen (van) 30; Diest (van) 188; Ditlof Tjassens 92; Dompselaer (van) 318; Donck (van der) 92, 126; Donkersloot 379; Dorsten ('van,) 253; Duiking 30, 92; Ebben 349; Egmond (van) 154; Emingha (van) 253; Engels 253; Eytelwein 154, 190; Gentil 223; Goddard 92; Greve 318; Grunelius 223; Gijsberts 29; Haas 156, 190; Haasbaart 62, 92, 127; Haes (de) 349, 379; Haesbaert 127; Hagen (van der) 93; Hakken-'berg van Gaasbeek 351; (H)alen (van) 318; Halsema (van) 127; Hamel 380; Hanekro(o)t(h) 190; Harling von Geispertsheim (von) 318; Hassert 62, 94; Havius, 62, 157; Helbers 380; Hofland 349; Horst (van der) 31; Hudde 158; Hulter (de) 62,223; Hummelinck 318; Cate (ten) 126; Kettenis 224; Keijzer 31, 63; Kissing 253, 349; Klein 128, 254; Clockener 125, 189; Cluitersma 29; Koch 158; Cock 158; Colder 223; Colf 126; Koning (de) 349; Koningsberger 381; Cool 317; Coster 153, 317; Kostermans 224; Couvée 223; Couwenhoven (van) 154; Croesen 224; Cuylenburg (van) 349; Kuysten 319, 349, 350; Kuysten van Hoesen 128, 254; Lamers (von) 319; Lamsweerde (van) 94, 158; Langewagen 350; Latenstein 63; Lauder 64; Launder 128, 160; Leeuw (van der) 350; Lentfrinck 94, 158; Marle (van) 254; Martens 154; Marschall (von) 319; Meer (van der) 319; Meerman 381; Metman 351, 381; Millenaar 381; Morin de Villeneuve 319; Nierop (van) 64; Oever (ten) 64; Ouden (den) 351; Passavant 254; Peinemann 191; Piederiet 351; Poorten (van der) 351; Pijl ('van der) 96; Ravestein (van) 96; Rossem (van) 31; Ruever (de) 159, 191; Ruyter (de) 320, 383; Rijckevorsel (van) 381; Rijsendael 224; Salis (de) 128; Santen (van) 156, 190; Sarlemijn 351; Sas 351; Schepper (van de) 159; Schorsch (de) 128; Schriek 96; Schummelketel 192; Schutte 254, 288; Stanton 64; Sterwerd (van) 125, 189; Straatman 382; Ta(c)k 351, 382; Tecko 31; Tengbergen 255; Thurkow 254; Thuyning 351; Tienhoven (van) 352, 382; Tjassens (Ditlof) 92; Umbgrove 319, 352; Uytenhage 159; Vaal (de) 224; Valk 255, 352; Vegelmans 255, 320; Velthuijsen (van) 255, 352; Vermunt 224; Verwel 159; Veije (de) 320, 383; Villegas (de) 64, 128, 160; Visscher (de) 255; Voogt (de) 31; Voortman 352, 384; Vos 223; Vos (de) 128; Vosch van Roelinxweert 96; Warmond (van) 192; W(e)ijnands 256, 320; Wicrsma 222; Willinck 318; Wiltbanck 128; Witkop 224; Woltérinck 153; Wrede (de) 32; Wijck (van) 224; Wijnants 256; Onbekende wapens 192, 320, 352, 384; Onbekend portret 160; Portretten van Moens 192.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden vau het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleïenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1. LII° Jaargang. Januari 1934.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heeren J. Hoynck van Papendrecht, te "s-Gravenhage, R. 1. van Sonsbeeck, te Maastricht, en Jhr. C. M. Storm van 's Gravesande, te Ermelo, respectievelijk sedert 1921, 1906 en 1930 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

M. THIERRY DE BYE DÓLLEMAN . . . *'s-Gravenhage.*
Paul *Gabriëlstraat 139.*

Jhr. Mr. D. P. M. GRASWINCKEL . . . *'s-Gravenhage.*
Archivaris b/h Alg. Rijksarchief. *Waalsdorperweg 221.*

W. INDEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Van. Lumeystraat 65.

Ir. J. J. VAN RIETSCHOTEN . . . . . *Rotterdam.*
Oostzeedijk 104.

Ir. H. A. H. DE RONDE . . . . . *Maastricht.*
Hoofding. v/d Prov. Waterst. in Limburg. *Wilhelminasingel 125.*

Mevr. de wed. Dr. J. E. J. SANNES,
geb. CLANT BINDERVOET . . . . . *Scheveningen.*
Stevinstraat 71.

Dr. A. J. VAN DE VEN . . . . . *Arnhem.*
Hoofdcommies-chartermeester b/h Rijksarchief.

Adreswijzigingen.

Mr. C. J. HEEMSKERK . . . . . *Amsterdam (Z.).*
Sophialaan 37.

E. A. VAN POELVOORDE . . . . . *Meerssen (L).*
Raarderberg *45.*

Nieuwe Ledenlijst.

Ter besparing van drukkosten zal de nieuwe ledenlijst dit jaar in den loop van Januari in gestencilde exemplaren verschijnen, welke op aanvrage aan het bureau van het Genootschap, Bleyenburg 6, 's-Gravenhage, voor de leden verkrijgbaar zullen worden gesteld.

Bij dit nummer worden verzonden titel, inhoud en register op de namen, behoorende bij den 51sten jaargang (1933).

Het Geslacht Gewin,

door Mr. J. P. J. GEWIN.

Omtrent dit geslacht bevatte het Tijdschrift „de Wapenheraut", Jaargang 1897, een artikel, welks summiere inhoud allerminst op nauwkeurigheid aanspraak kan maken. Als stamvader wordt daar vermeld Hans Christopher Gewin, die als officier in een Duitsch regiment in 1674 in Ootmarsum trouwde blijkens de navolgende huwelijksinschrijving in de Registers der Hervormde Kerk: „Den Erentfesten enn Manhafften Hsns Christopher Gewin onder 't Regiment Dragonders van de Heer Overst Brrlips welbestelter Lieutn, Anna Sophia Staverman, Doghter van sal. Burgem. Egbert Staverman tot Ootm. copul. 21 July 1674". Gaf deze inschrijving omtrent zijne herkomst geen licht, een voortgezet onderzoek in de Overijsselsche Archieven leverde evenmin resultaat op. Dit behoeft geen verwondering te wekken, omdat hij, bij zijn huwelijk in actieven militairen dienst, terstond na zijn huwelijk aan den krijg deelnam en kort daarna overleed, zooals bleek uit het raadsprotocol van Ootmarsum i.d. 4 Nov. 1675, dat melding maakt *van* een legaat van Aegte van Bevervoorden aan hare nicht Anna Sophia Staverman, daar genoemd „Weduwe zal. Lieutenant Gewin".

Voor de nasporing van oudere generaties bestond eene aanwijzing in de familieoverlevering, die Saksen als bakermat aangaf en waarvan de juistheid waarschijnlijk voorkwam door het feit, dat destijds twee Saksisch0 regimenten von Berlepsch bestonden. Zonder nader0 gegevens zou echter een onderzoek in de zeer omvangryke archieven van het destijds wijd uitgestrekte gebied van Saksen zeer bezwaarlijk zijn. Allereerst werden daarom de nasporingen beperkt tot de Universiteitsmatrikelen der Duitsche Universiteiten en een onderzoek in de gedrukte literatuur.

Brachten de eerste bronnen verschillende dragers van den familienaam aan het licht, in eenige oude Duitsche biographische woordenboeken, oude en nieuwere geschiedkundige werken en plaatsbeschrijvingen werden zeer vele bijzonderheden omtrent het leven en werken van dragers van den familienaam gevonden. De meest uitvoerige biographiëen zijn wel die van den predikant Oeorge Gewin (1627-1703), van wie de schrijvers Mittag, Oberländer etc. vermeldden, dat hij te Borna in Saksen in 1627 is geboren. Zijne doopinschrijving in de registers der Evangelisch-Luth. Kerk te Borna bevestigde de juistheid hiervan, terwijl mede bij dit onderzoek bleek, dat hij een zoon was van Martin Gewin en Angnisz Jungadam. Het huwelijk dezer echtelieden werd mede in de registers van Borna gevonden in het jaar 1624, terwijl de overlijdensregisters dier gemeente van het jaar 1637 den dood vermelden van genoemde Angnisz Jungadam met de toevoeging : „Martin Oewins, Brobsteyverwnlthers hinterlassene Witibe von Merseburgk". Deze toevoeging gaf vanzelf de richting aan voor de voortzetting der nasporingen : in de eerste plaats kwamen daarvoor in aanmerking het domkapittel-archiet te Nerseburg en de kerkelijke registers dier stad.

Eerstgenoemd archief bleek zeer veel bronnen te bevatten omtrent Martin, terwijl in het jaar 1634 en eene reeks van daaropvolgende jaren zeer dikwijls de naam Oeorge Gewin in genoemd kapittel-archief voorkomt. Al dadelijk kon uit de archief-protocollen worden vastgesteld, dat Martin en Oeorge broeders waren en dat Oeorge zijn broeder Martin in 1634 als Verwalter der Proosdij van Merseburg was opgevolgd. Het resultaat van dit onderzoek, dat omtrent het leven der beide broeders tal van bijzonderheden opleverde, wordt ten deele in de te volgen stamreeks verwerkt.

Voor het genealogisch onderzoek kwam natuurlijk in de eerste plaats in aanmerking het kerkelijk archief der Domkerk, waartoe de beide broeders krachtens hun ambt behoorden. De registers dezer kerk vangen echter eerst later aan, zoodat die der andere kerken in Merseburg vervolgens werden geraadpleegd, waarvan de Sancti Maximikirche of Stadtkirche, als zijnde de grootste, allereerst voor archiefonderzoek in de termen viel. De doopregisters dier kerk brachten den doop van een viertal kinderen van Oeorge Gewin aan het licht, t.w. Hans Christopher, Maria Benigna, Anna Veronica en Martha Sibylla.

Eerstgenoemd kind Hans Christopher Gewin werd in de St. Maximikerk te Merseburg gedoopt op 13 October 1644. Bij zijn doop en dien der ander0 drie kinderen wordt hun vader George rechter der stad Merseburg genoemd. Uit verschillende andere inschrijvingen blijkt, dat hun moeder de voornamen Maria Benigna droeg.

Het onderzoek in de kapittelprotocollen te Merseburg had intusschen reeds uitgewezen, dat Oeorge Gewin een goed te Atzendorf bij Merseburg en landerijen te Oberclobikau bezat, alle welk0 goederen ressorteerden onder het hoogstift Merseburg. Na zijn0 benoeming tot rechter der stad Merseburg kwamen de aangelegenheden, zijn persoon betreffende, onder de „Gerichtsbarkeit" der stad, zoodat een verder onderzoek in het stedelijk archief aangewezen was. Hierbij viel in het bijzonder de aandacht op een raadsprotocol van 3 December 1677, waarin meldingwordt gemaakt van de „auswärtige" onmondig0 kinderen van Hans Christopher en Heinrich Gottfried, di0 beiden in het protocol als overleden zoons van George Gewin zaliger worden vermeld [1]). Deze act0 is, voor wat het vroegtijdig overlijden van gen. Hans Christopher betreft, in overeenstemming met het hierboven genoemde protocol van Ootmarsum i.d. 4 Nov. 1676. Eene tweede omstandigheid wijst op de identiteit van den te Ootmarsum in 1 ti74 getrouwden luitenant Hans Christopher Gewin en den in 1644 te Merseburg gedoopten naamgenoot. De eenige zoon van Hans Christopher en Anna Sophia Staverman liet twee zijner kinderen met de namen Maria Benigna en Anna Veronica doopen, welke beide voòrnamen, zoowel in Duitschland als in Nederland, tot de zeldzame behooren en blijkens een uitgebreid onderzoek naar de familie Staverman in dit geslacht niet voorkwamen. In dit verband zij opgemerkt, dat de Duitsche wapenzegels van George Gewin eveneens den pelikaan vertoonen, die door de Nederlandsche tak is gevoerd. Alleen bestaat er tusschen deze wapens dit verschil, dat Oeorge in het doorsneden schild sub II drie palen voerde en de Nederlandsche tak drie dwarsbalken. Voor deze afwijking is echter eene volgens het oordeel van den schrijver zeer plausibele verklaring te geven, welke hieronder bij de beschrijving van het wapen volgt. Opmerkelijk is voorts, dat Qeorge, voordat hij als verwalter der proosdij te Merseburg optrad, evenals Hans Christopher, in militairen dienst was. Als vaandrig vonden wij hem in 1633 in den Beierschen Oberpfalz, waar hij trouwde met Maria Benigna Rummel, aldaar wonende en gesproten uit een oud Beiersch geslacht, zooals hieronder blijkt. Aan dit geslacht nu zijn de voornamen der kinderen van George en di0 van den eenigen zoon van Hans Christopher: Maria Benigna en Anna Veronica ontleend.

Voor de nasporing van oudere generaties, welk0 in 1931 is voortgezet, was van belang de bovenvermelde inschrijving van het huwelijk in de kerkelijke registers van Borna op 19 Jan. 1624, waarin Martin Gewin werd ingeschreven als herkomstig uit „Siebenlehn bei Nossen". Het kerkelijk archief van dit stadje bleek echter door groote branden in het begin der 17e eeuw te zijn vernietigd, waarna het onderzoek werd voortgezet in het zich in het Hauptstaatsarchiv van Dresden bevindende rechterlijk archief van Siebenlehn. Dit bevatte eene acte van 20 April 1618 [2]), waarin Gregor Böhme te Siebenlehn concessie verzocht voor den bouw van een huis op een door hem van Abraham Gewien, burger van

[1]) Ratsprotocol. Stadt Merseburg 1677. R(ats) A(rchiv) Merseburg. 1677, pag. 312. Fach VII.

[2]) Akten Nossen Rep. XXXII. nr. 41. H(aupt-) S(taats) A(rchiv) Dresden. Loc. 33488.

Siebenlehn, gekocht gedeelte van een aan laatstgenoemde toebehoorenden tuin. De in genoemd archief berustende Landsteuerregister van Siebenlehn der jaren 1617 [3]), 1620 [4]) en- 1623 [5]), de belasting aangevende van de inwoners van het stadje voor hunne „Erbgütter, werbenden. Gelder und Farnusz", vermelden den aanslag van Abraham Gewin. In de desbetreffende registers uit de jaren 1600 en 1602 — uit de tusschen 1602 en 161'7 liggende jaren zijn geen registers aanwezig — komt hij niet voor, evenmin in die der op 1623 volgende jaren. Deze belastingregisters van 1617, 1620 en 1623 bevatten geen anderen drager van den familienaam.

Op grond van het feit, dat Abraham de eenige Gewin is, die in dien tijd in het kleine stadje belastingplichtig was, moet als zeker worden aangenomen, dat wij hier met den vader van Martin en George te doen hebben. Laatstgenoemde gaf voorts aan zijn in 1634 geboren oudsten zoon de voornamen Abraham Sebastian, waarin in verband met het alstoen in Duitschland bestaande gebruik, om den oudsten zoon naar den grootvader van vaderszijde te noemen, eene bevestiging van Georges afstamming van Abraham ligt. De voornaam Sebastian zal zijn ontleend aan den toenmaligen domproost van Merseburg Sebastian von Berbisdorf.

Het ontbreken van een aanslag in de registers van Siebenlehn uit de jaren 1600 en 1602 deed vermoeden, dat Abraham in dien tijd nog niet in Siebenlehn woonde. Het stadje behoorde destijds tot het ambt Nossen, waarvan de hoofdplaats was de op 4 K.M. van Siebenlehn gelegen stad Nossen, waarbij een jachtslot van den Hertog van Saksen was gelegen en welke stad, door de verdeeling van het zeer rijke grondbezit van het opgeheven klooster Zella aan particulieren, destijds in omvang toenam.

Er was thans alle aanleiding om de belastingregisters dezer stad na te slaan, temeer, omdat het onderzoek tot nu toe had uitgewezen, dat de leden der familie in het bezit van vaste goederen waren geweest en uit een protocol van het Domkapittel te Merseburg van 1640 [6]) was gebleken, dat iemand uit Nossen, met name Lamprecht Fleischer, door eene schuldvordering in financieele betrekking tot George Gewin te Merseburg stond.

Het onderzoek in de Steuerregister van Nossen had inderdaad succes ; in alle 14 belastingregisters, loopende van de jaren 1567 tot en met 1595 [7]), kwam een Abraham Gewin als eigenaar van een huis en landerijen te Nossen voor.

Al dadelijk leek het zeer onwaarschijnlijk, dat deze Abraham Gewin identiek was met den nog in 1623 in Siebenlehn vermelden naamgenoot. In elk geval bestond er nu alle aanleiding, om de kerkelijke registers te Nossen te raadplegen, die van 1678 af zijn bewaard

[3]) Landsteuerregister. Meissn. und Erzgeb. Creysses. H. S. A. Dresden. Nr. 2644 Vol. 1. 1617. pag. 485.

[4]) Idem H. S. A. Dresden, nr. 2644 Vol. 1. 1620, pag. 442.

[5]) Idem H. S. A. Dresden, nr. 876 Vol. IV. 1623, pag. 459, 460 v, 472 en 473.

[6]) Copialbuch Domkapittel Merseburg 1639-1641, fol. 171, D(om) K(apittel) A(rchiv) Merseburg, C. II.

[7]) Landsteuerregister, Meissn. u. Eregeb. Cr. Hauptstaatsarchir Ao. 1567, Nr. 529 Vol. 111; 1568, Nr. 563 Vol III; 1569, Nr. 600 Vol. II; 1570, Nr. 637 Vol. VII; 1572, Nr. 667 Vol. IV; 1573, Nr. 674 Vol. III; 1574, Nr. 685 Vol. IV; 1576, Nr. 705 Vol. IV; 1577, Nr. 714 Vol. IV; lö78 Nr. 724 Vol. 111; 1579, Nr. 736 Vol. IV; 1583, Nr. 746 Vol. IV; 1589, Nr. 814 Vol. 11; 1595, Nr. 827 Vol. TI.

gebleven. De oudste daarin voorkomende aanteekening betreft „Anna Abraham Gewhin", die in 1686 te Nossen met Georg Schreyer van Dresden trouwde. Vervolgens werden in deze registers nog twee huwelijksproclamaties gevonden, t.w. van "Abraham Gewhin, der Junger" en „Christina, filia relicta Urban Vogels zu Nossen" op Misericordia dni 1689 en van "Abraham Gewhin" en „Anna vidua Clement Schneider", Dominica Misericordiae 1692. De doopboeken van Nossen vermelden voorts : "Abraham Gewhin, junior", in 1688 tweemaal als doopgetuige genoemd en „Abraham, filius Abraham Gewhin, der Junger", gedoopt 1 April 1690. In de overlijdensregisters komen voor de volgende inschrijvingen : 11 Jan. 1692 „Martha, uxor Abraham Gewhin", en 29 Mei 1592 "Abraham, filiolus Abrahams Gewhins junioris".

De juist genoemde Martha kan niet de vrouw van Abraham Gewin de jonge zijn geweest; deze trouwde immers in 1689 en in tweeden echt in 1592. Bij haar overlijden wordt zij geen weduwe genoemd, zoodat Abraham Gewin de oude toen nog in leven was, hetgeen bevestigd wordt door zijn aanslag in de Landsteuer, Laetare 1696. Dezen voornaam Martha gaf George Gewin te Merseburg in 1653 aan een zijner dochters, waaruit weder Georges afstamming van Abraham de jonge, Martha's zoon, voortvloeit.

Na 1692 komt de familienaam in de kerkelijke registers,, die volledig bewaard zijn, niet meer voor, zoodat de conclusie voor de hand ligt, dat Abraham Gewin de jonge en zijn vader naar elders zijn vertrokken en eerstgenoemde zich eerst later in het naburige Siebenlehn heeft gevestigd.

Door de inschrijvingen in het Landsteuerregister van 1667, waarin Abraham Gewin de oude onder de „Neue Stedter" van Nossen voorkomt, kwam vast te staan, dat deze zich in of omstreeks 1667 te Nossen heeft gevestigd. Aangezien hij in die registers tot 1696 genoemd wordt, zal hij omstreeks 1636 geboren zijn. Het huwelijk van zijne doohter Anna in 1686 met den in Dresden wonenden Georg Schreyer, wiens familienaam van omstreeks 1600 af onder de raadsgeslacbten van Dresden voorkomt, wekte het vermoeden, dat Abraham de oude betrekkingen te Dresden had. Voor een onderzoek aldaar viel in de eerste plaats in de termen het Bürgerbuch van Dresden. In het register der eedsafleggingen als burger werd nu in dato 16 Febr. 1601 de navolgende inschrijving gevonden : „Andres Gewyn unser g(nedigen) frawin thorknecht von Strawbingen hat zum burgerrecht gesworn am dinbtage Juliane virginis. Das geldt ist ime uff unsers g(nedigen) h(ern) vorbete irlassen. Hat bewilligt sein zuweip in kurtzer bequemer zeeit von ime zutun und sein geburtsbrieff schirst unsers g(nedigen) h(ern) von Nurmbergk wider, kumpt furzubrengen" [8]).

Een voortgezet onderzoek in het Ratsarchiv en het Hauptstaatsarchiv te Dresden leverde tal van aanteekeningen omtrent Andres Gewyn op, die daarin echter steeds als Andres „Thorknecht", later „Thürknecht" voorkomt. Dat hij in die bronnen altijd bij zijn ambtstitel vermeld is — een gebruik, dat ook bij vele anderen kon worden geconstateerd — is bij hem des te ge-

[8]) Bürgerrechts(registers) i. d. 16 Feb. 1501, pag. 20. R. A. Dresden A XVb 49.

reeder te verklaren, omdat hij, uit de Beiersche stad Straubing geboortig, een naam droeg, die in Saksen niet bekend was en daar zelfs een uitheemschen klank heeft.

Zou men geneigd zijn, aan te nemen, dat hij poortwachter van beroep was, een uitgebreid onderzoek bewees. dat hij met het toezicht over de slotwacht aan het Elbtor belast en „Amtmann" van het hertogelijk slot te Dresden was. De volgende passages uit archiefbronnen leveren hiervoor het bewijs. In de Kammereirechnungen van Dresden van 1604 staat op bladz. 43 aangeteekend: „Nochgeschribenne sollen zu nacht die slussele zu den thoren versorgen ucd frue alle morgen selber bey dem aufslissen sein: Wilischen thor, Hanns Kuppersmidt, am Sehethore Peter Fuger modo Christoff Quinque, am Frawnthor Niclaus Ruel. Das Elbth or versorgt der amptmann. Das pfortichen sal zubleiben bis wol tagk wirdt" [9]). De stedelijke poortwachters, hiervoren met name genoemd, ontvingen natuurlijk hun loon van de stad. De „Amtmann" was echter in dienst van den hertog en had als zoodanig niets met de stad uit te staan, doch ontving wèl evenals eenige anderen telken jare een nieuwjaarsgeschenk van de stad Dresden. Zoo vinden wij in dezelfde Kammereirechnung der stad in 1601 op pag. 140: „Nawen Jars (Geschenk) VIII gr. Zcwigken dem Thorslisser uffm slos. V gr. Merten uff dem slos dem Thorsteher. V gr. dem hausmann uffm slos. XXI gr. m(eines) g(nedigen) h(errn) Thorknecht. XXI gr. dem forster. X gr. seinen knechten." [10]) Uit de titulatuur en de grootte der geschenken, die voor dehertogelgke beambten „Thorknecht" en „forster" elk 21 Groschen, ter waarde van een Goldgulden, bedroegen, volgt weder, dat de „Thorknecht" bij de slotbewaking eene vooraanstaande positie bekleedde Onder zijn commando stonden blijkbaar een aantal soldenieren, immers vermeldt het Geschossregister van Dresden van 1501: „Der Stadt geschengk VI Reinisohe gulden meines gnedigen Hernn thorknecht in der holdunge (huldiging) gegeben. 68 gr. vor ein vas bir denen soldenern uff m.g h begengknis in Meissen geschangkt" [11]). Als men bedenkt, dat de waarde van een paard destijds 3-5 Rheinische gulden bedroeg, wordt hieruit weder duidelijk, dat hij door de stad met een vrij aanzienlijk bedrag begiftigd werd.

Blijkt uit deze laatste bron, dat hij bij feestelijke gelegenheden tot het gevolg van den hertog behoorde, uit de Heerfahrtrechnungen van 1504 volgt wederom, dat hij een vertrouwenspositie bekleedde. Op Diusdag na Michaelis van dat jaar behoorde hij met vele anderen tot het geleide, dat de Hertogin Sidonia tot het plaatsje Grümbach aan de Saksische grens tegemoetreisde [12]).

Mede in verband met den bouw van een nieuw hertogelijk slot onder de regeering van Hertog Qeorge en de versterking van de stad door vestingwerken schijnt in de bewakingsdienst van het slot en de positie van den „Thorknecht" in latere jaren eene wijziging te zijn gekomen; ook vormden zich in dien tijd langzamerhand staande legers, die deels ook voor bewaking dienden. Zoo vermeldt Weck in zijne bekende beschrijving van Dresden op pag. 346 [13]), dat ter gelegenheid van het

[9]) Kammerrechnung Ao. 1504 pag. 43 R. A. Dresden A. XVb 49.
[10]) Idem Ao. 1504, pag. 140.
[11]) Idem Ao. 1501, pag. 132.
[12]) Heerfahrtrechnung Ao. 1504, pag. 219. R. A. Dresden A XVb 39.
[13]) Weck. Der Churf Sächs. weit beruffenen Residentz und Hauptvestung Dresden Beschreib- und Vorstellung. Nürnberg 1660. pag. 342.

huwelijk van Hertog Georges dochter Magdalena met den Markgraaf van Brandenburg op 6 Nov. 1524 aan het hoofd van den stoet naar de Kircha zum heiligen Creutz te Dresden achtereenvolgens gingen: „der Fürsten Marschalle, die vor den Fürsten pflegen zu gehen, darnach des Bräutigams Trompeter und nach selbigan der Fürsten Thürknechte (welche damals Cämmerer waren), dann der Bräutigam, neben Ihme Hertzog Hanns zu Sachsen der ältere auf der rechten und Hertzog George zu Sachsen der Braut Vater uf der lincken Seite", waarna de stoet verder is omschreven.

Merkwaardig is, dat in dien tijd en ook later Andres niet meer met den bijnaam „Thorknecht" wordt vermeld, doch steeds „Thürknecht" wordt genoemd.

Onder de met nieuwjaarsgeschenken begiftigden komt „unsers gnedigen Herrn Thuerknecht" nog in 1538 [14]), doch niet meer in 1539 voor. Hij zal dus in 1538 zijn gestorven, waarschijnlijk als offer van de toen in Dresden heerschende pest Ook in de latere jaren wordt hij niet meer in de archiefbronnen van de stad vermeld. Vermoedelijk was zijn ambtsopvolger Niokel Biberitzsch, die immers voorkomt in de lijst der „Bestallungen Hertzogen Heinrich zu Sachsen" (1639-1641) als „u.g.h. thürknecht" onder de rubriek : „Edelleute sonderlicher Besoldunge."

De in het Hauptstaatsarchiv aanwezige bronnen bleken ook geen aanteekeningen meer te bevatten, waaruit kon volgen, dat Andres Gewin nà 1638 nog leefde. Omtrent zijne nazaten werd echter eene zeer belangrijke inschrijving in het „Gunstbuch" van Dresden van 1563 gevonden, luidende als volgt: „George Thurknecht ist vom Andres Thurknecht seynem Vatter und Margret seyner Mutter ehlich geborn. Zeugen: H. Cristoff Kenthman, Burger, Jakob Kaphan und Blasius Schuman, am Sonnab. nach Invocavit, a° 63." [15]).

Deze getuigenverklaring bewees, dat na doode van Andres Gewyn diens zoon George ook den bijnaam Thürknecht droeg, zoodat het van belang was, om alle dragers van dien bijnaam na te sporen, niet alleen in de archiefbronnen van Dresden, doch ook in die van naburige steden. Hiervoor kwamen in de eerste plaats in aanmerking, a. het stadje Glashütte, dat destijds ontstond door de door Hertog George bevorderde bergbouw en waar gedurende de pestepidemie in Freiberg Keurvorst Maurits eenigen tijd resideerde, b. de reeds genoemde stad Nossen, dig zich sterk uitbreidde door de in 1664 onder de regeering van Keurvorst Maurits van Saksen geschiede opheffing en verdeeling van het rijke grondbezit van het aloude klooster Altenzella en ten slotte c. het stadje Dippoldiswalde, welks slot en omliggende riddergoederen door Keurvorst August van 1560 tot 1568 werden aangekocht. Deze omstandigheden hadden eene emigratie van een groot aantal inwoners uit de residentie Dresden ten gevolge. Voor dit onderzoek was te gereeder aanleiding, omdat, gelijk hiervoren is vermeld, een drager. van den familienaam in de sub b. genoemde plaats voorkwam t.w. Abraham Gewin de oude, die zich in 1667 als nieuwe stedeling in Nossen had gevestigd.

[14]) Kammerrechnung Ao. 1538. R. A. Dresden A XVb 62. Hausgenossenverzeichnis Ao. 1538, fol. 246 v. A XVb 37.
[15]) Vortzeichnis der gonste, mandaten, geburtsbrieffe übirgeben und anderer Kuntschafften durch einen erbarn Rath der Stadt Dresden 1654 angefangen. Blat 48 v. R. A. Dresden Locat 8580.

De registers van den Landsteuer bleken ook hier weder belangrijke gegevens te bevatten, t.w. de navolgende onder het hoofd :„Eynnahme Tuerkensteuer uff der Glashutten den Ersten Termin Im 1542" komt voor: „George Thurknecht hatt sich geschatzt uff 210 Schock" [16]). Zooals uit verschillende inschrijvingen voor den Landsteuer en den Bausteuer uit het jaar 1546 blijkt, bedroeg zijn aanslag in dat jaar voor zijn huis 100 Schock en voor zijne goederen 140 Sohock, totaal 240 Sohock [17]), waarvoor hij op Martini 40 Gr. en Sontag nach vincula Petri 1 Schock 20 Gr. betaalde. In de daarop volgende aanslagregisters komt George Thürknecht echter niet meer te Glashütte voor, wèl, doch eerst in 1567, een „Hans Thiirknecht", hieronder nader te vermelden. Dat George Thürknecht kort na 1646 zou zijn gestorven, moet uitgesloten worden geacht, immers dan zou de aanslag allicht op zijne weduwe of erfgenamen zijn overgegaan. Het scheen daarom welhaast niet aan twijtel onderhevig, dat hij identiek is met den in 1663 'in het Gunstbuch van Dresden vermelden naamgenoot.

Mede in verband met het feit, dat het stedeke Glashütte als gevolg van verval van den bergbouw omstreeks het midden der 16e eeuw sterk achteruitging, was nu eene voortzetting van het onderzoek in het raadsarchief van Dresden gewenscht. Inderdaad had deze nasporing succes door de vondst van de inschrijving als inwoner van Dresden in 1660 van „Geor(ge) Turknecht m(eines) g(nedigen) f(rauen)" [18]). In dat jaar woonde hij dus weder in zijne geboortestad Dresden en bekleedde hij daar evenals zijn vader Andres het ambt van Thürknecht. Met m.g.f. is ongetwijfeld bedoeld de Keurvorstin Agnes, gemalin van Keurvorst Maurits en grootmoeder van moederszijde van Prins Maurits van Oranje. Blijkens meergenoemde inschrijving in het Gunstbuch van Dresden moet George in of na 1663 zijn overleden. Weck vermeldt t.a.p , dat de Thiirknechte in 1624 „Cämmerer" waren, welk ambt o.i. destijds nog geen fiscale functie zal zijn geweest, doch veeleer een vertrouweusambt. welks bekleeders blijkens de voormelde lijst van „Bestallungen" werden gerangschikt onder de „Edelleute sonderlicher Besoldunge".

Wij maakten boven reeds melding van een „Hans Thürknecht" te Glashütte, die voor het eerst in 1667 en sindsdien onafgebroken tot en met 1689 in de belastingregisters voorkomt als bezitter van een huis te Glashütte [19]). Hij is op 22 Maart 1692 echter blijkens het Burgerboek als burger van Dresden beëedigd, bij welke inschrijving hij is vermeld als komende van Glashütte [20]). Deze Hans Thürknecht kan een zoon zijn van een ouderen „Hans Thorknecht", vermeld in het

[16]) Landsteuerreg. von Aemtern und Städten Ao. 1542 nr. 314 Lage 17 b. H. S. A. Dresden.

[17]) Landsteuerreg. von Städten, H. S. A. Dresden Ao. 1546 Nr. 326 Lage 11, a, b, c. d en e.

[18]) Dresdner Gesohossbuoh Ao. 1550 pag. 20. R. A. Dresden A XXI 75 c.

[19]) Landstenerregister von Städten, H. S. A. Dresden: Ao. 1567 Vol. I nr. 20; idem Meissn. u. Erzgeb. Cr. H. S. A. Dresden: Ao. 1568 nr. 586 Vol. 1 nr. 17 a; idem von Städten Ao. 1569 nr. 629 Vol. III nr. 71; idem Meissn. u. Erzgeb. Cr. Ao. 1570 nr. 643 Vol. XIV fol. 76; Ao. 1576 nr. 705 fol. 432 v.; Ao. 1579 nr. 735 Vol. VIII fol. 348 v.; Ao. 1583 nr. 746 fol. 67; Ao. 1589 nr. 814 fol. 495.

[20]) Bürgerbuch von Dresden 1580—1637 bl. 45. R A. Dresden,

„Neuendresdener Teilbuch", dat grootendeels verloren geraakt en waarvan slechts een gedeelte nog aanwezig is [21]). Meer waarschijnlijk is evenwel, dat hij een jongere zoon is van meergenoemden George Thürknecht te Glashütte.

Ook de navorschingen van de archivalia van het stadje Dippoldiswalde, welks slot en omgeving in de jaren 1560 tot 1668 in handen van Keurvorst August was overgegaan en dientengevolge aan bevolking toenam, had. den een gunstig resulaat. De eerste aanteekening van een aangeslagene in den Landsteuer met den bijnaam „Thürknecht" was van 1569 en luidt: „Stadt Dippoldiswalde. In der Stadt: (George) Thurknechtin 16 Sch(ock)." Gelijke aanslagen volgen in alle daaropvolgende registers, voor het laatst in die van 1602. [22])

Een tiental jaren later volgde eene nieuwe inschrijving, luidende : „1612. Stadt Dippoldiswalde: vor der Stadt. 2 gr. 6. pf. George Thurknecht von 6 Schock "[23]).

In dit stadium van het onderzoek kon reeds met zekerheid worden aangenomen en wel op grond van de inschrijving van 1663 in het Gunstbuch van Dresden, dat de dragers van den bijnaam „Thürknecht" tot het het geslacht Gewin behoorden, welks familienaam in Saksen een volkomen uitheemechen klank had en waarvan slechts één lid zich in den persoon van Andres Gewyn, herkomstig van Beieren, in Dresden vestigde.

Nu rees echter de vraag, of de familienaam Gewin wellicht door de afstammelingen van Andres was afgezworen. Een bevestigend antwoord op deze vraag zou echter niet te rijmen zijn met de talrijke inschrijvingen van drie generaties Gewin te Nossen. Het bewijs van het tegendeel werd nu echter geleverd door de navolgende doopinschrijvingen in het kerkelijk archief van Dippoldiswalde, als volgt luidende: „1589. Ein Sohn getnufft George Thurknecht oder Gewyn, heisst George, Freitags nach Quasimodogeniti den 11 Aprilis. Abraham Steinbach Notarius, Michel Dieterich, Davit Simonn sindt Gefattern" en „1600. Ein Sohn getauft George Thiirknecht oder Gewin genannt, heisst Christianns (volgen de namen van de getuigen) den 16 May." Behalve deze kinderen heeft George Thürknecht te Dippoldiswalde in de jaren 1689 tot 1600 nog vier kinderen laten doopen. De bovenvermelde aldaar van 1669 tot 1602 aangeslagene „George Thürknechtin" te Dippoldiswalde, hetgeen beteekent weduwe van George Thürknecht, zal -ongetwijfeld de moeder zijn van den naamgenoot, die voornoemde kinderen liet doopen. Haar man moet dus in of vóór 1669 zijn gestorven en kan niet identiek zijn met den gelijknamigen „Thürknecht" (van Keurvorstin Agnes), die in 1663 al op zeer gevorderden leeftijd was. Deze moet dus een zoon George gehad hebben, die in of vóór 1669 jong is gestorven en weder een gelijknamigen zoon had: den vader van

[21]) Newendressenschen Teilbuch 1541-1565 fol. 215 (Onvolledig). R. A. Dresden.

[22]) Erbregister des Amts Dippoldiswalde von Heinrichen von Maltitzen übergebenu vonn 1569. H. S. A. Dresden Finanzarch. nr. 37894 pag. 7 v.

Landsteuerreg. von Aemtern, H. S. A. Dresden Ao. 1569 nr. 598 Vol. Ia; Ao. 1576 nr. 705 Vol. II pag. 437; Ao. 1583 nr. 747 Vol. II pag. 159 v.; Ao. 1584 nr. 757 Vol. 1 pag. 290; Ao. 1585 nr. 769 Vol. II fol. 172 v.; Ao. 1589 nr. 814 Vol. II fol. 171; Ao.. 1602 nr. 847 Vol. 11 fol. 334.

[23]) Landsteuerreg. Ao. 1612 nr. 869 Vol. II bl. 262. H. S. A. Dresden.

bovenbedoelde van 1689 tot 1600 gedoopte kinderen, van wie de oudste weer den naam George kreeg.

Het bovenstaande stemt ook overeen met de generatie-tijdperken. Van eenzelfde generatie zijn dan de van 1667 tot 1689 met een huisbezit vermelde Hans Thürknecht te Glashütte, de jong gestorven George Thürknecht te Dippoldiswalde, wiens weduwe van 1669 tot 1602 aldaar is vermeld en Abraham Gewin de oude, die van 1667 tot 1696 te Nossen voorkomt, terwijl die overeenstemming ook weder blijkt uit de op ééne lijn staande kinderen van de beide laatstgenoemden: „George Thürknecht oder Gewin genannt", die in of omstreeks 1688 moet zijn getrouwd en van 1689 tot 1600 kinderen liet doopen, Anna Gewin, die in 1686 te Nossen met Georg Schreyer trouwde en haar broeder Abraham Gewin de jonge, die te Nossen in eersten echt trouwde in 1689 en hertrouwde in 1692.

Het moet zeker als eene merkwaardigheid worden beschouwd, dat de naam Thürknecht in de Dippoldiswalder tak een halve eeuw is blijven voortbestaan, zij het dan ook, dat daarnaast de naam Gewin werd gebruikt. Het vermoeden ligt voor de hand, dat deze tak, waarin de voornaam George steeds voorkwam, de oudste is. Wellicht bekleedde George Thürknecht te Dippoldiswalde ook daar het gelijknamige hertogelijke ambt,

In de Nossener tak is de voornaam Abraham gegeven aan het oudste kind van Abraham Gewin de jonge, dat in 1690 overleed, dooh een later geboren kind werd weder met den voornaam George gedoopt.

Het behoeft geen betoog, dat het gebruik van den ambtstitel in plaats van den familienaam de navorschingen zeer bemoeilijkte. Aan den anderen kant werd echter het onderzoek vergemakkelijkt, omdat — in verband met het uitheemsche karakter van den geslachtsnaam in Saksen — die naam dàar niet kon zijn ontstaan. Nadat Andres Gewyn uit Straubing zich in 1601 in Dresden had gevestigd, moesten latere dragers van dien familienaam in Saksen dus wel tot hem in rechte lijn in familieverband staan. Nu uit de kerkelijke inschrijvingen in Dippoldiswalde van 1689 en 1603 blijkt, dat de naam steeds door de descendenten zelf is behouden, is daarmede volkomen verklaard, dat Abraham Gewin de oude te Nossen zich altijd bij den ouden familienaam heeft genoemd.

De Saksische stamvader Andres, geboortig uit Straubing, moet omstreeks 1470 zijn geboren; een onderzoek in het stedelijk archief aldaar wees uit, dat in de laatste helft der 15e eeuw in Straubing een geslacht Gewin leefde, dat, behoudens eene oorkonde van het jaar 1606, waarin de naam „Gewynn" voorkomt [24]), steeds „Gwin" is genoemd, eene schrijfwijze, die overeenstemt met den Beierschen korten spreektrant.

Volgens de volledige belastingregisters van de stad Straubing van 1462 woonden daar destijds: Heinrich Gwin, die een huis bezat. „am Graben vor dem Niederntor gen Hof" [25]), dus in de onmiddellijke nabijheid van het slot der Hertogen van Beieren-Straubing-Holland, Peter Gwyn, eigenaar van een hoekhuis „am Oberen

[24]) Urkundenbuch der Stadt Straubing, Erster Band, bearb. v. Dr. F. Solleder 1911 –1918 Urk.

[25]) Steuerbuch Straubing Ao. 1462 pag. 118. Stadtarchiv Straubing.

Stadtplatx" [26]) en Michl Gwin, bewoner van een huis „vor dem Niederntor" [27]).

Voorts werden in het archief van het Germanische Museum in Nürnberg onder de Priesterbruderschaft van Straubing, waartoe na te noemen dragers van den familienaam behoorden, gevonden: Jungfrau Katharina Gwynyn, toegetreden in 1493 en H(err) Oswaldt Gwin, kapelaan in Cham, die in 1494 overleed [28]).

Aangezien de belastingregisters ook reeds in dien tijd met groote nauwkeurigheid werden gehouden en ook toen reeds een ontglippen aan de handen van den fiscus was uitgesloten, is het o.i. zoo goed als zeker, dat Andres van een der voornoemde in het volledige belastingregister van 1462 voorkomende familieleden afstamt. Bovengenoemde Miohl Gwin kan niet zijn vader zijn, omdat een Andres Gwin, die in 1606 nog als inwoner en burger van Straubing is vermeld, in plaats van Miohl, wiens naam in de belastingregisters van 1601 is doorgestreept, voor diens huis is aangeslagen met zijne aldaar inwonende moeder, voor wie hij in 1601 de belasting betaalde [29]). Andres Gewyn moet dus een zoon van Heinrich of Peter zijn geweest.

Zoolang hieromtrent geen nadere gegevens bekend zijn, kan slechts met zekerheid worden aangenomen, dat tusschen de genoemde Straubinger dragers van den naam en Andres stamverwantschap bestaat, doch nog geen afstamming worden vastgesteld,

Volledigheidshalve zij opgemerkt, dat van 1278 tot omstreeks het midden der 15e eeuw in Heilbronn een regentengeslacht Gewin heeft gebloeid, dat zeer dikwijls in de oorkonden dier stad is genoemd [30]); verscheidene leden van dat geslacht bekleedden daar het rechtersambt. Een uitgebreid onderzoek -in de- Beiersche en Wurttembergsche archieven zou vereischt zijn, om te kunnen vaststellen, of tusschen het Straubinger en Heilbronner geslacht Gewin verwantschap bestaat.

In dit verband rijst weder de vraag omtrent den oorsprong en de beteekenis van den naam. Volgens Prof. Uhlenbeck is de naam „Gewin" een middeleeuwsche voornaam van Longobardischen oorsprong, die is samengesteld uit de woorden „Geba" d.i. „gave" en „wini", „vriend" beteekenend. Het oudste oorkondenboek der zoo juist genoemde vrije rijksstad Heilbronn maakt melding van verschillende dragers van dezen voornaam, als Gewin Lemlin 1363, 1374, Gewin Schletz 1368, 1374, Gewin Feurer 1411 en Gewin von Obrigheim 1427. Merkwaardig is echter, dat te Heilbronn in de tweede helft der 13e en de eerste helft der 14e eeuw de *familienaam* Gewin aanvankelijk in den vorm „Gebuwin", later „Gebewin" en „Gebwin" voorkomt, totdat omstreeks 1350 deze namen geassimileerd werden tot „Gewin" bij de volgende leden dezer familie: Cunrat Gewin

[26]) Idem pag. 68 Zechsalbuch von Straubing Ao. 1470 Stadtarchiv Straubing.

[27]) Steuerbuoh Straubing Ao. 1463 pag. 118. Stadtarchiv Straubing.

[28]) Aufnahmebuoh der Priesterbrudersohaft Straubing in Nieder-Bayern. Archiv des Germanischen National Museums in Nürnberg. Nothaft' sches Archiv 1 Urk. nr. 650 en 651. Hauptstaatsaroh. München.

[29]) Steuerbuoh der Stadt Straubing Ao. 1501, pag. 85. Stadtarohiv Straubing.

[30]) Urkundenbuch der Stadt Heilbronn, Band I, bew. door E. Knupfer, Stuttgart 1904, passim.
Württembergisches Adels- und Wapenbuch van 0. von Alberti, in voce Gewin.

(1338—1375), Diether Gewin (1341—1351), Diether Gewin (1386—1408), Itel Gewin (1392-1412) en Diether Gewin (1426-1460).

Met de kennis der tot nu toe bestudeerde bronnen kan thans nog alleen maar worden vastgesteld, dat de bakermat van het Nederlandsche geslacht Gewin in Straubing aan den Donau ligt, van welk geslacht Andres Gewyn de oudst bekende stamvader is.

Alvorens tot de samenstelling van de stamreeks over te gaan, volgt thans eene korte beschrijving van de wijzigingen, die het familiewapen onderging ten gevolge van onjuiste overlevering.

Het oudste zegel, dat gevonden werd, komt voor op eene origineele acte van George Gewin i.d. 5 Maart 1643 [31]). Het familiewapen vertoont in het doorsneden schild sub I een pelikaan met zijn drie jongen zonder nest, sub II drie palen. Helmteeken : de pelikaan met zijn jongen met nest. Hiermee stemt overeen een' wapenafdruk, geimprimeerd op een origineelen brief van genoemden George d.d 9 September 1646. Ook zijn oudste zoon Abraham Sebastian Gewin zegelt een brief van 3 Mei 1662 [32]) en zijn hierna te vermelden testament van 17 Sept. 1694 [33]) met hetzelfde wapen.

Een zoon van Abraham Sebastian's jongsten broeder Hans Christopher, genaamd Joan Christoffer, zegelde echter zijne in het familiearchief bewaarde brieven van 1'736, 1738 en 1743 met een wapen, hetwelk van dat van zijn grootvader George in zoo verre afwijkt, dat het doorsneden schild sub 11 twee dwarsbalken en het helmteeken de pelikaan met zijn jongen zonder nest vertoont. Dit is wellicht aldus te verklaren dat laatstgenoemde niet in het bezit is geweest van een cachet of zegelring en is afgegaan op eene mondelinge overlevering. Zijne moeder is, kort na den vroegtijdigen dood van zijn vader in Duitschland, naar Nederland teruggekeerd en daar tweemaal hertrouwd.

Zijn kleinzoon Jan Christoffel zegelde zijn ondertrouwbrief [34]) van 10 Januari 1777 met een zelfde wapen, echter met dit verschil, dat daarin sub TI in het schild drie dwarsbalken voorkomen.

Sindsdien hebben alle mannelijke descendenten aldus het wapen gevoerd en desgelijks is ook de beschrijving van het wapen in het Armorial Général van Rietstap.

Zeer waarschijnlijk zullen Andres en George Gewin reeds een wapen hebben gevoerd. Dat zij als hertogelijke „Thürknechte" de in familiewapens vrij zeldzame pelikaan als wapenfiguur zouden hebben. gekozen, ligt voor de hand, Immers Hertog George heeft dit Christelijk embleem met andere Christelijke symbolische voorstellingen gedurende de 37-jarige ambtsperiode van Andres Gewin in het door genoemden hertog gestichte „Torgebäude", tot het hertogelijk slot behoorende, doen plaatsen. Onder dit poortgebouw bevond zich de naar de Elbebrug voerende doorgang, aan weerszijden door twee groote deuren afgesloten. In de tweede helft der 16e eeuw werd onder de regeering van Keurvorst Christiaan 1 boven de poort, die toegang gaf tot het

[31]) Ratsprot. Stadt Merseburg 1641-1643 fol. 30-34. R.A. Merseburg, Fach V.

[32]) Domprobstey-Gerichtsprot. 1660—1664 pag. 104 en i.d. 3 May 1662. D.K.A. Merseburg G.I. 9.

[33]) Contract- u. Handelsbuch Stadt Mersebure 1694-1698 fol. 73. Staatsarchiv Magdeburg.

[34]) Orig. Brieven Familiearchief.

slot, een gebeeldhouwde pelikaan en zijne jongen met nest geplaatst als zinnebeeld van de opofferende liefde van dezen vorst jegens zijne onderdanen (Weck pag. 30). Ook het toegangsportaal van het hedendaagsche slot te Dresden is met het pelikaansymbool versierd.

(Wordt vervolgd.)

De oudere generaties der familie Pennis (Overgaauw Pennis),

door H. WIJNAENDTS.

(Vervolg van LI, 484.)

111. Willem *Pennis*, huwt te Gorinchem 26 April 1620 als Willem Theunisz Pennis, j. g. met *Anneken Jans Thybouts*, *j.* d., beyde van Gorcum. Zij was dochter van Jan Luycass Thybout (Tibout) en van Grietgen Willemsdr. — Willem Pennis is overleden te Rijnberck tusschen Februari 1646 en October 1646. Hij had een zeer afwisselenden levensloop. In een schepenacte van Gorcum van 3 November 1626 (F. XIV, dl. 42) heet hij schipper en poorter alhier. Maar, als de gerechtigden tot de erfenis van Jan Luycass Tibout en Grietgen Willems 3 Maart 1636 voor schepenen van Gorcum verschijnen (F. XIV, dl. 130), heet hij: Willem Pennis, commys eñ chesser vañ convoyen binnen der stede Geertruydenberge.

Drie jaar later, op 26 November 1639, verschijnen voor notaris W. Rietraet te 's-Gravenhage (Gem. Arch. dl. 163) Jacob Claes Aertsen de Gruytere bij hare Ho. Mo. gebenificieert sijnde met het besienderampt van de tollen tot Rhijnberck ter eenre ende Willem Antonissen Pennis, commys ter recherche tot Rotterdam t. a. s. en stellen vast, dat zij binnen 3 maanden van betrekking zullen ruilen. Dit lukt, want reeds 13 Februari 1640 compareert voor denzelfden notaris Willem Pennis, besiender van de tollen tot Rijnberck en bekent schuldig te zijn aan Jacob Aerts de Gruitere, commis ter recherche tot 's Hertogenbosch, de somme van 360 car. gl., vermoedelijk een bescheiden douceur voor dezen ruil.

In zijn nieuwe functie vind ik hem het laatst vermeld op 16 Februari 1646. Als Anneken Thybouts 6 October 1646 voor not. M. van Sonnevelt te 's Gravenhage compareert, heet zij weduwe van wijlen Willem Pennis, in sijn leven besiender van 's landts thollen binnen Rhijnberck.

Uit hun huwelijk sproten:

1. *Johannes Pennis*, gedoopt te Gorinchem 11 Juli 1621. Ik vind hem later niet meer vermeld, tenzij hij de Johan Pennis is, die 1 Sept. 1679 als getuige optreedt bij den doop van het eerste kind van Johannes Pennis en Geertruyt Roeyen te Rotterdam, straks te vermelden.
2. *Anneken Pennis*, gedoopt te Gorinchem 25 October 1623. Zij verschijnt eenige malen voor Haagsahe notarissen, o. a. 8 Februari 1647 voor not. G. v. Warmenhuysen (Gem. Arch. dl. 20) en 30 October 1649 voor not. P. van Groenewegen (Gem. Arch. dl. '79). In beide gevallen noemt zij zich *Anna Pennis de la Goor*, dochter van wijlen *Willem Pennis de* la *Goor*, in zijn leven besiender

van 's landts tollen tot Rhijnberck. Willem **Pennis,** die zioh hij zijn leven nooit anders genoemd heeft, krijgt nu na zijn dood een verlengstuk aan zijn naam. Naar de reden hiervan kan ik slechts raden. Er schijnt een familie Pennits, genaemt la Goor, bestaan te hebben In 1661 was b.v. een **Jonr.** Johan Baptista **Pennits** genaemt la Goor, voluntaer onder ritm. **Monnick**, en gehuwd met joff. **Anna** de Wilde, in garnizoen te Wezel (**prot.** notaris van Assendelft te Delft, A R. A. dl. **1852**).

Anna **Pennis** — nu zonder toevoeging — compareert nog **22** December 1666 voor notaris J. van den **Vijver** te 's-**Gravenhage** (Gem. **Arch** dl. 226) en heet dan: weduwe wijlen de heer ***Hendrik Collaert***, in **sijn** leven capiteyn ten **dienste deser** landen, wonende binnen der stede Rijnberck.

3. ***Anthonius Pennis***, gedoopt te Gorinchem 27 September **1626.** Voor notaris P. van Groenewegen te 's-Gravenhage compareert **25** Novenber 1649 (Gem. **Arch.** dl. 79) Anthony **Pennis,** besiender van **'s** landts **thollen** tot **Rhijnberck** etc., compareert mede Joff. Anna Tybouts, weduwe van **wijlen** Willem **Pennis,** in **zijn** leven mede **besiender** geweest tot **Rhijnberck,** moeder van vs. comparant.

Hij is dus zijn vader in diens functie opgevolgd. Of **hij** nakomelingen heeft gehad, zal te **Rhijnberck** na **zijn** te gaan.

4. ***Grietien Pennis***, gedoopt te Gorinchem 9 **Mei 1629. Van haar is mij verder niets bekend.**

Deze dames Pennis schijnen niet gemakkelijk te zijn geweest. Voor notaris L. Rietraet in den Haag (Gem. **Aach.** dl. 43) verschijnt 23 September 1647 Christoffel Sas, luitenant, en verklaart, dat de huisvrouw en dochters van Willem Pennis **sa.. in sijn leven mede besiender van de tollen tot Rijnberck, gansch qualyken metten selven haeren man ende vader zal. respectieve, geleeft hebben, gelijck** dan bij dep. omtrent drye weken voor **sijns Pennis** doot, **sijnde** ten **huyse** van P. de **Backer, wijnkooper** tot Rijnberck, de voors. **Pennis** sa. aldaer ingekomen is, **clagende** dat **sijn** vrouwe en dochters hem met, **slaen** en **stooten** gansch qualycken hadden getracteerd etc. etc.

Te Rotterdam ondertrouwen 20 Februari 1678 en te Overschie trouwen 13 Maart 1678 *Johannes Pennis, j.* **m. van Rijnberck** en ***Geertruyd Roeyen*** [1]) *j.* d. van Maesyok, **beyde** won. in de Hoffstraet.

Ik kan niet **uitmaken** of deze Johannes een jongere, te Rijnberck geboren, zoon is van Willem **Pennis** en Anna Tybout, dan wel of hij een kleinzoon daarvan is, geboren uit een huwelijk van Johannes of van Anthony **Pennis.** Ik houd dit laatste voor **waarschijnlijk.** Uit dit huwelijk vnnd ik te Rotterdam gedoopt:

1. *Elisabeth* ***Pennis*, gedoopt 1 September 1679, getuige o.a. Johan Pennis.**
2. ***Maria Pennis***, gedoopt 26 Januari 1682.
3. *Elisabeth* ***Pennis,* gedoopt, 21 November 1683.**

[1]) **Bij de doopen harer kinderen heet zij afwisselend: Roeyen, Royen, Ooyen en zelfs Roches. Bij** haar **huwelijk te Overschie heet zij Rojen.**

4. *Anna* ***Pennis***, gedoopt **23** Augustus 1687.
5. *Anthony* ***Pennis***, gedoopt **21** Juli 1689.
6. ***Mathijs Pennis***, gedoopt 16 Januari 1691.
7. *Willem* ***Pennis***, gedoopt **25** September 1692.
8. *Anna* ***Pennis***, gedoopt 23 October 1693.
9. ***Willem Pennis***, gedoopt **24** Januari **1696.**
10. *Anna* ***Pennis***, gedoopt 31 October 1697.

Ik heb niet nagegaan, of sommige van deze kinderen nog nakomelingen hebben gehad.

IIIbis. ***Jacob Pennis***, die in 1697 geboren moet zijn, **huwde** te Gorinchem 3 December 1663 als j.g. met ***Ariaentgen Willems van Oosch*** (van **Osch**) j. **d., beide van Gorinchem. Hij koopt 5 Juni 1624 een carveelschip (F. XIV, dl. 121) en heet** in een schepenacte van 28 Augustus **1629** (F. XIV dl 44) nog schipper en burger van Gorinchem. Kort daarna moet **hij** naar Rotterdam vertrokken zijn.

Zijn kinderen waren *:*

1. ***Willem Pennis***, gedoopt te Gorinchem **1 October 1624, jong overleden.**
2. *Judith* ***Pennis***, gedoopt te Gorinchem 17 Mei **1626, jong overleden.**
3. ***Teunis Pennis*, volgt** onder IV.
4. **Een** dochter, geboren Augustus 1629 [1]).
6. Willem ***Pennis*, gedoopt te Rotterdam 12 November 1630, jong overleden.**
6. ***Willem Pennis***, geboren 6 December 1632 [1]).
7. ***Sijntje Pennis***, geboren 23 October 1636 [1]).
8. Een zoon, geboren 6 December 1638 [1]).
9. *Judick* ***Pennis*, gedoopt te Rotterdam 20 October 1641.**
10. ***Willem Pennis*, gedoopt te** Rotterdam 20 Juli **1645**, overleden jong.
11. *Willem* ***Pennis*, gedoopt te Rotterdam 16** September **1646, ondertrouwt Rotterdam 5 April, trouwt aldaar 22 April 1671** ***Susanna*** *Clnerhout,* **van Rotterdam. Dit huwelijk was kinderloos.**

Het schijnt in ieder geval wel zeker, dat van de kinderen van Jacob Pennis slechts 3 in leven bleven, n.l. *Teunis, Judick* **en** *Willem*. Immers in het „**Boeck** van de kerckegrave tot Gorinchem 1666" vind ik als eigenaars van graven:

Int **Noorder Choor:**

den 6en regel, graf 6: *Teunis* ***Pennis*** (*31* **Dec.** 1701 **aengegeven** bij Johan Steenis),

den **7en** regel, graf 7: ***Teunis Pennis* (nu mr Jan Boon, mr in het weeshuys den 18 October 1701).**

Int Suyderpant :

den 12en regel, graf 11: Willem, Heyndricks Cuyper; den 1en Juny 1673 comp. mr Johan Boon als last hebbende van *Judith* **en** *Willem Pennis* **en** transporteert dit graft aan **Stijntje** Aerts van Os, **dewelcke eygenaerster** voor een **vierdepart** daerin was etc.

Waren nog andere kinderen in leven **geweest, dan** zouden deze zeker ook als **medeeigenaars** van bovengenoemde graven **vermeld zijn.**

IV. ***Teunis Pennis***, gedoopt te Gorinchem **11 Mei 1627,**

[1]) **Volgens familie-aanteekeningen. De doopinschrijving heb ik niet kunnen vinden.**

huwt te Berkel 24 October 1666 Cornelia de *Jager*. Teunis Pennis was lakenkoopman te Rotterdam.

Uit zijn huwelijk werden geboren:

1. *Jacobus Pennis*, gedoopt te Rotterdam 26 November 1668, verder niet bekend.
2. *Antony Pennis*, gedoopt te Rotterdam 24 Juli 1670, verder niet bekend.
3. *Adrianus Pennis*, volgt onder V.

V. Ds. *Adrianus Pennis*, wiens doop ik niet vinden kon, ondertrouwde te Rotterdam 10 October en trouwde aldaar 26 October 1700 met *Pieternella Claerhout*, dochter van Johannes, lakenfabrikant, ouderling en regent van het armenhuis te Rotterdam en van Soetje de Voocht, geboren te Rotterdam 12 September 1677. Hij werd 1696 ingeschreven als student aan de universiteit te Utrecht, werd in 1698 als proponent beroepen te Ophemert, nam daar zijn afscheid 4 Maart 1708 en vertrok naar 's Gravendeel, waar hij in Juli 1710 overleed. Blijkens het Gaardersarchief van 's Gravendeel werd den 27en Juli 1710 ontfangen van Pieternella Claerhout drie gül. voor regt van begraven vant lijk van haar man Do Adrianus Pennis.

Uit hun huwelijk sproten:

1. *Cornelia Pennis*, geboren Augustus 1701. [1]), overleden jong.
2. *Johannes Pennis*. volgt onder VI.
3. *Anthonu Pennis*. volgt onder VIbis.
4. *Cornelis Pennis*. geboren September 1706 [1]). Gaardersarchief 's Gravendeel: 13 Sept. 1710 ontfangen van Pieternella Claerhout, wed. van Do Adrianus Pennis voort regt van begraven van haar kind genaemt Cornelis Pennis etc.
0. *Willem Pennis*, geboren 1707 [1]). Gaardersarchief 's Gravendeel: 24 Oct. 1708 ontfangen van Do Adrianus Pennis, predicant binnen deser dorpe de somme van drie guldens voort regt van begraven van sijn kint genaemt Willem Adriaense Pennis etc.
6 *Willem Pennis*, geboren 's Gravendeel October 1709 [2]). Gaardersrchief 's Gravendeel: Dito (13 Sept. 1710) nogh ontfangen van de voorn. Pieternella Klaerhout voor regt van begraven van haer kiut genaemt Willem Pennis etc.

VI. *Johannes Pennis*, is in het hiervoor genoemde artikel van het Alg. Nederl. Familieblad onder VI vermeld. Voor hem en zijn nakomelingen verwijs ik naar dat artikel. Hij was fabrikant van Delftsch aardewerk en voorts diaken en ouderling, alsmede regent en meester van het Caritaatshuis te Delft [3]), in welke plaats al zijn kinderen geboren werden.

VIbis. *Anthony Pennis*, geboren te Ophemert October 1704, huwt te Dordrecht (volgens fam. aant.) *Jacoba* van *Buuren*. Het Gemeente-Archief te Dordrecht bericht, dat de huwelijksinschrijving daar niet gevonden wordt.

Uit dit huwelijk sproot:

[1]) Volgens familieaanteekeningen. Een doopboek van Ophemert over deze jaren is niet meer aanwezig.
[2]) Volgens familieaanteekeningen.
[3]) Ned. Leeuw XXIX, k. 259.

Adriana Pennis, wier doop te Dordrecht evenmin gevonden wordt, volgens het Gemeente-Archief aldaar.

Reeds vóór de hierboven onder IIIbis genoemde Jacob Pennis zich te Rotterdam vestigde, woonden daar personen van den naam Pennis, die vermoedelijk tot dezelfde familie behoorden. Zoo huwden o. a. op 16 November 1620 te Rotterdam Willem *Pennis* met Neeltje Stevens, *met attestatie van Gorcum*. Wie hij is heb ik niet kunnen ontdekken.

Ten slotte nog een enkel gegeven betreffende den tak der familie Pennis, die te Tiel gewoond moet hebben. Ik vond die gegevens in de Haagsche notarieele protocollen en geef daarvan hieronder eerst eenige korte uittreksels, om daarna hetgeen daaruit volgt op te stellen.

3. Febr. 1666 comp. Maria *Joosten Pennis*, jonge bejaerde dochter, mede won. alh. en maakt machtig Christoffel van Ende haeren styffvader en voocht in desen gecoren, woonēn tot Amsterdam om van harentwegen binnen der stadt *Thyll* in Gelderlandt te ontvangen soodanige vruchten of renten haar van 's vaders zijde toekomende etc. (protocol not. J. de Putter, Gem. Arch. dl. 322).

21 Ootober 1662 comp. *Paulus Eyoenraem*, toecomende bruydegom ter eenre ende *Maria Pennis*, weduwe wijlen *Otto Thielmans* toecomende bruyt, beide wonende alh. in 's Gravenhage ter andere zijde en maken huwelijksche vaerwaarden (protocol not. F. Schouten, Gem. Arch. dl. 199).

8 Juli 1664 comp. *Paulus Pietersz* passementwercker ende burger alhier als getrout hebbende *Maria Pennes* ende sulcx als man ende voocht van deselve sijne huysvrouw, die procuratie hadde van hare drie susters *Jacomina*, *Stijntgen* ende *Josijntgen Pennes*, wonachtig tot Amsterdam, maakt machtig zijn vrouw Maria Pennes om te ontvangen hare respectieve gerechte aenparten in alsulcke 1200 car. gl. als haer competeerende sijn uyt crachte van den testamente van Machteltje Jacobs salr. ende waervan Catalijntje Berewouts salr. sijns comparants vn. huysvrouwen ende hare susters moeder haer leven lang gedurende heeft genoten 't vruchtgebruik (protocol not. D. van Schoonderwoert, Gem. Arch. dl. 147).

Naar aanleiding van het vorenstaande kan ik dus het volgende opstellen:

Joost Pennis had bezit te Tiel en was vermoedelijk van die plaats afkomstig of heeft daar gewoond in den tijd, dat de eerst bebandelde familie nog te Gorinchem gevestigd was.

Hij was gehuwd met *Cathalina Berewouts*, die kort vóór 8 Juli 1664 overleed, na hertrouwd te zijn geweest met Christoffel van den Ende, met wien zij te Amsterdam woonde.-

Uit het huwelijk van Joost Pennis sproten :

1. *Maria Pennis*, huwt 1o (ondertrouwd 's-Gravenhage 23 Mei 16601 *Otto Thielmans*, vermoedelijk herkomstig van Schelluinen [1]), huwt 2o (onder

[1]) 23 Mei 1660 Otto van Soheluynen j. m. en Maria Pennes, j. d, beide won. alh.

trouwt 's-Gravenhage 16 October 1662) *Paulus Pietersz Eigenraam* [1]).
Met haar tweeden man maakt zij 27 December 1668 voor notaris C. v. d. Beets een testament. (Gem. Arch. dl. 566).

2. *Jacomyna Pennis. Zij* wordt nog genoemd in het testament van haar zuster Maria van 27 Dec. 1668 en is dan nog ongehuwd.
3. *Stijntgen Pennis.* Wellicht is zij dezelfde als Stijntgen Hendricx, genoemd in het testament van haar zuster Maria van 2'7 Dec. 1668. In dat geval zou zij gehuwd moeten zijn met een zekeren Hendricx.
4. *Josyntgen Pennis*, niet meer genoemd in het vorenbedoelde testament en dus wellicht vóór dien datum overleden.

Attestatie van een notaris over een familiewapen,

door Dr. E. WIERSUM.

Op den 28sten September 1670 trok de Rotterdamsche notaris Dirk Starbergh met twee getuigen [1]) naar het dorpje Rhoon in het Overmaasche.

Het doel van zijn tocht gold de kerk aldaar of nauwkeuriger uitgedrukt, het wapenbord van wijlen Jonker *Pieter van Rhoon,* heer van Rhoon en Pendrecht, dat in het koor dier kerk boven het graf van genoemden jonker was opgehangen.

De notaris verklaart dan in de akte, die nog denzelfden dag wordt opgemaakt [2]), dat hij het wapenbord gezien heeft en dat het aan weerszijden versierd was met vier kwartieren, namelijk aan de rechterzijde met *Rhoon, Schoonhoven, Gres dict van Grave* en Couterenu, en aan den linkerkant met Diemen, *Duvaulx, Fijck van Hove* en *Provoost dict Basserode.* Verder waren des overledenen wapenrok en diens degen, handschoenen en sporen er aangehangen, terwijl het opschrift luidde: Obiit 22 October 1641.

Nu waren ons de kwartieren van genoemden *Pieter van Rhoon,* althans van den mannelijken kant, ook door Van Leeuwen reeds bekend. Op blz. 1073 en 1074 van zijn Batavia Illustrata vermeldt deze, dat onze Pieter getrouwd was met *Geertruyd de Heuyter*, zijn vader *Pieter van Rhoon* met *Maria van Diemen,* zijn grootvader *Pieter van Rhoon* met *Johanna van Schoonhoven van Wanroy*, zijn overgrootvader Pieter *van Rhoon* met *Anna van Grave* en zijn betovergrootvader *Pieter van Rhoon* met *Margareta van Weena.* De eerste drie kwartierwapens kloppen volkomen met de genealogie van Van Leeuwen; alleen het vierde wapen *Coutereau zou* volgens Van Leeuwen *Weena* moeten zijn; het ligt dus voor de hand, dat hij zich hier vergist heeft; een dergelijke onnauwkeurigheid kan van den Rotterdamschen notaris moeilijk verondersteld worden [3]).

Wel vreemd is dat de notaris de mannelijke kwartieren aan den rechterkant van het hoofdwapen vermeldt; die zullen dus verkeerd zijn opgehangen, want van heraldische wapenbeschrijving zal hij stellig geen notie gehad hebben.

Een derde punt, dat even gereleveerd dient te worden, is de sterfdatum van *Pieter van Rhoon,* door den notaris als 22 October 1641 vermeld, terwijl mej. Nelly Alting Mees in haar aardig feuilleton over het geslacht van Rhoon in de N R.C. van 2 December 1913 dezen Pieter in 1636 reeds dood laat gaan.

Dit feuilleton geeft ons meteen de verklaring van het slot der notarieele akte. Als de Botterdamsche notaris namelijk het wapenbord voldoende bezichtigd heeft, compareeren voor hem twee inwoners en schepenen van Rhoon, Cornelis van der Esse en Cornelis Roobol, beiden hoogbejaard, die verklaren, dat zij den bewusten Pieter, heer van Rhoon en Pendrecht zaliger, in zijn leven zeer goed gekend hebben en dat op zijn begrafenis het bezichtigde wapenbord met de kwartieren en versierselen vóór het lijk was uitgedragen. Tevens bevestigen zij, dat deze overleden heer van Rhoon de grootvader is geweest van 's vaders zijde van den requirant, ten verzoeke van wien deze akte verleden werd.

Dit was namelijk Jonker *Pieter van Rhoon,* de oudste zoon van *Johan van Rhoon* en *Margaretha van Asperen van Vuren.*

Zijn oom *Pieter,* gehuwd. met *Elisabeth de Voogt van Reineveld, was,* ten tijde dat deze akte gepasseerd werd, heer van Rhoon en Pendrecht en de buitengewoon slechte verstandhouding tusschen dezen oom en den neef-requirant zal stellig de reden zijn, waarom de akte werd opgemaakt. Over deze familieveete zegt Mej. Alting Mees het volgende: „Sedert deze Pieter tan Rhoon het hoofd van het geslacht was, blijkt de familieverstandhouding veel te wenschen te hebben overgelaten. De heer van Rhoon leefde in voortdurende oneenigheid met zijn jongeren broeder Jan ; na diens dood te Huybergen ging de familieveete over op zijn zoon Pieter en liep zoo hoog, dat zich tusschen deze beide Pieters — den heer van Rhoon en zijn neef-oomzegger — tooneelen afspeelden, waarbij zij elkaar in den meest letterlijken zin in het haar zaten !"

De notarieele akte, die de neef Pieter liet opmaken, zal dus wel gediend moeten hebben om zijn recht op het grootvaderlijk wapen tegen den oom te verdedigen. Ik laat haar hier in extenso volgen:

Ten versoecke van den Edelen WelGeboren Heere Joncheer *Pieter van Rooden*, oudtste soon van saliger gedachte Jnncheex *Johan van Rooden*, verweckt bij de WelEdele Vrouwe *Margareta van Asperen van Vuijren*, Soo hebbe ick Dirck Starbergh, notaris publycq bij den Hove van Hollandt geadmitteert, tot Rotterdam residerende, geadsisteert met de naergenoemde getuygen, mij getransporteert int choor van de kerck van Rooden ende aldaer gesien aen de noortsijde van t voorssegde choor alle het wapenbort opgehangen boven de begraefplaetse van den WelEdelen Hoogbgeboren Heere Joncheer *Pieter van Rooden*, heer van Rooden ende Pendrecht, sijnde aen wedersijden geciert met vier cartieren te weten, aen de rechtersijde, met *Rooden, Schoonhoven, Gres dict van Grave, Contraeu*, aan de slincker sijde *Dimen, Duvaulx, Fieck van Hove, Provoost dict Basserode,* de suprascriptie was, obiit 22 October 1641 met aenhangende wapeurock, degen, hantschoenen ende spooren. Compareerden ten selven tijde voor ons notaris eude getuygen d'E. Cornelis Jacobsz van der Esse ende Cornelis Roobol out bejaerde persoonen ende

---

[1]) 15 Ootober 1662 Paulus Eigenram en Maritge Bennewits (!) wed. 0th Thielmans, beide won. alh.

[1]) Pieter van Rijsoort en Willem van Duyvendijck. Alleen de eerste heeft de akte onderteekend.

[2]) Inventaris Wiersum, notarieele archieven, no. 745, akte 150.

[3]) Noch het een, noch het ander is hier blijkbaar het geval, aangezien het kwartierwapen *Coutereau* dat van de moeder van *Pieter van Rhoon's* grootmoeder *Johanna* van *Schoonhoven* moet zijn. — Red.

jegenwoordigh regerende schepenen van de heerlycheit van Rooden, ende verclaerden dat den hooghgemelten heere Joncheer Pieter wan *Rooden*, heere van Rooden ende Pendrecht zaliger is geweest grootvader van vaderssijde van den heere requirant, gevende voor redenen van welwetenschap dat sijluyden denselven overleden heere van Rooden ende Pendrecht zaliger seer wel hebben gekent eude gesien hadden, dat op sijn begravinge het voorssegde wapenbort aldaer was opgehangen ende de oartieren ende verciersels voornoemt voor t lijck sijn gedragen.

Aldus gedaen ende gepasseert ter presentie van Sr Pieter van Rijsoort ende Willem van Druyvendijck, borgers deser stede Rotterdam als getuygen hiertoe specialyck versocht ende gebeden op den 28e September 1670.

(Get.) PIETER VAN RIJSOORT.
D. STARBERGH notr publ. 1670.

BOEKAANKONDIGING.

W. F. An drie s s e n, *Historia dominorum* de *Teysterband, Arckel, Egmonda*, *Brederoede, IJsselstein, etc.* — Purmerend *1933*.

Aan de universiteit te Amsterdam — de gemeentelijke wel te verstaan — blijkt in de laatste jaren bijzondere belangstelling te bestaan voor oude Hollandsche kronieken. Hadden wij in 1931 aan dit verblijdend verschijnsel het academisch proefschrift van H. Bruch, getiteld „ *Dirck Franckensz. Pauw Theodericus Pauli, Kronycke des Lantes van Ackel ende der Stede van Gorcum*", te danken [1]), in aansluiting daarbij heeft onlangs eene dissertatie het licht gezien, met den titel „ *Historia dominorum de Teysterband, Arrkel, Egmonda, Brederoede, IJsselsteyn etc.*" [2]), op welk proefschrift Willem Frederik Andriessen, geboren te Bussum, 7 Juli j.l. den graad van doctor in de letteren en wijsbegeerte heeft verkregen.

Ongetwijfeld is de titel van deze dissertatie, meer nog dan die der vroeger genoemde, er toe in staat ons genealogen tot kennisneming van den inhoud van het geschrift te prikkelen. Ik althans heb de verleiding niet kunnen weerstaan en acht mij, na gedane lectuur, verplicht mijne bevinding hier beknoptelijk mede te deelen.

Aan den eigenlijken inhoud van het proefschrift, welke bestaat uit tekstuitgaven (147 bladzijden druks), gaat eene inleiding vooraf (49 bladzijden), verdeeld in onderscheidene hoofdstukken, waarin het een en ander wordt medegedeeld aangaande de uit te geven kronieken, de daarvan bestaande handschriften, de beteekenis dezer kronieken, de vermoedelijke opstellers daarvan en de door den schrijver gevolgde wijze van uitgeven.

De schrijver maakt ons in de eerste plaats duidelijk, welke kronieken hij gaat uitgeven [3]). Zijn eerste hoofdstuk is getiteld „De Mierop-Serie" en hij deelt daarin mede, dat eene serie Noord-Nederlandsohe adelskronieken „in verscheidene handschriften in dezelfde volgorde voorkomt en dus blijkbaar een geheel vormt", aan welke serie door den Heer H. Bruch voornoemd voor het eerst den naam „de Mierop-serie" is gegeven en wel naar het handschrift, dat hem het eerst bekend werd en vervaardigd is door Cornelis van Mierop. Deze Cornelis van Mierop is, zooals de Heer Andriessen mededeelt, in 1572 gestorven en Raad in het Hof van Holland en later Domproost te Utrecht geweest. Hij is echter niet te beschouwen als de samensteller der serie, doch als een der vele copiïsten.

De Heer Andriessen blijkt dan ook weinig ingenomen met den naam Mierop-serie, maar, omdat de Heer Romein dezen naam heeft overgenomen [4]), meent hij, dat ook wij dien wel kunnen handhaven. Hij stelt op blz. 111 bij deze uitspraak echter eene noot, waarin hij zegt, dat in het volgende steeds wordt gesproken van „anonyme-serie" en den (sic !) naam „Mierop-serie" vermeden. Edoch, hieraan heeft hij zich allerminst gehouden, den naam ‚Mierop-serie" is hij blijven bezigen en op blz. XLVIII schrijft hij: „zooals gezegd tegen den naam „ Mierop-serie", bedacht door Bruch en overgenomen door Romein, maken wij geen bezwaar. De naam is onjuist, maar een naam is gemakkelijk".

Over deze naamsquaestie zal ik niet uitweiden, alleen moet mij de verzuchting van het hart, dat wij dien te kwader ure door een doctorandus bedachten naam niet gemakkelijk meer vervangen zullen zien, daar men elkander pleegt na te schrijven.

Blijkens hetgeen de Heer Andriessen ons mededeelt aangaande de handschriften, waarin deze serie adelskronieken voorkomen, hunnen inhoud en de schrijvers, stammen deze kronieken niet uit denzelfden tijd en hebben wij te maken met verschillende auteurs. Resumeerend zegt hij op blz. XLVI: „De volledige codex van adelskronieken is ± 1480 bijeen. Hiervan zijn afschriften en vrije bewerkingen gemaakt. De serie moet zeer veel gebruikt zijn, als men bedenkt dat er verscheidene afschriften van bestaan en dat er vertalingen van zijn gemaakt. ... Dat de schrijvers onbekend zijn en blijven, achten wij van geen groot belang; het zijn allicht overigens onbelangrijke personen geweest, werkelijke anonymi. Wij berusten er dus in, de zgn. „Mieropserie toe te moeten schrijven aan eenige Naamloozen".

Intusschen blijken deze anonymi op verschillende punten zeer goed op de hoogte te zijn geweest en de Heer Andriessen getuigt zelf, op blz. XLIV, dat de eindredacteur der Arkel-kroniek niet alleen Nederlander moet zijn geweest, maar zelfs „een hoog Bourgondisoh ambtenaar", hetgeen hij afleidt uit het feit, dat „hij zoo goed op de hoogte is van de finantiëele quaesties" [5]).

---

[1]) Herinnerd worde hier aan het in verband daarmede in het Februarinummer van 1932 van ons Maandblad verschenen artikel van ons betreurd lid Jhr. W. F. R. van Naerssen, getiteld Dirok Frankensz. Pauw (Theodericus Pauli).

[2]) Deze titel kan mij weinig bekoren. De schrijfwijze Egmonda valt uit den toon. Het moge waar zijn, dat deze ia ontleend aan de kroniek zelf, welke de schrijver hier uitgeeft, maar indien hij zich daardoor heeft laten leiden, is het mij niet duidelijk, dat hij wel Teysterband schrijft en het. heeft over domini de Teysterband, terwijl de kroniek heeft: De oomitatu Teysterbandiae, en daarin alleen. oomites en niet domini Teysterbsndiae worden behandeld. Vreemd is ook, dat de Heer Andriessen nu eens Teysterband dan weder Tegsterbant schrijft, maar op' blz. XVI zich stoot aan de schrijfwijzen Radboudt-Ratbout-Radbout in de Egmondsohe kroniek: „Het valt op hoe de naam Radboud steeds anders gnsohreven wordt. Het zal wel liggen aan de haastigheid van den copiist, het geheele afschrift telt veel verschrijvingen". Eene onbenullige opmerking, welke echter herlezing verdient na lectuur dezer bespreking.

[3]) Opmerking verdient, dat Drs. H. Bruch op kol. 71-76 van jaargang 1931 van ons Maandblad reeds de aandacht op deze kronieken heeft gevestigd onder den titel: Eene reeks 15e eeuwsche kronieken van adellijke geslachten.

[4]) Dr. Jan Romein. Geschiedenis van de Noord-Nederlandsche Geschiedschrijving in de Middeleeuwen (1932), blz. 212 en 216.

[5]) Dit werd reeds door den Heer Bruoh opgemerkt (zie Ned. Leeuw 1931, kol, 75).

Ook ten aanzien van het gedeelte gewijd aan de heeren „Apkoude en Gaesbeeak" schrijft hij (blz. XXXIX): „De bron voor het hs. is dus weer samengesteld door iemand, die met de finantiën goed op de hoogte is".

Het hoofdstuk der inleiding gewijd aan de „Beteekenis van de kronieken-serie voor de Historiografie van Brederode, Egmond en Arkel" verdient ongetwijfeld onze aandacht.

Het wil mij voorkomen, dat voor een juiste beoordeeling van die beteekenis eerste eisch is, dat de schrijver op de hoogte zij van de literatuur betreffende de afkomst van genoemde geslachten. Te dien aanzien nu ben ik in casu verre van gerust, want terwijl de Heer Andriessen vrij breedvoerig stilstaat bij de afstamming der heeren van Brederode, haalt hij als schrijvers dienaangaande slechts aan J. ter Gouw en Mr. L. Ph. C. van den Bergh, zoodat ik meen te moeten betwijfelen, of hij b.v. wel kennis heeft genomen van Mr. H. J. Koenen's zooveel recentere en diepergaande studie's betreffende de afstamming der heeren van Teylingen en Brederode en de Sicconidenlegende, opgenomen in De Wapenheraut 1902—1905.

Aan de afstamming van de heeren van Egmond, zooals de kronieken die geven, heeft de Heer Andriessen ook vrij veel aandacht besteed. Hun stamvader was zekere Berwoldus, die wegens zijne verdiensten voor het klooster te Eqmond blijvend tot advocaat werd aangesteld, terwijl zijne voorgangers als zoodanig slechts tijdelijk en met betrekking tot bepaalde aangelegenheden die functie hadden bekleed. Na te hebben medegedeeld, dat deze Berwoldus bovendien een stuk land met zes huizen erop kreeg, getuigt de Heer Andriessen van hem (blz. XVIII): „Hier zien we dus hoe een eenvoudige boer zich heeft opgewerkt tot grondbezitter en ambtenaar". Dit is mij wel wat heel machtig en ik vraag mij af, welke voorstelling de schrijver wil, dat wij ons maken van een eenvoudigen boer in de elfde eeuw.

Die vraag is zeker niet ongegrond en te minder, wanneer wij zien, dat de schrijver op blz. XLIII, waar hij het heeft over een zekere Poppo „ministerialis in Arkel" ten jare 998, durft zeggen: Die Poppo zal een gewone boer geweest zijn [6]).

Dergelijke uitingen geven mijns inziens blijk van volkomen gemis aan inzicht en zijn alleen geschikt om indruk te maken op volslagen leeken op historisch gebied, die echter proefschriften als dit niet in handen plegen te krijgen, althans geen inzage daarvan te nemen Wat echter te denken van den promotor, die zulke uitingen laat doorgaan?

De kleinere kronieken der serie bespreekt de schrijver in zijne inleiding slechts in het kort. Ook te dezen opzichte moet ik mij enkele opmerkingen veroorloven.

Op blz. XXX behandelt hij de kroniek der heeren van van Lederdam. Deze vangt, volgens hem, „aan in het jaar 996. tijdens Heyman, den eersten heer van Lederdam". In waarheid vangt de kroniek niet aan t ij den s Heyman, maar met diens dood, zooals blijkt op blz. 71, waar wij lezen: „Anno domini IX^{c} et XCVI^{o} obiit Heynemannus, dominus primus de Lederdam et Arckel, ut habetur supra in Chronica Arckelensium". Dit moge van geen beteekenis zijn, maar getuigt toch van gebrek

[6]) De spatieering is van mij.

aan nauwkeurigheid. Bedenkelijker echter is, hetgeen de schrijver zegt aangaande het einde van deze kroniek. Hij toch beweert: „Ze eindigt wanneer Willem van Gelre van zijn broer Arnold Lederdam heeft gekregen", terwijl de tekst op blz. 71 luidt: ...: Arnoldus, dux Gelriae .... donavit dominium de Lederdam et Schoenrewoerde domino Wilhelmo, fratri suo ... Voor den argeloozen lezer mogen beiden lezingen gelijkwaardig zijn, doch mij is die van den doctorandus het bewijs, dat hij niet op de hoogte is van het Geldersche Vorstenhuis Immers Hertog Arnold heeft wel, zooals de kroniek verhaalt, eenen broeder Willem gehad, maar men mag dit niet met den Heer Andriessen omdraaien in dier voege, dat Willem van Gelre een broeder was van Arnold. Willem van Gelre (ook genoemd blz. XXXI) is een in de geschiedenis onbekend persoon, maar bedoeld wordt 's Hertogen Arnold's niet onvermaarde broeder Willem, heer van Egmond en Ysselstein, omtrent wien wij lezen op blz. 91, in de kroniek der heeren van Ysselstein : „ Wilhelmus dominus Egmondensis, filius fratris sui, successit Wilhelmo eo defuncto in dominio de Yselsteyn. Iste fuit frater Arnoldi, ducis Gelriae et comes Zutphaniae" [7]) In dezen laatsten zin komt intusschen eene nog bedenkelijkere fout voor, want niet de heer van Ysselsteyn is graaf van Zutphen geweest, doch diens broeder Hertog Arnold. Voor comes dient dan ook c o mi t i s te worden gelezen, hetgeen niet zonder meer aan den Heer Andriessen is te wijten.

De kroniek der graven van Bolois vel Blesensis eindigt volgens den schrijver, in 1398 en hij voegt daaraan toe (blz. XXXIX): „Daarna komt Bolois aan Holland". Dit laatste is niet juist; het hier bedoelde in Frankrijk gelegen graafschap Blois kwam niet aan Holland en dit wordt ook niet in den tekst gezegd, want daar lezen wij (blz. 122): Gwido ... fuit comes Blesensis, qui obiit sine liberis anno domini MCCCXCVIII et bona eius devoluta sunt ad comitatum Hollandiae". Alleen de Hollandsche leenen van den Graaf van Blois vervielen, toen hij in 1398 zonder wettige nakomelingen na te laten overleed, aan de grafelijkheid van Holland.

In den laatsten regel derzelfde bladzijde XXXIX moeten wij terloops eene hinderlijke drukfout verbeteren, waar wij lezen: „Putten en Streven", welke laatste naam moet worden gelezen Strenen = Strijen.

Erger is hetgeen wij op de volgende bladzijde in zake de heeren van Woerden vermeld vinden. Daar zegt de Heer Andriessen: „In 1298 geeft Jan I van Holland Woerden aan Wolfardus van Vere, daarna komt het aan diens broeder Guido". Van wien was deze Guido een broeder; dit is verre van duidelijk. Lezen wij echter den tekst op blz. 125, dan is alles duidelijk en blijkt de schrijver niet te weten dat Jan I van Holland is opgevolgd door Jan II van Henegouwen, die, zooals daar duidelijk wordt gezegd, een broeder Gui had, den lateren bisschop van Utrecht.

Anno domini MCCXCVIII^{o} Johannes domicellus Hollandiae dedit dominium de Woerden Wolfardo domino de Vere, quia [8]) Delffensibus interficitur in oppido Delfensi. Deinde Johannes comes Hannoniae et Hollandiae dedit predictum dominium Gui-

[7]) De spatieering is ven mij.
[8]) Lees: qui a (W. A. B.).

doni fratri suo, qui postmodum effectus est episcopus Traiectensis.

Zoo de wijze, waarop dit is weergegeven door den doctorandus niet mag getuigen van diens onwetendheid ten aanzien van de ertopvolging in het graafschap Holland, bewijst zij toch zeker zijne verregaande slordigheid en ook hier weet ik niet, wat te denken van den promotor.

Thans kom ik tot de tekstuitgave.

De Heer Andriessen zegt het Brusselsche handschrift te hebben gevolgd, omdat dit zijns inziens de voorkeur verdient (blz. XLVIII). Hiermede heeft hij echter niet volstaan, want op blz. XLIX staat te lezen: „Waar het Brusselsche hs. een ruimte open laat, omdat de copiist het woord niet lezen kan, neem ik den tekst van het Haagsche en Utrechtsche hs. over. Verschillen het H. hs. en het Utr. hs. en stemt het Voorste Haagsche hs. noch met het Haagsche, noch met het Utrechtsche overeen, dan wordt de tekst, welke het beste lijkt ingevuld. Dit alles wordt aangegeven door de varianten. Duidelijke verschrijvingen zijn vervangen door den tekst der andere handschriften. Bij onzekerheid is de tekst niet gewijzigd; de varianten toonen de verschillende mogelij kheden".

Wij krijgen dus te doen met een tekst, 'waaraan veel zorg is besteed. De lectuur heeft mij echter verre van bevredigd.

Voor eene tekstuitgave is in de eerste plaats groote nauwkeurigheid vereischt, zoowel voor het afschrijven als bij het drukken. Wat het laatste betreft, dienen drukfouten te worden vermeden. Voor het eerste is noodig oud schrift naar behooren te kunnen lezen. In de tweede plaats mag als eisch worden gesteld, dat de copiïst verstaat, hetgeen hij leest, d.w.z. hij behoort de taal, waarin zijn tekst is gesteld, voldoende machtig te zijn en niet geheel vreemd te staan tegenover het in den tekst behandelde onderwerp. Slaatsch afschrijven van den tekst zonder zich rekenschap van den inhoud daarvan te geven is onvoldoende en voor een academisch proefschrift zeker niet sterk genoeg te veroordeelen.

Indien wij fouten vinden in eene tekstuitgave als deze, is het niet gemakkelijk uit te maken, of die moeten worden geweten aan onnauwkeurige correctie bij het drukken, of aan onjuist afschrijven. In casu zijn er ongetwijfeld drukfouten aan te wijzen, maar het aantal fouten is zóó groot en het bewijs, dat de doctorandus niet kon lezen en zijne kennis van het latijn onvoldoende was, of althans dat hij zich in het geheel geen rekenschap heeft gegeven van hetgeen hij schreef en drukte, zóó apert, dat ik niet weet waar de grens is tusschen drukfouten en andere fouten.

Dat de Heer Andriessen niet kon lezen, meen ik te moeten, afleiden uit het feit, dat hij *s* en *f* herhaaldelijk heeft verwisseld. Zoo zie ik op blz. XXIV en eveneens op blz. 145 gecost voor gecoft; op blz 133 coste voor cofte; op blz. 36 fonum voor sonum ; op blz. 44 filiginem voor siliginem; op blz. 18, 19, 20 en 21 Sassenberch voor Saffenberch; en op blz. 137 Haesten voor Haeften. Wat, laatstgenoemde namen betreft, zijn de fouten als le e sfouten niet zwaar aan te rekenen, doch blijkt uit de misstelling, dat de schrijver niet voldoende op de hoogte was van zijn onderwerp, daar

hij anders de, namen juist zou hebben weêrgegeven. De schrijfwijze fonum, en nog meer die van filiginem, welk woord voorkomt tusschen *triticum* en *cetera frumenta*, bewijst mij, dat hij zich geen rekenschap van de beteekenis gaf. Dit oordeel moge hard zijn, doch is zeker niet onverdiend, zooals uit het vervolg moge blijken. Immers wat te denken van de navolgende in het voorbijgaan geplukte bloempjes in een hof, die daarmede als het ware bezaaid staat.

Op bladzijde 8 vinden wij een verhaal, hoe de heeren van Heusden aan hun wapen zijn gekomen. Het werd hun n.l. verleend door den Engelschen Koning:

> quae arma ex regali munificentia conferimus vobis et sequacibus vestris, *sed* unum aureum scutum *sine* campum cum tali rubea rota . . . .

De hier cursief gedrukte woorden leveren mijns inziens het bewijs, dat de doctorandus geen begrip had van hetgeen hij schreef. Lees voor *sed*: *scilicet*, en voor *sine*: sive, dan is de tekst volkomen begrijpelijk en taalkundig juist. Het laatste, n.l. taalkundig juist, moge weliswaar gelden voor de beschrijving van het helmteeken: rubea rota infra ambas aures (t.w. duas longas asinarum aures te voren genoemd), maar niettemin schuilt ook hier eene hinderlijke fout, daar voor *infra*: *inter* moet worden gelezen, overeenkomstig den in eene noot vermelden Nederlandschen tekst, waar *daertusschen* staat te lezen.

Op blz. 16 vraag ik de aandacht voor dezen zin:

> Nam Buscumducenses [9]) conquerebatur quotidie drossato Brabantiae gravamen et iustitiam ipsis per dominum de Hoesden illatam et factam.

Bij een meervoudig onderwerp zal het werkwoord ook den meervoudsvorm moeten vertoonen, dus *conquerebantur*, en de Bosschenaren, die zich beklaagden over hun aangedaan *gravamen* kunnen niet tevens over *iustitiam* hebben geklaagd, maar, zooals van zelf spreekt, over *onrecht*, dus *iniustitiam*.

Hoe weinig de Heer Andriessen zich rekenschap gaf van zijnen tekst, blijkt b.v. op blz. 29:

> Iste Johannes quartus occiditur in secundo bel-
> 10 Domini de Grimbergghen anno domini m° CXLIIII° [10]).
> . . . . . .
> Johannes quintus, filius Johannis quarti, fuit sextus dominus de Arckel .... Obiit autem anno domini MCXXVII. Gubernavit autem dominium de Arckel annis XXXIIII.

M.a.w. Jan IV van Arkel sterft in 1144, zijn zoon en opvolger Jan V sterft 1127, na Arkel 34 jaren te hebben geregeerd. Dit is hoogere goochelkunst en blijkbaar zijn de getallen niet juist weergegeven ; eene fout, die meer voorkomt, zooals op blz. 49, waar wij onder het opschrift : „De *tercio decimo* domino de Arckel" lezen: „Otto, filius Johannis XI, fuit XII^s dominus de de Arckel" en op blz. 59, waar de gevangenneming van den laatsten heer van Arkel heet te hebben plaats gehad in MCCCXV, hetgeen MCCCCXV moet zijn. Een sterker voorbeeld nog is te vinden op blz. 13, waar

---

[9]) Lees: Buscoducenses, zooals op blz. 21 staat.

[10]) Waarom de Heer van Grimbergen met een hoofdletter moet worden gedrukt en het jaar onzes Heeren met een kleine letter, is mij een raadsel. Nog zonderlinger komt mij echter voor: int jaer ons *soonen* YCCCCXV (zie blz. 87).

MXCCII[e] staat en MCXCII moet worden gelezen.

Keeren wij nog even terug tot Otto, den 13[den] heer van Arkel, dan zien wij, dat hij in het huwelijk trad met Elisabeth, dochter van den Hertog van Baer: cuius mater fuit filia Qerardi oomitis Namurchensis, *Ana* vero inclita filia regis Franoiae. Dit Ana is volkomen onbegrijpelijk; de personen, hier genoemd, zijn echter bekend en bij onderzoek blijkt voor *Ana* te moeten worden gelezen : *avia*.

Is een dergelijk onderzoek te veel gevergd, een doctorandus in de letteren zal toch zeker moeten weten, dat: canonicus ecclesiae Traiectensi et postea episoopus Traiectensis, deinde episcopis Leodiensis (blz. 48) niet juist kan zijn. Merkwaardigerwijze vermeldt hij hier in eene noot als variant Traiectensis, maar dit heeft hij niet in den tekst verbeterd, niettegenstaande hij in zijne inleiding schreef: Duidelijke verschrijvingen zijn vervangen door den tekst der andere handschriften. De klaarblijkelijke verschrijving Traiectensi was dezen literator i.s. blijkbaar niet duidelijk.

Ik vrees intusschen, dat wij op verschillende plaatsen met verschrijvingen van den doctorandus zelf te doen hebben. B.v. op blz. 52: dominus Johanues de Arckel diffidavit dominium suum ducem Albertum de Bavaria, hoewel op blz. 53 nogmaals staat: dominus Johannes praefatus diffidavit ducem Albertum dominium suum, eene consequentie, welke op meer plaatsen is waar te nemen, b.v. op blz. 76, waar de heer van Heukelom: genuit dominium de Leyenberch primum, en blz. 10: Robertum succedentem dominium de Hoessden. Op regel 18 van blz. 71 staat: Si autem tunc successit Johannes, waar natuurlijk moet worden gelezen: Ei. Eene drukfout ongetwijfeld, maar op regel 21 van blz. 73 staat *Adhucantem* in plaats van *Adhuc autem;* ook eene drukfout2 En op blz. 99 komt tot drie malen baillinus voor, waar toch zeker baillivus (= baljuw) moet worden gelezen.

Bij deze kleine, vrij kleurlooze bloempjes wil ik er nog een paar van betere verve voegen.

Op blz. 120 onderaan komt voor Philippus, filius Anthonii *Legravum* bastaerdt in Bourgondiae. Anthonis 1e „grand bâtard" schijnt den Heer Andriessen onbekend te zijn en diens zoon en opvolger Adolf vermocht hij ook niet na te speuren, want hij noemt hem: dominum de *(onleesbaar, misschien Beneris*), terwijl toch bekend genoeg is, dat hij heer van *Beveren* bij Antwerpen was. Deze Adolf had „multas proles... inter quos [11]) senior filius est Woderus dominus de Veris, Maximilianus a Bourgondia dominus *(Beneris)* Veris". De tekst moet hier geheel verknoeid zijn weergegeven en dat de Heer Andriessen in deze niet geheel vrij uitgaat, is zeker. Hij had dezen bekenden bastaardtak der Bourgondiërs gemakkelijk kunnen nagaan en dit behooren te doen. Hij zou dan de' verminking van den tekst hebben doorzien en niet ook in zijne inleiding hebben gesproken van Adolf's oudsten zoon *Woderus* (blz. XXXIX), die nimmer heeft bestaan, noch zijne vrouw *Anna van Berg* hebben genoemd, daar zij eene *van Bergen* (*Glimes*) is geweest.

Enkele regels hooger lees ik op bladzijde 121: Haec Margareta primus habuerat in maritos Godefridum.

[11]) Lees: quas (W. A, B.)?

Dit is zeker niet van het beste latijn en ik vermoed, dat de tekst hier door afschrijving heeft geleden. De beteekenis van dazen zin laat zich echter gemakkelijk raden. Omgekeerd lees ik op blz. 74 in zuiver lat@: Factus fuit auctoritate apostolica dominus de Asperen, waarvan de zin mij evenwel duister. is. Hoe toch kon de Heilige Stoel beschikken *over* de heerlijkheid Asperen? Lees ik echter den voorafgaanden zin: Robertus, filius domini de Arckel, fuit 8[s] dominus de Asperen, nubens unigenitae filiae, cognati sui- domini de Asperen, en de in eene noot gegeven tekstvariant : nubens ... cognati sui: U. duxit enim in uxorem auctoritate apostolica cognatam suam unicam filiam, dan is het mij luce clarius, dat het Utrechtsche handschrift [12]) den juisten tekst geeft, zoodat het mij verwondert, dat de Heer Andriessen dien niet heeft hersteld.

Is onze doctorandus niet sterk in zijn latijn, ook Nederlandsche teksten verstaat hij blijkbaar slecht. Op blz. 141 lees ik van den bekenden Jan VIII van Arkel : Hy was een groot vroom onversaecht ridder oft een *Proese* hadde gewaest. Hier herrijzen de prachtkerels van Frederik den Groote voor mijn geestesoog, maar ik vraag mij toch angstig af, moet ik hier inderdaad onder *Proese Pruis* verstaan? De laatste regel 'derzelfde bladzijde brengt mij aanvankelijk nog verder van streek, want daar staat: Dese Heer Jan die *Rose* startt int jaer . . . Wat nu, zijn *Pruis en Roos* synoniemen? Toch brengt de laatste lezing ons nader tot de waarheid, want Jan VIII was een reus, of zooals op blz. 31 staat : Johannes fuit miles fortis et magnus, veluti giga s.

Na deze roos aan mijn bloementuil te hebben toegevoegd, pluk ik tot besluit nog een Nederlandsch bloempje op blz. 144, waar staat: up welcken dach dese heer Otte *gebooren* ridder gemaeokt was. Wanneer tegenwoordig iemand den riddertitel deelachtig zou worden, wordt hij *Hoogwelgeboren,* maar dit kan in de 14[de] eeuw bezwaarlijk zijn bedoeld. Wat moet hier voor *gebooren* worden gelezen ; mijns inziens is *te voren* de eenige aannemelijke conjectuur. Weliswaar moet ik aannemen, dat de gevolgde tekst inderdaad *gebooren* heeft, maar de ondervinding met dezen doctorandus opgedaan, doet mij zulks niet als vanzelfsprekend aannemen.

Mijn eindoordeel is ongetwijfeld verre van gunstig, zoowel voor den jongen doctor als voor diens promotor. Dit proefschrift had in beider en aller belang beter niet het licht gezien en de doctorandus behoorde nog eenigen tijd in de studeercel thuis, in stede van te worden losgelaten in de maatschappij, gewapend met een doctorsbul.

W. A. BEELAERTS.

Walther Möller, *Stammtafeln Westdeutscher Geschlechter im Mittelalter.* Darmstadt. 1933.

In jaargang 1923, kolom 28, van dit Maandblad mocht ik de aandacht vestigen op de belangrijke uitgave, waarvan thans een tweede deel, „im Selbstverlag" van den schrijver, is verschenen. Dit deel overtreft m. i. het eerste, wat betreft het belang voor de Nederlandsche genealogie : onder de talrijke historische geslachten, welke er in worden behandeld, noemen wij Gelder, Kleef, Valkenburg, Heinsberg, Loon (Looz),

[12]) *Op een zeer* groot aantal plaatsen komt mij de Utrechtsche tekst juister voor dan de gevolgde Brusselsohe.

Vianden, enz. Voorzoover wij **konden nagaan is steeds** met de allerlaatste publicaties rekening gehouden, terwijl de schrijver ook nu de verschillende genealogieën langs streng **wetenschappelijken** weg heeft opgebouwd. Voor de bezitters van het eerste deel is vooral van gewicht, dat tal van verbeteringen en aanvullingen op de aldaar gegeven tabellen **bij** dit tweede deel **zijn** gevoegd. — De prijs van dit laatste is ± f **15.**—

TE. & TH. VAN DER HOOP.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Claas van (de) Werve.

(XLVII, 99, 134).

Een enkele mededeeling moge hier volgen tot steun aan de veronderstelling, door dr. J. 8. van Veen ter **aangehaalder** plaatse geuit, dat de beroemde beeldhouwer Claus *van* (de) *Werve* inderdaad uit de buurt van Hattem afkomstig zal zijn. Niet alleen ligt er, zooals dr. van Veen reeds mededeelde, een buurtschap Werven niet ver van Hattem, maar ook de familienaam *van Werven* komt reeds in de **14e** en het begin der **15e** eeuw op de Noord-Veluwe **herhaaldelijk** voor (zie het **Tijdrekenkundig register** op het oud-provinciaal archief van Overijssel). **Zoo** vindt men in het archief der **abdij** ter Hunnepe op het jaar 1406 een charter, bezegeld door *Arent van Werven,* schepen in Nijbroeck; het zegel vertoont drie palen van vair met een schildhoofd, waarover zoowel schuinrechtsche als schuinlinksche strepen **loopen.**

Voorts moet worden opgemerkt, dat de naam, zooals die op de grafzerk voorkomt *(Claus de Werve*), m.i. meer wijst op translatie van denfamilienaam *van Werve,n*) dan op die van *van de Werve.* Het zou van belang **zijn** te weten, of op de bedoelde grafzerk indertijd ook het familiewapen voorkwam.

A. HAGA.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bilt (van der)-Gijsberts-Cluitersma. In de verzameling familiepapieren op het **Rijksarchief** te Groningen komt onder **n°.** 57 een „scheidbrief" voor betreffende de goederen van Tamme Gijsberts en Jeye **Willema** dd. 23 Maart 1664, luidende als volgt:

„Wij Burgemeesteren **ende** Raedt in Groningen betuigen met **desen** openen **ende** versegelden brieve, dat voor ons persoonlijk **sijn** gecompareerd d' E. *Herman Tonis Cluitersma,* wegen **sijn** huisvrouw *Immetien Gijsberts* **ende** mede in **qualité** als voorstander over d' onmondige kinderen van d' E. *Arent van der Bilt* **ende** zall. *Ida Gijsberts,* als **oock** over *Anneke Andries,* bij zall. *Andries Jacobs* en *Anna Gijsberts* geprocreert, **Vr.** *Catharina Hilbrants,* **wdwe** *Gijsberts* wegens haar kinderen bij zall. *Berent Gijsberts* **geteelt,** *Arent Gijsberts Blauw* voor hemselv n, *Hindrick Fock wegens* **sijn** huisvr. *Elisabeth Gijsberts,* mitsgaders *Gijsbert* **ende** *Marya Harckens,* **tesamen** als erfgenamen van zall. **Secretarius** Tamme *Gijsberts* ter **eene, Ende** juffer *Wemele Willema,* alsmede *Dr. Wernerus Emmen* wegens **sijn** huisvr. *Alegonda Willema* als erfgenamen van **Vr.** *Jeye Willema* **wdwe** *Gijsberts* ter andere sijde.

Bekenden en beleden, ... enz.

Aangezien pogingen om in **Groningen** iets meer **omtrent** het echtpaar *Arent van der Bilt-Ida Gijsberts* te weten te krijgen gefaald hebben (indien het huwelijk te Groningen is voltrokken, moet dit geschied zijn tusschen **1640** en 1646, een tijdvak waar juist de **proclamatieboeken** ontbreken), zou ik gaarne vernemen of iemand mij meer van dit echtpaar kan mededeelen, of van den voogd hunner kinderen *Tonis Cluitersma,* of van een der andere in de acte genoemde personen, annex aan de familie *Gijsberts,* dat mij **eenig** spoor voor verdere onderzoekingen zou kunnen verschaffen. Is iemand den naam Cluitersma wel eens tegengekomen en **zoo** ja, waar?

's-Gravenhage. C. L. VAN DER BILT.

Diemen (van). Pons van *Twist* huwt Leiden 11 Mei 1644 *Mijnschen van Diemen,* **dr.** van *Bulten van Diemen,* kwartiermeester der Leidsche schutterij en kleindr. van *Hendrik van Diemen. Is* deze Hendrik van Diemen soms identiek met *Hendrik van Diemen Frankensz.*, raad en schepen te Delft?

Diepenveen. H. KRONENBERG.

Duiking. (LI, 487). *Abraham Duijkinck,* j.m. van Borken, wordt in 1641 kleinburger van Deventer, is aldaar ondertrouwd 13 Nov. 1641, attest. op Hasselt 9 **Dec.** met *Anneken Pots;* hij huwt 2e 67 December 1647, ondertr. Deventer 4 Dec. met *Aeltien Boenckers.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Gerreit,* **ged.** te Deventer 26 Sept. 1642, huwt volgens van Doorninck, Qeslachtk. Aant. te **Kampen** 29 Mei 1674 (ondertr. te Deventer niet gevonden) met *Aaltje van der Weteringe,* j.d. te Kampen.

2. *Jan,* ged. te Deventer 23 Febr. 1646, ondertr. Deventer 14 Mei **1670, att. op Kampen 29 Mei, met** *Aaltje van der Wenden,* weduwe te Kampen.

Uit het tweede huwelijk:

3. *Berent,* ged. Deventer 26 Oct. 1648.

4. *Hendrik,* ged. Deventer 14 Nov. 1660.

5. *Anna,* ged. Deventer **24** April 1663, † voor 10 Sept. 1701, huwt Deventer 30 Jan. 1696 (ondertr. 11 Jan.) *Arent Ketjes,* weduwnaar van *Barentje ten Rhijne,* ged. Deventer 10 Juni 1666, begr. aldaar **Lebuinuskerk** 21 Juli 1732, gemeensman te Deventer voor de Polstr. 1703-1732, provisor van het St. Jurrien Qasth., zoon van *Jan Ketjes* en van *Anneken Arentsen.* **Arent** Ketjes huwt **3e.** ondertr. Deventer 10 Sept. 1701, att. op Cohnschate 27 Sept., *Maria Bruijns* wed. *Hendrik Oostendorp.*

Uit het huwelijk van *Gerreit* met *Aaltje van der Weteringe* zijn volgens v. Doorninck te Kampen minstens 6 kinderen gedoopt:

1. *Hendrik,* ged. 19 December 1674.
2. *Jan,* ged. 28 Mei 1676.
3. *Cathrina,* ged. 26 Jan. 1680.
4. *Abraham,* ged. 31 Mrt. 1682.
6. *Klaas,* ged. 16 Juli 1684,

van welke kinderen *Abraham weer* naar **Deven** ter komt, aldaar 16 Febr. 1707 de kleine burgerschap wint en aldaar huwt 25 Nov. **1707** (ondertr. 5 **Nov.**) *Theodoru Somerhuis,* weduwe *Johannes Michaelis* en waarschijnlijk dr. **van** *Engelbert Somerhuis* en van *Mechtelt Traes.* Uit dit huwelijk meerdere kinderen te Deventer gedoopt').

Diepenveen. H. KRONENBERG.

[1]) Een **vrijwel gelijkluidend antwoord ontvingen wij van one mede-**

Horst (van der). Is *Alida van der Horst* tot Mullickhave, echtgenoote van *Jasper van Brienen,* geb. circa 1495, een dochter van *Johan van der Horst* en *van Margaretha con Hausz*, erfdochter van Mullinghoven?

Diepenveen. H. KBONENBEBQ.

Keijzer. *Rutger Keijzer*, verwalter drost te Brevoort, burgemeester van Groenlo, gedeputeerde van het graafschap Zutphen ± 1700, huwt *Agneta Klerck.* Volgens Wapenheraut IV, pag. 104 zijn zijn kwartieren:

Keijzer — K l e r c k
Goltz — van Hoeckelom.

Gevraagd worden de voorouders van *Rutger Keijzer* en van *Agneta Klerck.*

Diepenveen. H. KRONENBERG.

Rossem (van). *Johan van Zuijlen*, heer van Zuijlenstein en Natewisch, beleend met Natewisch 26 Febr. 1465, huwt *Johanna van Rossem*, d^r^. *van Johan van Rossem* tot Zoelen en van *Catharina van Brakell.*

Gevraagd worden de verdere voorouders van *Johanna van Rossem.*

Diepenveen. H. KRONENBERG.

Tecko (XLI, *366;* XLII, 28). *David Emanuel Tecko* overleed te Zwolle als gepensioneerd majoor den 13 April 1819, oud 69 jaar en zal dus omstreeks 1760 te Namen zijn geboren, terwijl zijn echtgenoote *Cornelia Elisabeth Verster de Balbian,* blijkens Alg. Ned. Familieblad 1893, geboren was te 's Hertogenbosch 16 Juli 1768 als d.v. *Johannes* en *Theodora van der Hoeven.* Uit de overlijdensakte van haar man blijkt niet, of zij nog in leven was, noch wie zijn ouders waren.

Op 14 April 1819 heeft de verzegeling van den boedel door den vrederechter van Zwolle plaats, waarbij blijkt dat de overledene twee kinderen nalaat, waarvan één nog Minderjarig. De meerderjarige dochter *Theodora Cornelia Tecko,* ongehuwd, wonende te 's Hertogenbosch, verwerpt 3 Nei 1819 voor de rechtbank te Zwolle haar vaders nalatenschap.

Z. A. H.

Voogt (de). (LI, 488). I. *Willem Jacob de Voogt*, geb. Baarn 8 Nov. 1742, † Utrecht 7 Febr. 1821, tr. ald. 25 Juni 1770 *Maria Casius.* Hieruit:

1. Qosewinus, volgt 11.
2. *Johannes Eoerhardus de Voogt,* geb. Utrecht 9 April 1782, † Wageningen 14 Febr. 1865, tr. Amsterdam 2 Febr. 1808 *Femia wan Enst.* Hieruit de Wageningscbe tak dezer familie.

II. *Qosewinus de Voogt,* geb. Utrecht 1 Nov. 1776, † ald. 27 Febr. 1810, tr. ald. 17 Nei 1802 *Johanna Buddingh,* geb. Utrecht 9 Mei 1'779, † ald. 18 Febr. 1863.

Hieruit 4 zoons w. o.:

1. *Nicolaas Wilhelmus,* volgt III.
2. Ds. *Johannes Everhardus de Voogt*, geb. Utrecht 1 Aug. 1806, † Wijchen 13 Juli 1863, tr. Vlaardingen 16 Dec. 1831 *Johanna van Linden van den Heuvell, uit* welk huwelijk 9 kinderen w. o. *Johanrra Gosewina de Poogt,* geb. met, *Barend van der Pot.*

III. *Nicolaas Wilhelmus de Poogt,* geb. Utrecht 6 Oct. 1804, apotheker, † ald. 26 Oct. 1864, tr. 1° Wijk bij Duurstede 27 Dec. 1832 *Aletta Yda de Ridder,* 2° *Jacoba Cath. Pellekaan.* Uit het eerste huwelijk:

IV. *Godert Qosewinus de Voogt,* geb. Utrecht 25 Dec. 1836, tr. *Hewriette Frederika Johanna Bekkers*, geb. 18 Nov. 1837, waaruit:

1. *Aletta Anna Johanna de Voogt,* geb. Breda 14 Oct. 1864, tr. (door echtsch. ontb.) 7 Juni 1888 *Ered. Hendr. van der Rop.*
2. *Anna J. H. Q. de Voogt,* † *28* Oct. 1886.
3. *Suze de Voogt*, tr. 28 Mei 1896 *B. de Groot.*
4. *Antoinette de Voogt,* geb. 16 Sept. 1874, tr. 3 Mei 1897 *U. P. Goudschaal.*

R. J. E. v. D. P.

Wrede (de). (XXXIII, 96, 192). Mogelijk is voor den inzender nog van belang te weten, dat er uit het huwelijk van *Melchior de CC rede en Elisabeth van Spuelde* meer kinderen waren dan de t.a.p. genoemde. In het Overijsselsch leenregister komt n.l. op 22 Augustus 1616 een verklaring voor van *Gerbrant van Spoel* betreffende de possessie der halve tienden te Herxen, waaruit blijkt dat *Melchior de Wrede* bij *Elisabeth van Spoel* (zuster van *Gerbrant* voornoemd) de volgende kinderen heeft: *Gerryt, Johan, Melchior,* Catharina, gehuwd met *Berent Bussenet* en *Elisabeth de Wrede.*

Uit de namen der kinderen in verband met het reeds in dit Maandblad (XXXIII, 192) medegedeelde valt met eenige waarschijnlijkheid af te leiden, dat de ouders van *Melchior de Wrede* vermoedelijk de daar genoemde *Johan de Wrede* en zijn vrouw *Qriete* zijn, terwijl de vader van *Elisabeth van Spuelde* vermoedelijk *Gerrit* heeft geheeten. Dit laatste wint aan waarschijnlijkheid, aangezien *Johan van Haersolte* op 24 Dec. 1611 in naam en ten behoeve van de kinderen van *Melchior de Wrede* wordt beleend met de tienden te Herxen, etc., na doode van Qese *ten Bussche,* terwijl laatstgenoemde met deze tienden 9 Juni 1667 werd beleend onder hulderschap van haar man *Gerrit van Spolde.* Dit echtpaar zal dus de ouders zijn van *Gerbrant* en *Elisabeth van Spoel(de)* en de moeder *Gese ten Bussche* een dochter van *Gerbrant ten Bussche,* den stamvader van het Overijss. geslacht van dien naam (zie dit Maandblad XXX, 239).

Z. A. H.

lid L. J. Kugok te Ede. Volgens een afschrift van de Deventer Doop- en Huwelijksregisters, in zijn bezit, zou *Abraham. Duikinck* bij zijn huwelijk met *Anneke Pots* j.m. van Boro h (Terborg) genoemd worden, zij j.d. van Hasselt. Uit dit huwelijk werd nog op 1 Jan. 1644 een blijkbaar jong gestorven zoon *Joannes* gedoopt. De Heer Kuyok geeft als datum van *Abraham'8* tweede huwelijk met *Aeltje Boenekers van* Stavorden op *22* Dec. 1647. — Red.

INHOUD 1034, No. 1.

Beatuursberichten. — Eet geslacht Gewin, door Mr. J. P. J. Gewin. — De oudere generaties der familie Pennis (Overgaauw Pennis), door H. Wijnaendts. (Slot). — Attestatie *van* een notaris over een familiewapen, door Dr. E. Wiersum. — Boekaankondiging: W. F. Andriesen, Historia Dominorum de Teysterband, Arckel, Egmonda, Brederorde, Ysselsteyn, etc., door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland; Walther Möller, Stammtafeln Westdeutscher Qeschlechter im Mittelalter, door Dr. E. J. Th. & Th. van der Hoop. — Korte mededeelingen: Claas van (de) Werve. — Vragen en antwoorden: Bilt (van der)-Gijsberts-Cluitersma; Diemen (van); Dniking; Horst (van der); Keijzer; Rossem (van); Teoko; Voogt (de); Wrede (de).

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. Smits.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER : Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redac teur Dr. Ta. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Be s t uur , gelieve **men te** richten tot den s ecr e t ari s Dr. **E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP,** *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 6, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er **nadrukkelijk** op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der **onderteekende** stukken.

N°. 2. **LIIe Jaargang.** Februari 1934.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer C. A. J. Struycken de Roys an CO ur, te Brussel, sedert 1930 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

Mevr. A. C. BOOGAARD-BOSCH ... ***Delft.***
Maarten *Trompstraat 22.*

H. L. W. VAN BEUNINGEN VAN HELSDINGEN ..... ***Rotterdam.***
Arts. 's-Gravenweg 7.

Mr. R. J. M. L. VAN ZINNICQ BERGMANN. ***Vught.***
Ageut der Ned. Bank. *Taalstraat 74.*

Mr. N. G. VAN TAACK TRA KRANEN . ***Wassenaar.***
Oud-Voorzitter Pensioenraad. *Clingelaan* 2.

W. Baron VAN ITTERSUM ..... ***'s-Gravenhage.***
Res. Majoor d. Inf. Nassaulaan 20.

Mej. D. C. J. MIJNSSEN ..... ***Ginneken.***
Archivaris der gem. Breda. *Chasséstraat 23.*

C. J. W. VAN WANING ..... ***den Helder.***
Luit. t. zee le kl. Kaaerne *Onderzeedienst.*

Rectificatie ledenlijst.

Jhr. Mr. D. P. M. GRASWINCKEL . . ***'s-Gravenhage.***
Rijksarchivaris b/h Alg. Rijksarcbief. *Waalsdorperweg 221.*

Dr. A. J. VAN DE V EN ..... ***Arnhem.***
Chartermeester (hoofdcommies) b/d Prov. Archiefinspectie. *De Wetstraat 12*

Adreswijzigingen.

Baron VAN DEN BOGAERDE VAN TERBRUGGE VAN HEESWIJK ..... *Brussel.*
Palace ***Hotel,*** *Place du Roaier*

B. H. **B** OISSEVAIN ..... ***Utrecht.***
Boothstr. 17.

Jhr. A. P. **A.** E LIAS VAN STABROUCK . *Milaan.*
Via Buonarroti 41.

Mr. J. M. F. **ESKENS**..... ***Soerabaja.***
Camphuyslaan 14.

Mevr. J. J. G. **DRIJFHOUT VAN HOOFF**-DE M EESTER ..... *'s-Gravenhage.*
Hoogwerflaan 7.

AUG. KALFF ..... ***Amsterdam Z.***
Stadionkade 12III.

T H . H. L. C. KUNTZE ..... *'s-Gravenhage.*
Hooistraat 9.

F. A. J. **M** IDDELKOOP ..... ***Leiden.***
Oegstgeesterlaan 43.

P H . F. W. VAN R OMONDT ..... *Nice.*
William's Hotel.

Ir. E. F. **W. VÖLTER** ..... ***'s-Gravenhage.***
Surinamestraat 39.

Mr. J. H. **WAGENER**..... ***Soerabaja.***
Bilitonstraat 12.

Mr. W. C. **W ENDELAAR** ..... ***'s-Gravenhage.***
Waalsdorperweg 141.

Heraldische Tentoonstelling te Batavia, 18-24 September 1933.

Ook in Nederlandsch-Indië is het vijrtig-jarig bestaan van ons Genootschap ten vorigen jare feestelijk herdacht en wel met eene Genealogisch-Heraldische Tentoonstelling in den Kunstkring te Batavia van 18-24 September 1933. Het Bestuur stelt dit blijk van medeleven van de leden in Indië op hoogen prijs en ruimt volgaarne in de kolommen van het Maandblad eene plaats in aan eene samenvatting van de berichten, welke ons omtrent deze zeer geslaagde Tentoonstelling hebben bereikt.

De organisatie van deze Tentoonstelling is voornamelijk te danken geweest aan ons correspondeerend lid Mr.

P. C. Bloys van Treslong Prins te Batavia. Ras had zich een Tentoonstellingscomité gevormd, hetwelk bij zijn streven van allerlei zijden groote belangstelling en medewerking heeft ondervonden. Zoo schreef ons lid notaris Th. J. Indewey Gerlings te Poerwakarta voor het dagblad „De Koerier" van Zaterdag 19 Augustus 1933 eene beknopte en bevattelijke „Inleiding tot de Heraldische Tentoonstelling te Batavia", welke ongetwijfeld de wetenschappen, die wij beoefenen en aan welke de Tentoonstelling was gewijd, nader tot het groote publiek heeft gebracht. Eene opwekking aan het slot van dit artikel tot het inzenden van heraldisch-merkwaardige stukken en andere belangwekkende bijdragen uit particulier bezit werd met succes bekroond. Het bijeengebrachte overtrof ten slotte verre de verwachting : niemand had kunnen vermoeden, dat er in Indië op dit gebied zoovele en belangrijke stukken te' vinden zouden zijn. Hulde daarom aan de organisatoren, die wisten te bewerken, dat uit bekende en onbekende verzamelingen zóóveel te voorschijn kwam, dat daarmede twee zalen leerzaam en smaakvol gevuld waren.

Hoewel de zegelkunde, de munt- en penningkunde en naar alle waarschijnlijkheid ook de meeste andere wetenschappen, welkerverband met de familiegeschiedenis door de Haagsche en Amsterdamsche tentoonstellingen in een helder daglicht is gesteld, allerminst werden verwaarloosd, was begrijpelijkerwijze aan genealogie en heraldiek de grootste plaats ingeruimd. De meest uiteenloopende antieke en moderne voorwerpen, bij welker vervaardiging of versiering heraldiek de hoofdrol had gespeeld, waren geëxposeerd. Vermeld zij hier bij voorbeeld : porcelein van den Gouverneur-Generaal van der Parra en officieele zegelstempels uit de inzending (eene keurcollectie!) van het *Koninklijk Bataviaasch Genootschap voor* ***Kunsten en*** *Wetenschappen*, rouwborden met familiewapens uit de *Hollandsche* ***Kerk*** te Batavia alsmede van den ***Kerkeraad der*** *Evangelische* ***Gemeente Batavia,*** Indische gemeentewapens van het ***Landsarchief*** te Batavia, een antiek muurkastje met Lowestoft-wapenporcelein (Engelsch, eerste helft 19de eeuw), een doopjurk, kussen met wapens, kantwerk enz. van *Mevrouw van* ***Lier-Baronesse van*** *Tengnagell*, ***oud*** wapen-porcelein van ***Mevrouw*** *Brandenburg* ***aan*** *Oltsende* en van *Mr.* ***P. C.*** *Bloys van Treslong* ***Prins*** (familiewapens van Marci en Romswinckel), een fraai gobelin, waarop de stammoeders van de families de Ruyter de Wildt en de Ruyter van Steveninck voorkomen, stoelen met gesneden wapens van de familie Hoynck van Papendrecht, oude wapenkaarten, wapens in glas-in-lood, geborduurde kussens, wapenteekeningen, eene verzameling ontwerpen op heraldisch gebied van den Heer ***J. C. P. IV. A. Steenkamp*** te 's-Gravenhage, alsmede R. K. heraldische ex-libris, „superlibros" op leer en perkament van den Heer *Jurjen Wolthers*, en zoo meer, te veel om op te sommen. Van het vele zilverwerk moge afzonderlijk worden genoemd een oude tabaksdoos met de wapens der Zeven Provinciën ***van Mr.*** *Batta*, een groote serie lepels met Europeesohe stedenwapens van *Mevrouw N. A. Onnes* en eene verzameling lepels met Indische gemeentewapens, benevens historiepenningen van ***Begeer.*** Voorts verdienen vermelding een kast met wapenborden, betrekking hebbend op het Huis van Oranje, waarbij als bijzondere exemplaren zijn te noemen een Wilhelmina-bord van den Heer *Westhoff*, een in Indië vervaardigd Emma-bord van den Heer *Rühl* en de nieuwe Willem de Zwijger-borden, ingezonden door ***Boekhandel Visser en Co.,*** kristal van ***Mr.*** *Kenneth* ***S.*** *Patton* ***en*** eene verzameling familiewapens, ingezonden door den Heer ***Verzijl de Witt.***

Naast deze eigenlijke tentoonstellingsstukken was een geheele bibliotheek van standaardwerken, handboeken en periodieken op geslacht- en wapenkundig gebied in ruimen zin bijeengebracht, zooals men in Indië zeker zelden of nooit bij elkander heeft gezien.

Op uitnoodiging van het Tentoonstellingscomité hield de Heer Th. J. Indewey Gerlings eene lezing over „De oudste Adel in de Nederlanden en zijn rechtspositie", aan de behandeling van welk onderwerp spreker het bekende werk van Prof. Dr. I. H. Gosses „Welgeborenen en Huislieden" ten grondslag had gelegd.

Met voldoening kan worden vastgesteld, dat de Tentoonstelling een groot succes is geworden: in de eerste vier dagen kwamen er reeds 160 bezoekers, ongeteld die van bovenvermelde lezing (een dertigtal). Als maatstaf voor de belangstelling, welke in onze Oost voor de geslacht- en wapenkunde blijkt te bestaan, mogen deze cijfers hoogst verblijdend worden genoemd. Indien het opvoedend element, dat elke tentoonstelling in zich sluit, thans ook in Indië zijne werking doet, zal de week van 18-24 September niet alleen een nauwer contact tusschen de verspreid-wonende en dikwijls van alle bronnen geheel verstoken getrouwen onder onze Indische leden ten gevolge hebben, maar dan zal ook de belangstelling van tot dusver onverschilligen zijn gewekt.

Het Comité, dat de Heraldische Tentoonstelling te Batavia organiseerde, moge zich dan ook overtuigd houden, dat het Bestuur van het Genootschap vervuld is van de grootste waardeering voor datgene, wat in den afgeloopen zomer in Indië is tot stand gebracht.

Adeldom van Zeeuwsche leenmannen,

door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius.

Het zij mij vergund hierbij eene acte van adelsverheffing te publiceeren, welke niet zoozeer merkwaardig is wegens den persoon van den genobiliteerde, alswel omdat zij in afwijking van de meeste dergelijke acten, nauwkeurig de rechten opsomt, welke een Zeeuwsch edelman aan het eind van de 15e eeuw toekwamen.

Wij zijn tegenwoordig goed ingelicht omtrent de rechterlijke organisatie in Zeeland en daarmede over de rechtspositie van den Zeeuwschen adel, maar toch zijn er nog punten, welke nadere bevestiging of toelichting vereischen, zoodat deze acte zeer welkom is.

De positie van den adel of den stand der welgeborenen, haar verhouding tot de andere standen was in de middeleeuwen niet slechts in ieder land eenigszins verschillend, maar althans in ons land in ieder gewest of vorstendom weder eenigszins onderscheiden, ja zelfs in één gewest was er niet steeds eenheid.

Bekend is, dat, om bij Holland te blijven, de positie der welgeborenen in Zuid-Holland, Rijnland en Kennemerland eene verschillende was. Men leze hetgeen Prof. Gosses in „Welgeborenen en huislieden" hieromtrent schrijft. Het behoeft ons dus niet te verwonderen, dat ook de positie van den ouden Zeeuwschen adel afwijkt

van die in het verdere Hollandsche land. Die positie met weinig woorden te schetsen zou mij niet gelukken, wie er meer van wenscht te weten, bestudeere een ander boek van Prof. Gosses, getiteld „De Rechterlijke organisatie in Zeeland in de middeleeuwen" en de jongste door het Zeeuwsch Genootschap uitgegeven publicatie van Prof. Fruin.

Bepalen wij ons thans tot eenige opmerkingen omtrent de weergegeven acte. Den genealoog valt al dadelijk op, dat hier de drager van een oud adellijken naam genobiliteerd wordt. Deze naam is bovendien Zeeuwsch, dus van invoeging van een buitenlandsch edelman in de Zeeuwsche rechtsverhoudingen is wel geen sprake. De genobiliteerde moet dus of geen edelman zijn geweest, of zijn adel was twijfelachtig. Ik vermoed het laatste om den vorm „alwaere oick die voirss. Clays niet gewonnen of gecommen van edelen vader ofte moeder". Voorts treffen ons de echte Catsen-voornamen Lievin en Claes, al moet ik er bij zeggen, dat deze in Zeeland veelvuldig voorkwamen.

Ik kan echter nauwkeuriger zijn, daar ik meen den betrokkene te kunnen aanwijzen. Vermoedelijk is hij te indentifieeren met Claes van Welle van Cats, die volgens Ferwerda kastelein was van Gouda en een zoon van Lievin van Welle van Cats, die weer een zoon wordt genoemd van Nicolaas van Welle en Margaretha van Cats, dr. van Laurens van Cats, bijgenaamd de Rijke. Indien dit zoo is, was Claes Lievinsz van Cats slechts in de vrouwelijke lijn uit het geslacht van Cats gesproten en behoorde hij van vaderszijde tot het geslacht van Welle. Als zijne moeder wordt opgegeven Catharina van Kampen in Gelderland. Onzekerheid omtrent den adel van het geslacht van Welle of bijv. omtrent het wellicht in Gelderland gesloten huwelijk zijner ouders zou dus nobilitatie kunnen verklaren. In het laatste geval zou echter ook wel iets van wettiging zijn gezegd.

Claes werd geadeld alsof hij vier adellijke grootouders (kwartieren) had en werd dus vol edelman. De hem toegekende rechten zijn :

1e Hij mocht ridder geslagen worden „tallen tijden ende wijlen" „ende van alzulcken ridder als hem goeddunken zal". Dit feit behoefde eerstens dus niet na een veldslag plaats te hebben, maar op ieder moment kon iedere willekeurige ridder hem den ridderslag geven. Het treft ons, dat deze bevoegdheid van den gewonen ridder op een zoo laat tijdstip nog bestond. Wij zien hier, dat zij beperkt was tot het ridder maken van adellijke personen., daar anders iedere ridder practisch adeldom zou kunnen verleenen.

2e Claes van Cats verkreeg het recht, „renten, incommingen end0 goeden" roerende van des Roomschkoningrs (des graven) leenen of achterleenen te verkrijgen en te koopen, die „te houden ende te verheffen" van hem of van daarmede beleende ambachtsheeren. Hieruit blijkt dus, dat voor het beleend zijn met grafelijke leenen of zelfs achterleenen, adel noodig was. „Renten, incommingen ende goeden" is niet al te duidelijk, maar de bedoeling is blijkbaar alle leenobjecten te omvatten, dus ambacht, grond, tienden, tynsen, enz.

Er volgt zelfs eene bepaling, dat mocht Claes, blijkbaar wederrechtelijk, tevoren reeds leen verkregen hebben, hij toch niet „bedwongen" zou mogen worden „die uuyt (zijn) handen te stellen bij gebreke van edelheyt" noch door den Roomschkoning (graaf), noch door „yemand anders". Deze laatste woorden zullen wel niet op ambtenaren slaan, daar deze gerekend worden namens den vorst te handelen. Bedoeld zullen dus zijn familieleden, welke bij de leenen geinteresseerd waren. Hoe kón zulks, waar de Zeeuwsche leenen als regel slechts overgingen in de mannelijke rechte lijn 2 Vaak ziet men echter aan den graaf vervallen leenen weder aan bloedverwanten tegen betaling uitgeven. Vermoedelijk was dus de aan den graaf te betalen prijs niet zoo hoog of er was voordeel bij het verwerven der vrijgekomen leenen en zoo kunnen wij ons voorstellen dat er concurrentie kan zijn geweest tusschen Claes Lievinsz van Cats en andere verwanten bij het verkrijgen van aan den graaf aanbestorven Catsche leenen, eene concurrentie waarbij men trachtte hem wegens gebrek aan edelheid uit te sluiten. De adelsverhefting zelve gaat dus misschien terug tot een strijd om leenbezit.

De belangrijke algemeene conclusie, welke wij uit deze oorkonde kunnen trekken is echter, dat, zelfs nog geheel op het eind van de 15e eeuw, de houder van een grafelijk Zeeuwsch leen of achterleen, beslist een edelman was. Dit is van belang, omdat in Zeeland het overgroote deel dezer leenbezitters geen adellijk klinkenden naam, ja vaak in het geheel geen geslachtsnaam, doch een patronymycon droeg. Deze wel niet overtalrijke, maar toch niet onbelangrijke klasse van bezitters, vaak van slechts een enkelen grafelijken tiend of fragment van een der in het oneindige deelbare Zeeuwsche ambachtsheerlijkheden, blijkt in dien tijd nog in haar geheel tot den Zeeuwschen adel te hebben behoord en het adelsbewijs van verschillende geslachten bijv. van de van Borsselen van der Hooge's is m. i. daarmede geheel geleverd, immers wij kunnen niet aannemen, dat de categorie van gerechtigden tot grafelijke leenen in de voorafgaande eeuwen was ingekrompen, integendeel, er was uiteraard eene tendens tot uitbreiding en reeds in de 16e eeuw moet de eisch van adeldom voor leenbezit ook in Zeeland zijn vervallen.

3e Claes van Cats ontving het recht verschillende blijkbaarvoor den adel gereserveerde ambten te bedienen. Met name wordt slechts genoemd het aanzienlijk ambt van den „scout van den hoogen banne".

Dit was de schout of openbare rechteischer van de Zeeuwsche grafelijke hooge vierschaar voor geheel Zeeland, welke echter practisch verdeeld was in eene vierschaar Bewesterschelde en eene Beoosterschelde. Deze vierschaar werd gevormd door den graaf (later ook zijn zoon of een stedehouder) met mannen, dat wil in het licht van het onder 2 besprokene zeggen, met een grafelijk leen of achterleen beleende edelen.

Dat dus de schout in een gerecht van edelen een edelman moest zijn behoeft ons niet te verwonderen. Helaas zijn de verdere ambten, waarvoor adeldom noodig was, niet genoemd. Stellig zal het burggravenambt hiertoe hebben behoord.

Archief Rekenkamer No. 4. Fol. 103*vo*.

Adnoblissemeot van Claes Lievinsz van Cats.

Maximiliaen, enz. Doen condt allen luyden jegenwoirdich ende toekomende, dat wij, overgemerct die duechden ende eerbaerheit wesende in den persoen van onsen wel geminden Claeys Lievins-

zoon van Cats, ende dat wij tevullen geinformeert zijn, dat hij es van goeden eerbaeren leven ende conversacie, zonder dat hij van eenige onduechdelicke saken beruft zij; gecommen van goeder geboerten ende geslachte, zoe wij verstaen; wij hebben den zelven Claeys Lievinszoon van Cats, metgaders zijn kinderen ende afcommers mannen eude vrouwen al nu geboeren of die naermaels geboren zullen mogen worden in gerechte huwelicke, geadnobiliteert ende edel gemaickt, adnobilitereu ende maken edel bij desen onsen brieven alwaere oick die voorss. Clays niet gewonnen of gecomman van edelen vader ende moeder, hem gounende ende willekuerende mids desen, dat hij ende zijn voorss. kinderen ende afcommers ende oick die ghene die van hamlieden commen zullen ende yegelick van hem nu voirtaen als edelluyden gebruycken zullen, in allen steden plecken ende wercken van den rechten, eeren ende vrijheden van adelheijt gelijck ende in alder manieren. als die andere edele lieden van onsen voorss. lande van Zeeland gebruyoken: voirts dat zij gehouden ende gerekent worden als edel van vier zijden ende quartieren; dat zij moghen nemen ende angaen den staet van riddersuept tallen tijden ende wijlen ende van alzulcken ridder alst hem goeddunoken zal, ende dat zij moghen coopen ende vercrijgen renten incommingen ende goeden roerende van onsen leenen off achterleenen, ende die te houden ende te verheffen van ons oft andere ambochtsheeren van wyen die gehouden zullen wesen; ende oft zij eenige alnu vercregen hebben dia houden ende besitten sonder dat zij bedwongen zullen mogen worden van ons oft yemand anders weghen die uuyt hueren handen te stellen bij gebreke van edelheyt. Ende voorts meer dat zij mogen houden hebben ende bedienen alle manieren van leenen ende officien, zoowel dat scoutambt van den hooge banne als andere in onsen voorss. lande van Zeellant, daer van zij bij ons oft andere ambochtheeren van den zelven lande voirzien zullen worden ende hebben hemlieden dair toe gehabiliteert ende habiliteeren mids desen onsen brieve behouden ende wederstaende dat onse renten ende andere rechten die ons eode onse nacomers comen ende toebehoeren of toebehoeren zullen op de erven ende goeden toebehoerende ende die namaels toebehoeren zullen den voorss. Clays ende zijnen voorss. kinderen ende nacommelingen, mids desen geensinds verrachter of vermindert zullen worden, behouden dat de voorss. Clais uuyt saken van deser onser gracie ende adnoblissemente betalen zal tot onser behouf in handen van onsen ende getruwen raid ende rentmeester van Beoisterscelt in Zeelant Pieter Uuytenwijngaerden zeker somme van penningen ende financie ter taxacie ende groottinge van onsen lieven ende getruwen die lugden van onsen rekeningen in Hollant, residerende in den Hage, die wij dair toe stellen ende committeren midts desen. Ombieden dairom ende bevelen den voorss. lieden van onser rekeningen in den Haghe dat geroupen degene die dair over behoiren zullen geroepen te zijne, zij procederen wel ende duechdelick ter verifficacie ende interinemente van desen, ende tot taxacie van de voorss. somme ende financie ende dat gedaen zijnde ende die zelve somme ende financie getaxeert ende betaelt in handen van onsen voorss. rentmeester van Beoieterschelt in Zeeland, die gehouden wordt rekenynge ende bewijs dair off te doen metten anderen penningen van zijnen ootfangen tot onssen proffijte zij, ende aller andere onse rechteren, officieren, dienaren ende ondersaten diet behoiren ende anghaen zal, doen laten ende gedoegen die voirn. Clais Lievinsz, zijn voorss. kinderen ende afcommelingen, van desen onsen adnoblissemente ende van al den inhouden van desen in der vormen ende manieren boven verclairt rustelick ende vredelick ende vulcommelick ende tot eewigen daechen genyeten ende gebruycken sonder hemluyden te doen noch te laeten geschien nu of in toecommende tijde eenich hinder, letsel oft moyenisse ter contrarien, want ons alzoe gelieft ende ten heynde dat dit goet vast ende gestadich blijve tot eeuwyghen dagen wij hebben onsen zegel hier an doen hangen, behouden in anderen saken ons rechts ende eenen yegelicken tzijne in allen. Gegeven in onse stadt van Mechelen in de maent van Februario int jaer ons heeren 1491 ende van den rijcken van ons Conynck [1]) te weten van den roemschen tzeste ende van den voirscreven enz.

[1]) Maximiliaan was 1486 tot Roomsch Koning gekozen.

Het Geslacht Gewin,

door Mr. J. P. J. GEWIN.

(Vervolg van LII, 14.)

Na het schematische overzicht van het genealogisch onderzoek volgt thans het resultaat van eene nadere bestudeering der bronnen en literatuur, waardoor de verschillende takken konden worden samengesteld.

De stamreeks vangt aan met den stichter van den Saksischen tak van het Straubinger geslacht Gewin.

Saksische Tak.

1. *Andres Gewyn, genaamd Thürknecht,* geboren omstreeks 1470 te Straubing, in Neder-Beieren, de voormalige residentie der Hertogen van Beieren-Straubing-Holland. In verband met zijne benoeming tot „Thorknecht" van de Boheemsche koningsdochter Sidonia Podiebrad, weduwe van Hertog Albrecht van Saksen, werd hij 16 Feb. 1601 als burger van Dresden beëedigd. Blijkens bovenvermelde inschrijving werd hem het voor het verwerven van het burgerrecht vereischte geld door de stad op verzoek van Hertog George kwijtgescholden. Na de aanvaarding der regeering nam de zoon van voornoemde Vorstin, Hertog George der Bärtige, hem in zijn dienst over.

Aan welke relatie of invloed Andres als vreemdeling in Saksen de benoeming tot dit vertrouwensambt te danken had, kan nog niet met zekerheid worden vastgesteld. Wellicht hebben de destijds tusschen de Saksische en Beiersche hertogelijke geslachten bestaande familiebanden daartoe medegewerkt.

Wij vermeldden reeds, dat de „Thorknecht" Amtmann van het slot te Dresden was. Van omstreeks 1614 af komt Andres voor als „Andres Thürknecht", hetgeen o.i. mede in verband met de ingrijpende veranderingen, die liet hertogelijk slot destijds onderging en de versterking van de stad door vestingwerken, op eene wijziging van zijn ambtelijken werkkring wijst. Volgens Weck t.a.p. oefenden de Thürknechte in 1624 de functie van „Cämmerer" uit.

Zooals wij boven zagen, was hij van 1601 tot 1638 in dienst van den Hertog, in welk laatste jaar hij overleed.

Terstond na zijne vestiging in Dresden in 1601 woonde Andres Gewyn in de Grosse Judengasse, thans Galeriestrasse, in de nabijheid van het Slot. In 1601 en 1602 woonde „dye kornsohösserin" in hetzelfde pand. Deze overleed in 1602, waarna wij als bij hem inwonend vermeld vonden „Simonn Statknechynn", daarna „dy swabin", misschien het bij de inschrijving als burger van Dresden genoemde „Zuweip" en vervolgens in 1604 Merten Rentzeler [35]), de laatste vermoedelijk als huisbewaarder.

Omtrent dit huis ging Andres na den dood der „Korn-

[35]) Steuerregister nach Christi gebort 1500 im andern Jahre (1502). der Stadt Dresden, fol. 130v. R.A. Dresden, A XVb. nr. 43;
Rammerreohnungen Ao. 1501 fol. 57; Ao 1504 fol. 64 en 110; Ao. 1505 fol. 63 en 109; Ao. 1506 fol. 68 en 115; Ao. 1507 fol. 70 en 110; Ao. 1508 fol. 71 en 115; Ao. 1509 fol. 60 en 104; Ao. 1510 fol. 61 en 109; Ao. 1511 fol. 51 en 95; Ao. 1514 ongepag R. A. Dresden A XVb nr. 49.
Namensverzeichnis zur Gesohosserhebung Ao. 1512 fol. 176 en Ao. 1516 fol. 192. R. A. Dresden A XVb 37. Idem Ao. 1517 fol. 48 en 127v; Ao. 1519, 1520 en 1521 fol. 22. R.A. Dresden A XV b 59.
Einwohnerverzeichnis Ao. 1504 fol. 160. R. A. Deresden A XVb 37.

schösserin", blijkbaar de eigenares, eene koopovereenkomst aan; de eerste betaling geschiedde in 1603 [36]). Waarschijnlijk hield deze koop verband met zijn uit meergenoemd Qunstbuch van Dresden van 1663 vastgestelde huwelijk met *Margrete.* Opmerkelijk is in dit verband, dat in de jaren na 1604 ook geen medebewoners van zijn huis meer vermeld zijn.

Ter bevestiging van de identiteit van den in 1601 genoemden Andres Gewin, Thorknecht later Thürknecht, en de in talrijke archivalia voorkomende Andres Thürknecht dient nog de navolgende copie van een brief van den Raad van Dresden aan den Raad van Aldenburg van 1516 s.d. te worden aangehaald. In dien brief wordt aan den Raad van Aldenburg verzocht zijn intermediair te verleenen tot voldoening van eene schuld van „Hans von Mympelge der augenarzt" aan „Andres Thurknecht unser mitburger", schuldeischer en borg van genoemden Hans von Mympelgs ten behoeve van Paul der Kursohner [37]). In de registers der burgers van Dresden komt namelijk niemand onder den naam „Andres Thurknecht" voor.

Als Thorknecht maakte Andres in 1601 deel uit van den stoet bij de huldiging van Hertog George te Meissen; op Dinsdag na Michäelis 1604 behoorde hij tot het eeregeleide van de Hertogin Sidonia op haar reis van Grünbach naar Dresden en op 6 Nov. 1524 bevond hij zich in den stoet ter gelegenheid van de trouwplechtigheid van Hertogin Magdalena van Saksen met Markgraaf Joachim van Brandenburg.

In een register van omstr. 1620 komt Andres in het 3e Viertel der stad voor in de „Ordnung der Harnisch und wye die Inwohner sollen geschickt sein" met de aanteekening: „Helpart, hatt auf man Harnisch" [38]).

Andres Gewyn bezat in Dresden aan de Elbe een weidecomplex, dat, gelet op den daarvan te betalen cijns, van tamelijk groote oppervlakte moet zijn geweest. De Brüokenamtsrechnung van 1608 geeft deze als volgt weer: „Zcinsse wesse wachs (Wiesenzins) 46 gr. Andres Thorknecht von der wessenn bey dem zcigel offen gelegen" [39]).

Zijn kerkelijke aanslag komt voor in het Registrum Censuum ad altare Michäelis van 1607 en volgende jaren [40]).

Reeds in 1601 was hij belastingplichtig in de „Türkensteuer." In 1622 werd in de stad Dresden weder een „Türkensteuer" geheven, waarin alle burgers werden betrokken. Andres Thurknecht is de eenige met dien bijnaam, die in de registers voortkomt. Hij betaalde toen 6 gr 3 Pf [41]).

Uit eenige bronnen konden wij zijne financieele omstandigheden leeren kennen en ons tevens een beeld vormen van den soberen vermogenstoestand der toenmalige inwoners van Dresden, waaraan de hooge belastingen en belangrijke oorlogsschattingen zeker niet vreemd zullen zijn geweest.

[36]) Depositenbuch Dresden 1496- -1509 pag. 51. f. H. S.A. Dresden Loo. 8587.
[37]) R. A. Dresden A IX 18 a fol. 113 v. Ao. 1516 s.d.
[38]) C XXII 80 oa. R. A. Dresden.
[39]) R. A. Dresden A XV b 69.
[40]) R. A. Dresden A XV b 35; Ao. 1507 fol. 165; Ao. 1509 fol. 173; Ao. 1610 fol. 186: Ao. 151i fol. 197: Ao. 1512 fol. 207; Ao. 1514 fol. 218; Ao. 1515 fol: 229.
[41]) Landsteuerreg. für Dresden. (Türkensteuer). H. S. A. loc. 10505 Fasz. 111.
Landsteuerregister Stadt Dresden nr. 291 fol. 28 H. S. A. Dresden.

De eerste vermogensbelastingregisters van Dresden dateeren van 1502. De aanhef van dit register luidt als volgt:

„Von hundert goldenn wirderunge bewegelich und unbewegelich guttern, barschafften unnd farnde habe 1 fl. etc., von 50 gulden ½ fl. von 26 1 ort. Wer so vil nicht hat 4 groschen und och Wer Kinder (hat) ubir 16 jar. Dienstboten den 10 Teil eres lons, müssiggenger (lediggangers). 10 gr. etc. In de op den aanhef volgende lijst van aangeslagenen komt voor: Andres thorknecht 80 fl. etc.: facit 16½ gr. 3 pf. naw. unnd ein alden (pf) [42]). Bij de verbeterde opstelling van dat jaar 1602 is de aanslag teruggebracht tot 60 gulden. Later en wel in 1604 had Andres 24 Groschen te offeren [43]), welke aanslag correspondeert met een vermogen van 114 gulden.

In 1632 komt Andres Thürknecht op den legger der huizen voor in de Rampischen gasse ausserhalb des Wahles [44]); in 1638 verhuisde hij weer naar het „dritte Viertel" [45]); hij wordt in de Haüserverzeichnis van 1639 niet meer vermeld, hetgeen strookt met zijn reeds uit andere gegevens afgeleid overlijden in het jaar 1638.

Wij maakten er reeds melding van, dat de namen Thorknecht en Thürknecht niet als familienamen in de Burgerboeken van Dresden voorkomen, doch wel in eenige andere bronnen en wel twee maal te Dippoldiswalde met toevoeging van den familienaam Gewin. Bij de met den naam Thürknecht vermelde personen konden wij van enkelen met zekerheid en van anderen met daaraan grenzende waarschijnlijkheid het familieverband met den Saksischen stamvader Andres Gewyn vaststellen. Op grond hiervan zijn wij geneigd, aan te nemen, dat de reeds eerder genoemde Hans Thorknecht, in het register op pag. 216 van het Newendresdensche Teilbuch, loopende van 1644 tot 1666, vermeld, een zoon van Andree Gewyn was.

Uit het huwelijk van Andres Gewyn en Margret is blijkens meergenoemde verklaring van getuigen van 1663 geboren :

George, sub II.

TI George *Gewin, genaamd Thürknecht,* geboren te Dresden in of omstr. 1606. Als bezitter van een huis en goederen te Glashütte werd hij het eerst aangetroffen in de jaren 1642, toen de waarde van dit bezit op 210 Schock- en in 1646 toen deze op 240 Schock werd geschat- destijds vrij aanzienlijke bedragen.

Daarna verdwijnt zijn naam uit de belastingregisters aldaar en duikt voor het. eerst weder in Dresden op in 1660; zijn terugkeer naar zijne geboortestad, waar hij in „das andere Virtel" woonde, houdt ongetwijfeld verband met de aanvaarding van zijn ambt van Thürknecht van Keurvorstin Agnes van Saksen, schoonmoeder van Prins Willem 1 van Oranje.

Als George Thürknecht komt hij blijkens het meergenoemde Gunstbucb van Dresden nog in het begin van 1663 voor;

Bij het uitgebreide onderzoek werden onder de talrijke archivalia der 16e eeuw betreffende dragers van

[42]) Steuerbuoh nach Christi gebort 1500 im andern Jahre fol. 73, 91v, 130v. 150 en 151 v. R.A. Dresden XV b 43.
[43]) Geschossreg. Dresden Ao. 1504 fol. 64 R. A. Dresden A XV b 49.
[44]) Verzeichnis der Hausgenossen 1537 fol. 206 en 215v R, A. Dresden.
[45]) Idem 1538 fol. 246v.

den naam Thürknecht uitsluitend personen met de voornamen Andres, George en Hans aangetroffen.

De omstandigheden, dat nòch in de Dippoldiswalder, nòch in de Nossener tak de naam Hans, doch daarentegen wel de voornaam George werd gevonden, doet ons sterk vermoeden, dat deze beide takken uit George Thiirknecht en niet uit een anderen zoon van Andres Gewyn zijn voortgesproten.

Tot deze beide takken behooren respectievelijk :

George, stichter van den Dippoldiswalder tak, volgt Dippoldiswalder tak III.

Abraham, stichter van den Nossener tak, volgt Nossener tak 111.

Dippoldiswalder tak.

111 Qeorge *Gewin, genaamd Thürknecht, geb.* omstr. 1535.

Wij vonden hem zelf niet in de geraadpleegde bronnen vermeld, doch leerden zijn bestaan kennen uit de reeds eerder vermelde inschrijvingen in de Landsteuerregister van Dippoldiswalde ***van 1669,*** 1676, 1583, 1684, 1689 en 1602 van zijne weduwe „George Thürknechtin". In de jaren 1688 en 1690 wordt zij in de kerkelijke registers van Dippoldiswalde als doopgetuige „George Thürknechtinne" genoemd.

Uit het „Erbregister van het Amt Dippoldiswalde", dat Heinrich von Maltitz aan Keurvorst August als kooper van het slot Dippoldiswalde en omliggende goederen overdroeg, blijkt, dat zij in 1669 vrij van cijnsplicht was.

In de stad Dippoldiswalde bewoonde zij van 1669 tot 1602 een huis, dat op 15 Schock was geschat en waarvoor zij 2 gr. 6 pf. betaalde. Vermoedelijk is zij in 1602 of kort daarna overleden.

De eerste en eenige, die te Dippoldiswalde na 1669 weder met den naam Thürknecht werd aangetroffen, was George Thürknecht, in de doopregisters van 1589 tot 1600 als vader vermeld en in den Laudsteuer aldaar in 1612 voorkomende als eigenaar van een huis te Dippoldiswalde.

Aangezien in de bronnen geen andere naamgenoot als inwoner van Dippoldiswalde vermeld gevonden werd, zal laatstgenoemde naar alle waarschijnlijkheid de eenige zoon van den jong gestorven George Thürknecht en diens te Dippoldiswalde wonende weduwe zijn geweest. Hun zoon: George, volgt IV.

IV. George *Thürknecht, ook Gewin genaamd,* geboren omstreeks 1660, trouwde omstreeks 1588, uit welk huwelijk te Dippoldiswalde van 1689 tot 1600 zes kinderen zijn geboren, waarvan den oudste wederom de voornaam George werd gegeven. De doopinschrijvingen luiden als volgt:

1589. Ein Sohn getaufft, George Thurknecht oder Gewyn, heyst *George*, freitagk nach quasimodo geniti, den 11 Aprilis. Abraham Steinbach notarius, Michel Dieterich, Davit Simonn (in 1597 rechter) sindt gefattern.

1091. Ein Sohn getaufft Georg Thurknecht. heyst *Davit* Sonntagh am Tage Timotheus den 24 Januarij Der Erbar unnd veste Hans Bechers Churf. Sächsischer Zeuqkschreiber zu Dresden und seine Hausfrau sindt gefattern.

1693. Ein Sohn getaufft George Thurknecht heyst ***Daniël*** Sonnabend nach Elisabet, den 24 November.

Gregor Steudelin, Paul Wirgener, hat der Schulmeist. Gorge Braune vor ihnen gestanden. Philip Einlerinne sindt gefattern.

1696. Ein Tochter getaufft George Thurknecht, heist ***Elisabeth.*** Donnerstagh nach Elisabet, den 26 februarij; Wolf Steudelinne, (Wolf Steudel was in 1692 en 1698 „Amtschösser" te Dippoldiswalde), Jungfr. Orthea. Job. Porrigels Toshter, hatt vor ihr Schwester Thoms Dieterichin die Verwalterin gestanden, Johan Schelcher Amtschösser, hat vor Ihnen Abraham Porrigel zu gefattern gestanden.

1697. Ein Sohn getaufft George Thurknecht, heisst. *Samuell*, den 13 November Frau Catharina M(agister) Anthonio Glaserin, Her Albinus Prelhuff, Churf. Vorwergsvorwalter Gabriel Friederich sindt gefatt.

1600. Ein Sohn getauft George Thürknecht oder Gewin genant, heyst *Christianus* Zachrias Hene, Erasmus-Haym, Anna Michel1 Kurninne sindt gefatt. den 16 Maij.

Georges beroep kon nog niet worden vastgesteld, doch wèl kan uit de doopgetuigen worden afgeleid, dat George in 1691 nog relaties te Dresden had en evenals eenige tot den Nossener tak behoorende stamverwanten behoorde tot den kring van rechterlijke en administratieve ambtenaren.

Wij merkten reeds op, dat het destijds dikwijls gevolgde gebruik, om den oudsten zoon naar den vader te noemen, er op wijst, dat de Dippoldiswalder tak de oudste is.

Ongetwijfeld was de eerstgeborene in dien tijd sterk boven zijn jongere broeders bevoorrecht. In ambtelijke kringen was deze de aangewezen opvolger van zijn vader, terwijl zijn na hem geboren broeders dikwijls een ambacht moesten kiezen. Van het toen ter tijde in Dresden bestaande gebruik, om personen, die een ambt bekleedden of een beroep uitoefenden, bij hun ambtelijken titel of beroepsnaam te noemen, maakten wij reeds melding.

Als gevolg van deze gewoonten in verband met den overgang van het vaderlijk ambt op den oudsten zoon werd in de oudste takken dikwijls de ambtelijke titel vrijwel de hoofdnaam en trad de familienaam op den achtergrond, terwijl de jongere takken, die den ambtstitel huns vader niet overnamen, uitsluitend den geslachtsnaam behielden.

Hierdoor wordt alleszins verklaarbaar, dat George Thürknecht te Dippoldiswalde steeds onder dien naam en slechts twee maal met toevoeging van den familienaam Gewin werd aangetroffen.

Wij meenen, dat uit dit verschijnsel en uit de in vier generaties telkens terugkeerende voornaam George de reeds hierboven vermelde conclusie gewettigd is, dat de Dippoldiswalder tak de oudste en de Nossener tak, die alleen den geslachtnaam Gewin voerde, een jongere tak is.

Hoewel uit de Dippoldiswalder tak 6 zoons zijn gesproten, kon tot nu toe nog niet worden vastgesteld, dat een of meer van hen descendenten naliet. In elk geval waren deze niet meer in Dippoldiswalde woonachtig.

Nossener Tak.

111. ***Abraham*** Gewin de oude, geboren in of omstreeks 1636, vestigde zich in of omstreeks 1667 te Nossen, waar hij een huis bezat, zoomede landerijen, deel uitmakende van het z.g. Vorwerk, afkomstig van het destijds opgeheven oude klooster Altenzella, welks uitgebreide grondbezit aan de keurvorstelijke familie

was vervallen. Keurvorst August liet de woeste gronden om Nossen in cultuur brengen en omstr. 1566 het slot te Nossen bouwen. Eene emigratie van vele inwoners van Dresden, onder wie Abraham Gewin, naar Nossen, was daarvan het gevolg. Keurvorst August verordende, dat ieder jong getrouwd echtpaar, waartoe destijds Abraham en zijn vrouw ook zal hebben behoord, voor bebossching der streek twee boomen moesten planten (Weck, pag. 134 en 136).

Het grondbezit van Abraham Gewin de oude te Nossen is in de Landsteuerregister van 1667 als volgt aangeslagen : Nossa Stedtlein. Neue Stedter, 32 Schock, Abraham Gewin sein Haus 3 Schock, forwergsfeldt, vihe und farnus 10 gr. 8 pf. en, voor zoover zijn tuin en bouwlanden betreft, als volgt omschreven : „Vorerbte Forwergsgutter diesseites under Nossa und Ienseits uber der Mulde gelegen, welche itziger Zeit 47 Einwohner zu Nossa und sechs zum Sibelen (Siebenlehn) gebrauchen, Abraham Gewin, disseits under Nossa, kornsaet: 148½ Rutte vorm schilzholze, stortzacker zu gerste 212¾ Ruth. Ibidem Vts (Viertellandes). krautgarten 10½ Rute, underm Zellischen wege, Wiesen 11¼ Rt vorm schilzholze, Summa 1 Acker 83 Rt Vts [46]).

Hij trouwde blijkens de reeds genoemde overlijdensinschrijving van Nossen *Martha*, overleden te Nossen 11 Januari 1592. Te rekenen naar het huwelijk van zijne dochter Anna te Nossen in 1585, zal hij met voornoemde Martha in of omstr. 1666 zijn getrouwd.

Wel komt Abraham de oude in de registers van den Landsteuer nog in 1595 met het bezit van zijn huis voor — de landerijen schijnen inmiddels te zijn verkocht —, maar zijn naam ontbreekt in de overlijdensregisters van Nossen, waaruit wij mogen concludeeren, dat hij zich later elders metterwoon gevestigd heeft.

Uit voormeld huwelijk zijn geboren:

1. ***Anna Gewin,*** geb. omstreeks 1566, trouwde te Nossen Dominica Cantate 1686 Qeorg *Schreyer* te Dresden.
2. ***Abraham,*** volgt IV.

IV. ***Abraham Gewin de jonge,*** geboren in of omstr. 1666, trouwde te Nossen 1° Misericordia Dni **1689,** ***Christina Vogel,*** dochter van ***Urban Vogel.***

Het lijdt welhaast geen twijfel, dat deze dezelfde persoon is als Urban Vogel, als inwoner van Dresden in 1664 in verband met het Vorwerk te Nossen genoemd en vermoedelijk ter wille van het aldaar verworven grondbezit, zooals zoovele anderen, van Dresden naar Nossen vertrokken.

Uit dit huwelijk:

Abraham Gewin, gedoopt te Nossen 1 April 1590 en aldaar overleden 29 Mei 1692.

Abraham Gewin de jonge trouwde 2° te Nossen Dominica Misericordiae (den 2den Zondag na Paschen) 1692 ***Anna Grosse,*** dochter van *George* en weduwe van Clement Schneider.

Het feit, dat de familienaam na 1692 niet meer in de sindsdien volledig bewaard gebleven kerkelijke registers van Nossen voorkomt, wettigt de conclusie, dat ook Abraham de jonge Nossen heeft verlaten.

Zooala reeds werd opgemerkt, komt hij in de belas-

[46]) Landsteuerreg von Aemtern. Hauptstaatsarchiv Dresden Ao. 1567 nr. 529 Vol. 111.
H. S.A. Dresden Locat 37327, Rep. XXII, Nossen nr. 3, pag. 338 en 339v.

tingregisters van 1600 en 1602 niet voor. Het eerst troffen wij hem daarin aan in 1617, Bartholomei, met, een grondbezit in het zeer naburige Siebenlehn, geschat op 29 Schock 30 gr. De laatste aanslag te Siebenlehn dateert van Bartholomei (24 Aug.) 1622, betgeen doet vermoeden, dat hij kort daarna is overleden. Wellicht staat het, vertrek van zijn zoon Martin, in 1623 te Borna bij Leipzig vermeld als herkomstig van Siebenlehn bij Nossen, daarmede in verband.

Uit het tweede huwelijk:

1. *Martin*, Merseburgsche Tak, volgt V.
2. *Georg* e, Merseburgsche Tak, volgt V bis.

(Merseburgsche Tak).

A.

V. ***Martin Gewin,*** geb. omstr. 1696, vestigde zich, komende van Siebenlehn, in 1623 in Borna, alwaar hij 19 Januari 1624 trouwde met ***Angnise Jungadam***, ged. te Borna 3 Maart 1601, dochter van *Johann* „Gastwirt" te Borna en kleindochter van Johann Jungadam, in 1598 raad en van 1603—1615 eerste burgemeester van Borna.

Naar het toenmalige gebruik werd bij het huwelijk van tot de magistraatsgeslachten behoorende personen door de stad getracteerd. Zoo vonden wij in de stadsrekeningen van 1624 een post van „2 fl. 6 gr. an 8 kannen wein uff Hansen Jungadams Tochter Agnisen mit Marten Gwin gehaltener Hochzeit verehret" [47]):

Aanvankelijk was hij „Schreiber" te Borna, destijds een beroep van administratieven aard, doch reeds van November 1624 tot 1628 wordt hij vermeld als „Weinschenck". In verband met de in de stadsrekeningen van Borna van dien tijd voorkomende aanteekening, dat de Ratskeller verpacht was, meenen wij te mogen aannemen, dat Martin pachter der wijnen was.

In 1628 vestigde Martin Gewin zich te Merseburg in verband met zijne benoeming tot verwalter der proosdij. Uit de Kapittelprotocollen blijkt, dat hij deze benoeming te danken had aan Hans Ernst von Haugwitz, domproost van Meissen en Merseburg, die hem op 8 Augustus 1628 als Verwalter aan het Domkapittel te Merseburg deed voorstellen. Deze Hans Ernst von Haugwitz stamde uit een aloud geslacht, waarvan velen hooge ambten aan het Hof te Dresden bekleedden, o.a. Hans von Haugwitz, die ten tijde van Andres Gewin als hofmaarschalk te Dresden fungeerde. Wellicht was de benoeming van Martin een gevolg van protectie uit oude relaties.

Op den dag, waarop Martin aan het Kapittel werd voorgesteld, werd hij beëedigd [48]). Als rentmeester belast met de administratie der proosdijgoederen, was hem als „Gerichtshalter" de rechtspraak over kleinere rechtszaken in het hoogstift Merseburg opgedragen. Bij de aanvaarding van zijn ambt betaalde hij den Domproost van Haugwitz tot zekerheid voor de richtige uitoefening van zijne functie 500 Thaler, die hij echter als gevolg van het faillissement van den kort daarna overleden Domproost inboette. zoodat in handen van diens opvolger een gelijk bedrag moest worden gestort, waarvan 300

[47]) Stadtrechnung Borna Anno 1623 fol. 94, Stadtarchiv Borna.
[48]) Prot cap Domkapittel 1626-1632 fol. 253 D(om) K(apittel) A(rchiv) Merseburg.
Copialbuch 1639-1641 fol. 65v. D. K, A. Merseburg.

Thaler in baar geld werden betaald en 200 Thaler door borgtocht van Hans Hülse von Oberclobikau werden gedekt [49]).

Deze financieel0 tegenslagen kwamen in tijden van groote beroering, toen Merseburg voortdurend door vreemde krijgstroepen was bezet, welke groote schede toebrachten. Op 6 November 1632, eenige dagen voordat Gustaaf Adolf in den slag bij het zeer naburige Lützen sneuvelde, betaalde Martin Gewin een brandschatting van 100 fl, door den Generaal Holk opgelegd, zooals in de Gerichtsprotocollen is vermeld, „zur Abwendung des Merseburger Total-Ruins" [50]).

Toen kort daarna in het begin van 1634 Martin overleed, was zijne nalatenschap dan ook met zware schulden belast. De beslissing op herhaalde verzoeken der erfgenamen tot kwijtschelding van de aan het Domkapittel verschuldigde cijnzen, waarmede zijne onroerende goederen waren belast, werd telkens uitgesteld en toen deze cijnzen tot een kapitaal waren aangegroeid, werd beslist, dat deze ten volle zouden worden gevorderd [51]).

Door deze onrechtvaardige houding, die ten gevolge had een beslag op verschillende onroerende goederen der nalatenschap t.w. drie „halbe Hufen Landes" [52]), ter grootte van circa 46 morgen of ruim 10 Hectaren, gelegen in Oberclobikau bij Merseburg, wist het Domkapittel een vergelijk met de erfgenamen te forceeren, waarbij het een tuin te Merseburg, die vroeger op eene waarde van 1400 Thaler was geschat, voor eene som van 500 Thaler in eigendom verwierf, waarop de volle cijnzen werden gecompenseerd [53]). Bovendien wist het den afstand te verkrijgen van de schuldvordering van Martin voor de in 1632 aan het Domkapittel geleende gelden, die gestrekt hadden „zur Abwendung des dem gantzen Stifft und desselben Standen friedlich angedrohten Brandschatzung" [54]).

Martins weduwe vertrok kort na zijn dood naar hare vroegere woonplaats Borna, waar zij reeds in 1637 overleed en op 14 Januari met eene lijkrede begraven werd. Hare vier jeugdige kinderen George, Martin, Anna Maria en Elisabeth werden aan de zorgen van haar zwager George toevertrouwd. [55])

Ondanks de funeste gevolgen van den 30 jarigen oorlog heeft de oudste zoon nog kunnen studeeren; de andere kinderen gingen in maatschappelijken welstand achteruit en vervielen in ambachtskringen.

Uit voornoemd huwelijk:

1. George. Thuringsche tak, volgt VI.

2. Martin *Gewin*, geb. in of omstr. 1629, kleermaker te Merseburg.

3. *Anna Maria Gewin, geh.* in 1630 of 1631, overleden te Merseburg 28 Maart 1694; tr. ***Abraham Bachmann,*** Untermeister im Sixti Bräu, te Merseburg overleden 16 Sept. 1683.

4. ***Elisabeth Gewin***, geb. in of omstr. 1632, tr. te

[49]) Prot. cap. 1626-1632 fol. 574. D. K. A. Merseburg.

[50]) Domprobst. Ger. u. Handelsbuoh 1660-1664 fol. 66v—68v D. K. A. Merseburg G. 1. 10.

[51]) Domprobstey-Gerichtsprot. 1660-1664 fol. 85—88 D. K. A. Merseburg G. 1.9.

[52]) Prot cap. Merseburg 1655-1657 fol. 257 D. K. A. Merseburg.

[53]) Idem fol. 298v.

[54]) Domprobst.. Ger. Prot. 1660-1664 fol. 87. D. K. A. Merseburg G. I. 9.

[55]) Copiar 882 fol, 200 v. Reg. Merseburg. Staatsarchiv Magdeburg.

Merseburg, 17 Juni 1662 *Christian Amboss,* „Frey Schuster auffm. Dom".

Thuringsche Tak.

VI. ***Magister George Gewin,*** zoon van Martin en Angnisz Jungadam voornoemd, ged. te Borna 9 April 1627, bezocht de gymnasia te Merseburg en Berlijn en werd als theologisch student ingeschreven aan de Universiteit te Leipzig in 1645 en te Wittenberg in 1649. Na volbrachte studie was hij aanvankelijk „Collega octavus" aan het gymnasium te Halle in 1666; na zijne promotie tot magister (Dr. phil.) in 1661 was hij achtereenvolgens predikant te Möckerling 1661, Balgstädt 1667, Crosigk 1670 en eindelijk te Cölleda in Thüringen in 1674, waar hij ook de functie van schoolopziener bekleedde [56]).

Hij trouwde in de St. Ulrichskirche te Halle 29 Nov. 1667 *Sophie Freier*, gesproten uit een raadsgeslacht te Halle, aldaar geboren 20 Oct. 1637, dochter van *Jacob*, raad en goudsmid te Halle en ***Sophie Kempen.*** De omvangrijke, in druk verschenen lijkrede, uitgesproken in de kerk te Cölleda, waarin haar levensgeschiedenis in extenso is opgenomen, vermeldt, dat de trouwplechtigheid te Halle werd bijgewoond door „viele grosse Schulpatronen und ander vornehmen Freunde, derer gewünschte Anzahl kaum über zehen Hochzeit Tische zu bringen."

In haar eerste levensjaar — aldus de lijkrede — was haar jonge moeder aan de pest lijdende en werd haar geraden, haar kind te blijven zoogen, in de hoop, daarmede de moeder te redden. Echter stierf de moeder en bleef het kind in leven.

George heeft behalve eenige in druk verschenen theologische geschriften bij tal van inschrijvingen in de kerkregisters toepasselijke gedichten gemaakt. Al mogen vele gedichten niet naar den tegenwoordigen smaak zijn, bij zijne tijdgenooten en latere biografen stond hij als een goed poëet aangeschreven. Uit enkele, in het bijzonder de gelegenheidsverzen, spreekt een diep kinderlijk gevoel.

Zijne vrouw Sophie Freier overleed te Cölleda op 18 Februari en werd 21 Februari 1690 aldaar met een lijkrede begraven [57]).

[56]) Gottfr. Olearius, Halygraphia Topochronologica. Leipzig 1667 fol. 63 en 461.

Halygraphia Topo-chronologica d.i. Ort- und Zeit-Beschreibung der Stadt Hall in Sachsen. Leipzig 1679 fol. 93, 458 en 461

M. Benjamin Starckena Carmen ad Lucrum Scholasticum.

S. Dan. Seyfart. Deliciae Meliae. Cent. 1. p. 280 sqq.

Joh Christoph. Olearii. Hall. Sax Rerum Thuringioarum. Syntagma. Franckfort u. Leipzig 1704 fol. 51.

Vulpius. Megalurgia Martisburg, 1700 bl. 294.

M. Joh. Nio. Oberländer. Das Gedäahtnis derer Evangel. Lutherischen Prediger der Stadt Cölleda. Franckenhausen Anno 1748 $18.

Joh. Gottfr. Mittag. Hallische Schulhistorie Halle 1748 Teil 111 pag. 51.

Dreyhaupt. Ausführliche Diplomatisohe historische Besohreibung des Saal Kreyses Halle 1749/50 bl. 200, 909.

Herkomannus. Moekherlingensis et Zoebigkerensis etc. Job. Gottlieb Wense1 1766.

Joh. Chr. Adelung. Fortzetzung zu Jöohers Gelehrten-Lexicon, Leipzig 1787. Bd. 11. pag. 1439.

Fr. Heinr. Grüning. Neue vervollständigte Chronik der Stadt Cölleda 1835. pap. 42, 91, 93.

Oettinger, Moniteur des dates. Dresde 1866.

Karl. Gottlob Dietmann. Die gesamte Priesterschaft in dem Churfürstentum Sachsen 1, i. 1002.

Ernst Pfeil. Zur geschiohte Balgstedts. Naumburg 1911 pag. 57 en 61.

[57]) Christlicher Beerdigung des Wohlerbahren viel Ehr- uncl Tugend-

Reeds op 1 Sept. 1690 hertrouwde hij op 63 jarigen leeftijd te Cölleda de 21 jarige ***Maria Magdalena Reichmann,*** ged. aldaar 11 Aug. 1669, dochter van *Günther Longinus*, Stadtschreiber te Cölleda en ***Dorothea Assing.***

Werden uit het eerste huwelijk van George 6 kinderen geboren, het tweede huwelijk werd nog met 3 kinderen gezegend.

Hij overleed te Cölleda 23 October en werd aldaar op 2 November 1703 begraven. Zijn nog heden aan den hoofdingang van de Johanniskirche aanwezige rijk gebeeldhouwde grafsteen bevat het volgende opschrift:

„Ein Aäron liegt alhier begraben
„Ein Mann von nngemeinen Gaben,
„Die vielen Schul' und Kirchen sind bekannt,
„Da treulich er sein Pfund hat angewandt.
„Gott gieb' uns noch hinfort nnd unsren werthen Stadt
„Was dieser treuer Mann für uns gebeten hat".

Het gebeeldhouwde wapen aan de onderzijde van den steen vertoont als helmteeken de pelikaan en in het schild als symbool van den door hem gepredikten godsdienst: Christus aan het kruis.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Maria Elisabeth* ***Gewin,*** geb. te Halle a/d Saale 2 Jan. 1669, tr. te Kölleda in 1681 *Nicolaus Reichenbach*, theol. stud., later Cameraar te Kölleda, zoon van *Johann,* Gastwirt ;
2. *Johann* ***Gottfried,*** volgt VII.
3. *Johann* ***Christian,*** volgt VII bis.
4. ***Sophia Gewin,*** geb. te Möckerling 9 'Maart 1667, overleden te Kölleda in April 1676.
6. *Christina* ***Regina*** *Gewin*, geb. te Balgstädt 9 Jan. 1670, tr. te Kölleda in 1687, *Johann* ***Theodor*** *Müller*, „Handelschaftsergebener, H. *Wilhelm Müllers* der Cron Schweden vorzeiten wohlbestellter Rittmeister nachmalig Freysassens in Wasser Thalleben hinterlassene eheleiblicher Sohn".
6. *Georg Friedrich*, volgt VIIter.

Uit het tweede huwelijk:

7. ***Hans Friedrich,*** volgt VIIquater.
8. *Maria* ***Mngdalene Gewin,*** ged. Kölleda 16 April 1696.
9. ***Sibylla Maria Gewin,*** ged. Kölleda 14 Juli 1698.

VII. *Johann* ***Gottfried*** *Gewin*, ged. U.L. Frauenkirohe te Halle 14 Jan. 1661, overleden te Möckerling in Februari en begraven 12 Febr. 1664. Zijn vader schreef de volgende dichtregelen in het overlijdensregis ter:

„Nun ruhe wohl mein Söhnelein
„Gott hat dich mir gegeben,
„Gott hat dich auch genommen fein
„In jenes Friedenleben.
„Und dafür sei Gott benedeit;
„Obwohl mein Fleisch sehr klagt und schreit
„So luss ich's doch Gott walten.
„Am jüngsten Tage wird dich mir
„Mein Jesus wiederbringen.
„Da will ich ewiglich mit dir

begaften Frauen **Sophien gebohr. Freierin, des Wohlehrwürdigen,** Grossachtbaren, **Andachtigen** und **Wohlgelahrten** Hernn M. Georgii **Oewinn, Wohlverdienten** und **Treuwaohsamen Pastoris, wie** auoh **der Sohulen Inspectoris in Cölleda gewesenen Eheliebsten. Jena.** Gedr. **bey** Müller. **Fürstlioh Stolberg'sche Leiohenprecligtsammlung.**

„Dem höchsten Gott lob singen
„Darauf ich mich denn freue schon,
„O Jesu, unsres Gottes Sohn
„Lass mich bald selig folgen".

VII bis. *Johann* ***Christian*** *Gewin*, geb. Möckerling 2 Juli 1664, werd ingeschreven als leerling van de z.g. „Fürstenschule" te Pforta in 1657 en in 1683 als student aan de Universiteit te Leipzig.

Als diaconus in de standplaats van zijn vader te Cölleda trouwde hij 20 April 1686 op het slot Burgwerben by Weissenfels ***Dorothea Sophia Köhler,*** dochter van ***Christian,*** pachter van het riddergoed Burgwerben.

Johann Christian werd in 1702 beroepen tot predikant in Olbersleben [58]).

VIIter. *George* ***Friedrich*** *Gewin*, geb. Krosigk 2 Sept. 1672, bezocht van 1688 tot 1691 de school te Pforta en daarna de hoogeschool te Jena. Hij werd in 1694 predikant te Burgwenden (Saalkreis) [59]) en stierf te Burgwenden 19 Juni 1720, nalatende een zoon, volgt hierna.

Johan n Friedrich Gewin, geb. Burgwenden 20 Oct. 1698, gymnasiast te Weimar 1711-1716 en student te Jena 1716-1719. Na eerst diaonus te Neunheiligen te zijn geweest, werd hij aldaar in 1746 predikant en tr. 1° in 1726 ***Eleonora*** *Marianne Wagner*, ged. Regensburg 16 April 1710 en overleden te Neunheiligen in 1739, dochter van ***Johann Martin.***

Hij trouwde 2° *Christiane* ***Marie*** *Kopp*, overleden te Neunheiligen in 1780.

Johann Friedrich overleed te Neunheiligen 20 Feb. 1764. Uit het eerste huwelijk werden 4 dochters geboren, uit het tweede huwelijk 3 dochters en een zoon *Johann* ***Benjamin Gottfried*** *Gewin*, geb. Neunheiligen in 1746.

VIIquater. ***Hans*** *Friedrich Gewin*, geb. te Cölleda 1 Jan. 1692, aldaar op 3 Juni overleden en op 6 Juni 1696 met een lijkpreek begraven. Zijn vader annoteerde in de overlijdensregisters het volgende: „den 6 Junii post F. Pent. M. Georgii Gewins hiesigen Pastoris herzsöhnlein Johann Friedrich im 49 Jahre s. Alters mit einer Leichenpredigt ex Rythmo: Christi Blut und Gerechtigkeit von hiesigen H. Diacono und einer Abdankung von H. Pfarrer zu Burgwenden, so beide des seligen Kindes seine Bruder, begraben.

Zu des Gottes Wort zu offenbaren Tob. 12 mussten wir Eltern mitten unter Thränen dasselbe herrlich preisen. Durch des heiligen Geistes Wirkung liess sich an dem seligen Söhnlein alles wohl an. Kein Tag ging hin, da es nicht sagte, es wolle Kirche halten, predigen, singen, taufen, Abendmahl reichen, brachte auch seine erlernten Gebete und Verslein aus den Liedern ganz ungeheissen mit grossem Ernste für, mahnete zur Andaoht und schloss dann mit dem Kirchensegen, so gut er's samt dem kreuze machen abgemerkt hatte. Kein Ort ist wohl in beiden Pfarrstuben, da er nicht täglich kniëend gebetet und den Segen ausgeteilet. Einst, da er mich was traurig fand, sagte er: „Vater was machst du?" Ich bin im Himmel geweien, der liebe Gott lässt

[58]) **Joh. Christ. Olearii Hall.** Sax. **Rerum Thuringicarum Syntagma Leipzig 1704. pag. 61.**

[59]) **Karl Gottlob Dietmann. Die gesamte Priesterschaft in dem Churfürstentum Sachsen.**

dich grüssen. Kurz vor seinem Lager fragte er beim Spazieren gehen im Felde: Ob's weit in den Himmel ware. Er wollte Leitern anlegen, 'naufsteigen und zum lieben Gott sprechen er wolle doch seinem Vater was schicken, waren lauter kindliche Einf alle. Die Blattern kamen, und das böse Wesen benahm ihm stracks alle Kräfte. Da er nun von aussen nichts verstund, riefder heilige Geist in ihm selbst sein „Abba lieber Vater". Zweimal brachte er das heilige Vaterunser für, einmal betend, das andere Mal, wie man's bei der Konsekration singet. Bald betete er: Christe, du Lamm Gottes, damit will ich für Gott bestehen, wenn ich zum jüngsten Gericht soll gehn. Seine letzte Worte waren: Mutter, Mutter, Mutter, Vater, Vater, die Thür ist weit, und da sah er wohl die Himmelstür schon offen, und erfüllte Gott an diesen lieben Herzenssohn recht, was ein frommes Herz oft singet: Tu mir die Himmelstür weit auf, wenn ich beschliesse meines Lebens Lauf. Ja, die grosse Gnade Gottes zeigete des seligen Söhnleins seine Sterbestundlein, indem es um 2 Uhr Nachmittags, daes Mittwochs nach Pfingsten den 3 t. Juni aus freien Stücken sagte : *es* ist noch nicht um 3 Uhr. Daher denn auch kurz nach genannter Zeit die letzten Züge angingen, und die selige Auflösung nach Gottes willen u. Gnaden erfolgte und widerfuhr ihm sanft, was er täglich des Abends beim Bette gehen seufzte: In Jesu Wunden schlaf ich ein, die sollen meine Bettchen sein. Amen."

Als herinnering aan deze kinderlijke uiting hangt nog heden in de Wippertikirche te Cölleda het geschilderd portret vau den in het zwart gekleeden knaap, die op een kussen is geknield, terwijl naast hem een ladder is afgebeeld, die naar den hemel leidt en boven hem een kroon zweeft. Het vertoont links een engel, om hem ten hemel te voeren.

Het schilderij draagt het volgende onderschrift: „Joh. Fried. M(agister) Georg Gewins P(astor) l(oci) und Frau Maria Magdalenen Reichmaunin Söhnlein, hier geboren 1692 den 1 Januar, gestorben 1696 3 Juni, alt $4\frac{1}{2}$ Jahr.

„Herzsöhnlein, was dir Gott eingab,
„Kurz eh' dein Leib kam in sein Grab,
„Ist köstlich hier gebildet ab".

(Wordt vervolgd).

De wapens der Vlaardingsche vroedschappen,

door M. C. Sigal Jr.

(Vervolg van LI, 452.)

190. Drossaart.

Een huismerk in den vorm van een 4 met verlengde staart, halverwege het uitstekende gedeelte van de dwarsstreep een paalsgewijs geplaatste dwarsstreep. Halverwege de staart een sohuinkruis en het einde van de staart overgaande in een hart.

Gerrit Drossaart, A. 1768. B. 1778, 1779. S. 1769, 1760, 1762-1764, 1766, 1767, 1769, 1770, 1772, 1773, 1776, 1777. T. 1768, 1771. H.C. 1761, 1765, 1766. S.C. 1769, 1760, 1762—1767, 1769, 1772, 1776. Geëxct. 1786.

191. Pernis.

Als nr. 130.

Dirk Pernis, A. 1759. S. 1760, 1761, 1767. SC. 1760, 1761. Geëxct. 1776.

192. Koningh.

Drie vleugels of halve {linker) vluchten (2—1).

Ad ***rianus Koningh,*** A. 1759. S. 1761. H.C. 1759, 1760. 0. 1762.

193. Werff (van der).

Een boot, staande op de helling van een werf (links), ondersteund door water.

Nicolaas van der Werff, A. 1760. B. 1761, 1762, 1764-1766, 1769, 1770, 1773-1776, 1777. 0. 1777.

194. Drop.

Als nr. 49.

Jacob Joppe Drop, A. 1762. S. 1762-1764, 1766, 1767, 1770, 1771, 5774, 1'776. T. 1768, 1769, 1772, 1773. H.C. 1765, 1766. SC. 1762-1764, 1767, 1770, 1774, 1776. 0. 1776.

195. Voogd.

Een dwarsbalk, vergezeld van boven van negen (5-4) en beneden van zes (3-2-1 *j* liggende blokjes.

Ary Voogd, A. 1764. S. 1766, 1766, 1768, 1769, 1771. H.C. 1767. S.C. 1766, 1766. 0. 1773.

196. Ham (van den).

Als nr. 186.

Anthony van den Ham, A. 1766. B. 1777, 1778, 1780, 1781, 1784, 1785, 1788, 1789. S. 1767, 1768, 1770, 1771, 1774, 1775, 1787, 1790. T. 1769, 1772, 1773, 1776. H. C. 1791, 1792. S.C. 1766-1768, 1770, 1771, 1787, 1790.

197. Heuvel1 (van den).

Drie heuvels (2-1), tusschen de beide bovenste een zwaard, de punt naar beneden.

Hendrik van den Heuvell, A. 1767. B. 1772, 1773, 1779, 1780,' 1783, 1784. S. 1767—1769, 1774, 1776, 1777, 1778, 1781, 1782. T. 1770. S.C. 1769. 0. 1787.

198. Rijn (van).

Als nr. 166.

Abraham van Rijn, A. 1767. B. 1782, 1783, 1786, 1787, 1790. S. 1767-1769, 1772, 1773, 1776, 1778, 1779, 1781, 1784, 1786, 1788, 1789.

199. Villerius.

Een aesculaapstaf, aan welks ondereinde twee vleugels.

N.B. De Mercurius-staf is voorzien van twee vleugels, terwijl zich om den aesculaap-staf twee slangen kronkelen; de figuur in bovenstaand wapen is dus een combinatie van beide staven.

Rochus Villerius, A. 1767. B. 1786, 1791, 1792. S. 1770, 1771, 1778, 1779, 1785. T. 1774, 1777. S.C. 1778.

200. Hoogvliet.

Een spuitende fontein in den vorm van een vaas of kan op voetstuk, wáarvan de straal met een boog uit de tuit rechts neerkomt in water, waardoor het geheel wordt ondersteund.

Daniel Hoogvliet, A. 1767, vertrokken 1789. S. 1770, 1771, 1777, 1778, 1782, 1783, 1784. T. 1774, 1776, 1776, 1.780, 1781, 1786, 1787. H.C. 1767, 1768, 1772, 1773, 1779, 1788. S.C. 1770, 1771, 1777, 1782, 1783, 1784.

201. Leeuwen (van).

Een klimmende leeuw.

Abraham van Leeuwen, A. 1768. S. 1772—1774, 1776, 1777, 1780. T. 1778, 1779. H.C. 1768, 1769, 1771. S.C. 1773, 1774, 1776, 1777, 1780. 0. 1781.

202. Koning (Assendelft de).

Gedeeld: 1. Als nr. 171 (van Assendelft), 11. een adelaar en profil, vliegende boven een water, gedwarsbalkt van vier stukken (de Coningh).

Assendelft [1]) ***de Koning***, A. 1769. S. 1772, 1773. H.C. 1769-1771, 1776-1777. S.C. 1772, 1773. Geëxt. 1788.

203. Linden (van der).

Als nr. 167.

Abraham van der Linden, A. 1772. S. 1772—1774. SC. 177'1, 1773. 0. 1776.

204. Polderman.

Als nr. 141.

Jan Rochusz. Polderman, A. 1774. S. 1774, 1776, 1779, 1780, 1784, 1786. T. 1777, 1778. H.C. 1776. S.C. 1776, 1779, 1780, 1784. 0. 1786.

206. Klink.

Als nr. 60.

Jan ***Klink,*** A. 1776. S. 1770, 1776, 1781, 1782, 1786, 1786. 1796. T. 1779, 1780. 1787. 1790. 1791. H.C. 1777. 1778; 1783, 1784, í789. S.C. í781, í786, 1792.

206. Soek.

Doorsneden ; A. een schip ondersteund door water, B. een keper, vergezeld van een anker in den schildvoet.

Adrianus Soek, A. 1777. S. 1778, 1784. T. 1782, 1783. H.C. 1779-1781. S.C. 1778, 1784. 0. 1784.

207. Brobbel.

Vijf boomen naast elkander, waarvan de tweede en vierde kleiner zijn dan de overige en er vóór een loopend schaap; het geheel ondersteund door een grasgrond.

Teunis Brobbel, A. 1777. S. 1778, 1779, 1783, 1784, 1790, 1791, 1793, 1794. T. 1783, 1786, 1792. H.C. 1781. S.C. 1783, 1791, 1793, 1794.

208. Heijden (van der).

Gevierendeeld; 1 en IV: drie liggende wassenaars (2-1); 11 en III: drie hanen (2—1).

Dirk van der Heijden, A. 1777. 0. 1778.

Kemp (van der).

Als ar. 162.

Gijsbregt van der Kemp, A. 1778. S. 1779, 1780, 1783, 1784. T. 1781, 1783. H.C. 1778. 0. 1784.

210. Kemp (van der).

Als nr. 152.

Johannes van der Kemp, A. 1778. B. 1793, 1794. S. 1779-1781, 1783-1786, 1791, 1792. T. 1789. H.C. 1782, 1786-1788, 1790.

211. Banchen (van).

Drie golvende fazen.

Mr. ***Albert Henr. Engelbert van Banchen***, A. 1779. B. 1787—1789. S. 1780, 1781, 1785, 1786, 1794. T. 1783, 1784. H.C. 1782, 1792, 1793. S.C. 1780, 1781, 1785, 1786, 1794.

212. Brouwer.

Als nr. 169.

Ary Brouwer, A. 1780. S. 1781, 1782, 1789, 1790, 1793, 1794. T. 1784. H.C. 1780, 1783, 1786, 1786. SC. 1781, 1782.

213. Pernis.

Als nr. 130.

Jan Pernis, A. 1781. S. 1782, 1783, 1786. S.C. 1782, 1783, 1786. 0. 1786.

214. Sappius.

Een toren of burcht, waarvan de gekanteelde dakrand

[1]) Als voornaam gebezigd. De familie noemde zich sedert *van Assendelft de Koning* (*Coningh*). N°. 202 is de in Ned. Patr. 1911, p 72 sub IV vermelde *Dirk van Assendelft de Coningh*, heer van Mijnsheerenland.

bekroond wordt door een ronde koepel, waarop een kleine toren.

Jacobus Sappins, A. 1786. S. Dec. 1785—1788. O. 1786. Geëxt. 1793.

216. Drossaart.

Een kasteel, ter rechterzijde geflankeerd door een toren, het geheel ondersteund door een grasgrond.

Paulus Drossaart, A. 1786. B. 1792, 1793. S. 1786, 1787, 1790, 1791. T. 1788. H.C. 1789. S.C. 1786, 1787, 1790.

216. Groen.

Een schaap, ondersteund door een grasgrond.

Cornelis Groen, A. 1786. S. 1786-1789, 1791, 1792. T. 1793, 1794. H.C. 1790. S.C. 1787-1789.

217. Wijnen.

Een wijnrank, slingerend om een stok, ondersteund door een grasgrond.

Pieter Wijnen, A. 1786. S. 1787, 1789, 1790, 1792, 1793. T. 1788, 1791. H.C. 1794. S.C. 1787, 1792, 1793.

218. Piek.

Een hart, waardoor schuinrechts een pijl is gestoken, de punt naar beneden, vergezeld van zonnestralen, komende uit den rechterbovenschildhoek, het geheel ondersteund door een grasgrond.

Pieter Piek, A. 1787. S. 1788, 1790, 1791, 1793, 1794. H.C. 1787. S.C. 1788, 1791, 1793, 1794.

219. Leeuwen (van).

Als nr. 201.

Frans van Leeuwen, A. 1788. S. 1788, 1789, 1794.

220. Werff (van der).

Een naakte arm, komende uit een wolk, uitgaande van den linkerschildzoom, vasthoudende een sleutel, de baard omhoog.

Alewijn van der Werff, A. 1788. S. 1788—1790, 1792, 1793. S.C. 1789, 1790; 'i792.

221. Voogd.

Als nr. 196.

Ary Voogd, A. 1789. S. 1791, 1792. T. 1789, 1790. H.C. 1793, 1794.

222. Kemp (van der).

Als nr. 152.

Gerrit van der Kemp, A. 1789. S. 1793, 1794. T. 1792. H.C. 1791.

223. Willige (de).

Drie wilgenboomen naast elkander, ondersteund door een grasgrond.

Frank Louwe de Willige, A. 1789. S. 1789, 1791, 1792. T. 1793.

224. Rijn (van).

Een vrouw, staande voor een anker, schuinlinks geplaatst, met de linkerhand den stok vasthoudende en op de opgeheven rechterhand een omgewende duif.

N.B. Vergelijk het wapen van het geslacht van der Hoop, Nederland's Patriciaat, 2e jaargang,. 1911, pag. 244.

Jan Gijze van Rijn, A. 1791. S. 1793, 1794.

226. Roering.

Een boom, aan weerszijden vergezeld van een met de voorpooten tegen den stam staand of springend hert, alles ondersteund door een grasgrond.

Gijsbertus Martinus Roering, A. 1793. T. 1794.

226. Kemp (van der).

Als nr. ***162.***

Johannes van der Kemp.

227. Bruin (de).

Drie plompebladen (2—1), de steel **naar** boven.

Laurens de Bruin.

228. Es (van).

Een dorre esch, ondersteund door een grasgrond.

Arent van Es.

229. Brouwer.

Als nr. 169.

Ary Brouwer.

230. Roon (van).

Ingehoekt van vijf stukken, uitgaande van de rechter zijde.

Hendrik van Roon.

231. Ridder (de).

Gevierendeeld; 1 en IV : een paaschlam, II en III: drie plompebladen (2—1), de steel naar beneden.

Jan de Ridder.

232. Edeling.

Een dwarbalk, vergezeld van drie sterren, twee boven en een beneden.

Gijsbregt ***Edeling.***

233. Erisman.

Een dwarsbalk, van boven vergezeld van vier, beneden van drie besanten, naast elkander.

Andreas Erisman.

234. Speleveld.

Als nr. 225.

Pieter Speleveld.

236. Drift (van der).

Een adelaar, vergezeld van drie sterren naast elkander in het schildhoofd.

Pieter van der Drift.

236. Kok (de).

Gedeeld; 1. van vaar met een blanco schildhoofd; II. drie rozen, paalsgewijs onder elkander.

Jan de Kok.

237. Wilmart.

Een klimmende leeuw, vergezeld van een canton in den rechterbovenhoek, beladen met een lelie.

Nicolaas Wilmart.

238-246. Blanco.

Familie-aanteekeningen van Stapele,

medegedeeld door Mr. J. H. Bybau.

1760. Den 15en Augustus is getrouwd *Susanna Cornelia* ***van der Vliet*** met ***Jacob Johan van Stapele.***

1761. Den 7 July ben ik ***Johan*** Cornelis ***van Stapele*** te Tholen geboren, gedoopt den 12 dito door Ds. Daniel Securius.

1763. Den 7 Juny is geboren *Maria Geertruida van Stapele*, gedoopt den 12 dito door Ds. D. Securius.

1766. Den 11 Juny is geboren ***Johanna Vincentia van Stapele,*** gedoopt den 16 dito door Ds. J. Liens.

1766. Den 29 October is geboren ***Elisabeth*** *Susanna Catarina van* ***Stapele,*** den 3 November gedoopt door D. Securius en den 16 Maart 1768 overleden.

1768. Den 26 July is geboren ***Marinus Gerard van Stapele,*** gedoopt den ***31*** dito door Ds. J. Liens.

1769. Den ***6*** September ***Cornelis van Stapele*** geboren, den 10en dito gedoopt door Ds. G. Baale, overleden te Madrid.

1771. Den 29 Mei is overleden ***Geertruida Heyne,*** huisvrouw van den heer ***Marinus van der Vliet*** in den ouderdom van 57 jaren en 20 dagen.

1771. Den 14 Augustus is geboren ***Anna Maria*** *van* ***Stapele,*** gedoopt den 14 dito door Ds. G. Baale en overleden den 7en Maart 1772.

1773. Den 10 July is geboren ***Aurelia*** *Catarina van* ***Stapele,*** gedoopt den 14 dito door Ds. J. Liens.

1776. Den 6 January is geboren ***Theodorus van Stapele,*** gedoopt 11 January door Ds. Gijsbertus Baale.

1775. Den 8 December is overleden de heer ***M. van der Vliet*** in den ouderdom van 65 jaren en ruim 6 maanden.

1776. Den 20 December is geboren *Cornelia* ***Maria van Stapele.*** gedoopt den 26 dito door Ds. G. Baale.

1778. Den 24 Mey is geboren *Reinier* ***Pasgasius van Stapele*** en den 31 dito gedoopt door Ds. G. Baale.

1779.27 October aangesteld als Pensionaris Honorair der Stad Tholen ***Johan Cornelis van Stapele*** en den 30 dito daaraanvolgende beëedigt.

1781.6 Mei aangesteld tot Thesaurier der zelve stad en den ***12*** dito beëedigt.

1781.28 Augustus als Comparant ter Vergadering van Hun Edel Mogende de Heeren Staaten van Zeeland.

1781.17 November aangesteld als Ontvanger der Huisschattingen te Tholen en den 18 daags daarna in eed genoomen.

1783.13 Mey door Zijne Doorluchtige Hoogheid den heer Prince van Orange Erf Stadhouder geëligeert als Scheepen te Tholen en ten zelven dage beëedigt.

1783.22 Juny wederom als Thesaurier met behoud der Huisschatting aangesteld en den 29 daaraanvolgende beëedigt.

(1784) (Den 26 Mey is geboren *Anna* Maria ***van*** *Stapele* en den 30 dito gedoopt door Ds. G. Ripping.)

1784.30 Mey als Secretaris te Tholen aangesteld en den 6 Juny daaraan in den Eed genoomen.

1789.17 Mei ben ik getrouwd met Jongvrouw Maria ***Janetta Duymaer van Twist,*** Dogter van den heer Predikant *Jan Duymaer* ***van Twist*** en vrouwe ***Anna*** *Lambarta* Braad te Oosterhout.

1790. 10 April is mijn vrouw in kraam bevallen van een Dogter, welke den 18 dito daaraanvolgende in de Walsche kerk te Tholen is gedoopt door Ds. L. C. Mazel, genaamd ***Susanna Cornelia,*** zijnde Peter en Meter mijn vader en moeder van *Stapele.*

1790. 18 April door de Regering der Stad Tholen benoemd als Rentmeester der Geestelijke Goederen en als Ontvanger van den C en CC Penningen op de Huisen, Molens, Thienden, Dijk en Gorsettingen, Collateraal en Rentieren over deze Stad en Eilande, Nieuw Vossemaer en St. Philippusland.

1790.3 Mei. Ingevolge laatstgemelde benoeming door Hun Edel Mog. de Heeren Staaten van Zeeland aangesteld als Ontvanger voornoemd en den 6 dito daar aan, door Heeren Gecomm. Raden, ***vermits*** de Staaten niet vergadert waaren, beëedigt.

1790.2 July is mijn vrouw gelegen van een Dogter welke den 6en dito daar aan is gedoopt in de Nederduytsche kerk te Tholen door Ds, A. Hoffman genaamd ***Anna*** *Lambarta*, zijnde Peter en Meeter mijn **vrouws 'vader en moeder *Duymaer van Twist,* welke gerepresenteerd zijn geworden**

door mijn broeder *Marinus Gerard van Stapele.*

1791.26 September is mijn jongste kind genaamd *Anna Lambarta* gestorven en den 27en dito daaraan in het choor der Groote Kerk te Tholen begraven.

1792.26 October is mijn vrouw in de kraam bevallen van een zoon welke den 31en dito daaraan in de Nederduytsche kerk ta Tholen is gedoopt door Ds. l?. H. van Lis, genaamd *Jacob Johan,* zijnde Peter en Meeter mijn vader en moeder *van Stapele.*

1793.13 Mey door Zijne Doorluchtige Hoogheid den heer Erf-Stadhouder geëligeerd als Burgemeester binnen de vierschaar der stad Tholen, tenzelven dage beëedigt ook als Weesmeester.

1794.13 Mei beu ik geëligeert en in Eed genoomen als Eerste Rogerende Burgemeester dezer stad.

1795. 14 February ben ik als Reg. Burgemeester door een committé revolutionair uit de Burgerij dezer stad ontslagen, gelijk toen ook de geheele Regering van hunne posten Wierden ontset, wordende het geheele land door de fransche Troupes overheert.

(Wordt vervolgd).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Familie van Teyens.

Een der voornaamste geslachten van Opstsrland is de familie *van Teyens* geweest en zonderling mag het heeten dat nergens omtrent dit geslacht iets in genealogische tijdschriften wordt gevonden.

Sinds het midden der 19e eeuw is de familie uitgestorven. Enkele grafzerken vindt men nog op het kerkhof te Beetsterzwaag; de fraaie state is nog thans de pastorie der N.-H. gemeente, maar vooral de schoone van Teyens-fundatie [1]) houdt de herinnering levendig aan dit aanzienlijk geslacht, waarvan de laatste loten, met een romantisch waas omgeven, nog altijd in het middelpunt der dorpsverhalen van Beetsterzwaag staan.

Hieronder volgt een en ander betreffende de familie *van Teyens.*

Juffr. *Jeltje Teyens*, weduwe van den heer *Eringa*, secretaris van Smallingerland, kwam 30 Oct. 1681 uit Drachten te Beetsterzwaag en overleed aldaar 11 Mei 1693.

Juffr. Hyma *Auwema*, huisvrouw van den heer Oeno *van Teyens*, werd 12 Nov. 1682 te Beetsterzwaag tot lidmate aangenomen en overleed aldaar 16 Sept. 1700.

Sako Teyens, man van *Syts Jans,* wordt te B. aangenomen 4 Nov. 1688.

Juffr. *Romelia Fockens van Teyens* j.d., *2 Nov. 1689* overgekomen te B. uit Aengwirden, overleed 12 Maart 1696.

Jonker *Adriaan van Besten,* man van juffr. *Romelia van Teyens*, kwam 4 Aug. 1696 met kk. att uit Hasselt te B.

De heer *Saco Teyens* junior en Juffr. *Etta Arnolda van Besten,* echtelieden, kwamen 9 Febr. 1721 met kk. att. van Nuis uit Groningerland te B. Zij staan nog op de lidmatenlijst van 1752, met jonker Oeno *van leyens* j. m. en juffer *Lucia van Teyens.* j.d.

(Te Nuis zijn, zoo men mij meedeelt, nog heden op een kasteeltje verscheidene portretten van de familie van *Teyens.*)

Bovenstaande gegevens zijn terloops genoteerd uit het kerkeboek van Beetsterzwaag. Op het kerkhof aldaar vindt men nog vier grafzerken:

1. Rustplaats van *Frouwkjen Alberts*, weduwe van den heer *Benedictus van Teyens*, oud-secretaris van Opsterland, geb. den 3 Juli 1769, overleden 30 April 1863.

2. Mr. *Saco van Teyens,* oud lid der Staten van Friesland, oud burgemeester van Opsterland, enz. Geb. 12 April 1797, overleden 1 Febr. 1807.

3. *Etta Arnolde van Teyens*, geb. den 17 January 1796, overleden 7 Febr. 1862.

4. *Oeno van Teyens*, geb. *17* Aug. 1798, overleden 3 Dec. 1866.

Laatstgenoemde vermaakte zijn state aan Dr. *Lunsingh 1 onckens* en deze schonk haar aan de N.-H. Gemeente van Beetsterzwaag.

In de regentenkamer van de van Teyens-Fundatie hangen nog twee rouwborden, denkelijk uit de vroegere kerk overgebracht.

A. Gedeeld wapen. I. de Friesche adelaar; II drie eikels, paalswijs geplaatst. Het schild is gedekt door een kroon, waarboven een eikel [2]). Onderschrift: „MDCCLXXIIII Obüt den 27 February De Hoog Welgeboren Heer *Saco van Teyens*, in leven oud-gecommitteerde ten landdage, oud 76 j. en 9 mnd."

B. In ? een linkerschuinbalk, beladen met drie koeken of schijven [3]). Gedekt door een kroon. Onderschrift: „MDCCLXXXV Obiit den 12 Maart De HoogWelgeb. Vrouwe *Etta Arnolda van Besten* Weduwe van den HoogWelgeb. Heer *Saco v. Teyens*, oud in het 90e jaar.

W. M. C. Regt.

Delft-Vlaardingsche Overschie's.

Naar aanleiding van het artikal van den heer H. Wijnaendts over de Delftsche Overschie's in den vorigen jaargang van dit maandblad en het voorkomen van dezen naam in Vlaardingsche archivalia, stelde ik een onderzoek naar hen in, waarbij mij bleek, dat een hunner, die de Heer W. niet meer terug vond, later in Vlaardingen verschijnt.

In kolom 442 (LI) wordt vermeld *Cornelia Simons Ocerschie,* gedoopt te Delft 10 September 1617. Zij werd begraven te Vlaardingen in [1]) Juni 1666 na als j.d. van Delft gehuwd te zijn (ondertrouw Vlaardingen 20 April 1647) met *Dirck Jansz. Opmeer*, vroedschap sedert 1663, burgemeester 1686, '86, '88, '89, '91—'93, '97—'99, schepen 1659, '60, '63, '64, '71, '72,' 81, '82, '83, '87, '90, '91, '94, '96, thesaurier 1667, '68 '74, '84, '96, '99, 1700, '01, huwelijks-commissaris 1671, '72, weesmeester 1655—'57, 1669, '70, '73, '76, '76—'78, '84, '96, gasthuisvader 1661—'62, begraven te Vlaardingen in [3]) Februari 1704.

Verder vond ik eenige Overschie's, die waarschijnlijk tot een der gelijknamige Delftsche geslachten behooren en wel tot de familie Overschie, die vermeld wordt onder C., kolom 402.

[1]) **In Sept. 1858 ving de bouw hiervan aan.**

[2]) **Dit wapen is, althans wat de figuren betreft, identiek aan dat van het Friesohe geslacht *Gonggryp.* — Red.**

[3]) **Het adellijk Westfaalsch geslacht *von* Besten voert in rood een zilveren linkersohuinbalk, beladen met drie roode ringen. — Red.**

[1]) **In de Rekeningboeken van Kerkmeesteren te Vlaardingen wordt de begraafdatum eerst in latere jaren opgegeven.**

Jan Arentsz. Overschie was vroedschap te Vlaardingen sedert 1644, schepen 1646—'50, *'bti-'69,* '65, thesaurier 1664, '55 en '60, huwelijks-commissaris 1686, '67, weesmeester 1651—'53, '63, '64, gasthuisvader 1660—'62. Hij werd begraven te Vlaardingen in 3) November 1666, na gehuwd te zijn le (ondertrouw Vlaardingen 26Juli 1642) met ***Maertje Michiels*** (*van Waelwijck*, volgens acte 7 April 1607, 3e weesboek, blz. 317 verso, inv. no. 276, uit welke acte tevens blijkt, dat zij met haar man 2 September 1651 testeerde voor notaris A. Paspoort, wiens protocollen niet aanwezig zijn). Hij hertrouwde (ondertrouw Vlaardingen 31 Augustus 1667) met ***Aechtje Paspoort,*** j.d. wonende te Delft.

Uit het eerste huwelijk werden geboren:

1. ***Susannetje,*** gedoopt te Vlaardingen 30 October 1644.
2. ***Burghje,*** gedoopt te Vlaardingen 6 December 1648.

Daar Adriaan ***Franse. Overschie van Adrichem,*** vermeld II bis, kolom 406 (LI), baljuw en schout van Vlaardingen was (n.l. 1612-1617) en genoemde ***Jan Arentsz. Overschie*** le evenals hij een dochter had, *Susanna* genaamd, 2e hertrouwde met een dochter uit een Delftsch geslacht, lijkt mij de veronderstelling niet te gewaagd, dat er tusschen ***Adriaan Fransz.*** en ***Jan Arentsz. Overschie*** een familie-betrekking moet hebben bestaan. Welke heb ik echter, na onderzoek der D. Tr. Begr. en Weesboeken, niet mogen vaststellen.

Niet onmogelijk is ook, dat genoemde ***Jan Arentss. Overochie*** een broeder had, genaamd ***Dirck Arentsz.*** *Overschie,* begraven te Vlaardingen in October 1684. Dirck huwde (ondertrouw Vlaardingen 31 Decr. 1644) met ***Anna Rochuszdr. (van*** *Po(m)meren*), begraven te Vlaardingen in 1) Augs. 1684, dochter van ***Rochus*** *Gerritsz.*, kuiper, die 28 December 1602 burger van Vlaardingen werd, en van ***Aeltje*** *Pelle.* Blijkens notarieele acte van 17 Juli 1662 (notaris H. de Man, Vlaardingen, inv. no. 16) was ***Dirck Arentsx. Overschie*** „jegenswoordich uytlandich".

M. C. SIGAL Jr.

Het graf van Anna van der Does tot Noordwijk (1641-1700.)

In de kerk te Dornum, Oostfriesland, is in Nov. 1933 teruggevonden het graf van ***Anna van der Does tot*** *Noordwijk* douair. van ***Philips de Zoete de Lake van*** *Villers.* De zerk vermeldt, volgens mijn correspondent, Dr. Heinrich Reimers, Pastor op Spiekeroog, dat zij 2 Nov. 1641 geboren is en 4 Aug. 1700 overleed. Dit laatste was bekend, doch niet: waar ; zij stierf blijkbaar ten huize van hare dochter ***Beatrix Wilhelmina***, vrouw van den Oostfrieschen edelman *Beninga* ***van Grimersum***, die volgens Dr. R. 17 Mei 1670 geboren, 27 Jan. 1718 overleed en dus eene oudere zuster was van ***Françoise de Z. de L.,*** die in 1674 geboren, in 1689 huwde met *Carel* ***Ferdinand*** des H.R.Rijksgraaf ***van Inn- en Knijphuisen van*** *Nienoord.*

BIJLEVELD.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Beeckhuisen. In het Album Studiosorum Leiden 1676-1876 komt voor: 1667 11 Juli *Theodorus Beeckhuisen*, Styrumensis, 21 M.

Wie kan mij inlichten over zijn voorouders en eventueele nakomelingen ?

Bilthoven. W. J. P. SURINGAR.

Bellinkhoven (von), van Bellinchave. Hoewel vele thans nog bestaande Nederlandsche geslachten **van het** Duitsch-Kleefsche geslacht von ***Bellinkhoven*, dan wel van** den Overijsselschen tak van ***Bellink(c)have*** **afstammen, bestaat** van dit geslacht geen genealogie, tenminste is **er** tot nu toe geen van dit geslacht gepubliceerd. Het komt mij daarom nuttig voor om gegevens, die ik langzamerhand verzameld heb, te publiceeren, opdat **anderen** misschien het verband kunnen leggen tusschen de diverse leden van dit geslacht, welke ik hieronder kan opgeven.

Volgens Dr. Th. Ilgen, Gesellschaft für Rheinische Geschichtkunde, Hertogdom Kleef, hebben in Kleef twee rasteelen of heerlijkheden Bellinkhofen bestaan, een ten Noorden van Mehr, gerechtsambt Bislick, en een tusschen Aldekant en Dreistal.

Oorsponkelijk zegelden de leden van dit geslacht met drie heraldische rozen (2 en 1) op een zilveren veld, later pas met drie gouden (paardentuig-) schellen (grelots) op een rood veld (zie Fahne).

De eerste der von ***Bellinkhouen's*** trof ik aan in het werk van le Carpentier, Histoire de Cambray, in zijn „Preuves" n.l.

A. *Gerardo de Bellinchove*, vermeld in een akte van 1206 als getuige.

B. ***Theodoor*** en ***Otto von Eellinkhoven,*** vermeld als broeders in 1228 (zie Fahne).

C. ***Otto von Bellinkhoven,*** vermeld als getuige inzake een overeenkomst tusschen den graaf van Kleef en den bisschop van Kamerrijk in 1272 (vide le Carpentier, Preuves, blz. 88) en zegelt in 1317 een oorkonde te Xanten.

Dr. Th. Ilgen vermeldt:

D. ***Heinrich von*** *Bellinkhoven*, tr. ***Druda N.N.,*** wordt vermeld in 1367, kinderen: ***Dietrich,*** *Stephan*, *Johann* en ***Tileman.***

E. ***Jordan, Johan, Otto en Geertruid,*** broeders en zuster.

Jordan wordt in 1341 als knape vermeld, ***Otto*** in 1377 op 21 Februari als ambtman in Renen, Betuwe, in 1387 door graaf Adolf van Kleef tot kastelein van huis en ambt Hissen benoemd, ridder, doet ten behoeve van den graaf van Kleef in 1392 afstand van het goed Schmiedhausen. Hij is waarschijnlijk gehuwd met *Margaretha Pieck*, dr. van ***Dirk*** en ***Lutgarde;*** hun zoon ***Otto*** en diens vrouw *Greete* cedeeren in 1414 aan hertog Adolf van Kleef een Paaschhoeve (J. Th. de Raadt, Sceaux armoriés enz.).

Johann von B., voornoemd, ridder, heer van Hullhausen, heer van de Lijmers, 1366 ambtman van Wesel, Schermbeek en Dreivenack, krijgt Hallhausen van graaf Johan van Kleef en Mathilda van Gelde in pand 1363, verkoopt in 1369 Hullhausen aan den ridder van Rees en 1386 het Hof zur Mehr aan graaf Adolf van Kleef, vermeld nog in 1399 en 1414. Hij was gehuwd met ***Margaretha van*** *Galen*, dr. van ***Heinrich.***

F. *Theodoor* (*Dietrich*) ***von Bellinchoven,*** vermeld als scheidsrechterin 1299, als schildknaap van graaf Johann van Kleef in 1320, beleend met Gutterswick in 1325.

G. ***Dirk von Bellinkhoven en*** (zijn broeder) ***Otto*** ont-

vangen in 1357 van den hertog van Brabant schadevergoeding voor geleden verliezen in den oorlog met Vlaanderen. *Dirk* diende onder Everard van Bingarden (Bingerden ?).

H. *Gerlach* en *Etienne* von **Bellinkhoven,** onder *Otto* voornoemd mede te hulp gekomen aan den hertog van Brabant, ontvangen ook in 1358 schadevergoeding van Brabant wegens geleden verliezen in denzelfden oorlog. Zij zijn of broeders of zeer naaste verwanten van ***Otto*** en ***Dirk. Etienne*** zegelt met drie bellen en in een schildhoofd een lelie.

1. ***Dirk von Bellinkhoven,*** vermeld in 1414 (vide J. Th. de Raadt).

J. *Derk* **von** *Bellinchoven*, zegelt in 1445 met3 schellen, gegoed te Bislick, zijn zoon *Johann* is in 1448 schildknaap van Johan van Kleef' en wordt door zijn vader in 1448 met half Diedem beleend.

Derk is waarschijnlijk dezelfde als ***Dirk*** sub I.

K. ***Thomas von*** *Bellinchoven*, krijgt in 1379 een rente van den hertog van Brabant.

L. ***Adelheid*** *von* ***Bellinchoven,*** tr. *Wilhelm* ***Rappard (1483-1645)*** (zie Ned. Adelsb., Geslacht van Rappard).

M. *Thomas* von *B.*, heer van Slijck in Binderen, schenkt 19 Juli 1564 aan de Minnorietenkerk te Kleef voor licht 1 mark per jaar.

N. ***Anna von*** *Bellinkhoven*, sterft 12 December 1657 te Haarlem, begraven St. Bavo onder een zerk, waarop staat Doopsgezinde Gemeente (feitelijk familiegraf Gerlings, maar later door een lid aan de Doopsgezinde Gemeente geschonken), dr.' van *Herman* en ***Catharina Rosterman.***

Zij trouwt met ***Peter Gerlings*** (vide Ned. Patriciaat, Geslacht Gerlings).

0. ***Barbara*** *von* ***Bellinkhoven,*** tr. ***Johan van den Sande, 1664*** schepen van Rees.

Thans volgen de Overijsselsche van *Bellinchave*'s, waarvan 0. m. het geslacht *du* ***Tour van Bellinchave*** afstamt.

A. ***Aleida*** van ***Bellinchoven,*** tr. ongeveer 1460 *Winand* ***Schenk van Nijdeggen.***

B. ***Wilhelmina*** *van* ***Bellinchave,*** tr. ongeveer 1380 ***Jan van Oest.***

C. Otto van *Bellinchave*, tr. ***Geertruid Travelman.***

Hun zoon:

Goert van ***Bellinchave*** (—1626), tr. 1601 ***Anna van*** *Voerst*, dr. van ***Hidde,*** heer v. Hagenvoorde.

Hun zoon:

Otto van *Bellinchave* (—1669), tr. ***Hendrina Schaap v. Dom*** (1597-1669).

Hun zoon:

Goert van Bellinchnve (1633—1695), tr. *Hendrina* ***Catharina*** *van Heerdt* (1646-1696).

Hun zoon:

Herman ***Adam van Bellinchave,*** tr. ***Jurriana van*** *Haersolthe* (--1713).

Hun zoon:

Adolf van *Bellinchave*, ***tr. Allegonda*** *Drewes.*

Ik vermoed dat deze tak wel aangevuld zal kunnen worden en houd mij ten zeerste aanbevolen voor meer gegevens, speciaal over de Kleefsahe von *Bellinchoven*'s.

P. I. ***G.***

Borsart gen. van Nijmegen (van). Bij Ferwerda vindt men, dat ***Johan*** *Schrassert* (1506—1561), burgemeester van Hattem, gehuwd was met ***Geertruyd*** *van Borsart* ***gen. van*** *Nijmegen.*

Bestaan er gegevens over dit geslacht en is het wapen bekend ?

B. J. v. H.

Haasbaart. Gezocht worden de ouders van ***Jacobus Haasbaart,*** van wien het volgende bekend is:

Jacobus Haasbaart, geb. te.. ..5 Juli 1713, huwt 1741 ***Catharina van*** *Eyndhoven*, dr. van ***Nicolaas*** en ***Anna*** *Visscher.*

Uit dit huw. 4 dochters (van wie de meeste gegevens bekend) :

1. ***Anna*** *Clasina Haasbaart*, tr. ***Cornelis van Castricum.***

2. *Veronica* ***Haasbaart,*** ir. ***Christiaen van Orsoy.***

3. *Antonia Haasbaart*, tr. Dr. *Wynoldus* ***Munniks,*** professor te Groningen.

4. *Johanna* ***Catharina Haasbaart,*** ongehuwd.

Jacobus Haasbaart had een zuster *Antonia* ***Haasbaart,*** gehuwd te.. .. 28 Maart 1741 met *Daniel Eylkens.*

Deze Amsterdamsche familie komt, in tegenstelling met de Vlaamsch-Kleefsche familie ***Haesbaert,*** steeds als ***Hansbaart*** voor. Ned. Adelsboek geeft in de stamreeks *Sickinghe* steeds ***Haesbaert,*** hetgeen onjuist ***is.***

Deze Haasbaart's voerden hetzelfde wapen als de Vlaamsch-Kleefsche familie.

Bajabang. ***W.*** PH. VEEREN.

Hassert. Navorscher 1886, 633, vermeldt: „Hendrici de Mevert tot Hassert et Oldenhove". Is dit *Hassert* ***een*** heerlijkheid, landgoed of ander bezit en zoo ja, waar is het gelegen ? Of is hiermede wellicht (drukfout ?) Hasselt gemeend?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM **GZN.**

Havius. Gevraagd het wapen van het geslacht *Havius*, waartoe behoorde ***Elisabeth*** *Havius*, in 1661 gehuwd met *Cornelis* van *Aerssen* ***van*** *Wernhout*, kleinzoon van ***Jacob Cats.***

's-Gr. D. S.

Hulter (de). (LI, 488). Blijkens Huwelijksinteekenregister N fol. 105 ondertrouwden te Leiden op 18 Mei 1644 ***Johan de*** *Hulter*, weduwnaar van Alida Kuijsten, won. te 's Hertogenbosch, met ***Johanna de*** *Laet,* jonge dochter van Leiden, won. op het Rapenburg. De bruidegom geadsisteerd met zijn toekomstigen schoonvader ***Johan de Laet,*** de bruid met haar schoonzuster ***Maria van*** *Hamelen.*

Zij lieten te Leiden 5 kinderen doopen, te weten:

1. ***Johannes,*** Hooglandsche Kerk 28 Mei 1645, get. Johannes de Laet, Maria de Hulter. Zie verder Maandblad 1928, k. 273; zijn eerste vrouw ***Elisabeth Basseé*** (Bassé) was-te Leiden gedoopt Pieterskerk 17 Juli 1648 als dochter van Guillaume Bassée en Susanna Ackermans.

2. ***Michaël,*** Pieterskerk 5 April 1647. get. Michaël de Hulter en Elysabeth Rademaeckers.

3. *Johanna*, Pieterskerk 29 Juli 1648, get. Johannes de Laet, Maria v. Hamel weduwe Jeremias de Laet.

4. *Michaël*, Pieterskerk 10 Augustus 1660, get. Michaël de Hulter, Johanna Heurnius.

5. ***Matthias,*** Pieterskerk 13 Maart 1652, get. Rebecca Cruso, Arnoldus de Hulter, Franciscus de Laet.

Johanna de Laet was te Leiden gedoopt 5 September

1623 (Pieterskerk) als dochter van *Joannes de Laet* en *Maria Boudewijns*, getuigen Ds. Antonius Thysius in plaats van Simon Chappelier en Johanna Sinders weduwe Hans de Laet zal.

Zeist. H. L. KRUIMEL.

Keijzer. (LII, 31). De ouders van *Rutger Keyser,* J. U. en Phil. Doctor, Verwalter drost en Richter te Bredevoort, Burgemr. van Groenlo, Gedeputeerde van het Graafschap Zutphen, 9 Feb. 1690 te Ruurlo gehuwd met *Agneta Klerck,* waren *Jan of Johan Keyser, Bewaarder* van Mastebroek, Burgemeester en Cameraar van Zwolle, Gedeputeerde ter Admiraliteit in het Noorderkwartier in 1676 en Gecommitteerde ten landdage van Overijse1 in 1683, en *Jannichje Golts*, dochter van Burgemeester *Jan Gerrits Golts* en *Geertruida Muntz*, dr. van *Rutger Muntz* van Nienhuis.

De ouders van *Jan* of *Johan Keyser* waren *Hendrik Jansen Keyser,* Hopman, Burgemeester en Groot-Majoor van Zwolle, en *Swaantje Snoeck*, dochter van *Johan Snoeck* (waarschijnlijk Lieutenant) en *Niesje Giesberts.*

De ouders van *Hendrik Jansen Keyser* waren *Johan Gerritsen Keyser* en Grietje *Lubberts.*

De ouders van *Agneta Klerck* waren *Coenraad Klerck,* der beijden Rechten Doctor, Secretaris der Stad Nieumegen, Griftier der Gedeputeerde Staten, en *Margaretha van Heuckelom,* dochter van *Willem van H,,* Burgemeester van Nijmegen, en van *Agneta Fagel.*

De ouders van Coenraad *Klerck* waren *Wilhelm Klerch,* Secretaris van Nijmegen, en *Elisabeth van Coeven* uit Rhijnen (Rhenen).

De ouders van *W. Klerck* en die van *'E. van Coeven* zijn mij onbekend.

De ouders van Willem *van Heuckelom* zijn *Friderijck van Hoeckelom,* Secretaris tot Nijmegen, en *Margareta Rerincs,* Echte dr. van *Dirich Rerincks,* Schepenmeester in der stad Doesburg.

De vader van *Agneta Fagel was* Mr. *François Fagel*, Raadsheer in den Hove van Holland [1]).

Arnhem. R. W. N. KEYSER.

Keijzer. (LII, 31). *Rutger Keyser* en *Agneta Klerck* ondertrouwen te Zwolle 18 Januari 1690, proclamatiën mede te Nijmegen en te Leiden, vermoedelijk in een van beide genoemde plaatsen getrouwd. De voorouders van *Rutger Keyser* te vinden bij v. Doorninck, Geslachtk. Aant., blz. 662.

Z. A. H.

Latenstein. Het Signaat van Bezwaar des Kerspels Eghtelt 1739-1792 (R. A. Arnhem) bevat tol. 248 verso een beschrijving van het goed *Latenstein* (A° 1761) „geleegen in een oude gragt en zijnde gebouwt op de ruïnen van een aldaar gestaan hebbende oud adelijk huys", waarvan niets als de naam van een oud vervallen spijker is overgebleven.

Waar bevinden zich afbeeldingen van dit „oud adelijk huys" en waar treft men bijzonderheden over deszelfs eigenaren of bewoners ?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ N.

Negapatnam. Kan iemand mij mededeelen of en waar een copie of uittreksels bestaan, tenminste wat de Hollandsche namen betreft, uit de doop- en ondertrouwregisters van *Negapatnam ?*

Berlin-Schmargendorf. G. M. LEDEBOER.

[1]) Hare moeder was *Maria Rosa* (zie Gen. Her. Bl. jg. 1906, p. 57.) — Red.

Nierop (van). In jaargang L, kol. 280 wordt als peet van *M. F. C. Charon de bt. Germain* genoemd: *Maurits Cornelis* baron *van Nierop.* Ik zoude gaarne vernemen in hoever deze baron van Nierop verwant is met *Albert van Nierop*, geb. 1601, Raadsheer Hove van Holland 1674, gehuwd 1633 met *Cornelia van der Meer* en voorts of er van dit geslacht van N. een genealogie bestaat, meer in het bijzonder ouders en voorouders van dezen *Albert van Nierop* vermeldende.

P. 1. G.

Oever (ten). Kan iemand mij de afstamming opgeven van Ds. *Wilhelm ten Oever,* predikant te Steenwijkerwoud, † Feb. 1727, getrouwd met *Johanna Elisabeth Sichterman*, † Mei 1729 (waarvan meer bekend). Hunne dochter *Fenna Qeertruida* trouwde 1721 *Helmich van Heek.*

Berlin-Schmargendorf. G. M. LEDEBOER.

Villegas (de)-Launder of Stanton, *Gauthier* (baron) *de Villegas*, geb. ± 1660, generael-majoor 1722, tr. 1679 **Anna *Launder* of *Stanton.*** Wie waren de ouders dezer echtelieden ?

Uit dit huwelijk:

1. ***Johanna Georgette de Villegas, geb. ± 1685,*** † Breda 16 Febr. 1762, tr. 1706 Mr. *Josias Eckhardt,* rentmeester van Breda, weduwn. van Maria ***Raecx.***

2. *George de Villegas,* ***geb.*** ± 1690, luit.-gen. der inf., tr. 1724 ***Anna Charlotte Taets van Amerongen.***

's-Gravenhage. Mr. C. G. IORDENS.

Handschrift gezocht. Op welk handschrift of gedrukt boek kan een index (klapper) betrekking hebben waaraan het volgende is ontleend:

van Bleyenburgh 21, 23, 24verso, 26verso, 104, 104verso.
van den Brande 23vo, 27vo, 32, 59, 85vo, 87 enz.
van den Brandeler 23, 23vo, 27, 27vo, 59, 64, 85vo enz.
Brandwijk 23, 23vo, 24vo, 26, 26vo, 27 enz.
Muys van Holy 18, 19vo, 20, 21, 25, 25vo enz.
Repelaer 96vo, 100, 102vo, 104, 104vo enz.
Stoop 23, 24vo, 26vo, 82vo, 97, 97vo, 98, 98vo.

Dat het geïndiceerde werk klaarblijkelijk is gefolieerd en niet gepagineerd, wekt het vermoeden, dat het een handschrift is. De in den index voorkomende namen wijzen in de richting Dordrecht (17de en 18de eeuw).

's-Gr. E. P.

INHOUD 1084, No. 2.

Bestuursberichteu. — Heraldische Tentoonstelling te Batavia 18-24 Seotember 1933. — Adeldom van Zeeuwsche leenmannen. door Jhr. Dr. Th. van Rheineok Leyssius. — Het geslacht Gewin, door Mr. J. P. J. Gewin. (Vervuld. — De wapens der Vlaardingsche vroedschappen, door M. C. Sigal Jr. (Slot). — Familie-aanteekeningen van Stapele, medegedeeld door Mr. J. H. Bybau. — Korte mededeelingen: Familie van Teyens; Delft-Vlaardingsche Overschie's; Het graf van Anna van der Does tot Noordwijk (1641-1700). — Vragen en antwoorden : Beeckhuisen; Bellinkhoven (von), van Bellinchave; Boraart gen. van Nijmegen (van); Haasbaart; Hassert; Havius; Hulter (de); Keyzer; Latenstein; Negapatnam; Nierop (van); Oever (ten); Villegas (de)-Launder of Stanton. — Handschrift gezocht.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij. voorh. H. L. SMITS.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER: Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen *en* correspondentie, bestemd voor het Maandblad, **zoomede opgaven van** adresverandering gelieve men te **richten** tot den **redacteur** Dr. TE. **R. VALCK LUCASSEN**, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het **Bestuur**, gelieve men te richten tot den **secretaris** Dr. E. J. **THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP**, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige **correspondentie** (niet bestemd voor Bestuur of **Redactie**) te richten aan het Bureau van, het **Genootschap**, *Bleijenburg 6, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat **zij** niet **aansprakelijk** is voor de strekking of den inhoud der **onderteekende** stukken.

N°. 3. **LII° Jaargang;.** Maart 1934.

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Den leden wordt — voorzoover noodig — in herinnering gebracht, dat de **maandelijksche** bijeenkomsten, telkenmale wanneer de eerste Maandag van de maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, een **e** week 1 at er plegen te worden gehouden.

In April zal de bijeenkomst derhalve dit jaar op 9 April plaats hebben.

Tot lid zijn benoemd:

S. P. Baron **B ENTINCK** . . . . . *'s-Gravenhage.*
Jur. Cand. **Prins** *Mauritslaan* **8.**

Dr. J. **DE GROOT** . . . . . *'s-Gravenhage.*
Sweelinckstraat 88,

C. *C.* **PAEHLIG** . . . . . *Amersfoort.*
Inspect. Reg. & Dom. **Piersonlaan 10.**

J. B. W. M. VAN ROOSMALEN . . . . *Breda.*
Ceresstraat 47.

Jhr. F. VAN REIGERSBERG VERSLUYS . *'s-Gravenhage.*
Jur Cand. *Mesdagstraat 118*

Adreswijzigingen.

Mr. J. H. **B YBAU** . . . . . *Zutphen.*

J. C. VAN HARENCARSPEL . . . . . *Soerabaia.*
Kajoon 34 B

Ir. E. B. **K IEL** . . . . . *Buitenzorg.*
Djatibedrijf

J. **L OEFF** . . . . . *Utrecht.*
Frans *Halsstraat 13.*

H. A. **VAN STEENNIS** . . . . . *Hilversum.*
Ministerlaan 7.

De Middelburgsche van de Putte's,

door Mr. Dr. J. C. **MARIS.**

De wapenkundige beschouwing van den heer Muschart, gevolgd door een artikel van Jhr. van den Brandeler [1]), heeft eindelijk eens klaarheid gebracht in de genealogische en heraldische verwarring ten aanzien der *van de Putte's.*

Veel kwaad had gesticht het wapen „in blauw drie **ringen** van goud", aan de meest **uiteenloopende** families *van de Putte* toegeschreven, **kenlijk** met de bedoeling hare afstamming aannemelijk te doen schijnen uit het **Gentsche** regentengeslacht van dien naam, sinds 1306 aldaar in de **regeering** [2]). Jhr. van den Brandeler heeft de gelukkige gedachte gehad het Vlissingsche geslacht van *de Putte en* het Middelburgsche met hunne eigen wapens, scherp omlijnd, naast elkander te stellen. Thans schijnt de tijd gekomen, om in aansluiting op voormeld initiatief, de verschillende onvolledige en min of **meer** tegenstrijdige fragmenten-genealogie der **Middelburgsche** van *de Putte's* te ordenen en aan te vullen tot een sluitend geheel.

Behalve de redactie van Nederland's Patriciaat [3]), hebben de **heeren** van Dam en **Hartman** hun krachten aan deze genealogie besteed. Vestigde **Hartman** [4]) de aandacht op een zeer verzorgde M. S. genealogie van de Putte, omstreeks 1800 samengesteld door een **Schorer** en berustend in de Provinciale Bibliotheek te Middelburg, over een ander handschrift bleek de redactie

[1]) Ned. Leeuw LI, kol. í22 en 381.
[2]) Vgl. „**Recherche** des **Antiquitez** et Noblesse de **Flandre**" door de **l'Espinoy,** blz. 365.
[3]) Jaargang 13 en 17.
[4]) Ned. Leeuw XLIII, kol. 339 en XLV. kol. 317.

van Nederland's Patriciaat te hebben beschikt. Merkwaardig genoeg schreef deze redactie, dat zij er niet in was geslaagd de juistheid van dit dagboek vast te stellen, al hoewel de eerste aanteekening daarin den plaatsnaam Rotterdam noemt. En slaat men het betrokken trouwregister der Gereformeerde kerk te Rotterdam op, dan verwijst de ondertrouwacte van „*Abraham Maes,* jongman van Dordrecht en woonende aldaar, met ***Anna Pisset*** weduwe van *Willem de With*, woonende in den Houttuyn", vanzelf naar Dordrecht als toekomstige woonplaats van dit paar. Blijkens verder onderzoek in het Dordtsche archief bleken dan ook alle gebeurtenissen uit dit dagboek tot op het huwelijk in 1752 van ***Maria Helena van de Putte*** **met** *Gijsbert* ***Prince*** zich te Dordt te hebben afgespeeld. Dit handschrift, vermeerderd met een aantal gegevens uit het gemeentearchief van Dordrecht, verdient zeer zeker in deze kolommen te worden afgedrukt, alvorens tot herziening der genealogie van de Putte over te gaan.

Randschrift-genealogie van de Putte-Maes-Prince.

1655—2 Maart is mijn vader ***Abraham Maes*** getrout met ***Anna Pisset***, mijn moeder, tot Rotterd. [5]).

1656—16 Januari is mijn moeder in de kraem gekomen van een kloeke soon; de getuige sijn geweest groote vader en groote moeder Maes en muy Adriaen Maes, en groote moeder Pisset, syn naem is geweest ***Johannis.***

1667-6 Maart is mijn moeder in de kraem gekome van een dochter, de getuige sijn geweest oom de Valck en groote moeder Maes en Basyna de Wit, haar naem is *Yda.*

1669-16 April is mijn moeder in de kraem gekome van een dochter de getuige sijn groote moeder Pisset en muy Hendrica Maes, haer naem was *Marya* [6]).

1661-10 Juni is mijn moeder in de kraem gekome van een dochter de getuige sijn geweest muy Waspijl en nicht Kelderman haer naem is *Willemyne.*

1663-4 August is mijn moeder in de kraem gekome van een dochter de getuige sijn muy Susanna Schut haer naem is ***Elisabedt.***

1680-14 Mey is mijn broeder *Johannis* ***Maes*** getrout met *Mondyna* ***van Dijck*** [7]).

1681-23 Septemb. is mijn broer Johannis vrou in de kraem gekome van een soon de getuige sijn geweest vader en moeder Maes en muy Hendrica Maes sijn naem is ***Abraham.***

1683-5 Juli is broer vrou in de kraem gekome van een soon de getuige sijn haer vader en moeder van Dijck en de naem is ***Hugo.***

1683-29 Juli is mijn broeder *Johannis* ***Maes*** in den Heer ontslape.

[5]) *Abraham Gerrits Maes,* **ged. Dordrecht Juni 1631, † ald. 22 April 1699, zeepzieder, ouderling,** kaptein **der schutterij, woont aan de Nieuwstraat te Dordrecht, testeert voor** nots. **de With 16 Jan. 1655.** nots. Hellu **7 Mrt. 1682 en 1 Oct. 1683, tr. Rotterdam 2 Mrt. 1655** (ondertr. **R'dam 14 Febr. en Dordt 18 Febr.)** *Anna Pisset.* **Anna** Pisset **j.d. van R'dam, † Dordt 8 Febr., begr. 14 Febr.** 1704, **tr.** 1° **Dordt 31 Jan. 1644** *Willem de With j.* **m. van Dordrecht,** houtkooper; **zij bezat de zeepziederijen de Drie Leeuwen in de Kolfstraat en de Kook, blijkens acten voor nts. Hagoort te Dordrecht van 19 Dec. 1699, 6 Juni 1'702, 28 Febr., 8 Juni en 23 Nov.** 1704 **en 28 Juni 1705.**

[6]) **Schrijfster van dit deel van het handschrift, zie noot 9 en 12.**

[7]) *Johannes Maes Abrahamsz.*, **ged. Dordt 16 Jan. 1656, †** ald. **29 Juli 1683, zeepzieder bij de Nieuwkerkstraat; test. voor nota: van Neten te Dordt 18 Juni 1683.**

1684-6 Juni ben ik, ***Marya Maes***, getrout met *Justus van* ***de Putte***, was van Middelborgh [8]).

1684—2 Septemb. is mijn groote vader *Geerit Maes* gestorve, out sijnde 88 jaer [9]).

1685-1 Maert ben ik in de kraem gekome van een soon de getuige sijn vader en moeder Maes en muy van Hoogstrate in de plaets van suster van de Putte de naem is *Hermanis.*

1686-28 August ben ik in de kraem gekome van een soon, de getuige sijn vader en moeder Maes in de plaets van suster Christeyaense de naem is *Johannis.*

1687-1 August is mijn soon ***Hermanis*** nachts ten 3 ure gestorve.

1688-3 Februari is mijn suster ***Yda Maes*** getrout met ons neef *Johannis Bijen.*

1688-21 Mey ben ik in de kraem gekome van een dochter de getuige sijn suster Yda Bijen vader en moeder Maes haer naem was *Catryna.*

1688-10 Juni is mijn dochter *Catryna* gestorve.

1689-19 Juni ben ik in de kraem gekome van een soon de getuige sijn broer en suster Bijen en vader en moeder Maes, in de plaets van broer en suster van de Putte, sijn naem is ***Abraham*** [10]).

1691-6 Novemb. ben ik in de kraem gekome *van* een dochter de getuige sijn vader en moeder Maes en broer en suster Bijen haer naem is ***Anna.***

1692-14 April heeft de heer behacht mijn man ***Justus van de Putte*** savons te vijf ure uyt dese werelt wech te hale.

1693-26 Juli is mijn suster ***Elisabet Maes*** getrout met *Hendrick van Keppel* [11]).

1694-2 Septemb. is mijn suster Yda ***Bijen*** **in de kraem** gekome vac een dochter de getuige vader en moeder Maes en Hendrick van Keppel en ik, de naem ***Johanna Marya.***

1695—1 Octob. is suster *van Keppel* in de kraem gekome van een dochter de getuige sijn vader en moeder Maes en de borgemeester de Wit de naem is ***Jannette.***

1697-26 Decemb. is suster *van Keppel* in de kraem gekome van een dochter de getuige broer en suster Bijen en suster Willemyna Maes, de naem is ***Anna.***

1698-28 Mey is mijn broeder *Hendrick van Keppel* gestorve.

1698—30 Juni ben ik in de kraem gekome van een dochter de getuige sijn broer en suster Bijen haer naem was *Marya van de Sande* en is op den 20 Juli 1698 **gestorve, out** sijnde omtrent 3 weke [12]).

[8]) **Zie ondervolgende genealogie Vbis; zij test. mutueel voor nots. Mugge 13 Febr. 1685 en benoemen tot voogden** Srs. *Hermanus van* **de** *Putte* (zie V), zijn **broeder,** *Franchois Corstiaens,* **zijn** swager, **beiden tot Middelborg,** Srs. *Abraham Maes,* **haer vader en** *Jan Beyen*, **haer neef.**

[9]) **Gerrit Maes** *Willemsz.*, **ged. Ravesteyn 1596, begr. Dordt 2 Sept. 1684, ouderling** ald., **test. voor nots. Hellu 29 Nov. 1681, tr. Dordt 15 Dec. 1619** *Ida Herman Claasdr.* j.d. **van Ravesteyn, geb. 7 Juli 1591.**

[10]) **Blijkens testament van** *Jan* van de *Putte* voor **nots.** van Gelsdorp te **Dordt 11 Jan. 1720, zou hij een zoon** Jan en twee **dochters** gehad hebben

[11]) Getuige voor *den* **bruidegom was** *Willem de Wit* **(zn. van** *Abraham),* **schepen in wette van Dordrecht; ondertr. Dordrecht 12 Juli 1693.** *Hendrick van Keppel* **was j.m. van Leyden.**

[12]) *Marya* **Maes wed.** *Justus van de Putte* **(zie noot 6 en 9) tr. 2° Dordrecht 15 Mrt. 1689, aanget. 29 Sept. 1697** (!), **opgehouden 4 Oct. 1697, weder geconsenteerd 8 Mrt. 1699** *Arnoldus van den Sanden* **wedr. van** *Cornelia van* **der Lisse, geb. van 's Hertogenbosch. Dit huwelijk heeft dus bezwaren ontmoet, vermoedelijk** tengevolge van **het ge-**

1699—19 April heeft het den Heer behacht onse vader *Maes* uyt dese weerelt te hale savons ten 10 ure out sijnde bij der 68 jare [5]).

1699-13 April ben ik in de kraem gekome van een dochter de getuige sijn broer en suster Bijen en suster van Keppel haer naem is *Marya van de Sande.*

1701—11 Maert ben ik in de kraem gekome van een soon en sijn naam is *Arnoldis van de Sande.*

1699-27 Mey is suster *van Keppel* haer dochter *Anna* gestorve, was out '17 maande.

1704-8 Februari heeft het de heer behacht onse moeder Maes uyt dese weerelt te hale op middach ten een ure out sijnde bij de 88 yare [5]).

1705—1 Februari is mijn suster *Elisabedt van Keppel* getrout met. *Martyns van Kampe* [13]).

1707—10 Maert is mijn suster *Willema Cumsius* gestorve out sijnde 46. jaer 9 mand. [14]).

1709—21 Octob. is mijn suster *Yda Bijen* in den heer ontslape out sijnde 52 jaer is met koetse begrave

aen de lijckkoest is betaelt	6—10—
aen ieder ander koest.	4— O-
aen de dienders.	1—10—
aen de 2 bidders die de huys liete sluyte ider	9— 0—
elck ander bidder	6— 0—
aen de buere wiert gegeven	92— O-

1709—10 Novemb. is mijn dochter *Anna van de Putte* getrout met *Antoni Bale* de heer wil haer sijn sege en liefd geve [15]).

Een andere hand schrijft:

Den 4 Maert 1'712 is mijn moeder *Maria Maes gestorven* en is begraven den 12 dito en zou geworde hebbe den 16 April 63 Jare [12]).

Een andere hand schrijft:

'Den 21 Decembr 1743 is mijn tante *Elisabeth Maes* Wedo van *Hend. van Keppel* gestorven 's naghs omtrent een à twe uren en is begraven den 28 ditto out sijnde 80 jaren, 4 maende, 18 dagen.

hen andere hand schrijft:

Den 6 Novemb. Ao. 1719 ben ick *Mondina van Thiel* getrout met *Jan van de Putte* [16]).

Ao 1720 den 15 Novemb. ben ik in de kram gekomen de getuygen seyn suster en broer Balen van een doghter den nam is *Marya Helena* savons ten elf ueren.

1723—den 6 Augustus ben ik in de kraem gekome van een doghter de nam is *Catrina* de getuige is suster van Orsden en is gestorven op den 27 Augustus 1723.

1726 den 6 Novemb. ben ik in de kraam gekomen snaghts te half twalif van een doghter de nam is *Catrina* de getuige is suster van der Star, dese is nogh int leve.

1729 den 6 Augustus ben ik in de kraam gekoomen van een soon de getuygen was suster Balen en is op den 19 Augustus gestorven Ao 1729 seyn naem was *Hermanis.*

1730 den 6 Augustus ben ik in de kraem gekomen van een soon de naem is *Cornelis* savons ten half ses meyn man heeft alleen ten doop geweest.

Een *andere hand schrijft:*

den 16 Novembr 1732 is mijn huysvrouw in de kraam gekome tusse half en elf uure van een jonge zoon de naam is *Justus* [17]) en de getuyge sijn broer en suster Balen.

den 24 Novembr 1732 heeft het den almagtigen God behaagt mijn lieve huysvrouw *Mondina van Thiel,* de klocke tuss. elf en half elve uure uyt dese weerelt weg te halen in sijn eeuwigh Reyok out sijnde 33 jare en 3 dage [16]).

den 19 Janey 1740 is mijn suster *Anna van de Putte* gestorve buysvrouw van *Antonie Balen.*

den 16 Septr 1736 ben ik ondergeschreve getroudt tot Schevelinge bij met *Maria Lambertina van Dijck* [17]),
Jan Van de Putte.

den 31 Januarey 1738 is mijn vrouws moeder *Adryana Vijfhuys* Wedw de Heer en Meester *Arent van Dijck* hier gesturven out 69 jaer, 10 maenden [18]).

den 2en Febr. 1738 is mijn huysvrouw in de kraem gekome van een soon zijn naem was *Hermanis* en is gestorven op den 29 Juley deszelfde jaer.

den 21 November 1746 heeft het den almagtigen God behaght mijn ser lieve en warde vader *Jan van de Putte* uyt dese weereldt te haalen savons de klockke omttrente te seeven uurren in den ouderdom van 69 jaar en 2 mande en 23 dagen en is begraven 27 desself maant [17]).

Een andere hand schrijft:

den 12 November 1752 ben ik *Maria Helena* van *de Putte* getrouwt met *Gijsbert Prinse* a Rotterdam [19]).

den 16 Augustus 1763 des snaghts ten twee uure ben ik in de kraem gekomen van een dogter haar naam is *Katarina Sebilla* de Peete vader Johan Prinse en moeder Katarina Sebilla Prinse.

den 3en December 1764 des avonts ten 9 uuren ben ik in de kraem gekomen van een dogter, haar naam is *Mondina* als meter Katarina van de Putte.

den 1en November 1766 ben ik in de kraam gekomen, des avonds ten 8 ueren van een dogter haer naem is *Gijsbertina Johanna* als peter mijn man en suster Katarina van de Putte.

---

loofsverschil der echtgenooten: hun zoon *Arnoldus* werd Roomsch, hunne dochters Protèstantsch gedoopt.

Huwel. voorw. van *Arnoldus v. d. S. en Marya Maes* voor nots. Mugge 26 Sept 1697; zijn boedelinventarie voor nots. Mugge 2 Oct. 1697; haar. boedelinventaris voor nots. de Bedts 18 Mei 1701, zij doet 31 Dec. 1701 voor nots. van Gelsdorp vertichting aan haar kinderen en test. 20 Febr. 1712 voor nots. van Gelsdorp, was eigenarea van de zeepziederij de Olifant, benoemt haar kinderen *van* de *Putte en van den* Sande tot erfgenamen onder bepaling, dat haar man *Arnoldus v. d. S.* niet de minste directie mag hebben over de goederen, aan haar kinderen vermaakt.

13) Weduwnr. *van* Heenvliet, ondertr. Dordrecht 18 Jan. 1705.

14) *Willemina Maes,* ged. Dordt 12 Juni 1661, huisvrouw vau *Hendrik Cumsius.*

15) *Anthony Balen,* ged. Dordt 24 Mei 1684, zn. van *Boudewijn* en *Jacoba van Meeningen,* woont bij de Visohbrug, later op den hoek Ruytestraat.

16) Zie ondervolgende genealogie VI; zij test. 11 Jan. 1720 voor nots. van Gelsdorp te Dordrecht. *Mondina* van *Thiel,* ged. 17 Nov. 1697 te Dordt, begr. ald. 24 Nov. 1732, was dr. van *Jan* van *Thiel,* koopman, ged. Dordt 10 Sept. 1663, † 28 Mrt. 1743 (zn. vau Adam *Jansz.,* lakenbereider, tr. Dordt als j.m. van Tiel 9 Juni 1643 *Catharina Jans van Dorsten, j.* d. van Breda), ondertr. Dordt 5 Dec. 1688 Helena van *Dijck,* ged. Dordt 7 Mrt. 1665, † ald. 19 Aug. 1706 (dr. van *Hugo* van *Dijck,* notaris te Dordt, en *Adriana* van *Ravesteyn*).

17) Zie oudervolgende genealogie VII; Jan van *de Putte* tr. 2o Sobeveningen 16 Sept. 1736 *Maria Lambertina van Dijck,* dr. *van* Mr. *Arent en Adriana Vijfhuis.*

18) „pasyaseereman" gestorven ten huyse van den hr. van *der Put* bij de Vuilpoort.

19) Ondertr. Dordrecht 26 Oct. 1752, beiden van Dordrecht en wonende te Rotterdam, ald. gehuwd.

den 2 Maart **1767** ben ik in de kraam gekomen des avonds of s' nagts om twee uure van een zoon, zijn naam was ***Jacobus Willemsen en*** is gestorven op den **6** July desselfden jaers.

Een andere hand *schrijft;*
den 11 December **1768** is mijn huysvrouw verlost des avonds omtrent 6 uere van een dogter, haar naam is Maria ***Helena, als*** getuige nevens mijn zoon Johan, en mijn suster Catharina van de Putte ten doop geweest.
den 2 Augusty 1760 is mijn huysvrouw verlost des middags tussen een en twee ueren van een dogter haar naam is *Cornelia*, als getuyge nevens mijn suster Catharina van de Putte ten doop geweest.
den 16 September 1760 is mijn dogter *Cornelia* des avonds omtrent 7 uere overleeden.

Een andere hand *schrijft:*
den 19 April 1762 ben ik in de kraem gekome's morgens tüse aght en half negen ure van en dogter har nam is Corneleyn mijn man beneffens suster Catrina van de Putte.
den 19 Juny 1762 is het kindt overlede ock omtrendt deselvede ure als het is gekome.
den 14 Juley 1764 is mijn live dogtertie *Gijsbertiena Johanna* ***Prinse*** overlede saavens de klock omttrent half elf out seynde 8 jaar, 8 mande, en 14 dagh.
den 23 Mey 1770 is mijn lieve vrouw ***Maria Helena van de Putte*** seer sagt met een gerust gemoed seer sagt in den Heere ontslapen, en op een deftige burgerlijke wijse in een nieuw gekogt graf, daar nog geen lijk in gelegen had, in de Bove kerk den 29 Mey begraven.

Een andere hand *schrijft:*
den 10 Mey 1783 s' avons om 7 uere Heeft het den vrije God behaagt mijn gelievde en waarde vader ***Gijsbert Prinse*** na een beroerte van ruym 14 dagen met een geraaktheyt in de long en lamheyt aan de linkersijde, genietende echter het volkomen gebruyk des verstants door de dood van mij en mijn twee susters en broeder van halven bedde van ons te scheyde naar de eeuwigheyd, ouwd sijnde 74 jaar en omtrent 6 maande.
Het behaagede den vrijmagtige Godt, die alleen het gebiedt over leeven en doodt heeft mijne gelievde oudste zuster ***Catharina Suebilla Prinse*** in den ouderdom van 33 jaaren en 10 maande in sijne eeuwige heerelijkheydt op te neemen na en borstpleuris van vier dagen den 14 Juenie 1787.
den 6 Mey 1790 is mijn jongste suster ***Maria Helena Prinse*** getrouwt met *Johannes* ***Holsteyn.***
den 6 Mey 1791 is mijn suster *Maria Helena Holsteyn* in de kraam gekoomen van een Dogter haar naam is ***Mariea*** *Niecoletta*, de getuyge sijn vader en grootmoeder Holstijn, als meeter Mondiena Prinse.
het behaagde den vrijmagtige mijn eenigste gelievde suster viertien dage kraams sijnde met swaare koortse het tijdelijk met het eeuwige te doen verwissen en stierf tot mijn innigste smart den 19 Mey 1791.

Een andere hand schrijft:
In den nagt tussen den 7en en 8en Dezember 1808 is vermist geworden omtrent 12 uren ***Mondiena Prinse*** gebooren den 3e Dezember 1764 dus oud zijnden 64 jaar en 4 dagen, dogter van *Gijsbert* ***Prinse*** en ***Maria He-***

Eena van de Putte. Met dat gevolg, dat zij des morgens zijnde den 8en Dezember 1808 is gevonden, verdronken zinde.

Genealogie.

Vat men de verspreide gegevens tezamen, dan laat zich de genealogie der Middelburgsche ***van de Putte's*** aldus opstellen :

1. *Herman van* ***de Putte,*** woont te Antwerpen, tr. N.N., waaruit:
   1. *Herman,* ***volgt*** II.
   2. ***Pieter,*** volgt IIbis.

II. *Herman* ***Hermansz. van de Putte,*** geb. Antwerpen; tr. 's-Gravenhage, ondertr. Dordrecht 18 Sept. 1694 *Adriana Hallincq*, geb. Dordrecht, dr. van Mr. ***Jacob Hallincq*** *Pauli*, pensionaris van Dordrecht, raadsheer in den hove van Holland en ***Kornelia Hermanse van der Bies;*** zij tr. 2° ***Mattheus 'Andriesse van der Goes.***
   Uit dit huwelijk:
   Herman Hermansz. van de Putte, geb. Dordrecht; poorter te Middelburg 1622; tr. ald. 29 Sept. 1621 *Susanna Serwouters*, geb. Middelburg.

IIbis. ***Pieter*** *Hermansz.* ***van de Putte,*** geb. Antwerpen; poorter te Middelburg 10 Oct. 1689;' woonde in „de Koning David", ketelaar; † ald. vóór 20 Nov. 1620; tr. ***Agneta Bouwens;*** † na 26 Apr. 1623.
   Uit dit huwelijk:
   1. ***Herman***, geb. Middelburg; compareert als ketelaar ende borger deser stadt op 20 Nov. 1620 met zijn moeder voor nts. Rubbens te Middelburg.
   2. ***Pieter***, volgt 111.
   3. ***Cathalyne,*** geb. Middelburg; tr. ald. 27 Jan. 1617 ***Adolph*** *Roelandts*, geb. Middelburg.
   4. *Tanneke*, geb. Middelburg; tr. ald. 8 Dec. 1637 *Jan van Goch*, wednr. van Dordrecht.

III. ***Pieter van de Putte,*** geb. ged. 9 Mei 1699 Middelburg; † na April 1662; tr. ald. 26 April 1623 *Levyntje* ***Roose,*** geb. Oudenaarde (0. Vlaanderen), dr. van ***François.***
   Uit dit huwelijk:
   1. ***Herman***, volgt IV.
   2. *François*, ged. Middelburg 19 Juli 1626.

IV. ***Herman van de Putte*** [20]**),** ged. Middelburg 23 Juli 1628; † ald. 24 Febr. 1678, lakenkooper, bezit een buskruitmolen (later genaamd de Grenadier) aan noordzijde van den Ouden Haven, bewoont de „ Witte Leeuw" aan de Lange Delft te Middelburg; tr. Leiden 9 Apr. 1662 ***Catharina*** *Ouzeel* [21]), ged. Leiden 4 Mei, geb. 2 Mei 1631; † Middelburg 24 Oct. 1667, dr. van *Jacques*, brouwer en koopman op de Haarlemmerstraat te Leiden, en *Jenneke* ***Bertens.***
   Uit dit huwelijk:
   1. ***Catharina,*** geh. Middelburg 6 Juli 1679 met ***François*** *Christiaansen*, geb. Middelburg 9 Aug.

[20]) Voerde volgens ms. wapenboek Bethaan Macaré dl. 1, in blauw een gouden put:'

[21]) Het wapen *Ouzeel* ia volgens voorgaande aanteekening: in blauw een roode papaverbloem, goud gebladerd en aan gouden steel, op groenen grond.

1649; overl. ald. 12 Oct. 1709, zn. van *Cornelis* en *Elisabeth de la Ruë.*

2. Hermanus, volgt V.

3. ***Justus,*** volgt Vbis.

4. N.. . ., gehuwd met *Magdalena Smith;* overl. 10 Juni 1687.

V. ***Herman van de Putte*** [22]), geb. Middelburg 24 Jan. 1661; † ald. 14 Febr. 1724, bewoonde de buitenplaats „de Griffioen" aan den Seissingel te Middelburg, raad en burgemeester ald., griffier der vijf ambachten van Walcheren; tr. Serooskerke 23 Juli 1688 ***Maria van den Brande***, geb. Middelburg 29 Oct. 1665; † 's Hertogenbosch 9 Juli 1701, dr. van *Johan*, raad in den Hove van Holland, en ***Maria Radermacher.***

Uit dit huwelijk:

1. Mr. ***Cornelis,*** geb. Middelburg 1 Juni 1694; † ald. ongehuwd 6 April 1730, student te Leiden 1713, schepen en raad van Middelburg, bewindhebber der O.I. C[ie].

2. ***Maria Johanna,*** geb. te Middelburg 10 Mei 1698; † ald. 16 Sept. 1764; tr. ald. 27 April 1718 Mr. ***Johan Assuerus Schorer***, geb. Middelburg 18 Dec. 1690; † ald. 16 April 1752; schepen en raad ald., ontv. gener. van Zeeland, raad i.d. raad van Vlaanderen (uit dit huwelijk het tegenwoordig adellijk geslacht *Schorer*).

Vbis. ***Justus van de Putte,*** geb. Middelburg 26 Juni, ged. 27 1664; † Dordrecht 14 April 1692; poorter van Dordrecht, 22 Oct. 1681, vendrig der schutterij (XI[e] vendel), zeepzieder in den Olifant; woonde aan de Voorstraat, later aan de Vuylpoort te Dordrecht; tr. ald. 6 Juni, ondertr. 21 Mei 1684 ***Maria Maes***, geb. Dordrecht 16 April, ged. 18 April 1669; † ald. 9 Maart, begr. 12 Maart 1712, dr. van ***Abraham*** en ***Anna Pisset***; zij tr. 2° Dordrecht 15 Maart 1699 ***Arnoldus van de Sande,*** wednr. *Cornelia* van ***der Lisse,*** geb. 's Hertogenbosch [12]).

Uit dit huwelijk:

1. ***Herman***, geb. Dordrecht 1 Maart, ged. 6 Maart 1685; † ald. 1 Aug., begr. 4 Aug. 1687.

2. ***Johannes,*** volgt VI.

3. ***Katryna,*** geb. Dordrecht 21 Mei, ged. 23 Mei 1688; † ald. 10 Juni, begr. 13 Juni 1688.

4. ***Abraham,*** geb. Dordrecht 19 Juni, ged. 23 Juni 1689, tr. N.N., waaruit twee dochters en een zoon ***Jan.***

6. Anna, geb. Dordrecht 6 Nov., ged. 12 Nov. 1691; † ald. 19 Jan., begr. 26 Jan. 1740; tr. Dordrecht (ondertr. 27 Oct.) 10 Nov. 1709 ***Anthoni Balen,*** ged. Dordrecht 24 Mei 1684, zoon van ***Boudewijn*** en ***Jucobn van Meeningen*** [15]).

VI. ***Johannes van de Putte*** [16]), geb. Dordrecht 18 Aug., ged. 4 Sept. 1686; † ald. 21 Nov., begr. 27 Nov. 1746; luitenant der schutterij (XI[e] vendel), deken en boekhouder der cloveniers, zeepzieder in den Olifant; woont bij den Vuylpoort te Dordrecht; tr. 1° ondertr. 27 Oct. Dordrecht 6 Nov. 1719 ***Mondina van Thiel***, ged. Dordrecht 24 Nov. 1699; begr. ald. 24 Nov. 1732, dr. van Jan en ***Helena van Dijck***; tr. 2° Scheveningen 16 Sept. 1736 ***Maria Lambertina van Dijck***, † Dordrecht 16 Juli 1746, dr. van Mr. *Arent* en *Adriana Vijfhuis.*

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Maria Helena,*** geb. en ged. Dordrecht 13 Nov. 1720; † Rotterdam 23 Mei, begr. 29 Mei 1770 in de Boven-Kerk, ondertr. Dordrecht 26 Oct., tr. Rotterdam 12 Nov. 1762 ***Gijsbert Prince***, geb. Dordrecht; † Rotterdam 10 Mei 1783, zn. van ***Johan*** en ***Katharina Sebilla N.***

2. Catharina, geb. Dordrecht 6 Aug., ged. 10 Aug., † 27 Aug. 1723.

3. ***Catharina,*** geb. Dordrecht 6 Nov., ged. 9 Nov. 1726.

4. ***Hermanus***, geb. en ged. Dordrecht 29 Juli; † 19 Aug. 1729.

5. ***Cornelis***, geb. Dordrecht 6 Aug., ged. 11 Aug. 1730.

6. ***Justus,*** volgt VII.

Uit het tweede huwelijk:

7. ***Hermanus***, geb. Dordrecht 6 Febr.; † 29 Juli, begr. 2 Aug. 1739.

VII. ***Justus van de Putte,*** geb. Dordrecht 15 Nov., ged. 16 Nov. 1732; gezaghebber der O.I. C[ie], † Bantam 1767; tr. ondertr. Middelburg 7 Sept. 1762 ***Hester Louisa Overdorp,*** ged. Bergen op Zoom 6 Aug. 1735; † 5 Maart, begr. 8 Maart Oudekerkhof Middelburg 1781, dr. van ***Johannes*** [23]), kapitein in staten-dienst en ***Geertruyd Lamberts.***

Zie voor hun nageslacht[24]) Nederland's Patriciaat 13[en] en 17[en] jaargang.

---

[22]) Voerde evenals de latere van de *Putte's* een gedeeld wapen: rechts het wapen in noot 20 omschreven, links in rood drie gouden pijlen; waaraan deze. wapenvermeerdering is toe te schrijven bleek niet. Laatstgenoemd wapen vindt men op de wapenkaart der Middelburgsche vroedschap door Anthony van Dam; in het ordonnantieboek der balanskinderen in kleuren van *Cornelis van* de *Putte,* in 1730 overdeken der balanskinderen te Middelburg (gemeente-archief Middelburg); op de keukenschouw van het huis de Lange Vielen n°. 205 te Niddelburg in 1905; op het poroelein servies in 1789 door Johannes *Adolphus van de* Putte (1764—1819) uit China meegebracht (dit wapen gecombineerd met dat zijner vrouw, Fransen, zijnde: in zilver doorsneden met twee dwarsbalken van rood, beladen met zes lelies van goud (3.2.1.)).

[23]) Ondertr. (hervormd) te Maastrioht 14 Juni 1715 Joh. ***Overdorp,*** geboortig van Zutphen, vaendrig onder 't regiment van den heer Brigadier Berkhoffer (later Crommelin) met ***Geertruy Lambregts, ge***boortig van Maastricht, getr. Meerssen (L) 30 Juni 1715. Hun beider geboorte-data werden niet gevonden. De familie ***Overdorp*** schijnt wel te Zutphen thuis te hooren: *Jan Overdorp*, capitein ten dienste deser lande en desselfs huisvrouw *Geertruyd Lammers* compareeren als collaterale erfgenamen van ***Berendina Overdorp,*** overleden te Zutphen, voor het Soholtengeriohtvan Zutphen op 27 Jan. 1761 (zie Boek van Erfhuyszaken der stad Zutphen). Csptein ***Johannes Overdorp*** begr. Zutphen 8 Dec. 1770, zijn vrouw 24 Mei 1768

[24]) Hun kleinzoon ***Johannes,*** geb. Middelburg 1798, voegde den naam zijner moeder — *Fransen* — voor den zijne. Omtrent de herkomst van het geslacht Fransen tast men nog in het duister, voor het wapen zie noot 22. ***Johannes Fransen*** van de ***Putte,*** voornoemd, huwde te Middelburg (ondertr. 23 Aug. 1818) ***Digna*** Johanna ***Luteyn.*** Hare acht kwartieren zijn: 1 (1) ***Abraham Luteyn,*** ged. Nieuwvliet 20 Oct. 1765, † Middelburg 10 Jan. 1842, kassier ald., tr. Middelburg 2 Nov. 1790 *(2) Auguata Claudina van der Heyden Sinclair*, geb. Middelburg 29 Mrt. 1771. II (1) *Isaac Luteyn,* ged. Nieuwvliet 1 Mei 1724, burgemeester der Hooge Heerlijkheid Nieuwvliet, tr. ald. 18 Mrt. 1759 (2) ***Jannette Poppe,*** ged. Groede 19 Mrt. 1741, † Nieuwvliet 18 Aug. 1780; (3) Steven ***Marcus van*** der ***Heyden Sinclair,*** ged. Arnemuiden *24* Jan. 1740. notaris te Middelburg, tr. ald. 30 Sept. 1766 (4) ***Willemina Damiana van der*** Sloot, geb. Domburg 17 Nov., ged 23 ***Nov. 1733,*** begr. Middelburg 8 Jan. 1796; III (1) ***Abraham Luteyn,***

De familie Beyerman te Bordeaux,

door Mr. J. J. BEYERMAN.

In den 16en jaargang van „Nederland's Patriciaat" is eenige jaren geleden eene genealogie der familie *Beyerman* opgenomen, die weliswaar niet pretendeert volledig te zijn, maar die zeer onvolledig is, nog afgezien van vele onjuistheden, slordigheden en drukfouten. Hierover echter eene andere maal. Thans is het alleen mijne bedoeling de genealogie te geven van de familie *Beyerman* te Bordeaux, waarvan de samensteller der zooeven genoemde genealogie wel vermoedt,, dat zij met het Rotterdamsche geslacht van dien naam samenhangt, doch waarvan alleen in eene noot op de eerste bladzijde dier genealogie melding wordt gemaakt.

De in den 16en jaargang van „Nederland's Patriciaat" opgenomen genealogie der familie *Beyerman* vangt aan met *Pieter Beyerman*. De heer van Rijn deelde reeds in den 46en jaargang van dit tijdschrift [1]) mede, dat deze *Pieter Beyerman* een zoon was van *Jacob Jacobszoon Beyerman,* die den 10en Mei 1616 huwde met *Jannetje Simons*.

Behalve *Pieter Beyerman*, die blijkens zijne huwelijksinteekening te Amsterdam in 1656 22 jaar oud was en dus in 1633 of 1634 (hoogstwaarschijnlijk in Rotterdam) geboren moet zijn, zijn uit het hiervoor genoemde huwelijk nop 6 andere kinderen geboren, waarvan ons op het oogenblik alleen *Jacob Beyerman* interesseert, daar hij het is, die de stamvader is geworden van de familie *Beyerman* te Bordeaux.

Deze *Jacob Beyerman,* die, blijkens allerlei acten in de notarieele archieven van Amsterdam en Rotterdam, wijnbrander van beroep was, huwde den 14en Januari 1648 met *Sara Joosten van de Water,* van wie mij verder op het oogenblik nog niets anders bekend is dan dat, zij tnsschen 7 en 13 September 1681 te Rotterdam is begraven.

Een zoon uit dit huwelijk (waarschijnlijk zelfs de eenige zoon) was *Simon Beyerman,* gedoopt te Rotterdam den 16en April 1657. Hij was makelaar in brandewijn en huwde den 18en Augustus 1680 te Rotterdam met *Elisabeth Vreem,* dr. van *Aart Vreem* en *Hillegonda van Casteel*. Hij moet, tnsschen 10 Februari 1709 en 11 Juli 1714, waarschijnlijk te Rotterdam, zijn overleden.

Van de acht tusschen de jaren 1681 en 1696 uit dit huwelijk geboren kinderen noem ik alleen het vierde, *Arnoldus Beyerman*, den 29en October 1686 te Rotterdam in de Remonstrantsche kerk gedoopt.

Wij ontmoeten hem in 1721 als directeur van de Straat-Davissche visscherij wegens Rotterdam'). Hij is den 24en April te IJsselmonde begraven: Hij huwde den 4en Maart 1708 te Rotterdám met Alida *Disselwerff*, geboren in 1683 of 1684 te Rotterdam, begraven 9 Juni 1768 aldaar, dr. van *Cornelis Disselwerff en Maria de Munnick*. 11 kinderen werden uit deze echtverbintenis geboren tusschen 1709 en 1726, van wie er echter 6 jong stierven. Van de andere zes noem ik *Simon* en *Cornelis Beyerman*, resp. gedoopt 18 Febr. 1709 en 29 Sept. 1711, beiden in de Remonstrantsche kerk te Rotterdam.

Simon Beyerman is de stamvader geworden van een tak van het geslacht *Beyerman,* die ik te" Amsterdam en Rotterdam tot diep in de 19e eeuw heb weten te volgen, doch die hier minder ter zake doet.

Cornelis Beyerman schijnt als jongmensch naar Bordeaux te zijn vertrokken en is daar ook gehuwd en wel met *Maria Winthuysen*, dr. van den te Bordeaux gevestigden Hollandschen koopman *Henri Winthuysen* of *Wenthuysen*, een uit Middelburg afkomstige familie. Het huwelijk vond plaats den 6en Januari 1760.

Vijf kinderen ontsproten aan dezen eoht, n.l. *Jean Henri,* ged. te Bord. 17 Aug. 1766, *Alida,* ged. aldaar 16 Febr. 1767, *Simon*, ged. aldaar 13 Ang. 1768, *Pierre Henri,* ged. aldaar 1 Dec. 1759 en *Erasme,* ged. aldaar 6 Maart 1764.

Jean Henri Beyerman, evenals zijn vader wijnhandelaar te Bordeaux, is den 28en September 1838 te Bordeaux overleden. Hij huwde den 10en Augustus te Cognac met *Henriette Jeanne Martel/,* geboren den 10en Augustus 1766 te Cognac, overleden nà 6, Januari 1818; waarschijnlijk te Bordeaux, dr. van *Jean Martell* en *Rachel Lallemand.*

De oudste zoon uit, dit huwelijk (er werden in het, geheel twee zoons en eene dochter uit geboren), *Jean Henri Beyerman*, geboren den 25en April 1782, waarschijnlijk te Cognac, is weer naar Nederland gekomen. Hij moet voor 4 Februari in Nederland zijn gekomen, want op dien datum huwt hij te Leiden met *Petronella Wilhelmina Cornelia Boers,* geb. 6 Dec. 1784 te Katwijk,. overleden 2 Februari *1866* te Bordeaux, dr. van *Pieter Willem Boers,* baljuw van Rijnland, en". *Jacoba Lydia Maria Engelbert van Bevervoorden.*

Van de vier dochters en de drie zoons, die uit dit huwelijk zijn geboren, zagen de oudste vier het levenslicht op Nederlandschen, de andere drie op Franschen Bodem : tusschen 6 December'1 809 en 6 Juli 1816 moet, *Jean Henri Beyerman weer* uit Leiden, waar hij heeft gewoond, naar Bordeaux zijn teruggekeerd.

De jongste der nog in Nederland geboren kinderen, *Gonthard Henri Frédéric Beyerman* (overleden 21 Juli 1866 te Bergerac) is, evenals zijn vader, weer 'tijdelijk in Nederland teruggekeerd. Hij is n.l. den 1 1en April 1833, waarschijnlijk te Amsterdam, gehuwd met *Berenthina Jacoba Pluym.* Dit huwelijk heeft niet lang geduurd; reeds voor 27 Juni 1836 moet zijne vrouw zijn overleden. Dien dag toch huwde hij te Amsterdam *Jeannette Lidia Maria Modderman*, geboren te Leiden, 10 Febr. 1816, overleden te Bergerac 23 Febr. 1877.

Uit het eerste huwelijk is een zoon, uit het tweede zijn eene dochter en een zoon geboren..

ged. Cadzand 15 Apr. 1696, † Nieuwvliet 22 Mrt. 1771, burgemeester der Hooge Heerlijkheid Nieuwvliet (zn. van *Francois* en *Judith Mollé),* tr. (2) *Josina van de Voorde Jansdr. 23* Apr. 1719, zij was geb. Dec. 1694, † Nieuwvliet 10 Mei 1770; (3) Johannes *Poppe.* ged. Groede 26 Apr. 1712, † ald. 15 Mrt. 1763 (en. van Pieter en *Bastiaantje* Tak), hoofdman van Groede, tr. Nieuwvliet 5 Mei 1740 (4) *Catharina Goedhert,* ged. Nieuwvliet 25 Mei 1721, † Groede 29 Dec. 1744 (dr. van *Michiel en Janneke van de Voorde); (5) Alexander Sinclair*, geb. Edinburg 22 Juli 1696, † 27 Mrt. 1750, licentmr en burgemr van Arnemuiden, tr ondertr. Arnemuiden 8 Oct. 1733 (6) *Glaudina* Wilhelmina *van* der *Heyden,* eed. Tholen 31 Aug. 1707, begr. Middelburg 17 Apr. 1761 (dr van *Willem* en *Glaudina Johanna Wiltschut);* (7) Ds. *Augustus van der Sloot,* geb. 1707, begr. Middelburg 20 Sept. 1779, predikant, tr. (8) Johanna *Andriessen,* geb. Goes (dr. van Dr. *Johannes Andriessen en* Digna *van Angeren*). Het wapen *Luteyn* schijnt niet bekend.

[1]) Ned. Leeuw 1980, kol. 188,

[1]) G. van Sante. Alphabetieohe Naamlijst van alle de Groenlandsche en Straat-Davissche commandeurs, enz. (Haarlem, 1770), blz. XX.

De zoon uit het eerste huwelijk was ***Jean Jacques Oscar Beyerman***, geboren (te Amsterdam?) 29 December 1833, overleden te Gradignan 28 September 1899, die uit het tweede huwelijk heette ***Jean Frédéric Georges***, geboren 11 Juli 1860, overleden te Bergerac 9 April 1862.

Deze beide heeren zijn ongehuwd gebleven en met hen is de familie *Beyerman* te Bordeaux in de mannelijke lijn uitgestorven. De naam is evenwel te Bordeaux blijven bestaan als die eener firma vau wijnhandelaars, *H. & 0. Beyerman,* wier tegenwoordige firmanten, de heeren *H. en 0. Binaud,* in de vrouwelijke lijn van de familie *Beyerman* afstammen en aan wie ik een deel der in dit artikel verwerkte gegevens te danken heb. Verder mocht ik inlichtingen ontvangen van den heer archivaris van het departement der Chareute te Angoulême, van den heer gemeente-archivaris te Bordeaux en vau den heer geineente-archivaris van Leiden, aan wie ik hier nogmaals openlijk dank zeg voor hunne bereidwilligheid.

Het Geslacht Gewin,

door Mr. J. P. J. Gewin.

(Vervolg van LII, 51.)

Metseburgsche Tak.

B.

Vbis *George* Gewin, zoon van Abraham de jonge en broeder van Martin voornoemd. Geboren omstreeks 1600, trad hij aanvankelijk in militairen dienst., was 1633 vaandrig en volgde in 1633, als Verwalter van de domproosdij te Merseburg zijn gestorven broeder Martin op, welk ambt hij tot 1641 vervulde. Daarna was hij raad en regeerend rechter der stad Merseburg in de jaren 1643 tot en met 1646, 1649, 1660, 1663, 1666 en 1666. George bezat een huis in de Breitenstrasse, genummerd 20, twee woonhuizen te Merseburg, zoomede een goed te Atzendorf en drie „Hufen Landes" te Oberolobikau bij Merseburg.

Als jeugdig militair nam hij deel aan de krijgsverrichtingen in de Beiersche Oberpfalz, waar hij als vaandrig der bewakingstroepen op het slot Obersulzbürg bij Neumarkt in of omstr. 1633 in het huwelijk trad met ***Maria Benigna Rummel,*** ook ***Romul*** genaamd, dochter van Magister Hans Christopher Rummel, gouverneur van den lateren veldheer Gottfried Heinrich von Pappenheim, daarna „Pfleger" van Wolfstein te Rulzbürg en Pyrbaum en van ***Veronica Luderer.*** Volgens een zich in het stedelijk archief van Neurenberg bevindende latijnsch manuscript-genealogie van het geslacht Rummel of Romul, welk handschrift door het onderzoek van andere archivalia betrouwbaar is gebleken, was zij eene kleindochter van Hans Rummel, die aanvankelijk als monnik in het klooster St. Emmeran te Regensburg leefde, dit in 1646 heimelijk verliet en, tot den Lutherschen godsdienst overgaande, in 1666 predikant te Nördlingen werd, alwaar hij in 1606 in de kerk met een wapenschild begraven werd en van diens vrouw Sybilla Lutz, genaamd Lutz von Ehingen. **Deze Hans Rummel of Romul ontving 22** Aug. 1570 van Keizer Maximilian een wapenbrief, waarin het sprekende wapen, kennelijk een toespeling op den naam Romulus, aldus is omschreven: in blauw in gang eene wolvin in natuurlijke kleur, waaronder tegenover elkaar twee naakte kinderen met gouden haren en ineengestrengelde armen staan, die worden gezoogd door de wolvin, die met haar tong het voorste kind lekt. Helmteeken: de wolvin met roode tong uitkomend. Dekkleeden: blauw en goud. (Reichsadelsakten). Een twijg van dezen Nördlinger tak schijnt in de 17e eeuw geadeld te zijn [60]). In het uit omstr. 1660 dateerende manuscript, is bij Maria. Benigna Rummel, geb. 17 Dec. 1611 geannoteerd : „conjugio contracta signifero (vaandrig), turn in praesidio custodiae castri Sulzburgensis degenti, hoc, tempore judici in Weissenfels, Misnia." Onjuist is hier inplaats van Merseburg het naburige Weissenfels genoemd.

Bij dezen vaandrig is de naam niet vermeld. Maria Benigna is steeds in de acten en kerkelijke registers in Merseburg alleen bij haren voornaam genoemd. In de kapittelprotocollen van Merseburg werd echter i.d. 22 Mei 1636 gevonden, dat George aan het Domkapittel zijn intermediair verzocht, om bij den Raad van Neurenberg aan te dringen op de afgifte van de mobilia zijns schoonvaders [61]). Het daarop gevolgde verzoek van het kapittel leidde blijkens de Ratsverlässe der stad Neurenberg tot het navolgende besluit :

„Zu dasz Domb-Capitulsz zu Mörszburg Intercession Schreiben für Ihren Probsteyverwalther Georg Gewin, wie auch gedachtes Gewins schreiben, wegen seines weibs hier stehenden Gutten bey der Schleyen wirthin, soll man die alte Handlung uffsuchen, denn die Schleyen wirthin hören, und bey einem herrn hochgelehrten bedencken lassen, wasz dem Capitul zu Mörsburg und dem Gewin in antwort zu zu schreiben. Op 31 Aug. 1636 volgde daarop de beslissing van den Rand: „Hans Philipp Heszlin des Georgen Gewins Probsteyverwaltern zu Mörsburg mandatario, soll man die Rummlische bey Anna Würmin Schleyen wirthin stehende mobilia gegen ausshändigung einer Quittung und schadloshaltung, auch auff vorgehende Inventur abfolgen lassen etc [62]).

Hieruit volgt, dat Maria Benigna, Georges echtgenoote, den familienaam Rummel droeg, hetgeen bovendien bevestigd wordt door de doopnamen hunner kinderen nl. Hans Christopher, genoemd naar zijn grootvader van moeders zijde: Hans Christopher Rummel; Anna Veronica, wier naam zal zijn ontleend aan haar in 1620 jong gestorven tante Anna Veronica Rummel en Martha Sybilla, die genoemd zal zijn naar hare overgrootouders Martha, de vrouw van Abraham Gewin de oude te Nossen en Sybilla Lutz von Ehingen, de vrouw van den predikant Hans Rummel te Nördlingen, die de stamvader van den Nördlingschen tak van het geslacht Rummel werd.

Zooals boven reeds is vermeld, aanvaardde George kort na zijn huwelijk het ambt van „Probsteiverwalter" en „Gerichtshalter" der proosdij van Merseburg. Zijn „Gerichts- und Handelsbuch" ving hij aan op 27 April

[60]) Siebmacher. Abgestorbene Adel. Dl. VI. 3. Pag. 45.
Omtrent Lutz von Ehingen:
0. von Alberti, Württembergisches Adels- und Wappeubuch.
Seyler, Ansgestorbene Wiirttembergische Adel pag. 135.

[61]) Prot. cap. Domk. Merseburg 1632-1635 fol. 652. D. K. A. Merseburg.

[62]) Ratsverlässe der Stadt Nürnberg Ao. 1635 Heft 4. Fol. 61 v. Kreisarchiv Nürnberg.
Idem Heft 6, fol. 29 v. en 30. Rreisarchiv Nürnberg.

1634 [63]). Voor Merseburg zou nu een rampspoedige tijd aanbreken: immers had de stad tot nu toe slechts nu en dan door de onheilen van den 30-jarigen oorlog te lijden gehad, door 's keurvorsten afval van de Zweden in 1635 werd de stad en omgeving een wisselend oorlogstooneel vau Zweedsche en Saksische troepen. Het spreekt van zelf, dat aan de inwoners daaràoor groote schade werd berokkend. Toen Generaal Banèr met zijne troepen in 1636 Merseburg geruimen tijd bezet hield, werd aau George Gewin eene oorlogsschatting van 61 Thaler 11 groschen opgelegd, terwijl in zijn huis op dez.g. „Domfreiheit", genaamd „curia ex oppositi Jacobi et Philippi" 26 personen ingekwartierd werden [64]).

Vele acten in de archieven te Merseburg en Maagdenburg maken het mogelijk, over zijne levensomstandigheden en enkele karaktereigenschappen zich een beeld te vormen. Toen in 1638 in verband met het overlijden van den Domproost en de benoeming vau diens opvolger gevorderd werd, een nieuwen eed als Verwalter af te leggen, maakte George daartegen bezwaar, omdat hij reeds éénmaal den eed vau plichtsbetrachting had afgelegd, die volgens hem steeds van kracht bleef; tot den handslag verklaarde hij zich echter bereid, welk standpunt hij hardnekkig staande hield [65]). In de daaropvolgende jaren werd zijne verhouding tot het kapittel, dat hem in rechtvaardige eischen niet ter wille was, zeer scherp. Omstreeks April 1640 werd hem aangezegd, zijne ambtscurie in verband met eene andere bestemming te verlaten. Hij verklaarde zich daartoe bereid, mits hem de bouwkosten van een destijds op zijne kosten gebouwde paardenstal werden vergoed en hem tevens de. onkosten en gelden werden gerestitueerd, die hij wegens de contributiën en de inkwartiering in zijne ambtswoning aan den vijand had betaald [66]). Aan deze geschillen schijnt eerst in het laatst van 1643 een einde te zijn gekomen door een vergelijk, waarbij hem de helft van de gedeclareerde kosten en de bouwkosten van den paardenstal werden vergoed [67]).

George Gewin bezat te Oberclobicau bij Merseburg 3 „halbe Hufen Laudes" (circa 46 morgen of 10 H.A.), zoomede een aan het Domkapittel cynsplichtig goed te Atzendorf bij Merseburg, welke eerstgenoemde landerijen bij door hem en zijne vrouw geteekende acte op 2 Oct. 1639 tot onderpand voor de richtige administratie der kapitteldomeinen werden gesteld [68]). In verband met de plundering door de krijgstroepen verzocht hij in October 1641 kwijtschelding van de helft van zijne korencynzen. totdat de tijden beter zouden zijn geworden. Dit verzoek werd afgewezen uitsluitend op dezen grond, dat in geval van inwilliging dergelijke verzoeken te veel navolging zouden vinden [69]).

Toen George op 30 Jan. 1643 aan het kapittel restitutie verzocht voor zijn gestolen paard, dat victualiën naar Leipzig had gebracht, achtte het, kapittel

[63]) Gerichts- und Handelsbuoh; 27 April 1634 angefangen. (Titelblad) D. K. A. Merseburg.
[64]) Prot. oap. Mereeburg, Einquartierung des Banèrsohen Regiments.
[65]) Prot. cap. Merseburg 1637—1641 fol. 125 v. en 137 v. D. K. A. Merseburg.
[66]) Idem fol. 501, 506 v., 619 v. D. K A. Merseburg.
[67]) Prot. oap. Merseburg. 1642-1646 fol. 136 v. D. K. A. Mereeburg.
[68]) Prot. cap. 1637—1641 fol. 366 v. sqq. D. K. A. Merseburg. Copialbuch 1669-1641 fol. 94 D. K. A. Mereeburg.
[69]) Prot. cap. Merseburg 1637—1641 fol. 621 v. D. K. 4. Merseburg.

zich daartoe niet verplicht „denen Capitulum sein Pferd nioht auspannen heissen und niemand konte wieder gewallt [70])". De onredelijke behandeling van het Domkapittel, dat de cynsplichtigheid handhaafde, niettegenstaande de landerijen werden geplunderd en braak lagen, strookte niet met zijne opvattingen van rechtvaardigheid en deden hem besluiten tot ontslagname.

Welke achting zich George te Merseburg had verworven, blijkt wel uit het feit, dat hij, nadat de benoeming van Rümpler tot, raad door de Regeering was afgewezen, op 25 Nov. 1643 eenstemmig tot raad en rechter der stad Merseburg werd benoemd [71]), in welke functies hij op 1 Dec. 1643 werd beëedigd [72]). Naar het toenmalige gebruik werd de nieuwe raad aan de burgerij des voormiddags „vorstellig gemacht und trat dann ins Regiment". De Raad van Merseburg bestond destijds uit 6 regeerende raadsheeren, t.w. de burgemeester, de stedelijke rechter, 2 cameraars en 2 assessoren. De benoeming behoefde de goedkeuring van den Hertog.

George bewoonde toen het thans nog bestaande huis Breitenstrasse No. 20, hetwelk hij bij acte van 5 Maart 1643 had gekocht en dat als volgt is omschreven: „Wohnhaus, hoff, Scheune und Garten" [73]). Hoezeer de waarde van het gekochte door den oorlog was gedepreciеerd, blijkt wel uit den koopprijs, die 230 Gulden bedroeg, terwijl hetzelfde object in 1628 was gekocht voor 900 Gulden.

Ook als magistraat werd hij met zijn huis en have in het voorjaar van 1644, toen de vijandelijke troepen van Generaal Gallas het Stift Merseburg binnentrokken, bedreigd. De raadsprotocollen van 1644 vermelden daaromtrent : „ Demnach der Herr Stadtricbter George Gewin von seinem Hause wegen der Soldaten Bedrohung entwichen und auf dem Rathause seine Verrichtung nicht abwarten kann, wird Herr Stadtrichter Nicolaus Gutsmuts solches ad interim auf sich nehmen [74])". Zijn huis heeft hij daardoor nog voor plundering bewaard en het is tot heden met de oude paardenstal, graanzolders en duiventil in stand gebleven.

Was hij blijkens de raadsprotooollen op 30 Aug. 1644 reeds geneigd, zijn ambt, neer te leggen, in de raadszitting van 5 Dec. 1644, „macht er sich wegen der Einquartierung, item das das Regiment vorlengst zu Ende und noch nicht abgehen wolte, ihm daher die Last uffm Halse liege, beschwert, leget die Schlüssel nieder". Deze sleutels waren de insignia van den magistraat, die, hem toegang verschaffende tot het „Stadttor", na goedkeuring der benoeming door den hertog door diens daartoe gecommitteerde uit een korf Werden aangeboden. Hierna volgde eene toespraak van 's vorsten kanselier in tegenwoordigheid van de burgerij in de „Burgersaal" van het raadhuis, waarna de plechtigheid feestelijk met muziek en dans werd besloten. In 1645 komt George echter weer als regeerend rechter voor,

[70]) Prot. cap. Merseburg 1642-1646 fol. 106 v. D. K. A. Merseburg.
[71]) Rntswahlakten Stadt Mereeburg 1643-1693 fol. 11, 14 en 13. R. A. Merseburg Faoh X111.
[72]) Pflichtbuch Stadt Merseburg 1616-1662 fol. 5 v. R. A. Merseburg Fach XI.
[73]) Ratsprotocol Stadt Merseburg 1641-1643 fol. 33-34. R. A. Meraeburg Faoh IV.
[74]) Merseburgsprotocol 1643-1645 fol. 58 v. en 139 en i. d. 6 Dec. 1644. R. A.

terwijl hij nog eenige malen opnieuw tot raad en rechter gekozen is en wel op 16 Jan. 1646, 4 Oct. 1649, Aug. 1663 en 4 Oct. 1655 [75]).

Hoe het terzelfdertijd met de akkers van zijn goed te Atzendorf, die met een jaarlijks aan het Domkapittel te betalen canon van „60 heimbzen" koren waren belast, gesteld was, blijkt uit het volgende schrijven aan zijn vriend Johann Schütz, syndicus van het Domkapittel dd. 9 Sept. 1646:

„Ehrnvester, vorachtbar, undt wohlgelarter, insonders gunstiger Herr Gevatter, vertrauter, brüderlicher, werther Freundt! Derselbe erinnert sich guter massen, dass mein Acker zu Atzendorf in die 3 jahr wüste gelegen, wormit weder mir noch denen Herren Capitularen gedienet gewesen, undt ob ich mich wohl erboten, die Helfte des schweren Zinses zuegeben, So hat es doch nicht sein wollen. Dieweil ich aber wiewohl mit sorgen undt borgen, wieder dran machen, undt denselben bestellen wolte, So befahre ich mich doch, wenn ich bestellet, es möchten die herrn zue fahren, undt den rückstendigen völligen Zins von mir begehren, weswegen ich in höchste Armuth gesetzt wurde, diesen vor zu kommen gelanget an den Herrn Gevatter mein dienstfr. bitten, mir die grosse freundtschaft zuerweysen, und durch seine vielgüldige interposition bey E.E. Domkapitel es dahin vermitteln helften, damit dieselben in betracht ich viel Pferde drauf verlohren undt in grossen Schaden gerathen, mir solche drey hufeh zu Atzendorf, uf 3 iahr umb den halben Zins als 30 heimbzen einthun mögeu, von den verfallenen resten aber nichts fordern, damit ich wieder anbauen, undt den Acker bestelen, und in schwang bringen kann. Nach Verfliessnng der 3 iahre, wehre ich erbötig, den völligen Zins der 60 heimbzen wieder zu erschütten, die Nachlassung über der drey iahre vor ein hohes beneficium zu erkennen, undt umb E.E. Domb-Capitel wil ichs unterdienstlich verdienen, es auch umb den herrn Gevatter nach möglichkeit wieder verschulden, wann es bewilliget, wie ioh denn gar nicht zweifele, es der Herr Gevatter dahin dirig(ir)en werden, bete ich unterdienstlich umb einen scbriftlichen Schein undt dem Herrn Gevatter zuerdienen bleibe ich verbunden, Merseburg den 9 Septemb. 1645. dem herrn Gevatter dir (get) George Gewin, Stadtr. m. pria. P.S. bitte ja dienstfr. mich nicht zuelassen, sondern es zu begehrten Zwegk disponiren" [76]). In het daaropgevolgde verzoek aan het kapittel van 30 Sept. 1645 stelde hij nog bovendien, dat hij nog onlangs wel paarden had aangeschaft, doch deze wegens voortdurende oorlogsonrust en gevaar niet in de afgelegen velden heeft durven brengen.

Zijn wensch werd blijkens zijn hernieuwd verzoek van 26 Juli 1649 ingewilligd tot Michaelis 1649. Op laatstgenoemden datum verzocht hij zijn „hoch oneriertes Gut zu Atzendorf"' in verband met de ongunstige tijden nogmaals van den cijnsplicht te ontlasten. De opmerkingen in de vergadering van 1 Oct. 1649 [77]), dat het

[75]) Ratswahlakten Stadt Merseburg 1643-1693 fol. 32, 45, 96 en 123 v. R. A. Merseburg XIII.
Verzeiohnis aller Batepersonen 1570-1741. R. A. Merseburg. Prot. cap. Meroeburg i. d. 6 Nov. 1656 D. K. A. Merseburg.

[76]) Prot cap. Merseburg 1642-1646 fol. 339 en 390. D. K. A. Merseborg.

[77]) Prot oap. Merseburg 1649—1651 fol. 12 v„ 13 en 14. D. K. A. Merseburg.

een „stattlich Gut" was en dat hij het niet gaarne zou laten liggen, gevolgd door de eerst op 17 Nov. 1661 genomen beslissing, dat het kapittels hem geen remissie kon toestaan, tenzij met ieder der Domheeren afzonderlijk werd onderhandeld en afgehandeld [78]), toonen duidelijk aan, dat het kapittel zijn vroegeren „Verwalter" alleen daarmede wilde vertroosten, opdat hij tot het productief maken der landerijen zou overgaan.

Nadat George Gewin op 1 April zijne laatste rechterlijke ambtshandeling had verricht [79]), is hij op 18 April 1666 te Merseburg overleden.

Was tijdens Georges leven een herstel van zijn door den oorlog en de krijgswoelingen geruïneerde vermogen uitgesloten, nog minder was dit voor zijne weduwe mogelijk. Toen haar verzoek tot kwijtschelding van vier jaar korencijns en 20 jaar geldinteressen op 8 Juni 1667 in behandeling kwam, werd weder de beslissing ad infinitum uitgesteld [80]) en toen zij op 10 Juni 1661 te Merseburg stierf, bleven hunne kinderen in financieel berooiden toestand achter. Kort vóór haar dood, op 21 Nov. 1660 had zij reeds een braak liggenden tuin en twee kleinere eigendommen in Merseburg verkocht [81]).

Hoe weinig piëteit het Domkapittel ten opzichte van haren vroegeren verwalter had, blijkt weder uit de notulen der vergadering van 28 December 1660, waarin men op het rapport van den voorzitter, dat de Hofmeester de steenen van de poort van het goed te Atzendorf met behulp van de paarden der „Herrschaft" had weggevoerd, besloot te doen, alsof men van niets wist [82]).

Deze gedragslijn zou het kapittel ook verder volgen. Immers omstreeks eene maand na den dood van Maria Benigna Rummel, Georges weduwe, die 8 kinderen, van wie 6 onmondig, achterliet, werd het goed op 29 Juli 1661 in beslag genomen [83]). Nadat het herhaalde malen ten verkoop was aangeslagen, kocht het domkapittel voor eene minieme som van 20 gulden op 13 Dec. 1661 — zooals het Gericht- und Handelsbuch vermeldt — das Gewinnische Gut zu Atzendorff, nämlichen eine Baustätte, sambt den darinne vorhandenen Steinen, auch dreyen daran gelegenen Gartenflecken, einen Fischhalter, und dreyen Huefen Landes nebenst einem Oberlande in allen dreyen Feldern, jedoch respective der drey hufen und Oberlandes biss uff des Fürstl. Sächs. Küchenambts Merseburg ratification, wüste und unbestellet, sambt allen würklich darauff haftenden Oneribus und beschwerden, insonderheit aber denen ienigen Erbzinsen, als nemlich sechszig heimbzen hart getreydicht, zwölf groschen und drey hüner, welche es jährlich in die Domprobstey zu Merseburg zu entriohten schuldig sein soll [84]) etc." Uit deze omschrijving blijkt, dat de akkers woest lagen en de gebouwen in puin.

Kort daarop volgde ook de gerechtelijke verkoop van

[78]) Prot. cap. Merseburg 1651-1653 fol. 42. D. K. A. Merseburg.

[79]) Ratsprot. Stadt Merseburg 1656, 1657 pag. 43. R. A. Merseburg Faoh IV.

[80]) Prot. cap. Merseburg 1655—1657 fol. 515 v. D. K. A. Merseburg.

[81]) Ratsprot. Stadt Yerseburg 1660, 1661 fol. 202 D. K. A. Merseburg Fach V.

[82]) Prot. aap. Merseburg 1661-1663 fol. 3 v. D. K. A. Merseburg.

[83]) Idem fol. 116.

[84]) Domprobstey Ger.u. Handclsbnch 1660—1667 fol. 56. D. K. A. Merseburg.

het huis aan de Breitestrasse. Nadat voor het eerst op 15 Maart 1662 -en eenige malen **daarna de verkoop was** aangeslagen, had 'op 12 Juli de toewijzing **plaats,** die in de raàdsprotocollen is ingeschreven en **waarvan de verkort6 inhoud luidt: „1662, 12 Juli urkunden und bekennen Richter und Schöppen von Merseburg, demnaoh der weiland vielgeliebte College und Stadtrichter H. George Gewins** seel verlassene Haus, Hoff **und** pertinention in der Breiteogasse wegen dringender Schulden und umb des public Interesse **willen schriftliches** Ansuchen uod begehren der gesambten **Erben offentlich den 15 u. 29 Martij,** auch 12 April Ao **1662** in **genere** subhastirt und ausgerufen worden den **Zuschlag des Gewinnischen hauses umb eine Eaufsumme von 620 gulden an Caspar Buck, nachdem Herr Abraham Sebastian Qewin von seinen licitationrecht freiwillig** abgestanden hat" [85]).

Van de landerijen te Oberclobicau, die onder beheer van den Curator bonorum der nagelaten goederen van Qeorge Gewin, Paul Quenten, waren gesteld, werden voor den tijd van drie jaren op 3 Feb. 1666 twee **Viertel landes** en op 17 Feb. d.a.v. een **Viertel landes** de z.g. „Gewinnische Garten" te Oberclobicau verpacht [86]).

Ook **deze** landerijen zijn kort daàrna verkocht. In de **raadsprotocollen** van 1677 verklaart de Raad „dass uns H. Abr. Sebastian Gewin an gewöhnliche Rathsstelle **zu erkennen gegeben,** wesgestalt er und **seine** Mittgeschwister eine **Väterliche** ½ huffen **Landes** in Ober Globikauer Fluhr gelegen, an Jacob Hünderffen **zu** obgedachten Ober Qlobikaus umb uod vor 140 fl. **verkauft.** Daneben unter andern **auch** seiner **beyden verstorbenen** Brüder H. Heinrich Gottfrieds u. Hernn Hans Christophs nachgelassenen ummüodigen Kindern **insgesambt** 24 fl. **zukähme,** welche er inmittelst an **sich zu** nehmen u. dargegen sein neulichst von Hans **Kröckenmeyern** verkauftes Haus in der **breiten** Sixtigasse **unterpfändlich** ein **zu setzen** gesonneo, mit angehängter **Bitte,** wir wollten in **solche** Verpfäoduog uosere **gerichtl. consens** ertheilen, **wenn uns** daon herunter **nichts** bedenkliches fürkomme, **als haben** wir **ermelden** Herr **Gewins suchen** statt gegeben, und in die aogegebene Verpfändung **seines** Hauses Raths und obrigkeits wegen **consentiert** uud gewilligt, thun **such** solches hiermit u. crafft **dieses nochmals** dargestalt, das solch Haus den **auswärtigen** Gewinnischen Kindern obiger 24 fl. wegen zum ausdrücklicheo gerichtlichen unterpfande stehen und hafften, und auffn **fall** dazu gebührend verholffen werden solle. **Jedoch** und jedmenniglich in seinen Rechten **unschädlich. Uhrkundlich,** ist **dieser** Consens unter **Unserm** gewöholichen Raths Iosigel ausgestellet worden. **Geschehen** 3 Dezember 1677" [87]).

Gelijk **boven** reeds is gemotiveerd, volgt uit deze oorkonde, dat de zoons van George, met namen **Heinrich** Gottfried en Hans Christopher, getrouwd waren geweest, kinderen hadden en vóór het raadsprotoeol van 3 Dec. 1677 overleden waren.

Uit het huwelijk van George en Maria **Benigna** Rummel **zijn** 8 kinderen. geboren :

[85]) **Ratsprot. Stadt Merseburg 1662, 1663 fol. 143. R. A. Merseburg Fach V.**

[86]) **Domprobst. Ger. u. Handelsbuch 1660-1667 fol. 216 v. en 218. D. K. A. Merseburg G. 1. 10.**

[87]) **Ratsprot. Stadt Merseburg 1677-1679 fol. 312. R. A. Merseburg Fach VII.**

1. ***Abraham Sebastian,*** **volgt** VI.

2. ***Anna Elisabeth Gewin,*** geb. te **Merseburg** in of omstr. 1637, wier voornaam Anna zal zijn ontleend aan **Georges** moeder Anna Grosse, trouwde te Merseburg in de S. Maximikerk 31 **Jan.** 1660, ***Hans Christian Günther,*** kunstschilder te Merseburg.

3. Qeorge ***Sigismund,*** voigt **VIbis.**

4. ***Heinrich Gottfried,*** **volgt VIter.**

6. Rans ***Christopher,*** volgt **VIquater,** stichter von den Nederlandschen tak.

6. ***Maria Benigna Gewin,*** ged. S. Maximikerk te Merseburg 19 Aug. 1647.

7. *Anna Veronica Gewin,* ged. **S.** Maximikerk te **Merseburg** 24 Sept. 1660.

8. *Martha Sybilla Gewin,* ged. **Merseburg** S. Maximikerk 20 Febr. 1663.

VI. ***Abraham Sebastian Gewin,*** werd geboren in 1634 en in 1666 ingeschreven als student aan de Universiteit te Leipzig, alwaar hij zijne studie onder **moeielijke** fioaocieele **omstandigheden** voltooide. In 1666 te Merseburg gevestigd, bekleedde hij aldaar van 1667 tot 1693 het ambt van **keizerlijk** notaris en was van 1680 af tevens advocaat. In 1693 werd hij tot raad en rechter der stad Merseburg benoemd [88]), welke functies hij tot zijn dood vervulde. Op 10 Oct. 1693 legde hij den eed als rechter af.

Hij trouwde :

1" ***Anna Maria Rhodin,*** overleden te Merseburg **25** Dec. 1683, dochter van ***Johann*** en ***Murgaretha.***

2° 3 Nov. 1686 op het slot Burgwerben bij **Weissenfels *Rosine Köhler,*** dochter van ***Christian,*** pachter van het riddergoed Burgwerben.

Abraham Sebastian testeerde. 17 Sept. 1694 [89]) en overleed te Mersebnrg, blijkens de overlijdensregisters der S. Maximikerk, 60 jaar oud, op 19 Nov. 1694.

Zijn woonhuis aan de Obère Breitengasse te Merseburg werd door zijne weduwe 81 Aug. 1696 verkocht [90]), waarna **zij vermoedelijk** uit **Merseburg** is vertrokken.

Uit zijn eerste huwelijk werden 3 dochters geboren en een zoon:

a. Qeorge *Abraham **Gewin,*** **geb.** te Merseburg 27 Jan. 1683, stierf reeds op 13 jarigen leeftijd ten **gevolge** van een ongeval. Het overlijdensregister der S. **Maximikerk** te Merseburg bevat **de** 'volgende inschrijving : 1 Nov. 1696. Herr Stadtrichter Abraham Sebastian Gewin sel. aeltester Sohn **Georg** Abraham aetat, 13 Jahr ist vor 8 **Wochen** von einem Pferde geschlagen worden, den 30 Octobris **verstorben** und des **Nachts** heimlich (in allen eenvoud) begraben worden.

Uit het tweede huwelijk **zijn ééne** dochter en drie zoons geboren :

b. George ***Christian Gewin;*** geb. Merseburg 4 Oct. 1687.

c. George *Ludewig Gewin,* geb. Merseburg 9 Feb. 1690.

d. Qeorge *Qottfried **Gewin,*** geb. te Merseburg 19 Feb. 1694.

Uit hem stamt hoogst waarschijnlijk de **Konings**berger tak van het geslacht. Tot deze behoorde:

[88]) **Pflichtbuch Stadt Merseburg 1663 eta. fol. 7 R. A. Merseburg. Verzeichnis aller Ratspersonen 1643-1693 fol. 415 sqq. R. A. Merseburg.**

[89]) **Contract- u. Handelsbuch Reg. Merseburg 1694-1698 fol. 73 Staatsarchiv Magdeburg.**

[90]) **Idem fol. 149.**

George Gottfried Gewin. Hij werd in 1730 geboren en trouwde- te Koningsbergen in Pr.' 16 Jan. 1787 *Louisa Charlotte Behrens*, geb. Koningsbergen 25 Sept. 1766 en daar overl. 1 Dec. 1813, dochter van Johann Friedrich en Charlotte Triebel.

Hij was „kön. preuss. Acciserendant" te Koningsbergen en overleed' aldaar 1 Jan 1793, aet. 62 Jaar.

Uit voormeld huwelijk werd in Nov. 1788 eene dochter *Charlotte Friderika Gewin* geboren, die 20 Juni 1793 te Koningsbergen overleed,. waar zij 26 Juni werd begraven en een zoon *Georg Gottfried Gewin,* geb. te Koningsbergen- in 1790 en aldaar vóór 1799 overleden.

Zij hertrouwde' te Koningsbergen in 1799 *Daniël Kaufmann*, „Justiz-Amtmann" te Eoningsbergen.

VIbis. *George Sigismund Gewin.* Geborenin of omstr. 1639, noopten hem waarschijnlijk de slechte geldelijke omstandigheden, een ambacht te kiezen. Hij vestigde. zich te Niedér-Clobicau bij Merseburg, waar hij -in de kerkelijke registers met zijne Vrouw als volgt is vermeld: „George Sigismund Gewin, ein jung Gesell undt Schneider, Hn Georg Gewins gewesener Stadtrichter zu Merseburg seel nachgelassener Sohn und *Anna Thiemen*, Hn *Johann Thiemen* gewesenen Schulmeistern zu Neukirchen seel Tochter, wurden getraut den 7. Februarii 1670.

Uit dit huwelijk werden 2 dochters geboren en een tweeling, die op. hun geboortedag overleden.

VIter. *Heinrich Gottfried Gewin.* Geboren in of omstr. 1642, vonden wij hem als leerling van den hofkapper te Merseburg vermeld in de volgende aanteekening: „Actum 8 Jan 1664. Hette Ihre Hochf. durchl. durch den Hernn Reritmeister in die lehr vertrawt Heinrich Gottfried Gewinnen uff 4 Jahre, bringt solches in Gegenwart der (obengenannten) Meister an. Geht an im Monat Juni_ d. 22" [91]).

Blijkens voornoemde raadsprotocollen dd.. 3 Dec. 1677 is hij vóór dien datum met achterlating van onmondige kinderen overleden.

(Wordt ver-volgd.)

Familie-aanteekeningen van Stapele,

medegedeeld door Mr. J. H. Bybau.

(Vervolg van LII, 57.)

1795. Ten zelven dage wierd ik door de zogenoemde volkstem, wederom geroepen en als Volksvertegenwoordiger aangesteld en beëedigt voor twee maanden, deze post is alleen door mij aangenoomen op aanrading en met overleg van mijne vorige ambtgenooten;

1796.14 April opnieuw door het volk verkozen voor een. jaar dog maar provisioneel door mij aangenoomen, vermits ik begreep dat de aanstelling niet wettig was.

'796.24 Mey wierd in eene volksvergadering een nieuwe Municipaliteit door kiezers verkooren, waaronder ik mij niet bevond.

1795. 20 Juny is de vorenvermelde Municipaliteit door het volk vervallen verklaard.

1'796.21 Juny benoemd als Representant in het Stadsbestuur tot 13 Mei 1796.

1'796.26 September wierd ik door de Provisioneele Representanten van het volk van Zeeland aangesteld als Rentmeester der Domeinen beoosten Schelde ten quartiere van Tholen en den 13en October daaraan door het Committé van Algemeen Welzijn Waakzaamheid en Veiligheid beëedigd.

1'796.13 Mey tot President van het Collegie van Justicie benoemd en beëedigd.

1'797.13 Mei tot President der Municipaliteit aangesteld en in Eed genoomen.

1'798. 11 Maart wierd de geheele Municipaliteit door een Commissie uit het Intermidiair administratif Bestuur met concurrentie van den Agent van Schelle, daarbij present, verklaard ontbonden te zijn. Zijnde ik niet weder benoemd.

1798.20 December door een kiezersvergadering bestaande uit Een en Sestig grondvergaderingen benoemd als lid van het Departementaal Bestuur van Schelde en Maas. De vergadering wierd gehouden te Kortgene.

1799.16 January wierd mijne commissie geviseerd en goedgekeurd door de Commissie, ter Examinatie van de Geloofsbrieven in 's Hage.

1799.30 Maart is het departementaal Bestuur geinstalleert en in werking gekoomen te Middelburg.

1799.30 April hebben de leeden van het departementaal Bestuur over de aftreding geloot. En heeft het Lot beslist dat mijne commissie zal expireeren den laatsten Dinsdag in July van Dezen-jare.

1799.27 Juny ben ik door een kiezersvergadering binnen de Stad Goes op nieuw benoemd als Lid van het voorengemelde Departementaal Bestuur voor drie Jaren.

1800.1 Augustus is mijn vrouw in de kraam bevallen van een zoon die den 10en dito daar aan is gedoopt in de Nederduytsche kerk te Tholen door Ds. F. H. Welman genaamd *Jan Lambartus,* zijnde Peter en Meter mijn schoonvader en moeder *Duymaer van Twist* gerepresenteerd wordende door mijn Broeder *Theodorus van Stapele* en mijne Zuster *Cornelia Maria van Stapele,* weduwe van *Dr. P. H. B. Wierts.*

1*801.27* October ben ik door het Staats Bewind van het Bataafs Gemeene Best benoemd tot Lid van de Commissie tot het ontwerpen van den voet en inrigting van het Bestuur van het Departement van 'Zeeland.

1802. Den 21 Juny is het departementaal Bestuur van Schelde en Maas ontbonden en vervangen door het departementaal Bestuur van Zeeland hetwelk op dien dag is geinstalleerd onder de Leden uitmaakende dat Bestuur bij Besluit van het Staats Bewind van den 4 Juny tevooren benoemd, mijn Pesoon niet zijnde ben ik bij Besluit van dat zelve Bewind van den 16 dito daar aan, mede tot Lid van dat Bestuur aangesteld en op gemelde 21 Juny geinstalleerd.

1802.26 November hebben de Leeden van het Departementaal Bestuur van Zeeland over hunne aftreeding geloot, en heeft het Lot beslist dat mijne

[91]) Ratsprot. Stadt Merseburg 1664, 1665 i. d, 8 Jan. 1664. R. A. Merseburg Faoh VI.

Commissie zal expireeren den len Dinsdag in de maand July van den jare 1809.

1803.31 Maart hebben de Leeden van het Departementaal Bestuur van Zeeland getrokken voor welken ring binnen dit Departement ieder van hun sessie zal hebben, is den vierde Ring in het Eyland Walcheren door mij getrokken, en is verder bij ruyling met den heer Jan Byleveld de Tholensche Ring aan mij gecedeert.

1806.1 Augustus is het Departementaal Bestuur van Zeeland ontbonden, en vervangen door een ander Departementaal Bestuur, waarin ik niet ben benoemd geworden.

1806.3 December ben ik bij Staats Besluyt van den 2en dito te vooren aangesteld tot opziener over de nationaale Middelen te Lande ressort Tholen.

1806. 12 December wierd ik gequalificeert tot de directie van het regt op de Successie district Tholen en bekwam mijne demissie als Ontvanger van het Collateraal.

1807. 22 October bij decreet van Z. M. de Koning van Holland mijn Persoon tot departementaal kiezer benoemd, ten einde eene Nomminatie van vier Personen te helpen formeeren om daaruit door den Koning Een- Lid voor het Wetgevend Ligchaam aangesteld te worden, dit decreet werd mij bij missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 dito daaraan ter mijner kennis gebracht, en tegen den 6 November 1807 bij missive van den'-heer Landdrost opgeroepen binnen Middelburg, zijn genomineert:
H. v. Royen, I. H. Schorer, N. Lambrechtsen, J. C. van Stapele, geëligeert H. van Royen.

1808.29 February ben ik door Z. M. de Koning van Holland aangesteld als Ontvanger Generaal van Zeeland, en den 5 Maart daaraan binnen de Stad Utrecht beëedigt.

1809.4 October 1809 werd het kantoor Generaal binnen Tholen gevestigd bij decisie van den Koning, vermits de invasie van Walcheren door de Engelschen.

1810. den 31en van Lentemaand wierd ik door Z. M. de Koning van Holland van den Eed van Trouw in qualiteit als Ontvanger Generaal van Zeeland ontslagen, uit hoofde van het bij tractaat van den 16en February te vooren afstaan van geheol Zeeland, de Landen tusschen Maas en Waal, Nimwegen er onder begreepen, benevens het departement Braband, de Bommelerwaard en het land van Altena aan den Keyzer der Franschen.

1810.14 April schreven mij de Franschen aan om in mijnen Post provisioneel te continueeren waaraan ik voldeed.

1810.8 April bij aanschrijving van den heer Directeur Generaal der Publique Schatkist van Holland om tot. nader ordre als Ontvanger Generaal te continueeren als voren.

1810. Mei door Zijne Keyzer en Koningl. Majesteit benoemd als Lid in Een Commissie tot het opmaaken eener memorie betrekkelijk de algemeen en Plaatzelijke Belangen van Zeeland.

1810.31 October ben ik door Z. M. de Keyzer aangesteld als Ontvanger Generaal van het Departement van de monden van de Schelde en den 20en November daaraan doór deh heer Prefect beëedigd.

1811 9 Augustus overleed binnen Tholen mijne Waarde Moed& Vrouwe *Susanna Cornelia van* Stapele, geboore *van der Vliet,* oud 71 jaren, **geboore den 16 Augustus 1740.**

1812.10 July overleed binnen Tholen mijn waarde Vader den heer *Jicob Johan van Stapele,* oud Burgemeester dier stad in den ouderdom van 76 jaaren, geboore 4 October 1736.

1813. 18 July wierd mijn oudsten zoon den heer Prefect deses Departements als Garde d'Honneur gedesigneerd, hij was genoodzaakt reeds den 22 dito tot onzer aller Droefheid na Versailles te vertrekken.

(Slot volgt.)

KORTE MEDEDEELINGEN.

Geslacht Slingerland.

In den kanselbijbel der Remonstr. Kerk te Zwammerdam staan eenige familieaanteekeningen *Slingerland,* welke ik hier in eenigszins overzichtelijke orde afschrijf.

I. *Willem Schalcken* is *20* Juli **1624 overleden. Hij was gehuwd** met *Maartje Joppen*, die 14 Mei 1632 overleed en won bij haar:'
1. *Jop*, overleden 4 Aug. 1646, gehuwd met *Maertje Brouwers,* overl. te Schoonhoven 7 Sept. 1648.
2. *Schalck Willemsz. Int Slingerlant* [1]), overleden 19 Juli 1666, begr. te Noordeloos.
3. *Ary Willemsz. SI.,* volgt II.

II. *Ary Willemsz. Slingerlant,* overl. te Rotterdam 1 Nov. 1666, begr. Gr. Kerk, Hij huwde *Fijtje Cornelisze,* overleden te Rotterdam 23 Dec. 1662, begr. Gr. K. Zij wonnen:
1. *Cornelis*, volgt III.
2. *Dirck*, geb. 6 April '1616, òverl. te Lissabon 11 Dec. 1641 en daar begraven.
3. *Cornelis, de jonge,* geb. 14 Maart 1617.
4. *Aeltje*, geb. 4 Maart 1621, overl. te Rotterdam 21 Jan. 1669, begr. Gr. K.
6. *Lijsbet,* geb. 7 Maart 1623, overl. te Rotterdam 3 Dec. 1667, begr. Gr. K.

III. *Cornelis Ariensz. Slingerlant*, geb. 8 Maart 1610, overleden te Duinkerken 6 April 1663 en begraven te Rotterdam in de Gr. Kerk.
Zijn vrouw wordt niet genoemd, maar hij had een zoon : *Ockerus*, zie IV.

IV. *Ockerus Slingerlant* [2]). Hij ia tweemaal gehuwd geweest: 1° op het stadhuis te Rotterdam 13 Mei 1664 met *Jacoba Olshoorn*; *zij* stierf 4 Jan. 1680 („sijnde 4 dagen out in de craem doe sij storff") en werd 8 dito begraven in de Gr. K. in de trans van het koor; tr. 2° Gouda 6 **Aug. 1682 met**

[1]) **Ziedaar den oorsprong van den *aam! Slingeland is een voormalige heerlijkheid in Z. H., thans Neder-Slingeland en Over-Slingeland, verdeeld onder Peursum en Noordeloos.**

[2]) **Zijn 2e vrouw *Marya Elecourt*, huisvrouw van *Ockerijs Sl.*, transporteert 1646 een hofstede en landerijen aan *Neeltje* en *Tryntje Goosens* (Archief van Stolwijk n°. 978)**

Hij komt nog in 1698 voor als brandmeester vau de Tweede Wijk te Rotterdam (A. N. Fam. bl. I, n° 90, p. 2) enïn 1699 als doopgetuige van *Emmerentia van Ryckevorsel* (als voren, n° 68, p. 2).

Marya Elecourt, overleden 8 October 1690, begr. te Gouda.

Uit het eerste huwelijk sproten:

1. *Cornelis*, geb. 31 Maart, ged. Rem. Kerk 7 April 1666, overl. 1 Aug. 1690, begr. 4 d.a.v. Gr. K., trans.
2. *Neeltje*, geb. 29 Sept., ged. Rem. Kerk 1 Oct. 1666.
3. *Adriaen*, geb. 18 Sept., ged. aan huis 22 Sept. 1669; overleden 30 Juni 1670.
4. *Geertruyt*, geb. 6 Mei, ged. 16 Mei 1671. Zij huwde 16 April, 1693 (getrouwd door den admiraal W. B. Schepers, als oud-burgemeester) met *Nicolaes van Bortel*, bij wien :
   a. *Jacoba*, geb. 12 Nov., ged. 16 Nov. 1694, overleden 18 Nov. d.a.v.
5. *Hillegont*, geb. 23 Maart, ged. 6 April 1673; zij huwde 11 Nov. 1693 met *Daniël van Ommers*, bij wien zij een zoon had:
   a. *Ockerus Slingerlant van Ommers*, geb. 21 Aug., ged. 24 Aug. 1694.
6. *Marya*, geb. 31 Juli, ged. 7 Aug. 1676:
7. *Jacoba*, geb. 21 Oct., ged. 31 Oct. 1677.
8. *Adriaen*, geb. 31 Dec. 1679, ged. 1 Januari 1680, overleden 9 April 1680.

Neeltje, hiervoor onder 2 vermeld, geb. 29 Sept. 1666, is te Rotterdam overleden 3 Nov. 1708, begr. 9 Nov. in de Gr. K., trans, n° 153. Zij huwde te Rotterdam **19 Aug. 1693** *Nicolaes van Rijckevorsel*, geb. te Rott. 22 Oct. 1666, aangesteld tot gezworen makelaar aldaar 19 Dec. 1703, overl. te Rott. 14 Oct. 1708, begr. als voren 18 Oct., zoon van *Jacobus* en van *Emmerentia Anthom*. (Zie Alg. Ned. Fam. blad I, n° 68, p. 2).

Hun eenige dochter *Emmerentin* huwde met *Cornelis Cocku yt*.

W. M. C. REGT.

Geslacht (van) Teyens.

(LII, 67.)

Het Stamboek van den Frieschen Adel van de Haan Hettema en van Halmael geeft nog enkele aanvullingen op het artikel van den Heer W. M. C. Regt (N. L. LII;. 57) over dit geslacht. Het moge hier, aangevuld met enkele andere gegevens, volgen.

De familie *van Teyens* stamt in vrouwelijke lijn af van *Teye Ebeles* (mogelijk een broeder van *Lyckle Ebeles*, grietman van Oost- en West-Stellingwerf 1614, van Opsterland 1617, den stamvader van het geslacht *Lycklama à Nijeholt*), die in 1620 als gegoed man te Duurswoude in Opsterland woonde en vader was van 13 kinderen. Hiervan volgt:

Fooke' Teyeno, grietman van Opsterland 1664, tr. *Auok Boelens*, dr. van een eigenerfde te Olterterp.

Uit dit huwelijk o.a.:

1. *Hepke Fookens*, griotman van Opsterland 1668, tr. *Martje Martini*. Uit dit huwelijk het geslacht *Fookens*.
2. *Frouck Fookes*, tr. *Saecke Sierts*, die volgt (1) als de feitelijke stamvader van het geslacht (van) *Teyens*.

1. *Saecke Sierts*, tr. *Erouok Fockes*, voornoemd.

Uit dit huwelijk:

1. *Teye*, volgt II.
2. *Wemel Saeohes*, leefde nog als weduwe, in 1640, tr. Broer *Boeles*. Uit dit huwelijk het geslacht *van Boelens*.

3. *Arent Saeckes*, tr. N.N.
4. *Sierck (Siert) Saeckes*, tr. *Hack Boeles*.

11. *Teye Saeokes*, secretaris van Opsterland 1697, tr. *Freerickje Hiddinga*.

Uit dit huwelijk (o.a.?):

III. *Saeoke Teyens*, secretaris van Opsterland 1634, tr. *Antje van Andringa*, geb. omstreeks 1606, testeerde Beetsterzwaag 29 Mei 1683, overl. 6 Juni 1686, oud 80 jaren, dr. van *Tinco van Andringa*, grietman van Utingeradeel 1613, rekenmeester van Friesland, en *Sytske* Sjorda (*Sjoerda*). *Zij* lieten verscheidene nakomelingen na, die het geslacht *van Teyens* voortzetten, alsook-die geparenteerd waren aan de geslachten *Bothenius, Trip, van Hylckama, Gualtheri, Hes, von Besten, Enens* en andere, benevens de beide hiervolgende dochters:.

1. *Froukje Teyens*, geb Beetsterzwaag, testeerde 1691, tr. Heerenveen 19 April 1646 *Theothardus Heloma*, volmacht ten Landsdage van Friesland 1648, grietman van Aengwirden 1652—'57, overl. Beetsterzwaag 1667, zn. van *Michiel Tjaards*, secretaris van Schoterland 1603 en *Nolkje Arjensdr*. Uit dit huwelijk het geslacht van *Heloma*.

2. *Jeltje Teyens*, overl. Beetsterzwaag 11 Mei 1693 (N. L. LII, 57), tr. 1° *Anthonius Woltheri*, rentmeester te Middelgeest in Opsterland, overl. omstreeks 1670, zn. van *Woltherus Torrenius en Sara van Leuven*, tr. 2° *Focke Fockes Eringa*, secretaris van Smallingerland 1646, overl. (verm. Drachten vóór 30 Oct. 1681, N. L. LII, 67).

Verder wordt nog vermeld: *Heiltje Douwes Teyens*, tr. 1° 20 Juli 1606 Mr. *Lambertus Adius*, pensionaris, schepen en burgemeester van Leeuwarden, zn. van *Atte Lammerts*, burgemeester van Leeuwarden 1578—'86, kapitein der Schutterij aldaar en Gedeputeerde Staat van Friesland 1680, en *Rints Hendricks en* wednr. van *Hiltje van Velsen*, tr. 2° *Hendrick de Heyde*.

Tenslotte vond ik nog vermeld als volmacht 'ten Landsdage van Friesland, o. a. in 1781 en 1782, *JJ. B, van Teyens*.

Voor nadere gegevens houd ik mij gaarne aanbevolen.

S. M. VAN HAERSMA BUMA.

Heraldiek op rijm.

Ons medelid Mr. A. P. van Schilfgaarde vestigde mijn aandacht op een in rijm gesteld en in de Fransohe taal geschreven résumé van heraldische termen en regels, dat zich bevindt in het archief van het Huis Nederhemert. Het is wellicht niet onaardig, deze heraldische „spielerei" in ons Maandblad op te nemen.

Dit heraldisch gedicht draagt tot titel „Abrêgé du Blazon" en luidt als volgt:

Le Blazon composé de differens emaux,
N'a que quatre couleurs, deux pannes, deux métaux
Et les marques d'honneur, qui suivent la naissance
Distinguent la Noblesse et font sa recompense.
Or, argent, sable, azur, gueule, sinople, vair,
Hermine, au naturel et la couleur de chair,
Chef, pal, bande, sautoir, fasce, barre, bordure,
Chevron, pairle, orle et croix de diverses figures
Et plusieurs autres corps nous peignent la valeur,
Sans metail sur metail, ni couleur sur couleur.

Suport, cimier, bourlit, cris de guerres, devises,
Colliers, manteaux, **sonneurs** et marques de l'église
Sont de l'art du **Blazon** les pompeux **ornemens**
Qui se tirent aussi de tous les **elemens.**
Les **astres,** les **rochers,** fruits, **fleurs, arbres** et **plantes**
Et tous les animaux de formes differentes
Servent à distinguer les Illustres Maisons
Et des communautez **composent** les Blazons,
De leurs **termes précis énoncent** les figures
Selon quelles auront de **diverses** postures.
Le **Blazon** plein **échet** en partage a l'ainé
Tout autre doit **briser, comme** il est **ordonné.**

R. T. **Muschart.**

Overschie. (LI 437, 439). Volgens signaat n° 5, voluntaire acten der stad Doesburg, compareerden aldaar op 11 en 12 Sept. 1682 *Everhardt Gijsen*, capiteyn ten **dienste deser** Lande (compagnie voetknechten regiment „Colonel Bulo"), **ende** vrouwe ***Magdalena van Overschie,*** echteluyden.

Het echtpaar *Lenfrinck-Overschie* past in het hieronder in de vragenrubriek opgenomen fragment. De geboortedatum van Ds. *Gerardus L.* kan niet 1674 zijn, maar zal een kwarteeuw later moeten worden gezocht.

J. C. **Maris.**

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bellinkhoven (van). (LII, 60). De opgaven aangaande ***Johan en Jordan* v. *B.*** zijn niet geheel juist. Eerstgenoemde ontving Hulhuizen in 1363 in pand, maar reeds in 1369 ging deze pandschap over aan **Johans** broeder ***Otto,*** „**heren** Otten zone", van wien zij op 20 Sept. 1386 weder overging, nu aan heer ***Willem van Rees*** (**Gelre, Bijdr.** en Meded. XXX, blz. 4). De titel „**heer** van de Lymers" is voor mij onbegrijpelijk.

Bij ***Jordan v. B.*** wordt vermeld, dat hij (Kleefsch) **ambtman** te **Renen** (Betuwe) was. Daar Rhenen niet in de Betuwe ligt, vermoed ik, dat hier bedoeld wordt Ress en, dat tot 1368 een Kleefsch leen was en in dat jaar met hoog en laag gerecht verkocht werd aan ***Gerrit van Steenbergen,*** en dat ***Jordan v. B.*** diens **ambt**man geweest is, totdat Bessen in 1385 door v. St. aan hertog Willem van **Gelre** werd afgestaan, die het inlijfde bij het ambt Overbetuwe. Hieruit laat zich dan verklaren de benoeming van ***Jordan*** tot kastelein van „**huis** en ambt Hissen". Het **zoude** mij niet verwonderen, **zoo** hiervoor H u e s sen **gelezen** moet worden. Gelijk bekend is, was dit stadje destijds Kleefsch.

A. J. S. v. V.

Bellinkhoven (van). (LII, 60). Uittreksel uit de **Schepenacten** van Arnhem.

Akte **21** Januari 1683 :

Gooswijn Smits en Gerritje Mom **cedeeren** aan ***Wijnant van Kesteren*** en ***Suzanna van Bellichoven***, zijne vrouw, een perceel bouwland. ***Willem van Kesteren*** behoorde tot een Arnhemsche burgemeestersfamilie. Gegevens over deze ***van Kesteren's*** zijn mij zeer welkom.

's-Gravenhage. **Reyers.**

Blaauwduyf. Gevraagd worden de ouders, grootouders enz. van ***Cornelia Blaauwduyf***, geb. te ..... ***24 Dec.*** 1722, † **Loenen** a. d. **Vecht 10** April. **1789; zij** was gehuwd met Ds. ***Abraham Zwartendijk.***

Rotterdam. J. C. **Hoynck van Papendrecht.**

Byvanck. Gegevens **uit** de **17e** eeuw en vroeger betreffende deze familie uit **de buurt** van 'Oldenzaal gezocht. Is een wapen dezer familie bekend?.'.

U. S. A. **William J. Hoffmann.**

Dittlof Tjassens. **(LI,** -487). ***Anna -Elisabeth' Dittlof Tjassens,*** eerst gehuwd met ***A. J. Thurkow,*** daarna met Ds. ***E. P. A. Rocheblave,*** is 'overleden 13 Mei 1930 te Algiers.

Tirlemont. *A.* L. **van Scherpenberg.**

Donck (van der). **Gegevens** verzocht betreffende deze familie, welke te Breda voorkomt._ ***Adriaen van der Donck,*** zoon van ***Cornelis,*** werd té 'Leiden ingeschr. 26 Sept. 1638 **Brabantus** 20 **J.** (als van der **Douck**) en mogelijk nog een maal 7 Mei **1653,** als **van Breda** 33 J. Later wordt nog aangetroffen **als ingeschr.** te Leiden 27 Sept. 1710 ***Adrianus Hubertus van der Donck,*** Breda 20 Hist. Eerstgenoemde ***Adriaen*** had een broeder ***Daniel van der Donck.*** Elk **gegeven** betreffende **deze** familie is mij zeer welkom.

V. S. A. **William J. Hoffman.**

Quiking. (LII, 30). Met.; **Borken,** , de **stamplaats** der familie ***Duyking,*** is **de stad Borken** in Westfalen.. **bedoeld** en niet Terborg..' ***Gerhard Duyking,*** **vermeld** als een Hollander, woonde **in het begin** van de **17e** eeuw te Barken. Hij was Doopsgezind en **is in 1619 en 1620** genoemd onder de Doopsgezinden, welke, de Bisschop van Munster uit de stad zal verbannen (Munster. **Landes** Archiv. MS Vol. **XIII** No. **518—519**). ***Abraham,*** die zijn oudsten zoon ***Gerrit*** noemt, is dus wel **zijn** zoon. **Een** andere zoon is ***Evert Duykàng,*** die zich in 1638 in Nieuw Nederland, als. afkomstig **van Borken, nederzette** en de stamvader **werd** van **een bekende** familie in de **Vereenigde** Staten.'

Daar ***Gerhard*** **in** een **der akten als Hollander** wordt **aangeduid,** is de oorsprong, **der familie toch wel in** Nederland te zoeken. Als **wapen** voert deze familie: **In** goud een naakte man **staande op grond, met de** linker hand een handboog vasthoudende **en daarop met** de rechterhand, een pijl aanleggend: in nat. kleur. **Helmt.** een pijl. De gegevens. **betreffende** het wapen.. werden mij, welwillend door **ons geacht** medelid **den Heer Muschart medegedeeld.**

U. S. A. **William J. Hoffman.**

Goddárd ***J. F. P.*** baron ***van Dopff***, geb. Maastricht 10 Dec. 1769, tr. ***Ann Goddard,*** **geb. 14 Sept. 1763, dr.** van ***John*** of Woodford **Hall en *Henrietta Maria Hope*** en wed. van ***John Williams Hope.*** **Waar is de** aansluiting tusschen deze familie ***Goddard*** **en de** in Ned.. **Patr.**, jg. 17, vermelde?

Rotterdam. J. **C. Hoynck van Papendrecht.**

Haasbaart. **(LII, 62).** Ondertrouwd- te Amsterdam': Vrijdag na den -middag **3** 'Maart **1741 Sij** veniam aetatis goet vertoont en gepasseert **17 Juni 1740**

Daniel Eylkens van Amsterdam, **weduwnaar *Anthonia Fok,*** **op de Cingel, en**

***Anthonia Haasbaart* van Amsterdam, oud 24 jaar,**

op de Heregracht, ouders dood. Geassisteerd met haar broeder ***Jacobus Haasbaart.*** (In den klapper heet de bruid : ***Anthony Hasebaard.***)

(D.T.B. Amsterdam 684 fol. 63 verso).

Namiddag 24 Novemoer 1741

Jacobus Haasbaart van Amsterdam, oud 27 jaar, op de Heeregracht, ouders dood. Geassisteerd met sijn swager *Daniel Eylkens,* ***en***

Catharina van Eyndhoven van Amsterdam, oud 24 jaar, in de Teertuynen. Geassisteerd met haar vader *Nicolaas* van *Eyndhoven.*

(D.T.B. Amsterdam 585 fol. 16.)

Zoo kwam dus de teerkooperij in de families ***Haasbaart*** en *van Orsoy.* Deze firma bestaat thans nog als Naamlooze Vennootschap.

U. W.

Naar aanleiding van het feit, dat aan ***Anthonia Haasbaart*** venia aetatis was verleend, kon op het Algemeen Rijksarchief het request om venia aetatis, door haar tot de Staten van Holland gericht (Inv. no. 2137, 17 Juni 1740), worden gelicht. Een der bijlagen daarvan is een uittreksel uit het doopboek der Westerkerk te Amsterdam, waaruit blijkt, dat aldaar den 22sten Maart 1716 door Ds. Thierens is gedoopt ***Anthonia,*** dochter van ***Martinus Baasbaart en Veronica van den Burgh.*** Doopgetuigen : ***Johannes Hermans en Johanna Petronella Haasbaart,*** weduwe ***Harmanus Brouwer.***

INL. DIENST.

Hagen (van der). Volgens Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins in zijn „ Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de Kerken der Provincie Noord-Brabant", Deel 11, 100, bevindt zich in de St. Odakapel van de R.K. kerk te St. Oedenrode een, in 1916 door de aldaar gevestigde familie *van* der ***Hagen*** geschonken, gebrandschilderd glas, vertoonende het navolgende wapen : in zilver een treurwilg, de stam en takken van rood, de bladeren groen.

M.i. zullen de stam en takken echter wel in de natuurlijke kleur (dus bruin) bedoeld zijn.

Het wapen, dat aldus — doch zonder kleuraanduiding — ook voorkomt op een oud lak-caohet, nog thans bij de familie aanwezig, stemt derhalve volkomen overeen met dat, hetwelk Rietstap i.v. toekent aan een geslacht van dien naam te 's-Hertogenbosch en dat hij omschrijft als: d'arg. à un arbre au nat., à deux branches qui se recourbent. Inderdaad vinden wij te 's-Hertogenbosch een ***Johannes van der Hagen*** op 19 Maart 1420 als schepen vermeld (vgl. Taxandria 1911, blz. 201); zijn zegel, met hetzelfde wapen, staat afgebeeld op blz. 203, 3°.

Ook de familieoverlevering wil, dat de familie van ***der Hagen*** te St. Oedenrode uit 's-Hertogenbosch afkomstig is, doch het bewijs hiervan mocht ik nog niet vinden. De mij bekende oudste naamdragers te St. Oedenrode zijn de schepen ***Cornelis Peters van der Haeghen*** (1635) en de borgemeester *Cornelis Martens van der Haagen* (1647), door Mr. A. R. M. Mommers in zijn „St. Oedenrode van oude tijden tot heden", respect. op blz. 33 en 47 vermeld. Waar evenwel in 1664 (a.v. blz. 106) een ***Cornelis Peeter Martens van der Hagen als*** armmeester vermeld staat, blijft de mogelijkheid dat de hier genoemde 3 personen identiek zijn,

Waar vind ik het bewijs van de afstamming uit 's-Hertogenbosch?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Hassert. (LII, 62). Zonder eenigen twijfel wordt bedoeld het oude 'riddergoed ***Hassent*** bij 'Emiuerick, dat vóór 1815 tot de riddermatige goederen van de Lijmers behoord heeft, eenige eeuwen bezit is geweest van het oude geslacht v. *Meverden of Mevorden. In* 'de 2de helft der 18de eeuw wordt het bezit van de familie *Göring.*

Christian Heinrich Göring × ***Elisabeth Bernardine Lüps*** stierven er beiden. Deze echtelieden waren de ovregrootouders van den tegenwoordigen Duïtschen minister-president ***Hermann Göring***, aldus :

1. ***Christian Heinrich Göring*** × ***Elisabeth Bernardine Lüps.***

11. ***Wilhelm Göring*** × ***Caroline Maria Anna Francisca Huberta de Nerée*** -(dochter van ***Everhard Joseph Joannes Richard*** × ***Caroline Clementine Philippine Tecla*** freiin *von Locquenghien zu Laach*). __

111. ***Heinrich Göring*** × 1° *Ida Remy,* 2° *Francisca Tiefenbrunn.*

ex 2a o.m.:

IV. *Hermann Göring* × † *Carin* freiin *v. Fock.*

Een afbeelding (foto) van het huis vindt men in de genealogie *Göring* (P. Göring. „Vorarbeit zu einer Geschichte unserer Sippe". München 1911).

Roermond. DE NERÉE TOT BABBERICH.

Lamsweerde (van). Wie kent de herkomst van Mr. ***Georg van L.,*** wiens dochter ***Alexandrina + 1700*** huwde met Ds. ***Christianus Lentfrinck,*** ged. Doetinchem 23-2-1668, predikant te Leur en te Geervliet, en wiens andere dochter, ***Elisabeth van L.,*** in 1740 weduwe was van ***Gualtherus de Rooy?***

Arnhem. J. C. MARIS.

Lentfrinck. Aanvulling wordt verzocht van onderstaand fragment.

1. ***Gerrit Lentfrinck,*** ged. rector der Latijnsche school [1]) te Doetinchem ± 1670, tr. N.N.

Uit dit huwelijk:

1. ***Christiaan,*** volgt 11.
2. ***Franciscus Lentfrinck,*** ged. Doetinchem 16-2-1672, † Amersfoort 7-12-1736, rector der Latijnsche school (1706-36) en raad der stad' Amersfoort (1723-36) [2]), tr. Amersfoort 8-11-1707 *Anna* van *Goudoever* (dr. van *Izaak* en *Maria Verhoeff*) [3]).
3. ***Johannes,*** ged. Doetinchem 10-3-1675.

11. Ds. ***Christzanus Lentfrinck,*** ged. Doetinchem 23-2-1668, † 1727, predikant te Leur 1700 [4]), te Geervliet 1716, tr. 1° *Alexandrina van Lamsweerde* (dr. van Mr. *Georg* en ....) [5]); tr. 2° Delft 16-1-1723 ***Maria Voorhoff.***

Uit het eerste huwelijk:

[1]) Volgens de doopacten zijner zoons.

[2]) Zie Wapenheraut 1907, blz. 213; zijn wapen was: in zilver een groene distelplant, waaraan drie blaren en drie blauwe bloemen, waarvan één naar boven, één naar rechts en één naar links. op welke laatste een omgewende roode vogel zit, op groenen grond.'

[3]) Zie Nederland's Patriciaat 1920, blz, 61.

[4]) Volgens trouwboek van Leur, bevestigd 18-7-1700.

[5]) Als-getuigen bij den doop van haar tweeden zoon traden op: Mr. Georg *van Lamsweerde* des kinds grootvader,. en juffr. *Jacoba van Dael* des kinds grootmoeder.

1. ***Gerardus,*** volgt III.
2. Georgius ***Alexander,*** volgt IIIbis.

III. Ds. ***Gerardus Lentfrinck,*** ged. , † 9-8-1748, predikant te Pernis (1721) [6]), te Vianen (1730), tr. 1° Delft (O.K.) 9-11-1723 Maria ***Jacoba wan Overschie*** (dr. van ***Frederik Wolphert,*** majoor en serviesmeester te Delft en ***Agneta van Assendelft)*** [7]), ged. Delft 23-5-1702, † 21-1-1731; tr. 2" Vianen 29-11-1733 ***Huyberta van Braam*** (dr. van ***Johannes*** [8]), ordinaris stadsdrukker en van het kleinzegel te Dordrecht, en Maria ***Verhoeff),*** ged. Dordrecht.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Maria Jacoba,*** ged. Pernis 20-7-1727 [9])[10]).
2. ***Christiaan Frederik,*** ged. Pernis 6-5-1725.

Uit het tweede huwelijk:

3. ***Johanna Maria*** [11]), ged. Vianen 11-11-1734, † tr. Vianen 9-6-1766 Ds. ***Bartholomeus van Scheller beek,*** j.m. geb. en wonende te Dordrecht.

IIIbis. Ds. ***Georgius Alexander Lentfrinck,*** ged. Leur N. Br. 19-6-1701, † Ouderkerk aan de IJssel, begr. Overschie 9-6-1779 is), student Leiden 1719, proponent te Etersheim bij Oost-Huizen N.H. 1728, predikant te Ouderkerk a.d. IJssel 1730-74, tr. [13]) Delft (N. K.) 25-9-1736 Sara van ***Noorden***, ged. Delft (O.K.) 21-5-1713, † Dordrecht, begr. Overschie 19-12-1789 [12]) (dr. van ***Albert*** en ***Elisabeth Keyser).***

Uit dit huwelijk:

1. ***Alexandrina***, ged. Ouderkerk a. d. IJ. 11-8-1737, begr. aldaar 8-12-1761.
2. ***Albertus***, ged. Ouderkerk a. d IJ. 21-9-1738, begr. aldaar 22-4- 1742.
3. ***Christianus***, ged. Ouderkerk a.d. IJ. 7-12-1740, begr. aldaar 27-4-1741.
4. ***Eliszabet*** Maria, ged. Ouderkerk a. d.IJ. 4-3- 1742.
5. Ds. ***Albertus***, ged...., predikant te Overschie [12]), begr. ald. 5-11-1778.
6. ***Anna Christina***, ged. Ouderkerk a. d. IJ. 18-1-1746, tr. Ouderkerk a. d. IJ. 2-10-1768 ***Pieter van Braam***, ged. Vianen 25-12-1740, † Dordreoht 28-9-1817, Latijnsch en Nederduitsch dichter, uitgever en ordniaris stadsdrukker te Dordrecht (zn. van Ds. ***Cornelius***, predikant te Vianen [14]), en ***Clara Maria Bruin).***
7. ***Sara***, ged. Ouderkerk a.d.IJ. 31-8-1748, begr. 7-7-1774.
8. ***Christianus Johan Anthony*** [15]), ged. Ouderkerk a. d. IJ. 22-11-1760.

6) Aldaar bevestigd 24 Aug. 1721 door zijn vader, predikant te Geervliet.

7) Zie Nederlandsohe Leeuw LI, kol. 439.

8) Zie kwartierstaat van Mr. Dr. C. W. Maris, in de bibliotheek van het Genootschap; ***Johannes van Braam*** was zoon ***van Willem,*** apotheker, geh. Dordreoht Nov. 1675 m. ***Rachel van Eysden,*** kleinzoon van ***Pieter van*** Braam. apotheker, geh. Dordrecht 28-4-1648 **m.** ***Anthonetta van Bijlaert, en*** achterkleinzoon van Abraham ***Jacobs van Br.,*** **burgemr.** van den Brie1 (zie Nederl. Adelsboek).

9) **Begr.** Overschie 30-12-1782 ***Maria Jacoba*** Lentfrinc (**Algem. Nederl. Familieblad** 1887, p. 44).

10) Bij acte voor notaris **van** den Brouck te Vianen d.d. 15-5-1731 benoemt haar vader tot hare voogden ***Gidion Henrik van Overschie,*** **kindsoom materneel,** Mr. ***Jan Laurentius en Georg Alexander Lentfrinck,,*** predikant te Ouderkerk **a. d. IJ., zijn** broer.

11) Verkreeg 11-6-1756, wonende te Dordrecht en wees zijnde, van de Staten van Holland brieven van **venia** aetatis.

12) Zie Algem. Nederl. **Fam.blad** 1887, blz. 44.

13) Zie **kwartierstaat Mr.** Dr. C. W. **Maris,** bibliotheek v.h. **Genootschap.**

14) **Zoon** van ***Johannes van Braam en Maria Verhoeff,*** **zie** noot **8.**

9. Mr. ***Georg Alexander Lentfrinck,*** ged. Ouderkerk a. d.IJ. 22-10-1752, commissaris van de kleine bank van Justitie te Haarlem 1789 [16]).
10. ***Hendrietta Catharina.*** **ged.** Ouderkerk **a.** d. IJ. 29-9-1764.
11. ***Gerardus Johannes,*** **ged.** Ouderkerk a.d. IJ. 12-9- 1766.

Arnhem. J. C. **Maris.**

Pijl (van der)Qchriek. 19' Januari 1763 werd **te** Sleeuwijk geboren ***Agatha Johanna van der Pijl*** uit het huwelijk van ***Markus van der Pijl*** en ***Anneke Schriek.***

Waar en wanneer zijn bovengenoemde echtgenooten gedoopt en getrouwd?

Wie waren hunne ouders en hunne grootouders, **zoo** mógelijk met opgave van data van doop en huwelijk.

Ede. **Couvée.**

Ravestein (van). Wie waren de voorouders van ***Jacoba van Ravestein,*** geb. omstreeks 1746-1760, † als weduwe van ***Wilhelm Goerts,*** „**Landwirt**" te Loecken bij **Heinsberg** (Hertogdom Gulik) ? Volgens familie-overlevering was zij van Hollandsche afkomst. Alle gegevens over de mogelijke plaats van herkomst zijn welkom.

Berlin-Steglitz. Prof. H. **Fr.** Macco.

Vosch van Roelinxweert. (L,' 288). In de gegevens betreffende deze familie in Mdbl. L, 288 moet een fout sohuilen. ***Balthasar Vosch,*** die in 1642 ***Willemina ter Stall*** huwt, is een zoon van ***Jan Vosch en Catharina Pieriincx.*** Dit blijkt uit zijn **huwelijksakte,** medegedeeld in **Geneal** en Herald. **Bladen III,** p. 240. Ik vermoed dat ***Balthasar Vosch,*** die **1649** ***Hadewich de Ruever*** huwt, een **ander** is, nl. de zoon van ***Balthasar***, den kanunnik van Oud Munster. ***Balthasar*** en ***Hadewich de*** Ruever zijn wel zeker ***Balthasar Vosch*** met vrouw, uit Utrecht afkomstig, die in 1662 naar Amerika kwamen en zich hier van 1662 tot na **1669** ophielden, maar daarop weder naar het vaderland terugkeerden met **achterlating** van schulden, waardoor landerijen, door hem aangekocht, hier ten bate van crediteuren werden verkocht.

U. S. ***A.*** William J. **Hoffman.**

13) Zie Algem. Nederl. Fam. blad 1887, blz. 130; volgens M.S. wapenboek van de Commissarissen van de kleine bank van Justitie te Haarlem voerde **hij** hetzelfde wapen als in noot 2 beschreven, **behoudens** de vogel.

16) Doopgetuigen waren: ***Johannes Lentfrinck*** en zijne huisvrouw ***Anthonia van der Moer.***

INHOUD 1934, No. 3.

Bestuursberichten. — De Middelburgsche van de **Putte's,** door Mr. Dr. J. C. Maria. — De familie **Beyerman** te Bordeaux, door Mr. J. 3. Begerman. — Het geslaoht Gewin, door Mr. J. P. J. Gewin. (Vervolg). — Familie-aanteekeningen van **Stapele,** medegedeeld door Mr. J. **H.** Bgbau. (Vervolg). — Korte mededeelingen: **Geslacht Slingerland;** Geslacht (van) **Teyens; Heraldiek** op rijm; Overeohie. — Vragen **en** antwoorden: Bellinkhoven (van); Blaauwduyf; Byvanck; Dittlof **Tjassens;** Donck ***(van*** der); **Duiking; Goddard;** Haasbaart; Hagen (van der); Hassert; Lamaweerde (van); Lentfrinck; **Pijl** (van der)-**Schriek;** Ravestein (van); Vosoh van Roelinxweert.

De Ned. Boek- en **Steendrukkerij, voorh. H.** L. **Smits.**

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER: Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. Ta. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 50, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 4. LII° Jaargang. April 1934.

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN-MOEDER. †

In den vroegen ochtend van Dinsdag 20 Maart ging een schok door het gansche vaderland, toen de droeve mare bekend werd, dat God Hare Majesteit onze geëerbiedigde en geliefde Koningin-Moeder tot zich geroepen had. De beden, welke uit de harten van ontelbaar velen uit alle rangen der maatschappij, zonder onderscheid van geloof of politieke richting, waren opgegaan voor het behoud van de zoo beminde Vorstin, vermochten het onafwendbare niet te stuiten en zoo nam het aardsche leven van Haar, die voor Haar Gezin, voor land en volk een groote zegen was geweest, een einde.

Het Nederlandsche volk werd in rouw gedompeld, een rouw die het daarom des te dieper gevoelt, omdat het in Koningin Emma niet alleen eene Vorstin verliest, die gedurende de periode van Hare staatkundige werkzaamheid met wijs beleid en nimmer falende plichtsbetrachting het roer van staat in handen hield, maar die ook om hare hooge menschelijke deugden zijne oprechte bewondering en genegenheid had verworven.

Want met recht zag ons volk in Haar, die na Haar aftreden als Regentes den schoonen titel van Koningin-Moeder had aangenomen, niet alleen de toegewijde Moeder van onze geliefde Koningin, maar ook eene Moeder voor het geheele volk, wier warm-kloppend hart in de eerste plaats uitging naar de misdeelden, de zieken en hulpbehoevenden.

Als een jonge, vreemde Vorstin vóór 66 jaren in ons land gekomen, heeft Zij zich in de geschiedenis van ons vaderland eene onuitwischbare plaats veroverd. Bedeeld met een nimmer falenden tact — die edele bloem eener hooge beschaving —, geleid door den adeldom van Haar hart en doordrongen van een waren Christelijken geest, heeft Zij den weg gevonden tot het hart van de natie, waaraan Zij met onwankelbaren trouw Hare diensten heeft gewijd, Vandaar ook, dat Haar verscheiden in vrijwel alle gezinnen als een persoonlijk verlies wordt gevoeld en het geheele volk in deze dagen van rouw zich rondom den troon schaart, ten volle deelende in den grooten

slag, die onze geëerbiedigde Koningin en Haar Huis getroffen heeft.

Er was schier geen gebied, waarop ons volksleven zich ontplooide, dat de belangstelling dezer hoog begaafde Vorstin niet had, en het is bekend, dat deze behalve naar alles wat met de volkswelvaart, de volksgezondheid en de weldadigheïd in verband stond, ook in niet geringe mate uitging naar het terrein van Kunsten en Wetenschappen.

Ook de door ons Genootschap beoefende wetenschappen heeft H.M. de Koningin-Moeder meermalen getoond op hare juiste waarde te schatten en met erkentelijkheid herdenken wij dan ook het bezoek, dat Zij nog in het afgéloopen jaar aan de Genealogisch-Heraldische Tentoonstelling, welke naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van ons Genootschap te 's-Gravenhage werd gehouden, heeft gebracht.

Nu het Gode behaagd heeft deze in den hoogsten zin Koninklijke Vrouwe na een zoo welbesteed en gezegend leven tot Zich te nemen, past het ons in groote dankbaarheid het hoofd te buigen.

V. L.

BESTUURSBERICHTEN.

Het ligt in de bedoeling in het volgend nummer de 64 kwartieren te publiceerenvanwijlen H.M. de Koningin-Moeder. Gaarne hadden wij zulks reeds in dit nummer gedaan, doch hiertoe ontbrak tot ons leedwezen de tijd.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Jhr. Mr. L. M. Rutgers van Rozenburg, Hoogheemraad van Rijnland, te Zeist, sedert 1910 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

Jhr. Mr. C. DEDEL . . . . . ***Abcoude.***
Burgemeester.
Prof. C. FELLER . . . . . ***St. Veith (België).***
Mr. J. H. H. **K ESSLER** . . . . . ***Bilthoven.***
Huize Zomerland.
B. J. H. **VAN R OOSMALEN** . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Dir. Bijk. N.V. Levensvera. Bank en Eerste Rott. Mij. voor vers. tegen ongev. *Patrijslaan* 12.
Mr. J. A. G. Baron **DE VOS VAN S TEENWIJK** . . . . . ***Noordwijk aan Zee.***
Jhr. R. M. C. **VAN DER W YCK** . . . ***'s-Gravenhage.***
Bezuidenhout 59.

Adreswijzigingen.

B. H. **B OISSEVAIN** . . . . . ***Utrecht.***
Nachtegaalstraat 17B bis.
Jhr. Mr. P. A. J. **VAN DEN B RANDELER** ***'s-Gravenhage.***
Parkflat Marlot 12, Offenberglaan 1.
J. E. **D OLLEMAN** . . . . . ***Amsterdam-Zuid.***
Appollolaan 59 2de flat.
H. **L AMSVELT** . . . . . ***Arnhem.***
Van Goyenstraat 4.
H. H. **SCHOTANUS à STERINGA IDZERDA** ***'s-Gravenhage.***
Parkweg 3, Huize „De Idzerd".
H. H. K. LANGENMAYR . . . *Dramaga bij* ***Buitenzorg***
(Java).

Stempelbanden voor het Maandblad.

Reeds meermalen werd de wensch geuit, dat het Bestuur wederom als voorheen voor de lezers van het Maandblad linnen stempelbanden beschikbaar zoude stellen.

Alvorens hiertoe over te gaan zou h t Bestuur echter gaarne de zekerheid hebben, dat deze banden inderdaad in eene behoefte zouden voorzien. Daarom verzoekt het allen, die voor één of meer exemplaren in aanmerking wenschen te komen, hiervan ten spoedigste opgave te verstrekkenaanhet Bureau van het Genootschap, Bleyenburg 6, 's-Gravenhage.

Het spreekt vanzelf dat de prijs zal afhangen van het aantal bestelde exemplaren. Zij zal echter per band (voor twee jaargangen tegelijk) ten hoogste f 1.50 en ten laagste f 1.— bedragen.

Eene belangrijke schenking.

Het Bestuur maakt met groote erkentelijkheid melding van, eene schenking van een ***index op de overluidingen van den*** Dom te Utrecht, ontvangen van Mr. R. van R o yen, chartermeester bij het Rijksarchief te Utrecht.

De gewoonte, om voor overleden bloed- of aanverwanten („in obitu et funere") een der klokken in den Domtoren („Salvator", „Maria" e.a.) te doen luiden, moet van zeer oude tijden hebben bestaan. De eerste opteekening van overluidingen echter, welke ons is overgeleverd, dateert uit 1662; van dat jaar af tot het tijdstip, dat deze gewoonte ophield te bestaan (1751), is ons een reeks van gegevens omtrent het overluiden bewaard gebleven.

Zulk eene opteekening geschiedde telkenmale in den vorm van verantwoording van het bedrag, dat voor het luiden is ontvangen van de familie van den overledene. Naast dezen post bevat de inschrijving den datum der betaling, naam en beroep van den afgestorvene en niet zelden de plaats van zijne herkomst en de vermelding van een familierelatie (bv. tot een kanunnik ten Dom).

Van 1662 tot in 1695 vindt men deze overluidingsposten verantwoord in de Rekeningen van de ontvangsten en uitgaven der kerkfabriek (Dr. K. Heeringa, Inventaris van het archief van het Kapittel ten Dom, No. 651) onder het hoofd: Recepta ex pulsatione campanarum in funeribus defunctorum, van 1696 tot 1751 in de Rekeningen van ontvangsten en uitgaven van de Vereenigde Kamers.

Wanneer men de namen overziet van ben, die door

een der klokken uit „het gelui" van den Utrechtschen Dom zijn overluid, krijgt men den indruk, dat aanvankelijk alleen de zeer gegoeden zich de weelde van eene overluiding konden veroorloven; treft men een enkele maal een leidekker of timmerman aan, dan wordt de reden erbij vermeld: omdat hij aan de Kerk heeft gewerkt. En niet alleen bij de goede standen in Utrecht: ook in Gelderland, Holland, Friesland en Overijse1 blijkt het — bepaaldelijk in de eerste 60 jaren van het tijdperk, waarover onze gegevens handelen — het gebruik, zich te doen overluiden in de Hoofdkerk dezer Landen, in zwang te zijn geweest. Met het voortschrijden der 17de eeuw dringt de gewoonte ook tot' in andere kringen door; sedert het einde dier eeuw vindt men nu en dan nog een enkele naam en met 1761 is het overluiden opgehouden.

Het feit, dat een groot deel van de overluidingsaanteekeningen handelt over een periode, waarvan geene overlijdens- of grafregisters bewaard zijn gebleven, maakt die voor den onderzoeker dubbel waardevol.

Aangeteekend zij, dat Prof. A. Drakenborch, hoogleeraar in de geschiedenis te Utrecht (geb. 1684, †1748), een uittreksel heeft gemaakt uit de overluidingen over de jaren 1614-1651, van welk handschrift de uitgave is bezorgd door den lateren Rijksarchivaris van Meurs in „De Navorscher" van 1886 tot en met 1901. De namen zijn daarin niet zelden onjuist weergegeven.

De index, bevattende ruim 10.000 namen, welke Mr. van Royen thans aan ons Genootschap heeft geschonken, vermeldt alleen data en namen, benevens hier en daar een enkele toevoeging ; de verdere bijzonderheden van iedere inschrijving kan men nagaan ten Rijksarchieve in de Provincie Utrecht.

Het gesiacht van Idsinga,

door Jhr. Mr. P. A. J. VAN DEN BRANDELER.

Dank zij het zorgzaam en streng doorgevoerd wetenschappelijk historisch onderzoek van den tegenwoordigen tijd, is veel wetenswaardigs omtrent den oorsprong en de ontwikkeling van tal van geslachten in het vroegere verleden aan het licht gebracht. In velerlei opzicht is daardoor onze blik in de historie verruimd, en hebben wij een beter begrip gekregen aangaande de maatschappelijke positie en de levenswijze oneer voorouders.

Voor menigeen, die opzettelijk gefalsificeerde of te goeder trouw voor waar aanvaarde feiten, omtrent den oorsprong, het aanzien of den ouderdom van zijn geslacht, als onjuist onthuld en naar het rijk der fantasie zag verwezen, moge dit niet aangenaam zijn geweest, de waarheid werd er niettemin mede gediend, hetgeen op den duur niet dan bevrediging kan schenken.

Bij dien arbeid worde echter de noodige voorzichtigheid en het gewensohte beleid in acht genomen. Eer men gaat afbreken, geve men zich ter dege rekenschap van de noodzakelijkheid en het gefundeerde van die daad. Men ga daartoe niet over dan na ernstig onderzoek en rustig overleg, met de gedachte dat het zeer gemakkelijk valt oude fundamenten ar te breken, maar heel wat moeilijker het beproefde oude doch ondoordacht vernielde in zijn ouden staat te herstellen.

Of de redactie van Nederland's Patriciaat zich wel

steeds naar dien regel gedraagt is een vraag, die gerechtvaardigd schijnt, bij kennisneming van de in haren 20en jaargang opgenomen genealogie van het geslacht ***van Idsinga.*** Daar vindt men gemelde geslachtslijst van hare tot dusver nimmer betwijfelde en door het gezag van historici als A. Ferwerda (a° 1786) en de Haan Hettema gedekte oudste vier generaties afgesneden, met de simpele mededeeling, dat de Redactie „niet overtuigd (is) van de juistheid" der in jaarg. 1911 vermelde afstamming van ***Sytze Ates***, geb. omstreeks 1470.

Jammer, dat dit gemis aan overtuiging haar niet genoopt heeft het al dan niet gefundeerde van dien twijfel te onderzoeken, althans dat zij in gebreke bleef de reden van haar twijfel te vermelden, en ons elke inliahting dienaangaande onthield. Dat gemelde overtuiging bij haar ontbrak, kan zonder meer nimmer eene afsnijding rechtvaardigen, als door haar werd verricht, te eerder niet, waar reeds een zeer summier onderzoek haar had kunnen overtuigen van de absolute ongegrondheid van haren twijfel.

Genoemde ***Sytze Ates*** was gehuwd met ***Ferck Aytta,*** die in eerste huwelijk tot man had ***Saecke Sipckes, op*** 11 Juni 1498 gesneuveld in een gevecht tegen Leeuwarders nabij Barrahuis, een stiens onder Wirdum.

Zij was eene dochter van ***Gerbrand Aytta,*** gest. in 1484, en ***Jets Wytsesdr. Bucama.*** Dit echtpaar bewoonde de stins Idsingastate te Aegum onder Idaarderadeel. Na Gerbrand's dood werd het goed gezegd op zijne genoemde doohter te zijn overgegaan. (Zie Ferwerda. Gesl. van Idsinga en Gesl. Aylva; de Haan Hettema. Stamboek van den Frieschen Adel, door wien het bij eerstgemelden schrijver medegedeelde als juist wordt erkend.)

Uit haar tweede huwelijk werd een zoon geboren, wien zij naar haren eersten man den naam ***Saecke*** schonk. Hij voerde den toenaam ***Idsinga*** of ***van Idsinga,*** welken naam zijne nakomelingen zijn blijven voeren.

Als weduwe van voornoemden ***Saecke*** woonde op Idsingastate Anna ***van Aylva***, gest. in 1684, eene dochter van ***Alef van Aylva***, rechter te Wons, en ***Bauck Hans van Offenhuizen. Zij*** testeerde op gemelde state 14 October 1681, en noemde zich in haar testament weduwe van ***Saecke Sytzes Idsinga.*** (Zie hierover S. H. van Idsinga, in zijn „Zedig en vrijmoedig onderzoek" p. 16, noot a en in zijn Staatsrecht II fol. 466).

Het zou minder ter zake dienende zijn thans na te gaan in hoeverre genoemde state in het bezit der ***Aytta***'s is geweest, en welke omstandigheid er toe kan hebben bijgedragen, dat ***Saecke Sytzes*** den door hem gevoerden toenaam is gaan voeren, en dat zijn zoon ***Saecke Saeckes*** zich aanvankelijk naar zijne moeder ***Aylva*** heeft genoemd. Genoeg zij het vast te stellen, dat het testament der weduwe van eerstgenoemde de juistheid van het bovenvermelde omtrent haar en haren echtgenoot bevestigt.

Nu schreef S. H. van Idsinga in 1777 t. a. p. dat gemeld testament zich nog in originali in het bezit bevond van zijn broeder ***Matthijs Adolf van Idsinga,*** secretaris van Harlingen, een kleinzoon van ***Matthijs van Idsinga***, wiens afstamming van Sytze ***Ates*** door het N. P. werd betwijfeld. Deze mededeeling bevat eene zeer belangrijke aanwijzing omtrent die afstamming. Men zal haar toch niet willen

aanmerken als uit de lucht gegrepen. Genoemde schrijver en nazaat van meergenoemden *Sytze Ates* vermeldde t. a. p. ook, dat zich in handen van zijne familie nog de afbeeldsels bevonden van de grootouders van. de weduwe van genoemden voorvader, nl. *Sjoert Aylva,* gest. in 1509, en *Syts Walta,* zulks als een interessant curiosum, en allerminst met de bedoeling daarmede een bewijs van betwiste afstamming te leveren. Hij kon moeilijk voorzien, dat die afstamming, welke toenmaals als vaststaande werd aangemerkt, anderhalve eeuw later zonder aanvoering van redenen zou worden betwijfeld.

Neemt men nu kennis van het navolgend kort overzicht van de descendenten van *Saec ke Sytzes van Idsinga* en *Anna A lef s dr. van Aylva,* zooals die bekend zijn naar de gegevens bij bovengenoemde schrijvers te viuden, dan is het van belang bijzondere aandacht te schenken aan de voornamen in het geslacht gevoerd.

Saeck e *Saeckesz. von ldsinga,* een zoon van gemeld echtpaar, convooimeester te Termunterzijl, overl. in 1614, verwekte bij zijne echtgenoote *Johanna Stellingwerf* vijf kinderen, o. w. twee zoons, nl. *Al e f,* die volgt, en *H arm en* van *Idsinga,* begraven te Harlingen op het Groot Kerkhof aan de Zuidzijde van den toren. De Haan Hettema noemt hem en zijne descendenten in de 4e e. v. generaties.

Al e f van Idsinga voornoemd, geb. in 1602, monstercommissaris en rekenmeester van Friesland, convooimeester te Dokkum en burgemeester dier stad, overleed aldaar 29 Juni 1676. Hij trouwde *Titia Bilderbeek,* overleden 16 Januari- 1669. Beiden werden begraven in de kerk te Dokkum; hun grafkelder werd gedekt door een grafzerk met hunne wapens, terwijl bovendien in de kerk zijn wapenbord werd opgehangen, waarop te lezen stond „Alef Idsinga, old 75, obed 29 Juni 1676".

Zij wonnen acht kinderen:

1°. *Jancke van Idsinga,* geh. met *Gellius Sixtinusses van Amama,* geb. in 1620.

2°. *Mnycke van 1 dsinga,* ongeh. te Dokkum overl. 20 Juni 1664.

3°. Sa *ec ke van Idsinga,* geb. *1628,* overl. 24 Maart 1697, ontvanger, raad, advocaat-fiscaal ter Admiraliteit te Harlingen, Gedeputeerde Staat uit Westergo, Volmacht ten Landdage voor Baarderadeel, overl. te Harlingen 24 Maart 1697, geh. te Dokkum 20 Dec. 1649 met *Cunira Franchena,* kinderl. overl. 1694. Zij werden begraven in de Groote Kerk te Harlingen. Op hun grafzerk vond men hun beider wapens uitgehouwen.

4°. *M a t t h ij s van Idsinga,* geb. 28 Aug. 1629, overl. te Harlingen 22 Dec. 1712, Gedeputeerde Staat en Volmacht ten Landdage, geh. te Coevorden 29 Nov. 1661 met *Hendrina de Loë* (ook geschreven *van Loo)* [1]), geb. 13 Aug. 1639, overl. 3 Febr. 1.683. Met dit echtpaar meende de Redactie van N. P. de genealogie van het geslacht *van Idsinga* in den 20en jaargang te moeten doen aanvangen.

Ik zou kunnen volstaan met naar dat jaarboek te verwijzen, ware het niet, dat ik er prijs op stel, ter aanvulling van het aldaar vermelde, nog met nadruk te doen opmerken, dat genoemd echtpaar elf kinderen had, onder wie men de namen aantreft van *Al ef, Saco,* geb. in 1670, jong overleden, *Titia* (blijkbaar naar

[1]) Zij was aan haren eohtgenoot verwant; haar grootvader Pieter de *Loë,* gest. in 1621, was gehuwd met *Anna Bilderbeek,* gest. in 1611.

de grootmoeder), *Saco,* geb. in 1676, en *Cunira* (blijkbaar naar hare tante voornoemd), terwijl onder de kinderen van Matthijs' tweeden zoon *Arnolt van Idsinga,* in 1696 gehuwd met *Sjoertje van Haersma,* bij wie deze elf kinderen verwekte, de namen *Ti tia, Mat thijs, Adolf (Alef)* en *Saco Harmen* worden aangetroffen.

Laatstgenoemde, geb. 10 Febr. 1714, overl. 21 Dec. 1779, raadsheer in het Hof Provinciaal van de Stad Groningen en Ommelanden, was een bekwaam rechtsgeleerde. Hij maakte naam als schrijver van „Het Staatsrecht der Vereenigde Nederlanden" en meer andere uitgebreide geschriften over Staatsrecht, Romeinsch en Nederlandsch recht.

5°. *H ar m en van Idsinga,* geb. in 1633, overl. 3 Nov. 1698, advocaat en assessor bij het Krijgsgericht, raadsheer in het Hof van Friesland, geh. te Stiens 2 Juni 1667 met *Rienck van Hettingu,* overl. 9 Juni 1670, bij wie hij drie kinderen verwekte, o. w. *Ti t ia* en *Jan van 1 dsinga,* die den rang van Generaal-Majoor verwierf, en bij zijne echtgenoote *Allegunda van Coenders,* met wie hij in Maart 1697 te Marrum huwde, dertien kinderen had, o w. *Harmen, Adolf (Alef), Saco Sybrand, Riem Titia, Titia Holdinga* en *Matthijs Arend.*

6°. *Jacobus van Idsinga,* geb. te Dokkum in 1642, ald. overl. 20 Januari 1664.

7". *Lucia van Idsinga,* geb. te Dokkum 31 Jan. 1643, op 2ö jarigen leeftijd 10 Juni 1668 te Dokkum overleden, geh. met *Frederik Gabbema,* destijds luitenant.

8°. *A l e f* van *Idsinga,* geb. te Dokkum 18 Mei 1646, jong overleden.

Het gedurende vele generaties in het geslacht voeren van de niet alledaagsche voornamen *Al e f* en *Sa co* wijst ontwijfelbaar op nauwe onderlinge bloedverwantschap, en afstamming van *Saecke Sytzes,* evenals de namen *Titia, Harmen* en *Cunira* van intieme onderlinge familieverwantschap getuigen.

Eeneaanwijzingvandenauweonderlingerelatietusschen bovengenoemde als broeders aangeduide *Suecke* en *Matthijs is* mede te vinden in de omstandigheid, dat in de Groote of Zuiderkerk te Harlingen hun beider grafkelders naast elkander waren gelegen. Hunne wapenschilden, met het bekende geslachtswapen, waaen met die hunner echtgenooten op hunne grafzerken uitgehouwen. Ook hingen hunne wapenborden in het koor der kerk.

Ten slotte wordt echter elke onzekerheid ter neer geslagen, en de in twijfel getrokken afstamming definitief als onbetwistbaar aangetoond, door raadpleging van het Burgerboek van Dokkum, waarin een besluit van de Magistraat dier stad van 29 December 1646 te lezen valt, waarbij voornoemde *Alef Saeckes,* toenmaals nog kwartiermeester, met zijne vier zoons *Saeke, M a t t h ij s, Harmen* en *Jacobus,* met het burgerschap der stad werd vereerd.

Ik meen te mogen vertrouwen, dat de Redactie van Nederland's Patriciaat, na van het vorenstaande te hebben kennis genomen, wel overtuigd zal zijn van de ongegrondheid van den door haar opgeworpen twijfel, en het onthouden aan het geslacht van *Idsingn* van de vier oudste bekende en steeds als juist erkende generaties als een fout zal erkennen, welke onvoorwaardelijk rectificatie vordert.

106

Het Geslacht Gewin,

door Mr. J. P. J. GEWIN.

(Vervolg vau LII, 85.)

Nederlandsche tak.

VIquater. *Hans Christopher Gewin*. Geboren in het bovengenoemde huis aan de Breitengassse No. 20 te Merseburg, werd hij gedoopt op 13 Oct. 1644 in de Sancti Maximikirche. Bij den dood van zijn vader 11 jaar oud en op 16 jarigen leeftijd wees, kwam hij in 1661 onder de voogdij van Johann Christoff Gretsch, die hem als voogd meermalen bij de liquidatie der vaderlijke nalatenschap vertegenwoordigde.

Hij koos, evenals zijn vader bij den aanvang van zijn loopbaan, den militairen dienst en was in 1673 officier in de legers, die in den oorlog tusschen Lodewijk XIV, Müuster en Keulen tegen de Staten van Holland optrokken. Deelnemende aan de krijgsverrichtingen in Overijssel, trouwde hij — zooals in den aanhef van dit, artikel is vermeld — met *Anna Sophia Staverman*, geb. te Ootmarsum in of omstr. 1664, dochter van Egbert, burgemeester van Ootmarsum, gesproten uit, eene burgemeestersfamilie aldaar, en *Geertruyt van Becervoorden*.

Bij zijne huwelijksiuschrijving heet hij „welbestelter" lieutenant der dragonders in het regiment von Berlepsch. Hij was dus toen in actieven dienst en het regiment, waaronder hij diende, was ongetwijfeld het dragonderregiment von Berlepsch, hetwelk in 1674 aan den oorlog tegen Lodewijk XIV deelnam en in den Elzas streed. Later schijnt hij te zijn bevorderd tot den bij de landmacht niet meer bestaanden rang van kapitein-luitenant, als hoedanig hij wordt vermeld in de navolgende inschrijving in de proclamatieregisters van Ootmarsum van 1678 „Martius 10. Derck Carel Brix, sone van de E. Nicolaes Brix, Borgem : tot Gronouwe en Anna Sophia Staverman, nagelaten wedu van sal. cap. Lieut. Gewin tot Ootmarsum".

Op zijn hoogst waarschijnlijk door zijn zwager Hans Christian Günther geschilderd olieverf portret is hij afgebeeld in donkerrood costuum met kanten jabot en lubben. Over den rechterschouder draagt hij een bandelier met nestels, terwijl zijn linkerhand op het gevest rust. Het geheel wijst op een militair costuum, groot tenue, de nestels op den rechterschouder op den kapiteinsrang. De bewaard gebleven lubben zijn van Venetiaanschen kant (z.g. point de Venise plat).

Volgens de familieoverlevering zou hij in een duel gevallen zijn. De nasporingen omtrent zijn staat van dienst en plaats en datum van zijn overlijden — vóór 4 Wov. 1676 — zijn echter tot nu toe zonder resultaat gebleven.

Zijne weduwe hertrouwde *Derck Carel Brix* en daarna *Helmich Stenvers*, burgemeester van Gronau.

Uit het, huwelijk van Hans Christopher en Anna Sophia Staverman werd een zoon geboren:

VII. *Joan Christoffer Gewin*, geb. in 1676 of 1676, waarschijnlijk na den dood van zijn vader, kwam in 1699 met attestatie van Gronau, waar zijne moeder en stiefvader woonden, naar Delden, alwaar hij 14 Febr. 1700 het, burgerrecht verkreeg [92]), zich als wijnkooper vestigde en bij de telling der huisgezinnen op 29 Juli 1748 [93]) nog als inwoner is genoemd, doch vóór 18 September 1760 [94]) overleed, zooals uit eene acte van dien datum blijkt.

Hij trouwde te Delden 23 April 1699 *Maria Lentelinck* aldaar geboren 30 Sept. 1671 en overleden te Delden 20 October 1743, zooals kon worden vastgesteld uit eene zich in het familiearchief bevindende overlijdensannonce, dochter van *Gerrit*, burgemeester van Delden.

Op 9 April 1729 stelde hij tot zekerheid voor zijn zoon Joan Christoffel, verwalter-rentmeester van het klooster en kapittel van Oldenzaal, ten behoeve van de Ridderschap van Overijssel ten onderpand zijne vrije allodiale stukken lands : de Valkemaathe onder het Enterbroek bij Delden, eenige stukken lands in de Deldener esch, zijn huis te Delden met schuren, voorste en achterste hof en een woonhuis, „het wapen van Overijssel uithangende" met achterhuls, zoomede twee hypotheken, voor eene totale waarde van 13800 gulden [95]).

Uit de gerechtelijk gedistraheerde goederen van den boedel van Baron van Harde tot de Hachmeule kocht hij voorts eene boerderij, genaamd „Campjans", gelegen in het Deldenerbroek en werd op 23 Januari 1746 eigenaar van goed en plaats „de Maate" in het Deldenerbroek [96]).

Kort daarna, op 17 Sept. 1746, vond beleening plaats van het goed Warmtink met de ledige hand namens Georg Detloff Rijksgraaf van Fleming, Heer van de Stadt en Heerlijkheid Borculo, van Jan Lambers als gevolmachtigde van Corn. Jacob Baron van Mahony, Heer van Boekelo, benef. erfgenaam van Jan Willem Joseph Baron van Harde tot de Haohmeule met verzoek, dat daarmede weder zou mogen worden beleend Johan Christopher Gewin als kooper van voorzegd erve.

Deze koop betrof de kern van het goed Warmtink met, de oude behuizing en naaste omgeving. Door successievelijk geschiede aankoopen van van ouds tot het Warmtink behoord hebbende, doch daarvan afgescheiden erven en landerijen, kwam het goed in zijn oorspronkelijken omvang weder in ééne hand.

Het goed Warmtink, vroeger ook Wermtink, Wermertinck en Wermertingen genoemd, is op circa fuur afstand Westelijk van Delden gelegen in het Deldenerbroek.

Het Warmtink.

Het Warmtink bestond als goed reeds in 1430. Op 7 Juni 1430 keurde Otto, Heere toe Bronckhorst en Borculo goed, dat Willem Ribbert, zijn beleende man. zes mudden rogge jaarlijksche rente verkocht heeft aan Johan Rouinperhof uit het Erve Wermerting, dat een leen is der Heerschap te Borculo en in het kerspel van Delden ligt.

Blijkens eene oorkonde van 19 Juny 1430 was genoemde leenman Willem Ribbert riehter van Delden en de bovengenoemde Johan Bouingerhof kanunnik te Oldenzaal.

In eene oorkonde van 1450 is sprake van eene lijfrente van 10 mud rogge uit de tienden te Wermertingen in het kerspel van

---

[92]) R(ijks) A(rchief) P(rovincie) O(verijssel) Raadsprotocol Stad Delden i. d. 14 Febr. 1700.
[93]) Reg. der Huisgezintellingen en der Vuursteden 1748. R. A. Pr. Ov.
[94]) Transp. Hyp. Landger. Delden 1721—1755. R. A. Pr. Ov.
[95]) R. A. Pr. Ov. Transporten, hypotheoatiën Gericht Kedingen.
[96]) Transp. Hyp. etc. Landgerioht Delden 1721-1755 R. A. Pr. Ov.

Delden in de Buurtschap bij den Broeke, in 1469 van de grove en smalle tienden te Wermberting.

In de 16e eeuw waren leden van de familie de Reyger met het Warmtink beleend, omstreeks 1600 Steven de Reyger, die vóór 1613 overleed. In een leenbrief van 1631 werd Diderik de Reyger tot Gladbeek als hulder van zijn minderjarigen neef Everhard de Reyger tot Warmerdinuk genoemd.

Van 1639 tot 1650 komt Joncker Frans de Reiger tho Warmertinck als leenman voor, van wien het goed overging op Jr. Anthony Stephen de Reyger. Deze deed blijkens het leenprotocol van 13 Oct. 1702 afstand ten behoeve van zijn zoon, François Hendrio de Reyger, capitein onder het Regiment van Dedem, die alstoen beleend werd met „het Huys Warmertink en de onderhorende goederen an desen HWgeb. Huys Borkelo ten Zutphenschen regten leenroerig, so in dier voegen als comparants Heer Vader en zijn voorouderen daarmede zijn beleent geweest".

Slechts enkele jaren heeft François Henric de Reyger het goed in leen bezeten. Hij stierf in 1708, na bij testament dd. 27 Jan. 1703 aan zijn Vader Anthony Stephen de Reyger de legitieme portie met vruchtgebruik van alle goederen te hebben vermaakt en voorts tot universeel erfgenaam te hebben benoemd Daniël Otto van Limborch en Maria Elisabeth van Limborch onder last van voormeld vruchtgebruik. Het testament is 14 Sept. 1708 voor den Rigter van Borne geopend o. a. in tegenwoordigheid van Anthony Stephen de Reyger en Daniël van Limborgh en Maria Elisabeth de Reyger, echtelieden.

Nadat Anthony Stephen voor het gerigt van Borne op 14 Sept. 1708 had afstand gedaan van zijne rechten ren behoeve van Daniël van Limborch, rigter van Delden en diens echtgenoote, die beiden op 16 Jan. 1711 een mutueel testament maakten, dat op 30 Juni 1716 voor Burgemeester en Schepenen van Delden werd geopénd, is op 28 Nov. 1716 na doode van zijne Echtgenoote genoemde Daniël van Limborch voor zich met het goed Wermertinck beleend, waarvoor hij „een halff heergewaadt ter summa van 28 gulden, 6 stvrs en 2 doiten" betaalde.

Na den dood van laatstgenoemde in of omstr. 1720 werd met het Wermtink beleend diens Erfgenaam Johan Adolf Willem van Harde tot Willinkhege en Hulshof, die 21 Mei 1719 was ondertrouwd met Anna Catharina van Keppel tot Odinck, beiden in het Munstersche, resp. 11 Juli en 10 Aup. 1726 overleden.

Hun eenige zoon Joan Willem Christiaan Joseph van Harde stierf kinderloos als laatste van zijn geslacht in 1742. Zijn nalatenschap werd benificiair aanvaard door zijn Erfgenaam Cornelis Jacob Baron van Mahony, Heer van Boekelo.

Uit de inschrijvingen in de kerkelijke registers van Delden blijkt, dat het huis Warmtink in de tweede helft der 17e eeuw door de familie de Reyger bewoond geweest is. De familie van Limborch verbleef er in het begin der 18e eeuw eenigen tijd, terwijl ook de echtelieden van Harde-van Keppel er blijkens een in 1759 gehouden verhoor op vraagpunten korten tijd hebben verblijf gehouden.

Het huis is nog in 1840 bewoond geweest, doch kort daarna gesloopt. Alleen de oude grachten en lanen bewaren nog de herinnering aan het oude goed.

Uit het huwelijk van *Joan Christoffer Gewin* en *Maria Lentelinck* zijn 10 kinderen geboren. De echtelieden zijn, evenals hunne kinderen, voor zoover in Delden overleden, in de Herv. Kerk aldaar begraven.

1. *Maria Benigna Gewin*, ged. te Delden 22 April 1700, genoemd naar haar overgrootmoeder van vaderszijde Maria Benigna Rummel. Zij woonde in Delden, waar zij in 1768 in het quohier van den 1000sten penning was aangeslagen voor 23617 gulden reëel en 1600 gulden personeel [97]). Zij overleed ongehuwd te Delden in -October 1779.

[97]) Quohier van den 1000sten Penning Stad en Wigbold Delden R. A. Pr. Op.

2. *Jan Winold*, volgt VIII.

3. *Joan Christoffel*, volgt VIIIbis.

4. *Coenraad*, volgt VIIIter.

6. *Anna Sophia Gewin*, ged. te Delden 30 Maart 1708 overleden te Delden in 1777, trouwde te Delden 18 Mei 1727 *Derck Meilinck*, burgemeester van Delden, overleden te Delden in 1773, zoon van *Jan* en *Lambertina* Engels. Zij maakten 23 Juni 1767 een besloten testament voor den Magistraat van Delden.

6. *Maria Gewin*, ged. te Delden 12 Januari 1710 en aldaar jong overleden.

7. *Anna Veronica Gewin*, ged. te Delden 14 December 1711, genoemd naar hare gelijknamige tante te Merseburg, zuster van haar grootvader Hans Christopher. Zij vertok in Aug. 1746 van Delden naar Amsterdam, waar zij een lakenhandel dreef en 6 Juni 1774 ongehuwd overleed [98]). Zij werd te Muiden begraven [99]). Haar effectenbezit bedroeg bij haar overlijden 24246 gulden 8 st. 8 d. [100]).

8. *Maria Gewin*, ged. te Delden 13 Aug. 1713 en aldaar ongehuwd overleden 6 Mei 1784 [101]).

9. *Joanna* Gewin, ged. te Delden 16 Juni 1716, ongehuwd overleden te Oldenzaal, aldaar overluid 3 Juni 1739 en in de Plechelmuskerk begraven.

10. *Anna Gewin*, ged. te Delden 6 Mei 1717, vertrok 22 Oct. 1766 met attestatie naar Amsterdam, waar zij inwoonde bij haar zuster Anna Veronica op de Nieuwmarkt „op het Hoekje". Zij testeerde 16 Juli 1774 [102]) met herroeping van haar besloten testament, voor de Magistraat van Oldenzaal gepasseerd i.d. 26 Nov. 1761, overleed ongehuwd te Amsterdam 24 April 1800 en werd te Muiden begraven blijkens de registers van den impost: „f. 60,— voor het lijk van Anna Gewin, te Amsterdam overleden, om alhier te begraven in de 1e classe, als vrijster het dubbelt." [103])

Haar nalatenschap bedroeg aan effecten : f 32455,— [104])

VIII. *Jan Winold* Gewen, gedoopt te Delden 17 Dec. 1701, vestigde zich te Amsterdam, aldaar 30 Dec. 1764 overleden en 3 Januari 1766 in de Oude Kerk begraven, koopman te Amsterdam, schepen van Diemen, trouwde te Amsterdam 16 Feb. 1736 in de Oude Kerk *Geertruy Schutte*, geb. te Amsterdam 16 Jan. 1706, overleden te Amsterdam 9 Mei [105]) en aldaar begraven 15 Mei 1742, dochter van *Theodorus*, koopman te Amsterdam en *Barbara Couper*, ook *Couperus* genaamd en wed. van *Hendrik Samuel Loeffsen*.

Bij acte van transport dd. 22 Maart 1743 verkreeg hij in eigendom de helft in verschillende huizen en landerijen onder Diemen t.w. het z.g. „Rechthuis" met aanhoorige 3 huisjes en werf buitendijks, een hofstede met buitenweer, verschillende bruikweren en huizen in den polder en 3 huizen en erven in het Dorp Diemen, tezamen groot ongeveer 78 morgen. Voorts verkreeg hij door koop van zijn medeeigenaar op 13 Juni 1760 den vollen

[98]) Overlijdensannonce Familiearohief.
[99]) Middel op het begraven. Oud-arohief Amsterdam.
[100]) Aangifte Collaterale Suooeasie. Oud-archief Amsterdam. Reg. 50e penning Landger. Delden 1764-1790 R. A. Pr. Ov.
[101]) Overlijdensannonce Familiearchief.
[102]) Prot. Not. van Homrigh dd. 16 Juli 1774. Oud-arch. Amsterdam.
[103]) Reg. van den impost op het begraven. Archief Ned. Herv. Kerk te Muiden.
[104]) Aangifte Coll. Successie te Amsterdam. Oud-arch. Amsterdam.
[105]) Overlijdensannonce Familiearchief.

eigendom van de onder Diemen gelegen buitenplaats, genaamd „ Diemzigt", met zijn bepotinge en beplantinge, Heeren en boerenwoning, hooyhuis en landerijen, tezamen groot omtrent 20 morgen", gelegen in het midden van Overdiemen [106]).

Uit zijn bovengemeld huwelijk werd één kind geboren dat als kraamkind overleed en 6 Nov. 1736 in de Oude Kerk is begraven.

VIIIbis. *Joan Christoffel Gewin*, de jonge, gedoopt te Delden 2 Sept. 1703, overleden na 1768, verwalter-rentmeester van het klooster en kapittel van Oldenzaal van 1727 tot 1756, tot welke functie hij door de Drosten en Gecommitteerden van de Ridderschap van Overijssel op 22 Oct. 1727 was geadmitteerd [107]), tevens markerichter van Hasselo en hovendien in 1738 korten tijd verwalter-rentmeester van het Stift Weerselo.

In 1766 keerde hij van Oldenzaal naar zijne geboorteplaat6 terug.

VIIIter. *Coenrand Gewin*, gedoopt te Delden 2 September 1706, werd ingeschreven als leerling der latijnsche school te Lingen 12 Februari 1716 en als leerling van het „illustre gymnasium" te Deventer 10 Februari í723 [108]), wijnkooper te Delden, burgemeester van Delden van 1749 tot zijn overlijden in 1767 [109]), schepen van Delden, ouderling 1734 en sedert 1746 president-ouderling der Herv. Kerk.

Hij trouwde te Qildehaus Oct. 1747 *Elisabeth Werninck*, geb. te Gildehaus 7 Februari 1720, overleden te Delden in 1761 of 1762, dochter van *Lambert*, burgemeester van Qildehaus en *N. N. Stenvers.*

De echtelieden verkregen 6 Jan. 1761 door koop het vroeger tot het Warmtink behoord hebbende Erve en Goed Binnenveld [110]).

Na den dood van Coenraad, die kort vóór 24 Aug. 1767 te Delden overleed en evenals zijne vrouw in de Herv. Kerk te Delden werd begraven, werden door den Raad van Delden voogden over hunne minderjarige kinderen benoemd [111]).

De staat van inventaris, inhoudende eene specificatie van alle meubelen, huisraad, kleederen en linnengoed, sieraden enz. werd op 28 Jan. 1768 afgesloten. Hij bevat voorts eene omschrijving van de onroerende goederen en vermeldt behalve het zoo juist genoemde Erve Binnenveld het navolgende: een derde aandeel in het goed Warmtink en daarbij gelegen boerenplaatsen, een achtste deel in verschillende weilanden te Delden, voorts zijn woonhuis met daarbij gelegen huisje en hof en eenige landerijen onder Delden en Qildehaus, zoomede in mede-eigendom met de Wed. Hagen te Hengelo verschillende landerijen en eene keuterplaats te Getelo in het kerspel Uelsen, 't Hagen genaamd. Aan contanten was aanwezig een bedrag van f 267. --, aan obligatien en handschriften f 6960.—, aan boekschulden sc. boekvorderingen f 7570.—,

106) Protocol van Schout en Schepenen van Diemen 1740-1743 fol 308; idem 1743—1751 i. d. 13 Juni 1750. R. A. N. Holland.

107) Register van resolutiën van drosten en gecommitteerde edelen van 'de Ridderschap. R. A. Prov. Overijssel.
Portefeuille met losse stukken achter het rechterlijk archief Delden. R. A. Pr. Ov.

108) Dr. J. C. van Slee. Album Studiosorum ill. gymn. Daventriensi

109) Raadsprotoo. Stad Delden ann. 1749-1767. R. A. Pr. Ov.

110) Trsnsp. Hyp. Landger. Delden 1755-1778. R. A. Pr. Ov.

111) Boek van Momberstellingen Stad Delden 1749-1772. R. A. Pr. Ov

aan wijnen in de vaten met gereedschap f 6600.— [112]).

Uit het huwelijk van Coenraad zijn vier kinderen geboren :

1. *Maria Gewin*, ged. Delden 20 Juli 1749, jong overleden.

2. *Jan Christoffel*, volgt IX.

3. *Lambertus Gewin*, ged. Delden 28 Oct. 1763, aldaar jong overleden.

4. Maria *Gewin*, ged. Delden 5 Oct. 1756, vertrok in 1773 met haar broeder Jan Christoffel naar Amsterdam, woonde later weer eenigen tijd in Delden en overleed ongehuwd als inwoonster van Amsterdam aldaar 11 Maart 1814.

IX. *Jan Christoffel Gewin*, eigenaar van Warmtink, lakenkooper te Amsterdam,raad van Amsterdam 1796/97, lid van het Comité van Algemeen Welzijn, regent van het Oude Mnnnenhuis van 1797 tot zijn overlijden in 1808.

Hij werd 8 Nov. 1761 te Delden geboren en kwam op 16 jarigen leeftijd onder de voogdij van zijne momberen Burgemeester Gabriel Weerman en den predikant Hagen te Hengelo, die op 28 Juli 1773 voor den Magistraat van Delden in een „noodgericht" rekening en verantwoording van hun beheer deden. De ontvangsten bedroegen in totaal f 11927,—14—13, de uitgaven f 11410,— 9, waaronder een post van f. 296,— 10 voor het huishouden en loon van dienstboden en een bedrag van f 555,17 voor reparaties aan huizen en boerderijen was inbegrepen [113]), zoomede een post van f. 3700,— voor den aankoop van het Erve de Elst met de keuterplaatsen nabij het Warmtink op 9 Feb. 1770 [114]) en eene som van f 2800,— ter belegging in obligaties, terwijl het restant ad f 617-6-13 werd verklaard in kas te zijn bij de Juffr. Gewin, tantes van de minderjarigen [115]).

Naar aanleiding van een verzoek van laatstgenoemden aan de Ridderschap en Steden van Overijssel tot meerderjarigverklaring „om den grooten handel in lakenstoffen enz. van hare moeyen Juffrouwen Gewin wonende tot Amsterdam van deze laatsten te mogen overnemen", werd op 13 Oct. 1774 door den Magistraat van Delden in een noodgericht in behandeling genomen de navolgende verklaring : „Jan Christoffel Gewin en zijne Zuster Maria Gewin, kinderen van wijlen Burgemeester Coenraad Gewin en Juffrouw Elisabeth Werninck, geven met alle verschuldigde Eerbied aan Uweledelen Agtbaren te kennen, hoe dat zij op den 24 Maart 1774 van hun Ed. mogende Ridderschap en Steeden, de Staten der Provincie Overijssel veniam aetatis hebben verzogt en geobtineerd, om Redenen bij Requeste vermeld, etc. [116]) Wijders hebben zij ondergeteekenden de Eere hiermee Heeren Voogden den Edelen Agtbaren Heer Gabriël Weerman en den Weleerwaarden Heer Christianus Lubbertus Hagen, Praedicant te Hengelo, te bedanken voor hun Weledele zeer goede administratie en voogdijschap, houdende zij onderget. in volle waarde de rekening, die hun Edele op den 28 July 1773 voor desen Edelen Agtbaren gerechte hebben gedaan, om reden, dat sedert dien tijd door de voogden

112) Momberstellingen Delden 1768-1780 R. A. Pr. Ov.

113) Raadsprot. Stad Delden i. d. 28 Juli 1773. R. A. Pr. Ov.

114) Reg. 50e penning Landger. Delden 1764—1790. R. A. Pr. Ov.

115) Prot. van Kinderscheidingen 1768—1780. R. A. Pr. Ov.

116) Resoluties van Ridderschap en Steden. Ao. 1774. R. A. Pr. Ov.

niets is ontfangen of uitgegeven. Actum Delden den 4 Oct. 1774. (get.) Jan Christoffel Gewin, Amsteldam den 8 October 1774. Maria Gewin [117]).

In verband met de overname van den lakenhandel vertrok Jan Christoffel in 1773 naar Amsterdam, waar hij aanvankelijk zijn intrek nam bij zijne tantes Anna Veronica en Anna, wonende op de Nieuwmarkt in het huis „het Hoekje" genaamd. Hoewel hij in Amsterdam, waar hij 27 Feb. 1777 als poorter is ingeschreven, tot zijn dood is blijven wonen, is hij steeds veel waarde blijven hechten aan *zijn* Overijsselsch familiebezit, waar hij meestal des zomers verblijf hield. Verschillende beschikkingen geven hiervan blijk. Zoo werd o. m. de volgende transactie gesloten: „Anno 1776 den 4 Nov. Maria Benigna Gewin, Anna Sophia Gewin, wed. D. Meiling, Maria Gewin en Anna Gewin en de Edl. Jan Christoffel Gewin maken bekend en geven aan:

1°. Dat zij tesamen op den 3 Sept. 1776 hebben aangegaan eene conventie of transactie, waarbij zij, Juffrouwen Gewin en Wed. D. Meiling, voor haar en haare erfgenamen ten behoeve van haar neef Jan Christoffel Gewin en zijne Lheenvolgeren hebben gerenuncieert en afstand gedaan van alzodanig recht, actie en pretensie als sij vermeenden te kunnen maken op het Erve en goed Warmtink cum ap- en dependenties, en op de thiende grof en smal uit datselve erve gaande met allen zijnen ouden en nieuwen toebehooren onder dezen Weledelen gerichte in het Deldener Broek gelegen en dat Jan Christoffel Gewin daarentegen bij dezelve conventie of transactie heeft aangenomen om aan haar Juffrouwen Gewin en Wed. D. Meilink, voor deze renunciatie en afstand ende also tot dadinge en vernietiginge van also dane praetentie als welgem. Juffrouwen Gewin en Wed. D. Meilink vermeenden te kunnen maken voor zekere gedeelten op het erve en goed Warmtink cum ap- en dependenties en op de thienden grof en smal uit datselve Erve en goed met syn ouden en nieuwen toebehooren cum ap- en dependenties te betalen eene som van 4000 car. gulden à 20 st. het stuck eens.

2°. dat zij, Maria Benigna Gewin, Anna Sophia Gewin, wed. D. Meilink, Maria Gewin en Anna Gewin op den 3 Sept. 1776 hebben verkogt aan Jan Christoffel Gewin en hij, Jan Christoffel Gewin, heeft gekogt van Haar, Juffrouwen Gewin en Wed. D. Meilink, de gerechte portiën van de verkoperen in de plaatsjes Maat Willem en Campjans, desgelijke onder dezen weledelen gerichte in het Deldener Broek gelegen voor de sa van een duysent een hondert en twee en vijftig car. gulden" [118]).

Deze overeenkomst stond ongetwijfeld in verband met het aanstaande huwelijk van Jan Christoffel, die op 28 Januari 1777 trouwde met *Maria van der Port* [119]), geboren te Amsterdam 6 Maart 1764 en aldaar overleden 28 April 1816, dochter van *Jacob* en *Johanna Schoemaker*.

Zij behoorde tot het Zierikzeesche geslacht van der Port, dat in mannelijke lijn afstamt van den omstr. 1420 geboren Zierikzeeschen Burgemeester Jan. Lievensz. uit wien ook de adellijke geslachten Steengracht en de Jonge sproten [120]). Een der afstammelingen van Jan

[117]) Raadsprot. Stad Delden i. d. 13 Oct. 1774. R. A. Pr. Ov.
[118]) Reg. 50e penning Landger. Delden 1764—1790. R. A. Pr. Ov.
[119]) Ondertrouwannonce Familiearchiaf.
[120]) Vide P. D. de Vos, de Vroedschap van Zierikzee. Middelburg 1931, pag. 104, 105.
De Nederlandsche Adel, Historisoh Gedeelte, 11, 1930.

Lievensz. Gerrit Pieterse, raad en schepen van Zierikzee, noemde zich van der Port [121]). Zijn kleinzoon Jacob van der Port ged. Zonnemaire 21 Febr. 1666 [122]) vestigde zich omstr. 1676 te Leiden, waar hij op 30 Maart 1677 trouwde met Cornelia van Banchem, dochter van den Leidschen Veertigraad en schepen. Hij stichtte den Leidschen tak, waartoe Maria van der Port behoort.

Na haar huwelijk met Jan Christoffel Gewin woonden de echtelieden aanvankelijk aan den Singel. Bij testament van 26 Juni 1777 benoemden zij elkander tot universeel erfgenaam, „onder welke ervstelling — aldus het protocol — ten opzichte van den testateur, de eerststervende synde, niet begrepen sullen wesen zijn na te latene vaste goederen en Landerijen in de provincie Overijssel onder den gerechte van Delden gelegen" [123]). Wel werd zijne Echtgenoote van deze Overijsselsche goederen haar leven lang het vruchtverbruik vermaakt, doch de volle eigendom werd gereserveerd voor zijne kinderen en verdere afstammelingen en bij ontstentenis van dezen voor zijne zuster Maria en bij haar vooroverlijden zijne voornoemde tantes.

Hij vergrootte zijn bezit te Delden door aankoop in 1779 van het erve en plaatsje „de Hof" genaamd, met de Benninkmaate, *van* zijne tantes tezamen voor f 2440. Voorts kocht hij in 1792 de halfscheid van de plaatsen de Helle en Braake voor 1300 gulden en in 1793 voor f 700.— een hooimaat aan het Deldenerbroek [124]), welke transacties weder wijzen op zijn gehechtheid aan zijne geboorteplaats. In condominium met zijne zuster verkreeg hij door erfenis van zijn oom den „Kammerdirektor" en „Ren tmeister" van den Graaf van Bentheim te Schüttorf Everhard Werninck en diens Vrouw Amelia Christine Kerkering in 1794 verschillende aldaar gelegen onroerende goederen [125]).

De omgeving van het huis Warmtink liet hij in 1778 volgens plannen van den landschapsarchitect Zeyger overeenkomstig een in het familiearchief berustende grondkaart verfraaien; het huis zelf onderging eenige jaren later eene verbouwing, waarvan zijn zoon Coenraad op 26 Aug. 1784 den eersten steen legde.

Inmiddels was hij te Amsterdam verhuisd naar een pand aan de Oudezijdsachterburgwal, dat hij op 20 Dec. 1780 had gekocht van de Erven van Vrouwe Cornelia Pauw, wed. Coenraad van Heemskerck [126]) voor eene som van f 14400,—.

In 1796 werd hij aangezooht voor een raadszetel, die hij echter slechts tijdelijk wilde innemen, zooals blijkt uit de raadsprotocollen van 16 April 1796: „Is ter vergadering verschenen de burger Jan Christoffel Gewin als Eerste van de Lijst der Suppleanten voor deze vergadering. En heeft de President denselven aangedrongen, om een der raadsplaatsen door het benoemen van de burgers Temminck en van Oosterwijk Bruyn tot het provinciaal bestuur nog vaceerende, te willen vervullen, met dat gevolg, dat deselve op den herhaalden aandrang der vergadering zig daartoe bereid heeft verklaard onder deze „mids", dat hij den 19den Januari 1797

[121]) P. D. de Vos u. s. pag. 335—340.
[122]) Idem pag. 338, 13 sub C.
[123]) Prot. Not. Bouman i.d. 26 Juni 1777. Oud-aroh. Amsterdam.
[124]) Reg. 50e Penning Landger. Delden 1784—1790. R. A. Pr. Ov.
[125]) Abzugsgeld i. d. 10 Juni 1794. Fürstl. Bentheim'sche Archiv Burgsteinfurt.
[126]) Reg. van Kmijtsoheldingen B 7, fol. 280 v. Oud-aroh. Amsterdam.

zou mogen en moeten aftreden. Is goedgevonden en verstaan de conditie, van den burger Gewin voorgesteld, aan denselven toe te staan etc." [127]).

In 1796 en 1797 had hij tevens zitting in het Comité van Algemeen Welzijn [128]), terwijl hij op 17 Jan. van laatstgenoemd jaar werd benoemd in de commissie tot het bijeenroepen der Algemeene Vergadering. Zijne benoeming op 15 Jan. 1797 tot bestuurder der stadscholen meende hij niet te moeten aanvaarden [129]).

Door den Raad in zijne vergadering van 29 Maart voorgedragen tot Kerkmeester van de Zuiderkerk en tot Regent van het Oude Mannenhuis [130]), heeft hij laatstgenoemde functie op 1 April 1797 aangenomen en nam hij op 14 April 1797, geintroduceerd door zijn mederegent Dancker de Kempenaer, voor het eerst zitting [131]).

In deze functie, die hij tot zijn dood vervulde, legde hij evenals in andere instellingen van liefdadigheid een groote werkkracht en ambitie aan den dag, waarvan grafgedichten en zijn overlijdensbericht, die hem een „eer der Amstellingen en onvermoeiden menschenvriend" noemden, getuigen [132]).

Jan Christoffel overleed te Amsterdam 13 April 1808. Zijn stoffelijk overschot werd 15 April naar Muiden uitgevoerd en aldaar op 19 April 1808 ter aarde besteld [133]).

Uit hun huwelijk:

1. *Coenraad*, volgt X.

2. ***Jacob van der Port Gewin***, ged. in de Noorderkerk te Amsterdam 20 December 1778 en in die kerk begraven 22 Januari 1782.

3. *Samuel Gewin*, geb. te Amsterdam 32 Mei 1789 en begraven in de Noorderkerk te Amsterdam op 21 Dec. 1792.

4. ***Johanna Maria Gewin,*** geb. Amsterdam 18 Juli 1790, aldaar overleden 14 Dec. 1831, trouwde te Amsterdam 29 Maart 1812 ***Cornelis Pieter Thierens,*** apotheker te Amsterdam, geb. te Naarden 29 Aug. 1787, overleden te Amsterdam 30 Nov. 1864, gesproten uit het Gentsche geslacht Thierens, — behandeld in Ned. Patr. 1e en 3e Jg., — zoon van ***Jacobus*** en ***Cornelin Petronella Pronckert.*** Hij hertrouwde Susunna ***Petronella Chevalier.***

(Slot volgt.)

Eenige rectificaties inzake de genealogie — Drabbe,

door W. E. VAN DAM VAN ISSELT.

Ongetwijfeld zullen zeer velen na het verschijnen van „De Vroedschap van Zierikzee" door P. D. de Vos a°. 1931 met belangstelling en erkentelijkheid hebben kennis genomen van den belangrijken, overzichtelijk verwerkten inhoud. Wanneer de vergelijking van het stille provinciestadje aan de Oosterschelde, dat zelfs

[127]) Raadsprot. Stad Amsterdam Ao 1796 bl. 1137, 1239 en 1673. Oud-aroh. Amsterdam.

[128]) Notulan van het Comité van Algemeen Welzijn der Stad Amsterdam pag. 458, 462, 488 en 650. Oud-aroh. Amsterdam,

[129]) Raadsprotoool Stad Amsterdam Ao 1797 bl. 560 en 576. Oud-aroh. Amsterdam.

[130]) Idem Ao 1797 bl. 1092 Oud-archief Amsterdam.

[131]) Notulen der Regenten van het Oude Mannenhuis. Oud-archief Amsterdam.
Koninklijke Almanak 1807.

[132]) Grafgedichten van R. Wouters en C. Gewin. Familiearchief.

in de eerste helft der 20e eeuw nog niet volledig uit zijn isolement is verlost, met „de groote koopstad aan het IJ", waar reeds vanaf het einde der 16e eeuw mede het groote rad onzer Republiek werd gedraaid, niet te gewaagd was, dan zou men het werk van den heer de Vos kunnen typeeren als „de Zierikzeesche Elias". Inhoud en bewerking zijn volkomen analoog; de ontzagwekkende stof is even methodisch geordend; alleen: „De Vroedschap van Amsterdam" staat quantitatief en ook qualitatief hooger; zij wekt door haar zeer groot contingent uit onze adellijke en patricische geslachten meer de algemeene belangstelling dan die van Zierikzee, al treft men ook onder deze laatste vele bekende, goedklinkende namen.

Aangezien door mij eertijds een in De Wapenheraut in druk verschenen genealogie is bewerkt van het oorspronkelijk Zuid-Nederlandsch [Leuven], vervolgens Bergen op Zoomsch regentengeslacht ***Drabbe*** [1]) — welke geslachtslijst door het verscheiden van genoemd Tijdschrift einde 1920 helaas onvoltooid is blijven liggen — en enkele leden van dat geslacht zich metterwoon te Zierikzee hadden gevestigd, had ik reeds vanaf de aankondiging van vermeld werk verlangend uitgezien naar het verschijnen. Mijn verwachting werd niet geheel teleurgesteld : blijkens het „algemeen naamregister" komen 6 leden van het bovenvermelde geslacht er in voor, terwijl verder verschillende gegevens werden aangetroffen omtrent aanverwante geslachten, zooals ***Plevier, van Vrijberghe [de Coningh] e.a.***

Het spreekt vanzelf, dat in een werk met tienduizenden gegevens hier en daar onjuistheden en vergissingen voorkomen. Zoo ontdekte ik er ook enkele in de door mij bedoelde gegevens-Drabbe. De voornaamste, welke een eenigszins uitvoerige toelichting vereischt, tot het laatst bewarende, zijn dat:

A. ***Anna Drabbe*** (blz. 124 en 828, kol. 1) heette ***Digna.*** Zie 4e generatie. A. 14 van mijne genealogie Drabbe [2]). Zij trouwde ***Jacob de Vriese.*** Haar doop en trouwen zijn daar vermeld. Wel had zij dochters, ***Anna*** en ***Anna Jacoba de Vrlese*** (t. a. p. 5e generatie, G. 1 en 2), waarvan de eerste zeer jong overleed.

B. ***Wilhem Plevier*** (V op blz. 636) en ***Katharina Petronella Drabbe*** wonnen niet 6, doch 7 kinderen, die behalve het eerste allen volwassen werden, nl.:

1. ***Anna Anthonetta Plevier;*** als 1 bij de Vos.

2. Het sub 2 bij de Vos genoemde „kind" is ***Anna Anthonetta Plevier,*** geb. 14, ged. 16 Juli 1760 te Bergen op Zoom. Zij trouwt 20 Juli 1788 (ondertr. 21 Juni t.v., hij roomsch, zij gereformeerd) ***Louis Augusie Joseph de Salengre,*** j.m. geboortig van Rijssel [16 Juni 1753], wonende te Wouw. Hij stierf te 's Hage 14 Juli 1821.

3. Mr. ***Willem Johan Plevier,*** geb. 21, ged. 24 April 1763 te B. o. Z. Door de Vos volledig behandeld als raad No. 331.

4. Mr. ***Theodorus Johan Plevier,*** ged. B. o. Z. 16 Oct. 1766; ingeschreven als student te Leiden 13 Sept. 1783, tegelijk met zijn ouderen broeder. Hij is niet 10 Maart

[1]) In mijn bezit zijn tal van onsamenhangende gegevens Drabbe uit Leuven (1563 tot 1630) en Brugge, Gent en Sluis (sedert 1477), afkomstig van mijn grootvader Drabbe en van den aan dat geslacht aangehuwden Heer Mr. K. J. F. C. Kneppelhout van Sterkenburg.

[2]) De Wapenheraut, 1918, blz. 105.

1781, doch 3 Maart 1'782 geadmitteerd tot borger van Tholen (eed 10 d.a.v.). Voor zijn functiën zie de Vos, t.a.p. Hij overleed ongehuwd 3 Oct. 1810 te 's-Gravenhage; begraven op het kerkhof „Ter Navolging".

5. ***Johanna Gijsberta Plevier,*** ged. B. o. Z. 3 Sept. 1769. Ondertrouwd 12, getr. 22 Juli 1788 te B. o Z. met ***Karel Ernst August de Bunge***, weduwnaar, geb. in Friesland. Hij moet 22 April 1764 geb. zijn „op de Joure".

6. ***Carolina Maria Plevier, ged.*** B. o. Z. 28 Dec. 1774. Zij tr. 23 Aug. 1794 (ondertr. 29 Juli t. v.) te B. o. Z. *Willem* ***Pieter*** *Catshoek*, j.m. van Oud Vossemeer en aldaar wonende. Zie voor hem verder bij de Vos onder 5.

7. *Catharina* ***Jobbina Plevier, ged.*** B. o. Z. 26 Mei 1776. Aangeteekend te Leiden 19 Jan. 1797 en getrouwd, vermoedelijk 4 Febr. d.a.v., met ***Pieter van Outeren***, geb. te Leiderdorp.

C. De hoofdzaak: op blz. 290 en 326 heeft de heer de Vos zich vergist door 2 germain-neven ***Jacob Drabbe*** tot één te combineeren, waaruit een hierna uiteen te zetten verwarring tusschen beider vrouwen is voortgevloeid. Schr. vermeldt op blz. 290:

„D. ***Martha Bolle,*** ged. Zonnemaire 31 Jan. 1649, st. 1672 of '73, huwt 26 April 1672 ***Jacobus Drabbe,*** j.m. van Renesse, begr. 6 April 1696, z.v. *Christiaan*, brouwer en schepen te Renesse, en van ***Apollonia de Witte.*** Hij hertr. 1673 *Levina Bruynvisch* en 1694 ***Maria Ruyte*** en was landrechter 1696". Omtrent deze laatste vrouw vermeldt de Vos, blz. 326: „*Maria* ***Ruyte*** [dr. v. ***Lieven*** en v. ***Johanna Plasschaert],*** geb. Amsterdam, begr. 18 Nov. 1726, huwt Zonnemaire als j.d. 21 Juni 1694 ***Jacobus Drabbe,*** geb. Renesse, begr. 6 April 1696, z. v. *Christiaan en* van ***Apollonia de*** *Witte* en laatst wedn. van ***Levina*** *Bruynvisch*".

Om mijn betoog met rectificatie te kunnen volgen, zij hier eerst een zoo verkort mogelijk tabellarisch overzicht gegeven van datgene, waartoe mijn genealogie-Drabbe leidde ten aanzien van de personen, die in de aanhangige questie te pas komen.

3e gen.

A. 1. Jacob ***Matthys.*** Drabbe (de oude)
geb. Leuven ± 1580; st. B. o. Z. 6 Juli 1647
schepen, raad, rentmr. en burgemr. van B. o. Z.
tr. 1° 30 Apr. 1600 R. o. Z. ***Styntken (Christina) Marinus.***

4e gen.

A. 5. ***Matthys Drabbe***
ged. B. o. Z. 3 Sept. 1610
brouwer te B. o. Z. en te Z.'zee
tr. 1° B. o. Z. 28 Dec. 1638
Cornelia Franchoys (wed. ***Bollaert***)
tr. 2° B. o. Z. 12 Oct. 1649
Maria *Turcq.*

A. 7. ***Christiaen Drabbe***
ged. B. o. Z. 7 Sept. 1616
brouwer en schepen te Renesse
tr. 16 Juni 1643 Z.'zee
Apollonia de Witte.

5e gen.

C.1 3. ***Jacob Drabbe***
eed. Z.'zee 12 Mrt. 1643
beer. Z.'zee 6 Apr. 1696
tr. 1° Axel 5 Juli 1668 ***Lysebeth Overdulve*** (van Breskeos)
2° Z.'zee *20* Juli 1673 Levina ***Bruynvisch (van*** Z.'zee)
3° Zonnemaire 21 Juni 1694 Maria ***Ruyte (van*** Amsterdam, doch uit Zeeuwsche ouders).

C.2 1. ***Christina Drabbe***[3] ***van*** Zierikzee
tr. 18 Mei 16'71 te Axel
Joannes de ***Pree van*** Axel.
C.2 3. ***Jacobus Drabbe***[4]
ged. Renesse 27 Oct. 1647
tr. Z.'zee 26 April 1672
Martha ***Bolle*** (van Z.'zee).

Tot zoover mijn fragment-stamboom, waaraan ik als 3e kind van *Christaen* ***Drabbe*** en ***Apollonia de Witte*** thans toevoegde ***Jacobus Drabbe,*** wiens bestaan mij eerst door het werk van den heer de Vos bekend werd. Wel had ik reeds in 1918 de boven hem geplaatste *Christina* vermeld als waarschijnlijk een kind van *Christiaen* ***Drabbe*** [5]), doch de andere, hierna te vermelden kinderen uit dat huwelijk waren nog niet ontdekt [6]).

De vergissing van den heer de Vos is nu deze, dat hij — blijkbaar niet bekend met het bestaan van ***Jacob Drabbe (6. Cl.*** 3) en evenmin diens eerste huwelijk met ***Lysebeth*** Overdulve kennende — *Jacob* en ***Jacobus Drabbe*** voor één persoon heeft gehouden en aan dezen laatste 1° heeft toegeschreven diens wettige vrouw, doch bovendien als 2° en 3° vrouw de gelijk genummerde van zijn ouderen germain-neef ***Jacob.*** Daar bedoeld 2° huwelijk in 1673 werd gesloten, moest in den gedachtengang van den heer de Vos die eerste vrouw, ***Martha Bolle,*** t. v. zijn overleden. Vandaar zijn toevoeging: „st. 1672 of '73" (blz. 290), welke op geen enkel stellig gegeven is gegrond, en derhalve, als steunende op een onjuiste praemisse, moet worden doorgeslagen.

Zooals de heer de Vos mij schreef: „door een samenloop van omstandigheden ben ik ten opzichte van de door U genoemde Drabbe's van het spoor gebracht". De gemaakte vergissing is begrijpelijk, want:

1° scheelden *Jacob* en ***Jacobus Drabbe*** slechts 4½ jaar en woonden beiden op het eiland Schouwen, zelfs een tijdlang samen te Zierikzee; ook wordt ***Jacob*** in officieele stukken meermalen ***Jacobus*** geheeten;

2° werd in mijne genealogie Drabbe alleen nog *Jacob* ***Drabbe*** [echter „van Zierikzee"] vermeld;

3° raadpleegde de heer de Vos van de 2 oude exemplaren van het desbetreffend ondertrouwboek van Zierikzee toevallig dàt exemplaar, waarin bij het 2° huwelijk van *Jacob* ***Drabbe*** het ***eerste*** woord van de vermelding „beyde van Z.zee" nauwelijks zichtbaar is. Derhalve zou alleen de vrouw geboortig 'zijn van die stad; voor den heer de Vos was er derhalve ruimte om aan te nemen, dat ***Jacobus Drabbe*** „van Renisse" — die dan weduwnaar moest zijn van ***Martha Bolle,*** met wie hij 26 April 1672 een huwelijk sloot — reeds 20 Juli 1673 hertrouwde.

Toen eenmaal een tweede ***Jacob(m) Drabbe*** uit dezelfde generatie aan het licht was gekomen, bestond de mogelijkheid, dat ook ik mij had vergist door aan *Jacob* ***Drabbe*** een of meer echtgenooten toe te schrijven, welke bij zijn jongeren germain-neef behoorden. Ten slotte bleken de omtrent ***Jacob Drabbe*** en zijn drie vrouwen door mij in druk verstrekte gegevens volkomen juist. Het vaststellen van de juistheid mijner publicatie ter zake was geen eenvoudig werk, zooals dit artikel met de uitkomsten zou kunnen doen vermoeden, doch eischte tijd. Daarbij werden tal van andere gegevens gevonden, welke even zoovele aanvullingen op mijne genealogie Drabbe vormen en daarom hier een plaats mogen vinden.

[3]) ***Deze Christina Dr.,*** wier doop niet is te vinden, werd door mij in 1918 waarschijnlijk een doohter van ***Christiaen Dr.*** genoemd; nader schijnt het mij waarschijnlijker, dat zij een dochter is van ***Matthys Dr. (4.*** A. 5) verg. hieronder sub 5. C2. o.

[4]) Valt Christina bovenvermeld uit, dan is hij kind No. 2.

[5]) De Wapenheraut, 1918, blz. 399.

[6]) Verg. hieronder sub. 5. C2. 1 en 2.

Den gemeenschappelijken grootvader ***Jacob Matthysz. Drabbe*** [3. A. 1], die van 1627 t/m 1646 te Bergen op Zoom geregeld in verschillendestedelijke bestuursfunctiën zat, er in 1647 overleed, naar wien beide kleinzonen (de germain-neven) heetten en omtrent wien ik voornl. in de stedelijke archieven van B. o. Z. nog tal van gegevens vond, verder overslaande, krijgt men :

4. ***A. 5. Matthys Drabbe.*** Ged. B. o. Z. 3 Sept. 1610; tr. aldaar in eerste huwelijk 28 Dec. 1638 ***Cornelia Franchoys*** van B. o. Z., dr. v. Mr. ***Franchoys Jasparss.,*** apotheoaris geboortig van Zierikzee. Wellicht in verband daarmede vestigde ***Matthys Drabbe,*** „brouwer, geboren tot Bergen op den Zoom", zich te Zierikzee, waar hij 30 Maart 1639, derhalve kort na zijn eerste huwelijk, als poorter werd ingeschreven. Hier werden 4 kinderen uit zijn eerste huwelijk tusschen 18 Sept. 1639 en 6 Oct. 1644 gedoopt [7]). Daarvan was No. 3 ***Jacob Drabbe,*** hier behandeld. 12 Oct. 1649 hertrouwde ***„Mathys Drabbe,*** weduwnaer met Maria ***Turcq.*** j.d. beyde van Bergen" te B. o. Z. Uiterlijk toen zal hij daarheen zijn teruggekeerd; bij vertrek van poorters uit Zierikzee vond geen afschrijving plaats. Uit het tweede evenals uit het eerste huwelijk vier kinderen [8]). De eerste 3 kinderen uit het 2e huwelijk zijn te B. o. Z. gedoopt tusschen 9 Oct. 1660 en 2ö Juli 1666; het jongste kind, ***Yatthys,*** is 14 April 1669 te Axel geboren. Het echtpaar is hoogstwaarschijnlijk tusschen beidelaatstvermeldedata verhuisd naar Axel. Bij den doop aldaar op 2 Maart 1669 van Anna Mary, kind van Philips Liens, stadthouder, en Elysbeth van Maerle werden genoemd als getuigen : J. van Piron, Adriaan Lannoy, Leonora Liens, de ***huysvrou van Mathys Drabbe*** (d. w. ***Maria Turcq***) [9]).

Vermoedelijk is ***Matthys Drabbe*** mét zijn 2e vrouw een tijdlang blijven wonen te Axel. De reeds genoemde 3e zoon uit het eerste huwelijk ***Jacob Drabbe*** sloot er 6 Juli 1668 zijn hierna te vermelden eerste huwelijk; voorts trouwde daar 18 Mei 1671 ***Christina Drabbe*** (Wapenheraut 1918, blz. 399), die ik ***thans*** houd voor een dochter van ***Matthys.***

Een onderzoek in de begraafboeken No. 20 en 22 van Axel — onderscheidenlijk 6 Juni 1666 tot 3 Maart 1687 (transport van dooden na 's Konings bodem (Spaansch gebied) met de kerkelijke ontvangsten van Zuiddorpe en Moerspuy) en 28 Aug. 1665 tot 2 Juli 1683 (dootboeck voor Axel Ambacht bezuyden t Canael) leidde t/m 1673 tot geen uitkomst; evenmin een in het register van transporten en plechten 1666 t/m Paschen 1673. Ik vermoed daarom, dat ***Matthys Drabbe*** met zijn tweede echtgenoote en de jongere kinderen Axel weer heeft verlaten en dat een of meer hunner te Terneuzen terecht zijn gekomen, want 26 Aug. 1698 trouwt ***Cornelis Drabbe, j.g.*** van Neuzen, te Axel ***Amelia van de Voorde,*** wede ***Jan Hermense.*** Het echtpaar ging blijkbaar wonen in laatstgenoemde plaats, waar minstens 3 kinderen van hen werden gedoopt. Onder de getuigen komen voor ***Matthys Drabbe*** en ***Claes Overdulve,*** die wij beiden bij de hiervóór behandelde Drabbe's tegenkomen.

(Wordt vervolgd.)

7) De **Wapenheraut**, 1918, blz. 331/3 en 394; verg. ook mijn huidig artikel onder 5. C². o.

8) In De Wapenheraut, 1918, blz. 18 staat abusievelijk: tweede huwelijk drie kinderen, hoewel er vier uit dat huwelijk behandeld zijn **jaargang** 1918, blz.' 394/8.

9) Zie ook: De Navorscher, 1902, blz. 377, die de acte niet volledig geeft. .

Familie-aanteekeningen van Stapele,

medegedeeld door Mr. J. H. BYBATJ.

(Vervolg van LII, 88.)

1813.16 October is **gemelden** mijnen zoon na de Graden van Brigadier en Mareohal de Logis gepasseert te hebben als 2e Luitenant bij het le Regiment Gardes D'Honneur aangesteld bij de 16e Comp. in Versailles in Guarnisoen.

1814.4 January is **gemelden** mijnen zoon met alle Zijne Landgenooten als Gijzelaar onder Escorte der Gendarmerie van Versailles vervoerd, de destinatie was na Grenoble dog uithoofde van de aannadering der Geallieerde Armeen na Bourges gebragt.

1814.26 April is **mijnen** oudsten zoon welvarend uit Frankrijk geretourneerd, zijnde als officier der Gardes D'Honneur ontslagen.

1814.8 Juny is mijnen gen. zoon door den heer Secretaris van Staat voor de financien provisioneel aangesteld als ontvanger der onbeschreve middelen over de stad en arrondissement van Goes.

1814. 14 Juny ben ik als Ontvanger Generaal te Middelburg aangesteld door Zijne Koninklijke Hoogheid den heere Prince van Orange Nassau Souverein Vorst der Vereenigde Nederlanden.

1814.3 November is mijn oudsten zoon ***Jacob Johan*** vvn ***Stapele*** in den Echt getreden met Jongvrouwe ***Maria Anna van Citters***, te Middelburg.

1816.12 December is de vrouw van mijnen oudsten zoon in de kraam bevallen van een Dogter genaamd ***Sara Jacoba***, welke den 10 Maart 1816 maar eerst is gedoopt uithoofde van eene toen nog duurende zinkens ziekte van gen. mijnen zoon.

1816.20 April des avonds circa ses uuren overleed binnen de stad Goes onzen zeer beminden oudsten zoon ***Jacob Johan van Stapele,*** ontvanger der onbeschreve middelen over de Stad en Arrondissement Goes, aan een uitteerende ziekte, welke hem den len Januari 1816 aanviel, nalatende zijne ongelukkige weduwe en nog zeer jong zijnde kindje, wordende door ons bitter betreurd. Hij ontsliep zagt en zoo wij op goede gezonden mogen vertrouwen zalig, in den ouderdom van ruym 23 jaren.

1816. 24 April is voorengemelden mijn zoon te Goes begraven, des morgens ten 6 uuren in het choor der kerk bijgezet, hebbende ik met den heer ***van Citters***, vader der bedroefde weduwe, daarbij geassisteerd.

1816.19 Juny is mijne Dogter *Susanna Cornelia* van ***Stapele*** in den Echt getreeden met den heer ***Albert de Vulder van Noorden,*** ontvanger der Convoyen en Licenten te Tholen.

1816. 6 July ben ik te Goes door den Vreede Reohter beëedigt als toeziende Voogd over de nagelaten minderjarige Dogter van wijlen mijnen oudsten zoon.

1817. Den 12 February overleed binnen Middelburg mijn klein Dogter Sara ***Jacoba*** in de nog jeugdige leeftijd van juist veertien maanden, nagelaten Dogter van wijlen mijnen oudsten zoon ***Jacob Johan van Stapele,*** en van ***Maria Anna van Citters***,

begraven den 16 derzelve maand op de Buitenplaats van den heer *van Citters,* genaamd Brakenburg, gelegen te Arnemuiden.

1817. 14 Februari is mijne Dochter *Susanna Cornelia* te Tholen in de kraam bevallen van eene welgeschapen dochter genaamd *Henrika Huberta Johanna,* gedoopt den 23 Maart daaraan, door Ds. Frederiks.

1818.25 April overleed binnen Tholen mijne waarde en veel geliefde huisvrouw Vrouwe ***Maria Jeannette Duymaer van Twist***, aan de gevolgen van eene slijmteering in den ouderdom van ruim 47 jaren, met. wien ik circa 29 jaren door den echt verbonden was, zij wierd ter aarde besteld op Woensdag den 29en April daaraanvolgende, in het Choor der Kerk te Tholen in het graf nog staande ten name van wijlen mijnen Grootvader den heer ***Marinus van der Vliet.***
Zij werd geboren den 26 Nov. 1770.

1818. 28 April is mijne Dogter *Susanna* ***Cornelia van Stapele,*** gehuwd met den Heer *van* ***Noorden*** in de kraam bevallen van een Dogter welke de naam ontvangen heeft van mijne overledene echtgenoote *Maria Jeannetta*, gedoopt door Ds. J. Slootmaker, den 31 Mey 1818, in de kerk Tholen, zijnde ik Peter, en door mijne Dogter zelve ten Heilige Doop gepresenteerd.

1819.3 Februari ben ik tot Directeur van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen in Middelburg aangesteld.

1820.16 Maart is mijne Dogter ***Susnnna*** *Cornelia* ***van Stapele*** bevallen van een zoon genaamd ***Corneiis Jacobus,*** gedoopt den 23en April 1820 door Ds. B. Frederick.

1820. le October overleed binnen de stad Thiel, mijne waarde schoondogter, vrouwe ***Maria Anna van*** *Citters*, weduwe van wijlen mijneu oudsten zoon ***Jacob Johan van Stnpele*** in den ouderdom van ruim 26 jaren aan een uitteerende ziekte.

1821.26 Juny is mijn Dogter *Susanna* ***Cornelia van Stapele*** in de kraam bevallen van dooden zoon.

1823.29 January is mijn Dogter ***Sùsanna Cornelia van Stapele*** in de kraam bevallen van een welgeschapen zoon genaamd ***Johan Cornelis,*** gedoopt den 9 Maart 1823 door Ds. I. Slootmaker.

1822. Bij Koninglijk Besluit van 23 Augustus is mijn zoon ***Jan Lambertus*** van ***Stapele*** benoemd als 2en Luitenant bij de dienstdoende Schutterij te Middelburg, 3 October 1822 beëedigt.

1823. Bij Koninglijk Besluyt van 26 der maand April 1823 no. 86 is gen. mijn zoon aangesteld tot ontvanger der Directe Belastingen en uitgaande regten en accijnsen over Nieuw en St. Joostland geinstalleerd 1 Juny daaraanvolgende.

1823. Bij missive van de Minister van Financien van 9 October 1823 wierd mij kennelijk gemaakt dat de kantoren Generaal en Particulier ingevolge 's Konings Besluyt met den 1 Jan. 1824 zijn gesuprimeert weshalven mijnen Post als Ontvanger Generaal van Zeeland met den 1 Januari 1824 komt te vervallen.

1823. 28 November bij missive van den Minister van Staat Gouverneur der algemeene Maatschappij ter

begunstiging van de Volksvlijt werd mij kennis gegeven dat de Raad dier Maatschappij mij had benoemd als haar Agent te Middelburg, waarvoor ik heb bedankt.

1823. Bij Besluyt van Z. M. van den 17 December no. 82 ben ik benoemd tot Administrateur van 's Rijks Schatkist in de Provincie Zeeland en 31 daaraan door den Gouverneur beëedigt.

1823. Bij Koninglijk Besluyt van 10 December no. 113 is mijn zoon *J. L. van* ***Stapele*** benoemd tot Ontvanger der Directe Belastingen in- en uitgaande regten en accijnsen over de gemeenten van Ierseke en Schore in den Eylande van Zuid Beveland, geinstalleerd den 31 daaraan.

1823. den 31 December mijn ontslag genomen als Directeur van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen te Middelburg.

1823. Bij Koninglijk Besluyt van 19 December no. 76 bepaald dat de Administrateurs van 's Rijks Schatkist zullen zitting nemen in den Raad van de Gouverneurs.

1824.22 Jauuary is overleden het jongste kind van mijne Dogter genaamd ***Johan Cornelis,*** oud circa een jaar, begraven den 27en daaraan in het choor der kerk te Tholen.

1824.26 November is mijne Dogter *Susanna* ***Cornelia van Noorden*** bevallen van een welgeschape Dogter gen^d *Johanna* ***Corneiia,*** gedoopt den 16 Januari 18% door Ds. 1. Slotemaker.

1824.17 October overleed te Rijswijk mijn schoonmoeder *Anna Lamberta Graad*, Eohtgenoote van ***Ds. I. Duymaer van Twist*** in den ouderdom van ruim 74 jaren.

1826.21 Juny is mijne Dogter *Susanna* ***Cornelia van Noorden*** bevallen van een welgeschapen zoon genaamd ***Albert Cornelis,*** overleden den 1 Augustus 1826.

1826. 27 Juny heb ik mij aan den Koning geaddresseert en Pensioen verzogt.

1826. 1 November heeft Zijne Majesteit mij met den 1 January 1827 van mijne Post als Administrateur van 's Rijks Schatkist eervolontslagen en te rekenen van dat tijdstip verleend een jaarlijks Pensioen ad f 3361.—.

1827.18 January heb ik na een verblijf van circa 28 jaren de stad Middelburg metterwoon verlaten en ben naar Tholen mijne geboorte Stad terug gekeert.

1827. den 31 December is mijn Dogter *Susanna Cornelia* in de kraam bevallen van een Meisje, genaamd *Susanna Albertina*, gedoopt den 24 February 1828.

1828. Bij Koninglijk Besluyt van 29 Mei no. 22 is mijn zoon ***J. L. van Stapele*** verplaatst als Ontvanger na Stavenisse en St. Annaland in den Eyl. v. Tholen beëdigt den 24 July 1828.

1828. den 12 Septr is overleden het jongste kind van mijne Dogter genaamd *Susanna Albertina*, oud 8/m. 12 dagen, begraven den 16en Sept. in het koor der kerk te Tholen.

KORTE MEDEDEELINGEN.

De oudste generaties van het geslacht Slingerland.

In de vorige aflevering van dit Maandblad LII, 88, doet de heer W. M. C. Regt eene mededeeling uit den kanselbijbel der Remonstr. kerk te Zwammerdam betreffende het geslacht ***Slingerland.***

Als oudst bekende wordt opgegeven ***Willem*** *Schalcken*, overleden iu 1624, wiens zoon *Schalck Willemsz. Int Slingerlant* (oorsprong van den naam) is overleden 19 Juli 1666, begraven te Noordeloos.

Het zij mij veroorloofd hier eenige aanvulling te geven.

Op 18 Juni 1550 verkoopt Geryt Dammasz aan ***Job Cornelisz.*** een huis aan den Oppert w.z. bij 't Hofpoortje te Rotterdam. Laatstgenoemde maakt testament 27 Aug. 1614 voor notaris Jan Leendertsz. Schouten te Rotterdam, waarbij o.a. een legaat vermaakt wordt aan de Luthersche armen

Op 4 Dec. 1625 wordt ter Weeskamer te Rotterdam overgeleverd een inventaris van den nagelaten boedel van *Cornelis Jobsz.*, bleeker; hierin worden genoemd zijne kinderen : Maritge, gehuwd met Jan Andriesz., bleeker, ***Catharina,*** overleden, gehuwd geweest met ***Jop Willemsz. Slingertand*** en Jop, overleden, in zijn leven eveneens bleeker. Behalve het bovengenoemde huis aan den Oppert met nog zes huisjes daarachter staande — waaruit voldoende is af te leiden, dat *Cornelis Jobsz.* een zoon was van ***Job Cornelisz.*** — worden vermeld een huis, boomgaard en stuk land genaamd de Nadorst, strekkende van den Coolscheweg tot aan de Kruiskade.

Op 29 Oct. 1621 levert *Jop Willemsz. Slingerland* ter Weeskamer een inventaris in van de goederen, nagelaten door zijne vrouw *Catharina Cornelisdr.*, in presentie van Cornelis Jobsz. en Jan Andriesz., bleekers, als voogden over de twee nagelaten kinderen van de voornoemde Cat harina.

Onder de onroerende goederen komen voor een huis met bokkinghang aan het Haringvliet z.z., een vierde part in: zeven kleine huizen bij 't Hofpoortje in de Cornelis Jobssteeg in den Oppert, in twee nieuwe huisjes en een oud huis genaamd de Bleekerije mede in den Oppert en eindelijk nog een vierde part in een huis te Maassluis in de Kalisstraat.

De in de bijdrage van den heer Regt onder 1 genoemde ***Job Willemsz. Slingerland,*** bovenvermeld, huwde te Rotterdam 1° 28 Dec. 1606 als jonggesel, geboren te Noordeloos, wonende aldaar, met ***Trintgen*** *Cornelis*, jonge dochter, geb. te Rotterdam, wonende buiten't Hofpoortje, 2° 12 Juni 1622 *Harmpje* ***Quirynen*** (*Verhaven*)[1]), heiden wonende te Rotterdam, 3° aanget. 20 Oct. 1641 ***Janneke*** *Liefkint* wed. van *Arien* ***Brandt*** [2]). Hij was handelaar in haring, visch, bokking.

Uit het tweede huwelijk o.a. ***Cornelis,*** die 3 Juni 1640 huwde met ***Anna*** *Wolfertsdr.* ***van der Staal; zij*** hertr. ***Lod.*** *Lengle*, boekverkooper (zie akte voor notaris Arnout Hofland te Rotterdam 24 Jan. 1663).

De onder II genoemde *Ary Willemsz.* ***Slingerland*** was

[1]) **Zie mijn bijdrage: Het Rotterdamsche geslacht *Verhaven* in de 16de tot 18de eeuw in Wapenheraut 1918 blz. 465 vlg.**

[2]) **Huwelijk met *Maertje Brouwers* niet te Rotterdam gevonden.**

eveneens handelaar in haring en visch. Bokkinghang tan het Haringvliet z.z. te Rotterdam.

De onder 111 genoemde *Cornelis* ***Ariensz. Slingerland*** was zeilmaker van beroep; hij huwde 13 Nov. 1633 met *Geertje,* dochter van *Willem Ocker* ***de Veth,*** scheepstimmerman ; zijn broeder *Dirck* ***Adriaensz. Slingerland*** huwde 29 April 1636 met *Trijntje* ***Bastiaens*** *(van der Blom)*; zij hertrouwde 2° *Reynier* ***Rombouts*** en 3° 4 Juni 1646 ***Jacob*** *Jansz. van* ***der Hoeven,*** vlaskooper.

W. J. L. POELMANS.

Geslacht Slingerland.

(LII, 88.)

In een geschreven genealogie „Verhaven", thans berustende bij het Genootschap, komt omtrent deze familie het volgende voor:

1. ***Hermina Verharen,*** dochter van *Kryn* en *Geertje* ***Bok,*** tr. R'dam 22 Juni 1622 ***Job Slingerlandt Willemszoon,*** koopman in haring, visch en bokking, woonde eerst op het Haringvliet, later op de Qeldersche kade.

Uit dit huwelijk:

1. *Kryn*, volgt II..
2. ***Willem,*** volgt IIbis.
3. ***Maria Slingerlandt,*** tr. *Gerrit Rijkman.*

II. ***Kryn Slingerlandt,*** tr. *Annetje* ***Brouwer.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Hermina Slingerlandt.***
2. ***Cornelia Slingerlandt*** tr. ***Adriaan Doeleman.***

IIbis. ***Willem*** *Slingerlandt*, geb. 1 Dec. 1630, † 1689, tr. 29 Dec. 1655 *Margaretha van* ***der*** *Dussen*, geb. Schiedam 22 Juni 1687, † 1706, dr. van *Bruno* en ***Elisabeth Veen.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Elisabeth*** *Slingerlandt*, † ***26*** April 1722, tr. N. ***Hubert.***
2. ***Hermina Slingerlandt,*** tr. *Isaak Draulenvaux.*
3. Amalia *Slingerlandt*, † ***22*** April 1722.

W. VAN MAANEN.

Geslacht (van) Teyens.

(LII, 67, 89.)

Vooruitloopende op mijn artikel over den stamvader van het geslacht ***Adius*** in het volgende deel van „de Vrije Fries", dat ter perse is, wil ik hier de aandacht vestigen op eenige foutieve lezingen in het Stamboek van den Frieschen Adel, die de heer van Haersma Buma in het Maartn°. aanhaalde.

Mr. ***Lambertus Adius*** (zoon van ***Adie Lambertsz.*** en zijn tweede vrouw ***Rints Henrich Jarichsdr. van der Ley),*** advocaat voor den Hove van Friesland 1600, schepen van Leeuwarden 1603-1606 en 1611, pensionaris dier stad 1606, burgemeester van Leeuwarden 1612—1615 en kinderloos overleden vóór 14 Oct. 1617, was slechts éénmaal gehuwd. 20 Juli 1606 werd hij te Leeuwarden in den echt verbonden met *Heyltjen Douwe Tysensdr. (van Welsen)*, een dochter van *Douwe Matthijsz.* en *Elizabeth Godefredi.* Heyltjen van Welsen hertrouwde in 1628 (attest. Leeuwarden 15 Juni) met ***Hendrick de Heyde,*** schrijver te Delft, als wiens weduwe zij nog in 1646 voorkomt.

Van eenige relatie met de familie *(van) Teyens* is dus hier geen sprake.

A. L. HEERMA VAN VOSS.

Verbetering eener doopinschrijving: (Aux Brebis).

Alsoo int register vande personen inde Nieuwe Kercke deser stede gedoopt, den heren vanden Gerechte gethoont, bevonden is onder anderen, dat op den 23en September 1601 gedoopt is seecker *Abraham*, daer vader van is zekere *Aux*, moeder *Lijntje* ende peter *Anthonis Crieck*, sonder dat de toenaem vanden voorsz. vader ten vollen daer by gesuppleert is eude dat thans *Bartholomeus* ende *David aux Brebis*, gebroeders, coopluyden, staende ter goeder .naem ende faem binnen deser stede verclaerden, dat sij eenen broeder hebben, die *Abruham* gedoopt is ten dage ende jare als int register, daer vader van geweest is *Jan Aux Brebis*, moeder *Lijntje* ende peter *Anthonis Crieck* ende versochte, alsoo zij acte vande voorsz. doop van noden hadden, dat de toenaem van haer vader int geseijde register mochte werden gesuppleert, hebben schepenen volgens de voorsz. verclaringe bij den naem *Hans Aux*, vader van 't gedoopte kind *Abraham*, door den ondergeschreven secretaris laten voegen 't woord *Brebis*. In kennisse der waerheyt desen geteyckent den 27 Augusti 1633.

3e Groot Memoriaal f. 144 v.

Ter ordonnantie vande heeren Albert Koenraets Burg ende Pieter Hasselaer, schepenen.
(w. g.) F. de Vries.

Inderdaad is in het doopregister der Nienwe Kerk met de hand van dezen secretaris achter *Aeux* het woord *Brebis* ingevoegd.

Mr. J. J. BEVERMAN.

Van Alderwerelt.

In het Oud-Archïef te Amsterdam vond ik in het Puyboeck nog de volgende acte:

D. T. & B. 686, f. 95v. 1'7 Juni 1662. Comp. *Cornelis Pieterse van Warmerloo* van A(msterdam) ebbenhoutwercker oud 31 j. geass. met sijn moeder Aeltie Gerrits op de Lauriergracht end *Maria van Aldewerelt* van A(msterdam) oud 31 j. geass. met ouders consent inde Heerestraet. (w.g.) Cornelis van .... (niet te ontcijferen) maria van aldeweereldt. (i.m. sij oud(ers) cons(ent). Vinck verclaert moeders consent goet t. wesen.

P. v. E.

Gemeentewapen.

Bij Koninklijk besluit van 6 September 1933, No. 40, is aan de *Gemeente Winschoten* een verbeterd wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

In azuur het beeld van den Heiligen Vitus, zijnde een jongeling van natuurlijke kleur, gekleed in een tunica van zilver, in de rechterhand houdende een martelaarspalmtak van hetzelfde en in de linker een gouden boek en staande op een voetstuk van zilver.

Waterschapswapen.

Bij Koninklijk besluit van 30 Dec. 1933, No. 123, is het *Groot- Waterschap van Woerden* bevestigd in het gebruik van het van ouds gevoerde wapen, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

In goud een golvende dwarsbalk van azuur, waarover-heen een smalle golvende dwarsbalk van zilver, en vergezeld van drie ruiten van sabel.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen, en gehouden door een leeuw en een griffioen, beiden van goud, getongd en genageld van keel.

Adelsgunst.

Bij Koninklijk besluit van 13 Februari 1934, N°. 49, is Samuel *van Lennep*, wonende te Heemstede, met al zijne wettige zoo mannelijke als vrouwelijke afstammelingen verheven in den Nederlandschen Adel met de praedicaten van Jonkheer en Jonkvrouw.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bedloo. Omstr. 1650 komt te Calais een *Isaac Bedloo* voor. Behoort deze tot de familie van dien naam (ook *Bidloo*), die ook in Nederland voorkomt? Hij huwde in 1663 *Elisabeth (de) Potter Cornelisdr.* uit Batavia. Is er iets betreffende hare familie bekend?

U. S. *A.* WILLIAM J. HOFFMAN.

Bellinkhoven (von), van Bellinckhave. (LII 60, 91).

1. *Ott v. B.*, Kleefsoh edelman in de 15de eeuw, als zoodanig op de ridderlijsten in het ampt Lijmers en bezit het riddergoed Bellinckhaeven bij of in de buurt van Emmerick (Staatsarchiv, Münster, Landesarchiv, Kleve-Mark, n°. 84 f. 91 v.).

2. Het riddermatig geslacht v. *Foppinga* was in de 1ste helft der 17de eeuw eigenaar van het riddergoed Bellinckhaeven (Gelre D. XX).

3. *Willem van Heerde* (z. v. Willem × Catharina van Sevenaer) × *Aleijd de Reijger* (d. v. Johan × ..... *van Bellinckhaeve(n)*) (Archief Camphuysen, Zevenaar).

4. *Hendrika Catharina van Heerde*, geb. 9 Oct. 1636, † 6 Juni 1696, te Almelo begr. (d. v. Herman × Everdina van Ittersum) × Rijssen 8 April 1660 *Godert (Goert) van Bellinckhaeve(n) tot Bellinckhof (z. v. Ott × Hendrina Schaep t/d. Dam)*, † 9 Augustus 1696, te Almelo begr. Goert v. B. was rentmeester van het Stift te Weerselo. Een doohter van G. v. B., † 23 Nov. 1720, ligt onder een grafzerk met 2 ovale wapens en 16 kwartieren te Weerselo begraven. De kwartieren zijn:

1, 2. *Ott v. B.* × *Geertruyd Travelman*
3, 4. *Hidde v. Voorst* × *Maria v. Wesen*
6, 6. *Hendrik Schaep* × *Agnes v. Echten*
7, 8. *Johan v. Voorst* × *Hermanna Mulart*
} Bellinckhaeve(n).

9, 10. *Robert v. Heerde* × *Catharina* v. *Beeck*
11, 12. *Qoossen v. Coeverden* × *Johanna v. Ittersum*
13, 14. *Johan v. Ittersum* × *Anna Mom*
lö, 16. *Johan Sloet* × *Everdina de Vos v. Steenwyck*
} Heerde.

(Arohief Camphuysen, Zevenaar).

6. *Catharina Elsabé v. Heerde tot de Hofstede*, **vrouwe tot Hunderen, † 26 Maart 1762 (d. v. Adam × Catharina Elsabé** v. Coeverden tot Scherpenzeel) × 1724 *Godert (Goert) v. Bellinckhaeven tot Beblinckhof (z. v. Ott × Hermelia Schaep)*, **† 11 April 1746. C. E. v. H.**

tot de Hofstede erft de Hofstede van haar kinderloos overleden oom Johan v. Heerde tot de Hofstede (z. v. Herman X Everdina van Ittersum van de Hofstede), geb. 26 Februari 1634, † 6 Juni 1703, X 1° Catharina v. Coeverden (d. v. Johan × Elisabeth v. Oldeneel, 2° Elisabeth Maria v. Nagell (d. v. Joost ×..... van Dam).

G. v. B. had een dochter *Golde* ***Catharine Elsebe*** × ***1748*** of ***'49*** *Frederic* ***Louis le Vasseur*** de Cognée, markies *de Thouars*, waaruit een dochter *Johanna Carolina* ***de Thouars*** × *M.* ***A.*** markies de *Thouars*. Als weduwe hertrouwt Golde v. B. 15 Jun. 1768 ***David*** *Constantyn* ***de Meaupas*** *du* ***Tour,*** heer van de Nye Fenne, Kolonel der Cavalerie en Statenlid in Friesland (Archief Camphuysen, Zevenaar).

6. Verder vindt men in het Berghsche Leenregister (uitg. Gelre) nog verschillende v. B.'s, waardoor genealogische fragmenten uit de 15de eeuw zijn samen te stellen.

Roermond. DE NERÉE TOT BABBERICH.

Bois (du). (L, *344*). Volgens mijn aanteekeningen, hoofdzakelijk berustend op gegevens ontleend aan het doopboek der Ger. Gemeente te Schiedam, kan de fragment-genealogie *du* Bois als volgt worden aangevuld:

I. *Govert Jansz. du Bois,* vroedschap van Schiedam 1633-'57; tresorier van oorlog 1636; tresorier 1644; burgemeester 1639, '40, '49, '50, '57; overl. Schiedam 19 Juli 1657; tr. N. N.

Uit welk huwelijk:

1. ***Haesgen,*** ged. Schiedam 28 Januari 1632.
2. *Govert*, ged. Schiedam 4 Juli 1636.
3. *Margaretha*, ged. Schiedam 31 October 1640 [1]).
4. *Elau(d)t*, 'volgt 11.
11. *Elau(d)t* ***du*** *Bois*, ged. Schiedam 17 Augustus 1642 (zie Ned. Leeuw L, 346 en LI, 94); tr. ***Maria van*** *Bleyswijck,* ged. Schiedam 8 Juli 1646 (volgens W apenheraut 1918, blz. 261 geb. 12 Juni 1646, zie aldaar).

Uit welk huwelijk:

1. *Hugo,* ged. Schiedam 5 Februari 1673, waarsch. jong ges tor ven.
2. ***Hugo,*** ged. Schiedam 20 September 1676.
3. ***Maria,*** ged. Schiedam (na haar vaders dood) 20 Juni 1677.

Velp (G.) W. DE VRIES.

Braconier. Gevraagd mededeelingen betreffende een ***Ely Braconier,*** die in 1640 voorkomt. De gegevens betreffende deze familie als aangegeven in 't Repertorium zijn mij bekend.

U. S. ***A.*** WILLIAM J. HOFFMAN.

Broeke (van den)-van Sterwerd-Clockener. ***Guillam van den Broeke,*** geb. te? .... 1732, directeur der Assurantie Compagnie te Amsterdam, † te?. ... Dec. 1798, tr. te ? den ? *Maritje* ***van*** *Sterwerd*, geb. te ? den ?, † te? den?

Uit dit huwelijk:

Pieter ***van den Broeke,*** geb. te? .... 1773, directeur der Assurantie Compagnie te Amsterdam, † te? 28 Dec. 1823, tr. te? den? ***Elisabeth*** *Cornelia* ***Clockener,*** geb. te? den?, † te? den?

Gevraagd aanvulling van het bovenstaande alsmede namen en data van de ouders en het beroep van den vader van voornoemde ***Elisabeth Cornelia*** *Clockener.*

Z. V. H. D. W.

[1]) **Doopgetuigen** o. a. *Jacomijntje du Bois en Lysbeth du Bois.*

Cate (ten). *Tieleman* ***ten Cate,*** geb. te? den?, beroep?, † te? den?, tr. Neede., .. ***Anna Jacoba*** *Roelvink*, geb. Bredevoort .... 1672, † Neede 9 Aug. 1798, dr. van ***Herman Otto Roelvink,*** rentmeester der domeinen van de heerlijkheid Bredevoort, en ***Elsabé Maria Theodora Witten.***

Gevraagd aanvulling van het bovenstaande alsmede namen en data der ouders en het beroep van. den vader van voornoemden *Tieleman* ***ten*** *Cate.*

Z. v. H. D. W.

Colf. In **1640** wordt te Leiden een *Jacob Colf* aangetroffen, die daar lakenbereider was. Behoort deze tot de Betuwsche familie van dien naam?

U. S. *A.* WILLIAM J. HOFFMAN.

Donck (van der). (LII, 92). Bij mijn nazoekingen in het Bredasche Archief vond ik betreffende deze familie de navolgende acten:

Reg. 633 fol. 269.

„*Cornelis* van ***der Doncp eíí Agatha van Bergen,*** wettige houwelicxluyden" bekenden schuldig te zijn aan „*Johan Willemsen van* ***Bergen,*** oock schepen alhier", de som van zes honderd Rijnsguldens.

Zij verbonden daartoe hunne: „huijsinge, schuere, hovinge ende erffenisse, met alle haere toebehoorte, gestaen ende gelegen alhier binnen Breda, opte noortsijde van het Gasthuijseijnde".

Actum anno XVI^c ses eñ veertich, drij daegen in Martio.

Reg. 634 f". 294.

Sr. *Balthasar vañ* ***Donck*** transporteerde ten behoeve van „Jwe ***Agntha van der Donck,*** wede wijlen ***d'heer Eduwaert Hulst,*** 't gerechte sevenstepaert in ende van de drij huijsingen, oft woningen ende erven waervan d'een gent. den calveren dans, gestaen ende gelegen alhier binnen Breda, in de halstraete, hem comparant aanbestorven naer doode ende aflijvicheijt van zaliger Jw ***Johanna*** *Goijaerts,* sijne grootmoeder was".

Actum desen 5e April 1660.

Reg. 698 f". 146.

„D'heer *Adrianus* ***Hubertus van der Donck,*** Predikant tot *Geertruidenberg*", verkoopt aan Adriaan Peebergen en Willemina Cocx, echtelieden, het huis „het roodt Cruijs" staande op de Noordzijde van de Korte Brugstraat te Breda.

6 December 1697 was daarin gevest de vader van A. H. v. d. D., voornoemd, zijnde ***Marijnus Rochus van der D.,*** „waarvan A. H. v. d. D. eenig kind en erfgenaam is", aldus de acte van 17 Juli 1760.

Sr. ***Marinus R. v. d. D.*** wordt in de acte van 5-12-1697 genoemd: „Coopman".

Welhaast zeker is de predikant, voornoemd, identiek aan den in de vraag van den Heer Hoftmañ bedoelden *Adrianus Hubertus*, terwijl *Cornelis v. d.* ***D.*** en ***Agatha van Bergen*** mogelijk de ouders zijn van *Adrianus*, die 26 September 1638 te Leiden werd ingeschreven.

Breda. VAN ROOSMALEN.

Haasbaart (Haesbaert). (LII, 62, 92). Een nader onderzoek in het archief der Gemeente Amsterdam leverde de navolgende gegevens op:

1679. 1 Januari. ***Martinus Haasbaart*** is comen wonen bij *Antony Spieringh.* (Apothecarsgildeboek).

Ondertrouwd 2 Mei ***1681: Martinus Haesbaert,*** van Kasten, apotecar, oud 24 jaren, in de Lindestraat, ouders doot, geassisteerd met vooghts consent, en ***Antonetta Spiringh,*** van Bommel, oud 27 jaren, als voren, ouders doot, geassisteerd met ***Reynier van den Bern,*** haar neeff.

Handteekeningen : Martinus Haesbaert ; Antonette Spiringhs.

Ter zijde : Acte verleent den 18 Maij 1681. Dese personen syn op den 9 Maij oude stijl tot Westbroek getrout. Testis Ernestus van Harlingen, pred. aldaar.

(D. T. B. 508, fol. 186 verso).

1699. 1 Augustus. ***Martinus Haasebaard*** heeft zijn leerjaren begonnen onder Hermanus ***Meurs,*** voor 3 jaar, 1 Juli 1696; nu bij ***Jacobus*** van ***den Burg*** voor 2 jaren. (Apotheoarsgildeboek).

Ondertouwd 18 Maart 1707 Vrijdagh na de middagh: ***Martinus Haasbaart,*** van Amsterdam, oud 24 jaar, op Heregraft, geassisteerd met sijn moeder ***Antonetta Spieringh,*** en ***Veronica van den Burg,*** van Amsterdam, oud 27 jaar, woont als voorn, geassisteerd met haar vader ***Jacobus van den Burgh.***

Handteekeningen : Martinus Haasbaert ; Veronica van den Burgh. (D. T. B. 541, fol 42verso).

1707. 20 April. ***Martinus Haasbaard,*** van Amsterdam, apothequer, als getrout hebbende ***Veronica van den Burgh,*** dochter van ***Jacobus van den Burgh,*** apothequer en poorter. (Poorterboek).

Gedoopt Westerkerk 7 Juli 1713 door Ds. D'Outrien: ***Jacobus, zoon*** van ***Martinus Haasbaert en Veronica van den Burgh.***

Getuigen: ***Jacobus van den Burgh; Jacoba van den Burgh*** huysvrouw ***Willem Valckenier.***

Gedoopt Westerkerk 22 Maart 1716 *Anthonia Haasbaart.* (Ned. Leeuw 1934, k. 93).

Anna Clasina Haasbaart weduwe Cornelis ***van Castricum*** obiit 23 December 1800. Fl. 96.000. Eed door ***Christiaan van Orsoy,*** executeur.

(Collaterale successie, deel 64, fol. 46).

Uit dit laatste bericht kan men afleiden, dat ***Anna Clasina Haasbaart*** weduwe ***Cornelis van Castricum*** geene kinderen heeft achtergelaten.

(Ned. Leeuw 1934, k. 62).

Voor de spelling van den naam zie men liever de bovenvermelde handteekeningen (Haesbaert, Haasbaert) dan de inschrijvingen door kosters of stadhuispersoneel.

De plaats van herkomst van ***Murtinus Haasbaart,*** die in 1679 bij ***Antony Spieringh*** kwam wonen, is volgens zijne ondertrouwacte : Kasten. Bedoeld is waarschijnlijk: Kaster (Rijnprovincie).

V. W.

Halsema (van), Kan iemand mij inlichten over de afstamming van den vader van den rechtsgeleerde ***D. F. J. van Halsema*** (1736—1784), ***Frederik Willem [van] Halsema,*** zilversmid te Groningen, geboren 1682 te Loppersum en overleden 29 Mei 1767 op „Rusthoven" bij Wirdum (Gron.)? Ook over de vraag, of er familierelatie bestaat met ***Jacob Halsema,*** die, blijkens zijn grafzerk in de N. H. kerk te Baflo, gehuwd was met ***Johanna Elema,*** en te Lutke Saexum overleed 7 April 1687 ?

Ermelo. B. VAN HALSEMA.

Klein-Kuysten van Hoesen. *Nicolaas Martinus Klein,* geb. te? den?, beroep?, † te? den?, tr. te? den? ***Maria Catharina Kuysten van Hoesen,*** geb. te? den?, † te? den ? Hunne dochter ***Johanna*** Carolina ***Klein,*** geb. te? 27 Nov. 1768, † te? 13 Jan. 1863, tr. Harderwijk den? Mr. ***Frederik Christoffel Hermanus de Wolff van Westerrode.***

Gevraagd aanvulling van het bovenstaande.

Z. v. H. D. W.

Schorsch (de)-de Salis. Kan een onzer medeleden ook opgeven waar en wanneer omstreeks 1780—1790 gehuwd zijn ***Jean Paul de Schorsch,*** Zwitsersch officier in Ned. dienst, en ***Amarantha Carolina de Salis?***

Leiden. BIJLEVELD.

Villegas (de)- Lauder. (LII, 64). In de Groote kerk te Breda werd 14 Sept. 1676 ***Anna,*** dochter van Qeorge ***Lauder,*** Luitenant-kolonel en ***Rebecca Bruce*** gedoopt (Doopregister nº 2094 fol. 1v). ***George Lauder*** overleed aldaar 20 Juni 1716, begraven 23 Juni in de Gr. kerk. ***Rebecca Bruce † 31*** Dec. 1717, begr. 8 Januari 1718 in de Gr. kerk.

Uit dit huwelijk werden nog te Breda gedoopt:

Jan Alexander	***8*** Febr. 1647.
James	***14*** Dec. 1649.
David	21 April 1661.
Jenne	***7*** Aug. 1664.
Willem Hendrik	9 Maart 1669.
George	16 Aug. 1661.
Maria Willemine	***21*** Maart 1663.

Qinneken. D. C. J. MIJNSSEN.

Vos (de)-Bayard. Behoorde ***Judith de Vos,*** die omstr. 1604 Ds. *Lazare Bayard* huwde, tot de familie uit Zierikzee? Lazare's vader was daar langen tijd predikant en *Lazare* ook van 1601-1604.

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Wiltbanck. Gegevens uit de 17e eeuw verzocht betreffende dezen naam, voornamelijk betreffende ***Burmanus Erederick Wiltbanck,*** die in 1660 voorkomt.

V.S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

INHOUD 1034, No. 4.

H.M. de Koningin-Moeder †. — Bestuursberichten. — Het geslacht van Idsinga, door Jhr. Mr. P. A. J. van den Brandeler. — Het geslacht Gewin. door Mr. J. P. J. Gewin. (Vervolg). — Eenige rectificaties inzake de genealogie-Drabbe, door W. E. van Dam van Isselt. — Familie-aanteekeningen van Stapele, medegedeeld door Mr. J. H. Bvbau. (Slot,). — Korte mededeelingen: De oudste generaties van het geslacht' Slingerland; Geslacht Slingerland ; Geslacht (van) Teyens; Verbetering eener doopinschrijving (Aux Brebis); Van Alderwerelt; Gemeentewapen; Waterschapswapen; Adelsgunst. — Vragen en antwoorden: Bedloo; Bellinkhoven (von), van Bellinckhave; Bois (du) ; Braoonier; Broeke (van den)-van Sterwerd-Clockener; Cate (ten); Colf; Donck (van der); Baasbaart (Haesbaert); Halsema (van); Klein-Kuysten van Hoesen; Sohorsoh (de)-de Salis; Villegas (de)-Lauder; Vos (de)-Bayard ; Wiltbanak.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij. voorh. H. L. SMITS.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en 'Wapenkunde,

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen *en* correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverrndering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Corrcnpondentic, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk Òp, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 5. LIIe Jaargang. Mei 1934.

BESTUURSBERICHTEN.

Adreswijzigingen.

W. C. J. ALPHERTS . . . . . *Amsterdam-Z.* *Minervalaan 88.*
Mr. R. J. M. L. VAN ZINNICQ BERGMANN *Vught.* *h. „De Wolfswinkel", Breautélaan.*
Mr. J. H. BYBAU . . . . . *Warnsveld.* *h. „Berkeloord", Rijksweg 88.*
Ir. W. C. ENGELEN . . . . . *Delft.* *Oude Langendijk 34.*
J. K NAAP . . . . . *Medan.* *Pension Broekema,* Manyalaan.
P. C. LABRIJN . . . . . *'s-Gravenhage.* *Breitnerlaan 70.*
P. 8. VAN DER L ELY . . . . . *Eeemstede.* *Heemsteedsche Dreef 265.*
Mr. A. MACLAINE PONT . . . . . *Amsterdam-W.* Fam. *hotel de* Haas, *Tesselschadestr.* 23-25.
Mej. J. M. ROLOF . . . . . *Weenen.* *Hôtel Impérial.*
B. J. H. VAN R OOSMALEN . . . . . *'s-Qravenhnge.* *Kwikstaartlaan 4.*

De *64* kwartieren van wijlen H.M. de Koningin-Moeder.

(Zie de tabel in kol. 143-146.)

De 32 kwartieren van wijlen H.M. Koningin Emma werden in 1887 gepubliceerd in den IV^en Jaargang van het Algemeen Nederlandsch Familieblad als deel van de 64 kwartieren van Prinses (thans Koningin) Wilhelmina. In 1904 zag vervolgens te Berlijn de bekende ,Ahnentafel-Atlas (Ahnentafeln zu 32 Ahnen der Regenten Europas und ihrer Glemahlinnen)" van wijlen ons Eerelid Dr. Stephan Kekule von Stradonitz llet licht, die de gegevens in eerstgenoemden kwartierstaat aanmerkelijk verbeterde en aanvulde. Het is dit werk — naast eenige oudere bronnen — dat ons het materiaal verstrekte voor den in- dit maandblad opgenomen kwartierstaat.

Zooals de lezer zal opmerken, behooren de stamleelen van onze betreurde Koningin-Moeder nagenoeg tlle tot het edelste bloed van het Duitsche Rijk, de oakermat van het meerendeel der vorstelijke geslachten van Europa. (Ook het kwartier Koerland was Duitsch, aangezien de Hertogen van Koerland afstamden van Gotthard von Kettler, een Bergsch edelman, die in 1562 tot Hertog van Koerland en Semigallen werd verheven.) Bovendien waren alle in den staat voorkomende voorouders van H. M. van Protestantschen huize, met uitzondering van de Prinses van Thurn en Taxis (uit een oorspronkelijk Italiaansch geslacht), de gemalin van Hertog Karel 1 Alexander van Wurtemberg, die den Roomsch-Katholieken godsdienst beleed. Kwartieren als Habsburg, Lotharingen, Bourbon, Savoye, Braganza e.d. ontbreken hier dan ook geheel.

Opmerkelijk is voorts, dat onder H. M.'s voorouders geen geslacht zoo dikwijls vertegenwoordigd is als dat der Nassau's. Onder de 64 kwartieren treft men niet minder dan 10 stamdeelen Nassau aan. De band met ons Vorstenhuis treedt ook aan den dag in het feit, dat Koningin Emma zoowel van vaders- als van moederszijde van onzen Stadhouder Prins Willem IQ afstamde. Dit laatste brengt natuurlijk kwartierenverlies („Ahnenverlust") mede. In het geheel hebben de 64 kwartieren van H. M. slechts betrekking op 62 verschillende personen, waaronder er verscheidene zijn, die in nauwe familiebetrekking tot elkander stonden en bij verdere

uitwerking der stamdeelen het kwartierenverlies nog aanzienlijker maken.

De onderlinge verwantschap der Europeesche vorstenhuizen blijkt wel duidelijk uit het feit, dat twee of meer der in den staat vermelde voorouders van Koningin Emma ook tot het voorgeslacht behooren van alle zoowel tegenwoordig als vóór de staatkundige omwentelingen der 20ste eeuw in Europa regeereude Christelijke vorsten, met uitzondering slechts van den Vorst van Liechtenstein (van wien bij verdere uitwerking der kwartieren wel verwantschap met Koningin Emma valt aan te wijzen) en de zuiver-Slavische Koningen van Zuidslavië (Servië) en voormalig Montenegro.

Ten slotte wijzen wij nog op de bijzonderheid, dat tusschen de tijdperken, waarin het uiterste vaderlijke (1e) en het uiterste moederlijke (64e) kwartier leefden, ongeveer eene eeuw (= ± 3 generaties) gelegen is. Immers werd Graaf Christiaan Lodewijk van Waldeck en Pyrmont, die in 1668 de hand reikte aan Anna Elisabeth, Gravin van Rappoltstein, in 1635 geboren, terwijl Maria Louise Albertina, Gravin van Leiningen-Dagsburg-Heidesheim, sedert 1748 de gemalin van George Willem, Prins van Hessen-Darmstadt, eerst in 1769 het levenslicht aanschouwde.

VALCK LUCASSEN.

Het Geslacht Gewin,

door Mr. J. P. J. GEWIN.

(Vervolg van LII, 118.)

X. *Coenraad Gewin*, geboren te Amsterdam 3 November 1777, overleden te Oosterbeek 24 April 1831, werd in 1797 ingeschreven als student in de geneeskunde aan de Utrechtsche Universiteit, welke studie hij echter spoedig liet varen. Hij trouwde 14 September 1768 op den huize Warmtink bij Delden *Anna Maria Ledeboer,* geb. te Rotterdam 24 April 1783, overleden te Amsterdam 10 Juni 1840, dochter van *Hieronymus*, eerst subst. ontvanger van 's landsmiddelen te Hellendoorn, later lakenkooper te Rotterdam, en *Adriana Drost. Zij* werd begraven in de Oude Kerk te te Amsterdam, gelijk de registers vermelden, aan de Zuidzijde nr. 303, op 15 Juni 1840, na 11 uur 's avonds, koetsen f 14,75.

Na hun huwelijk woonden de echtelieden eenigen tijd op het Warmtink, doch vestigden zich later te Rotterdam, waar zij woonden aan de Nieuwe Haven, aanvankelijk in het huis, genummerd M. 308, later in het pand, gemerkt M. 246[134]). Zij bewoonden toen alleen in de zomermaanden het Warmtink [135]). Op de poort vóór het huis liet de Deldehsche predikant Ds. Siegmann in 1807 de volgende dichtregels plaatsen:

„Een eindperk vindt ons oog hier in de schoonste dreven.
„Maar eindloos is het verschiet van 't overgankelijk leven".

Hieraan liet Coenraad na den dood van zijn vader in 1808 de volgende regelen toevoegen:

„Mijn waarde Siegmann, ja ik zag mijn vader sterven,
„Een jaar sints Uwe taal hier elken wand'laar roert.
„Hij werd in dit geloof naar beter oord gevoerd
„En 'k leer slechts op zijn spoor hem zonder morren derven,
„Totdat in 't eindeloos verschiet,
„Ik eeuwig wederzien geniet".

[134]) Finale Admissie 1791—1805. Oud-archief Rotterdam. Naamlijst der Kooplieden der Stad Rotterdam 1808 en 1821.
[135]) Register der Verpondingen 1808. R. A. Pr. Ov.

Coenraad oefende te Rotterdam den lakenhandel uit, doch meer dan tot den handel gevoelde hij zich tot literaire, theologische en wijsgeerige studiën aangetrokken. In 1803 richtte hij met eenige anderen te Rotterdam een genootschap op onder de zinspreuk: Bijbelstudie en geschiedkunde zijn de eenige bronnen van ware orthodoxie. Hij was voorzitter en lid van verdienste der kring : „Verscheidenheid en Overeenstemming"[136]). Als zoodanig droeg hij bij de benoeming van Mr. W. Bilderdijk tot eerelid een aan hem opgedragen latijnsch gedicht voor, dat met, vele andere gedichten in het familie-archief is bewaard [137]).

Voorts vertaalde Coenraad „Mysticisme" van Borger uit het latijn, welke bekroonde vertaling hij kort vóór zijn dood voltooide.

Een slechte administratie van zijne bezittingen was oorzaak, dat zeer kort na den dood van zijne moeder het landgoed Warmtink, nadat het in vier generaties familiebezit was geweest, op 4 Juli 1816 werd verkocht, waardoor — in strijd met, zijns vaders wil — het goed in vreemde handen overging [138]). Als gevolg van dezen verkoop werden op 26 Januari 1817 mede overgedragen „de gestoelten in de Kerk te Delden, onder het Warmtink behoorende".

Uit voormeld huwelijk zijn negen kinderen geboren:

1. *Maria Gewin*, geboren te Rotterdam 12 Juli 1799, ongehuwd overleden te Amsterdam 6 Februari 1841. Zij woonde aan de Keizersgracht bij de Runstraat en werd in de Oude Kerk op 11 Febr. begraven in de Elisabethkapel „na 11 ure met de koets f. 16.76".

2. *Adriana Gewin,* geboren te Rotterdam 17 October 1801 en aldaar overleden 3 Januari 1803.

3. *Adriana Hieronyma Gewin,* geboren te Rotterdam 26 Januari 1804 en aldaar overleden 26 Maart 1804.

4. *Elisabeth Gewin,* geboren te Rotterdam 3 April 1805, overleden te Echteld 6 October 1844, trouwde te Rotterdam 2 November 1831 *Johannes Repelius*, predikant te Echteld, aldaar geboren 18 Juni 1806, overleden te Echteld 4 Juli 1863, zoon van *Franciscus Hermanus,* predikant, en *Maria Evermoed van den Ende.*

Hij hertrouwde *Christina Henrietta Diderica Ballot.*

6. *Hieronymus Ledeboer Gewin,* geboren te Rotterdam 16 Februari 1807. Ingeschreven als student in de rechten te Utrecht in 1826 en te Leiden in 1833, heeft hij zijne studiën niet voltooid. Als student nam hij deel aan den Tiendaagschen Veldtocht. Hij overleed ambteloos en ongehuwd te 's-Gravenhage 6 Januari 1848.

6. *Jan Christoffel,* volgt XI, Oudste tak.

7. *Adrianus Marius*, volgt XIbis, Jongere tak.

8. *Bernardus,* volgt XIter, Jongste tak.

9. *Johanna Cornelia Petronella Gewin*, geboren te Rotterdam 30 October 1816 en ongehuwd overleden te Utrecht 24 Maart 1886.

Oudste tak.

XI. *Jan Christoffel Gewin,* geboren te Rotterdam 29 September 1808, overleden te Stad Delden 10 October 1887, werd ingeschreven als student in de geneeskunde te Leiden. Wijl' deze studie hem echter niet,

[136]) Archief van het voormalig Genootsohap „Verscheidenheid en Overeenstemming". Oud-Archief Rotterdam.
[137]) Nagelaten geschriften. Familiearchief.
[138]) Prot. Not. Lantman te Borne, Nr. 107. Anno 1816. R. A. Pr. Ov.

bevredigde, koos hij een ambteloos leven, wijdde zich aan letterkunde en schreef verschillende romans, kindervertellingen en tijdschriftartikelen[139]).

Hij trouwde te Huissen G. 15 November 1834 *Justine Johanna Petronella* **van der Schooren,** geboren te Zutphen 24 April 1802, overleden te Huissen G. 12 Juni 1840, dochter van ***Johan Vincent,*** behoorende tot het geslacht van der Schooren, behandeld in Ned. Patr. 3e Jg., en *Simonetta Susanna* **van Wijck.**

Uit zijn voormeld huwelijk zijn geboren:

1. ***Anna Maria Gewin,*** geboren te Huissen G. 28 April 1835, ongehuwd overleden te Hengelo 0. 14 November 1928.

2. *Susanna* ***Simonetta*** *Vincentina* ***Gewin,*** geboren te Huissen G. 29 Mei 1837 en ongehuwd overleden te Stad Delden 30 Juli 1872.

3. ***Marinus*** volgt XII.

XII. *Marinus Gewin*, geneesheer te Delden, gedurende vurscbeidene jaren lid van den Gemeenteraad aldaar, lid van de Gezondheidscommissie te Hengelo, geboren te Huissen 6 Maart 1839, overleden te Barmen (D.) 9 Juni 1911.

Hij trouwde 1°. te Stad Delden 2 September 1868 ***Anna Sara*** *Salm,* geboren te Amsterdam 16 September 1842, 'overleden te Stad Delden 26 April 1870, dochter van ***Hendrik,*** assuradeur, en ***Margaretha*** *Stenvers.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Johan Christoph,*** volgt XIII.

Hij trouwde 2°. te Vorden G. 17 Augustus 1876 *Berendina Antonia Mellink*, geboren te Vorden G. 12 Januari 1843, overleden to Stad Delden 16 Maart 1918, dochter van ***Jan Willem,*** grondeigenaar, en ***Maria Sophia*** *Gallée.*

Uit dit huwelijk:

2. ***Maria Sophia*** *Gewin*, geboren te Stad Delden 29 Juni 1877, trouwde aldaar 26 Maart 1900 ***Julius*** *Friedrich Dicke*, architect te Barmen, geboren aldaar 21 April 1863, overleden te Barmen 12 Juli 1933, zoon van *Julius*, industrieel, en ***Elise Caroline*** *Flender*.

3. ***Jan*** *Willem* ***Anton,*** volgt XIIIbis.

4. ***Justinus*** *Pedro* ***Johannes,*** volgt XIIIter.

6. ***Marinus*** *Gewin,* geboren te Stad Delden 18 April 1883 en overleden te Vorden G. 17 September 1883.

6, ***Marinus Anne,*** volgt XIIIquater.

XIII. ***Johan Christoph Gewin,*** geboren te Stad Delden 14 Juli 1869, architect te Heidelberg, trouwde 1° te Stad Delden 3 Juni 1897 ***Olga Marie*** *Diepold*, geboren te München 17 Mei 1873, dochter van *Johann*, en ***Maria*** *Sedlmayer*, welk huwelijk door echtscheiding is ontbonden.

Uit dit huwelijk zijn 3 kinderen geboren:

1. ***Anna Sara Maria Gewin,*** geboren te Miinchen 27 Maart 1898.

2. ***Marinus*** *Ursul* ***Maria*** *Gewin*, ingenieur te Osnabrück, geboren te Neu-Pasing bij München 27 Augustus 1900.

3. ***Franciscus*** *Conrad Gewin*, geboren te Darmstadt 26 Maart 1906.

Hij trouwde 2° te 's-Gravenhage 4 Februari 1919 *Johanna Geziena Stork*, geboren te Losser 29 September

139) Vide Winkler Prins, Geill Enoyolopaedie.

1876, overleden te Hengelo 0.20 December 1926, dochter van ***Willem Jacob,*** industrieel, en *Eveline Willemine Warnaars* en weduwe van ***Henricus Johannes*** *Waller.*

Hij trouwde 3° te Amsterdam 1 Juli 1930 *Anna Cornelia* Salm, geboren te 's-Gravenhage 6 Augustus 1899, dochter van *Cornelis* ***Jacob,*** procuratiehouder eener Naamlooze Vennootschap, en ***Anna Nisie Schollen.***

Uit dit huwelijk:

Johan ***Christoph*** *Anso* ***Cor*** *Gewin*, geboren te Heidelberg 13 November 1931.

XIIIbis. Dr. ***Jan*** *Willem* ***Anton Gewin,*** arts te Stad Delden, geboren te Stad Delden 29 Juni 1878, trouwde te Heteren 31 Augustus 1916 *Leonarda Pieternella* ***de Meester,*** geboren te Heteren 18 Februari 1894, dochter van *Everhard* ***Dirk,*** eerst burgemeester van Strijen, later notaris te Heteren, en ***Maria*** *Jacoba* ***Stoop.***

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. ***Maria*** *Jacoba Gewin*, geboren te Stad Delden 10 September 1917.

2. ***Anna Veronica*** *Gewin*, geboren te Stad Delden 19 Juli 1922.

XIIIter. Mr. ***Justinus*** *Pedro Johannes Gewin,* advocaat te Almelo van 1912 tot 1916 en van 1916 af te Enschedé, geboren te Stad Delden 18 September 1880, trouwde te 's-Gravenhage 3 Augustus 1922 *Imène* ***Abrahamina Elisa Storm de*** *Grave*, geboren te 's Gravenhage 11 April 1897, dochter van *Iman* ***Willem,*** 1e luitenant der grenadiers en jagers, en *Elisa Copes van* ***Hasselt.***

XIIIquater. Mr. ***Marinus Anne Gewin,*** advocaat te Almelo van 1916 af, sedert 1916 mede kantonrechterplaatsvervanger aldaar, ridder in de Leopoldsorde van België, van 1914 tot 1917 in militaire functie, in 1916 als tweede luitenant en in 1919 als reserve-eerste luitenant, geboren te Stad Delden 2 Maart 1886 en overleden te Goslar in den Harz 25 Juli 1933, trouwde te Epe G. 14 Aug. 1919 ***Anna*** *Cornelia* ***Rauwenhoff,*** geboren huize West-Ravec te Epe G. 4 Juli 1896, dochter van ***Jan*** *Hendrik Charles*, grondeigenaar en lid der Staten van Gelderland, en *Johanna* ***Jacoba*** *Edzardina Cornelia Gelderman.*

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. ***Hans Christopher*** *Gewin*, geboren te Almelo 3 Juni 1920.

2. *Jan* ***Hendrik*** *Charles Gewin*, geboren te Almelo 8 Januari 1923.

Jongere tak.

XI. *Adrianus Marius Gewin* geboren te Rotterdam 9 Juli 1810, wijnkooper te Alfen a. d. Rijn, van 1841 'tot 1869 lid van den raad en kerkvoogd, sedert 1842 secretaris-kerkvoogd aldaar, overleden te Ruurlo 4 Mei 1872, trouwde te Vught op den huize Leeuwenstein 13 November 1834 ***Johanna*** *Jacoba Maria van Galen*, geboren te 's Hertogenbosch 20 Maart 1814, overleden te Ubbergen 10 Maart 1895, dochter van *Aldert*, contrôleur der indirecte belastingen, en ***Anna*** *Anthonia* ***Emilia*** *van Heurn.*

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. ***Anna Maria*** *Gewin*, geboren te Alfen a. d. Rijn 3 September 1835 en aldaar overleden 30 Mei '1846.

2. *Aldert* ***Anne Anthonius*** *Emilius*, volgt XII.

3. ***Johanna Jacoba Maria Gewin,*** geboren te Alfen a/d Rijn 24 September 1838 en ongehuwd overleden te Hattem 26 Naart 1880.

4. *Bernard Gewin,* geboren te Alfen a/d Rijn 24 Juni 1840 en ongehuwd overleden te Hengelo G. 31 December 1874.

5. ***Adrianus*** *Marius Gewin*, geboren te Alfen a/d Rijn 19 October 184 1 en aldaar overleden 17 Augustus 1842.

6. ***Adrianus*** *Marius*, volgt XIIbis.

7. ***Johanna Cornelia Petronella*** *Gewin*, geboren te Alfen a/d Rijn 21 Augustus 1845 en aldaar overleden 29 November 1846.

8. ***Johanna*** *Cornelia* ***Petronella*** *Gewin*, geboren te Alfen a/d Rijn 13 September 1846, overleden te Zelhem 30 Mei 19 14, trouwde te Hengelo G. 10 September 1886 ***Derk*** *Anthony Denzler,* landbouwer, geboren te Hummelo en Keppel 3 Juli 1852, overleden te Zelhem 14 Juni 1928, zoon van *Willem* ***Johannes*** en ***Cornelia*** *Geertruida Maassen.*

9. ***Louise*** *Ernestine* ***Maria*** *Gewin,* geboren te Alfen a/d Rijn 16 November 1847 en aldaar overleden 6 Juli 1848.

10. ***Louise*** *Ernestine* ***Maria Gewin,*** geboren te Alfen a/d Rijn 28 April 1849, overleden te Ubbergen 15 April 1893, trouwde te Hengelo 11 Mei 1876 *Jacobus* ***Andreas*** *Lodewyk* ***Millies,*** arts te Hengelo G., geboren te Leiden 30 Januari 1808, overleden te Zutphen 16 Februari 1881, zoon van ***Jacobus en Anne Bornet*** en weduwnaar van ***Sara Hendrika Zytsema.***

XII. ***Aldert Anne Anthonius*** *Emilius Gewin*, gep. majoor der inf. O.I.L., daarna gedurende 18 jaren lid van den raad van Vlissingen, voorzitter der Oudheidkamer ***en*** der gezondheidscommissie aldaar, geboren te Alten a/d Rijn 24 October 1836, overleden te Vlissingen 21 Maart 1906, trouwde te Vlissingen 8 Sept. 1888 ***Johanna*** *Wilhelmina* ***Adriana Vader,*** geboren te Wissekerke 20 September 1844, overleden te Vlissingen 27 April 1963, dochter van Dr. ***Abraham Catharinus,*** arts te Wissekerke, en *Saartje* ***Pieterse.***

XIIbis. *Adrianus Marius* ***Gewin,*** stationschef 1e klasse der Nederlandsche Spoorwegen te Vlissingen, ridder in de orde van Oranje-Nassau en begiftigd met verschillende buitenlandsche orden, geboren te Alfen a/d Rijn 2 December 1843, overleden te Vlissingen 12 Februari 1909, trouwde te Tiel 10 April 18'79 *Catharina Blom*, geboren te Tiel 11 April 184'7, wonende te Vlissingen, dochter van ***Dirk,*** beambte ter secretarie te Tiel, en ***Grietje Verwey.***

De huwelijken, sub. XII en XII bis genoemd, bleven kinderloos, zoodat deze jongere tak uitsterft.

Jongste tak.

XI. *Bernardus Gewin,* geboren te Rotterdam 21 Mei 1812, predikant te Utrecht, aldaar overleden 11 Maart 1873.

Als student aan de Leidsche Universiteit behoorde hij tot. den vriendenkring van Nicolaas Beets, Hasebroek e. a. Bij de Leidsche Maskerade, door Beets bezongen, vervulde hij een der hoofdrollen, die van Torquemada; in het corps der vrijwillige jagers-studenten trok hij in den Tiendaagschen Veldtocht mede.

In zijn studententijd begon hij ouder den pseudoniem Vlerk zijne „Reisontmoetingen van Joachim Polsbroekerwoud en zijne Vrienden", waarin hij op luimige wijze eene reis met zijne vrienden naar Zwitserland beschreef, een werk, waaraan hij zelf geringe waarde hechtte en dat hij slechts op aandringen van den uitgever in 1841 voltooide. Het werd spoedig uitverkocht en is in 1902 herdrukt [140]).

Hij trouwde 1°. te Oosterland 26 Aug. 1842 Louise ***Ernestine Maria Schutter,*** geb. te Oosterland 29 October 1805, overleden te Oud-Loosdrecht 14 November 1863, dochter van *Everard Egidius,* officier der grenadiers, daarna baljuw, later burgemeester van Oosterland, en *Clara Liens. Zij* sproot uit een geslacht, dat eertijds Fabritius was geheeten en vele officieren telde, onder wie drie harer ascendenten. Eene uitvoerige genealogie van het geslacht Schutter verscheen in het Maandblad „de Ned. Leeuw", Jaargang 1909.

Hij trouwde 2° huize Meer en Bosch onder Heemstede 19 Juni 1866 Jonkvr. ***Cornelia Mnrgnretha van Weede,*** geb. Amsterdam 23 October 1808, overleden te Utrecht 13 Aug. 1870, dochter van Jhr. ***Everard,*** Heer van Lutteke-Weede, ambachtsheer van Dijkveld en Rateles, griffier en lid der Eerste Kamer der Staten-Generaal, en Cornelia ***Maria van Lennep.***

Uit zijn eerste huwelijk:

1. ***Everard Egidius,*** volgt XII.

2. ***Anna*** Maria ***Gewin,*** geb. te Oosterland 14 December 1844, overleden te 's-Gravenhage 20 April 1927, trouwde te Utrecht 28 September 1871 ***Lodewijk Hendrik Frederik Creutzberg,*** predikant te Zeist, later te Hoogland, directeur van Meer en Bosch te Heemstede, geb. te Horssen 19 Sept. 1830, overleden te Hoogland 29 April 1893, zoon van ***Ludwig Gerhard Theodor,*** predikant, en *Wilhelmina* ***Sophia Charlotte Korten*** en weduwnaar van ***Wilhelmina Gerondina de Borst Verdoorn.***

3. Clara Gewin, geb. te Oosterland 4 Febr. 1848, overleden te Rotterdam 29 September 1889, trouwde te Utrecht 27 Mei 1874 ***Frederik*** *Adolph Hoefer*, officier der art., later generaal-majoor tit., directeur van het legermuseum Doorwerth, ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw etc., wonende te Zeist, geb. Sittard 14 April 1860, zoon van ***Pieter Jacob Gustav,*** predikant, en ***Frederica Jacobina Catharina Hieff.*** Hij hertrouwde ***Cornelia Martina*** Barones ***van Heemstra,*** hofdame honoraire van wijlen H. M. Koningin Emma.

X111. ***Euerhard Egidius Gewin,*** predikant te Utrecht, ridder in de Orde van Oraxije-Nassau, geb. te Oosterland 22 September 1843, overleden te Utrecht 26 Juli 1909, trouwde te Zeist 20 Juli 1871 ***Albertine Christine van Woensel Kooy,*** geboren te Amsterdam 21 November 1843, overleden te Utrecht 7 April 1913, dochter van ***Joannes,*** mede-oprichter en commissaris der Kasvereeniging te Amsterdam, en ***Albertine Christine van Rossum.*** Haar grootvader Joannes Kooy, de oude, directeur der Ned. Handelmaatschappij, had twee zoons: Joannes Kooy voornoemd, uit wien de tak van

[140]) Vide. Engvcloaaedie van Winkler Prins en Oosthoek. **Biographisch Woordenboek** van Protestantsohe Godgeleerden in **Nederland**, Dr. de Bie en Mr. Loosjes. **Frederiks** en van den Brande, Biografisch Woordenboek en **Boekzaal** passim in **voce** B. Gewin.

Woensel Kooy en Barend Kooy, industrieel te Amsterdam, uit wien de tak van Marwijk Kooy sproot.

Uit dit huwelijk:

1. Bernard, volgt XIII.

2. *Susanna Maria Gewin, geboren* te Abcoude 21 Mei 1874, overleden te Utrecht 6 Maart 1929, trouwde te Utrecht 17 Sept. 1896 Dr. *Cornelis Didericus Cramer*, arts, geneesheer-directeur van het Diaconessenhuis te Utrecht, officier in de Orde van Oranje-Nassau, geb. te Amsterdam 10 Oct. 1866, zoon van Dr. *Jacob*, hoogleeraar, en *Simonia Louise Lagerwerff.*

3. *Joannes*, volgt XIIIbis.

4. *Everhard Egidius*, volgt XIIIter.

6. *Albertine Christine* Gewin, geb. te Utrecht 16 Maart 1886, wonende te Utrecht.

XIII. Mr. Dr. *Bernard Gewin*, advocaat, lid van de Staten van Utrecht, schrijver van verschillende juridische werken en tijdschriftartikelen, geb. te Abcoude-Proosdij 5 Mei 1873, ongehuwd overleden te Utrecht 16 Aug. 1911.

XIIIbis. D r. *Jo a n n e s G e win*, arts, dirigeerend geneesheer van het Nederlandsch Hervormd Diaconessenhuis te Amsterdam, geboren te Abcoude 30 Maart 1877, overleden te Amsterdam 26 December 1923, trouwde te Bilthoven 30 Maart 1910 *Clasina Josinn Ida Maria Hillegonda Mijnssen*, geboren Nieuwer-Amstel 5 Aug. 1884, dochter van *Jacob Jan*, directeur der Glasfabriek Leerdam, en *Clasina Hillegonda de Graaf.*

Uit dit huwelijk:

1. *Clasina Jacoba Hillegonda Gewin*, geb. te Amsterdam 18 Mei 1911.

2. *Albertine Christine Gezin*, geb. te Amsterdam 26 October 1913.

3. *Elisabeth Jacoba Gewin*, geb. te Amsterdam 13 Sept. 1916.

4. *Everhard Egidius Gewin*, geb. te Amsterdam 2 Aug. 1917.

XIIIter. Everard *Egidius Gewin*, letterkundige, wonende te Bilthoven, geboren te Abcoude 1 Mei 1879.

Het moge aan het slot dezer genealogie wellicht niet overbodig zijn, de aandacht te vestigen op de fouten en onvolledigheden der vroegere literatuur, die door het onderzoek zijn uitgewezen.

Het reeds in den aanhef aangehaalde artikel in „de Wapenheraut" van 1897 wemelt dermate van fouten en is zóó onvolledig, dat rectificatie en aanvulling onmogelijk is en dit artikel uit de genealogische literatuur zou moeten worden geschrapt.

Voorts is door de jongste navorschingen bewezen, dat de omschrijving van het familiewapen in het „Armorial Général" van J. B. Rietstap onjuist is. Weliswaar stemt de wapenbeschrijving in dit werk overeen met een wapenzegel van 1777 — dat wederom afwijkt van het cachet, door den zoon van den Nederlandschen stamvader onder meer in 1736 gebruikt —, doch geen van beide wapens stemmen overeen met het bovenomschreven wapen van den ascendent Georg Gewin, rechter te Merseburg.

Ook Ned. Patr. 3e Jaargang behoeft eene zelfde rectificatie der wapenbeschrijving en voor wat de stamreeks betreft, aanvullingen. Bovendien is thans gebleken,

dat het geslacht niet — zooals in Ned. Patr. is aangegeven — zijn oorsprong in Saksen heeft, doch dat als bakermat vooralsnog dient te worden aangenomen de stad Straubing in Neder-Beieren, hoewel volgens deskundige meening de geslachtsnaam Gewin ook dàár niet kan zijn ontstaan.

Waar bij het voorafgegane onderzoek telkens de beweegredenen konden worden opgespoord, welke aanleiding gaven tot verandering van woonplaats, kon tot nu toe nog niet worden nagegaan, welke factoren in 1601 hebben medegewerkt tot de benoeming van Andres Gewyn, Straubinger van geboorte, tot hofdignitaris te Dresden.

Wellicht zal een voortgezet onderzoek in de Beiersche, eventueel in het huisarchief der Saksische hertogen, zulks nog kunnen ophelderen.

Omtrent de in de tweede helft der 15e eeuw in Straubing vertakte familie Gewin, waartoe de Saksische stamvader behoorde, zijn nog slechts eenige bronnen geraadpleegd, zoodat de mogelijkheid tot opsporing van hare herkomst en eventueele verwantschap met het gelijknamige Heilbronner patriciërsgeslacht nog niet uitgesloten mag worden geacht.

Aanvulling *en verbeteringen.*

In den tekst:

VIIIbis. *Jan Christoffel Gewin*, overleed te Delden in 1764, hetgeen is af te leiden uit de navolgende bronnen. In het register van het hoofdgeld der stad Delden, opgemaakt 24 Mei 1764, komt voor: „d'Heer J. C. Gewin 6 personen", in dat van 1766 staat terzelfder plaatse : „Juffrouws Gewin 6 personen." Hij woonde dus tezamen met zijne beide zusters Maria Benigna en Maria. In de met December 1764 aanvangende registers der collaterale successie komt hij niet voor, zoodat de aangifte kort te voren moet zijn geschied.

In de bronnen:

Noot 92. Het raadsprotocol dor stad Delden berust niet in het rijksarchief, doch in het gemeentearchief dier stad.

Noot 93. De woorden „en der Vuursteden" moeten vervallen.

Noot 109. Toe te voegen: „Keurboek der Kleine Steden 1748 -1794" R. A. prov. Ov.

Noot 113. Moet luiden „als voren (112)".

Noot 116. Moet luiden „als voren (115)".

Noot 117. Moet luiden „als voren (116)".

Eenige rectificaties inzake de genealogie-Drabbe,

door W. E. VAN DAM VAN ISSELT.

(Vervolg van LII, 117.)

6. Cl. 3. *Jacob Drabbe.* Ged. te Zierikzee 12 Maart 1643. Hier volgen zijn 3 huwelijken, omdat deze in verband staan tot de quostie, welke ons hier bezighoudt en omdat daaromtrent in De Wapenheraut 1918, blz. 332/3 enkele onjuistheden of drukfouten zijn ingeslopen:

1° Ondertrouwd 16 Juni, tr. 6 Juli 1668 te Axel *Jacobus Drabbe*, j.m. van Zierikzee met *Lysebeth Overdulve* van Bresies [= Breskens] [10]). De toevoeging „van Zierikzee" maakt het zeker, dat de acte dezen *Jacob Drabbe* geldt en sluit den later te vermelden *Jacobus D.* [van Renesse] uit.

[10]) **De acte,** eertijds door een ander mij als „niet le vinden" opgegeven, heb ik sedert dien gevonden. Zie ook „De Nederlandsche Leeuw", 1888, blz. 100 (Caland).

2° Ondertrouwd te Zierikzee don 26 dito (Juni 1673) ***Jacobus Drnbbe,*** wedr en *Levina Bruynvis*, J.D., beyde van Z'zee" [11]). In margine staat: „getrout den 20 July" [1673].

Zij was te Zierikzee als volgt gedoopt:

„ Den 10 December 1661.

(Eind) *Levina.*

Vader. *Cornelius Bruynvisch.*

Moeder. ***Adriana de Hubert".*** De moeder heette de *Huybert*, het kind werd genaamd naar hare tante *Levina* ***de Huybert*** [12]), die dan ook werd vermeld onder de doopgetuigen. Voor haar ouders zie men de Vos, 242/3. De vader was predikant te Zierikzee 1650/2, waar hij in laatstgenoemd jaar overleed, de moeder een dochter van Mr. *Eewoud* de *Huybert*, raad, schepen en secretaris van Z'zee (de Vos, No. 76.).

Levina Bruynvisch overleed in 1693, hetgeen blijkt uit de afwikkeling van haar boedel. Waarschijnlijk hield haar overlijden verband met de geboorte van het vierde kind *Catrina* (6. B². 4), ged. te Zierikzee 19 April 1693.

Notulen Weeskamer Zierikzee :

25 Sept. 1693. Sr. ***Jacobus Drobbe*** verklaart den inventaris zijner overleden vrouw, juftr. ***Levina Bruynvisch***, niet te kunnen inleveren, daar zijn zwager Ds. *Cornelis Bruynvisch* de huwelijksvoorwaarden bezat; hij verzocht de Weeskamer aan dezen om dat stuk te willen schrijven [13]).

3° Trouwboek Yonnemaere [= Zonnemaire] :„ 1694. Op den 21 Juny syn alhier getrout ***Jacobus Drabbe***, wedr van Zierikzee, met juffr. ***Maria Ruyte,*** j.d. van Amsterdam; met attestatie van Zierikzee". Omtrent dit huwelijk vindt men te Z'zee: „Ondertr. 21 Mei 1694 ***Jacobus Drabbe,*** wedr van Z'zee.

Maria Ruile, j.d. van Amsterdam. Attestatie gegeven na Zonnemaere den 7 Juny" [1694]. Uit de vermelding: „van Zierikzee" in beide acten blijkt, dat dit huwelijk dezen *Jacob* ***Dmbbe*** geldt. Hierna zal uit de afwikkeling van zijn boedel nog overtuigender blijken, dat *Levina* ***Bruynvisch*** en ***Maria Ruyte*** met denzelfden *Jacob* ***Drnbbe*** zijn getrouwd geweest.

Volgens de Vos, 326 was ***Maria Ruyte,*** geb. Amsterdam, begr. Z'zee 18 Nov. 1726, dochter van ***Lieven Ruyte***, ged. Z'zee 10 Nov. 1619, ondertr. 28 Dec. 1642 *Johanna Plasschaert, j.* d. van Middelburg. Inderdaad vermeldt het doopboek van de Nieuwe Kerk te Amsterdam 5 Nov. 1648 den doop van ***Maria,*** dochter van *Levyn Ruyte* en ***Johanna Plasschaert*** door Ds. Holbeeck. Getuige : ***Agate Ruyte*** [14]).

„ ***Jacobus Drabbe***" wordt als doopgetuige vermeld bij den doop te Liefkenshoek van 2° *Adriaan*, ***14*** Maart 1683, 5° *Cornelia*, 24 April 1689 en 7° *Cornelia* ***Abigaël*** ***7*** Juni 1693, kinderen van Ds. ***Cornelis Bruynvisch*** en *Abigaël* ***de Ridder*** [15]). Het is niet absoluut uitgesloten, dat een en ander zijn jongeren germain-neef ***Jacobus*** van kol. 148/9 betreft.

Begraven te Zierikzee: „April 1696 :

N° 270 (N" v/h graf). Sr ***Jacobus Drabbe*** is begraven den 6 dito in de Suytkerck [St. Lievens Monsterkerk] voor de vonte de derde gravinge en is een nieuw graft en is twee graven diep. Comt voor de koop en de openinge £ 6 : 10 : —".

Uit de notulen van den raad van Zierikzee blijkt, dat ***Jacobus Drabbe*** aldaar landrechter is geweest, echter alleen in 1696, jaar van zijn overlijden.

Notulen Weeskamer Zierikzee: 1 Mei 1696. Oudburgemeester Johan van Couwenburgh, Ds. Cornelis Bruynvisch [16]) en Johannes Commersse vragen aan de Weeskamer goedkeuring op het tusschen de weduwe en de *weezen* [17]) van ***Jacobus Drabbe*** opgemaakt contract ter voorkoming van processen en moeilijkheden [18]). De Weeskamer deed dat niet, doch wilde eerst behoorlijk staat en inventaris van den boedel ontvangen. Tegelijkertijd werd vergunning verleend om de beesten en meubelen te laten verkoopen op 6 en 7 Mei d. a. v.

Men zou uit dit laatste ten onrechte kunnen afleiden, dat *Jacob(us)* ***Drabbe*** boer was. De heer de Vos schreef mij dienaangaande : „De vermelding van verkoop van „beesten" komt zelfs bij aanzienlijken, schepenen, raden, enz. dikwijls voor. Zij hadden soms hofsteden of weilanden met vee erin, zonder dat ze in eigenlijken zin landbouwers waren. Drabbe zal geen landbouwer geweest zijn" [dus: burger of poorter]. Ook zijn functie van landrechter, het feit, dat hij meermalen Sr Drabbe wordt genoemd en de wijze van begraven van hem en zijn derde echtgenoote wijzen daarop.

4 Mei 1696. Juffr. ***Maria Ruytte*** levert in den inventaris haars mans ***Jacobus Drabbe*** ten overstaan van de naaste vrienden der weezen, de bovengenoemde 3 heeren. Tegelijkertijd goedgevonden, dat de Hr Gillis Clement administrateur in dezen boedel zal zijn en in dien van juffr. ***Catharina de Witte.***

8 Mei 1696. Bedoelde vrienden deelen mede, dat wijlen Sr ***Jacobus Drabbe*** uit den boedel van juffr. ***Catarina de Witte*** had ontvangen een som van tusschen de £ 1000 en £ 1100 ; of het daarom niet dienstig was den boedel te aanvaarden onder benefice van inventaris? [19]) De Weeskamer stond zulks toe. Voorts werd wegens weigering van den heer Clement om administrateur te zijn en de verklaring van Ds. Bruynvisch, dat hij naar huis moest, tot administrateur aangesteld Sr Cornelis Hayman [20]).

Jacob Drabbe's derde vrouw overleed medio Nov. 1726 te Z'zee. Haar begraafacte luidt: „November 1726. Juffr. Maria ***Ruyte,*** wed. van Sr ***Jacobus Drabbe,*** is begraven den 18 ditto in de St. Jacobs cappel aan de Zuytsyde, met den hoofde aen de Oostpilaare van het hooge choor,

---

[11]) **In een duplicaat ondertrouwboek, mede van zeer ouden datum, staat XXV Juny.**

[12]) **Zie voor haar de Vos, 242/3.**

[13]) **Hieruit volgt, dat de reeds eerder genoemde Ds. *Cornelis Bruynvisch* (de Vos, 243 en 292) een zoon had met denzelfden voornaam, die ook predikant was. Deze wel te onderscheiden van den iets verder te noemen Ds. *Cornelis Bruynvisch* (o. m. predikant te Liefkenshoek), zoon ven Ds. *Adriaan B.*, die laatstelijk (1653/76) predikant te Z.zee was (Navorscher, 1889, blz. 442/3).**

[14]) **De Vos, 326: *Aagje Ruyte*, tante van de jonggeborene.**

[15]) **Navorscher, 1889, blz. 442/3.**

[16]) **D. w. junior, vermeld in noot 13. De vader, geb. 1.624, was reeds 29 Sept. 1652 te Z.'zee overleden (de Vos. 243).**

[17]) **D. w. de 4 kinderen uit het 2e huwelijk *Amplonia* (= Apollonia), Cornelis, *Adriaen en Catrina* (6 B 2 t/m 4), toen vermoedelijk allen nog in leven.**

[18]) **Op een minder goede verstandhouding tusschen J. Drabbe en de familie zijner 2e vrouw wijst reeds het in kol. 139 vermelde officieel opvragen van haar testament.**

[19]) **Zie omtrent deze *Catarina* de *Witte* aanstonds.**

[20]) **Zie *voor* hem de Vos, 198. H. was te Z.'zee o.m. notaris en weesmeester.**

onder een blauwen sark, daar *Lieven Ruyte op* staat [haar vader]; comt voor de openinge £ 1 : 10: —, berry huyr £ —: 12 : —". In margine staat: N° 126 (n° van het graf); 12 draagers." Zij is derhalve niet begraven in het dubbel graf, dat in 1696 bij den dood van haar echtgenoot was gekocht (kol. 140).

De vier kinderen van *Jacob Drabbe* en van diens tweede echtgenoote *Levina Bruynvisch, door mij* behandeld Wapenheraut 1920, blz. 145/47, geven geen aanleiding tot nadere mededeeling.

Wie *Catharina de Witte* bovenvermeld was, heb ik niet met stelligheid kunnen bepalen. Een genealogie de Witte is noch op het Rijks-, noch op het Gemeentearchief te Middelburg aanwezig. Daar de boedels van haar en van *Jacob Drabbe door* denzelfden persoon werden behandeld en deze Drabbe van haar geërfd of geleend had, zullen zij waarschijnlijk aan elkaar verwant zijn geweest. Ik vermoed, dat zij een zuster was van *Christinen Drabbe's* eohtgenoote *Apollonia de Witte,* temeer omdat zij genoemd wordt als getuige bij den doop van een kind van genoemd echtpaar in 1644 te Renesse (kol. 148). Voorts wordt *Catharina de Witte* (dezelfde?) genoemd als getuige bij den doop van twee kinderen van *Jacob Drabbe* en *Levyna Bruynvisch* in 1674 en 1686 te Zierikzee [21]).

De Vos vermeldt slechts eenmaal eene *Catharina de Witte,* nl. op blz. 492 als j. d. van Bergen op Zoom, tr. 1.2 Dec. 1666 te Zierikzee *Armand de Clercq* (diens 2e vrouw) ; verder daar nihil omtrent haar ; ook genoemde Schr. vermoedt, dat zij een zuster is *van Apollonia de Witte,* al was de eerste „van Bergen op Zoom", de laatste „van Zierikzee" (kol. 142).

De doop van *Catharina de Witte* is door mij nagespoord in de Hervormde doopboeken te B. o. Z. van 1 Jan. 1618 t/m Juli 1640; later was in verband met haar huwelijk einde 1666 niet noodig. Familie de *Witte* kwam in de eerste helft der 17e eeuw nogal te B. o. Z. voor. Daar lieten doopen:

V. *Jaspar Anthoniss. de Witte.* M. *Cornelia Stevens*:
2 Jan. 1622 *Johannes;* p. Jan Anthoniss. de Witte.
12 Nov. 1624 *Pieternelleken.*
26 Feb. 1629 *Anthoni;* ditmaal staat de moeder ingeschreven als *Neeltken Willems*; veel later is daarboven in inkt gesteld: *Stevens.*

V. *Jan Willemss. de Witte.* M. *Neeltken Jans.*
30 Jan. 1624 *Josyntken.*

V. *Wouter de Witte,* notaris. M. *Elysabet Durieu (du Rieu)*:
6 Jan. 1627 *Willem.*
15 Maart 1628 *Jobina* ; onder de getuigen : Anthoqi Mertens de Witte.
3 Aug. 1631 *Wilhelmus.*
8 Juni 1633 *Hendrick.*
6 Dec. 1634 *Johannes.*
26 Sept. 1636 *Wilhelmus.*
20 Juni 1638 *Elisabeth.*

De doop van *Catharina de Witte* is derhalve niet aangetroffen. Ik vermoed echter, dat baar betreft:
V. *Jan de Wit.* M. *Jacomyntgen van de Voorde:*

[21]) De Wapenheraut, 1920, blz. 145/6 (genealogie Drabbe).

24 Juli 1633 *Catelyne,* pr. capt. Diderick Swaelhoff, Elisabeth Diricx, Elisabet Segers.

Het is bekend, hoe slordig oudtijds ook met eigennamen werd omgesprongen. In kol. 148 komt de familie tweemaal voor als *Witte.* De naam *de Wit* kwam destijds te B. o. Z. bijna niet voor. Zeer wel mogelijk is het derhalve, dat de vader *Jan de Witte* was, reeds genoemd in de eerstvermelde doopacte dd. 2 Jan. 1622. *Catharina de Witte zou* dus 23½ jaar oud zijn geweest, toen zij de tweede vrouw werd van *Armand de Clercq.*

Wij komen thans tot:

4. ***A.*** 7. ***Christiaen Drabbe,*** waarna zijn betrokken zoon.

Ged. te Bergen op Zoom 7 Sept. 1616. Zijne moeder stierf „in de craem" [22]). Tr. als j. m. van B. o. Z. te Zierikzee 16 Juni 1643 ***Apoltonia de Witte, j.*** d. van Zierikzee.

Volgens de Vos, 290 is hij brouwer geweest te Renesse. In 1646 wordt hij daar als schepen vermeld, „*Kosteiaen Drabbe".* Wellicht is hij met zijn hiervóór genoemden ouderen broeder *Matthijs* als jongere compagnon of als leerling-brouwer in 1639 meegekomen van B. o. Z. naar Zierikzee en later [nl. in 1644] overgegaan naar Renesse?

Fragment-schepenregister van Renesse 1644/53: „27 Juli 1644. Mons* ***Cersteiaen Drabbe*** koopt van Jacomynken Cryns, wed. van Aryaen Clase Coster en hare 3 weezen voor £ 626 een huis, schuur en brouwerij met alle ap- en dependentiën, tonnen, vaatwerk, enz. aan de Oostzijde van het dorp Renesse, op ambachtsheeren erreve". Dat dit betrekking heeft op den hier behandelden *Christiaen Drnbbe* blijkt overtuigend door de volgende acte uit vermeld register :

„5 Jan. 1647 compareert voor schout en schepenen in Renisse Mr ***Kasteiaen Drabbe,*** brouwer alhier, den weloken becende ende beleet schuldich te wesen ter rechter schult aen den E. Hr. *Jacop Drabbe* d'oude, syn vader, Heer Burgemeester van de stat Bergen op Soom [3. A. 1], mitsgaders ***Adryaen Drabbe*** [4. A. 2], Heer schepen der selver voorss. stede van Bergen op Soom ende ***Justus Turcq*** [gehuwd met zuster *Clara Drabbe 4.* A. 6] ende *Jacop Drabbe de* jonge, rentmeester der stadt Breda [4. A. 1], *Matis Drnbbe,* brouwer tot Zierixzee [4. A. 6, hiervóór behandeld], de somme van 'twelf hondert ende vyftich carolus gulden met de kosten van dien, ende noch voor de somme van hondert vyftich ponden Vlaems met den intrest van dien tegens den penninck twintich [23]). *Christiaen Drabbe* beloofde die sommen terug te betalen „aen syn voorss. vader, broeder ende swager voorschr." Daarvoor verbond comparant „zyn brouwerij met huis met ap- en dependentiën, al zijne goederen, enz., staende op de Oostsyde den darpe op ambachtsheeren ereve".

Twee en een half jaar na aankoop van de brouwerij bedroeg Drabbe's schuld blijkbaar minstens 2½ maal de koopsom van het geheel. Dat men destijds te Renesse geen bier dronk, valt nauwelijks aan te nemen. Drabbe zal derhalve te lijden hebben gehad door de concurrentie

[22]) Memoriael van den oudsten broeder *Jacob Drabbe (4.* A. 1 ; 1633 schepen te B. o. Z., 1637 te Breda, burgemeester aldaar 1652/7), door mij medegedeeld in Taxandria, XXVI.

[23]) Een Carolnsgulden was de *gewone* gulden, een pond Vlaamsch had de waarde van f 6. De eerste was een munt, de tweede slechts een rekenwaarde; zij werden willekeurig door elkaar gebezigd; zooals hier blijkt soms in èène acte,

De 64 Kwartieren van wijl

H. M. de Koningin-Moeder.

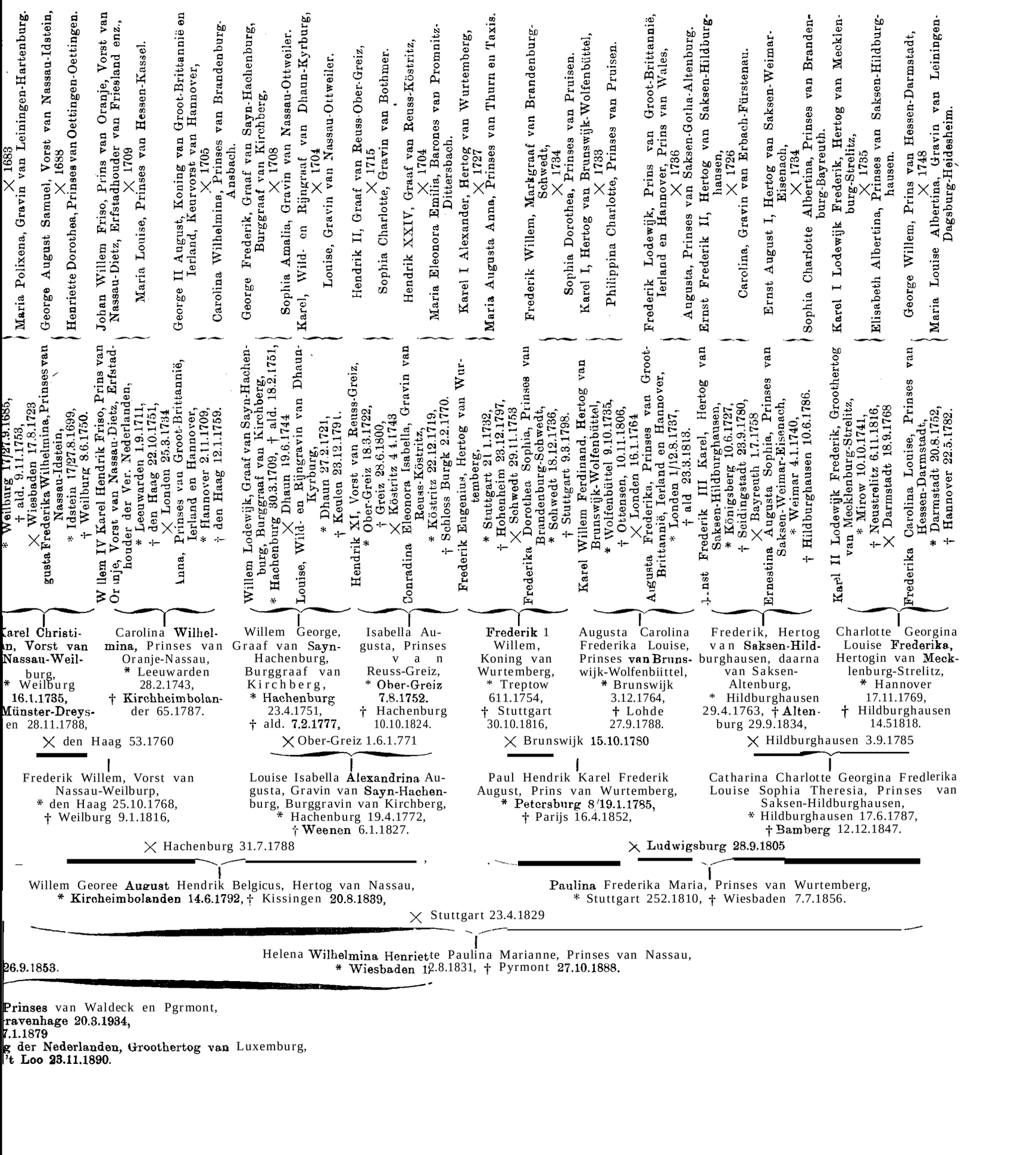

of hij verstond zijn vak niet. In elk geval vormen de vermelde gegevens een verklaring voor zijn verderen levensloop, want *Jacob* Drabbe de jonge [4. A. 1][24]) teekende in het reeds genoemde Memoriael aan: „Den 6en Nov. 1660 is myn broeder ***Christiaen voor*** opper-assistent naer Oost-Indien wt Seelant met. een jacht 't seyl gegaen". Christiaan ging zijn geluk' in geheel andere streken en in een geheel andere functie beproeven. Volgens het Uytloopboekje lö03 tot 1700 der 0.1. Compie voer 6 Nov. 1650 uit de Wielingen naar 0. Indië uit het jacht Tayoan van Kamer Zeeland. In de „Lyste van de Nederl navale macht in India bevonden op 20 Jan. 1662" staat „'t jacht Tayouan, 140 last, aangekomen in 1661" vermeld onder „Tayouan, Japan ende Formosa" (Overgecomen brieven, 1662. Eerste boek). Het is derhalve daarheen doorgevaren. *Christiaen* ***Drabbe*** komt in genoemd boek echter niet voor onder de lange lijst van de Compies dienaren van de verschillende comptoireu; hij is derhalve wellicht reeds op de reis overleden dan wel spoedig uit den Compagniesdienst getreden? Vermoedelijk zijn zijn vrouw — zoo deze in 1660 nog in leven was — en zijn kinderen niet mede naar Indië vertrokken.

Nasporingen, verricht voor het schrijven van dit artikel, deden mij nog 2 kinderen van dit echtpaar vinden, zoodat thans kunnen worden opgegeven :

5. Cs. o. ***Christinu Drabbe.*** Ik vermeldde haar in Wapenheraut 1918, blz. 399 als *vermoedelijk* een kind van *Christiaen* ***Drabbe.*** Haar herkomst van Zierikzee staat vast uit haar aanstonds te vermelden huwelijksinschrijving; echter heeft de heer de Vos haar doop aldaar niet kunnen vinden. In het doopboek komt een hiaat voor van 17 Nov. 1644 tot 4 Aug. 1646. Nu zijn er 2 mogelijkheden:

a. haar doop viel tijdens dezen hiaat. Dan moet zij een kind zijn van ***Christiaen Drabbe,*** dat genaamd is naar den vader. Deze trouwde 16 Juni 1643 te Zierikzee en liet 18 Dec. 1644 te Renesse een hierna te vermelden kind doopen. Het is niet ***absoluut*** uitgesloten, dat *Christina* daaraan vooraf zou zijn gegaan. *Matthijs* ***Drobbe*** (kol. 117) liet 6 Oct. 1644 te Zierikzee een kind doopen; het is nagenoeg uitgesloten, dat hij vóór 4 Aug. 1645 weer een kind liet doopen;

b. haar doop is door een verzuim of vergissing niet ingeschreven [25]). Ik houd deze onderstelling voor waarschijnlijker dan de eerste, daar *Christina* niet goed te plaatsen is als een nog ***te Zierikzee geboren*** dochter van ***Christiaen Drabbe,*** die zich waarschijnlijk reeds medio 1644 te Renesse heeft gevestigd (kol. 142). Is men voor haar doop niet meer gebonden aan vorenvermelden hiaat van 9 maanden, dan wordt het verder zeer waarschijnlijk dat zij een dochter was van ***Matthijs Drabbe,*** die tusschen Aug. 1655 en April 1659 is verhuisd naar Axel (kol. 117). Omtrent het huwelijk van *Christina* ***D.*** vindt men daar nl.: „ondertrouwd te Axel 24 April 1671 ***Joannes de Pree, j.*** m. van Axel, ***Christyna Drnbbe, j.*** d. van Zierikzee."

[24]) De Wapenheraut. 1917. **blz. 493 e. v.**

[25]) De doop van *Johan* **de' *Witt* is nimmer gevonden, De doop vac een** mijner **voorvaderen, Mr. *Willem van Dam,* advocaat., later bewind,** hebber **der O.I.** Comp.ie **(aan huis gedoopt) is geheel** fout **overgenomen in het doopboek der Remonstrantsche gemeente te** Amsterdam: zoo **zullen ook wel doopbriefjes omtrent** aan **huis** gedoopten **niet 'zijn overgenomen.**

In margine : „getrouwt [te Axel] den 18 Mey 1671".

Matthijs ***Drabbe*** trouwde 28 Dec. 1638 te Bergen op Zoom en werd 30 Maart 1639 poorter van Zierikzee [verg. kol. 117); hij liet aldaar doopen: 1° *Marinis* 18 Sept. 1639; 2° *Fransoys* ***23*** Aug. 1641; 3° ***Jacob*** 12 Maart 1643; 4° ***Dierick 6*** Oct. 1644. Vóór of tusschen deze kinderen is voor *Christina* geen plaats. Daar ***Matthijs D. 17*** Sept. 1649 te Bergen op Zoom hertrouwde, zal zij het 5e kind zijn geweest, geb. 1646, 1647 of uiterlijk 1648. Zij werd dan genaamd naar haar oom ***Christiaen D.*** en was bij haar huwelijk 25 tot 23 jaar oud, wat alleszins aannemelijk is. Wij sluiten haar dus uit bij de kinderen van *Christiaen* ***Drabbe*** × ***Apollonia de Witte,*** en krijgen nu:

6. C2. 1. ***Anthony Drabbe.***
Gedoopt te Renesse 18 Dec. 1644.
Vader: ***Christiaen Drabbe.***
Moeder : ***Apolonia Witte.***
Kindt : ***Anthony.***
Getuyghen : ***Jacob Drabbe*** [3. A. 1. de grootvader, toen nog in leven, of de oom 4 A. 1.], *Dina* en *Cornelia* ***Drabbe*** [tantes; 4 A. 13 en 4 A. 14], ***Catryna Witte*** [26]).

Van dit eerst thans door mij gevonden kind is mij verder niets bekend. Men weet niet, waar do grafboeken van Renesse zijn gebleven: deze konden derhalve niet worden nageslagen.

6. Cs. 2. ***Jacobus Drabbe.***

-Dit is de jongere germain-neef ; zijn doop is eerst thans door mij gevonden:

Gedoopt te Renesse 27 Oct. 1647.
Vader : ***Christiaen Drabbs.***
Moeder: ***Applonia de Witte.***
Kindt : ***Jacobus.***
Getuygen : ***Justus Turck*** [schepen, rentmeester en burgemeester van B. o. Z., man van *Clara Drabbe* [4. A. 6], ***Pieter*** *Pocke* en *Cornelia* ***Drabbe*** [4. A. 14].

Ondertrouw te Zierikzee 10 April 1672, getrouwd aldaar 26 April 1672 : „***Jacobus Drabbe,*** j.m. van Renisse met ***Martha Bolle*** j.d. van Sonnemaer (Zonnemaire), beyde hier [= Z'zee] woonachtich". Uit deze huwelijksinschrijving volgt, dat destijds èn ***Jacob*** èn zijn germain-neef ***Jacobus Drabbe*** te Zierikzee woonden.

Het lidmatenregister van de Hervormde kerk te Zierikzee vermeldt geen aankomst van een ***Jacobus Drabbe*** aldaar, zoodat niet valt na te gaan, wanneer hij zich er, vermoedelijk uit Renesse, heeft gevestigd. De toevoeging bij zijn huwelijk „***j.m.*** van Renisse" maakt het ontwijfelbaar, dat het hiervóór in kol. 138 vermelde huwelijk d.d. 6 Juli 1668 met ***Lysbeth*** *Overdulve* den ouderen germain-neef ***Jacob*** geldt. ***Jacobus Drabbe*** was toen bijna 21 jaar; het had derhalve ook hem kunnen betreffen.

Omtrent den doop van zijn echtgenoote vindt men: „Sonnemaer. 1649. Op den 31 Januari is gedoopt het kint van *Joannes* ***Bolle,*** genaempt ***Martha.*** Getuyge ***Martha*** de ***Witte***" [een der grootmoeders, nl. de vrouw van Mr. ***Vincent de Witte,*** raad, schepen en burgemeester van Z'zee. Zie de Vos No. 96, blz 290].

Volgens de Vos, 290 is ***Martha Bolle*** een dochter van Ds. ***Johan,*** predikant te Zonnemaire 1631/53, geb. Brouwershaven, st. Zonnemaire 14 Juli 1663, zn. van

[26]) Verg. voor **haar het hierboven in kol. 141/2 medegedeelde,**

Jan Cornelisz. on van Grietje Adriaensdr. Rentmeester, tr. 9 Dec. 1631 Maria de ***Witte,*** ged. ***14*** Juli 1609, st. ti Dec. 1677, beiden te Z'zee. Zij was 1655/8 regentes van het Weeshuis aldaar.

Hiervóór werd er reeds op gewezen, dat het gegeven van den heer de Vos, als zou ***Martha Bolle*** zijn overleden in 1672/3 onjuist is (kol. 116). Genoemde heer schreef mij later: „Van ***Jacobus Drabbe*** en ***Martha Bolle*** vindt men geen overlijdensdata; vermoedelijk zijn zij uit Z'.zee vertrokken". Ook mij zijn van dit echtpaar verder geen gegevens bekend, tenzij ***wellicht*** het in kol. 139 vermelde omtrent den doop van 3 kinderen ***Bruynvisch.***

Een tijd lang heb ik nog geloofd in een derde kind ***Apollonia.*** Mij was nl. deze acte bekend:

Hervormd trouwboek van Middelburg.

Ondertrouw 12 April 1681. ***Johannes de Kam.*** J. N. van Middelburg met ***Apollonia Drabbe,*** J. D. van Middel burg.

Testes. Sponsi Abraham de Kam, Vader. Consenteert. Spae. Susanna Vaans, Grootmoeder, getuyght, dat de bruyt vry is ende haer man als vooght consenteert in het houwelick".

In margine : „Getrouwdt alhier den 9 Mey 1681." Gelet op het jaar van het huwelijk en den zeldzaam voorkomenden naam ***Apollonia,*** hield ik het niet voor uitgesloten, dat zij een dochter was van ***Christiaen Drabbe*** tr. 1643 ***Apollonia de Witte***, ook al werd die dochter bij haar huwelijk geheeten „van Middelburg". Echter werd deze onderstelling omvergeworpen door haar later gevonden doop aldaar: „Mey 1662. Den 24en. *Appollonia*, fa ***Cornelis Drabbe*** de Jonge [27]) en ***Murgriete Qoeree.*** T(estes). Daniël Fiers en Apollonia Burs". (Hervormd doopboek 1645/67).

Omtrent *deze Middelburgsche ***Drabbe***'s bestaan uit de jaren 1618 tot 1707 een zeer groot aantal genealogische gegevens, ook in mijn bezit. Hoe zij verwant zijn aan de door mij bewerkte familie ***Drobbe*** uit Bergen op Zoom c.a. (voorheen: Leuven) is nog steeds niet komen vast te staan.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het geslacht van Idsinga.

(LII, 101-104).

Onder dezen titel heeft ons geacht medelid Jhr. Mr. P. A. J. van den Brandeler in het vorige nummer van dit maandblad eene beschouwing gewijd aan de oudere generaties van het geslacht *van* Idsinga en o.i. op overtuigende wijze aangetoond, dat de stamreeks dezer familie in Ned. Patr. 1931/32 ten onrechte ontdaan werd van het viertal generaties, waarmede zij in jaarg. 1911 van hetzelfde jaarboek een aanvang nam. Schrijver toonde op onwederlegbare wijze aan dat ***Matthijs*** (*van*) ***Idsinga,*** met wien de bewezen stamreeks in N. P. 1931/32 heette te beginnen, een zoon was van ***Aleff Saeckes*** (*van*) ***Idsinga*** en ***Titia*** (*van*) ***Bilderbeek,*** uit welk echtpaar ook een bekende, jongere tak dezer familie gesproten was.

Ten gunste van de oudste drie generaties voerde Schr. een aantal argumenten aan, die in onderling verband de juistheid van het in 1911 gestelde zeer aannemelijk maken en derhalve de conclusie wettigen, dat deze generaties, welke sedert een paar eeuwen door Friesche genealogische vorschers aldus worden opgegeven, niet zonder afdoende redenen mochten worden geschrapt. Wanneer men aan bedoelde schrijvers zonder voorafgaand onderzoek hunne autoriteit zou willen betwisten, ware het te vreezen dat de stamreeksen der aanzienlijkste Friesche adellijke en patricische geslachten op wankelen bodem zouden komen te rusten.

Het door Jhr. van den Brandeler medegedeelde vindt ten overvloede bevestiging in een document, dat op de Genenalogisch-Heraldische Tentoonstelling, ten vorigen jare te 's-Gravenhage gehouden, te bezichtigen was. Wij bedoelen den begin-18e eeuwschen kwartierstaat op perkament van het echtpaar ***van Idsinga-van Haersma*** (Catalogus no. 260). Nu erkennen wij gaarne, dat oude kwartierstaten vaak een niet zeer betrouwbare bron opleveren, aangezien men er destijds maar al te dikwijls niet tegen opzag ontbrekende stamdeelen en kwartierwapens met behulp van de phantasie aan te vullen. Hetgeen de betrouwbaarheid van dezen kwartierstaat echter in een gunstig licht stelt, is het feit, dat bij onbekendheid van namen, data en wapens de hiervoor bestemde ruimten steeds open werden gelaten. Juist door deze lacunes maakt bedoelde kwartierstaat, die — naar der Friezen aard — vrij is van iedere opsmukking, een gunstigen indruk.

Welnu ook hier worden de eerste 5 generaties als volgt opgegeven :

1. ***Sytse Ates*** × ***Ferkie Aytta*** (dr. van ***Gerben*** en ***Saske Bukama).***

II. ***Sake Sytes Idsinga.*** × ***Anna Ailúa.***

111. Sake ***Sakes van Idsinga*** × ***Johanna Stellingwerf.***

IV. ***Alef Sakes van Idsinga*** × ***Titia van Bilderbeek*** (dr. van N. en ***Margaretha van Pensing***).

V. ***Mathijs van Idsinga*** × ***Hendrikjie van Loe*** (dr. van ***Arent***, burgemeester te Coevorden, en ***Geertruid Suirmonts***).

Ook wij zouden derhalve aan de Red. van Nederl. Patriciaat in overweging willen geven, aan de hand van het artikel van Jhr. van den Brandeler de laatstelijk gepubliceerde stamreeks ***wan Idsinga*** te herzien.

VALCK LUCASSEN.

Overschie.

(LI, 369 e.v., 396 e.v., 486).

In jaargang LI, kol. 486 gaf ik een aanvulling op den onder D, kol. 439 vermelden tak van het geslacht van ***Overschie.*** Thans kan ik een aanwijzing geven, welke misschien er toe kan leiden om de aansluiting der beide takken C en D te vinden.

Blijkens zijn mededeeling in kol. 439 veronderstelt de heer Wijnaendts, dat de onder D genoemde personen behooren tot het onder C genoemde geslacht (van) 0 *verschie*, „tenminste leden van die familie zegelden al vroegtijdig met den valk". Voor die m.i. volkomen juiste veronderstelling kan ik nog een paar aanwijzingen aanbrengen.

[27]) „De jonge" in tegenstelling tot zijn vader *Cornelis Drabbe* Sr., die als „weduwnaer van Middelborch" 31 Aug. 1667 trouwde (ondertr. 13 t. v.) met ***Suzanna Vaens*** (boven vermeld) van Vlissingen, wed. ***Pr. Snyers.*** Dit echtpaar liet èn 1 Feb, 1669 èn 29 Mei 1670 te Middelburg een doohter ***Susanna*** doopen.

le. Zooals ik in kol. 486 mededeelde, huwde ***Volckgen Clementsd. van Overschie*** in tweede huwelijk met ***Hendrik Adriaansz. Wittert.*** Uit dit huwelijk sproten o.a. de Admiraal ***Frans Wittert,*** meestal genaamd ***Franchoys Hendriksz. Wittert. Nu*** komt die naam ***Frans*** niet voor bij de familie ***Wittert.*** Echter is onder de leden van den onder C genoemden tak ***van Ouerschie*** de voornaam ***Frans*** en *Franchoys* blijkbaar een familienaam. Dit duidt erop, dat Frans Wittert den voornaam kreeg naar een lid van zijn moeders familie ***van*** *Overschie* en dan is daarvoor de meest aangewezene ***Frans Pietersz. van Ocerschie,*** vermeld in kol. 402.

2e. In kol. 406 deelt de heer Wijnaendts mede, dat de zoon van ***Frans Pietersz.*** *Overschie*, n 1. *Adriaen d'Overschie* ***van Adrichem,*** in de Oude Kerk te Delft begraven werd met de kwartieren

Overschie	Adrichem
van der Dussen	van Vliet van der Woert

en de heer Wijnaendts concludeert hieruit dat de ouders van ***Frans Pietersz.*** *Overschie* moeten zijn ***Pieter*** *Overschie* en N. aan der ***Dussen.***

Ook hieromtrent kan ik een aanwijzing geven.

In het Graswinckel-Hofje te Delft bevindt zich een kwartierstaat, bevattende64 kwartieren van Mr. *François* ***Jacob van*** *Overschie*, geboren 1 October 1680, Veertigraad van Delft. Onder die kwartieren komen zoowel van vaderszijde als van moederszijde voor de ouders van genoemden Frans Pietersz. van Overschie n.l. ***Pieter Pietersz. van*** Ocerschie en *Volckgen van der Dassen.* Hierdoor wordt niet alleen de verondersrelling van den heer Wijnaendts bevestigd dat de moeder van Frans Pietersz. Overschie ***van der Dassen*** heette, maar tevens blijkt hieruit aan wie *Volckgen* ***Clementsdr. van*** *Overschie*, die met *Hendrik Adriaansz.* ***Wittert*** huwde, vermoedelijk haar voornaam te danken heeft, n.l. aan ***Volckgen van der*** *Dussen.* Volgens den kwartierstaat had het huwelijk tusschen Pieter Pietersz. van Overschie en Volckgen van der Dussen plaats op 18 Augustus 1601.

Het bewijs voor dit alles is er natuurlijk nog niet; maar deze dubbele aanwijzing, volgende uit de voornamen *Frans* en *Volckgen*, geeft toch wel eenig licht. Indien ***Volckgen Clemensdr. van Overschie*** naar hare grootmoeder heet, zoude ***Frans Pietersz. van Overschie*** een broeder gehad hebben *Clemens Pietersz.* ***van Ouerschie*** en zou Frans Hendriksz. Wittert genaamd zijn naar zijn oud-oom ***Frans Pietersz. van Overschie.***

Het zijn echter slechts veronderstellingen.

W. v. H.

Keppel.

Onder de oudere oorkonden in het Westfälische Urkuodenbuch bevindt zich eene niet gedateerde, welke vermelding verdient [1]).

Bisschop Anno van Minden (1171—1185), uit het geslacht der graven van Landsberg, geeft daarbij (contradidi) tot het zieleheil van zijn vader Otto, zijne moeder Gunderadis, zijn broeders Waltherus, Everhardus en Heinricus, zijne zuster en van hem zelf aan de S. Martinikerk te Minden eenige goederen in die streek: Daaraan voegt hij toe: Nos preterea . . ., Walthero de Capele super eadem bona concessimus, et eo defuncto ad nostros consanguineos in ordine quasi iure hereditario transeant, ut sic prenominata bona fideli tuitione predicte ecclesie in perpetuum conserverentur.

[1]) **W.U.B. 1 No. 353, Reg. No. 1970.**

Deze laatste naam voert ons naar ***Wolterus de Keppele*** (± 1162—1207), den stamvader der.Geldersche Keppels, van wien wij reeds in onze. verhandeling over Wisch repten [2]) en die in 1203 [3]) als getuige van den Graaf van Gelre hij een verdrag met den Hertog van Brabant onder de nobiles eveneens als Walterus de Capele voorkomt, na in ± 1180 [4]) te hebben bijgedragen tot de stichting en de begiftiging van het klooster Bethlehem bij Doetinchem.

J. DE GROOT.

Fichescollectie van het Landsarchief te Batavia.

Uit de laatste genealogische publicaties (o.a. de genealogieën *Verspyck*, *Schas* en de ***Vroedschap*** *van Zierikzee*) is mij gebleken, dat deze nog aanzienlijk hadden kunnen worden aangevuld uit bovenvermelde fichescollectie, welke door mij werd aangelegd van 1926-1931 en daarna geleidelijk werd aangevuld uit de archieven van Oost Java. Zij bevat thans ruim 400.000 fiches en heeft al heel wat diensten bewezen. Ik raad een ieder, die bezig is met de samenstelling van eene genealogie aan om vóór het publiceeren daarvan bovengenoemde collectie te raadplogen. De in het Landsarchief aanwezige kerkboeken *en* registers van den Burgerlijken Stand vindt men vermeld in de Navorscher LXXVII, bl. 276. Deze zijn alle geklapt. In de Navorscher LXXIX zijn vermeld de aanwezige registers van diverse Weeskamers; deze zijn grootendeels nog niet geklapt.

B. v. T. P.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Blauwduyff. (LII, 91). *Cornelia Blauwduyff* ***was,*** volgens haar acte van ondertrouw (Amst. 28 Nov. 1743) te Amsterdam geboren. In het kinderboek van de Doopsgezinde Gemeente van het Lam en de Toren vond ik, als 6e van de 8 kinderen van ***Aris Sieuwertsz. Blauwduyff*** en ***Aaltje*** *Klaasdr.* ***Makreel:*** *Kornelia*, geb. 23 Dec. 1722.

De acte van ondertrouw van de ouders luidt: D. T. & B. 705, f. 149v. 24 Dec. 1706. Comp. *Aris Sieuwertse Blaauduyff* van A(mst.) korendrager oud 25 Jaren inde Palmstraet geassl. met sijn vader *Sieuwert Claese Blauduyff* & ***Aaltje*** *Claase* ***Makreel*** van A(mst.) oud 20 Jaren inde Vmkestraat geasst. met haar vader *Claes* ***Volkertse*** *Macreel.* ***(w.g.) Aris Siew.*** *Blauwduyff*, ***Aaltie Klaas Makreel.***

Beiden waren overleden vóór 28 Nov. 1743. Hij was, blijkens zijn poorterinschrijving (12 Jan. 1699), een zoon van „*Sieuwert Claas*, meede korendrager en poorter alhier". Het huwelijk van dezen vond ik niet, wel op 20 Maart 1677 de poorterinschrijving van „*Sievert Claes* van Wieringen Varentman als getrout hebbende ***Annetie Aris*** Dogter van Aris Pieters Ligterman en Poorter deser stadt". Dit zal wel de vader geweest zijn; de ondertrouw is vermoedelijk in de klapper vergeten. Hij sterft ná 31 Maart 1718.

Aaltje Makreel is wellicht een dochter van: *Claas*

[2]) **N. L. 1933 k. 465. Zie ook Gelre 1916 XIX p. 35 vv.**
[3]) **Sloet No. 401.**
[4]) **Sloet No. 395.**

Volckertsz., *van* Amst., lichterman, die, 22 jaar oud, op 24 April 1682 ondertrouwt met *Giertie Cornelisdr.*, *jonge* dochter te Hoorn en die, volgens zijn poorterinschrijving (10 Juli 1682), een zoon is van *Volckert Claes*, mede lichterman en poorter. Zonder twijfel is zij een kleindochter van: *Volckert Claesz. Mackreel*, geb. Hoorn 1617/18, eerst varentgesel, later factoor in granen, tr. le. (ondertr. Amst. 25 Oct 1641j *Aeltie Jansdr.*, geb. Amst. 1618/19; tr. 2e (ondertr. Amst. 5 Maart 1664) *Gerbrich Gerritsdr.*, geb. Amst. 1619/20; tr. 3e (ondertr. Amst. 29 Jan. 1684) *Trijntje Pietersdr.*, geb. Buiksloot, wed van *Warnaar Henrix Woerman*.

A. P. v. E.

Boekhorst (te)-Wolterinck. In particulier Engelsch bezit bevindt zich een ronde zilveren schotel, datoerende uit de tweede helft der 17e eeuw, waarop in het midden het volgende wapen is gegraveerd : Gedeeld : 1. 3 klaverbladeren; II. een verkorte staak, van onderen voorzien van een kepervormig uiteinde.

Blijkens ter weerszijde van het wapen aangebrachte rijmpjes werd deze schotel vervaardigd voor het echtpaar *Rutger te Boekhorst* en *Fycken Wolterinck*.

Onder het wapen staat: *Eluiden A° 1675. d.* 21 *Octob.*

Alle gegevens omtrent deze personen en hun nageslacht zijn zeer welkom. De eenige te Boekhorsten, mij bekend, zijn *Willem te Boekhorst*, verm. gehuwd met Sara *Persival*, en zijne zuster *Anna te Boekhorst*, gehuwd met *Simon Barreveld*, welke in het midden van de 18e eeuw te Amsterdam woonden; echter lijkt het mij, hunne maatschappelijke positie in aanmerking genomen, niet waarschijnlijk, dat hunne naaste bloedverwanten zich de betrekkelijke weelde van een zilveren gedenkbord bij hun huwelijk zouden veroorloven.

A. P. v. E.

Volgens het Armorial Général van Rietstap — overgenomen uit het Wapenboek van Gendt — voerde *van Boeckhorst* (Hollande) : in goud 3 groene klaverbladeren. Helmteeken : een groen klaverblad tusschen een gouden vlucht. De linkerhelft van het hierboven beschreven wapen zal derhalve op het geslacht *Wolterinck* betrekking hebben. Bedoeld echtpaar hoorde vermoedelijk thuis in den Gelderschen Achterhoek. RED.

Bois (du). (LII, *126*). In het ondertrouwboek van Schiedam vond ik nog vermeld:

31 Oct. 1663: *Johan du Bois, j.* m. van Schiedam, wonende te Gouda en *Ida Meys*, j.d. wonende te Brielle, met attestatie.

13 September 1669 : *Govardt du Bois*, j.m. van Schiedam, wonende te Brielle en *Maria Pieters van Emde*, j.d. van Maassluis, wonende aldaar, met attestatie van Maassluis.

29 Juni 1669: *Elaut du Bois*, j. m. van Schiedam, Gapt. ter zee ten dienste v.d. Vereenichde Nederlande en *Maria van Bleyswijck*.

Velp (G.). W. DE VRIES.

Coster. *Lieuwkjen Hendriks Coster'*, geb. 13 Feb. 1756, ged. Bolaward 26 Feb. 1756 als dr. van *Hendrik Jeltes*, overl. Franeker 19 Dec. 1810, tr. te.. ..4 Maart 1785 Mr. *Tjeerd Sijdses Banga*. Alle gegevens omtrent haar familie en haar wapen zijn welkom.

A. P. v. E.

Egmond (van), van Couwenhoven. Gegevens verzocht, rit de 17e eeuw en vroeger, betreffende de families *van Egmond en van Couwenhoven*, welke het in Rietstap beschreven wapen (tevens ook uit authentieke bescheiden bekend, o.a. op voorwerpen in de heraldische tentoonstelling te Amsterdam) voeren, nl. gedwarsbalkt van goud en blauw in 6 stukken, de gouden dwarsbalken beladen met roode schuinkruisjes (ook wel beschreven als getralied) met een morenkop op de 4e dwarsbalk en een vrijkwartier *Egmond*. Helmt. twee boomen.

Tot deze familie *Egmond* behooren *Dirk van* Egmond, die in 1688 secretaris van Rijnland was, verder *Dirck Maertensa. van Egmond*, st. 1638, en *Maerten Dirksz. van Egmond*, st. 1613, begraven in de kerk te Zoeterwoude met wapen. Ook Mr. *Maerten van Egmond* te Brielle, st. 1638, en diens zoon *Dirck van* Egmond, vroedschap van Brielle (zie de Jager, Brielsche Vroedschap).

Hoe staat deze familie in verband (door bastaardij?) met *Egmond ?*

Een familie *Vroman(s) genaamd Egmond*, in de buurt van Leiden voorkomend, voert hetzelfde wapen. Is dit ook aan bovengenoemde familie verwant?

Een familie *van Couwenhoven*, voorkomend te Alkmaar, Amsterdam, Wageningen, geparenteerd aan Valckenburg, Hoos, van Alphen etc., voert ook dit zelfde wapen. Iedere mededeeling betreffende deze families en hun mogelijken samenhang verzocht.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Eytelwein-Martens. (L, 380; LI, 29, 61, 96.) Door welwillende bemiddeling van Jhr. W. J. H. Hora Siccama te Mantgum verkreeg ik inzage van enkele aanteekeningen omtrent de familiën *Eytelwein* en *Martens*, die, verwerkt met wat hieromtrent reeds in dit Maandblad is vermeld en vermeerderd met enkele andere gegevens, de hiervolgende genealogische fragmenten geven.

Wapen Eytelwein: In blauw drie gerankte trossen witte druiven van natuurlijke kleur [1]).

1. *Franz Christoph Eytelwein*, geb. Dürkheim omstreeks 1664, burger van Leipzig 1692, mede-oprichter van de handelsfirma Franz Christoph Eytelwein & Waldhüter, gevestigd in het „Bornische Haus", Catherinenstrasze, te Leipzig; Kramermeister [2]) aldaar 1716, overl. Leipzig 9 Juli 1729, tr. le. Leipzig 12 Febr. 1700 *Johanna Margaretha Seiffert*, dr. van *Johann Seiffert*, koopman te Leipzig, tr. 2e 19 Sept. 1712 *Marie Elisabeth Völcker*, geb. omstreeks 1686, overl. Leipzig 29 April 1764, oud 78 jaren.

Uit het eerste huwelijk:

II. *Johann Franz Eytelwein* [3]), ged. Leipzig 17 April 1701, burger van Leipzig 1729, koopman en Kramermeister [2]) aldaar 1739, ontrok zich, bij de inneming van Leipzig door Koning Frederik den Grootevan Pruisen in 1760, door de vlucht aan gijzeling, overl. Leipzig

[1]) J. B. Rietstap vermeldt in zijn „Armorial général": „drie groen gerankte zilveren druiventrossen". De familie roerde evenwel klaarblijkelijk het in den tekst omschreven wapen, althans op het geschilderd portret van Vrouwe de *Vaynes van Brakell*, geboren *Eytelwein* (111, 3), is het wapen *Eytelwein* aldus afgebeeld.

[2]) De „Kramermeister" was hoofd van het Gilde der kooplieden te Leipzig.

[3]) Zijn geschilderd portret bevindt zich in de Handelskamer te Leipzig.

156

26 Nov. 1773, oud 73 jaren, begr. aldaar 29 Nov. d.a.v., tr. Leipzig 29 Oct. 1731 *Johanna Christina* ***Peinemann,*** geb omstreeks 1714, overl. Leipzig 23 Oct. 1757, oud 43 jaren, begr. aldaar 26 Oct. d.a. v., dr. van ***Johann Tobias*** *Peinemann*, koopman te Leipzig, en van de in 1708 aan dezen gehuwde ***Johanna*** *Rosina* ***Boepner*** (dr. van *Johann Zacharias* ***Hoepner,*** koopman te Leipzig, overl. Maart 1717, en van de 22 Nov. 1687 aan dezen gehuwde ***Johanna*** *Margaretha* Barones ***lhum*** *von Weingarten*, geb. 17 Aug. 1666, overl. 13 Dec. 1751).

III. *Johann Franz* ***Eytelwein,*** geb. Leipzig 11 Oct. 1732, ged. St. Thomas Kirche aldaar 12 Oct. d. a. v., koopman te Amsterdam, later te Arnhem, bewoonde des winters aldaar het Duivelshuis [4]), terwijl hij des zomers op h. Kernheim te Ede verblijf hield, overl. Arnhem, Duivelshuis, 8 Febr. 1808, tr. Oosterbeek 21 Oct. 1761 ***Christina Louisa Martens,*** geb. Zundorff, bij Keulen, 3 Aug. 1730, overl. Arnhem, Duivelshuis, **1** April 1799, dr. van ***Bruno*** *Martens* en van ***hleonora Christina*** Bingelius. (Zie hieronder.)

Uit dit huwelijk:

1. ***Johanna*** *Christina* ***Eytelwein*** [5]), geb. Amsterdam 3 Aug. 1762, overl. Groningen 13 Sept. 1837, tr. Ede, h. Kernheim, 16 Juli 1786 Jhr. Mr. *Willem Hora Siccama* [5]), geb. Groningen 6 Sept. 1763, burgemeester dier stad, lid van de Ridderschap en der Provinciale Staten van Groningen, enz., ridder Nederl. Leeuw, overl. Groningen 1 Juni 1844, zn. van ***Johan*** *Hora* ***Siccama,*** heer vau Klinckema en Ennemaborgh, raadsheer der stad Groningen, voorzitter der Generale Staten, enz., en van *Egberta* ***Louisa*** *Beckeringh.*

2. Eleonora Christina *F*/ ***ederica Eytelwein*** [6]), geb. Amsterdam 4 Juli 1768, overl. Utrecht 4 Juni 1838, tr. Arnhem, Duivelshuis, 16 Maart 1794 Mr. *Roeland* ***Jan Bouricius*** [6]), ged. Arnhem 16 Nov. 1761, burgemeester dier stad, lid der Provinciale Staten van Gelderland, enz., overl. Arnhem 24 Juni 1824, zn. van ***Adriaan*** *Bouwer* ***gen. Bouricius,*** postmeester te Arnhem, en van *Susanna* ***Maria*** Pruisisch Edle ***van Pabst.***

3. Johanna Elisabeth Eytelwein [7]), geb. Amsterdam 10 Oct. 1772, overl. Bemmel, h. de Plak, 19 Maart 1808, tr. [8]) Arnhem, Duivelshuis, 4 Febr. 1794 Jhr. Willem ***de*** *Vaynes van Brakell* [7]), geb. IJsselstein, h. Zeevliet, 18 Oct. 1763, luit.-kolonel van den Generalen Staf, commandant in het Arrondissement Gelderland, overl. Doesburg 7 April 1843, zn. van ***Paulus de*** *Vaynes ran Brakell,* heer van Zeevliet, kanunnik van Sinte Marie te Utrecht, en van ***Hester Hendrica Boers.***

Wapen Martens: Gedeeld, 1. doorsneden, a. in blauw drie gouden sterren (1. **2.**), b. in zilver een zwart huismerk, bestaande uit twee schuingekruiste rechte krammen, de haakvormige einden horizontaal naar elkander geplaatst, waarover een van boven gesloten arabisch cijfer vier, de niet verbonden uiteinden voorzien van een, van den ander afgewend, vierkant blokje, de snijpunten der beide figuren elkander dekkende, II. in rood drie geplante populieren, omsloten in een ronde geplante haag, van voren geopend, alles van natuurlijke kleur.

1. *Johann Martens*, geb. Bremen 10 Oct. 1643, overl. 26 Maart 1700, tr. 1e. *Webeke Störers,* tr. 2e. 24 Sept. 1694 *Anna* ***Eggers,*** geb. 28 Febr. 1676, overl. 30 Sept. 1737.

Uit het tweede huwelijk:

11. *Bruno Martens* [5]), geb. Bremen 3 Sept. 1696, verliet zijn vaderland om godsdienstige redenen en vestigde zich als wijnhandelaar te Arnhem. In 1748 werd hem het burgemeesterschap dier stad aangeboden, waarvoor hij evenwel bedankte; overl. Arnhem 13 Juli 1769, begr. voor het koor in de Groote Kerk aldaar, tr. Altekirchen 4 Oct. 1719 ***Eleonora Christina Bingelius*** [5]), geb. aldaar 8 Dec. 1697, overl. Arnhem 13 Nov. 1774, begr. voor het koor in de Groote Kerk aldaar, dr. van Ds. *Johann* ***Hermann Bingelius,*** predikant te Altekirchen, superintendant over 17 dorpen, overl. 1 Sept. 1727, on van N. N. ***Soolbach,*** overl. 16 Juni 1699, oud 38 jaren.

III. *Christina* ***Louisa Martens,*** geb. Zundorff, bij Keulen, 3 Aug. 1730, overl. Arnhem, Duivelshuis, 1 April 1799, tr. Oosterbeek 21 Oct. 1761 *Johann Franz* ***Eytelwein.*** (Zie hierboven.)

Stavoren. **S.** M. VAN HAERSMA BUMA.

Haas-van Santen. (XLIX, 90). ***Philip Levy Haas*** (geb. ca. 1753) en zijn broeders ***David Levy Haas*** en ***Aron Levy Haas*** waren zonen van den Rabbijn van Cleve *Levy* ***Salomon Haas*** (alias ***Loeb*** *Holleschau*) en *Sibilla* ***Bernd Qomperz*** (alias *Bella Bär G.*). De eerste namen zijn de Duitsche, de tusschen haakjes geplaatste de joodsche vormen daarvan; hierbij dient in het oog te worden gehouden, dat volgens oud-joodsch gebruik de kinderen slechts één voornaam hebben en de daaraan toegevoegde tweede naam (althans vóór 1700) den naam van den vader aanduidt.

Levy Haas was derhalve weer een zoon van ***Salomon Haas*** en de toevoeging ***Holleschau*** (een z.g. Herkunftsname, welke door de spraakmakende gemeente aan van elders gekomen joden, bij gebrek aan een vasten familienaam of vaak, zooals in dit geval, in de plaats daarvan, werd toebedeeld) wijst er op, dat hij niet tot een oud-ingezeten familie van Cleve behoorde.

Dit wordt onmiddellijk aannemelijk als wij zien, dat Holleschau, een kleine gemeente van 6600 inwoners, in Moravië is gelegen en dat Maria Theresia bij een Edict van 1746 de joden daaruit verbande (The Jewish Encyclopedia, VI, 443), terwijl Loeb's optreden als Rabbijn

---

[4]) **Het Duivelshuis te Arnhem werd in** 1539—'46 door Maarten **van Rossum gebouwd en is sedert 1830 als stadhuis te Arnhem in gebruik. Het huis ontleende zijn naam aan** de **saters, die** den **ingang flankeerden.**

[5]) Hunne **geschilderde portretten bevinden zich ten huize van Jonkvrouwen** Hora **Siocama van de Harkstede te Hilversum.**

[6]) **Hunne geschilderde portretten bevinden zich ten huize van** Douairière **van de** Merwede **Quarles van** Ufford, **geboren** Umbgrove, **te Velp. (gem. Rheden).**

[7]) **Hunne geschilderde portretten bevinden zich** ten **huize van den Heer** J. **A. T. van** Heloma **te** Velp (gem. Rheden).

[8]) **De ijverige patriot Johan** *Franz Eytelwein* **weigerde zijue doohter Johanna** *Elisabeth* **ten huwelijk te geven aan den vurig prinsgezinden de** *Vaynes van Brakell.* Ten **einde raad besloot deze laatste, zijne beminde te ontvoeren. Gedurende een** avondfeest, **gegeven door den commandant van Arnhem, Adolf Hendrik Graaf van Rechteren van Collendoorn, werd, met diens medeweten, het onvoeringsplan ten uitvoer eebraoht. De beide geliefden wisten in een** rijtuig **te ontkomen. De stadswacht had nl. opdracht gekregen** alleen hún **rijtuig dien nacht de** poorten **te laten passeeren. Toen nu de Heer** *Eytelwein op* **de** hoogte **van den stand van zaken was gekomen en het paar, in zijn rijtuig, wilde achtervolgen, werd hij** bij **de stadspoort tegengehouden en belette de waoht hem, de stad uit te rijden. Het jonge paar kon zoodoende ongestoord de stad Kleef bereiken. Om verdere onaangenaamheden te vermijden, gaf de Heer** *Eytelwein* **daarop zijne toestemming, waarna het huwelijk met groote plechtigheid in de Groote Kerk te Arnhem werd voltrokken.**

van Cleve eveneens van 1'746 dateert (Fritz Baer, Das Protokollbuch der Landjudenschaft des Herzogtums Kleve, 1, 107). Verder zij opgemerkt, dat de familie *Haas* iu Holleschau klaarblijkelijk inheemsch was, aangezien ook de Rabbijn *Salomon ben* (= zoon van) *Jekuthiel Haas*, de schrijver van „Kerem Shelomoh" (overl. 1847), aldaar werd geboren (J. E., VI, 116 en 443).

Rabbi ***Leuy Salomon Haas*** (alias ***Loeb Holleschuu)*** trouwt 1745 met *Bella*, dochter van ***Bernd Levi Gomperz*** (ook wel ***Bär Cleve*** genaamd), Vorsteher der Clever Judenschaf't, en *Tolzes Oppenheim* (vgl. Prof. Dr. D. Eaufmann en Dr. M. Freudenthal, Die Familie Gomperz, 70 e.v.).

„1745 wurde er (d.i. *Bernd* ***Levi Gomperz***) in Xanten „von neuem zum Vorsteher gewählt. Da es jedoch nicht „gestattet war, dass Schwiegervater und Schwiegersohn „zugleich die höchsten Aemter der Judenschaft bekleideten, so trat ***Bernd Levi*** von seinem Amte zurück. „Auf dem Landtage zu Calcar 1750 finden wir ihn als „Assistenz-Vorsteher wieder, ein Amt, das er bis zu seinem „Tode verwaltete" (Franz Nienhaus, Die Juden im ehemaligen Herzogtum Cleve, 80).

Bernd Levi stierf 27 November 1761, zijn vrouw *Tolzes* 22 dagen later.

Blijkens Prof. Dr. D. Kaufmann, Aus Heinrich Heines Ahnensaal, 107, lag het oorspronkelijk in Bernd's bedoeling om zijn dochter *Bella* aan Simon *von Geldern* uit te huwelijken.

R. *Levy* ***Salomon Raas*** stierf 10 Februari 1762. Zijn weduwe wordt in de „Juden-Tabelle von 1785" (Stadtarchiv Cleve) nog als zoodanig vermeld. Zij ***was*** toen 72 jaar oud en dus in 1713 geboren. Haar verblijf te Emmerich is derhalve slechts van korten duur geweest. Zij behoorde tot het van ouds in Emmerich en Cleve gevestigde geslacht *Gomperz*, waarvan de stamvader ***Mordechai Gumpel*** in de 2e helft der 16e eeuw leefde. De volledige genealogie is te vinden in bovengenoemd werk van Kaufmann en Freudenthal.

Voorts vond ik nog op het Stadtarchiv aangeteekend, dat *Samuel* ***Haas*** in October 1808 den naam *Nicolas* ***Haas*** aanneemt, doch dat ***Rosine Haas*** (mogelijk zijn zuster) haar ouden naam wenscht te behouden.

Tenslotte zij er op gewezen, dat de (ongetwijfeld eerst in 1812 aangenomen) familienaam ***van Santen*** (een verbastering, omdat het aannemen van plaatsnamen als familienamen verboden was) op herkomst uit Xanten duidt (waar — zie boven — relaties bestonden), zoodat de verdere stamreeks van *Fronica* (dr. v.) *Alexander* (zn. v.) ***Abram*** aldaar (en mogelijk in eerste instantie te Nijmegen — Reg. betr. het aannemen van familienamen) zal moeten worden uitgevorscht.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ N.

Havius. (LII, 62). Indien hier de nakomelingen bedoeld zijn van den Geref. Predikant ***Matthias Havius***, kan ik mededeelen, dat deze ± 1568/70 te Duisburg geboren werd en in 1689 te Herborn studeerde als „Matthias Havius Dusbergens.". Van 1592—1598 was hij Predikant van het Neuenhovensche en Gladbachscht Kwartier en van 1698 tot 1606 van het Dürensche Kwartier, van waaruit hij van 1698 tot 20.12.1699 ook Aken heimelijk bediende. Omstreeks 1606/07 werd hij Predikant op het fort Crevecoeur (N. Br.), maar, ten-

gevolge van oneonigheid met den Kommandant Sprongh, werd hij naar Heukelom beroepen, alwaar hij na eenige jaren zou zijn overleden. Alle nadere genealogische en biographische gegevens over hem, zijne voorouders en afstammelingen zijn mij welkom.

Erankfort a/M. H. MULLERS.

Hudde. Hoe sluit ***Andries Hudde,*** van Amsterdam, aan de familie, behandeld in Elias, De Vroedschap van Amsterdam, aan? Hij leefde in de eerste helft van de 17e eeuw.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Koch (Cock). Jan ***Henrick Koch***, geb. ± 1726 te Hirsfeldt, overleden te Nijmegen 1 Februari 1793, trouwt ± 1746 *Johanna van Meurs* (volgens familieoverleveringen vermoedelijk uit Neuss, Katholiek?), overleden 27 April 1799 te Nijmegen. Uit dit huwelijk werden geboren 6 kinderen, allen gedoopt te Nijmegen, waarvan het eerste, ***Elisabeth,*** geb. 26 October 1763.

Mijne vraag is nu deze: Wanneer en waar is ***Jan Henrick Koch*** geboren? De navolgende plaatsen, genaamd ***Hirsfeldt,*** bestaan :

1. Bz. Dresden.
2. Kr. Liebenwerda, Saksen.
3. Ostpreussen (bij Danzig [1])).
4. Kr. Zwickau, Saksen.
6. Er. Zell (bij Coblenz).

Vermoedelijk zal **dus 6** in aanmerking komen.

J. H. Koch (in Nijmegen *Cock*) ***was*** lidmaat van de Gereformeerde Kerk. Hij werd later burger van de stad Nijmegen, had aldaar een katoendrukkerij.

In Nijmegen is hij niet gehuwd, tenminste ik heb niets kunnen vinden. Wellicht in de omliggende gemeenten of in Duitschland?

Wie kan mij op weg helpen om het voorgeslacht van *Jan* ***Henrick Koch*** (*Cock*) te vinden?

Zierikzee. Cock.

Lamsweerde (van). (LII, 94). Bedoeld kan zijn Dr. ***Jan Georg v. L.*** × ***Henrica Huigens*** (d. v. ***Martin*** × *Gerarda Wolters*), Burgemeester van Doesburg. Zie verder de beleeningcn van „Nonnegoet" onder Didam (p. 34) en van land in de Marsch onder Hüthum bij Emmerich (p. 311), Berghsch Leenregister Mr. A. P. van Schilfgaarde, uitgave „Gelre" 1929.

Roermond. DE NERÉE TOT BABBERICH.

Lentfrinck. (LII, **94--96). I. 2.** Had een zoon *Francois Lentfrinck*, geb. Amersfoort 1717, overl. te Amsterdam 1792, die zich als dichter bekend heeft gemaakt.

11. Ds. ***Chr. Lentfrinck.*** Als kandt. bev. te Acquoy 1696, Leur 18 Juli 1700, Geervliet 2 Juni 1716. Overleden 4 Dec. 1727. Huwt 2e *Maria Voorhoff*, overl. te Delft (± 18) Mei 1738.

III. Ds. ***Ger. Lentfrinck,*** geb. te Acquoy 26 Dec. 1697. Als kandt. bev. te Pernis 24 Aug. 1721, Vianen 21 Mei 1731. Overleden 9 Aug. 1748.

III. **1.** *Maria Jacoba Lentfrinck*, begr. te Overschie 30 Dec. 1782. Huwt 3 Oct. 1752 ***Dirk Boom,*** geb. 6 Aug. 1718, commissaris van het Waterrecht te Rotterdam, zoon van Mr. ***Hendrik*** en ***Maria Doornik.***

[1]) Danzig was de hoofdplaats van West preussen. — Red.

111. 3. Ds. ***Bartholomeus van Schellebeek.*** Hij is waarschijnlijk géén predikant geweest. Komt tenminste niet als zoodanig voor.

IIIbis. Ds. *George* ***Alex. Lentfrinck.*** Als kandidaat bev. te Etershem 13 Juni 1728, Ouderkerk aan den IJsel 26 Nov. 1730. Emeritus 1774. Overl. te Overschie 5 Mei 1779.

IIIbis. 5. Ds. *Albertus* ***Lentfrinck.*** Hij is waarschijnlijk nooit predikant geweest. En zeker niet te Overschie.

Alphen a/d R. W. M. C. REGT.

Ruever (de). Een rouwbord met datum 24 Aug. 1742 heeft betrekking op een Mej. de *Ruever*, geh. waarschijnlijk met *Mijen* (in rood drie gouden visschen, boven elkander).

De uitgewerkte kwartieren zijn :

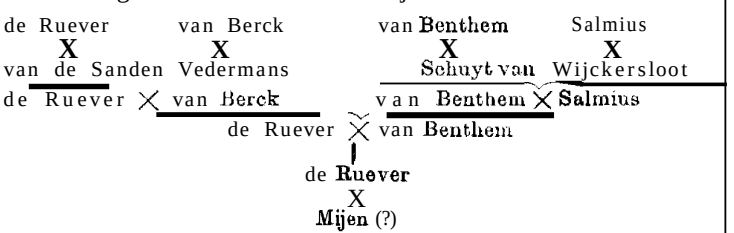

Wie kan mij de uitgewerkte kwartieren dezer, meest U trechtsche, families mededeelen? Het echtpaar *Salmius —van* ***Wijckersloot*** is mij bekend uit de genealogie van Wijckersloot in Geneal. en Her. Bladen. Ook is er een huwelijk *Albertus van Benthem* met *Gauda* ***Salmius,*** een dochter uit het huwelijk Salmius-van Wijckersloot (Wapenheraut 1902, 499, 500), maar er schijnt ook een huwelijk ***Jan van Benthem*** met ***Margaretha*** *Salmius*, een dochter van hetzelfde echtpaar, te zijn, zoodat beide huwelijken in bovenstaand verband passen. De wapens, voor zoover te controleeren, stemmen met Rietstap overeen.

U. S. ***A.*** WILLIAM J. HOFFMAN.

Schepper (van de). 24 October 1794 overleed te Veere ***Frederik*** *Willem (van) de Schepper,* (gewezen officier der Infanterie?), schepen van Veere. Hij was 14 December 1788 gehuwd met ***Wilhelmina*** *Cornelia* gravin *van der Goltz.*

Wie zijn de ouders van ***F. W. v. d.*** *Schepper* en wanneer en waar is hij geboren?

's-Gr. R. N. D. R. v. S.

Uytenhage-van der Aa. In het Museum Meermanno Westreenianum hangt het portret van een dame *Uytenhage – van der Aa* 1643.

Wie is die dame?

Blijkens haar wapen, de drie ruiten, behoorde zij tot het Rotterdamsche regeeringsgeslacht *van* der ***Aa.***

W. W. v. H.

Verwel. Gevraagd aanvulling en (zoo noodig) verbetering van onderstaande fragment-genealogie *Verwel*:

1. ***Sebastiaen*** *Anthonysz.* ***Verwel*** [1]), vroedschap van Schiedam 1672, burgemeester 1561; '64; '65; '66; '68; '72, tr. N.N.

Uit welk huwelijk (volgorde onbekend) :

a. *Anna* ***Sebastiaens*** *Verwel*, overl. tusschen Nov. 1624 en Juli **1628.**

[1]) Identiek met Sebastiaen *Anthonysz.*, schepen van Schiedam 1547 ; '48; '55; '66; tresorier 1549; '50; '59; '60; '68; '691

b. ***Maria*** *Sebastiaens* ***Verwel,*** geb. ± 1672, overl. 5 December 1630; tr. *Symon Claesz. Pesser*, overl. 15 Febr. 1624, zn. 'van Claes Pietersz. Pesser en Maritje Jansdr. Pyck.

c. ***Heyndrick*** *Sebastiaensz.* ***Verwel,*** volgt 11.

11. ***Heyndrick*** *Sebastiaensz.* ***Verwel,*** aalmoezenier van Schiedam 1604 ; '05 ; '08 ; '09 ; overl. 6 Maart 1636 ; tr. *Maertgen* ***Huybrechtsdr.,*** overl. 18 Januari 1650.

Uit welk huwelijk (volgorde onbekend):

a. ***Sebastiaen Heyndricksz. Verwel,*** volgt 111.

b. ***Cornelis Heyndricksn. Verwel,*** overl. tusschen 1628 -1630.

c. ***Heyndriclc*** *Heyndricksz.* ***Verwel,*** overl. in Januari 1656.

d. ***Symon*** *Heyndricksz.* ***Verwel,*** priester, overl. vòòr 1621.

111. ***Sebastiaen*** *Heyndricksz.* ***Verwel,*** tr. Schiedam (voor Magistraten, in presentie van Burgmr. Adriaen Jorisz. Beys) 16 Juli 1634 ***Willempje van der Pot,*** geb. Schiedam, dr. van Abraham van der Pot(h) en Maertje Michiels van Schilperoort.

Uit welk huwelijk:

1. ***Maertje*** *Sebastiaens* ***Verwel,*** geb. Schiedam, ged. aldaar (Herv. Kerk) 16 November 1634.

Velp (G.). W. DE VRIES.

Villegas (de)-Lauder. (LII, 128). T.a.p. gaf ik als datum van den doop van ***Anna*** *Lander* abusievelijk op 14 Sept. 1676. Dit moet zijn 14 Sept. 1657.

Qinneken. D. C. J. MIJNSSEN.

Onbekend portret. In ovaal geschilderd op doek, in gebeeldhouwde houten vergulde lijst een *mansportret* met lange zwarte pruik, groote donkere oogen, smalle zwarte wenkbrauwen en zeer klein smal snorretje; gekleed in zwarte jas, gesloten met 6 gouden knoopen, wijde mouwen met uitkomende witte kanten ondermouwen, de rechterhand steunend op een rood boek; om den hals een zwarte geplooide staande kraag met goud afgezet en daarover een soort kanten befje; links boven in den hoek een wapen en daaronder: ***aetatis suae*** *36* ***Anno*** *D^mi* ***1691.***

Het wapen is gedeeld: I in zilver een wildeman met knots, alles in natuurlijke kleur, de linkerhand met knots naar beneden, de rechterhand naar boven gericht ; II in zilver een roode rechterschuinbalk, vergezeld van 2 roode koeken en over alles heen een vrijkwartier van zwart, beladen met een zilveren lelie. Zwarte helm, naar rechts gewend, met zilveren vizier; helmteeken: een zilveren lelie; dekkleeden: zilver en rood.

Vraag: Wie is de geschilderde persoon en wat is van hem bekend ?

N. Mr. M. C. 0.

INHOUD 1934, No. 6.

Bestuursbecichten. -De 64 kwartieren vaqwijlen H.M. de Koningin-Moeder, medegedeeld door Dr. Th. R. Valok Lucassen. — Het geslacht Gewin, door Mr. J. P. J. Gewin. (Slot). — Eenige rectificaties inzake de genealogie-Drabbe, door W. E. van Dam van Isselt. (Slot). — Korte mededeelingen: Het geslacht van Idainga ; Oversohie; Keppel; Fichescollectie van het Landsarchief te Batavia. — Vragen en antwoorden: Blauwduyff; Boekhorst (te)-Wolterinak; Bois (du); Coster; Egmond (van), van Conwenhoven ; Eytelwein-Martens ; Haas-van Santen; Havius; Hudde; Koch (Cook); Lamsweerde (van); Lentfrinck; Ruever (de); Schepper (van de); Uytenhage-van der Aa; Verwel; Villegas (de)- Lauder. — Onbekend portret.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redaotie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleÿenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 6. **LIIe Jaargang.** **Juni 1934.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heeren P. J. Eyma, te Ankeveen, en E. G. F. Baron van Zuylen van Nyevelt van de Haar, te Nice, respectievelijk sedert *1911* en *1928* gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen.

G. C. HELBERS . . . . . *Overschie.*
„Veerzigt".
Ir. E. B. KIEL . . . . . *Pemalang.*
(Tegal, Jaua).
J. P. DE MAN . . . . . *Breda.*
Zandberglaan 1.
Mr. G. L. MENS FIERS SMEDING . . . *'s-Gravenhage.*
Schiebaanstraat 1.
J. Q. VAN REGTEREN ALTENA . . . . *Amsterdam Z.*
Vossiusstraat 25.

Staat van Aanwinsten.

A. Afdeeling Familie-Archieven.

Archivalia Gevaerts.
(Bruikleen van Jhr. Mr. P. 0. H. Gevaerts).
Archivalia Prins c. a.
(Bruikleen van Jhr. E. Prins te Château d'Oex).
Archivalia van der Does de Bye c.a.
(Bruikleen van A. J. M. A. Ridder van der Does de Bye te 's-Gravenhage).
Archivalia van Iddekinge. (Geschenk *van Mr. J. van de Kasteele te 's-Gravenhage).*
Archivalia Fr i es w ij k c. *a.* ***(Geschenk van de Eruen van den Heer J. H. van Lexau Frieswijk).***
Archivalia van Aken, van den Brandeler, van der Burch, de Bye, Dierkens, Doll, van der Goes, Onderwater, van Schagen, van Schuylenburch, Smo u t, en stukken omtrent het huis den E m er bij Breda, alle afkomstig uit het Familie-Archief van den Brandeler.
(Bruikleen van Jhr. Mr. P. A. J. van den Brandeler).
Archivalia van Boecop en Ripperbant.
(*Geschenk van Douairière J. M.* **Buron** *van Boecop-Cazius te* Brummen).
Archivalia Bruyningh, Craeyvanger, van Halm en van Lanckeren, alle afkomstig uit het archief van een uitgestorven tak der familie M a r t en s. ***(Geschenk van Jhr. Mr. A. H. Martens van*** Sevenhoven).
Archivalia van verschillenden aard. ***(Bruikleen van het Archief der Gemeente 's-Gravenhage).***
Vidimus van richter en schepenen van Wijk (bij Duurstede) van eene transportacte, den 21sten Mei 1469 door schout en schepenen van Utrecht verleden, waarbij Ghijsbortgen, „die Elyaes Jan Smeetssoens wijff te wesen plaoh", aan Claes Janss. „die snyer" al hare goederen en renten uit goederen, gelegen in de stad Wijk, overdraagt. 2ö Juli 1460. ***(Geschenk van Jhr. M. Mazel door bemiddeling van Mr. L. H. J. J. Mazel).***
Acte van benoeming tot Qentilhomme ordinaire de la Chambre du Roi voor Henry Pikkar. 17 April 1667. ***(Geschenk van Mejuffrouwen Pot te Elshout, door bemiddeling van den Heer G. C. Helbers).***
Doctorsbul voor William Henric Lambergsn, gepromoveerd in de beide Rechten aan de Academie te Utrecht. 18 Juli 1730. ***(@schenk van het Archief der Gemeente Zutphen).***
Onderhandsche acte van scheiding. van de nalatenschap van Peter Oosterbaan, burgemeester van Harderwijk, en Geertruyd Felbier, echtelieden. 13 Januari 1766. ***(Geschenk van den Heer A. E.*** Thierry ***de Bye Dólleman).***

B. Afdeeling Handschriften.

Vries, Mr. W. de. Genealogie& Breunissen (van welk geslacht een tak zich van Beek heeft genoemd), Smits en de Vries. ***(Geschenk van den Samensteller).***

Daniëls, Mr. F. Fragment-genealogieën Godefroy, Grijp (Specht Grijp), Marinus, Reguleth en de Riemer).

(Geschenk van den Samensteller).

Schouten, H.J. Genealogische aanteekeningen van Kempen. ***(Aangekocht).***

Genealogieën en genealogische aanteekeningen Mom, afkomstig uit de nalatenschap van den Heer H. M. Werner te de Steeg. 1 Portefeuille, fol.

(Geschenk van Luit.-Kolonel H. L. E. G.J. Werner te Vught door bemiddeling van de Vereeniging „Gelre").

Verschillende genealogieën, afkomstig uit de nalatenschap van den Heer H. M. Werner te de Steeg. 3 Portefeuilles, fol. ***(Geschenk als boven).***

Genealogie Gijsberti (België). ***(Geschenk van den Beer G. H. J. Gijsberti Hodenpijl).***

Genealogische aanteekeningen Varleten Fledderus. ***(Geschenk als boven).***

Genealogie de Herzelles.

(Geschenk van den Heer D. S. van Zuiden).

Genealogie van Lochteren met aanteekeningen de Huybert, van Lochteren Stakebrant en Stake brant. ***(Schenking van Mr. A. P. van*** Schilfgaarde).

Staat van afstammelingen (parenteelstaat) van Cornelis Tellegen en Elisabeth Theodora de la Faille, gehuwd omstr. 1780. ***(Geschenk van den Heer J. S. F.*** van ***Hoogstraten).***

Vreugdelied, gezongen ter gelegenheid van het feest der 100 schutterskoningen te Delft 21 Oct. 1737.

(Aangekocht).

Aanwinsten der Bibliotheek.

Obreen, H. La maison de Zuylen dans l'histoire des Pays-Bas. Tongerloo 1933.

Dl. 1. Les van Zuylen, seigneurs d'Abcoude, Gaesbeek, Wijk, Putten, Strijen, etc. ***(Geschenk van † E. G. F. Baron van*** Zuylen ***van Nyevelt van de Haar).***

Feldmann, W. Die Dortmunder Feldmanns. Istanbul 1933. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Mals en, H. van. Geschiedenis van het Makelaarsgild te Amsterdam 1678-1933. Met een voorwoord van H. Brugmans. [Amsterdam 1933]. ***(Beschenk van de Nederlandsche Handels-Hoogeschool te Rotterdam).***

[Hoeth, A. W. Wichers]. Van Heekeren en Co. en hunne voorgangers 1720-1929. Amsterdam [1928].

(Geschenk van den Schrijver).

Berg, Ch. van den. Regenten van Kralingen tijdens de 18e eeuw uit het geslacht van den Berg. Met beschrijving van het Ambacht Kralingen en zijn bestuur. [Rijswijk (Z.-H.)] 1933.

(Geschenk van den Schrijver).

Nieuwenkamp, H. W. M. J. Kits. Het Nanningawapen en de Upstalboom. [z. pl. 1933].

Overdr. uit „Eigen Volk", jrg. 6.

(Geschenk van den Schrijver).

Lijst der negatievenin het photographisch atelier [van de Utrechtsche Universiteitsbibliotheek]. Utrecht 1917.

Dl. 1. Handschriften en oorkonden.

(Geschenk van den heer J. Steur).

Wrange 1, F. U. Les maisons souveraines de l'Europe; recueil de portraits avec notices généalogiques. London [1898—'99]. 2 dln.

Dl. 1. Anhalt-Hanovre.

Dl. II. Hesse-Wurtemberg.

(Geschenk van den heer W. J. J. C. Bijleveld).

Loxton, A. Die Afrikaner voorgeslag met familiewapens; vertaal deur Ch. J. Engelbrecht. Kaapstad [1933]. ***(Geschenk a. b.).***

With, J. M. van Haersma de. Genealogie van het geslacht van Haersma de With. [Zeist 1932].

(Geschenk van den Schrijver).

Lechner C. S. Genealogie Lechner. Met bijlagen de Graaff, van der Mey en Kruyff. Leiden 1934.

(Geschenk van den Schrijver).

Weskarnp, A. Geschicbta der Stadt Dülmen. Aus Anlass der 600-jährigen Jubelfeier der Stadt. Dülmen i. W. 1911.

(Geschenk van den heer J. de Groot).

Bisschop David van Bourgondiën zijn stad. Utrechtsch-Hollnndscbe jaarboeken 1481-1483 .... naar den 1en druk van A. Matthaeus Analecta (1698). Opnieuw uitgeg. en van aanteekeningen voorzien door N. B. Tenhaeff. Utrecht 1920. ***(Geschenk a. b.)***

Donkersloot, H. Hendrikus Donkersloot, burgemeester en thesaurier der stede Woudrichem . . . 29 Aug. 1717—18 Maart 1776. Voordracht gehouden ... 28 April 1934. [Rotterdam 1934].

(Geschenk van den Schrijver).

Koch W. Der Kandlersche Stammbaum. Nachfahrenbuch Peter Kandlers, geb. am 26.12.1616 in Förstel bei Schwarzenberg. Dresden 1933.

Reuter J. Genealogische Haus- und Familienbilder von Reckingen-Mersch. Eine Dorf- und Familiengeschicbte. Mersch 1929.

De Oranje Nassau-boekerij en de Oranje-penningen in de Koninklijke Bibliotheek en in het Koninklijk Penningkabinet te 's-Gravenhage [z. pl.] 1898.

Lilliebjörn, H. Über religiöse Signierung in der Antike mit besonderer Berücksiohtigung der Kreuzsignierung. Nebst einem Exkurs über die Apokalypse und die Mikrasmonumente. Uppsala 1933. Proefschrift.

Massow, W. von. Die Massows. Geschichte einer pommerschen Adelsfamilie. Halle (Saale) 1931.

Suchier, W. und E. Theile. 26 Jahre Leuteund Leben in Erfurt zur Friderizianischen Zeit: Register zum Erfurtischen Intelligenzblatt 1746-70. Erfurt 1934. Erfurter Geneal. Abend. Wissenschaftl. Abhandlungen, Heft 8.

Nieuwe gegevens aangaande de oudste generaties van het geslacht van Reede,

door J. DE GROOT.

§ 1. Inleiding.

Een elftal jaren geleden werd de navorsching op dit gebied, welke reeds een paar eeuwen lang weinig vruchtdragend was geweest, krachtig heropend door onzen tegenwoordigen Voorzitter, den Heer Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. Meerdere nieuwe vondsten kwamen aan het licht in zijne verhandeling, getiteld „De afstamming van het geslacht van Reede en de afkomst der bannerheeren van Baer". Zij verscheen in

ons maandschrift van 1923, jaargang XLI, k. 173-180, en deed duidelijk uitkomen, dat de stamreeks in Ned. Adelsboek van 1916, ook thans nog de laatst verschenene, in meer dan één opzicht reden tot twijfel opleverde. Van veel gewicht is daarbij het stelselmatig uiteenhouden van het hierbedoeld geslacht van Reede, dat vroeger te Rhede bij Bocholt zetelde en tot de Ministerialen van den Bisschop van Munster behoorde, en dat der Bannerheeren van Baer, die het Veluwsch geslacht van Rheden vormden, waaraan de gemeente Rheden bij Arnhem nog herinnert.

Hier werd door den Heer Beelaerts eene zeer noodige scheiding voltrokken, die het inzicht aanmerkelijk verhèldert. Straks zullen nog meer scheidingen wenschelijk blijken. Reeds thans zij echter er op gewezen, dat de van Reede's twee hoekige dwarsbalken [1]) in hun schild voeren en men daarentegen bij de van Rheden's een linkerschuinbalk aantreft. Of tusschen deze twee geslachten oorspronkelijk verwantschap heeft bestaan? De schrijver A. Tibus [2]) vermoedt van wel, maar evenmin als bij de Keppel's is eenig spoor van bewijs aanwezig voor een dergelijk verband tusschen de Geldersche en Westfaalsche geslachten van gelijken naam, weshalve daarop niet verder wordt ingegaan. Noodzakelijk is dat verband bovendien niet. want de naam Keppel valt af te leiden van capella (kapel) [3]) en Rede van red (riet) 4); dit schept uiteraard de mogelijkheid, dat er tal van geslachten zijn, die bij eene kapel of een moeras met riet gevestigd waren en overigens niets met elkander gemeen hadden.

De opwekking van den Heer Beelaerts tot verder onderzoek) leidde ons tot het ter hand nemen van dit onderwerp. Hoewel niet volkomen afdoende, zijn de resultaten toch belangrijk genoeg om tot mededeeling daarvan over te gaan, vooral ook omdat eene oudere guneratie ontdekt werd dan welke N. A. aangeeft, zij het dat deze nog niet met volledige stelligheid aan de stamreeks kan worden aangesloten.

De wenken van den Heer Beelaerts en van ons geacht medelid, Mej. Mr. E. C. M. Prins, die bereidwillig hunne aandacht aan onze proeve wijdden, werden dezerzijds zeer op prijs gesteld. Met waardeering maken wij om dezelfde reden evenzeer gewag van den reeds in noot 4 genoemden schrijver Prof. A. Schmeddinghoff te Bocholt, die ons tijdens eene bespreking aldaar o.m. opmerkzaam maakte op het archief van het Klooster Mariental (in het Staatsarchief te Düsseldorf), waaraan eenige oorkonden ontleend werden.

§ IC. De ontdekte oudere generatie.

De Heer Beelaerts wees er reeds op, dat aan de hierbedoelde Reede's o.a. de voornaam Werner eigen is. Toevallig geldt het hier juist een persoon met dien naam. Wij vonden hem in het waardevolle Westfälische Urkunden-buch, hieronder als W.U.B. aan te halen.

In deel III daarvan treedt namelijk onder de nos. 183, 260 en 292 in de jaren 1223—1231 de Munstersche ministerialis *Wernerus de Reithe*, ook *Rethe*, als getuige van den bisschop aldaar op. Het loont de moeite de betrekkelijke oorkonden nader te beschouwen. In de eerste, die van 1223, vindt men onder de getuigende ministeriales ecclesiae Gerlagus Bitter [5]), Hermannus Werenzo et frater eius Gerlagus, alsook Wernerus de Reithe; ook in 1228 zijn Gerlacus Bitter, Wernerus de Rethe en Hermannus Werenzen bijeen; zij vormen zelfs het eerste drietal der getuigen. In 1231 verdwijnt Gerlacus Bitter; onder de edelen verschijnt Hermannus de Lon (Loon of Loen) en bij de acht getuigen, die op de nobiles volgen, is no. 1 Her(mannus) Werentze, die in 1234 een zwager van den evenbedoelden graaf van Lon blijkt te zijn [6]); daarna komt o.m. C(onrad) de Ludinchusen, terwijl Wernherus de Reithe de rij sluit.

Het volgende deel van het W.U.B., deel IV, leert, dat Werner in 1236 nog in leven was. Op 17 April 1236 (W.U.B. IV N°. 247) verleent de Aartsbisschop van Bremen aan de gemalin van graaf' Ludwig von Ravensberg een lijftocht in het van het Bremensche Hochstift afhangende leengoed van dien graaf. Onder de getuigen treft men een gelijksoortig gezelschap aan als in de vorige oorkonden: comes Hermannus de Lon, Hermannus de Monasterio (Hermann von Münster, een andere van zijn zwagers), Hermannus de Ludinchusen en ten slotte Wernerus de Rida, allen milites.

Een oogenblik rees twijfel of, met het oog op deze Ravensbergsche aangelegenheid, bij laatstgenoemde niet eerder gedacht moest worden aan het dichter bij Ravensberg gelegen Rheda, maar ook Reede wordt in het Latijn wel Rheda geschreven [7]), terwijl Wernerus de Rida in het gebruikelijke milieu volkomen tehuis behoort en hij dus wel de Werner van het *West*-Munsterlandsch geslacht zal zijn [8]).

Nevens dezen wereldlijken miles Wernerus (1223-1236) bezat het geslacht van Reede omstreeks dezen tijd waarschijnlijk nog een anderen vertegenwoordiger, die echter tot de hoogere geestelijkheid behoorde. Wij hebben hier den Munsterschen kanunnik *Henricus de Rethe (1334-1248)* op het oog. In het Munstersch Domkapitte1 worden, naar nader blijken zal, nog tot na de helft der volgende eeuw bijna doorloopend een of twee Rethe's (Rede's) als kanunnik aangetroffen en het ligt dus voor de hand, dat Henricus evenzeer deel van deze aanzienlijke familie uitmaakte. De naam Hendrik kwam ook later nog herhaaldelijk bij haar voor. In 1313 bestond blijkens de verhandeling van den Heer Beelaerts een

[1]) Iu zilver twee hoekige zwarte dwarsbalken. Een dergelijk dwarsbalkenwapen werd ook gevoerd door het in 1369 in manstam uitgestorven Westfaalsch geslacht Beveren bij Ostbevern, doch daar zijn het in goud twee roode dwarsbalken. Vgl. Westfälische Zeitschrift 1912, Band 70, Abt. 1, blz. 9. Van eenig verband tusschen de twee geslachten blijkt trouwens niets; bij Beveren zijn bovendien de dwarsbalken viermaal hoekig naar boven geschoven en bij Reede slechts driemaal.

[2]) Griiudnngsgeschichte der Stifter, Pfarrkirchen u. s. w. im Bereiche des alten Bisthums Münster, blz. 1038.

[3]) Zie ons artikel over van Keppel van den Nyenborch N. L. 1933. LI, k. 368.

[4]) Vgl. de verhandeling van Prof. A. Schmeddinghoff in den jaargang 1930 van den „Heimatkalender der Kreise Borken uud Bocholt". getiteld „Herkunft des Rittergeschlechtes von Rhede", pag. 89-93; speciaal blz. 89, k. 1. De kennismaking met deze verhandeling, welke ons den weg naar den schrijver wees, danken wij aan den Heer Beelaerts.

[5]) Een broeder van Bernerdus Werenze, welke laatste de vader was van den nu volgenden Hermanus W. Vgl. W. U. B. 1 en 11, No. 559 en W.U.B. 111. No. 110.

[6]) Sloet, Oork. boek van Gelre en Zutphen, No. 572.

[7]) B.v. in 1256 (W. U. B. 111. No. 615).

[8]) Niet onvermeld mag men laten, dat anderhalve eeuw later in 1392 wederom een Werner van Reden in Ravensbergsch verband verschijnt. Onder de „Westfälische Siegel" vinden wij bij Tafel 181, 1 zijn zegel + S Verneri de Reden (Gr. Ravensb. Lehen 43), doch hij voert een geheel ander wapen dan het onderwerpelijk geslacht, namelijk — volgens de in dat boekwerk geleverde omschrijving — een helm met 2 lansen „beseitet von 9 länglichen Ringen".

drietal gebroeders, waarvan twee Werner en **Hendrik** heetten. Zou het dan te verwonderen zijn, dat evenzeer de Werner en Hendrik van + 1234 broeders waren? Ook in 1289 komt. blijkens § IV, lett. B van deze verhandeling een dergelijk broederpaar voor.

De kanunnik Hendrik de Rethe (Kedhe) verleende zijn bijstand bij de uitvaardiging van vier oorkonden dd. Munster 31 Juli 1234, 1246, 16 Juli 1246 en Munster 8 Maart 1247 (1246) [9]), weergegeven in W. U. B. III onder de nos. 319, 440, 464 en 466. Hij stierf te Munster 17 Febr. 1248 (1247), gelijk het Memoriënboek van den Dom aldaar uitwijst [10]). Onder zijn ambtgenooten bevinden zich, evenals in de oorkonden aangaande Werner, leden van de geslachten Werenze en Lon: Johannes Werenze, Gerhardus de Lon en Otto de Lon, allen kanunnik.

Aan Werner kunnen wij evenwel nog geen plaats verleenen in de bewezen stamreeks, omdat elk bewijs ontbreekt, dat hij de vader zou zijn van n°. 1 dier reeks in N. A., als hoedanig *Bitter* van *Reede* is opgenomen. Wel heeft deze filiatie een grooten graad van waarschijnlijkheid, maar verder zijn wij nog niet gekomen.

In de IIde uitgave (1930) van het, „Historisch gedeelte" van N. A. werd aangegeven, dat van dit geslacht voor het eerst melding werd gemaakt in 1249, als *Gerlach* ridder *de Rethe*, genaamd *Bitter*, ten tooneele verschijnt. Voortaan ware thans, met betrekking tot dit aanvangsstadium van het geslacht, van den *miles-ministerialis Werner* en de jaren 1223—1236 te gewagen, alsook van den *canonicus Monasteriensis Henricus* (1234-1248).

§ 111. De eersteling der stamreeks in N.A.

Het evenbedoeld „Historisch gedeelte" van 1930 luidt ten opzichte van dit geslacht:

„Protestant. — Rhede in het bisdom Munster. — In een oorkonde van 1249 over de kerk te Rhede komt voor *Gerlach* ridder de *Rethe* (*van Reede*) genaamd *Bitter*. In eene van 1366 heet hij Gerlacus Bitterus de Rethe. De stamreeks vangt aan met Bitter van Reede, ook voorkomende als Bitterus de Rethe, die in 1260 voorkomt in een acte der D. O."

Die stamreeks, vervat in N. A. van 1916, vermeldt omtrent dezen eersteling :

„I. *Bitter van Reede (Bitterus de Rethe)*, heer van Reede, ridder, komt voor 1260-1274 in acten van het Duitsche Ordenshuis, komt als getuige voor 1264—1274, 1280, tr. *N. N. van Loen*".

Ook n°. II wordt heer van Reede genoemd. Of zij dit inderdaad waren, wordt in § IX door ons nagegaan, alwaar deze vraag in hoofdzaak bevestigend wordt beantwoord.

De beteekeois van den naam Bitter van Reede zal snel genoeg begrepen worden, wanneer wij, aan de hand van den schrijver over het geslacht van der Wyck [11]), W. Moorrees, de vermoedelijke verklaring van den voornaam Dobbe bij een lid dier familie hier overnemen.

[9]) Paaschstijl.

[10]) **Item .... obiit Henricus de Rede.** subd(iaconus) fr(ater) n(oster) pro qui **de bonis Spikerhof et de** areis juxta **granarium dantur 9 sol(idi). Vgl. Darpe, Codex Traditionum Westfalicorum** II, Domkapitel, **pag. 55 en** Tibus, **Gründungsgeschichte** u. s. w. **des alten Bisthums Münster p. 85 noot 182.**

[11]) **Blz. 92 en 98.**

Het geslacht Dobbe zou volgens zijne veronderstelling uitsterven en nu werd, tot behoud van dien naam, deze als voornaam gegeven aan den zoon van een lid der familie van der Wyck, dat met eene dochter van den laatsten Dobbe gehuwd zou zijn. De bekende Staatsarchivaris Dr. Philippi schreef dienaangaande : „Da mehrfach Familiennamen als Vornamen vorkommen — besonders bei Söhnen von Erbtöohtern — ist der Namen Dobbe van der Wyck in keiner Weise zu beanstanden". Het woord „besonders" doet tevens uitkomen, dat ook andere redenen dan vrees voor het uitsterven van een geslachtsnaam tot het geven daarvan als voornaam bij eene andere familie konden leiden.

Houden wij nu in herinnering, dat, Werner van Reede blijkens de vorige paragraaf in 1223 en 1228 tezamen was met Gerlacus Bitter, dan zou het voor de hand liggen om aan te nemen dat hij om de een of andere gewichtige reden, die in § X nader ter sprake komt, een zijner zoons naar dezen Munsterschen ministerialis, die van 1184-1230 voorkomt [12]), heeft doen doopen. Het geslacht Bitter, waarover wij tal van gegevens in een afzonderlijken bundel verzamelden, voerde drie balksgewijze geplaatste vogels in zijn wapen. Groot is dus de gelijkenis met het wapen der Graven van Lon (Loen), dat, drie balken bevattende, op den bovenste daarvan ons evenzeer drie vogels doet aanschouwen [13]). Voor een huwelijk van Bitter van Reede met een lid der familie van Loen vonden wij echter, evenmin als de Heer Beelaerts, eenige aanwijzing. Wel weten wij, dat zijne echtgenoote Sophia heette, want in 1272 [14]) verkoopen „nos Bitterus miles de Rethe et Sophia uxor mea" aan de broeders van het klooster de Belario (Mariental) eenige goederen in het kerspel Brünen „que a nobis Rudolfus dictus Horenboge iure tenuit feodali", welke deze dus van Bitter in leen had gehad.

N. A. noemt als jaartal van verschijnen van Bitter van Reede 1260. Omtrent dezen Bitter bracht echter de Heer Beelaerts uit Sloet's Oorkondenboek van Gelre en Zutten eene oudere oorkonde te voorschijn, n.l. *die van 13 Juli 1263 (n°. 751). Uit deze te Winterswijk uitgevaardigde oorkonde, welke mede is afgedrukt in W. U. B. III N°. 1738, valt met den Heer Beelaerts niet anders te lezen dan dat Bitter destijds nog geen ridder was. Dit is eeu belangrijke omstandigheid, omdat zij het onmogelijk maakt hem te vereenzelvigen met den hoogergenoemden Gerlach ridder de Rethe genaamd Bitter, die in 1249 reeds miles was. Wij veroorloven ons daarom de oorkonde van 1263 aan een nader onderzoek te onderwerpen.

Twee edelen van Ghemen hadden met andere omwonenden aan het klooster Groot-Burlo het gebruik van de gagel der gemeene mark overgedragen [15]). Bij eene markspraak te Winterswijk werd deze schenking vastgelegd door den Bisschop van Munster, tot wiens gebied dit gedeelte van Gelderland destijds behoorde. De bisschop verklaart ..... „quod ad peticionem nostram

[12]) **W. U. B. 1 Codex Dipl. No. 446 en W. U. B. III No. 277.**

[13]) **Zie voor een en ander Westfäl. Siegel, Dynasten, Pl. XXIV en XXV, alsook Westfälische Zeitschrift 1912 pag. 10 en 17.**

[14]) **S. A. Düsseldorf. Kl. Mariental, No. 4. Deze oorkonde is, evenals eenige andere Marientalsche, door Dr. W. Sauer afgedrukt in het. Zeitsohrift des Bergischen Geschichtsvereins, Deel 34,** 1898/99, **blz. 179-209.**

[15]) **De gagel (mirica) werd gebezigd ten behoeve** vaa **het brouwen ven bier.**

nobiles viri Engelbertus et Godefridus de Ghemen milites, Hermannus de Loen, Bitterus de Reden, Johannes de Hones et alii quamplures, quorum hereditates circa site sunt, fratribus de Buerloe usum mirice eiusdem communitatis, que vulgo marke dicitur, in nostra presencia imperpetuum libere contulerunt".

Aangevangen wordt dus met de vermelding der nobiles Engelbertus en Godefridus de Ghemen, milites. Hier schuilt 'echter een fout, want Godefridus was destijds nog geen miles. Dit blijkt overtuigend uit eene latere oorkonde '(W. U. B. III N° 574), welke doet uitkomen+ dat hij ook in 1264 nog niet tot ridder geslagen was. Bij die gelegenheid bevestigde de evengenoemde Engelbertus nobilis de Gemene de overdracht door wijlen zijn broeder Gotzvinus van een goed aan het klooster Asbeck. Als getuigen worden genoemd: eerst 3 milites nobiles ; dan 4 milites en vervolgens Godefridus de Gemene. Ware hij miles geweest, dan zou hij onder de milites nobiles zijn gerangschikt.

Hoe is nu een dergelijke fout in de oorkonde van 1263 te verklaren? Deze blijkt niet het origineel, doch slechts eene kopie te zijn, opgenomen in het Copiarium van het betrokken klooster Groot Burlo, en in dergelijke afschriften treft men uiteraard wel eens onnauwkeurigheden aan. De opsomming der getuigen zal dus, met weglating van de komma, wel geluid hebben „nobiles viri E. et G. de Ghemen milites H. de Loen, B. de Rethe, J. de Hones", dus eerst 2 nobiles en dan 3 milites, hoedanige omschrijving vaak voorkomt. Ook Bitter was dus in 1253 evenzeer ridder als Gerlach Bitter in 1249.

Vervalt hiermede het eenig bezwaar tot identificatie van Gerlach Bitter van Reede en Bitter van Reede, die onderscheidelijk van 1249—1274 en 1263-1281 blijken voor te komen, er is alles voor te zeggen om beide als dezelfde persoon te beschouwen. In de eerste plaats komen zij nooit tezamen voor. Voorts hebben zij dezelfde twee broeders, den *Kanunnik te Munster Johannes de Rethe,* met wien wij Gerlach Bitter en Bitter onderscheidenlijk op 24 en 25 Maart 1271 (1270), dus op twee elkaar opvolgende dagen, te Munster aantreffen, en den *miles Wernerus* de *Rethe,* met wien Gerlach Bitter en Bitter onderscheidenlijk op 23 Febr. 1262 (1261) en in Maart 1263 (1262) tezamen als getuige optreden [16]). Al deze bijzonderheden zijn geput uit bijlage I dezer verhandeling, welke in regestvorm een overzicht behelst van alles wat omtrent deze dubbele persoonlijkheid ons van 1249—1281 bekend geworden is in de aldaar omschreven 26 oorkonden.

Bovendien was er, voor zoover bekend, voor hun vader geen aanleiding om *twee* zijner zoons naar Gerlach Bitter te noemen, waar er destijds vaste gebruiken nopens het geven van voornamen bestonden, waarvan men wel een enkelen keer, doch niet tweemaal zonder zeer overwegende gronden zou afwijken. Onzes inziens staat dan ookdeidentiteit vande twee Bitters genoegzaam vast.

Johannes van Reede komt van 1263-1277 als kanunnik van den Dom te Munster voor [17]). Deze Domheer, dien

[16]) **De broederlijke verwantschap blijkt afdoende uit de hierbcdoelde oorkonde.**

[17]) **Zie de 24 oorkonden, opgenomen in W. U. B 111 Nos. 560, 599, 600, 604, 615, 660, 667, 669, 702, 706, 723, 735, 748, 752, 768. 795, 833, 840, 841, 344, 877, 901 en 1032 en O. U. B. (Osnabrücker Urk. Buoh) III No. 435. Bovendien is W. U. B. III No. 667 = Sloet No. 827, W. U. B. III No. 669 = W.U.B. VII No. 1061, W.U.B. 111 No. 706 = 0. U.B. III No. 279 en W.U.B. 111 No. 341 = O.U.B. III No. 409.**

wij hieronder in 1256 te Rhede zelf als deken zullen ontmoeten, was eene op den voorgrond tredende persoonlijkheid, want hij werd later voor de diocese Munster Praepositus of Archidiaconus (Proost of Aartsdiaken) van Friesland. Als zoodanig verschijnt hij in W. U. B. III N^os^. *748* t/m 901 en 0. U. B. III N°. 436 van 23 Oct. 1266-27 Aug. 1271 en ten laatste was hij in 1277 [18]) Archidiaconus van Vreden, waartoe het kerspel Rhede behoorde.

Kon de Heer Beelaerts in 1923 eene afbeelding van het zegel van Bitter van Rede van 1274 in ons maandschrift doen opnemen, het oudst bekende zegel van dit geslacht dateert nog van achttien jaren vroeger; het is dat van dezen kanunnik. In 1266 bezegelt namelijk op eene synode te Rhede de Decanus Johannes de Rede een voor hem getroffen vergelijk tusschen twee partijen over de tienden van het goed Eppinc (Epping in Rhedebrügge) en van het Walesge-land. Zie no. 6 der regesten in bijlage 1 hierachter, alwaar tevens de vindplaats is aangegeven. Getuigen zijn o.a.. Dominus Bitterus de Rede, tal van dorpsgenooten (waaronder Erstenus de Rede) en dominus Henricus de Erler. Het eenigszins beschadigd. zegel vertoont de twee hoekige balken, de bovenste — evenals bij Bitter — vlak tegen den schildrand aan. Van het omschrift, dat het meest geleden heeft, zijn nog alleen zichtbaar de letters De(cani) en (Johan)nis.

Een ander zegel van Johannes' treft men aan in de Westfälische Siegel, Tafel 137 n°. 6; het behoort bij eene oorkonde van 1269 [19]) en bevat eene klaverbladversiering. Eene van uit het midden van het zegelveld naar boven gerichte hand houdt een strook lint als schriftrand. Het omschrift luidt: S(igillum) Joh(ann)is de Redhe prepositi Frisie.

Over Bitter's jongeren broeder *Werner van Reede* bezitten wij slechts vijf oorkonden, loopende van 1264 tot 1267. Aangezien hij wellicht in de stamreeks eene rol zal blijken te spelen, zullen wij over hem iets uitvoeriger dienen te zijn.

Het eerst verschijnt hij in 1264 (0. U. B. III n°. 100) als Vernérus miles dictus de Rethe bij eene ruiling van den eigendom van goederen tusschen de graven van Tekenenburg (Tecklenburg) en van der Hoya. Het betreft hier eene aangelegenheid beoosten Munster evenals de Ravensbergsche van 1236, waarbij zijn vermeende vader Werner getuige was. Als getuige gaan aan Werner onmiddellijk vooraf Svetherus et Lothewicus frater suus milites dicti de Monasterio (von Munster). Dit is eene sterke aanwijzing, dat Werner tot de hierbedoelde Reede's behoort, want zijn broeder Bitter neemt op 7 Jan. 1261 (1260) goederen bij Utrecht in ontvangst,, welke genoemde Sweder von Miinster en zijne moeder aan het Duitsche Ordenshuis aldaar hadden afgestaan (zie No. 9 in Bijlage I).

On 23 Febr. 1262 (1261) werd een huwelijkscontract geslot& tusschen Henricus domicellus de Burclo en Theodericus, miles, dominus de Wisch, betreffende een huwelijk van diens oudste zoon met de oudste dochter van Henricus. Voor Wisch zijn getuigen: Adam de Monte (de heer van den Berg), Gerhardus de Rede (uit het andere, voornamere geslacht van Rheden), Gerlacus Bitter de

[18]) **W. U.B. III No. 1032.**

[19]) **W. U. B. 111 No. 833; S. A. Munster (Fürstent. Münster No. 128).**

Rede, Wernerus frater suus, milites, en nog drie famuli, waaronder Fridericus de Rede en Fridericus filius domini Gerhardi de Rede, die mede behooren tot het andere geslacht, waarin o.a. de voornamen Frederik en Gerard vaak voorkomen. Het origineel van deze akte bevindt zich in het archief van het huis Bergh te 's Heerenberg [20]).

In Maart 1263 (1262) [21]) staan Bitterus et Wernerus fratres de Rethe milites den bisschop van Munster als getuigen bij naar aanleiding van den afstand van een tiend.

Wanneer het klooster St. Egidii op 23 Oct. 126622) te Munster van Hermanus van Langen een hof koopt, bevindt zich onder de aanwezigen Johannes de Rethe prepositus Frisiae canonicus Monasteriensis en onder de laici nog Wernherus de Rethe miles.

De echtgenoote van Werner heette Christina en schijnt niet uit het Munstersche herkomstig te zijn; aanvankelijk was zij eene ministerialis van het klooster Essen, maar op 6 Oct. 1267 [23]) ruilde de bisschop van Munster haar als zijne ministerialis in voor eene andere, welke hij aap dat klooster afstond. De tekst luidt:. „ .... notum faoimus quod nos Mechtildem filiam Hinrici de Ludinc-husen militis, uxorem Hermanni de Oldenthorpe militis, quondam ecclesie nostre ministerialem, damus ecclesie Asnidensi in ministerialem recipientes Cristinam uxorem Werneri dicti de Rethe militis, olim eiusdem ecclesie Asnidensis ministerialem ....” Als getuige fungeert o.a. Johannis dictus de Rethe prepositus Frisie nostre dyocesis.

Wij komen dus nu tot de volgende hypothetische stamreeks :

Wernerus de Rethe — ? — *Henricus de Rethe*
miles; ministerialia van den bisschop van Munster 1223-1236
Munsterach kanunnik 1234-1248 † 1248

1	II	III
Gerlacus Bitterus *de Rede* miles; ministerialis van den bisschop van Munster 1249-1281 × Sophia, 1272.	Johannes de *Reths* Munstersch kanunnik 1253-1277	*Wernerus de Rethe* miles 1254-1267 × Christine (1267 min. van Munster, te voren van Klooster Essen).

Voor het aanzien van Bitter van Reede getuigt het wel, dat hij vaak tezamen optrad met dynasten als de graven van Loon (Loen), de Heeren van Gemen en die van Wisch.

Tegelijk met de eerstgenoemde twee Heeren oefende hij een paar maal zijn vrij beschikkingsrecht over de mark uit, wanneer zij namelijk op 13 Juli 1253 [24]) en 3 Maart 1269 (1268) [25]) aan het klooster Burlo het medegenot over de mark toestonden, hetgeen aantoont, dat zij gerechtigd waren tot de „almende”. In de laatstbedoelde oorkonde, te Munster door den bisschop uitgegeven, wordt diens vergunning ter zake bezegeld door dominus Godefridus de Gemen et Hermannus de Loen, alsook door dominus Engelbertus de Gemene (Johanniterridder en als zoodanig dominus) et

20) Inv. No. 1092, Reg. No. 19.
21) W. U. B. 111 No. 705.
22) W. U. B. III No. 748.
23) W. U. B. III No. 795.
24) W. U. B. III No. 1738 en Sloet No. 751.
25) W. U. B. III No. 831.

filius suus Vincentius et dominus Bitterus de Rhede milites et nostri fideles, die allen gezamenlijk evenzeer uitdrukkelijk een moeras aan het klooster ter bebouwing en in voortdurend bezit gaven.

Men ziet het, dominus Bitter van Rhede wordt te zelfder plaatse op geen andere wijze vermeld dan de toenmalige Heer van Ghemen, Godfried, die op 26 Mei 1274 [26]) voorkomt als Godefridus, miles, dominus castri de Gemen. Natuurlijk bewijst dit geenszins, dat Bitter evenzeer heer van eene heerlijkheid zou zijn [27]); dit punt komt, gelijk gezegd, straks aan de orde.

Bitter's aanzien blijkt ook uit de oorkonde van 8 Sept. 1274 [28]), betreffende eene schenking door den hoogergenoemden Thedericus miles de Wisohe aan het klooster Bethlehem. Als getuigen hebben dit charter bezegeld dominus H. de Burclo et dominus G. Bitterus de Reden, Fridericus dominus de Reden, milites. De laatste was een nobilis en heer van het' Geldersche Rheden en zeer waarschijnlijk dezelfde als Fredericus de Bare, miles, judex ministerialium in terra comitis Geldriae, die in 1272 voorkomt [29]). Ook op 23 Febr. 1262 (1261) [30]) ging Gerlacus Bitter de Rede bij vorenbedoelde huwelijksovereenkomst tusschen de Heeren van Borculo en Wisch in de oorkonde dien Fridericus vóór, maar toen omdat deze nog slechts famulus was en ook nog geen Heer van Rheden.

§ IV. De derde generatie.

Leverden de eerste twee generaties geen noemenswaardige moeilijkheden op voor de vaststelling der filiatie, geheel anders is het bij de daarop volgende gesteld. Hoe gaarne wij op onzen genealogischen marsch snel verder voorwaarts zouden willen rukken, zoo gebiedt de voorzichtigheid ons vooral hier ter dege uit te kijken. Wij hebben namelijk thans te doen met vier personen, twee broederparen, waaraan wij de juiste plaats in de genealogie zullen trachten aan te wijzen. Achtereenvolgens zullen wij die broederparen hieronder onder A en B bespreken, om vervolgens onze slotsom onder C weer te geven.

A. De kanunniken Werner en Johan van Rede.

In het laatste kwart van de 13de eeuw vinden wij in het Domkapittel te Munster dit geslacht vertegenwoordigd door twee gebroeders, de traditioneele namen Werner en Johan dragende.

Werner komt voor van 1273-1306, Johan van 1296 -1318. Van 1299 af zijn zij meermalen tezamen en lezen wij soms „presentibus Wernero et Johanne de Rede, fratribus”. Aldus het eerst in de akte van 19 Juni 1299 (O.U. B. IV No. 668) [31]). Dat zij broeders waren, staat dus vast.

De eerste maal, dat Werner als canonicus Monasteriensis verschijnt, geschiedt dit te Munster op 29 Mei 1273 [32]) tezamen met een ouderen collega, *Ludolphus*

26) Borken, Beiheft, p. 217. Op 20 April 3272 (W. U. B. III N°. 915) heet hii G. nobilis dominus de Gemene.
27) Vgl. het artikel van den Heer Beelaerts: „Wat zijn ridderheeren?” in Bijdr. tot de Vad. gesch. 1915, 5de Reeks, deel 2, pag. 216-222.
28) Sloet No. 957; R. A. Arnhem, Klooster Bethlehem No. 90.
29) Sloet No. 943.
30) Vgl. de vorengenoemde oorkonde in Archief Huis Bergh, Reg. No. 19 en Inv. No. 1092.
31) Zie verder W.U.B. VIII Nos. 39, 54 en 351 (18 Aug. 1306).
32) W. U. B. III No. 936.

de Rhete. Deze Ludolphus wordt te voren en daarna niet verder aangetroffen, doch moet omstreeks 1264 kanunnik zijn geworden[33]). Beiden behoorden tot de meerderheid van het Domkapittel, die zich niet nederlegde bij het feit, dat dit kapittel tot dusver niet tot eenstemmigheid omtrent de keuze van een nieuwen bisschop had kunnen geraken. Ten einde de daardoor ingetreden wantoestanden te doen ophouden, benoemde zij graaf Otto van Tecklenburg tot Voogd en verdediger van het stift en stelde zij hem een Regentschapsraad ter zijde [34]).

De geschiedenis van Werner vervolgende, blijken wij hem verder nog in 24 oorkonden aan te treffen [35]). Alleen die. van 7 Jan. 1292 (1291) (W. U. B. III No. 1442) is in zooverr van, belang, dat aan het origineel daarvan in het Staatsarchief te Munster, Klooster Überwasser (Urk. 37), acht zegels hangen, die meerendeels goed bewaard zijn gebleven, en dat zich daaronder dat van onzen Domheer, Wernerus de Rede bevindt. Dit zegel heeft nog, een wereldlijken vorm, een ridderschild met één heelen en twee halve palen, en merkwaardigerwijze het cursief door ons weergegeven omschrift: *S Werneri de Linnebeke Canonici Monasteriensis* [36]). Hierop komen wij zoo aanstonds terug.

Johan van Reede was luidens de oorkonden eerst van 1295—1298 kanunnik te Osnabrück en daarna van 1299—1318 te Munster. Aangaande hem bezittea wij 15 oorkonden [37]), waarin hij meestal als getuige optreedt. Op 9 Aug. 1396 komt hij als Stiftsherr der St. Johannes Kirche te Osnabrück voor, evenzoo op 14 Mei 1298, waarna hij — gelijk wij reeds zagen — op 19 Juni 1299 Werner's collega te Munster is.

Hij behoorde tot 'de leden van het Domkapittel, die in 1310 de afzetting van Bisschop Otto van Munster bewerkt hebben. Zie de vermelding van Johan van Reyde in de Keulsche oorkonde van-18 Maart 1310 [38]).

Aan eene oorkonde van 13 Aug. 1315 [39]) hangt o.m. ook zijn zegel, voorstellende: Johannes de Dooper met het lam Gods en Paulus met het zwaard; daaronder de biddende zegelaar geknield; en met het onderschrift: S Joh(ann)is de Rede canonici Monast(eriensis).

Merkwaardigerwijze verschijnt inmiddels op 13 Sept. 1313 [40]) bij de uitvaardiging van het statuut van het domkapittel te Munster als No. 47 der kanunniken *Machorius de Linnebeke,* die aldus zegelt [41]): Paulus met het zwaard en daaronder hetzelfde ridderschild als dat van voormelden Wernerus.

Alweder dus een Linnebeke, maar nog belangwekkender is, dat deze canonicus zich op 11 Oct. 1326 [42]) ontpopt als *Macharius* de *Rede,* scolasticus. In welk verband deze geestelijke tot de overige, Reede's stond, is ons niet bekend, maar dat wij hier met dezelfde persoonlijkheid te maken hebben, leert eene oorkonde van 1329 [43]), waarbij de decanus van het kapittel eene opdracht doet aan Macharius de Rede concanouicus en deze laatste medezegelt; van zijn zegel is wel slechts een klein stukje over, maar toch vertoont het zeer duidelijk de drie palen (twee halve en daartusschen een heele) van het wapen der Linnebeke's. Over dezen Macharius, die nog tot 13% voorkomt, zal meer in bijzonderheden gehandeld worden onder No. 3 in § XII hierna. Genoeg zij echter, dat tweemaal in betrekkelijk korten tijd een Reede als Linnebeke zegelt. Tusschen deze twee namen moet derhalve een nauw verband hebben bestaan.

Om deze reden werd naar een 'geslacht Linnebeke gespeurd, dat vervolgens in het Noord-oostelijk gedeelte van het aartsbisdom Keulen bleek geleefd te hebben. In bijlage 11 hebben wij de daaromtrent gevonden oorkonden samengevat. Het trekt de aandacht, dat Gerhardus de Linnebeke in 1294 ministerialis was van het klooster Essen. Dit is van veel belang, omdat de miles Wernerus de Rethe blijkens de vorige paragraaf in 1267 gehuwd was met eene Cristina, die tot dat tijdstip eene ministerialis van hetzelfde klooster was geweest, maar toen als zoodanig naar het bisdom Munster overging.

Waar in 1292 de kanunnik Wernerus de, Rede zich in zijn zegel Wernerus de Linnebeke noemt, ligt het dus voor de hand om aan te nemen, dat hij een zoon is van den gelijknamigen miles de Rede en de 'voormalige Essensche ministerialis Cristina, die dan eene Linnebeke zou kunnen zijn geweest.

Ook tevoren kwamen leden van deze twee geslachten tezamen, want in Juni 1266 [44]) zijn Bitterus de Rethe en Gerardus de Lintbeke te Beilar getuige van eene rechtshandeling van den Bisschop van Munster,

Typisch is voorts, dat de laatste wereldlijke Linnebeke, die in 1294 vermeld wordt, den ook door Bitter van Rede gedragen voornaam Gerlacus had. Vermoedelijk moest de naam Linnebeke toch in stand blijven en noemde Wernerus de Rede zich daarom reeds in 1292 ook wel Wernerus de Linnebeke.

Als zoon van den miles Wernerus zou hij dan een kleinzoon van den gelijknamigen Wernerus (1223-1236) zijn en derhalve als de *oudste* zoon zijns vaders dienen te worden aangemerkt. Het behoeft geen verwondering te baren, dat hij als zoodanig tot den geestelijken stand

[33]) Hij staat n.l. tusschen Adolphus Norendin en Suitherus de Asbeck, die resp. in 1263 en 1265 voor het eerst als kanunnik voorkomen (W. U. B. III Nos. 699 en 743).

[34]) Op 31 Juli 1275 (Borken pag. 136 en Tibus, Gründungsgeschichte u. s. w. bla. 1037) zóu voorts nog Lubbert de Rede canonicus te Varlar en pastoor' te Rhede zijn geweest. Een zoodanige titularis was er luidens mededeeling van Prof., Sobmeddinghoff vroeger inderdaad, doch eerst in 1476, dus twee eeuwen later, en wel een uit het toen op het slot Rhede zetelend huis Remen (Psstorat Rede, Pfarrarcbiv II).

[35]) W.U.B. III Nos. 936, 996 en 1021; W.U.B. VII No. 1681; W.U.B. III Nob. 1073, 1161, 1203, 1243 (= Sloet No. 1073), 1246. 1265, 1266., 1308, 1347, 1361, 1365, 1371, 1442, 1506 en 1641 (= 0. U.B. IV No. 554); O. U.B. IV No. 558; Borken, Beibeft, pag. 220 (hij is op 24 Oct. 1301 de daarbij bedoelde Wernbero de B.de, c.M.); W.U.B. VIII Nos. 39, 54, 291 en 351 (18 Aug. 1306).

[36]) Een soortgelijk geval deed zich iets later voor met den Munsterschen kanunnik Gorbardos Werenze (1292—1326), die voor het eerst in dezelfde oorkonde voorkomt, doch zich sinds 2 Maart 1301 (1300) (W. U. B. VIII No. 3) bij herhaling Gerhardus de Angelmude noemt. Deze zegelde echter op 21 Sept. 1313 en 13 Aug. 1315 (W.U.B. VIII Nob. 840 en 963), onder den heiligen Paulus in het schildhoofd met zijn eigen wapen (drie naar rechts schrijdende vogels) en zijn eigen naam (Werence).

[37]) 0. U. B. IV Nos. 437 (9 Aug. 1295), 513 en 558.; W.U.B. VIII Nor. 39 (4 Nov. 1301), 54, 351, 412, 417 en 536; Stemfurt pag. 207; W. U. B. VIII Nos. 963, 1158 (= Coesfeld, Boiheft p. 86), 1162 en 1226 (16 Febr. 1318) en eene nader te vermelden Keulsche oorkonde

[38]) Regesten der Kölner Erzbisoböfe 4er Band (1304—1332), 1915, No. 500.

[39]) W. U. B. VIII. No. 963. Zie het origineel in Klooster Überwasser te Munster No. 49.

[40]) W. U. B. VIII No. 840.

[41]) Westfälische Siegel, Taf. 138 No. 23.

[42]) Niesert. Beiträge Münst. U.B. Deel I, Afd. 1 pag. 65, alwaar hij met Machario de rede wordt aangeduid.

[43]) 6. A. Miinster. Fürstentum Münster, No. 446a.

[44]) Regest 3 in Bijlage 1 hierachter.

behoorde. In Westfalen tooh ziet men herhaaldelijk den oudsten of de oudste zoons uit de toenmalige aanzienlijke geslachten als voornaam geestelijke optreden. Ook bij de Reede's zullen wij omstreeks 1360 **wederom een oudsten. zoon Werner in eene dergelijke functie aantreffen** [45]**.**

De hoogerbedoelde Werner werd in 1273 kanunnik, zijn jongere broeder Johan eerst in 1296. Dit verschil van **ruim 20 jaren zou het geenszins onmogelijk maken, dat na Werner en vóór Johan nog eenige broeders geboren werden. Of dit inderdaad het geval was, zullen de overige gegevens kunnen uitwijzen. Daartoe zullen wij thans het volgende broederpaar behandelen.**

(Wordt vervolgd.)

BIJLAGE 1.

Regesten der oorkonden betreffende **Gerlacus** Bitter **de** Rede (1249-1281).

1. 13 Juli 1249 (Borken p. 136 en Coesfeld, Beiheft, p. **105**).
   Bisschop Otto van Munster beslecht een geschil over het patronaatsrecht tusschen den Proost, te Varlar en ***Gerlacus miles*** de *Rethe dictus Bitter* ten gunste van den Proost, derhalve dat het patronaatsrecht over de kerk in Rhede aan het klooster te Varlar behoort.
   Oork. in Rhede, Kath. Pfarre, Reg. Rep. No. 9.
   Kopie in **fürstl.** Salm-Horstmarsche Archiv in Coesfeld.
2. Winterswijk 13 Juli 1253 (Sloet, Oork. boek van **Gelre** en Zutfen, No. 751, W. **U.** B. **III** No. 1738).
   Bisschop Otto van Munster maakt op een **markdag** te **Winterswijk** bekend dat, op zijn verzoek, twee edelen van **Gemen** en andere omwonenden aan het klooster Groot Burlo het recht van het gebruik van de gagel der gemeene mark hebben geschonken.
   De schenkers waren: nobiles viri Engelbertus et Godefridus de **Gemen** [195]) milites, Hermannus de Loen, *Bitterus de Rethe,* **Iohannes** de **Hones** et alii quam plures, quorum hereditates circa **site sunt.**
   Kopie, opgenomen in het Copiarium van het klooster Groot Burlo.
3. Beilar 7 (of 27) Juni 1256 (W. U. B. 111 No. 599).
   Bisschop Otto 11 bekrachtigt den afstand door ridder Simon van **Gemen** van zekere tienden aan het klooster Marienborn.
   Onder de priesters **dominus** Johannes de Rethe; verder: Hermannus **Werence,** Bernardus Werence, Henricus de **Hungese,** *Bitterus de Rethe,* Gerardus de Lintbeke, Gerardus de Lon, Adulphus Werence, Hermannus Werence.
4. Rokeslare (Roxel) 4 Juli 1256 (Coesfeld, Beiheft p. **105/106**).
   Bisschop Otto van Munster maakt bekend, dat ridder Theodericus de Schonebeke het goed Hinrikinch (kerspel Osterwick) aan het stift Varlar verkocht heeft.
   Testes: (na de nobiles) ***ministeriales*** . . . . ***Gerlacus Bittherus*** *de Rethe* (de laatste van 4).
5. Essen 24 Aug. 1256 (W.U.B. IV No. 666 en VII No. 922).
   Voorloopig, doch tevens beslissend vredesverdrag tusschen Aartsbisschop Coenraad van Keulen en bisschop Simon van Paderborn.
   Otto. Bisschop van Munster, **verschijnt** met 25 ridders (***milites***), waaronder: Bernardus Werence, *Gerlacus Bitterus de Rethe* en aan het slot Svetherus Werence.
6. 1256. (W.U.B. 111 No. 615).
   Bernard ther Hurden treft met **zijne** vrouw Irmeradis en zijne dochter **Jutta** een vergelijk met Bernhard Eppinck aangaande de tienden van het, huis Eppinck en van het **Walesge-land,** welk vergelijk op de Synode te Rhede tot stand gebracht is voor domino **Johanne decano in syaado** Rede [196]), die het bezegelt.
   pres. domino ***Bittero*** *de Rede,* **et....** Ersteno de Rede. Van het zegel is een **vrij** groot **brokstuk behouden gebleven.**
   Orig. in Staatsarchiv (8. A.) **Münster, Fürstenthum** Münster Urk. **90a.**
7. Munster 6 Juni 1267 **(W. U. B. III** No. **618).**
   Bisschop Otto **II** verwerft **van** ridder Sweder van **Ringenberg** [197]) voor 270 **Mark diens burg** Ringenberg.
   Ministeriales: Hermannus **Werenzen** (allereerst genoemd), ... *Bitterus de* ***Rethen*** .... ***milites*** (no. 4 der 7).
8. Munster 10 Mei 1259 (W. U. B. **III No.** 644).
   Ridder **Herman** van **Langen staat** het **eigendomsrecht** en het vruchtgebruik van **zijn** huis, **Wonc** af.
   Getuigen .... ***Bitterus*** *de* ***Redhe,*** **miles (No.** *3* 'van' 9).
9. . . . .7 Jan. 1261 **(Paaschstijl 1260) of 1264** (1263) [198]) (De Geer van Oudegein's Archieven der Dultsche Orde,' Balie van Utrecht, 1871 No. 236 en **Bijdr.** Vad. **Geschiedenis** en Oudheidkunde, 6e Reeks, **II,** blz. 216).
   Bitterus ***miles*** de *Rede* verklaart **voor** schepenen, rechter en andere ingezetenen der stad Booholt in ontvangst te hebben genomen eenige op **Raven bij** Utrecht gelegen **goederen,** waarvan Mechteld, weduwe van heer Steven van **Münster,** en haar zoon Sweder afstand hebben gedaan ten behoeve van het **Duitsche** Huis te Utrecht.
   Zegel, door van **Spaen** van het niet meer **voorhanden** origineel **nageteekend,** met omschrift: S *Bittsri* ***militis*** *de* ***Re.***
10. Munster 30 Juni 1261 **(Warendorf** p. **121/122).**
    Hermannus nobilis **vir** de **Holthe** en **zijn zoon** Ludewecus **beleenen** verscheidene leden van het geslacht, van Langen met, de hofsteden van Holte.
    Getuige: *Bitterus de* ***Rethe.***
11. 23 Febr. **1262(1261) (Archief Huis** Bergh te 's Heersnberg, Reg. No. 19, Inv. No. 1092).
    Huwelijkscontract tusschen Henricus domicellus de **Burclo** en Theodericus, **miles, dominus** de Wische,. betreffende, een **huwelijk** van diens oudsten **zoon** met de oudste dochter van Henricus.
    Getuigen voor **Wisch:** Adam de **Monte,** Qerhardus de Rede, ***Gerlacus*** *Bitter de Rede,* ***Wernerus,*** *frater* ***suus, milites,*** **Fridericus** de Rede, Theo(dericu)s de **Keppele,** Fridericus filius **domini** Gerhardi de Rede **tamuli.** Origineel.
12. Maart 1263 (1262) (W.U.B. **III** No. 705).
    Bisschop Gerhard van **Munster** getuigt, dat voor **zijn** voorganger van een zeker tiend 'afstand is 'gedaan.
    Presentibus ***Bittero*** et ***Wernero fratribus*** *de Rethe* ***militibus.***
13. Unlant 23 Jan. 1265 (4) (W. U. **B. III No.** 736).
    Een deel van het vroeger door Sweder van Ringenberg aan het Stift Munster **overgedragen** leen geeft Bisschop Gerhard van Munster thans met diens **toestemming aan** Dirk Lof (Loef), broeder van den **Graat** van **Cleve.**
    Testes .... *Bitterus de Rede* **miles** (No. 3 der **4**) ..... item nobilis vir Cunradus de Velen, Hermannus **Werenze** .... milites et alii quamplures scilicet .... ***Gerlacus*** *Bitter* ***miles*** *(No. 2* der 7).
14. Rhede 9 Juni 1267 (W.U.B. **III** No. 1755 en Borken, Beiheft, blz. 216-217).
    B. ***miles*** *dictus de Reden* getuigt dat het klooster Groot-Burlo een tiend van 8 malt in **de** parochie Borken 'voor 22 Mark gekocht heeft van **'s Bisschops achterleenman** ***Adolphus Werence,*** die dit tiend in leen had van zijn broeder ***dominus G. miles*** dictus de ***Lon.,*** en dat die koop geschied is onder

[45]) Vgl. § § VI en VII hierna.

[195]) Godefridus de **Gemen was** in 1254, **alzoo** in het volgende jaar, nog geen **miles** (W. U. B. 111 No. 574).

[196]) **Als plaatsvervangend Archidiaconus.**

[197]) **Een zoon van Sweder van Ringenberg, die in 1234 zwager was van den dadelijk te vermelden Hermannus Werence (Sloet No. 5'72).**

[198]) **In originali niet meer aanwezig. Mogelijk is** daarin „in" = III, waardoor het **jaartal 1260 in 1263 zou veranderen. „In" past echter hier goed, want „in crastino" staat ook in de eveneens op giften van dezelfde sohenkers van goederen op Raven betrekking hebbende oorkonden van 1260 in de Nos. 237 en 238 van het D. 0. boek. Vgl. voorts** N.L. 1923, k. 176, noot 4.

voorwaarde dat, deze leenheer het tiend binnen twee jaren aan den bisschop (*dominum nostrum episcopum*) zou afstaan, doch dat in dien tusschentijd B. het tiend in (achter-) leen zou houden tegen betaling aan genoemd klooster van bedoeld bedrag of eene gelijke waarde in goederen.

Van het origineel is het zegel afgevallen.

15. 4 April 1268 (W. U.B. 111 No. 808).

Ridder Herman van Münster verpandt den aan den Domproost' te Munster leenroerigen Oberhof Brochof aan het Domkapittel aldaar.

Fideiussor: *Bitterus de Rede miles.*

16, Munster 3 Maart 1269 (8) (W. U. B. III No. 831).

Bisschop G(erhard) geeft aan de Wilhelmiten-broeders te Berlo vergunning tot aanleg van eene heide en bevestigt hen in het vroeger verkregen recht om marken en weiden te benutten.

Testamur .... cum sigillis appensis litteras nobilium virorum, scilicet domini Qodefridi de Gemen et Hermanni de Loen necnon et domini Engelberti de Gemene [199]) et filii sui Vincentii et *domini Bitteri de Rhede militum et nostrorum fidelium*, pro se et pro suis protestantium, quod eandem paludem similiter donaverint fratribus supradictis ad colendum et perpetuum possidendam. Kopie.

17. Burlo 18 Oct. 1269 (Borken, Beiheft, pag. 217 en W.U.B. III No. 1758).

C(onradus) miles dictus Stricke (castellanus) van Novo Castro (Nienborg) en *B. miles* de *Redhe* *brengen, ingevolge eene opdracht van bisschop Gerard van Munster (*domini *nostri*) eene ruiling van goederen tot stand in het belang van het klooster Burlo. Zij ruilen daartoe 9 modios siliginis decimalis mensure, qui de manso dicto Elverkinc is parrocbia Redhe sito in curiam Engerinc annis singulis solvebantur, pro 8 modiis eiusdem mensurae accipiendis de domo Sibertinc (denkelijk Sievert in het kerspel Gemeh, welk huis toen nog tot het kerspel Borken behoorde) et de agris ad ipsam domum pertinentibus in parrochia Borken sitis; minutam quoque decimam, que de eadem domo solvitur, recompensavimus pro nono modio. qui de prefato manso Elverkioc debebatur, cum fratribus de Burlo, ad quorum proprietatem idem mansus pertinebat, minutam de ipso decimam persolvere minime tenerentur.

De twee zegels zijn van de oorspronkelijke oorkonde afgevallen.

18. Diestedde 3 en 11 Nov. 1269 (W. U. B. III No. 841 en O. U. B. 11 No. 409).

Bisschop Gerhard van Munster verpaudt aan graaf Frederik van Rietberg voor het restant van een dezen verschuldigde koopsom de bisschoppelijke goederen in Isselhorst enz., nevens de vrije goederen bij Beelen.

Testes: .... dominus Hermannns de Lippia, dominus Ber. de Buren senior,. ... Hermannus de Langene, Wetzelus de Lenibecke, Th. de Schonenbecke,. ... *Bitterus de Reide*, Mátheus de Novo Castro, Conradus Stric, ... *ministeriales ecclesie Monasteriensis.*

Bitterus is No. 6 der 14 ministeriales.

Orig. S.A. Munster. Fr. Münster U 142.

19. Munster 16 Maart 1271(0) (Coesfeld, Beiheft p. 113).

Bisschop Gerhard van Munster maakt den verkoop van eene hoeve in het kerspel Osterwick aan het klooster Varlar bekend.

pres. *Bittero de Rethe (No. 2* der 7 milites).

20. Munster 24 Maart 1271(O) (W. U.B. III No. 877).

Ridder Herman van Münster verkoopt een goed aan het St. Egidii klooster te Munster en stelt zich borg voor de instemming daarmede van zijn afwezigen broeder, den Domheer Gerhard van Münster.

in de akte: constituens nichilominus fideiussores Hermannus predictus pro fratre suo Gerhardo canonico Monasteriensi tunc absente, videlicet *Johannem dictum de Rethe Frisiae archydyaconum ipsiusque fratrem Gerlacum militem* de *Rethe dictum Bitter*, Wetzelum de Lembeke et *Gerlacum* dictum *Bitter de Lapidea Domo, milites.*

pres. Wilhelmus de Kessele c.M.

Gerlacus de Rethe et *Gerlacus de Domo Lapidea dicti Bitter milites.*

21. Munster 25 Maart 1271(O) (O. U. B. III No. 435).

Bisschop Gerhard van Munster draagt aan het klooster Clarholz, na schadeloosstelling van zijn stift, den eigendom over van een erf bij Warendorf, dat het klooster van Wendelburg van Dekenbroke gekocht had.

Pres. nobili viro come de Dale, *preposito Johanne et fratre ejus Bittero de Rethe (No.* 1 van 6), Wetcelo de Lembeke, ... *militibus.*

22. 1272 (S. A. Düsseldorf Orig. Mariental No. 4).

Bitterus miles de Rethe en zijne vrouw *Sophia* verkoopen aan de kloosterbroeders te Beylar eenige goederen in het kerspel Brünen, die Rudolfus dictus Horenboge van hem *in leen* heeft gehad.

Zijn zegel is afgevallen.

23. Bethlehem 8 Sept. 1274 (Sloet, Oorkondenboek van Gelre en Zutfen No. 957; het oorspronkelijke in R. A. Arnhem, Kl. Bethlehem No. 90).

Thedericus miles de Wische, zijne vrouw en zijn zoons Steven en Johan geven aan het klooster Bethlehem het goed Brunscing e.a., alles gelegen in het kerspel Silvolde.

Hier zegelt *dominus G. Bitterus de Reden, miles*, wiens zegel afgedrukt is in Ned. Leeuw, Juni-Juli 1923.

Volgorde: dominus H. de Burclo et *dominus G. Bitterus de Reden,* Fridericus dominus de Reden, *milites.*

24. Münster 1 Juli 1278 (S.A. Münster, Kl. Gravenhorst No. 27).

Bisschop Everhard van Munster draagt voor 280 Mark aan het klooster Gravenhorst den Hof Cappeln 'en het Patronaatsrecht der kerk van Cappeln over en koopt in de plaats daarvan goederen in Bentlage.

Get. de *milites* Hermannus de Langen, *Bytterus de Rethe (No. 2* van 8), *Gerlacus de Stenhus* etc.

25. Bocholt [200]) begin April [201]) 1279 (Sloet No. 1000).

Winrich van Wesenthorst en zijne vrouw Frederadis verkoopen aan het huis van St. Marie in Bethlehem tegen tins het goed Nidbolding (kerspel Verseveld).

Getuigen: *dominus Bitterus de Reden, dominus Gertacus de Domo-Lapidea, milites.*

26. Juni 1281 (W.U. B. III No. 1137).

De Johanniter-Commende te Steinfurt wordt door een ridder-uitspraak beschermd in het bezit van een door baar van de echtgenoote van Heinrich van Detten aangekocht goed, dat aan deze als morgengave geschonken was.

Proposuit Stephanus miles iam dictus (= Stephanus de Roderlo), advocato petito *Bittero milite de Rede.*

BIJLAGE II.

Het geslacht Linnebeke.

Achtereenvolgens werden van dit geslacht aangetroffen Arnoldus in 1227, de miles Gerardus van 1244-1272. een volgende Gerhardus van 1293-94 en Gerlacus in 1294. Bovendien een Osnabrückscbe Kanunnik Hermannus de Linnebeke van 1248-1258.

Eerstgenoemde, Arnoldus de Linnebecke, staat blijkens eene oorkonde dd. Brühl Febr. 1227(6) [202]) de abdis van Kaufungen als getuige bij.

[199]) **Was ridder der** Johanniter-order. **Zie de oorkonde van 30 Oct. 1267 (W.U. B. 111 No. 797 sub 2), waarbij Engelbertus dictns de Ghemen miles et confrater militie hospitalis sancti Johannis en zijn zoon Vinoentius een stuk woosten grond, de hierbedoelde Zwolisvenne, gelegen in de gemeene mark bij Burloh,** aan de **broeders aldaar ter bebouwing afstonden.**

[200]) **Waarschijnlijk te Bocholt overleden. Zie Reigers, Bocholt, blz. 310. De scabini aldaar waren n.l. getuigen.**

[201]) **In ebdomada (Paschali) = de week na Paschen, in dat jaar op 2 April vallende;**

[202]) **W. U. B. VII No. 291.**

De eerste Gerardus verschijnt te Lennep aan de Lenne op 24 Aug. 1244 [203]) als Burgman van Lijnburch (Limburg) aan dezelfde rivier (Hohenlimburch). Blijkbaar houdt de naam Linnebeke met die rivier verband. Hij is dan nog geen miles (heeft ook geen zegel) en is dat evenmin in de volgende twee oorkonden dd. Limburg a/d Lenne 24 Oct. 1244 en Sept. 1248 [204]). Bij de laatste is hij getuige van Herbord van Dortmund, zijn mede-Burgman. Daarna zien wij hem sinds 1250 in een zevental oorkonden als miles of onder de milites, te weten op 7 Mei 1250 te Lenebruch bij Volmarstein en te Keulen op 26 Nov. 1254 [205]), te Beilar op 7 of 27 Juni 1256 [206]) als Gerardus de Lintbeke onmiddellijk na Bitterus de Rethe, vervolgens te Keulen op 23 Maart 1257 [207]), waar hij de Lynderenbike heet, te Menden op 12 Maart 1265(4) [208]), waar hij als Gerardus miles de Lynnebecke voorkomt, en eindelijk nog op 15 Aug. 1269 en 21 April 1272(1) [209]).

Aangaande den volgenden Gerhardus bezitten wij slechts twee oorkonden, die van 26 Dec. 1293 en 13 Juni 1294 [210]); de laatste is belangrijk, omdat deze Gerhardus ministerialis van het klooster Essen blijkt te zijn. Ook de eerstgenoemde akte betreft dit klooster, terwijl tot de oorkooders Hermannus de Aldendorpe behoort, die dus deotelfden naam draagt, als de Bermannus de Oldenthorpe, wiens echtgenoote in 1267 als ministerialis aan het stift Essen werd afgestaan ter vervanging van Cristina, de gade van den miles Wernerus de Rethe, die als zoodanig naar het bisdom Muoster overging. Trouwens, in de tweede akte is Adolphus de Aldendorpe evenzeer als Gerardus de Linnebeke ministeriaal van Essen.

Gerard& was evenmin miles als Gerlacus, die alleen op 4 Maart 1294 (12 Febr. 1293) [211]) voorkomt en wel te Essen, tezamen met de Abdis van dat klooster.

Vervolgens verschijnen, zooals wij in de §§ IV. letr. A. en XII reeds zagen, Wernerus de Rede en Macharius de Rede als Linnebeke's met het wapen van dit laatste geslacht.

Hermannns de Linnebeke zien wij te Osnabrück in 1248 [212]) en vervolgens als clericus in 1255 [213]) en 1258 [214]). Reeds in 1257 was hij echter reeds kanunnik aldaar, want in dat jaar [215]) is hij te Wiedenbrück onder de getuigen als Hermannus de Lenebeke, majoris eccl. canonicus.

Linnebeke was een oude Stammsitz in het kerspel Boehle, Landkreis Hagen, graafschap Mark, aartsdiocese Keulen. In dat kerspel was een goed Linnebeke, dat later een leen van Volmarstein werd [216]).

De gemeenschappelijke afstamming van de beide geslachten van Son [1]) nader gebracht,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Toen uit de mededeeling van den heer H. Wijnaendts in n° 6 van jg. 1933 van dit Maandblad bleek, dat de van Son's uit de Langstraat óók tot Tilburg in betrekking stonden, was een onderzoek naar hen in de schepenprotocollen van Tilburg en Goirle noodzakelijk.

Bedoelde mededeeling (zie kol. 307) hield immers in, dat een zekere ***Anthony Ruttens van Son***, toen inwoner van Oud Beyerland, op 13 Maart 1623 aldaar een volmacht passeerde op ***Jan Dirrixz***, wonende te Capelle in de Langstraat, om namens hem in te vorderen een kapitaal met verloopen interest, dat zijn overleden vader ***Rut Janss van Son*** uitstaande had op het dorp en de heerlijkheid van Tilburg, zoomede een restant van de koopsom wegens een beemptgen, door ***Jan Rutten van Son*** verkocht aan den schout van Tilburg.

Deze volmacht verdient nadere beschouwing ; in de eerste plaats vestigen wij de aandacht er op, dat de persoon van ***Jan Dirricx te Capelle in' de Langstraat*** reeds voorkomt in ons eerste artikel over deze familie ***van Son*** in jg. 1932 van dit Maandblad en wel als neef en gemachtigde van, ***Pieter Jansz. van Son*** te Willemstad (een voorvader dezer familie), in 2 acten van 1628 en 1632; hij heette, blijkt verder, ***Jan Dirksz. van Nederveen,*** schout van Grevelduin-Capelle, en was echtgenoot van ***Beatrix Wouterse Roothals,*** waardoor het 'neefschap met de ***van Son***'s verklaard was (zie ook de stamtabel, opgenomen' bij ons artikel in jg. 1932). De volmachtgever van 1623 ***Anthony Ruttens van Son*** en de door den heer H. Wijnaendts vervolgens in n°. 8 van 1933 ter sprake gebrachte ***broeder Adriaen Ruttens*** van Son worden door dezen inzender gehouden voor ***kleinzoons*** (zie k. 329, r. 17 v. o.) van Jan ***Rutten van Son***, gehuwd met ***Beatrix Adriaens Roothals,*** doch dit is onjuist, zij waren broeders van dezen, sedert 1582 te Capelle voorkomenden ***Jan Rutten***, zooals een eenvoudige berekening naar den tijd der geboorte van ***Anthony*** en ***Adriaen*** reeds had kunnen aantoonen [2]). Uit de door hem gevonden en hierboven nog eens herhaalde volmacht van 1623 blijkt dus, dat hun overleden vader ***Rutger Janss van Son*** een kapitaal had geleend aan het dorp en de heerlijkheid van Tilburg, welk kapitaal in laatstgenoemd jaar, met achterstallige rente, werd teruggevorderd.

"Reeds in de dorpsrekening van Tilburg over 1676 vond ons medelid de heer H. J. A. van Son onder de Uitgaven een post van XXX gl. XV stuivers voor de betaling, gedaan aan ***Ruth Janss van Son*** wegens de rente, die deze jaarlijks van het dorp te vorderen had. Bedoeld kapitaal was dus reeds langer dan een halve eeuw uitgezet geweest.

Daarentegen wordt, bij de andere vordering, n.l. die wegens den verkoop van een beemtgen door ***Jan Rutten van Son,*** niet vermeld hoe deze in familie-verhouding stond tot den volmachtgever ***Anthony Rutten van Son;*** hij was echter diens broeder en niet de grootvader, zooals het stamtafeltje in kol. 307 aangeeft, om de eenvoudige reden, dat uit de thans door ons gevonden acten blijkt, dat de grootvader der broeders niet ***Jan Rutten van Son***, maar ***Jan Janss*** van Son heette; de eenige ***Jan Rutten u. S.,*** die geleefd heeft, was de oudere broeder van ***Anthonis Rutten*** en van ***Adriaen Rutten van Son*** [3]).

Wij zullen nu de voornaamste acten opgeven, welke

---

203) Id. No. 571.
204) Id. Nos. 574 en 671.
205) Id. Nos. 719 en 846.
206) W. U. B. III No. 599.
207) W. u. B. VII No. 944.
208) Id. No. 1176.
209) Id. Nos. 1325 en Dortmunder Urk. Buch, Ergäozungsband I No. 216.
210) W.U.B. VII Nos. 2276 en 2301 b.
211) Id. No. 2287.
212) 0. U.B. II No. 533.
213) 0. U. B. 111 Nos. 141 en 142, zoomedu W. U. B. IV Nos. 621 en 622
214) 0. U.B. 111 No. 199.
215) 0. U. B. 111 No. 166 en W.U.B. III No. 630.
216) Volmarsteiner Urk. Buoh No. 404, L. IV No. 5.

1) Zie dit Maandblad: jg. 1931, k. 134-137; jg. 1933, k. 75—83, jg. 1933, k. 38-41, 306, 329-331 en 445-448.

2) *Adriaan Ruttens van Son* huwde verm. 1594 (zie stamtafel k. 331) en kon dus onmogelijk een kleinzoon zin — 2 generaties dus afstaan — van Jan *Rutten van Son,* die ± 1560 was geboren.

3) Hierdoor vervalt ook de gedwongen besobouwing in k. 329, dat *But Janss van Son een* niet-gevonden zoon zou zijn uit een (onbekend) Qérder huwelijk van Jan *Ruttsn van Son,* den men van *Beatrix Roothals.*

bij een onderzoek in de Tilburgsche schepenprotocollen over het tijdvak 1550—1612 voor den dag kwamen en beginnen met de mededeeling, dat blijkens een Tilburgsche acte (dl. nº. 341, fº 9 vsº) *Anthonis* en *Adriaen van Son* op 5 November 1694 voor notaris Herman Spiegel te Dordrecht [4]) volmacht hadden gegeven aan ***hun vader Rutger sone van*** *wijlen* ***Jan Janssoon van Son,*** om hun deel van een huis, hof, grond en erfenis, gelegen te Tilburg aan den Heuvel, te verkoopen aan Jan Hermansz. de Roy, secretaris van Tilburg. Deze 2 broeders woonden dus in 1696 te Dordrecht, vanwaar zij later in Oud-Beyerland terecht zullen zijn gekomen.

De vader *Rutger Janss van* ***Son,*** dien wij in 1699 nog vonden te Besoyen, als hij daar op 16 Maart van dat jaar een huis verkoopt, had dus tot vader een ***Jan Janszn. van Son*** en niet een ***Jan Rutten (van Son)*** [5]).

Zijn vertrek uit Tilburg naar het, noordelijk daarvan gelegen Loon-op-Zand en Besoyen houdt 'naar onze meening verband met zijn 2e huwelijk met iemand uit Loon-op-Zand. Immers een Tilburgsche acte van 20 October 1686 houdt in, dat ***Rutger soon*** *wijlen* ***Jans van Son,*** als man en momber van *Marye* zijn huisvrouw, dochter van wijlen ***Wouter*** *Adriaen Eliasz*, voor hem zelf en voor de andere kinderen van ***Wouter*** voornoemd, de perceelen heiveld van dezen verkoopt, gelegen in de parochie van Venloon (d. i. Loon-op-Zand).

Wellicht is dit tweede huwelijk ook de reden geweest, dat de oudste zoon ***Jan Ruttens*** reeds vroeg Tilburg verliet en zich in 1682 te Grevelduin-Capelle vestigde.

Zijn eerder huwelijk blijkt uit 2 Tilburgsche acten, waarvan de eerste d.d. 20 Oct. 1674 inhoudt, dat ***Jutta*** weduwe van Claes *Thoniss* van ***Buerden*** transporteert aan Claes haar zoon en „*Rutgheren* ***soone Jan Janss van. Son als*** man van *Lysken* doghtere van Jutta 'en ***Claes*** haer man voors." alle goederen in de heerlijkheid Tilburg, waarvan zij na overlijden haars mans de tucht (het vruchtgebruik) bezit, op voorwaarde, dat *Claes* en ***Rutgher*** haar jaarlijks, zoolang zij leeft, zullen uitkeeren en betalen een lijfchijns en lijfrente van, 14 car. gl., jaarlijks op Maria Lichtmis [6]).

De andere acte is van 21 Maart 1676 en vermeldt, dat Claes zoon van wijlen ***Claes Thonis van Buerden*** zijn helft van het ouderlijk huis en hof te Tilburg „aen die heyde" verkoopt aan zijn zwager „*Rutgheren* ***soon Jans van Son Janssone"*** als man en momber van *Lysbeth* dochter van wijlen ***Claes Thoniss van Buerden,*** waarna ***Rutger*** onmiddellijk het geheele huis en, hof verkoopt aan Cornelis zoon van wijlen Gerrit Jan Peters Gijben [7]).

Rutger Janss van Son had een zuster *Lysbeth,* die wij in een Tilburgsche acte van 6 Mei 1677 vermeld vonden. Daar in deze acte haar ouders genoemd worden, deelen wij den inhoud hier mede [8]).

„*Lysbeth* doghtere wilneer ***Jan Janss van Son,*** daer moeder aff was *Jenneken* zijn wettelicke huysvr., dogh-

[4]) Het protocol vau dezen notaris te Dordrecht is verlorengegaan.

[5]) Onze beschouwingen in kolom 40 van jg. 1933 over dezen ouderen *Jan Rutten* vervallen dus hierdoor.

[6]) Schepenprotocol van Tilburg en Goirle, dl. nº 320, fº 16.

[7]) Idem, dl. nº 320, fº 37. Die Brabantsohe acten van dien tijd zijn toch praohtige bronnen, hier wordt b.v. de kooper aangeduid met 4 patroniemen, gevende 5 generaties in eens.

[8]) Idem, dl. nº 323, fº 22.

tere wilneer ***Rutgher van Hoilten",*** draagt over alle versterf, recht, actie en toezeggen haar toekomende en aanbestorven van wijlen ***Jan*** en ***Jenneken,*** haar vader moeder, waaruit ook bestaande en gelegen, binnen of buiten de parochie' van Tilburg, aan ***Rutgher*** zoon van wijlen ***Jan Janss van Son,*** haar broeder.

Uit deze acte is dus bewezen, dat de ouders van *Rutger* ***Janss van Son*** waren ***Jan Janss van Son*** en ***Jenneken*** *Rutgersdr. van Holten* [9]) en dat de voornaam ***Rutger,*** welke, zooals wij reeds in 1932 opmerkten, nimmer bij de oudere *van Son's* te Tilburg voorkwam, dan ook niet ontleend is aan een ouderen ***Rutger van Son,*** maar aan den moederlijken grootvader.

Rutger zoon van ***Jans Janss*** *van Son* komt nog in enkele Tilburgsche acten voor als kooper of verkooper van een huis en rentebrieven, het eerst op 30 April 1566 (dl. nr. 312, fº. 4), als hij van het klooster Mariendonck buiten Heusden een erfpacht koopt van een half mud rogge, te heffen uit goederen, gelegen in de paroohie van Goirle.

Rutger, wiens oudste zoon *Jan Rutgers (Ruiten) van* ***Son,*** omstreeks 1660 was geboren, moet dus zelf tusschen 1530—1535 geboren zijn en was het nu zaak iets te vinden over zijn thans gevonden vader *Jan* ***Jansz. van Son,*** die dan tusschen 1629-1634 met ***Jenneken Rutgers van Holten*** moest zijn getrouwd.

Wij waren zoo gelukkig een acte te vinden, waarin ***Rutger*** èn zijn vader te samen worden vermeld. 31 Januari 1668 (1669) [10]) verkoopt ***Rutger soone Jan Janss van Son een*** huis, hof met grond en erfenisse gelegen binnen de parochie Tilburg „ad locum op ten hoevel", eenerzijds naast het huis van *Adriaen Adriaenss van Osch,* anderzijds naast het huis en erf van Jan Janss van Son, zijn vader [10]).

De verder na te zoeken vader bezat dus een huis te Tilburg op den Heuvel gelegen en daar *Rutger* in 1696 — zooals wij in het begin van dit opstel mededeelden — ook een huis op den Heuvel verkoopt, rees het vermoeden, dat dit het vaderlijke huis was, dat in de thans gevonden acte van 1668 (1669) te voorschijn was gekomen en werd het noodig de geschiedenis van dit huis na te gaan.

Dit was ook daarom noodig, omdat er — en ons medelid H. J. A. van Son, wien ik mijn vondsten had medegedeeld, vestigde daar mijn aandacht op — *tegelijkertijd* nog een ***andere*** *Jan Janss van Son* in de Tilburgsche protocollen voorkomt. Aanvankelijk had ik dan ook dien anderen ***Jan Janss van Son*** voor *Rutger's* vader gehouden. Daarbij was mij uit tal van acten over hem gebleken, dat láátstbedoelde *Jan* terug te vinden was op het stamtafeltje, voorkomende op p. 136-136 van het artikel ***van Son*** in jg. 1931, waar men als eerste persoon 3e generatie vindt een ***Jan,*** die tot ouders

[9]) Zij moet een natourlijka dochter zijn geweeat van den toen bekenden pastoor van Tilburg *Rutger van Holten,* geboortig van Gheel, die van 1497-1527 pastoor te Tilburg was, komende van de Abdij van Tongerloo. Heer Rutger van Holten had ook een natuurlijken zoon *Jheronimus,* die in Tilburgsche acten *van* 1557 en 1558 voorkomt als gehuwd met *Barbara* dochter van *Gijsbrecht Beerten.*

[10]) Schepenprotocol van Tilburg en Goirle. dl. nº 314 over 1568. Het nieuwe jaar begon aldaar met Paschen, de protocollen loopen van Pasohen tot Peschen. 31 Jan. 1568 in dit deel is dus volgens onzen stijl reeds 1 Jan. 1569.

Blijkens een acte van 4 Febr. 1563 (1564) had Rutger dit huis toen gekocht van Mr. Anthonis zoon van Henriok Wouter Adriaene.

had ***Jan van Son*** en ***Mechtelt Cornelisdr. van Esbeeck.*** Was deze ***Jan*** inderdaad de vader van ***Rutger*** geweest, dan was het andere geslacht ***van Son*** al dadelijk aangesloten geweest aan den alouden Tilburgschen stam. Maar de vele acten, welke ik over dien anderen ***Jan Janss van Son*** vond, wezen afdoende uit, dat hij uitsluitend gegoed was te Goirle (evenals zijn vader, zie bovenbedoeld stamtafeltje) en geen huis te Til burg op den Heuvel bezat.

Door de geschiedenis van dit huis na te gaan, vonden wij, dat dit huis voor 3/4 part reeds in 1536 en voor het resteerende 1/4 part in 1543 toebehoorde aan den anderen ***Jan Janss van Son. en*** dat deze ***Jan*** dan een zoon blijkt te zijn van een ouderen — overleden — ***Jan Janss van Son*** en van diens vrouw ***Elisabeth***, dochter van wijlen heer ***Matheus Thomas Piers.***

Deze acten, welke wij aan den heer H. J. A. van Son danken — die immers de Tilburgsche protocollen van 1500—1550 nauwkeurig reeds eerder had doorgewerkt — houden in verkorten vorm het volgende in:

30 Dec. 1536. Joost soon wilneer *Anthonis Marten* ***Bonaerts,*** als man van ***Kathelijn***, benevens Margriet, dochter van wilneer ***Jan Janssen van Son,*** die hij verkregen had bij wilneer *Elysabeth sue* uxoris, dochter wilneer heer ***Matheus Thomaes Piers,*** dragen. over hun gedeelte in alle goederen, die zij van hun ouders voornoemd verkregen hebben, aan ***Jan soone wilneer Jan Janssen van Son***, hun broeder.

Waarna laatstbedoelde ***Jan*** schuldig verklaart te zijn aan ***Joost Bonaerts*** en ***Kathelijn,*** diens vrouw, een erfchijns van 11½ k. gulden 's jaars uit 3/4 van het huis, hof en erf te Tilburg aan den hovel on uit 3/4 van een stuk land aldaar op de Cruysstraat achter den hovel [11]).

1 Maart 1543. ***Maria*** weduwe wilneer *Dirck Willem* ***Bogaerts*** met hare kinderen dragen over aan ***Jan*** zoon van wilneer ***Jans van Zon*** hun 1/4 deel in het huis, hof en erf aan den hovel en in het stuk land aan de Cruysstraat [12]).

In beide acten worden *als* belendingen van het huis vermeld eenerzijds *heer* ***Jan Boon,*** anderzijds *Willem* ***van Broechouen,*** later ***Anthonis Willemsen van Broechoven.*** Bij het nagaan van de -geschiedenis van dit huis bleek ons, dat het tusschen 1643 en 1694 nimmer is verkocht geworden en dus tengevolge van aanbeërviqg'aan ***Ru'tger*** van Son moet zijn gekomen, terwijl uit acten van verkoop van de aanbelendende huizen afdoénde bleek, dat het huis op den Heuvel dat ***Rutger*** in 1595 verkoopt, hetzelfde is, als dat in de acten van 1636 en 1643 vermeld.

Wij verwijzen daarvoor naar 'de transporten van 4 Juli 1581, 25 Oct. 1578, 1 Juli 1665, 4 Febr. 1664, waarbij het helendende huis of een daaruit gaande chijns wordt verkocht en waarbij dan achtereenvolgens sprake is van het huis op ten hoeve1 van ***Ruth Jans van bon,*** van het huis van de *kinderen* ***van Jan Janss van Son*** en van het huis van ***Jan Janss van Son.***

Over ***Jan Janss van*** Son (den man van ***Jenneken,*** natuurlijke dochter *vap* heer ***Rutgers*** van ***Holten)*** en diens vader ***Jan Janss van*** Son (gehuwd met ***Elisabeth,*** natuurlijke dochter van heer ***Matheus Thomas Piers)*** had de heer H. J. A. van Son bij zijn onderzoekingen over het tijdvak 1600-1660 nog een aantal acten gevonden, waaruit 0. a. bleek, dat eerstgenoemde ***Jan*** in eerder huwelijk in of voor 1521 huwde met ***Dympna***, dochter van ***Jacob Peter Aelwijns***, weduwe met één dochter van ***Jacob von Erp***.

Hoewel uit dit eerste huwelijk kinderen geboren kunnen zijn, zoo bleek ons uit het testament d. d. 25 Augustus 1666 van *Peter* zoon van wijlen ***Jacob Aelwijns*** [13]), broeder van de voornoemde ***Dympna***, dat deze laatste geen nakomelingen had nagelaten, waardoor alleen de kinderen van de andere zuster, ***Adriana Aelwijns***, gehuwd met ***Hendrik 's Wagemakers*** in 1671 als erfgenamen van dezen oom opkomen.

De oudste ***Jan Janss van Son,*** geboren omstreeks 1460, komt in de protocollen van Tilburg vanaf 4 Nov. 1502 voor als man van ***Elisabeth,*** natuurlijke dochter van heer ***Matheus Thomasz Piers,*** met wie hij echter reeds omstreeks 1490 gehuwd was, daar zijn zoon *Jan* reeds voor of in 1621 trouwde. Hij overleed vóór 1622, zijn weduwe komt het laatst voor in een acte van 25 Maart van dat jaar, te samen met haar zoon ***Jan Janss van Son,*** en is vóór 1536 overleden.

Daar het oud-rechterlijk archief van Tilburg met 1500 aanvangt, is de herkomst, van den vader van ***Jan Janss van Son,*** n.l. van ***Jan van Son*** nog niet gevonden. Met het oog op de wetenschap thans, dat die oudste generaties' van het latere geslacht in de Langstraat, te Klundert en te Dordrecht,, óók uit Tilburg stamden en daar reeds vòòr *1600* gegoed waren, staat het nu wel vast, dat verwantschap met de Tilburg-Dongensche familie, die van ***Jan van Son*** (vermeld 1420—1446), zoon van ***Henrick van Broechoven*** afstamt, bij onderzoek in oudere en andere bronnen wel te bewijzen zal zijn. (Zie stamtafel op k. 447-448 van jg. 1933).

Dat in 1559 te Tilburg de van omstreeks 1400 dateerende afkomst der ***van Son's*** uit het geslacht' ***van Broechoven*** nog bekend was, bleek mij uit een acte van 14 Februari 1558 (1559), welke men kan opslaan in het protocol van Tilburg en Goirle, deel No. 304 over 1668, in welke acte men leest, dat de kinderen en kleinkinderen van wijlen *Ghijsbrecht* ***Reerten*** en die van wijlen ***Joost Berys Eelkens*** een mud rogge jaarlijksche cijns verkoopen, waarbij zij verklaren :„welke mud rogge eertijts *Jan geheeten van* Zon *wilneer Henricksz van Broechoven als* man van Elysabeth zijn vrouw dochter wilneer Jacobs geheeten Groot Wouterszn, verkocht heeft gehad aan *Gherid* zoon van ***Jan Gheritszn. van Gorop***" en van dezen blijkens verscheidene overdiachtsbrieven van Oisterwijk en den Bosch door latere, met namen in de acte genoemde andere opdragers in hun bezit was gekomen.

Tevens blijkt dus uit deze acte de naam van den vader van *Elisabeth*, de vrouw van ***Jan van Zon(ne)***, welke blijkens de stamtafel, gepubliceerd door ons lid H. J. A. van Son op k. 447/448 van jg. 1933, hem nog onbekend was. (Zie 3e generatie dier afstamming).

[11]) Alsvoren **deel** n° **283, f° 18vso. en 19.**

[12]) Alsvoren **deel** n° **290, f° 55vso. Deze** *Maria* **moet dus het 4e kind zijn geweest van het echtpaar van.** *Son—Piers.*

[13]) **Deel** n° **311; deze** *Peter Aelwijns* **woonde te** Oosterhout **en** was **kinderloos gehuwd met** *Isabella Vrancx* **uit Thienen. Hij vermeldt in dit testament de vaderlijke goederen, welke hij te** Tilburg bezit, **w. o. een stede en erf aldaar in** Corvel. **Blijkens dl.** n° **317 van 1571 is hij dan overleden en komen als zijn erfgenamen op de kinderen** *Wagemakers,* **geen** *van* **Son's dus.**

De eerste generaties van het geslacht Gerlacius,

door Mr. H. L. Hommes.

Kort geleden kwam in het Rijksarchief te Groningen de inventaris gereed van de door wijlen den Heer Fransema bijeengebrachte verzameling charters. Deze bevat vele huwelijkscontracten, boedelscheidingen en dergelijke akten, waaruit ik gegevens putte omtrent de eerste generaties van het geslacht *Gerlacius*.

Van deze familie verscheen van de hand van wijlen Chr. J. Polvliet in den Ben jaargang van „de Wapenheraut" (1902) een genealogie, waarbij geen enkele bron vermeld wordt en die waarschijnlijk ontleend is aan een familiehandschrift. Het blijkt me tenminste, dat de eerste drie generaties erbij gefantaseerd zijn en geschrapt moeten worden. Aan de hand van enkele akten uit bovengenoemd0 verzameling, aangevuld met elders gevonden gegevens, wil ik die eerst0 generaties verbeteren.

De belangrijkste akte hiervoor is No. 94, welke als volgt is omschreven: Akte waarbij *Gerryt Tonnis*, luitenant, en *Aeltien*, echtelieden, verklaren, dat zij hun zoon *Wilhelm Gerlacius en zijn* echtgenoote *Jantien van Heeck* toestaan, dat zij de behuizing en de brouwerij in de Peperstraat te Groningen zonder betaling van huur bewonen en gebruiken, doch ingeval van kinderloos overlijden van hun zoon diens vrouw hertrouwt, zullen deze rechten vervallen; dat hun andere zoon Dr. *Antonius Gerlacius* gedurende dien tijd jaarlijks uit den ouderlijken boedel zal ontvangen 100 daler benevens de kosten van zijn studie te Leiden, in Frankrijk en elders. 1638, Mei 2.

Hieruit volgt dus, dat de vader *Gerryt Tonnis* brouwer was en zijn zoon Willem deze brouwerij overnam. Inderdaad vond ik de volgende inschrijvingen in het register van het brouwersgilde :

1602: *Gerryt Tonnis* van Bremen den 24 November.

1633 : *Wyllem Gerrits*, die soene van de E. *Gerrit Tonnis*, hoevelinck, den 16 September.

Bovendien was *Gerridt Tonnis o.a.* in 1636-1636 olderman van het gilde.

In het proclamatieboek van Groningen komt in 1603 voor :

Gerrijdt Tonnis absendt daer voor *Htrrmen Dubbelbeers* ffrouw *Ludlgerdt* caverdt en *Alydt Eoerts* mede absendt, daer voer *Griete Sijcke* backers ffrouwe caverdth is 18 september de publicatioen accorderth.

Uit de akte kunnen we verder halen, dat de zoon *Antonius* in Leiden en Frankrijk heeft gestudeerd en zoo komt hij dan ook in het album studiosorum der Leidsche hoogeschool voor op 17 Mei 1623 als *Antonius Gerlaci*, *20* jaar, Groninganus, J. Deze oudste zoon heette waarschijnlijk *Tonnis Gerrits* naar zijn grootvader,, welke naam hij bij zijn inschrijving verlatiniseerde. Het patronymicum werd dus eerst *Gerlaci* (onder welke naam hij ook in 1627 in het proclamatieboek voorkomt) en later naar analogie van andere namen tot *Qerlacius* uitgebreid, hetwelk de geslachtsnaam werd.

Uit het bovenstaand0 valt dus reeds het volgende op te stellen:

I *Qerryt Tonnis*, herkomstig uit Bremen, brouwer te Groningen, ovl. in 1638 tusschen Mei en October, tr. Groningen 1603 (ondertr. 18 Sept.) *Alijdt Everts*. (Inv. no. 103 geeft een akte van schenking van de wed. v. Gerrit Tonnis Oct. 1638).

Uit dit huwelijk :

1. *Antonius Gerlacius*, volgt II.

2. *Willem Gerrits of Qerlacius*. Van hem vond ik onder No. 93 een huwelijkscontract d.d. 27 Dec. 1636 met zijn bruid *Jantien van Heeck*.

Tusschen Oct. 1636 en April 1637 en eveneens van 1640—1645 zijn er hiaten in het Groningsche proclamatieboek, zoodat ik niet den juisten huwelijksdatum kon vinden, noch dien van haar hertrouwen met *Jacob Hayckens*, van 1652—1666 rentmeester der stadsveenen.

In het protocol van aanzwering van voormonders en voogden (rechterlijk archief IIIhh) komt nl. op 21 Juni 1643 voor: „De Heer Hoofftman *Henrick van Heeck* als vooget aengeswooren geduirende de scheijdinge over wijlen *Willem Gerlacius* minderjarige dochtertien *Willemtien* genaemt, by Vrouw *Jantien van Heeck*, tegenwoordich de huisvrouw van de E. *Jacob Haickens* geprocreert." Zij was een dochter van *Matthias* (of *Thye*) *van Heeck*, rekenmeester der Prov. Rekenkamer, en van *Lnmmetien Jacobs*, hetgeen blijkt uit verschillende akten, welke ik bij een publicatie over deze oude Groningsche familie hoop te vermelden.

Over de dochter *Willemtien Gerlacius* vond ik verder niets meer, zoodat zij vermoedelijk jong is overleden.

II. Dr. *Antonius Qerlacius,*' geb. Groningen in 1603 of 1604, student te Leiden en vermoedelijk in Frankrijk gepromoveerd. Volgens het stadsregeeringsboek was hij (de jaren geven aan wanneer vòor het eerst) gezworene 1630, taalman 1661, giltrechtsheer' 1633, busheer 1638, weesheer 1634-1667, ovl. 20 April 1673. Hij huwt Groningen 30 Dec. 1627 *Wibbeyn Frix*, dr. van *Tyart Frix* en *Woltertien Grawers*. (Huw. contr. 27 Nov. 1627, Inv. no. 9ö).

Uit hun huwelijk:

III. *Tjaart Qerlacius*, geb. Groningen c. 1629, ingeschreven als student te Groningen als 18 jarige op 26 Januari 1648, gezworene 1664, raadsheer 1651, borgermeester 1679, lid van de hoofdmannenkamer, curator der hoogeschool, overl. 18 April 1694, tr. Groningen 26 April 1666 *Beerta Alting* (volgens Polvliet geb. 22 April 1633, overl. 6 Maart 1679), dr. van *Berend Alting* en *Clara van Hulten*. (Huw. contr. *13* Maart 1666, Inv. no. 99).

Uit dit huwelijk:

1. *Antonius Qerlacius*, ged. Groningen 16 Juli 1666, gecommitteerd0 van de Generaliteits Rekenkamer, tr. (ondertr. Groningen 2 April 1681) *Adriana Sophia van Persijn*.

2. *Clara Gerlacius*, ged. Groningen 28 Juli 1668, overl. volgens P. 18 Maart 1694, tr. Groningen 14 Mei 1693 *Johan Buttinga*, ontvanger der convooien en licenten, waarschijnlijk broeder van *Niclaes* (zie onder 4).

3. *Bernhardus Qerlacius, ged.* Groningen 30 Sept. 1660, raadsheer 1709, borgermeester. 1729, curator der hoogeschool 1722, 25 en 26, overl. 16 Juni 1729, tr. Groningen 26 Maart 1693 *Johanna de Drews*, wed. ritmeester *van Nijeveen*. (H. c. 2 Maart 1693, Inv. no. 101).

4. *Wibbetjen Qerlacius*, ged. Groningen 6 Juli. 1664, tr. Groningen 14 Dec. 1694 (Huw. c. 23 Nov. 1694,

Inv. no. 48) ***Niclaes van Buttingha, zoon*** van ***Pieter van Buttirrgha en Maria de Roos.***

5. *Alegonda* ***Qerlacius,*** ged. Groningen ***26*** Februari 1671, waarschijnlijk jong overleden.

6. ***Gerhard Regnier Gerlacius***, ged. Groningen 3 October 1670, rentmeester der stadsveenen enz., overl. 22 Jan. 1718, tr. Groningen 4 Februari **1703** ***Wibbina Wichers.***

Voor het overige verwijs ik naar bovengenoemde genealogie, die ik verder niet heb nagegaan.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Hollandsche grafsteen, 'in Januari 1934 gevonden op -Ceylon.

De ***Times of Ceylon*** van 24 Januari 1934 bevatte het volgende bericht :

„***Dutch gravestone at Kalutara.*** Discovery in Bungalow oulvert.

„While U. D. C. coolies were cementiug a drain in „Old Road, Kalutara they opened out a culvert in the „premises of Mr. J. W. Rodrigo, of „East Lynne". Among „the stones which covered the culvert, Mr. E. H. van „der Wall, of „Linton" Kalutara; writes, was a granite „slab 3 ft. 4 in. long, 1 ft. 6 in. broad and about 6 in. „thick. Mr. Rodrigo noticed this slab where the coolies „dislodged it on Saturday. It bears the following in„ scription :

„*(Dorothea)* / ***Adriana*** / ***'Bauert*** / Eenigste dogter / van „den / Lieutenand en / Hoofd der for- / tresse *Caliture* / „***D. E. Ian Bauert*** / Geboren den / 29 7ber Anno / 174ö „Overleden / Den 11 July, 1746, / Oud 9 Maanden / en „17 Dagen."

Dan volgt de vertaling in het Engelsch en hierna komen eenige biografische bijzonderheden over de familie van ***Jan Bauert,*** welke ik uit de fichescollectie van het Landsarchief heb aangevuld.

Ian Bauert, sergeant op de Malabar, werd 12 Juli 1742 vaandrig; werd daarna luitenant om als zoodanig naar Ceylon te gaan militeeren; werd 12 Sept. 1747 kapitein; werd 10 Dec. 1761 dessave van Matara met den titel van kapitein dessave; werd 20 Aug. 1766 tot opperkoopman op dien dienst gechangeerd; werd 19 Juni 1769 met atgeschreven gage opontboden; gaat weder met koersneming van gage naar Ceylon op 26 Juni 1760; werd 26 Juai 1761 als dessave te Colombo bevestigd. Op 4 April 1766 was hij dood; zijn weduwe was ***Catharina Berghuys***, van Galle, met wie hij 29 Sept. 1744 te Colombo was gehuwd. Zij was dochter van *Dirk* ***Berghuys*** en van ***Adriana Swinnas.***

Hunne kinderen waren :

1. ***Dorothea Adriana B.***, geb. 29 Sept. 1743, ged. te Kalutara in 1746, overl. aldaar 11 Juli 1746 (zie hierboven).

2. ***Wilhelmina Elizabeth B.,*** ged. te Colombo in 1747.

3. ***Julius Valentyn B.,*** boekhouder O.I. Comp., ged. te Colombo 16 Feb. 1749, overl. vóór 1787, huwde te Colombo 27 Oct. 1771 ***Maria Magdalena Potken***, dr. van ***Gabriel Willem P.*** en ***Henrietta Hubertn Racket van*** Jaffanapatnam.

4. ***Johanna Henrietta B.,*** geb. te Matara 27 Sept. -1766, overl. kort nadien. (Vgl. Lapidarium Zeyl. bl. ***70).***

B. v. T. P.

Titels en namen.

Op 3 Mei j.l. vermeldden de bladen, dat op dien dag te 's-Gravenhage het huwelijk voltrokken werd tusschen Jonk vrouwe ***Friede Dorothé v. Santen*** *v. Craenenbroeck* ***en*** de Hoogedelgestrenge Heer ***Jan Jacob Westbroek*** *v. Craenenbroeck*, oud-majoor. Deze advertentie trok onze aandacht, omdat eene adellijke familie *van Santen van Craenenbroeck* niet bestaat. De officieele huwelijksacte vermeldt dit praedicaat dan ook niet.

Voormelde „Jonkvrouwe" ***Friede Dorothé*** heet aldaar ***Frederica Louise Dorothea Christina van Santen van Craenenbroeck. Zij*** werd 18 Dec. 1877 te 's-Gravenhage geboren als dochter van ***August Petrus*** *Paulus van* ***Santen*** en ***Adriana Johanna von*** *Craenenbroeck* en verkreeg bij K.B. van 16 Juni 1897, no. 28, tegelijk met haren vader, toestemming om aan haren geslachtsnaam den naam *van Craenenbroeck* te voegen en zich mitsdien te noemen ***van Santen van*** *Craenenbroeck.*

Haar echtgenoot *Jan Jacob Westbroek* heeft echter geen recht tot het voeren van den geslachtsnaam ***van Craenenbroeck*** en heet in de officieele huwelijksacte dan ook kortweg *Westbroek.*

v. L.

Forstner van Dambenoy.

Eerst heden ontving ik uit San Francisco het bericht,, dat aldaar tengevolge van eene aanrijding overleed op 16 Juni 1931: ***Willem Maurits*** baron ***Forstner van Dambenoy. Op 10*** Oct. 1847 in de residentie geboren, als eenige zoon *van* den bekenden minister van oorlog in twee kabinetten, later luitenant-generaal en minister van staat, koos ook hij de militaire loopbaan en wel bij het wapen der genie. Als kapitein nam hij ontslag, om dienstdoend kamerheer van Koning Willem 111 te worden. Zijn huwelijk met barones *van Zuylen van* ***Nyevelt,*** douair. baron *Sirtema van Grovestins* werd na 18 jaren in 1890 ontbonden, waarop hij zich in Californië vestigde als mijningenieur en adviseur op dit gebied, als hoedanig hij tot zijnen dood toe, ondanks zijnen hoogen ouderdom, werkzaam bleef. In de residentie was hij aan het hof van onzen laatsten Koning eene welbekende figuur. Met hem sterft de Nederlandsche tak van zijn geslacht uit.

BIJLEVELD.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bingelius. Gevraagd het wapen der familie *Bingelius*, tot welke familie behoorde *Eleonora* ***Christina*** *Bingelius*, gehuwd aan *Bruno Martens* (LII, 166).

st. ***S.*** M. ***v.*** H. B.

Blans- van Diest. *Hieronymus Blans* huwde te Brussel 17 November 1704 met ***Catharina von Diest.*** Uit voormeld huwelijk werd te Qeertruidenberg in 1720 een zoon ***Henricus*** R. C. gedoopt.

Hieronymus is vrijzeker dezelfde als : *Hieronymus*, fil. leg. *Bernardi Blan* et *Marie Rochet*, gedoopt te Brussel-la Chapclle 3 Mei 1687.

Is hij mogelijk aan te sluiten aan een eventueele genealogie van de Vlaamsche familie *Blans*, die volgens Bietstap's Armorial Général 3 roode kepers in zilver voerde ?

Elke inlichting betreffende de voorouders en de respectievelijke wapens van het echtpaar *Blans-van Diest zal* mij hoogst welkom zijn.

Breda. VAN ROOSMALEN.

Broeke (van den)-van Sterwerd-Clockener. (LII, 126). Naar aanleiding van de vraag in No. 4 van dezen jaargang, kan ik eenige aanvulling geven.

Guillam van den Broeke is geboren 1732 te Amsterdam en gestorven Dec. 1798 te Amsterdam; hij huwde *Maritje van Sterwerd*, eveneens te Amsterdam.

Hun kinderen waren:

1. *Pieter van den Broeke,* geboren 1773 te Amsterdam en aldaar gestorven 28 December 1823; 2. *Johanna,;* 3. *Elisabeth;* 4. *Henrik*, die jong overleed; 5. *Henrik*; *6. Johanna Elisabeth; 7. Guiljam*, die jong overleed; 8. *Maria.*

Eene der dochters is vermoedelijk gehuwd met, ... *Gorter* en eene andere met. ... *Ba'lkenschoten.*

Het verder gewenschte is vermoedelijk in de Amsterdamsohe kerkregisters gemakkelijk te vinden.

De *van den Broeke's* stammen af van eenen broeder van den bekenden *Pieter van den Broeke,* den verdediger van Jacatra.

's-Gr. V. E.

Bye (de). In de Archives générales du Royaume de Belgique, deel 183, 72 van den inventaris der registers van de Rekenkamer vindt men over het jaar 1585: rekeninghe Johanna van Delft, wedue wijlen Johan Turck in zijnen leven rentmeester van de geamonteerde partijen van pachten, renten, chijnsen enz. binnen der stadt ende quartieren Breda, bij commissarissen van Zijne Majesteyts wege gesarseert ende angheslagen, toebehoirende verscheyden particuliere rebellen ende fugitiven enz. enz.

Op folio XVII komen voor: „Goeden van de erfgenamen *Jans de Bye* belangende zekere hoeve groot elf buynders gelegen onder de Hage, daarvan pachter plach te wesen Jan Mertens. Voorseyde hoeve over eenighe jaren afgebrant, liggende tegenwoordich desolaat en geabandonneert, enz.

en op fol. XVIII *Michiel de Bye* „van 't half buynder beempden gelegen in 't Aabroeck is op de voorseyde verpachtdaghen openbaerlyck opgeroepen maar alsoo daer nyemant geld voor geboden heeft als blyckt bij der verpachtcedulle, is hier nyet ontfanghen."

Het Aabroeck is volgens van der Aa een polder in de Baronie van Breda, district en gemeente Prinsenhage (dus ook onder de Hage bovengenoemd).

Gevraagd worden gegevens over deze *Jan de Bye* en *Michiel de Bye.* Laatstgenoemde kan bezwaarlijk de *Michiel de Bye* zijn, bekend als de eerste Haagsche M. de Bye in Ned. Adelsboek (vrij zeker ook een „fugitive"), aangezien deze geboren is in 1670 en alzoo in 1688 nog minderjarig is geweest.

Volgens de Belgische archieven van het Cour feodale du Brabant verklaarde op ultimo Martii 1473 *Jan de Bie Matheuszoon* te Vorscoten, dat hij een vierendeel lants gelegen aan den ronden hoff uytcomende aan de vroente, van den Heer Claes van der Werf, ridder, in zijn hof van Bouckhorst en 11 bunder lants liggende tot Voirschoten, in zijn hof van Hovorst, in leen hield.

Het boven bedoeld Voorschoten was niet dat bij Leiden, doch lag in Brabant (zie Simon van Leeuwen, in Batavia Illustrata, bl. 1163).

Kan een der leden mij ook inlichten wie deze *Jan de Bye Mattheusxoon* kan zijn?

Aerdenhou t. TE. DE BYE DÓLLEMAN.

Eytelwein-Martens (L, 380; LI, 29, 61, 96; LII, 164). Van ons medelid Prof. Dr. J. H. F. Umbgrove te Wassenaar ontving ik nog enkele aanvullingen op mijn antwoord inzake *Eytelwein-Martens* (LII, 154), die hier mogen volgen :

Wapen *Eyielwein :* In blauw drie gerankte trossen witte druiven van natuurlijke kleur. Helm met blauw-zilveren wrong. Helmteeken: tusschen een blauwe vlucht, een druiventros van het schild. Dekkleeden: zilver en blauw.

Bij prof. Dr. J. H. F. Umbgrove te Wassenaar bevinden zich nog geschilderde portretten (olieverf) van het echtpaar Mr. *Roeland Jan Bouricius* × *Eleonora Christina Frederica Eytelwein* (op lateren leeftijd geschilderd dan de portretten, die zich bevinden ten huize van Douairière van de Merwede Quarles van Ufford, geboren Umgrove te Velp (gem. Rheden)). Bovendien bevinden zich bij Prof. Umbgrove nog portretten van het echtpaar *Adriaan Bouwer gen.* Bouricius × *Susanna Maria* Pruisisch Edle *van Pabst* (geschilderd door J. J. Heinsius, anno 1766) en van het echtpaar *Gerhard Jan Umbgrove* × *Susanna* Maria Christina *Bouricius* (dochter van Mr. *R. J.* Bouricius en *E. C. F. Eytelwein).*

Sij den Heer en Mevrouw van Heloma, geboren Umbgrove te Velp (gem. Rheden) bevinden zich bovendien de geschilderde portretten van de kinderen van Jhr. *Willem de Vaynes van Brake11* en *Johanna Elisabeth Eytelwein*, te weten : Jhr. *Reinhard God fried Benjamin de Vaynes van Brakell*, Jhr. *Henri Jean Leopold Theodore de Vaynes* van *Brake11* en Jonkvr. *Johanna Christina Frederica Elisabeth de Vaynes van Brakell*, later gehuwd aan haren vollen neef den vice-admiraal *Jan Frederik Daniel Bouricius* (zoon van Mr. *R. J. Bouricius* en *E. C. F. Eytelwein*).

Stavoren. S. M. VAN HAERSMA BUMA.

Haas-van Santen. (XLIX, 90). In aansluiting aan het door mij in kol. 166 medegedeelde, wil ik er nog op wijzen, dat de „Nachruf" van R. *Levy Salomon Haas* (*Loeb Holleschau*) in het z.g. „Memorbuch" zeer waarschijnlijk (zooals te doen gebruikelijk) meerdere gegevens over zijn voorouders zal bevatten.

Ook het opschrift op zijn grafsteen zal wel een nadere aanduïding van zijn ouderdom (c.q. geboortedatum), alsmede de namen van zijn vader en grootvader vermelden.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Hanekro(o)t(h)-Burddes. Worden gezocht de 8 kwartieren van *Hessel Hanekroot*, mr. zilversmid te Franeker, en van *Tryntie Burddes* (*Burdet*), die 10 Juli 1712 te Franeker „beide tot Franeker wonagtigh" in ondertrouw werden opgenomen.

Is er een wapen van deze familie *H.* bekend?

Bestaater verwantschapmet de Nassausche ambtenaarsfamilie *Hankroth* (ook : *Hanckrott)*, waarvan eene frag-

ment-genealogie voorkomt in het maandblad van het Archiv für Sippenforschung, jg. 8, 3de afl. (Maart 1931)?

's-Qraoenhage. F. DANIËLS.

Peinemann. Gevraagd het wapen der familie ***Peinemann,*** tot welke familie- behoorde ***Johanna Christina Peinemann,*** gehuwd aan ***Johann Franz Eytelwein*** (LII, 154/155).

St. S. M. v. H. B.

Ruever (de). (LII, 169). Waar reeds een ander lid dezer familie in het Maandblad eenige malen ter sprake is gekomen in verband met het geslacht ***Vosch van Roelinxweert,*** heeft het wellicht zijn nut aan de eigenlijke beantwoording der vraag een kort overzicht dezer familie te doen voorafgaan. Daartoe wordt de gelegenheid gegeven door een tweetal notarieele acten, indertijd door mij op het Gemeentearchief te Utrecht genoteerd uit de verzameling regesten der notarieele protocollen, opgesteld door wijlen den Heer de Kruyff. De bedoelde acten, waarvan de origineelen door mij nog niet werden nageslagen, zijn: Nots. Verduyn 10 Nov. 1640, behelzende- de huw. voorw. van ***Johan Denys en Sara de Reuver*** (de naam wordt in de regesten steeds aldus gespeld) en Nots. Vastert 12 Maart 1660, betreffende een. geschil tusschen Mr. ***Gijsbert de Reuver*** en zijn broeders en zusters. (Zie ook de daarop volgende acte.) Hieruit blijkt het volgende:

Cornelis de Reuver, rentmr. der Abdije van St. Servaas, † vóór 10 Nov. 1640, tr. ***Geertruydt van den Sande,*** † na 10 Nov. 1640 en waarsch. vóór 12 Maart 1660, dr. van ***Aert*** en ***Wendelmoet Verhuell.***

Zij hadden minstens de volgende 7 kinderen:

1. Mr. ***Gijsbert de R.,*** Domheer van St. Jan, ad?. voor den Hove van Utrecht (Volgens Vorsterman van Oyen dl. III., blz. 238 huwde hij 1662 ***Elisabeth Wtenbogaert,*** geb. 1611, wedw. van den schepen ***Johan Bor.)***

2. Aert (Aernt) de R., rentmr. der Abdije van St. Servaas, † na 12 Maart 1660. (Dat hij in 1643 huwde met ***Catharina van Berck,*** blijkt hieronder.)

3. ***Abraham de R., † na*** 12 Maart 1660.

4. ***Susanna de R.,*** tr. ***Anthony van Berck.*** (Zie onder.)

6 ***Willemina de R.,*** tr. Cornelis van ***Asch***, nots. voor den Hove van Utrecht; beiden † na 12 Maart 1660.

6. ***Hadewich de R.,*** tr. ***Balthnsar Vosch;*** beiden † na 12 Maart 1660. (Zie Maandbl. L, 288; LII, 96.)

7. ***Sara de R.,*** † na 12 Maart 1650, tr. 1640 ***Johan Denys,*** † vóór 12 Maart 1660, zn. van ***Thomas,*** rentmr. der stad Wezel.

Voor deze familie zij verder nog verwezen naar V. v. 0. dl. III, blz. 78, alwaar in de genealogie de ***Roever*** wordt vermeld, dat ***Anna de Roever***, weduwe in 1673, en ***Gijsbert Cornelisz.***, vermoedelijk de ouders waren van ***Cornelis Gijsbertsz.***, die den naam ***de Roever*** aannam, rentmr. werd van St. Servaas te Utrecht en stamvader van het Utrechtsche geslacht ***de Ruever.***

Op grond der aangehaalde notarieele acten en met behulp van de in het werk van Ferwerda en Kok voorkomende genealogie ***van Berck,*** die door mij ***in*** den loop der jaren gedeeltelijk werd aangevuld en geverifieerd, kan de kwartierstaat — wat de vaderlijke kwartieren betreft — als volgt worden uitgewerkt:

Aer(n)t de Reuver (F. en K. noemen hem: ***Anthony de Reuver,*** en in zijn huwelijksinschrijving heet hij: ***Arnoldus d'Ruever***), rentmr. der Abdije (bij zijn onder,-trouw: van den Convente) van St. Servaas te Utrecht, † na 12 Maart 1660, tr. Utrecht (ondertr. ald. 30 April) Catherijnek. 16 'Mei 1643 ***Catharina van Berck,*** † ***(als*** wedw.) Utrecht 8 Oct. 1700.

Zijn ouders': ***Cornelis de R.*** en ***Geertruydt van den Sande*** (zie boven).

Haar ouders: ***Anthonius v. Berck,*** schout van Houten', 't Goy en 't Hoochlandt, † Utrecht 4 Aug. 1662, tr. 1° ***Wynanda Vederman*** (aldus volgens F. en K.; bij ondertr. 2de huw. wordt hij genoemd wednr. van ***Weyntgen Veddermans*** en in acte Nots. van Galen te Utrecht 27 Febr. 1631 heet zij ***Weyndelmoet Weddermans***). — Hij tr. 2e (ondertr. Utrecht April/Mei 1629) ***Susanna de Reuver*** (zie boven), † Utrecht: 4 Oct. 1652. Zij testeerden voor Nots. Verduyn 11 Juni 1643.

's-Gravenhage. F. DANIËLS.

Schummelketel. ***Johan(n) Schummelketel*** ('wiens moeder ***Drerer*** heette), „(Schiffs-)Artzt", geb. te? den?, † Calcar 22 Jan. 1760, tr. Calcar 18 Februari 1744 ***Odilia Schlechtendal***, geb. Kleef.. .. 1710, † te? den?

Kan een der leden deze gegevens aanvullen en mij nadere gegevens verschaffen over ***Johan Schummelketel?***

E. ***v. N.***

Warmond (van). Is het wapen bekend van ***Adriana van Warmond***, gehuwd. met Dr. ***W. M. Keuchenius*** 1740—1812?

A. P. M. v. W.

Onbekend wapen.' Een' Cachet, afkomstig uit den boedel van het echtpaar ***Floris Scheurleer*** (1729—1812) × (1763) ***Johanna Catharina Theeringh*** (***Teering***) (1743—1832), vertoont het volgende ongekleurde wapen: een keper, vergezeld' van drie dubbele ankers. Helmbeeken: een vlucht. Gevraagd wordt, welk familiewapen dit kan zijn.

St. S. M. v. H. B.

Portretten van Moens. (LI, 31). De' naaste bloedverwanten van den heer W. J. C. Moens zijn te vinden in het „Stam- en Wapen boek" van V. v. O., dl. 11 blz. 336, voorlaatste alinea.

's-Gr. H.

INHOUD 1084; No. 6.

Bestuursberichten. — Nieuwe gegevens aangaande de oudste generaties van het geslacht van Reede, door J. de Groot. — De gemeenschappelijke afstamming van de beide geslachten van Son nader gebraoht, door W. Wijnaendts van Resandt. — De eerste generaties van het geslacht Gerlacius, door Mr. H. L. Hommes. — Korte mededeelingen: Hollandsche grafsteen, in Januari 1334 gevonden op Ceylon; Titels en namen; Forstner van Dambenoy. — Vragen en antwoorden: Bingelius; Blans-van Diest; Broecke (van den)-van Serwerd-Clockener; Bye (de); Eytelwein-Martens; Haas-van Santen; Hanekro(o)t(h)-Burddes; Peinemann; Ruever (de); Sohummelkétel; Warmond (van). — Onbekend wapen; Portretten van Moens.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, v/H H. L. SMITS.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. Te. R. Valck Lucassen, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den seoretaris Dr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet beteemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleïjenburg 5,* 's-Gravenhage.

De redactie van het Naandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 7. LII° Jaargang. Juli 1934.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

N. C. van Houten . . . . . *Doorn.*
Luit. Kol. Kon. Marech. *Huize Oudeweg.*
G. A. F. Baron van Lynden . . . . *Soestdijk.*
Jur. Cand. *Huize Boschwijk.*

Adreswijzigingen.

S. Hassebroek . . . . . *Koetatjane (Atjeh).*
J. van Lier . . . . . *Batavia C.*
Pegangsaän Oost 56.
W. A. van Rijn . . . . . *Rotterdam IC'.*
Schiedamsche weg 146a.
G. C. F. Schoch . . . . . *Amsterdam C.*
Heerengracht 577.
L. H. Stolk . . . . . *Amstel-dam C.*
Sarphatistraat 22 II.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heeren L. C. van Kuyk, gep. gen.-maj. der art., te Bilthoven, J. M. van Kuyk, oud-refendaris ter provinciale griffie van Drenthe, te 's-Gravenhage, en Jhr. J. L. C. Radermacher Schorer, te Zeist, respectievelijk sedert 1918, 1928 en 1931 gewoon lid van het Genootschap.

Algemeene Vergadering van het Genootschap op Zaterdag 2 Juni 1934.

Aanwezig het eerelid Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland (Voorzitter) en de gewone leden J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Dr. H. A. Bicker Caarten, Mevrouw A. C. Boogaard-Bosch, Jhr. Nr. P. A. J. van den Brandeler, W. J. J. C. Bijleveld, M. R. H. Calmeyer, H. H. van Dam, Ir. D. W. van Dam van Hekendorp, Nevrouw Drucker-Croiset van Uchelen, Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias, Jhr. Nr. H. van der Goes, G. F. E. Gonggryp, Jhr. Nr. D. P. N. Graswinckel, Ir. N. R. Idema Greidanus, J. de Groot, L. T. Wilhelmy van Hasselt, G. H. J. Gijsberti Hodenpijl, Jhr. J. A. Hoeufft, J. S. F. van Hoogstraten, Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, W. baron van Ittersum, J. C. Kist, Nr. N. G. van Taack Tra Kramen, C. Kruys, Jhr. 0. van Lennep, Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius, Dr. Th. R. Valck Lucassen, W. van Maanen, A. van der Marel, Jhr. P. H. A. Martini Buys, P. W. Nodderman, Mej. ***Nr. E. C. N.*** Prins, W. N. C. Regt, A. F. J. Romswinckel, E. C. van Rijssel, Nr. A. P. van Schilfgaarde, F. N. F. van der Schrieck, H. J. A. van Son, Jhr. H. Trip, Prof. Dr. J. H. F. Umbgrove, J. J. Viirtheim Gzn. en C. J. W. van Waning.

De Voorzitter opent de vergadering en heet den leden welkom. De notulen der vorige algemeene vergadering zijn reeds in het maandblad afgedrukt. Zij worden conform vastgesteld.

Verder brengt de Voorzitter in herinnering, dat volgens de statuten deze vergadering had moeten worden gehouden vóór 1 Juni, hetgeen echter met het oog op verschillende omstandigheden bezwaarlijk was. De vergadering hecht aan deze atwijking der statuten hare goedkeuring.

Als eerste punt is aan de orde het jaarverslag over 1933. Het wordt door den Secretaris gelezen en geeft tot geen opmerkingen aanleiding. Als gewoonlijk zal het in het maandblad worden afgedrukt.

Vervolgens brengt de Commissie voor het nazien der rekening, bestaande uit de H. H. de Roa van Alderwerelt en ir. Idema Greidanus, bij monde van eerstgenoemde haar verslag uit. Dienovereenkomstig wordt den Penningmeester over het afgeloopen jaar met harte-

lijken dank voor zijn ijver en nauwkeurig beheer decharge verleend.

De beide periodiek aftredende bestuursleden, Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop en Jhr. H. Trip worden bij acclamatie herkozen en aanvaarden hun benoeming.

De Voorzitter vestigt voorts de aandacht op de gelegenheid tot het bestellen van stempelbanden voor het maandblad. Een proefdruk is ter vergadering aanwezig.

Bij de rondvraag stelt de Heer Modderman eene vraag omtrent het geslacht Bast, waarop eenige leden van repliek dienen; voor nadere gegevens verwijst het Bestuur naar den Inlichtingendienst en de vragenrubriek in het maandblad.

In de tweede plaats brengt de Heer Gijsberti Hodenpijl ter sprake de mogelijkheid van uitwisseling van kwartierstaten, waarmede weer samenhangt een ander, eveneens reeds vroeger aan de orde gesteld plan tot het geregeld doen drukken van kwartierstaten als verzamelwerk, waarop men zich zal kunnen abonneeren. Omtrent dit punt ontwikkelt zich een discussie, waaraan wordt deelgenomen door de HH. Gonggryp, Elias, Vürtheim en den Voorzitter. Gevreesd wordt dat het uitgeven van een gedrukt periodiek, zooals de Heer Vürtheim voorstelt, te hooge kosten met zicht brengt. Waar intusschen het belang van samenwerking op dit gebied toch wordt gevoeld, zal nog eens ernstig worden overwogen, wat in dezen zou kunnen worden gedaan [1]).

Nog stelt de Heer Modderman de vraag, of het mogelijk is het Bureau ook op andere dagen dan alleen 's Maandags open te stellen, daar dit voor buiten 's-Gravenhage wonende leden zeer lastig is. De voorzitter antwoordt, dat het tekort aan personeel — gevolg van geldgebrek — het helaas onmogelijk maakt het het Bureau meer open te stellen dan thans geschiedt, maar dat het gewoonte is de buiten de stad wonende leden ook op andere werkdagen toe te laten.

Na afloop van het officieele gedeelte der vergadering houdt de Heer J. W. Wijn, Kapitein der Artillerie (luohtvaartafdeeling), een voordracht over het onderwerp: „De officieren en onderofficieren van het Staatsche leger". Deze voordracht wordt met bijzondere aandacht gevolgd en geeft aanleiding tot een zeer groot aantal vragen en opmerkingen, welke alle met groote welwillendheid door den inleider worden beantwoord. De Voorzitter brengt tenslotte den Heer Wijn hartelijk dank voor zijn deskundige en belangwekkende mededeelingen.

Des avonds vereenigden een aantal leden zich als gewoonlijk aan een gemeenschappelijken maaltijd, bij welke gelegenheid Z.K.H. den Prins der Nederlanden, beschermheer van het Genootschap, een telegram van hulde werd gezonden.

Jaarverslag 1933.

Het verslag over ons jubileumjaar moge als gewoonlijk aanvangen met eenige mededeelingen betreffende ons ledental. Moest in de laatste jaren op achteruitgang worden gewezen, thans mag met vreugde melding worden gemaakt van een aanwinst van 24

[1]) Met dankbaarheid en ter opwekking zij hier melding gemaakt, dat Jhr. 0. van Lennep luttele dagen na de vergadering aan het Genootschap heeft geschonken een kwartierstaat zijns vaders, met zestien gekleurde wapens.

gewone leden, waardoor het aantal steeg van 618 op 542, een belangrijke toename, waaraan de herdenking van ons 50-jarig bestaan en de daarmede gepaard gaande tentoonstellingen niet vreemd waren. Het aantal eereleden daalde door het overlijden van Dr. Stephan Kekule von Stradonitz van 10 op 9, dat der correspondeerende leden kwam van 10 op 11. Ons totale ledental was dus op 1 Jan. 1.1. 562, tegen 638 bij den aanvang van het verslagjaar. Daartegenover liep het getal abonné's terug van 32 op 29.

Als voornaamste feit zal zeker over het jaar 1933 moeten vermeld worden de feestelijke en waardige herdenking van het vijftig-jarig bestaan van het genootschap. Als meer speciale herdenkingsdatum werd in verband met allerlei omstandigheden gekozen de 4de Mei, waarop ook onze gewone jaarvergadering plaats had. Maar ook overigens stond een zeer groot deel van dit verslagjaar in het teeken der jubileumviering, inzonderheid door de tentoonstellingen, te 's-Gravenhage in het Raadsgebouw en te Amsterdam in het Rijksmuseum, welke laatste eerst op 14 September 1933 werd gesloten, terwijl van 18-24 September ook te Batavia een genealogisch-heraldische tentoonstelling werd gehouden.

Het ligt niet in de bedoeling op een en ander in dit verslag nog eens uitvoerig terug te komen. Voor bijzonderheden verwijzen wij- naar de verschillende nummers van den jubileumjaargang van „De Nederlandsche Leeuw", waar men alles, wat met onze herdenking verband hield, uitvoerig vermeld vindt. Hier stippen wij slechts aan de plechtigeopening der 's-Gravenhaagsche tentoonstelling op 4 Mei door Jhr. Mr. Dr. H. A. van Karnebeek, in tegenwoordigheid van vele autoriteiten, waaronder Z. K. H. den Prins, onzen Beschermheer, den feestmaaltijd, eveneens door de aanwezigheid van Z. K. H. vereerd, de verschillende ter gelegenheid onzer tentoonstelling in een der zalen van het raadsgebouw gehouden avondvoordrachten, de opening der Amsterdamsche tentoonstelling. op 20 Juni etc., voor al welke gebeurtenissen men raadplege de in het maandblad voorkomende verslagen. Bovendien mogen hier kortelijk vermelding vinden de vier in het bijzonder met ons jubileum verband houdende uitgaven: het jubileumnummer van het maandblad, waarover straks nader, de catalogus der Haagsche tentoonstelling, het door een comité van 60 leden aan het genootschap aangeboden Repertorium-van Beresteyn en ten slotte de naar aanleiding van het jubileum door onzen voorzitter geschreven verhandeling „Beyeren quondam Gelre Armorum Rex, de Ruyris". Deze uitgaven mogen, elk op haar gebied, geacht worden het wetenschappelijk peil van ons genootschap ten duidelijkste te demonstreeren.

Hetzelfde karakter droeg trouwens onze geheele gedachtenisviering, en al degenen die zich op eenigerlei wijs daarvoor verdienstelijk hebben gemaakt, zullen zeker hun grootste voldoening vinden in den onmiskenbaar eervollen en waardigen indruk, die van de herdenking onzer 50-jarige werkzaamheid is uitgegaan, in de bebevestiging en versterking der wetenschappelijke positie van ons genootschap, welke, ook buiten onze landpalen, door deze wijze van herdenking ten zeerste werd bevorderd, en in het besef, dat de belangen van de door ons beoefende takken van wetenschap door een en ander blijvend zijn gebaat. Hen allen dankt het bestuur voor

hun aandeel in dit voor ons genootschap zoo waardevol succes.

Een tweetal in het begin van 1933 ons bijna gelijktijdig tebeurt gevallen onderscheidingen hielden met het 50-jarig jubileum ten nauwste verband: wij bedoelen de aan onzen vice-voorzitter en redacteur, Dr. Valck Lucassen, ten deel gevallen benoeming tot officier in de Orde van Oranje Nassau, welke welverdiende erkenning van een 20-jarigen arbeid in't belang van ons orgaan allerwege groote voldoening wekte, zoomede de toekenning aan het genootschap van het praedicaat „Koninklijk". Het behoeft nauwelijks gezegd, dat deze zeer bijzondere en hoogeonderscheiding op verheugende wijze onze jubileumviering inzette. Een woord van herhaalden, zeer eerbiedigen dank jegens Hare Majesteit de Koningin voor deze naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van het genootschap genomen goedgunstige beschikking moge hier een plaats vinden.

Met laatstbedoelde koninklijke onderscheiding hield weer verband een belangrijke wijziging onzer statuten. Was reeds de toekenning van het praedicaat opzichzelf aanleiding tot naamsverandering, na zeer rijp overleg werd besloten ook overigens den naam van het genootschap wijziging te doen ondergaan en dien voortaan te doen luiden: *„Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Qeslacht- en Wapenkunde"*. Voor de verdere bijzonderheden der statutenwijziging, welke in de algemeene vergaderingen van 28 Januari en '7 Februari haar beslag kreeg en waarop de vereischte goedkeuring werd verworven bij Kon. Besl. van 3 April 1934 no. 40, wordt verwezen naar het maandblad ; tal van artikelen werden verbeterd en aangevuld, waarvan als voornaamste wijziging hier mag vermeld worden de uitsluiting der beroepsgenealogen van het gewone lidmaatschap.

De derde algemeene vergadering, onze gewone jaarvergadering, werd, zooals reeds medegedeeld, gehouden op 4 Mei. Op dien datum werden de aftredende bestuursleden herkozen, terwijl voorts in diezelfde vergadering talrijke gelukwenschen in ontvangst konden worden genomen, waaronder die van de bevriende genootschappen „Herold" en „Roland". Ook werd dien morgen aan het genootschap door het dames-comité voor de tentoonstelling aangeboden de banier met den Nederlandschen Leeuw, waarvan tijdens de beide tentoonstellingen een dankbaar *en* nuttig gebruik is gemaakt.

Een excursie is in het afgeloopen jaar gehouden naar Noord-Holland, waaraan was verbonden een gemeenschappelijk bezoek aan de genealogisch-heraldische tentoonstelling te Amsterdam. Dit bezoek had plaats in de morgenuren, waarna per autobus Volendam en Edam werden bezocht. In deze laatste plaats werd onder deskundige leiding van ons medelid Mr. D. F. Pont — die met het bestuurslid Dr. Valck Lucassen de excursie had voorbereid — de Groote of Sint-Nicolaaskerk bezichtigd; vervolgens werd gereden naar Oosthuizen, alwaar in de Herv. kerk de fraaie marmeren graftombe der familie van Bredehoff werd bewonderd, waarna het gezelschap zich weer naar Edam begaf. Hier ontving de burgemeester de heer Th. C. P. M. Kolfschten de excursionisten officieel op het raadhuis. Over Monnikendam reed men terug naar Amsterdam.

Nog moge hier vermeld worden, dat ons genootschap een werkzaam aandeel nam in de huldiging ter gelegenheid

van het aftreden van ons eerelid Prof. Mr. R. Fruin als Algemeen Rijksarchivaris.

Ook voor het Maand blad was het jubileumjaar van groote beteekenis. In de eerste plaats valt de naamsverandering van ons orgaan te vermelden. Als gevolg van de jongste statutenwijziging, krachtens welke ons genootschap in „Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde" werd herdoopt, ging zijn oude naam De Nederlandsche Leeuw op het Maandblad over. Onder dezen nieuwen naam zag voor het eerst het op 1 Mei 1933 verschenen Jubileum-nummer, tot een lijvig gedenkschrift uitgedijd en ook als zoodanig afzonderlijk verkrijgbaar gesteld, het licht. Hierin gaf de redacteur, Dr. Th. R. Valck Lucassen, een volledig en duidelijk overzicht over de lotgevallen van het genootschap gedurende de halve eeuw van zijn bestaan, terwijl voorts dank zij de welwillende medewerking van een groot aantal onzer bekwaamste genealogen en heraldici dit nummer werd verrijkt met vele belangrijke bijdragen, die de evolutie, welke de beoefening der geslacht-, wapen- en zegelkunde en aanverwante wetenschappen in den loop der jaren heeft ondergaan, op duidelijke wijze in het licht stelden en waardoor de afgeloopen jaargang een omvang bereikte als nimmer tevoren.

Als zijne medewerkers aan den 51sten jaargang mag de redacteur met groote erkentelijkheid vermelden : de eereleden Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn en Prof. Mr. R. Fruin; de correspondeerende leden R. T. Muschart, Dr. Henri Obreen en W. Wijnaendts van Resandt; de gewone leden Jhr. Mr. P. A. J. van den Brandeler, W. J. J. C. Bijleveld, Mr. R. Bijlsma, H. H. van Dam, Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias, Dr. Joh. E. Elias, J. de Groot, Mr. A. Haga, Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius, A. Merens, Jhr. H. van de Poll, Mr. E. C. M. Prins, W. A. van Rijn, M. C. Sigal Jr., H. J. A. van Son, A. A. M. Stols, Dr. J. Ph. de Monté verloren, Mr. A. L. Heerma van Voss, M. G. Wildeman, C. A. van Woelderen, H. Wijnaendts, Mr. H. F. Wijnman en Dr. S. A. Waller Zeper en verder de H.H. P. Berends, Dr. T. S. Jansma, Dr. P. A. Meilink en W. J. L. Poelmans. Aan deze allen en aan de vele medewerkers aan de rubriek, „Korte mededeelingen" en „Vragen en antwoorden" zij hier dank betuigd voor hun aandeel in den bloei van ons orgaan.

De samenstelling van het register was ook in het afgeloopen jaar toevertrouwd aan de goede zorgen van het bestuurslid A. P. M. A. Storm de Grave.

De Afdeeling Familie-archieven onderging groote uitbreiding, doordien naast enkele kleinere aanwinsten de archieven van Iddekinge en Frieswijk alsmede — na het einde van dit verslagjaar — het archief van Boecop (waarin ook archivalia Ripperbant) ten gescbenke werden ontvangen, terwijl het genootschap de familie-archieven Prins (van Westdorpe), van der Does de Bye en van den Brandeler in bruikleen verwierf.

De ordening en beschrijving van het archief Gevaerts door mejuffrouw S. van Zanten Jut, doctoranda in de Letteren en Wijsbegeerte, kwam gereed. Door bemiddeling van ons Genootschap is haar thans opgedragen de inventariseering van het kleine archief der heerlijk-

heid Stein en Willens, toebehoorend aan Jhr. F. van Reigersberg Versluys. Mejuffrouw M. A.P. Roelofsz, volontaire aan het, Algemeen Rijksarchief, maakte een aanvang met de inventarisatie van bovenvermeld archief Prins.

Ook de Afdeeling Handschriften verwierf verscheidene belangwekkende aanwinsten. Alszoodanig moge hier — hoewel pas in het nieuwe jaar ontvangen — worden vermeld een groot aantal genealogieën uit de nalatenschap van den Heer H. M. Werner, welke het genootschap door bemiddeling van de vereeniging „Gelre" ten geschenke ontving van den luitenant-kolonel der Kon. Maréchaussée H. L. E. G. J. Werner.

Met erkentelijkheid zij hier voorts melding gemaakt van eene uitgebreide verzameling huwelijksaankondigingen, overlijdensberichten en bijgevoegde brieven uit, de 18e **eeuw,** ons geschonken door Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven.

Onze verzameling fiches, voornamelijk houdende gegevens uit archieven, onderging uitbreiding door schenkingen van de Heeren J. Ruys te Brussel en Ir. D. W. van Dam van Hekendorp. Afzonderlijke vermelding verdient een in Maart 1934 van Mr. R. van Royen, chartermeester bij het Rijksarchief te Utrecht, ontvangen index op de *overluidingen van den Dom,* omvattende ruim 10.000 fiches ; nadere gegevens omtrent deze hoogst belangrijke aanwinst vindt men in het Maandblad.

Jhr. J. A. Hoeufft was wederom het Bureau behulpzaam door vele fiches in volgorde te rangschikken; voor den onverflauwden ijver bij dezen even tijdroovenden als nuttigen arbeid past een woord van oprechte erkentelijkheid.

Da Bibliotheek werd door schenkingen en verder door aankoop vermeerderd met, **109** nummers. Het repertorium op de boeken en tijdschriften werd geregeld bijgehouden. De leeszaal werd in het afgeloopen jaar bezocht door 287 personen.

Bij den Inlichtingendienst kwamen 139 brieven in met, verzoek om inlichtingen, waarvan een groot aantal uit de ons ten dienste staande bronnen min of meer naar wensch kon worden beantwoord.

Mejuffrouw Th. J. van Alff, die de belangen van dezen dienst zoomede die der bibliotheek met veel toewijding behartigt, werd met ingang van 1 Januari 1933 benoemd tot bibliothecaris.

De financieele toestand van ons genootschap over het afgeloopen jaar mag gezien de moeilijke tijdsomstandigheden welke wij thans doormaken, niet ongunstig worden genoemd, althans voor zoover de toename van het, aantal betalende leden betreft.

De kosten van het maandblad bedroegen f 4036.29, die der bibliotheek f 816.32, waaronder ook het bindloon begrepen is. De gezamenlijkesalarissen bedroegen f 1304.28.

Ook dit jaar mochten we wederom een extra-gift van f 100.— ontvangen van een nieuw lid, dat ongenoemd wenschte te, blijven. Het jaar sloot met een batig saldo van f 782.12. Het, Feith-fonds, dat op 1 Jan. 1933 f 149.78 bedroeg, liep in den loop van 1933 op tot f 174.78 dank zij eenige giften, die met, groote dankbaarheid ontvangen werden. Al is dus het financieele beeld van ons genootschap ongetwijfeld bemoedigend, verheeld mag niet worden, dat aan den steun der leden thans meer dan ooit dringende behoefte bestaat.

Met een beroep op aller medewerking moge ook dit verslag worden beeindigd. HET BESTUUR.

Nieuwe gegevens aangaande de oudste generaties van het geslacht van Reede,

door J. DE GROOT.

(Vervolg van **LII, 179.**)

B. Henricus van Reede, de tweede in de stamreeks van N.A., en zijn broeder Wernerus.

In de meergenoemde stamreeks in N. A. volgt, thans : „II. ***Henrick** van Reede*, ridder, heer van Reede, 5 Juni 1277, 1296, 1313, tr. *Christina van Romberch*."

Terecht is door den Heer Beelaerts opgemerkt, dat uit niets blijkt, dat Henrick van Reede een zoon zou zijn van Bitter van Reede. Wel zal, met behulp van een paar vondsten van den Heer Beelaerts, blijken vast te staan, dat Henrick drie zoons had, Werner, Hendrik en Bitter. Volgde hij het toenmalig gebruik om zijn oudsten zoon naar zijn vader te noemen, dan zou Henrick een zoon kunnen zijn van den hoogergenoemden miles Werner van Reede en niet van diens broeder Bitter. IA dat geval zou Bitter zijn plaats als No. I der stamreeks aan dezen Werner hebben af te staan. Waar overigens van Bitter toch geen kinderen bekend zijn, zal hij in elk geval als No. 1 der stamreeks zijn te schrappen.

Ook Henrick zal als No. 11 dienen te vervallen, want van eenige onmiddellijke filiatie tusschen hem en den in N. A. als No. III vermelden Bitter kan geen sprake. zijn. Dit zal in eene volgende paragraaf worden toegelicht.

Aangaande dezen Henrick van Reede (Henricus de Rethe) staan ons thans uit het tijdvak 1269-1297 dertien oorkonden ten dienste. Een der belangrijkste is die dd. Bocholt 20 Dec. 1289 [46]), waarbij Henricus miles dictus de Rede bekend maakt, dat hij met toestemming van Wernerus „fratris mei militis dicti de Rede" en van zijne vrouw Cristina en zijn overige erfgenamen aan het, kloos er Mariental bij Bcylar de goederen Wintslere (Wensele) en Beylere (Beylar), gelegen in het kerspel Brünen, verkocht heeft. Gezegeld werd door dominus Bernardus dictus de Brune „et nos ego Henricus et Wernerus frater meus milites et dominus Hinricus de Keppele miles socer meus"; deze vier zegels zijn er echter niet, meer.

In de eerste plaats blijkt hieruit, dat de miles Henricus de Keppele de schoonvader [46a]) was van Henricus, de Rede, zoodat diens vrouw Cristina eene *Keppel* moet zijn geweest. Zij was dus geen Romberch, gelijk N. A. aangaf.

Voorts zien wij, dat Henricus een broeder Wernerus had. In onzen voormelden gedachtengang zouden beiden dan zoons zijn van den miles Werner (1264-1267). Blijkbaar was Henricus ouder dan Werner, aangezien deze laatste luidens de na te noemen oorkonden nog vele jaren knape is, wanneer Henricus reeds ridder is.

Wij zullen thans aanvangen met Werner, den jongeren broeder, aangezien wij hem kort daarop voor het laatst ontmoeten. Op 6 Sept. 1290 [47]) geeft, Goswinus, domi-

[46]) S. A. Düsseldorf, Kl. Mariental, Reg. No. 8.

[46a]) Sooer beteekent hier *schoonvader*, want deze Henricus de Keppele was in 1289 miles, terwijl zijn naamgenoot, die — naar nader zal blijken — in 1296 en 1297 als *swager* van Hendrik van Rede voorkomt, toen nog geen ridder was.

[47]) W. U. B. 111 No. 1407, Reigers, Beiträge zur Qesohichte der Stadt Booholt und ihrer Nachbarschaft 1891, blz. 310.

nus de Ghemeno (Gemen) en zijne familie, denkelijk te Bocholt [48]), aan Rotger Schenken de voogdij over zes huizen als leen. De leenbrief wordt bezegeld door den nobilis dominus Hermannus comes de Loen (graaf Herman 11 van Loon of Lon) *en* den dezen verwanten ridder Swederus de Ringenberghe; onder de milites fungeeren als getuigen dominus Wernerus de Rede en dominus Bernhardus dictus de Brune.

Aangaande Werner bezitten wij slechts acht oorkonden (1274—1290), waarvan de laatste twee reeds vermeld werden. Uit de overige blijkt, dat de twee gebroeders aanvankelijk hun heil bulten het Munstersche gezocht hebben en zich aan den graaf van Bentheim hadden verbonden, Henricus zelfs evenzeer als Arnoldus de Dedem [49]) als castellanus (Burgman).

Het eerst komen de gebroeders voor op 23 Nov. 1274 [50]), toen zij dezen graaf bijstonden bij den verkoop door genoemden Arnoldus van Dedem en zijne familie van een paar belangrijke goederen aan den ridder Alexander *van* Langen. Onder de 7 aanwezige milites was Henricus de Rede No. 2, terwijl Wernerus de Rede de laatste der 3 famuli was. Het duurt tot 1282, vóórdat wij Werner opnieuw ontmoeten, doch dan verschijnt hij meermalen kort na elkander bij den verkoop van goederen als getuige van den Graaf van Bentheim.

Aanvankelijk geschiedt dit te Bentheim op 12 Juni 1282 [51]) en 29 Aug. 1283 [52]). In de eerste oorkonde zijn Henricus de Rethe miles en Wernerus de Rethe tezamen, in de volgende evenzeer en wel als Hynricus de Rethe miles, voorkomende onder de castellani in Bentheim, en Wernerus de Rede famulus.

Daarna vindt op 26 April 1284 [53]) te Munster eene transactie plaats, waarbij merkwaardigerwijze met den bisschop voor het Hochstift Münster optreedt de voormelde canonicus Monasteriensis Wernerus de Rethe en met den Graaf van Bentheim Henricus en Wernerus de Rethe. Een jaar later, op 12 April 1286 [54]) blijkt bij eene soortgelijke transactie Wernerus de Rede miles te zijn, hetgeen Henricus reeds in 1274 was.

Inmiddels trad Wernerus in 1284 [55]) op als getuige bij eene bekendmaking van Balduinus, heer van Steinfurt. Van eene betrekking van dit geslacht tot Steinfurt blijkt nader in de volgende paragraaf [56]).

Thans Henricus, voor zooveel hij in het voorgaande niet reeds ter sprake kwam.

Hij komt in de oorkonden het eerst voor in 1269 [57]), als de burggraaf van Stromberg een huis verkoopt; bij eene daaraan voorafgegane rechtshandeling was Henricus de Rethe tegenwoordig in gezelschap van personen, meer Oostelijk van Munster gezeten, hetgeen in 1264 ook het geval was met zijn veronderstelden vader Werner en derhalve het vermoeden van dat vaderschap versterkt.

Wij weten reeds, dat hij op 23 Nov. 1274 met zijn broeder aanwezig was bij eengrondverkoop door de familie

[48]) De scabini (schepenen) van Booholt zijn n.l. mede als getuige aanwezig.
[49]) Zie N. L. 1933 k. 183.
[50]) 0. U. B. III No. 520.
[51]) W. U. B. 111 No. 1168.
[52]) W.U.B. 111 No. 1220 en Jungius, Bentheim No. 41.
[53]) W. U. B. III No. 1246; Jungins, Bentheim No. 42.
[54]) W. U.B. 111 No. 1277; 0. U. B. IV No. 153.
[55]) Niesert, Beitr. Münst. Urk. Buch I, afd. 2, p. 383.
[56]) Ter hoogte van noot 81b.
[57]) W. U. B. 111 No. 848,

van Dedem; deze verkoop wordt daarbij o.a. door den graaf van Bentheim bekend gemaakt, zoodat de aanrakingen met dezen Landsheer toen reeds aanvingen. Op 10 April 1276 [58]) is hij te Munster getuige van den bisschop in eene aangelegenheid van het Domkapittel; daarbij zijn o.a. tegenwoordig de milites Henricus de Keppelen voornoemd en Henricus de Rethe. Als Egbert, graaf van Bentheim, op 6 Juni 1277 [59]) te Bentheim het Duitsche Ordenshuis te Utrecht in het bezit bevestigt van onderscheidene goederen, alle vroeger tot hulp van het Heilige Land geschonken door wijlen zijn vader, graaf Otto van Bentheim, bij diens opneming in de Duitsche orde, fungeert als laatste der zes getuigen miles Henricus de Rethe. Wij treffen hem op 23 Sept. 1278 [60]) te Sandwelle weder aan in een groot gezelschap van Munstersche ridders, waarin de overdracht en de ontvangst van een huis door den bisschop haar beslag krijgen; Henricus de Rethe is wederom de allerlaatste en verschijnt ook hier met Henricus de Keppele, dien wij in 1289 als zijn schoonvader vermeld zagen.

In de volgende oorkonden, van 1282 t/m 1289, komen de gebroeders weder tezamen voor en dit is derhalve reed8 bekend.

Thans eene oorkonde van 1 Oct. 1290 [61]), waarbij bisschop Everhard van Munster bekend maakt, dat Bernhardus de Asbeke en zijne familie den Schwederinghoff in het kerspel Osterwick aan het klooster Asbeck verkocht hebben. Zes milites bevestigen dit, te weten Hermannus de Ludinghusen, Hermannus de Rethe, Henricus de Rodope [62]), Henricus Selekinc, Hermannus de Bunestorpe en Brunstenus dė Jodenvelde. Deze Hermannus past alleszins als Reede in deze Munstersche omgeving, doch dien voornaam troffen wij vóór 1400 nimmer bij dit geslacht aan. Waar er zooveel Hermanni en Henrici bij elkaar staan, vreezen wij, dat de copiist — want het geldt hier een afschrift — zich vergist heeft, en meenen wij hier niet met een Hermanus, doch wederom met een Henricus de Rethe te doen te hebben.

De laatste drie oorkonden hebben betrekking op de zoogenaamde *Nyenbeeksche erfenis*. Dirk, miles, heer van Nyenbeek onder Voorst aan den IJssel, stierf kinderloos tegen het eind van de 13de eeuw; hij liet verscheidene erfgenamen na, die het aanvankelijk met elkander niet eens konden worden. Deze erfgenamen zijn in 1910 vermeld [63]) in eene verhandeling van nu wijlen onzen voormaligen Voorzitter, Kolonel J. D. Wagner, en ook de Heer Beelaerts, onze tegenwoordige Voorzitter, wijdde er in zijn meergenoemd artikel in verband met de Reede's eenige beschouwingen aan. Laatstgenoemde wees er op [64]), dat in 1296 heer Hendrik van Reede, ridder, getrouwd was met Christina, zuster van Pelgrim van Putten en Hendrik van Keppel, en door zijne vrouw mede gerechtigd tot de Nyenbeeksche erfenis. Het regest

[58]) W. U. B. 111 No. 990.
[59]) Sloet No. 983; De Geer van Oudegein, Codex Dipl. ordinis S. Marie (Duitsche orde) te Utrecht, No. 658; 0. U. B. 111 No. 590.
[60]) W.U.B. 111 No. 1054.
[61]) Inventare der niohtstsatlichen Archive Westfalens, Kreis Coesfeld, Beiheft, blz. 123-124. Kopie in het Varlarer Kopiarinm blz. 66-67 (Fürstl. Kammer Coesfeld, Stift Varlar).
[62]) Met Henricus de Rodeppe was Henricus de Rethe in 1276 tezamen getuige te Munster (W.U.B. 111 No. 990).
[63]) Gelre XIII blz. 221 vv.
[64]) N.L. 1923 (XLI) k. 177.

der betrekkelijke oorkonde van 1 Aug. 1296 [65]) luidt bij de Raadt, Sceaux armoriés (deel 3 pag. 172):

Pelegrinus de Putten, Henricus de Keppele, Kristina de Rede, soror eorum, Henricus de Essen, Albernus, Thidericus, Arnoldus, fratres de Zinderen, ac Rekence, soror eorum, de Euchehusen (Enghuizen) font un accord avec „frater Arnoldus de Nyenbeke, commendator domus in Arnem", au sujet des biens „ honorabilis viri domini Thyderici, quondam domini de Nyenbeke", qui avaient été en litige. Henricus de Rede, miles, zegelt als getuige en de mede-erfgenaam frater Arnoldus van Nyenbeke, commandeur van de Johanniter-Orde in Arnhem, zegelt in 1304 [66]) met een randschrift S. fris. Arnoldi de Vredestorp.

Over deze aangelegenheid handelen nog de volgende akten van 4 April [67]) en 7 Aug. 1297 [68]).

De eerste behelst de verklaring van Graaf Reinald van Gelre, dat „frater Arnoldus, quondam frater domini Theoderici militis de Nyenbeke pie memorie" aan het huis van St. Jan te Arnhem bij testament gegeven heeft „curiam in Edingueren cum suis attinenciis item bona que dicuntur parvum Edincweren et ea bona, que dominus Th. de Nyenbeke prescriptus ibi possidebat; item bona sita in Reenre (Rienderen, gem. Brummen) cum suis attinenciis".

Pelgrimus de Putten, Henricus de Keppele, fratres, et dominus Henricus de Reede, ex parte uxoris sue Kristine, Alberinus de Zinderen et Th. et Arnoldus, fratres Alberni, ac domina Rekence de Engehusen, soror eorum, verklaarden tegelijkertijd, dat deze goederen deel uitmaakten van het derde deel, dat bij de scheiding ten deel was gevallen aan den voormelden frater Arnoldus, die sedert nog tot in 1304 voorkomt, en dat zij van alle recht daarop afzagen.

Vervolgens werd op 7 Aug. van hetzelfde jaar de opdracht van het kasteel Nyenbeek, gelegen aan den IJssel bij Voorst, ten behoeve van genoemden graaf Reinald van Gelre bevestigd en gewaarborgd. De akte vangt aan met: nos Henricus de Reden miles et Christina, conjuges, Peregrinus de Putten et Henricus de Keppel, en eindigt met de vermelding van de bezegeling van de oorkonde door deze drie mannen.

De oudste zoon van het echtpaar, Werner de Reden, verkocht, blijkens eene vondst van den Heer Beelaerts, in 1300 goederen aan „heren Pelegrime van Putten, minen ome" en noemt daarin ook voormelden commandeur (Arnoldus de Nyenbeke) uitdrukkelijk zijn oom (d i. zijn oud-oom). Op dezen verkoop komen wij in de volgende paragraaf terug.

Thans wenschen wij alleen vast te stellen, dat de miles Henricus de Keppele, die luidens onze verhandeling over de Keppels van den Nyenborch [69]) van 1268—1280 voorkwam, op 20 Dec. 1289 nog leefde; dat hij gehuwd was met eene verwante (zeer waarschijnlijk eene zuster) van den miles Thidericus, heer van Nyenbeek, wiens broeder Arnoldus zich ook de Vredestorp noemde ; dat zij te voren gehuwd was met een van Putten [70]),

[65]) R. A. Arnhem, Commanderie van St Jan No. 2c.
[66]) Thid. No. 5d.
[67]) Ibid No. 2d en De Raadt. Sceaux armoriés, deel 3, blz. 37-38.
[68]) Nijhoff. Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland 1 No. 52.
[69]) N. L. 1933 k. 362-369.
[70]) Diens voornaam is onbekend; denkelijk heette ook hij Pelgrim.

bij wien zij Pelgrim van Putten verwekte, en dat zij uit haar tweeden echt nog een tweetal kinderen kreeg, Christina van Keppel, de echtgenoote van Henricus van Reede, en Henricus van Keppel, (1296—1297), een oom van den lateren ridder Henricus de Keppele (1296—, ten rechte 1299-1367). Dit alles zal mede ter sprake komen in eene nadere verhandeling onzerzijds over de Keppels van den Nyenborch, welke door nieuwe vondsten gewettigd wordt.

C. De slotsom.

Onder A bleek ons, dat de kanunniken Werner (1273 — 1306) en Johan van Rede (1295— 1318) te beschouwen zijn als de zoons van den miles Wernerus de Rede, die weder een broeder van Gerlacus Bitter de Rede was. Ook de ridders Hendrik (1269—1297) en Werner (1274—1290) zouden luidens ons betoog onder B als zoons van dien miles zijn aan te merken. Alzoo zou die miles 4 zoons hebben gehad, te weten den kanunnik Werner en verder naar chronologische volgorde de ridders Hendrik en Werner en den kanunnik Johan.

Tegen deze slotsom zou als bezwaar kunnen worden aangevoerd, dat twee der broeders denzelfden voornaam, Werner, droegen. Erg zwaar kan deze bedenking echter niet wegen, wanneer men er rekening mede houdt, dat eene dergelijke naamgeving in de middeleeuwen en ook later volstrekt niet ongewoon was. Als een sterk voorbeeld uit dezelfde streek en denzelfden tijd zullen wij namelijk slechts het dynasten-geslacht Ringenberg aanhalen. Speelde bij de Reede's de voornaam Werner eene voorname rol, bij de Ringenberg's (tevoren Dingden geheeten) was dit de voornaam Sweder.

Eene oorkonde dd. Bocholt 12 Sept. 1284 [71]) is uitgevaardigd door Sweterus et Sweterus fratres de Ringenberge en op 14 Sept. 1370 [72]) oorkonden de gebroeders Sweder der ältere von Ringenberg und Sweder der jüngere!

Wenscht men nog een ander voorbeeld, dan ware Sloet's Oorkondenboek (deel 11) op te slaan. Uit het slot van No. 1142 blijkt namelijk, dat meergenoemde Henricus van Borculo in 1288 de volgende zoons naliet : Godefridus, Proost van Zutphen, Henricus, Reynoldus, nogmaals een Godefridus, Otto en Johannes.

Tegen het broederschap van de twee Werners van Rede pleit wijders stellig niet het feit, dat de kanunnik van genoemden voornaam door toevoeging van den achternaam de Linnebeke zich van den andere onderscheidde. Immers, op 26 April 1284 traden, gelijk wij reeds opmerkten, de beide Werner's tezamen op en zulks met Henricus.

Wellicht zou men nog in het feit, dat Henricus van Rede zijn jongsten zoon Bitter noemde, eenige aanleiding kunnen vinden voor de veronderstelling, dat Henricus een zoon van Gerlach Bitter zou zijn. Het lijkt echter weinig aannemelijk dat Gerlach Bitter, die in zijne omgeving eene vooraanstaande persoonlijkheid was, zijn oudsten wereldlijken zoon als castellanus naar Bentheim zou hebben laten gaan. Voor die veronderstelling bestaat dus geen grond. Uit geen der 26 oorkonden betreffende Gerlach Bitter valt trouwens af te leiden, dat hij kinderen heeft gehad.

Over het Veluwsch geslacht der Heeren van Putten vgl. men Alg. Ned. Familieblad 1886 pag. 125 en 165 vv. en 1887 blz. 281 en 309 vv., alsook de volgende paragraaf.

[71]) S. A. Düsseldorf, Kl. Mariental.
[72]) Id. id. Beg. No. 91.

§ V. De drie zoons van Henricus van Reede.

De Heer Beelaerts bracht ons reeds in kennis met de drie zoons van Hendrick van Reede: Werner, Hendrick en Bitter, die tezamen in 1313 voorkomen. Het is de tweede zoon, dien N. A. bedoeld schijnt te hebben, toen het dat jaartal bij II der stamreeks (Henrick van Reede) vermeldde. Deze laatste Henrick zou echter, naar de Heer Beelaerts meent en zoo aanstonds hieronder nadere verklaring zal vinden, op 31 Aug. 1300 naar alle waarschijnlijkheid reeds gestorven zijn, terwijl zijne weduwe Christina toen nog leefde.

Aangaande Werner zijn wij in staat ruim een dozijn oorkonden hierouder te produceeren, waarbij ook zijn twee zusters Jutta en Elisabeth voor het voetlicht treden. Het echtpaar Henrick van Rede en Christina had dus althans vijf kinderen.

Werner van Reede komt voor van 1300-1336 en is dood in 1338. Tot 1304 wordt hij knape genoemd, maar tot ridder bracht hij het sedert niet, evenmin als zijn broeders.

De eerste oorkonde dd. Deventer 31 Aug. 1300 [73]), waarop wij hooger reeds zinspeelden, leert, dat Werner van Reden, een knape, erkent aan zijn oom, heer Pelegrimme van Putte, verkocht te hebben de tienden te Tellechte, enz.

Aan die oorkonde [74]) hangt zijn zegel, afgedrukt in de verhandeling van den Heer Beelaerts. Werner was evenals zijne moeder en genoemde oom mede gerechtigd tot de Nyenbeeksche erfenis, die hier ook ter sprake komt.

Werner dan verkoopt aan zijn voormelden oom „minen thienden to Tellechte binnen den kerspelle van Ermelo, beide grot ende cleine, den ic helt van minen ome heren Pelegrime to lene ende daer to min halve huus en mine halve hofstede te Deventere, dat eighen is ende mi ankomen mochten van den heren van Nienbeke na des kommendures dode minen ome", en zulks voor 100 mark Osnabrücksche penningen, „en deren boven, to seghene drier personen alse miner moeder, des Kommendurs Thiderikes van Ellvich, voren „(vrouwe)" Hadewighe soene, ende Thiderikes van Sinderen, tussche Thien Marken en enen penning". De overgave van al dat goed geschiedde „sunder aansprake van mi of van minen broederen" en „onder sinen mannen, de wi beide to manrechte koren". Deze mannen van Pelgrim van Putten waren heer Pelegrime de pape van Vollenho(die medezegelde, doch wiens zegel is afgevallen, Ecberte van Wilpe, diens broeder, alsook Arnolde van Sinderen, „minen neven", Crachte „minen knape", Thideman van den Pile, Gerardus de Curia en Herborde van Putte. Van Werners's vader wordt gezwegen; blijkbaar is hij reeds ter ziele.

Wat nu Herbord (Herbert) van Putten aangaat, in den gedrukten „Staat der bezittingen van Herbertus van Putten" van omstreeks 1313, in 1902 naar het handschrift uitgegeven door de Heeren P. N. van Doorninck en Dr. P. C. Molhuysan, vinden wij hem met zijn broeders en zusters Pelegrinus, Gerardus, Ernastus.

[73]) Dr. G. Brom. Regesten van oorkonden betreffende het Stich Utrecht No. 2910.

[74]) R. A. Utrecht, Kapittel van St. Marie. 3e afd. 0011. Phillips No 33. Den tekst dank ik aan de welwillendheid van voormelden Prof Schmeddinghoff, die eene photo van de oorkonde bezit.

Henricus, Helpricus, Elysabeth, Mechteldis en Wicherus. Blijkens blz. 8 van dien staat hield toen Herbertus, die in 1307 met Lumudis gehuwd was, de groote en kleine tienden te Telgit van den Bisschop van Utrecht „in feodum iure ministerialitatis" [74a]).

Werner van Rede en zijne vrouw Sophia wisselen op 6 Juli 1304 [75]) met het klooster Mariental eenige hoorigen. Hij zegelt; van zijn zegel maken wij aanstonds gewag.

Thans volgt over Werner een zestal oorkonden van het najaar van 1304, vervat in W. U. B VIII [76]).

Op 20 Nov. 1304 maakt. de bisschop van Munster bekend, dat hij met toestemming van het Domkapittel den eigendom van de tienden in Olde Rene (Alten Rheine) heeft overgedragen aan den knape Wernherus de Rede. Deze tienden waren blijkbaar zeer belangrijk [77]), want daarvoor moest Werner den bisschop in eigendom opdragen :

1. den hof Wadenhem in het kerspel Rene (Rheine) ;
2. de erven ton Stemminckholte en Dikus (Dychusen) in het kerspel Brunen (Brünen);
3. het erf Nyenwerde (Nienwerde, Bauerschaft Althrede) in het kerspel Rode (Rede), behoudens eene aan het klooster Burlo van dat erf toekomende rente van 5 Mark;
4. het erf Sickynck in het kerspel Wynterswick.

Dezen afstand in eigendom bewerkstelligde Werner op 23 Nov. 1304 [78]). Zij werd bezegeld door den ridder Goswinus de Ghemene en ook door Werner, wiens zegel de twee hoekige dwarsbalken vertoont met het omschrift † Sigil(l)um Werneri de Rede [79]).

Deze behield echter bedoelde tienden niet, maar verkocht ze, naar een getuigenis van den bisschop van 12 Dec. 1304, aan het klooster Gravenhorst (bisdom Osnabrück) en wel blijkens eene quitantie van den 18^{den} dier maand voor 116 Mark. Wernherus, zijn broeders Henricus en Bitterus, zijne zusters Jutta en Elizabet, alsook zijne vrouwe Sophya deden in handen van den bisschop afstand van dien eigendom, welken deze daarop aan genoemd klooster overdroeg. Sophia verrichtte deze overdracht, met toestemming van haren echtgenoot, nog eens afzonderlijk op 14 Dec. 1304 te Borken voor den Richter, den Burgemeester en drie andere Ratsherren aldaar. Blijkbaar was dit alles nog niet voldoende, want op 17 Dec. d.a.v. [80]) verkoopt de knape

[74a]) Op 24 Dec. 1307 (Nijhoff, Gedenkw. Gelderland, 1 No. 98) droegen Hubertus de Putten famulus et Lomodis dicti Huberti uxor o. a. hun bij de zee gelegen huis Nyenbeek ten behoeve van Reinald graaf van Gelre op. Dit schijnt een ander Ngenbeek dan het in de Gorige paragraaf bedoelde, waarmede op 7 Aug. 1297 iets dergelijks gesohiedde met medewerking van Hubertus'(Herbertus') broeder Pelgrim.

[75]) S. A. Düsseldorf, Kl. Mariental, Reg. No. 13.

[76]) Nos. 234, 237, 244, 246, 247 en 248.

[77]) Dit waren tienden wel meer. Zoo b.v. de tienden van Neede en Geesteren. die Arnoldus de Theidem (Dedem) bljikens k. 186 van N. L. 1933 in 1209 aan de St. Egidiikerk te' Münster verkocht. Deze kerk ruilde namelijk in 1224 die tienden met den graaf van Dale voor niet minder dan een hof en nog een hoeve elders met de bij die hoeve behoorende lieden en alle verdere toebehooren (W. U. B. III No. 200 en het slot van Sloet No. 424).

[78]) W. U. B. VIII No. 237: S. A. Munster, Fr (Fürstentum) Münster No.' 255.

[79]) Westf. Siegel, Tafel 148, 5.

[80]) Aan de hierbedoelde oorkonde hangt een besohadigd zegel van Werner (zie Westf. Siegel als in de vorige noot). Zij bevindt zich onder de oorkonden van het Klooster Gravenhorst No. 63 (S. A. Munster). Sleohts eenigseins geschonden is het zegel aan de voormelde quitantie van 18 Dec. 1304 (Gravenhorst No. 64).

Wernerus dictus de Rede „cum omnibus mei8 coheredibus sive ad lineam consanguinialem pertinentibus" aan het klooster Gravenhorst de tienden van zijn goederen in Olen Rene met toebehooren. Hij stelt zich daarbij tegenover het klooster borg, voor het geval „quis de meis coheredibus ultra ceterorum ad lineam mee consaoguinitatis pertinentibus" aanspraken doet gelden. Dit schijnt er op te wijzen, dat behalve de naaste erven er mogelijk nog andere verwanten waren, wier aanspraken uitgesloten dienden te worden. Welke verwanten hier bedoeld worden, staat ons voorshands niet bepaaldelijk voor den geest, tenzij gedacht zou moeten worden aan sommige van de in § XII te vermelden personen.

Een magescheid tusschen de gebroeders Werner, Hendrik en Bitter komt eerst op 9 Dec. 1313 aan de orde. Dit geschiedt bij de door den Hoor Beelaerts bedoelde oorkonde [81]). De gebroeders Hynricus en Bytterus dicti de Rede maken bij deze goederenverdeeling aanspraak op de volgende bezittingen:

1. de hoven, resp. erven Waderinc, Rodinckeshus, Wolbrachtinc (Wolberting, kerspel Rhede) en Plumpinc(?), benevens de daartoe behoorende hoorigen ;
2. al de rechten van hun broeder Wernerus op den hof Grevinckhove (kerspel Aalten?), zoomede Sykinc[81a]) met de hoorigen in het kerspel Winterswich.

Daartegenover kreeg Werner van hen alle rechten op hun vaderlijk erfdeel (omne nostrum ius patrimonii nostri).

Aangezien de oorkonders niet in het bezit van een zegel waren, werd de akte bezegeld door de Schepenen in Bocholt, Bitterus de Berge en den Richter te Borken. Aan dezen Bitterus wordt in § XII onder n° 4 eene beschouwing gewijd.

Ingevolge eene mededeeling van Prof. Schmeddinghoff moet worden aangenomen, dat Werner omstreeks 1316 ministerialis van Steinfurt was, aangezien hij toen bona ministerialia van den Heer van S. in leen had. Dit leert het oudste leenboek van dit gebied, afgedrukt in deel III van Prof. Döhmann's Beiträge zur Geschichte der Stadt und Grafschait Steinfurt [81b]). Eene beleening van 1315 is aldaar vermeld op blz. 9 onder No. 2 en op dezelfde blz. leest men iets verder onder No. 12:

Wernerus de Redhen bona ministerialia Winkelhusen cum omnibus attinenciis, domum dictam Gozininch [81c]).

Merkwaardigerwijze wordt deze beleening later nog tweemaal vermeld, namelijk op blz. 26 onder 52/7: „Wernerus de Reden dat Winkelhus, Goseninch (Gossinch) dat hu8 tor Hovestat mit der molen in Reden" en op blz. 26 bij 53/7: „ Werner van Reden dat Wynkelhus und Gossinch und dat hus tor Hevestat myt der mollen in den Kerspel to Rede" [81d]).

[81]) W. U.B. VIII No. 852; Borken, Beiheft blz. 223.

[81a]) Van dit erf werd, naar wij zagen, in Nov. 1304 de eigendom afgestaan aan den bissohop van Munster (zie No. 4 der toen overgedragen goederen).

[81b]) Verschenen als Beilage zum Programm des Fürstlich Bentheimischen Gymnasiums Arnoldinum zu Burgsteinfurt, Ostern 1906.

[81c]) Winkelhusen is het huis of goed Winkelhausen bij Rhede en Gozininoh of Gossinch is Gesing in Altrhede.

Eene oorkonde van 16 Maart 1389 (Borken, pag. 46-47) gewaagt van een verkoop door Gerd van Medevoerden van „das Gut to Ghysynch mit den Kavenstede, ehemals genannt tu Wynkelhusen und gelegen by den vunder, in Kspl. Rede, Bschft. Oldenrede. Vgl. voorts de oorkonde, bedoeld bij noot 92.

[81d]) Deze molen is echter volgens Prof. Sohmeddinghoff niet die in het dorp-Rhede.

Werner komt na 1316 nog slechts sporadisch voor. Op 3 Aug. 1321 [82]) is hij met vorenbedoelden dominus Goswinus de Gemene miles te Borken getuige bij eene beslissing van den knape Johannes de Dorinc als scheidsrechter in zake eene bekendmaking van Burgemeester en Schepenen te Borken. Ook eischt hij van het Stift Vreden eene hoorige op, doch het blijkt niet in welk jaar [83]).

Gewichtiger is echter de volgende aangelegenheid, de laatste, waarin hij optreedt. Reeds geruimen tijd was er een geschil tusschen hem en de geestelijkheid over het patronaatsrecht van de kerk te Rhede. Bisschop Otto van Munster besliste op 13 Juli 1249 [84]) tennadeele van Gerlacus miles de Rethe dictus Bitter, dat dit recht aan het Klooster Varlar toekwam. Maar daarmede was de strijd niet uit. Ten slotte stelde de Bisschop van Munster in 1336 twee pastoors te Bocholt aan om ter zake een onderzoek in te stellen. Op 26 Juli 1336 [85]) namen deze pastoors aan alle parochiegenooten van Rhede te 'Bocholt een getuigenverhoor af nopens de vraag of Wernerus de Rede het recht had uit de Kanunniken van Varlar den Pastoor der Kerk van Rhede te benoemen. Dit onderzoek viel ongunstig uit voor Werner. De parochianen eischten namelijk eenstemmig voor de gezamenlijke gemeente op het volgen8 hen van oud8 bestaand hebbend recht om aan het stift Varlar de afzetting van een pastoor te vragen in geval van bepaalde schuld en bij openvallen van dat ambt om de vervulling daarvan te verzoeken. De benoeming en het ontslag van den koster of den klokkenluider behoorden naar hun inzien eveneens aan de gezamenlijke parochianen. Zij waren bereid dit met een eed te bevestigen, doch Werner en zijn verwanten weigerden een zoodanigen eed af te leggen.

Niet lang daarna schijnt Werner gestorven te zijn, want op 7 Jan. 1338 [86]) verkoopen de gebroeders ***Heinrich***, ***Adolf*** en ***Johan van Rhede,*** knapen, methunnemoeder Sophia, die wij reeds uit twee akten van Dec. 1304 al8 de echtgenoote van Werner kennen, alsook hunne zusters *Christina* en ***Sophia van Rhede*** voor den vrijstoel te Bocholt aan het klooster Varlar hun ius advocatiae (recht van voogdij) over de kerk te Rhede en haar goederen Drochthardinck, Wisinc, Bokerteckink, Venehusen en Uptorpe, zoomede hun geheele ius patronatus, alles tezamen voor 140 Mark. Implicite werd daarmede dit laatste recht erkend, doch door den verkoop ging het tegelijkertijd teloor. Zij behielden zich echter een tiend van twee mud rogge 's jaar8 uit het kerkbezit voor. Den volgenden dag (8 Jan. 1338 [87]) stelden de gebroeders Henrioh, Alf en Johan van Rhede zich tegenover Varlar borg voor het nakomen van bedoelde overeenkomst [88]).

Deze verkoop werd mede bezegeld door Bitterus de Rede, famulus, Werner's jongsten broeder, die ons sinds

[82]) W.U.B. VIII No. 1493.

[83]) Borken, Beiheft, p. 209.

[84]) Borken, pag. 136 en Coesfeld, Beiheft, blz. 105.

[85]) Coesfeld, Beiheft, p. 136 en Borken blz. 137.

[86]) Coesfeld, Beiheft, blz. 139 en Borken blz. 137.

[87]) Coesfeld, Beiheft, blz. 139.

[88]) Meer bijzonderheden over de Pfarre Rhede geven Reigers in zijn vorengeciteerd werk over Bocholt (pag. 145-147) en voorts Prof. Sohmeddinghoff in den Heimatkalender voor Borken en Bocholt van 1929 (blz. 25-29) in diens verhandeling „Die Gründung der Pfarre Rhede".

1313, alzoo sedert 26 jaren ontglipte, en kwam tot stand ten overstaan van Hermannus de Gemene.

Thans zouden wij gaarne de vorengenoemde vijf kinderen van Werner nader bespreken, waarvan eene met den zoon van dien Hermannus huwde.

§ VI. Hendrik van Reede en de overige kinderen van Werner van Reede.

Hendrik van Reede, de oudste zoon van Werner, komt verder slechts korten tijd voor. Op 4 Mei 1338 [89]) verbinden zich Henrik here tho Gemene als Sachwalter en 19 andere personen, waaronder eenige „ryddere" en verder ook Henrik van Rede, als borg tot betaling van 200 Mark aan het stift Vreden in 1339. Hendrik was toen geen ridder; zijn zegel is niet meer aanwezig. En op 27 Juni 1344 [90]) is Hendrik van Rede wederom borg, ditmaal ten behoeve van Johan van Bermettelde, Knegt, ter zake van den verkoop van een goed aan een Burgemeester van Borken. Hij zegelt opnieuw, maar van de oorkonde bestaat slechts een afschrift.

Een zoon van hem verschijnt eohter kort daarna in de oorkonden. Hendrik zelf was een zoon van Werner en, waar zijn zoon ook Werner heet, ligt de veronderstelling voor de hand, dat deze zijn oudste zoon moet zijn. Die oudste zoon, *Werner van Reede*, was geestelijke en wel te Nienborg rector van een altaar.

Wij ontdekken hem van 1350—1382 in een elftal oorkonden. De filiatie kwam aan het licht, doordien Hinrik Glaneman en zijne vrouw op 30 Aug. 1368 [91]) aan Herrn Wernere, Hinrikes sone van Rede, de underhevet sunte Johannes Alter baptiste, in der kerken thor Nyenborch, hun tuin bij dat dorp voor 10 Mark verkochten, met de bestemming, dat daarvan jaarlijks 2 pond was aan die kerk zou worden geleverd. In de volgende paragraaf zullen wij hem opnieuw ontmoeten.

Eerst volgt thans de tweede zoon van den hoogergenoemden Werner van Reede, Adolf of Alff van Reede. Na 1338 komt hij nog slechts vier keer voor, doch zulks tot 1379, toen hij reeds oud van dagen geweest moet zijn.

Inmiddels was zijn zuster ***Sophia*** gehuwd met ***Engelbert van Ghemen***, waarmede de relaties tot dit geslacht, welke reeds een eeuw oud waren, nog nauwer bevestigd werden.

Op 11 Juli 1360 [92]) maken twee schepenen van Bocholt bekend, dat deze Engelbertus de Gheyme, zijn vrouw en zijn dochter Elzabe hun goed Ghesinch in het kerspel Reyde, onder toestemming van *Adolph de Reyde*, aan Heinrich de Diepenbroch verkocht hebben.

Omstreeks 1352 [93]) vindt eene ruiling van hoorigen plaats tussohen het stift Vreden en Adolphus de Rede, waarbij hij eene hoorige krijgt, aan dat stift gegeven door *Bernardus de Rede*. Ook omdat kort daarop onder nº IV der stamreeks een Bernt van Reede opduikt, zou men veronderstellen dat die Bernardus mede tot het geslacht van Reede *bij* Bocholt behoort. Schromelijk zou men zich dan echter vergissen, want Bernardus is de stamvader van een geheel ander gelijknamig geslacht *te* Bocholt. Hij was er in 1360 lakenhandelaar en zijn nakomelingen behoorden alras tot de aanzienlijkste ingezetenen van Bocholt en vervulden vaak de burgemeestersfunctie aldaar. Als wapen voerden zij een wolfshaak. Het geslacht stierf' 10 Aug. 1626 uit met Anna van Rede, echtgenoote van Rudolph von Münster en denkelijk de doohter van den Burgemeester Johann van Rhede en Johanna van Meforden (Meverden) [94]).

Wij keeren thans terug tot Adolf van Rede, dien wij echter na 1362 eerst in 1373 terugzien.

Op 21 Juni 1373 [95]) verkoopt n.l. Sander van den Urde o. a. zijn tiende in Altrhede, kerspel Rhede, die hij in leen heeft van Alefne [96]) van Reede, aan ridder Heinrich von Gemen. En op 29 April 1379 ontmoeten wij hem voor het laatst.

In het Staatsarchief van Munster bevindt zich namelijk een Leenboek van Floris van Wevelinchoven, vroeger Bisschop van Munster, doch toen van Utrecht, en daarin lezen wij onder „Ministeriales inchoantur de aliquibus bonis" op fol. 120: „No. 732 ***Rede.*** Item *Adolfus de **Rede*** tenet curtem to Rede cum suis attinentiis in paroohia ibidem".

Zijn jongste broeder Johan komt nog minder vaak voor. Na 1338 verkoopt de knape ***Johannes de Rede*** op 12 Mei 1347 [97]) aan den Bocholter burger Johannes Apollonius zijne tienden en wel:

1. in het kerspel Rede:
   uit de goederen der kerk 6 schepel tarwe;
   uit het goed Wischinch 9 schepel tarwe en de kleine tiende;
   uit het goed Zyverdinck 9 schepel tarwe en kleine tienden ;
   uit het goed Vrenckynck 5 schepel tarwe;
2. in het kerspel Borken:
   uit het goed Elyng to Kalverbroke 9 schepel tarwe en kleine tienden.

Bij den verkoop was tegenwoordig zijn hooger genoemde sororius (echtgenoot zijner zuster) Engelbertus de Gemen.

Ten slotte verkoopt Johan van Rede op 1 Dec. 1331 [98]) een hoorige aan Gherd Buddinghe de jonge. Aan het charter mist men zijn indertijd daaraan gehangen hebbend zegel.

Bedoelde zwager Engelbert van Gemen was volgens Graaf van Landsberg-Velen in zijn werk over Gemen (blz. 126-127 en 163) een zoon van den knaap Herman van Gemen en diens vrouw Beke [99]); hij behoorde dus niet tot de hoofdlinie van dit dynasten-geslacht. Naar aanstonds blijken zal, werd hij „de dunne" bijgenaamd.

Op 21 Juli 1336 [100]) verkoopen Hermannus de Gemene famulus en zijn zoon Engelbert aan Ludolph Nethelinc, burger te Borken, twee grondstukken. Hermannus zegelt tevens voor zijn zoon.

Deze laatste stond in goede verstandhouding tot de

[89]) Borken, blz. 82-83.
[90]) Coesfeld, Beiheft, blz. 144.
[91]) Ahaus blz. 36. De andere akten zijn te vinden: Ahaus p. 35 (9 Sept. 1350); Ahaus p. 25; Coesfeld pag. 5; Ahaus p. 35 (7 Jan. 1359), behelzende eene belofte van Hinric van Keppelle, een ons uit § IV welbekenden naam; en Ahaus pag. 36 (vijfmaal tot 8 Maart 1382, als wanneer hij een hoorige verkoopt aan Herman van Keppele), alsook Ahaus blz. 18. Werner heet hier altarist of vicarius.
[92]) Borken, blz. 30. Zie over het hier genoemd goed Ghesinoh noot 81 c.
[93]) Borken, Beiheft p. 207.
[94]) Zie meer uitvoerig Reigers, a.v., blz. 368 en 428, alsook W. Moorrees. Het geslacht van der Wyck pag. 169-170, en Fahne, Denkmale und Ahnentafeln 11 blz. 38-43.
[95]) Borken pag. 86; Landsberg-Velen, Gemen § 180, pag. 302.
[96]) Volgens Landsberg-Velen = Alf.
[97]) Inventare der nichtstaatliohen Archive Westfalens, Kreis Borken, p. 59.
[98]) Borken, Beiheft, blz. 54.
[99]) Haar geslachtsnaam is niet bekend.
[100]) S. A. Düsseldorf. Aroh. Mariental, Reg. No. 23.

Bronckhorsten. Wanneer de beide Gyselberti de Bronkhorst op 12 Maart 1361 [101]) van Wessel Scutinc 250 gouden schilden geleend hebben, stellen zij n.l. als borgen Johan van Gemene, Johan van Bermentfelde, Engelbert van Gemene en Lefhart van Wesyke.

Engelbertus de Ghemene, zijn vrouw Sophia, hun zoon Engelbertus en hunne dochters Elizabeth, Sophia[102]) en Gertrudis ruilen op 26 Maart 1359[103]) een hoorige met het stift Vreden. Kort daarna, op 26 April 1369 [104]) verkoopt Engelbert van Gemen aan het klooster Asbeck het erf Richterinch, Bschft. (Bauerschaft) Bocholte, kerspel Osterwicke (Osterwick); Engelbert en de heer (Johan) van Gemen bezegelen den verkoop ; hunne zegels zijn nog aanwezig.

Nog slechts eenmaal komen wij deze Sophia van Reede tegen en wel op 3 Febr. 1373 [105]); blijkbaar is haar man, die laatstelijk op 26 Febr. 1363 voorkomt [105a]), dan niet meer in leven. Bij die oorkonde zien namelijk Engelbert van Ghemene, de jungge, zoon van Engelbert van Ghemene genannt de dunne, en zijne moeder Zophia van eene hoorige af.

§ VII. Bitter van Reede, No. III der stamreeks van N.A.

Omtrent hem zegt N.A.:

„III. Bitter *van Reede*, ridder, heer van Reede, vermeld 1344, 1349, 1363, 1368, 1363, 1364, tr. *Catharina Droste tot Pischering,* leeft nog 1396, dr. van *Berent,* ridder, heer tot Vörde, en N.N. *von Ludinckhausen*".

Wie is deze Bitter? Vermoedelijk is de oplossing niet ver te zoeken [106]). In de vorige paragraaf ontmoetten wij namelijk als oudsten zoon van Hendrik van Reede (1338—1344), den vicarius te Nyenborch Werner van Reede. Deze leefde echter niet in het oude familiemilieu bij Bocholt; neen, als altarist te Nyenborch blijkt hij aanraking te hebben gehad met den naburigen plebanus te Heec (Hech)[107]) en eenige geslachten der castellani van den Nyenboroh als Keppel, Weder, Rammesbergh, de Zasse en Elen, wat de laatste families betreft, in het bijzonder met Mathias de Zasse en diens zoon Lubbert, alsmede Johan van Elen, knape [108]).

En hoe staat het nu in dit opzicht met Bitter? Ook bij hem zijn de relaties met Nyenborch en Heec zeer opmerkelijk, hetgeen natuurlijk op een nauw verband met Werner wijst. Men oordeele slechts.

Er is een Leenregister der Graven van Solmisse (Solms), Herren zu Ottenstein [109]), dateerende van tusschen 1362 en begin 1360 [110]). Daarin vinden wij luidens

[101]) S. A. Münster. Arch. Borkelo, No. 57.

[102]) Was blijkens eene oorkonde van 12 Sept. 1387 (Borken, Beiheft pag. 189) gehuwd met Herman van den Voerste.

[103]) Borken, Beiheft, pag. 158.

[104]) Coesfeld, Beiheft, pag. 17.

[105]) Borken, Beiheft blz. 1'77.

[105a]) Zie Lsndsberg-Velen, Gemen, pag. 278.

[106]) Een zoon van den famulus Bitter (1304—1338), zoon van Henricus (1269—1297), is hij denkelijk niet, want dan zou hij een oudsten broeder Henricus moeten hebben, die echter ontbreekt.

[107]) Zie de oorkonden van 24 Juni 1352 (Ahaua p. 62) en 21 Maart 1357 (Coesfeld pag. 5), waarin hij getuige van dien plebaan is.

[108]) Vgl. de overige oorkonden betreffende dezen Werner, die reeds in noot 91 werden opgesomd.

[109]) Niesert, Urk. Sammlung, V, pag. 407 vv. No. CXIII.

[110]) Vgl. de oorkonde van 7 Jan. 1360 (Borken, Beiheft p. 156), waarin Johan van Bermentvelde met zijn gezin o. a. het goed to Haghene bij Ramestorpe verkooht, dat zijne vrouw blijkens dat leenregister als lijftocht ontvangen had (Niesert t. a. p. blz. 412).

pag. 414/415 *van* de in noot 109 hiervoren genoemde bron:

Item. *Bitter de Rede* recepit decimam (tiend) in Heec.

Maar reeds te voren brengt de knape Bernardus de Heec Bitter op den voorgrond door hem eene oorkonde dd. Metelen 28 Jan. 1344 [111]) te doen bezegelen, waarbij eene verklaring omtrent den eigendom van een paar akkers geschiedt in tegenwoordigheid o.a. van den famulus Hinricus van den Kemenade, uit een geslacht van Nyenborger Burgmannen gesproten. Het zegel van Bitter de Rede, knape, is echter van de akte afgevallen.

Bij de oorkonde van 23 Mei 1349 [112]), waarin wij hem daarna ontmoeten, verschijnt hij in eene omgeving van personen, volledig behoorende tot de geslachten der evengenoemde Burgmannen [113]). Ludeke van Asbeke, knape, en zijn gezin verkoopen aan den edelman Ludolf heer van Steynvorde een erf. Getuigen zijn Matthias de olde Sasse, Bitter van Reede, Johan van Remen en Willikin van Bilrebeke, knapen. Nevens Ludeke zegelt ridder Hinrich van Keppele.

Eenigen tijd later treden Mathias junior Sassen en Johannes de Elen, knapen als borg op voor Bitterus de Rede, knape, en op 28 Sept. 1363 [114]) belooft Conradus dictus Brant, Knape, dezen borgen daarvoor schadeloosstelling.

Gossen van Leembeke, Bytter van Rede en Lubbert de Sasse nemen op 19 Juli 1368 [115]) aan om op de eerstvolgende Lichtmis 31 gouden schilden aan Johannes den Toller te betalen. Voldoen zij dat bedrag dan niet, dan volgt maning in Nyenboroh en vervolgens behooren zij ter „leisting" naar Ahaus te rijden om aldaar eenigen tijd te blijven.

De Nyenborch-Heeksche relaties van Werner en Bitter, die plotseling in het geslacht Reede naar voren komen, staan zoo afdoende vast, dat er alle aanleiding is voor de opvatting, dat Bitter den vicarius Werner naar diens standplaats Nyenborch gevolgd is en derhalve als diens jongere broeder valt te beschouwen. In dit geval zou Bitter niet de zoon, maar de achterkleinzoon van Henrick van Reede (n°. II in N. A.) zijn en tusschen hen nog een tweetal generaties liggen.

Blijkbaar trouwt Bitter ook in die streek, want volgens N. A. [116]) zou hij gehuwd zijn met eene dochter van Bernd Droste uit het bekende geslacht van Droste-Vischering. Dit verklaart eventueel ook waarom hij een zoon Berent heeft, die n° IV der stamreeks wordt.

Bitter van Rede, Katharina zijn vrouw, *Berent* en *Kerstyna*, hunne kinderen, verkoopen namelijk op 2 Nov. 1364 [117]), aan Vrederik van Beveren den Steenhof, Bschft. Stede, kerspel Soltesberghe (Salzbergen). Als borgen treden op Bitter zelf, Johann Echolt, Gherd van Heec, Conrat Stryck [118]), Herman Stryck, zoon

[111]) Coesfeld, Beiheft, pag. 89 (mij welwillend opgegeven door den Heer W. Wynaendts van Resandt).

[112]) Coesfeld, Beiheft blz. 84.

[113]) Zie voor die Burgmannen de diseertetie van Dr. F. W. Merten, Entstebungs- und Reohtsgesohiohte der Burgmannschaften in Westfalen, 1911.

[114]) Borken. bl. 69.

[115]) Ahaus, bl. 16. De zegels zijn alle drie afgevallen.

[116]) Dit Adelsboek noemt nog aangaande Bitter het jaartal 1363, maar noah in dat jaar, nooh in 1368 (het jaartal, opgegeven in Rietstap's Wapenboek deel II pag. 96) werd omtrent hem iets gevonden.

[117]) Borken, blz. 70/71. Alle 6 zegels zijn er af.

[118]) Opvallend is dat, blijkens bijlage 1 van deze verhandeling, ongeveer een eeuw te voren, op 18 Oct. 1269 eene ruiling van goederen plaats vindt tusschen Cönradus miles dictus Strioke de Novo

van Diderik Stryck, en Arent van Sconevelt. Het was blijkbaar een belangrijk landgoed, daar eene omstandige regeling tot verzekering van de levering werd getroffen. Geborgd werd o. a. voor de beleening met den hof binnen twee jaren; het was dus leengoed. Legering bij wijze van leisting, totdat de beleening geschied zou zijn, zou op vordering van den kooper moeten geschieden te Scuttorpe (Schüttorf). Bij overlijden van een borg moest hij binnen 14 dagen door een ander worden vervangen.

Het Archief van het Kapittel van St. Mauriciua te Munster, in het Staatsarchief aldaar berustende, bevat onder n° 313 nog eene oorkonde van 28 Jan. 1372, blijkens welke Gerlach van Wullen en Bitter van Rede voor dat kapittel als borgen vervangen worden door Herman van Bilrebeke en Rembert Weder. Het betrof hier een verkoop in 1348 van renten uit den Werderinchof door Gerhard Sasse, Burgknappe.

Of Bitter nog ridder en daadwerkelijk heer van Reede is geweest, zooals N. A. aangeeft, kunnen wij niet nagaan, wijl het ons ter beschikking staand oorkondenmateriaal verder over hem zwijgt. Terecht vermeldt N. A., dat zijne vrouw in 1395 nog leeft. In de Nichtstaatliche Archive Westfalens[119]) ontwaren wij namelijk, dat op 31 Maart 1396 Berent van Rede, zijne vrouw Aleke en zijne moeder Katherina aan Lubbert de Zassen de tienden van de volgende erven verkoopen:

1. hus to Wyssynck ter Stichte, Bauerschaft Wexten, kerspel Heeck;
2. de Wichmannnynchof, de veltkamp, het oatendorp, Bschft Aderlo, kerspel Heeck;
3. Everdinchof, Rodynch, Hennynch en Hunynch, alsook de hulshorst, Bschft Were, kerspel Legden;
4. Evekinch, Bschft Ghemene, kerspel Scopingen.

Het ligt niet in onze bedoeling in deze verhandeling ook Berent omstandig te bespreken, ofschoon wij over hem reeds vele gegevens verzamelden. Het was slechts onze bedoeling de aansluiting te verkrijgen tusschen den eersten in de oorkonden opgespoorden Reede en de stamreeks, hetgeen naar ons beste vermoeden op grond van tal van archivalia geschied is, zoodat wij thans in de volgende paragraaf de dienaangaande waarschijnlijk geachte stamreeks kunnen leveren, zelfs met een fragment-genealogie. Bovendien weeft zich omtrent dezen Berent en de reden van zijne verhuizing naar Overijssel zooveel geheimzinnigs — er zou namelijk een ongewilde broedermanslag in het spel zijn [120]) —, dat verdere omstandige onderzoekingen voorzichtigheidshalve de voorkeur verdienen.

Slechts zij vermeld, dat hij in Twenthe op 14 Mei 1397 Saesfeld verkreeg en op 10 Febr. 1406 [121]) beleend werd met den Hof to Zaterslo c.a. Dit hield verband met zijn huwelijk met voormelde Aleke, die de dochter van Geurt van Saesfeld zou zijn. Op 19 Maart 1406 [122]) verkochten Bernt van Reede, zijn vrouw Alheyt en zijn zoon Henric aan Clawes van Overhagen en diens vrouw de twee deelen van de grove tienden en de smaltienden over den Goldenhof, zooals die aan Godeken van Saterslo, bijgenaamd de Moylicke — zeer waarschijnlijk zijn evengenoemden schoonvader — toebehoorden. Het laatst ontmoeten wij Bernt met voormelden Clawes van Overhagen op 13 Nov. 1409 [123]).

Berent was de zoon van Bitter, die weder een zoon zou zijn van Henrik (1338-1344). Naar het gebruik zou de oudste zoon van Bitter ook Henrik hebben moeten heeten. Een zoodanige Henrik bestaat, want in het meergemeld archief van het klooster Mariental (Reg. No. 130) bevindt zich eene oorkonde van 10 April 1386, waarbij voor den Richter en Gerichtsleute te Bocholt *Heinrich von Rede* en zijne dochter Styne aan dat klooster de Dorincwische in het kerspel Rede tusschen Bosunch en Wulfino overgeven [124]). Heinrich's zegel is van de akte afgevallen. Zijne dochter Styne draagt denzelfden voornaam als Berent's voornoemde zuster Kerstyna, die dan haar tante zou zijn. Daar echter Heinrich niet onder Bitter's kinderen voorkomt in de aangehaalde oorkonde van 2 Nov. 1364 [125]), doch wel Bitter's echtgenoote Katharina daarin wordt vermeld, zou hij een zoon van Bitter uit een eerder huwelijk kunnen wezen.

Volledigheidshalve stippen wij hier aan, dat luidens eene oorkonde in hetzelfde archief (Reg. No. 160) Rutger van Berck voor genoemden Richter zijn goed Lysenberg in het kerspel Brünen in 1393 aan *Alef van Rede* verkoopt, doch het valt eenigszins te betwijfelen of dit een Rede is. Immers op 4 April 1412 (Reg. No. 228) beleent ridder Heinrich, heer zu Gemen, Aleff von Rade ten behoeve van Heinrich von Barsdunck genannt Mumme met den Hof ten Kloster, kerspel Brünen, naar Zutphensch recht. Daarentegen verkoopt kort daarop Alef van Rede genannt dye Korte op 3 Nov. 1412 (Reg. No. 230) met zijne vrouw en zijne dochter Styne voor dien richter genoemden hof Lysenberg nevens ten Polle in het kerspel Brunn aan den conventuaal (kloosterling) Engelbert Wyssynk te Mariental. De voornamen Alef (Adolph) en Styne zouden anders wel op verwantschap met de onderwerpelijke Reede's wijzen. Zou deze korte Alef mogelijk ook de Alefne van 1373 (vgl. noot 96) zijn?

Onze beschouwingen, gegrond op de resultaten van onze navorschingen, geven ons alleszins aanleiding tot het opstellen van de hier volgende veronderstelde stamreeks, welke der waarheid wel niet veel ontloopen zal. Zij vormt ten minste een bruikbare legkaart [126]), al herhalen wij, dat het nog niet bewezen is, dat de filiatie aldus is en niet eenigermate anders.

(Slot volgt).

Castro (Nienborg) en Bitterus miles de Redbe. Het zijn niet alleen dezelfde geslachtsnamen, maar zelfs dezelfde voornamen! Alweder dus de oude omgeving!

[119]) Ahaus blz. 20. Het zegel is er af.

[120]) Bernt zou zijn broeder Goert „door een leyder onnosel malheur" gedood hebben en hun zuster Catharina, ten rechte Herzeloye (Asseloye), zou daarop door haar huwelijk met Evert van Remen het voorvaderlijk slot Rhede aan het geslacht van Rhemen gebracht hebben. Val. Geld. Volksalmanak 1898 blz. '3-5 (met aanhalingen uit de aanteekeningen van den bekenden genealoog Steven van Rhemen) en de oorkonde van 2 Febr. 1388 (Borken, Beiheft p. 233).

[121]) Huisarchief Darfeld. Vgl. Ter Kuile. De Havezathen van Twente blz. '182-183,

[122]) Hattink. Arohief Ootmarsum No. 36.

[123]) Hattink. Archief Oldenzaal No. ll. Clawes (Claas) was rentmeester van Twenthe en ook van Westphaalschen oorsprong. Vgl. N. L. 1920, k. 86 noot 6.

[124]) Te voren had op 1 Mei 1383 (Mariental Reg. 124) Gerd de Ledersnijder bedoeld deel der Wiese aan het klooster verkocht.

[125]) Zie noot 117.

[126]) De uitdrukking is van den Heer Beelaerts. Zie zijn artikel over het geslacht van Dorth in Gelre, XIX, pag. 29.33.

§ VIII. De hypothetische stamreeks met fragment-genealogie.

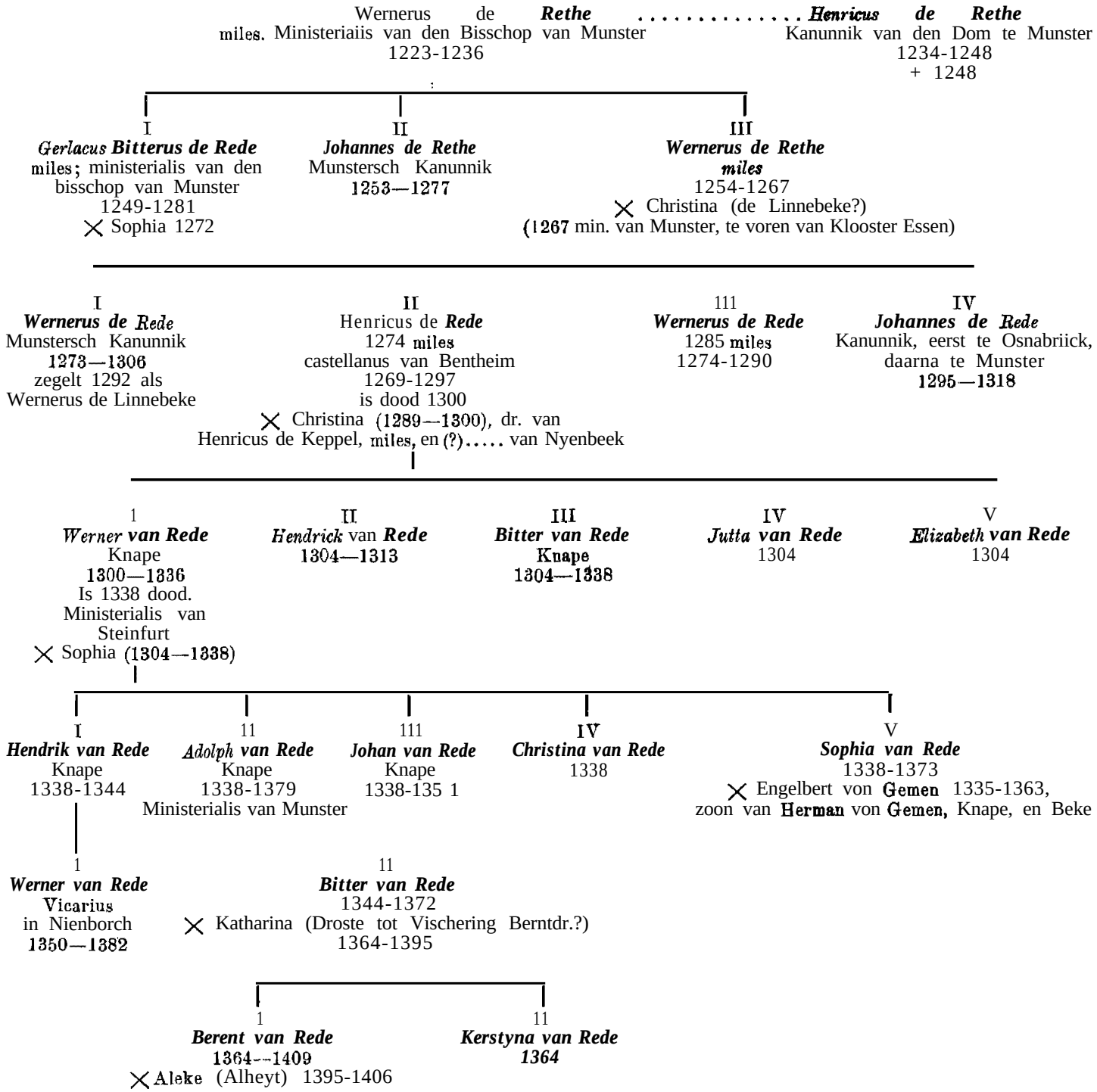

Pompe en Wijnants,

door Mr. A. S. MIEDEMA.

In een boekje van Dr. A. Bredius, over den Haarlemschen schilder Torrentius, vermeldt hij een missive van 19 Juni 1626, door het Hof van Holland gezonden aan de Vroedschap van Haarlem. Deze wordt gewaarschuwd, dat er bijeenkomsten van rozekruisers te Haarlem worden gehouden in het huis van *Michiel Pompe*, den thesaurier van Dordrecht[1]). Gelet moest worden op zekeren Torrentius, die de voornaamste leider werd geacht. Bij het proces tegen Torrentius te dezer zake, treden o.a. als getuigen à décharge in 1627 op ***Jacob Pompe*** en ***Hendrik Jan Wijnants***, die verklaren lange jaren met Torrentius te hebben omgegaan.

Dit gaf mij aanleiding om te onderzoeken welke betrekking er tusschen ***Michiel*** en *Jacob* ***Pompe*** bestond;

1) De oudst bewezen stamvader van het tot den Nederlandschen adel behoorende geslacht *Pompe van Meerdervoort*. — Red.

of beiden zoons waren van ***Pieter Pompe en Barbara Schets (van Qrobbendonck),*** die in oudere genealogieën als ouders van ***Michiel*** worden opgegeven. Hier volgen eenige mededeelingen omtrent 't gevondene.

a. Op 30 Januari 1696 trouwen te Haarlem ***Abraham Pompe,*** jonggezel van ***Eindhoven,*** wonende Barteljorisstraat, met ***Heylke Hendriks***, jongedochter van ***Eindhoven,*** wonende Zijlstraat, beiden te Haarlem. Uit dit huwelijk is geboren *Johanna* ***Pompe,*** gereformeerd gedoopt te Haarlem 8 Aug. 1607.

b. Op 11 Mei 1603 trouwen te Haarlem ***Jan Pompe,*** jonggezel van ***Eindhoven,*** wonende Groote Houtstraat, met *Susanna Turenteyn*, jongedochter van Londen, wonende aan de Raaks te Haarlem. Uit dit huwelijk zijn gereformeerd gedoopt te Haarlem:

1°. ***Barbara*** (*Jan*) ***Pompe*** op 20 Juni 1604 (getuigen Artger de Rohur, Mayken Six en Grietgen Tuerenteyn of Tydaersteyu).

2°. ***Margaretha (Jan) Pompe*** op 31 Jan. 1606 (getuigen Abraham Pompe, Margaretha v. Doorne en Magdalena Marijn).

3°. ***Suzanna (Jan) Pompe*** op *4* Sept. 1607 (get. Margriet v. Doorne).

Jan Pompe was waarschijnlijk evenals Michiel Pompe lijnwadier, in den linnenhandel. Zijn weduwe geeft 8 Jan. 1628 volmacht aan Andree Henrii te Rouaan, in commissie gegeven goederen in ontvangst te nemen ten sterfhuize van Mej. de Petain aldaar.

c. Op 27 Juni 1604 trouwt te Haarlem ***Jacob Pompe,*** die blijkens een acte van 5 Febr. 1628 voor notaris Schoudt in 1680 was geboren en genoemd wordt jonggezel van *Goch* (waar ook ***Michiel Pompe*** werd geboren), met Magdalena ***Marijn*** van Antwerpen, weduwe van ***Pieter Wijnants.*** Beiden wonen in de Qroote Houtstraat.

Blijkens een volmacht van 11 Oct. 1660 voor notaris Max Bardoel, gegeven door de kinderen van *Pieter Wijnants* en van ***Jacob Pompe, voor*** de in ontvangst neming van een legaat van hun oom Sr. Thomas Marinus (Marijn), waren de voorkinderen uit het huwelijk met ***Pieter Wijnants***:

1. ***Elisabeth*** (*Elsken*) ***Pieter Wijnants***, getrouwd geweest met Math. du Bois.

2. ***Helena (Pieter) Wijnants***, getrouwd met Johan Geraerds (huwelijksvoorwaarden 19 Aug. 1637 voor Nots. Jac. Schoudt).

3. ***Maria (Pieter) Wijnants,*** getrouwd met Isaac Vlamingh te Amsterdam.

4. ***Pieter (Pieters) Wijnants***, jong of kinderloos overleden.

6. ***Hendrikje (Pieier) Wijnants,*** alsvoren.

Uit het huwelijk van ***Jacob Pompe*** en Magdalena Marijn werden gereformeerd gedoopt:

1. ***Pieter (Jacob) Pompe,*** ged. 31 Aug. 1606 (getuigen Jan Pompe, Thomas Artgers en Anneke ter Scheyl).

2. *Lauris (Jacob) Pompe,* **ged.** 13 Mrt. 1607 (getuigen Thomas Marijn, Jan Pompe en Anneke ter Schel). Deze is getrouwd geweest: 27 Apr. 1647 in de groote kerk begraven 't kind van Lauris Pompe.

3. ***Magdalena (Jacob) Pompe,*** doopdatum niet gevonden, was getrouwd met Jan ? Cuyper.

4. *Barbara (Jacob) Pompe,* ged. 7 April 1609 (getuigen Abraham Pompe en Anneke Versteyl), trouwde Claes van Goor.

6. Sara ***(Jacob) Pompe,*** ged. 17 Febr. 1613 (getuigen Abraham Pompe en Anneke Terscheyl), waarschijnlijk als kind gestorven.

6. ***Jacob*** (*Jacobs*) ***Pompe,*** doopdatum niet gevonden, kinderloos gestorven.

In tweede huwelijk trouwde ***Jacob Pompe*** 5 Januari ***1621*** **met** ***Christina van Langerack*** j.d. van Leiden. Zij geeft 26 Jan. 1632 procuratie op den Haagsohen procureur Deym, voor Jacob Pompe en Henrick Wijnants, kooplieden, om te procedeeren over een lijfrente van Holland, staande ten name van Jacob Pompe.

d. *Sara* ***Pompe was*** gehuwd met ***Jan Wijnants***, die blijkens een acte van 6 Dec. 1604 voor nots. v. Bosveld koopman was en die zoowel handelsrelaties in Frankfort als in Zwolle blijkt te hebben. Uit het testament van haar zoon ***Hendrik Jan Wijnants*** (***7 Nov. 1626*** voor nots. Schoudt), waarin hij, blijkbaar ongetrouwd, zijn moeder als universeele erfgename instelt, blijkt dat er de volgende kinderen zijn :

1. ***Hendrik (Jan) Wijnants,*** koopman.

2. ***Barbara (Jan) Wijnants***, getrouwd geweest met Pieter Putman;

3. *Margrieta* ***(Jan) Wijnants,*** **getrouwd** met Jan Poelhuizen.

4. ***Christiaan (Jan) Wijnants***, ***was 1626*** overleden. Trouwde Cath. Theune.

6. ***Elske (Jan) Wijnants,*** had een zoon Hendrik Coppens, denkelijk dezelfde, die 22 Maart 1643 als Hendric Coppens van Kelst, j.m. van Haarlem, aldaar trouwt met Anna van der Camer, aldaar.

Sara ***Pompe*** was (blijkens een volmacht, die zij 21 Nov. 1633 afgeeft voor Nots. v. Bosveld, gezamenlijk met Catharina Teune, weduwe van Christiaan Jan Wijnants, dus haar schoondochter, in zake juweelen van haar dochter Barbara Putman-Wijnants) hertrouwd en weduwe van *Pieter* ***Theune(n). Zij*** machtigt bij acte van 6 Febr. 1626 Sr Roelant van Bueren te Amsterdam, om met juffr. Coenen, gewesene dijkgravinne van Beemster, regeling te treffen in zake den boedel van Pieter Theunen. In een acte van 28 Maart 1636 komt ***Sara Pompe*** nog eens voor, doch als weduwe van ***Jacob de Ruysscher,*** die voor Putman, den echtgenoot van zijn stiefdochter ***Barbara Jan Wijnants,*** uit eigen zak 4000 carolieguldens heeft betaald, om diens goeden naam te dekken.

e. Ook ***Jacob*** *Wijnants* moet met eene *Pompe* gehuwd zijn geweest. Deze gevolgtrekking mag worden gemaakt uit een acte van 10 Sept. 1630, voor nots. Schoudt te Haarlem, waarbij ***Jacob Pompe*** en ***Pieter Jacob Wijnants*** als voogden van *vaderszijde* van de kinderen van ***Michiel Pompe,*** in leven thesaurier van Dordrecht, volmacht geven. Daarnaast uit het feit, dat onder de kinderen van Jacob en van Jan Wijnants beiden zoowel voorkomen een ***Hendrik*** **en een** *Elsken* (Elisabeth) als een ***Pieter*** en een ***Barbara.***

Bij acte van 23 Juni 1629 voor nots. Egbert v. Bosveld geven „d'eerbare jonckvrouwen ***Elske*** en ***Barbara Wijn-***„***nants*** dochters en mede erffgenaemen van saligen *Jacob* „ ***Wijnants*** in syn leven coopman en poorter van Haar-„lem" de verklaring af, dat het vaderlijk huis in de Schaohelstraat is toebedeeld aan de broeders *Pieter* en ***Hendrik.*** Deze broeders dreven samen zaken en nemen 28 Sept. 1640 in hun dienst Pieter, zoon van den onderschout **en** brouwer Cornelis Calantius.

Mogelijk behoort ook tot deze groep ***Heyltje Jacob Wijnants*** wed. ***Jan van tier Laen***, voorkomende in een acte van 20 Oct. 1671.

Een Sr. ***Christiaan Wijnant Wijnants*** komt voor in een acte van revocatie van 7 Nov. 1626 voor notaris Schoudt. Hij geeft daarin volmacht aan zijn schoonvader Jan Hamer om te procedeeren tegen zekeren van Erp.

Het hierboven vermelde leidt tot eenige gevolgtrekkingen. Men vindt hier een drievoudige verzwagering tusschen de families ***Pompe*** en *Wijnants*: ***Sara Pompe*** met *Jan Wijnants*, ***Jacob Pompe*** met de weduwe ***Pieter Wijnants***, en ***Jacob Wijnants*** met ? ***Pompe.*** Twee broeders ***Pompe*** n.l. ***Abraham*** en ***Jan*** blijken in Eindhoven te zijn geboren, de eerste heeft ook nog eene eveneens in Eindhoven geborene vrouw.

Het komt mij voor, dat hierin aanwijzingen liggen dat wij hier te doen hebben met leden van het welvarende Eindhovensche geslacht Wijnants, waaromtrent de Heer Wijnaendts van Resandt in Taxandria 1907 (bl. 96) mededeelingen en vragen deed. Ook hij begint met een ***Jan Wijnants.*** In de Haarlemsche acten worden leden der families ***Pompe*** en *Wijnants* beiden „seigneur" en „jonckvrouwe" genoemd en blijkbaar menschen van standing geacht.

In Ned. Leeuw 1912 (bl. 241) wordt eeneaanhaling gegeven uit het familieregister der Pompe's.

Pieter Pompe (zoon van Jan Pompe) is gehuwd geweest met „Barbara Schets, welk bijde zig uijt oor„saeke van de vervolging van Ferdinand van Toledo, „ Hertogh van Alba, eerst na Qogh in Gelderlandt hebbe „geretireerdt, uijt welke stadt Barbara Schets weduwe „zijnde, met haar kinderen is getrokken na Hollandt, „en heeft zigh begeven in de stadt Haarlem, vau welke „kinderen geen mannelijke descendenten zijn overge„bleven, als van haar soon Michiel Pompe, welke de eerste „is geweest, die zigh in Dordregt heeft ter neder geset."

Hier had als tusschenstation Eindhoven moeten genoemd worden, waar het verblijf lang genoeg geduurd heeft, dat er een paar kinderen konden geboren worden. Het kroost van andere zoons dan Michiel Pompe heeft bovendien minstens twee generaties in Haarlem geleefd.

Ook het geslacht ***Wijnants*** heeft zich meerdere generaties in Haarlem gehandhaafd. Uit het huwelijk van ***Pieter Wijnants*** en *Geertruid van Haesberge* werden te Haarlem gereformeerd gedoopt :

10 Maart 1683 Wijnand Wijnants,
2 Juni 1684 Elisabeth Wijnants,
3 Mei 1686 Anna Wijnants,
20 Febr. 1688 Anna Wijnants.

Bovendien werd er 11 Mei 1683 nog gedoopt: Francijntje, dochter van *Wijnand Wijnants* van Amersfoort en van *Grietje Pieters.*

Waarschijnlijk zullen bij een meer diepgaand onderzoek dan ik mij kon veroorloven, nog wel meerdere gegevens aan den dag komen. Een verder onderzoek naar de Pompe's in Eindhoven verdient zeker overweging.

De Haarlemsche geschiedschrijver Allan deelt het volgende mede (Dl. IV bl. 664 en v.). In 1677 kwam een *Brabander* genaamd Lambracht van Dale, bleeker te *Goch*, naar ***Haarlem*** en richtte een bleekerij op, aan het einde der Rampevaart (Overveen). Er volgden anderen; in 1686 waren aan de Zuidzijde van den Zijlweg naar Overveeen reeds zes bleekerijen. Pieter van Hulle deelt in een adres aan de Haarlemsche Vroedschap mede, dat zijn vader Denys Michiel van Hulle in 1679 met andere Vlamingen naar Haarlem kwam en een der eerste bleekers was. Hij heeft aan Jan Bonte, wonende naast het huis te Bloemendaal, die in decadentie was gekomen, de behulpelijke hand geboden, hem geleerd en onderwezen, zoodat hij op de in- en de uitlandsche manier lijnwaad kon bleeken. Jan Bonte was daarna naar ***Dordrecht*** vertrokken, waar hij de allereerste lijnwaadbleeker, garen- twijn- en kleerebleeker is geweest, waarvan het getal in 1646 reeds tot 23 is gestegen.

Men vindt hier het precedent voor het geslacht Pompe, dat van Eindhoven naar Goch trok, van Goch naar Haarlem en van Haarlem naar Dordrecht, zich occupeerende als „lijnwadier".

BOEKAANKONDIGING.

Genealogische en Heraldisohe Gedenkwaarwaardigheden betreffende Europeanen op Java, beschreven door 'Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. — Drukkerij Albrecht. Batavia Weltevreden 1934. (Prijs f 6).

Ons ijverig Correspondeerend lid, Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, aan wien wij reeds te danken hebben de beschrijving van de grafschriften in de kerken van de provincies Utrecht, Zeeland, Zuid-Holland, Noordbrabant, Overijssel, Gelderland en Noord-Holland (deze laatste provincie in samenwerking met Mr. J. Belonje), heeft, in 1919 te Batavia teruggekeerd, de gelukkige gedachte gehad ook Java op het onderwerpelijke gebied te registreeren en alles op te teekenen, wat aldaar uit een genealogisch en heraldisoh oogpunt van belang is. Als resultaat van zijn arbeid ligt thans het eerste deel van zijne „Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden betreffende Europeanen op Java" voor ons, verlucht met een tiental fraaie afbeeldingen van grafmonumenten en voorzien van een uitgebreid lexicografisch naamregister. Het zal, wanneer de belangstelling voor deze publicatie aan des schrijvers verwachtingen beantwoordt, spoedig door meerdere worden gevolgd.

Dat hiermede een zeer nuttig werk is verricht, zal eenieder beamen, die met de Indische toestanden eenigszins op de hoogte is. Zijn in Nederland uit het tijdperk, voorafgaande aan de invoering van den B. S., nog tal van doop-, trouw- en begraafboeken aanwezig, op Java heeft men, behalve van Batavia, op dit gebied niets of slechts zeer weinig, terwijl de B. S. aldaar eerst op 1 Oct. 1828 werd ingesteld. Men is dus voor de geboorte- en sterfdata van Europeanen, die vóór dezen datum overleden, slechts aangewezen op de grafschriften, die echter, ook voor later in de 19e eeuw overleden personen, uitvoeriger zijn dan de overlijdensregisters.

Het vastleggen der grafsohriften heeft op Java des te meer waarde, aangezien daar te lande in den loop der jaren op ergerlijke wijze met grafmonumenten en zerken is omgesprongen. „De aanschrijving van den Gouverneur Generaal aan de hoofden van gewestelijk en plaatselijk bestuur" — aldus Sohr. in zijn „Voorrede" — „om voor behoud van begraafplaatsen te zorgen is *van*

1911 en is op verscheidene plaatsen weer vergeten. Er bestaan tenminste ook nu nog treurige toestanden op sommige Europeesche begraafplaatsen; maar vóór 1911 was deze bepaald verschrikkelijk. Tot dien was het b.v. gewoonte, dat een Chineesohe meubelmaker, aan wien men een waschtafel of een beddetafeltje bestelde, de daarvoor benoodigde marmeren plaat ging weghalen aan de begraafplaats. Zoo zijn er van de 76 marmeren platen te Banten slechts vier over; van de vele te Serang, te Besoeki, Sitoebondo, Grissee, Semarang enz. enz. nog maar enkele. En last but not least heeft men op Java heel wat begraafplaatsen geruimd als te Malang, Soerabaja, Pekalongan; te Soerabaja zonder dat de opschriften zijn opgeteekend."

Hieruit blijkt wel voldoende, dat Mr. Bloys van Treslong Prins, door op dit gebied te redden wat nog te redden viel, aanspraak mag maken op de erkentelijkheid van alle historici, genealogen en andere belangstellenden in de vele Europeanen, die, ieder op eigen wijze, Nederlandsch-Indië tot bloei hebben gebracht. Wij hopen dan ook, dat zeer velen hem in zijn nuttig werk zullen willen steunen door zich dit werk aan te schaffen. Aankoop van deel 1 verbindt niet tot dien van de volgende deelen.

VALCK LUCASSEN.

KORTE MEDEDEELINGEN.

De wapens der Vlaardingsche vroedschappen.

(LI, **112, 354, 386, 416, 449**; LII, **51.**)

Verbeteringen.

Met het publiceeren van den inhoud van bovenstaand wapenboek werd uitsluitend beoogd den inhoud weer te geven zooals deze was. Echter werd mij van belangstellende zijde er op gewezen, dat in het wapenboek eenige fouten voorkomen, waardoor eenige wapens op een verkeerden naam staan, terwijl ook eenige beschrijvingen heraldisch verbeterd kouden worden, waarom ik de door den redacteur aangeboden gelegenheid gaarne aanvaard om te dezer plaatse alsnog eenige correcties aan te brengen.

4. Ver z ij de. II. een springend paard met een hoorn op den kop = een springende eenhoorn.

7. Com an (Landman). Lees in plaats van drie eggen : drie ***vierkante*** eggen.

13. Dirk s z. Lees in plaats van geel : keel.

17. Syvertsz. Lees: een derde omgekeerde en omgewende 4 ***met een dwarsstreep.***

20. Wagenaar. Lees in plaats van: gepaald van 7 stukken: drie ***palen.***

26. Gu 1 d e w a g 6 n. Het beschreven wapen is echter dat van het geslacht ***Wagenaar.*** Het wapen ***Guldewagen*** is no 26.

26. Ro y en (van). Het beschreven wapen is dat van het geslacht ***Guldewagen.*** Het wapen ***van Royen*** is no. 38.

41. Assendelft. Opgemerkt werd, dat het paard (evenals in nrs. 82, 108, 131, 162 en 171) ***stappend*** moest zijn beschreven. De teekeningen van dit wapen onder bovenstaande nummers laten duidelijk ***een springend of galopeerend paard*** zien.

104. Call en b urg. Lees in plaats van Canton: ***vrijkwartier.***

114. Outshoorn. Lees in plaats van posthoorns: ***jachthoorns.***

138. Graaf(f) (van der). Lees in plaats van twee dubbel getinneerde fazen : twee ***beurtelings gekanteelde dwarsbalken.***

146. Gleywerff. Lees in plaats van geband van 11 stukken: 5 *rechter* ***schuinbalken.***

162. Kemp (van der). Lees: A. 3 korenbloemen naast elkander uit *de* ***snijlijn*** komende.

166. Rijn (van). Lees in plaats van drie kruisen (2-1): drie *kruisjes* ***(2-1).***

173. Dors m an. Lees in plaats van rechter voorpoot: rechter klauw.

174. Heubink. Lees in plaats van een baar: een *linker schuinbalk.*

182. B 6 k u m (van). Lees in plaats van drie golvende baren : drie ***golvende*** *linker* ***schuinbalken.***

186. H a m (v a n den). Lees in plaats van een ham: een ham ***met het dikke einde omlaag.***

M. C. SIGAL Jr.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bois (du). (LII, 163). Alsnog gevonden in het gebodenboek te Schiedam :

18 Juli 1626. ***Qovert Jansz du Bois,*** j.m. wonende op Delfshaven geass. met *Jan Govertsz du Bois* mede wonend6 op Delfshaven [1]) sijn vader ende *Neeltje Arriens van der Elst,* j.d. van Schiedam geass. met ***Aeltgen*** *Baerents* haer moeder.

Hiermede is dus de naam van de tot nog toe onbekende echtgenoot6 van *Govert Jansz* ***du*** *Bois* ontdekt.

Velp (G.) DE VRIES.

Bout (van **den).** Is het familiewapen bekend van het Zeeuwsche geslacht van ***den*** *Bout,* meermalen geparenteerd in de 17e—20e eeuwen met de families ***Moolenburqh, Hocke, Imansen e.*** d.? Oorspronkelijk heet de familie ***Krepel,*** doch veranderde ± 1700 den naam in ***van*** den *Bout.*

's-Gravenhage. ***N.*** VAN OOSTERZEE.

Brugmans-Wiersma. Waar zijn gehuwd 1 Juli 1726 Ds. *Pibo Brugmans* (1697-1767) en *Petronella Wiersma,* geb.. .. **26 Nov.** 1694, † .... 1777 of 1778, dr. van Christiaan en Johanna de Valcke? Welk wapen voerde *Petronella* ***Wiersma?***

U. B. H. B.

Bye (de). (LII, 189). ***Jan Mathijszoon,*** die men noempt *Jan de Bye,* was een zoon van ***Agnes de Bye,*** wier broeder ***Philips als*** schout van Prinsenhage overleden is omtrent 1609.

Voorschoten is het Brabantsche leengoed, dat ontelbare malen genoemd wordt in de registers van het Brabantsche leenhof. Het lag niet ver van Lier. Eene afbeelding van het kasteel Hovorst staat o. a. in de Cantillon.

Jan de Bye, van wiens erfgenamen eene hofstede onder Prinsenhage was geannoteerd, zal zijn de man van *Marie van, Oudheusden.* Over de verwoesting van

[1]) In de **lidmatenlijst (midden 17e eeuw) der Geref. gemeente van Delfshaven vond ik vermeld:** ***Heestertje du Bois*** huysvrouw **van Heer** ***Janss du Bois.***

meerdere hofsteden daar kan men naslaan „De parochiën in het bisdom Breda", waarvan dezer dagen een deel voltooid komt.

Een verzameling van berichten over de ***Bye*** is bijeengebracht in de uitvoerige genealogie der *Bruhezes* in het Bredasche land, welke verschenen is in de vier eerste afleveringen van den loopenden jaargang van Taxandria.

W. G. J.

Couvée-Vos. Uit het huwelijk van mijn bet-overgrootouders Joannes ***Vos,*** Eerste Commies bij het Dep. v. Binnenl. Zaken en Waterstaat (1776-1832) en Maria Elisabeth *Houken* (1781-1847) sproten verscheidene kinderen, w. o. een mij niet met voornamen bekende dochter, die, blijkens een familie-aanteekening, gehuwd geweest zou zijn met een Couvée, stationschef te Leiden.

Dit echtpaar ***Couvée-Vos*** wordt niet vermeld in de — eenige hiaten vertoonende — genealogie Couvée, samengesteld door H. J. Schouten.

Kan een der lezers mij wellicht der zake nader informeeren ?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Gentil. In zijn „Stammreihe und Stammtafel der Familie Gentil" merkt Karl Gentil (blz. 6) op, dat „also „die Möglichkeit (besteht), dasz eine Schifferfamilie *Gen-*„*til* den Rhein und Main aufwärts von Holland kom-„mend sich in Aschaffenburg niedergelassen hat."

Het geslacht G. wordt voor het eerst te Aschaffenburg vermeld bij den doop van ***Anna,*** Töchter des Churfürst. Mainz. Jägers ***Aegydius*** *Schandill* und dess. Ehefr. ***Maria*** *Rodenbücher*, ***op*** 30 Dec. 1636.

De herkomst van ***Aegydius*** ligt nog in het duister; bestaat er mogelijk verwantschap met Maria *Sjeantiele* (*Gentille*), geh. met ***Jacob van de Pelde,*** wier te Zwolle geb. dochter ***Maria*** op 26 Mei 1686 te Leiden (Pieterskerk) in het huwelijk treedt (ondertr. ald. 4 Mei d.a.v.) met den te Leiden geb. varensgezel ***Clans Kettenes?***

Het beroep van den bruidegom en de vermeende schippersfamilie *Gentil* uit Aschaffenburg schijnt wel op mogelijk verband te wijzen.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ N.

Grunelius-Colder. ***Joh. Anton*** *Grunelius*, geb. Friedberg 15 Aug. 1705, overl.. .. 11 Juni 1782, tr. Amsterdam .... ***Maria*** *Colder* ***(Kolder),*** geb. ..., overl. . . .

In 1727 was ***J. A.*** *Grunelius* in Amsterdam woonachtig. Kan iemand het ontbrekende aanvullen? Welk wapen voerde ***Maria*** *Colder* (het wapen ***Kolder,*** vermeld in het Arm. Gén., is bekend)?

U. B. H. B.

Hulter (de)-de Laet. (LII, 62). Naar aanleiding van de welkome gegevens, medegedeeld in het Mdbl. LII, 62 is het den geachten inzender wellicht van belang te vernemen dat het echtpaar ***Johannes de*** *Hulter-de* ***Lnet*** zich met het schip de Graft in Mei 1664 naar Nieuw Nederland begaf. Zij zetten zich te Rensselaerswijk, nu Albany, neder. De Hulter werd er eigenaar van een boerderij en richtte er ook een steenoven en een pannebakkerij op. Hij overleed echter kort na April 1665, wanneer hij nog als lid van de „court" van de kolonie wordt genoemd. Zijn weduwe huwt te New York in de Nederd. Geref. kerk (aanget. 22 Feb. 1659)

Hieronymus Ebbingh uit Hamburg. Vier kinderen van dit echtpaar werden te New York gedoopt nl. ***Francina 3*** Aug. 1661, ***Albertus 6*** Juni 1663 en ***Francina*** en ***Maria,*** tweelingen, 27 Juni 1666. Van deze kinderen is verder niets bekend.

Gezocht worden nog de ouders van ***Johannes de*** *Hulter* en van zijn eerste echtgenoote ***Alida Kuysten.***

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Kettenis. Bestaat er eenig verband tusschen de geslachten van dezen naam in Nederland (stamvader ***Poulus*** *Kettenes* te Leiden, geb. ± 1635), in Vlaanderen (zie Rietstap i. v.) en in Aken (Prof. H. F. Macco, Aachener Wappen und Genealogien, 1,223, waar zoowel een adellijk als een burgerlijk geslacht behandeld werden)?

De naam komt in Nederland afwisselend voor als ***Kettenis, Kettenes*** en ***van Kettenis.***

De gemeenschappelijke bakermat zal wel in Kettenis bij Eupen gezocht moeten worden.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Rijsendael-Croesen. *Isaac Rijsendael* (uit Leiden), geb. ... 21 Oct. 1703, beroep?, overl. ..., tr.. .. ***Anna*** *Croesen*, geb.. .. 26 Dec. 1700, overl. ...

Uit dit huwelijk:

Hendrik *Rijsendael*, geb. . . . 9 Nov. 1731, beroep?, overl.... Dec. 1802, tr.. .. ***Helena Grunelius,*** geb. ... 31 Dec. 1748, overl. ...

Kan iemand het ontbrekende aanvullen? Welke wapens voerden ***Isaac*** *Rijsendael* en ***Anna*** *Croesen* (het wapen *Croesen*, vermeld in het Arm. Gén., is bekend)?

U. B. H. B.

Vaal (de). Gevraagd het wapen van het geslacht de *Vaal*, waartoe behoorde ***Krijn de Paal,*** geb. 24 Juni 1724, geh. te Utrecht 16 April 1748 met ***Berendina Merrenbag,*** geb. 28 Febr. 1718, ouders van ***Bernardus de Vaal,*** geb. 26 Aug. 1748 en ***Jacobus de Paal,*** geb. 26 Nov. 1762.

Kaapstad Z. A. C. GRAHAM BOTHA.

Vermunt-Kostermans. Gevraagd worden wapens en voorouders van *Joannes Vermunt* en ***Helena Kostermans,*** welk echtpaar ± 1740 te Hoeven (N. B.) woonde.

Breda. VAN ROOSMALEN.

Witkop. Gevraagd het wapen van ***Qeertruy*** *Witkop*, geb. Zwolle 1700, overl. Leiden 1774, tr. ***Jan van Heukelom.***

U. B. H. B.

Wijck (van). Gevraagd het wapen van *Johan van Wijck*, geb. Utrecht 1706, koopman te Amsterdam, tr. Leiden ***Johanna Maria Musquetier.***

U. B. H. B.

INHOUD 1034, No. 7.

Bestuursberichten. — Algemeene Vergadering van het Genootschap op Zaterdag 2 Juni 1984. — Jaarverslag 1933. — Nieuwe gegevens aangaande de oudste generaties van het geslaoht van Reede, door J. de Groot. (Vervolg). — Pompe en Wijnants, door Mr. A. S. Miedema. — Boekaankondiging, door Dr. Th. R. Valck Luoassen : Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden betreffende Europeanen op Java, besohreven door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. — Korte mededeelingen: De wapens der Vlaardingsche vroedschappen. (Verbeteringen). — Vragen en antwoorden: Bois (du); Bout (van den); Brugmans-Wiersma: Bye (de); Couvée-Vos; Gentil; Grunelius-Colder; Hulter (de)-de Laet; Kettenis; Rijsendael-Croesen ; Vaal (de); Vermunt-Kostermans; Witkop; Wijck (van).

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden *van* het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

'De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 8. LII° Jaargang. Augustus 1934.

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. †

Ruim drie maanden nadat onze zoo geëerbiedigde en geliefde Koningin-Moeder tot een hooger leven werd opgeroepen, heeft onze reeds zoo kleine Vorstelijke familie-een nieuwe slag getroffen.

Z. K. H. de Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg werd op 3 Juli jl., na eene ziekte van slechts weinige dagen, uit het volle leven weggenomen en op 11 Juli d.a.v. is Hij, op onmiskenbare wijze vergezeld van de sympathie van de gansche natie, in, den grafkelder der Oranje's te Delft ter ruste gelegd.

Deze sympathie ging eensdeels uit naar de beide Koninklijke Vrouwen, die, na kort geleden hare beminde Moeder en Grootmoeder verloren te hebben, thans voor haren geliefden Gemaal en Vader in 'rouw gedompeld werden, maar zij was tevens eene spontane uiting van de waardeering van het Nederlandsche volk voor het vele goede, dat de Prins op veelzijdig terrein in het algemeen belang heeft nagestreefd en volbracht.

Het is bij zijn verscheiden wel duidelijk gebleken, dat wijlen Prins Hendrik, die vóór 33 jaren als vreemdeling in ons land kwam on zich door zijne positie als Prins-Gemaal eenigszins op den achtergrond geplaatst zag, niettemin geleidelijk den weg heeft weten te vinden tot de harten der Nederlanders, zijne nieuwe landgenooten, die zich niet gemakkelijk plegen te geven, en dat dit zoo was had Hij te danken aan de zuiver menschelijke eigenschappen, die Hem sierden en die in deze dagen eenstemmig naar voren zijn gebracht: zijn eenvoud, goedheid des harten, vriendelijkheid en welwillendheid tegenover hoog en laag geplaatsten, waré van iedere neerbuigendheid, zijn gemoedelijke humor, alle eigenschappen, die de -leden van een Vorstenhuis nader brengen tot hun volk en waaraan het te danken was, dat de Prins in den loop der jaren de velen, die met Hem in aanraking kwamen, voor zich wist te winnen.

Terecht heeft dan ook bij zijn plotseling verscheiden deze sympathieke zijde van 's Prinsen karakter alom het oordeel over zijn leven en werken beheerscht.

Het was ook zijn goed hart, dat den Prins, voor

wien op staatkundig gebied in ons staatsbestel geen rol was weggelegd, zich een taak deed zoeken in werken van humanitairen aard. Hetgeen Hij o.m. voor het Nederlandsche Roode Kruis en het reddingswezen hier te lande gedaan heeft, is van algemeene bekendheid. Ook de representatieve plichten, die aan de leden van een Vorstenhuis vaak zware eischen stellen, heeft Prins Hendrik steeds trouw en nauwgezet vervuld. Vele waren de vereenigingen, waaraan Hij als Beschermheer of Eere-Voorzitter verbonden was, in wier wedervaren Hij steeds belang stelde en waar zijn heengaan om zijn beminnelijkeu omgang ten zeerste zal worden betreurd.

Ons Genootschap heeft in den Prins der Nederlanden zijn geëerbiedigden Beschermheer verloren. Het was in Augustus 1930, dat Z. K. H. zich bereid verklaarde, gezien de belangrijkheid en het langjarig bestaan van het Genootschap, het Beschermheerschap daarvan te aanvaarden en sedert heeft Hij herhaaldelijk blijk gegeven van zijne belangstelling in de door ons beoefende wetenschappen. Wij herinneren hier slechts aan zijn bezoek aan de verzamelingen van het Genootschap op 8 Januari 1932, aan zijne tegenwoordigheid bij de officie& opening op 4 Mei 1933 van de naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van het Genootschap te 'e-Gravenhage gehouden Genealogisch-Heraldische Tentoonstelling, voor welke Hij met groote bereidwilligheid een aantal belangrijke en kostbare objecten uit zijn bezit afstond en aan zijne aanwezigheid bij den feestmaaltijd, welke dezen openingsdag besloot.

Thans zijn deze banden helaas verbroken, maar de vriendelijke persoonlijkheid van wijlen den Prins der Nederlanden zal ook in onzen kring steeds met eerbiedige gevoelens worden herdacht. v. L.

BESTUURSBERICHTEN.

Naar aanleiding van het overlijden van Z. K. H. den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, Beschermheer van het Genootschap, heeft het Bestuur brieven van rouwbeklag gericht tot H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana, terwijl een krans namens het Genootschap bij de baar van Z. K. H. werd neergelegd.

Den Vice-Voorzitter van het Genootschap viel de eer te beurt hetzelve bij de begrafenis van Z. K. H. op Woensdag 11 Juli in de Nieuwe Kerk te Delft te vertegenwoordigen, aangezien de Voorzitter ambtshalve reeds tot bijwoning van deze plechtigheid was uitgenoodigd.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heeren N. L. J. van Buttingha Wichers en Mr. Dr. J. F. van der Lek de Clercq, oud-Raadsheer i.h. Gerechtshof te 's-Gravenhage, beiden aldaar, respectievelijk sedert 1927 en 1916 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen.

Mev. J. BRUYNING-VAN VOORTHUYSEN . *Dordrecht.*
Burg. de Raedtsingel 25.

W. F. DEL CAMPO HARTMAN .... *Soerabaia.*
Koeteistraat 14.

Jhr. 0. VAN LENNEP ..... *Heemstede.*
Huis *te Manpad.*

Mr. A. MACLAINE PONT ..... *Soerabaia.*
Willemskade 3.

L. D. J. SCHAS ..... *'s-Gravenhage.*
Bankastraat 135.

C. J. W. VAN WANING ..... Vlissingen.
Boulevard Bankert 42.

Bij dit nummer behoort een plaat met het portret van wijlen Z. K. H. den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, Beschermheer van het Genootschap.

Nieuwe gegevens aangaande de oudste generaties van het geslacht van Reede,

door J. DE GROOT.

(Vervolg van LII, 216.)

§ IX. Waren de Reede's heer van Reede?

In den voorafgaanden staat hebben wij de daarvoor in aanmerking komende leden van het geslacht nimmer met heer van Reede betiteld, gelijk wèl in N. A. is geschied. Ofschoon alle betrokken sohrijvers [127]) hen aldus aanduidden, ontbreekt immers nog steeds elk positief bewijs van hot bestaan der Herrschaft (heerlijkheid) van dien naam. In geen enkele oorkonde wordt trouwens eenig lid van dit geslacht met.. .., dominus de Rede, aangeduid.

Toch zouden wij het vroeger bestaan van de heerlijkheid niet zonder meer willen ontkennen.

Natuurlijk is er geen sprake van, dat wij hier te doen zouden hebben met eene *hooge* heerlijkheid; ten hoogste betrof het eene lage heerlijkheid van geringen omvang, met verspreid bezit buiten de naaste omgeving, zoodat dit niet, gelijk bij de destijds zich vormende grootere heerlijkheden, voor consolidatie in aanmerking kwam. Bovendien brokkelde dat bezit in dien tijd geleidelijk af.

Welke aanwijzingen bestaan nu echter voor het aan-

---

[127]) Steven van Rhemen, de in noot 120 bedoelde 17de eeuwsche genealoog (N. L. 1923, k. 175), Landsberg-Velen, Die Herrschaft Gemen, p. 11, waar de Herrschsft Rede genoemd wordt; Reigers enz.

wezig zijn van heerlijke rechten? Feitelijk slechts eene enkele, het patronaatsrecht over de kerk te Rhede, en dit recht werd nog wel, naar wij zagen, van 1249 tot 1336 bestreden, eerst door het Stift Varlar alleen, later ook door de gezamenlijke parochianen. De Reede's lieten zich evenwel dat recht niet zoo maar afnemen; ten slotte verkochten zij het in 1338 [128]), zoodat de conclusie geen andere kan zijn dan dat tevoren dit recht hun beslist toekwam. Denkelijk deelden zij het echter te voren met genoemd stift en de parochianen, omdat blijkbaar ook deze bij de stichting van de kerk te Rhede haar begiftigd hadden, en kocht het stift de aanspraken der Reede's af.

Voorts was in 1379 Adolf de Rede leenman van Munster voor de „*curtis*[129]) to Rede cum suis attinentiis in parochia ibidem". Dit althans wijst op het bestaan van eene bezitting Rede als centrum van het overig bezit. Er was dan ook een Huis Rhede, dat later bewoond werd door het geslacht van Rhemen. In het tegenwoordig slot, dat het oude vervangen heeft, zijn de prinsen van Salm-Salm gevestigd.

Overigens leert volgens Prof. Schmeddinghoff [130]) een ambtelijk stuk van 1673, dat *destijds* de bewoners van het Oostelijk deel van het dorp Rhede beschouwd werden als onderdanen van het Huis Rhede en niet van den Landsheer, den Bisschop van Munster. Hiertoe beroept hij zich op tal van eigenaardige toestanden, welke tot de oudste tijden, die van de eerste vorming van het dorp, zouden zijn terug te brengen, daar zij bezwaarlijk in lateren tijd zouden kunnen zijn ontstaan. Om dit punt voor punt te kunnen beoordeelen, zouden wij echter eene bijzondere rechtshistorische studie van het begrip „heerlijkheid" hier moeten inlasschen en dit valt buiten ons kader. Intusschen kregen wij, alles tezamen genomen, toch wel den indruk, dat Rede min of meer als eene soort van heerlijkheid viel aan te merken, zij het ook eene van lagere orde.

§ X. De mogelijkheid van eene andere afstamming.

Wij zijn er blijkens § 111 indenieuwestamreeks van uitgegaan, dat Gerlacus Bitter miles de Rethe (1249—1281) een zoon zou zijn van Werner de Retbe (1223-1236), die een tweetal malen tezamen voorkomt met Gerlacus Bitter. De veronderstelling ligt voor de hand dat Werner met de dochter van laatstgenoemden Gerlacus gehuwd was, dat deze geen zoons had en er daarom prijs op stelde dat een zoon van Werner volledig naar hem zou heeten. Bestaat er inderdaad aanleiding voor die veronderstelling? Men oordeele zelf.

Tegen het einde der 12de eeuw ontmoeten wij in de oorkonden. als ministeriales van den bisschop van Munster de gebroeders Bernardus Werenze (1177-1219)[131]) en Gerlacus (1184-1230)[132]). De laatste, Gerlacus Werenze, heet sinds 1197 Gerlacus Bitter en in 1222 is sprake van dominus Gerlacus vulgo Bitter appellatus [133]). Beiden staan den Bisschop van Munster herhaaldelijk als getuigen ter zijde.

Het blijkt niet, dat deze Gerlacus Bitter een zoon had. Wel verschijnen daarentegen met hem en Werner

[128]) Vgl. het slot van § V.
[129]) De cureiveering is van ons.
[130]) Zie ble. 27 van den meergenoemden Heimatkalender van 1929.
[131]) W. IJ. B. 1 en 11 No. 390 en W. IJ. B. III No. 140.
[132]) W. IJ. B. 1 en 11 No. 445 en W. U.B. III No. 277.

van Reede in 1223 (W. U. B. III No. 183) twee zoons van zijn broeder Bernhardus, de oudste Hermannus Werenze[134]), uit wien een aanzienlijk nageslacht van verschillenden naam sproot (Velen, Bermentvelde of Berentvelde, Angelmudde), en de andere Gerlagus. Daarna verdwijnt deze tweede Gerlagus Werenze, terwijl van 1226-1266 [135]) een tweede Gerlacus Bitter in zijn plaats optreedt; blijkbaar vond hier dezelfde naamsverwisseling als in 1197 plaats. Een paar maal, in 1241 en 1263 [136]), komt hij voor met genoemden Hermannus Werenze, die hem steeds voorafgaat. Evenals deze is hij bisschoppelijk ministeriaal. Sinds 1238 [137]) is Gerlacus miles; als zoodanig heet hij in 1255 Gerlacus dictus Bitter. Als Hermannus' zoon Bernhardus in 1263[138]) bij zijn overgang tot de Johanniter-orde twee hoeven aan het klooster Marienborn schenkt, is Gerlacus Biter zijn getuige. Meermalen is hij aanwezig bij de afdoening van aangelegenheden van het klooster Flasheim (bij Haltern) in het Vest Recklingbausen [139]), zoo in 1232 tezamen met Bertoldus de Domo Lapidea, welke naam ook als Stenhus voorkomt en zoo dadelijk onze aandacht zal vereischen. Het laatst ontmoeten wij hem op 23 Jan. 1266 (1264) te Unlant tezamen met Bitterus de Rede miles (W. U. B. III No. 736).

Wie komt nu na hem als Gerlacus Bitter? Ook van hem toch blijkt niet, dat hij een zoon zou hebben nagelaten. Doch van twee zijden duikt een naamgenoot op. Op 13 Juli 1249 [140]) is er een geschil over het patronaatsrocht der kerk te Rhede, dat ingevolge eene beslissing van den bisschop van Munster het klooster Varlar toevalt en niet den plaatselijken heer, Gerlacus miles de Rethe dictus Bitter, die ook wel Gerlacus Bitter de Rethe (Rede) genoemd wordt [141]), een enkele maal ook als dominus G. Bitterus de Reden, doch meestal als Bitterus de Rede voorkomt (zie bijlage 1). De andere is Gerlacus de Stenhus miles, die zijn intrede in de oorkonden-wereld doet in eene akte van 16 Oct. 1268[142]). Beiden komen te Munster tezamen voor op 24 Maart 1471 (1270)[143]), als ridder Herman van Münster een goed verkoopt aan het St. Egidii-klooster aldaar en als borgen voor de toestemming van zijn broeder, den Domkanunnik Gerbardus, vier personen stelt, te weten Johannem dictum de Rethe Frisie archydyaconum ipsiusque fratrem Gerlacum militem de Rethe dictum Bitter, Wetzelum de Lembeke et Gerlacum dictum Bitter de Lapidea Domo milites. De twee Gerlaci zijn daarbij 'aanwezig als Gerlacus de Rethe et Gerlacus de Domo Lapidea dicti Bitter milites.

Te Munster ontmoeten zij elkander wederom, als zij op 1 Juli 1278[144]) 's Bisschops getuigen zijn als de milites Bytterus de Rethe en Gerlacus de Stenhns.

[133]) W. U. B. I en 11 No. 559 en W. U. B. III No. 175.
[134]) In 1217 (W. U. B. 111 No. 110) komen dadelijk na de edelen voor: Bernardus Werence et Hermannus, filius eius.
[135]) W.U.B. VII No. 280 en W. IJ. B. 111 No. 736.
[136]) 0. U.B. 11 No. 406 en W. U. B. VII No. 814.
[137]) 0. U. B. II No. 380 en Lacomblet 11 No. 422.
[138]) W. IJ. B. 111 No. 718.
[139]) Nameliik in 1226, 1232, 1234 en 1253 (W. IJ. B. VII Nos. 280, 394, 419a en 814).
[140]) Borken p. 136 en Coesfeld, Beiheft p. 105/106.
[141]) Zie de oorkonden van 4 Juli en 24 Aug. 1256 en 23 Febr. 1261 in bijlage 1.
[142]) W. U.B. 111 No. 819.
[143]) W. IJ. B. 111 No. 877.
[144]) Zie bijl. 1 No. 24.

Nogmaals komen 'zij begin April 1279 [145]) tezamen te Bocholt bij den verkoop van een goed door den nobilis Winrich van Wesenthorst en diens vrouw; alsdan zijn getuigen dominus Bitterus de Reden, miles, en dominus Gerlacus de Domo Lapidea, miles, welke laatste in eenige volgende oorkonden [146]) meermalen kortelijk als Gerlacus Bitter wordt aangeduid. In 1276[147]) is ook hij getuige bij eene regeling betreffende het klooster Flasheim (als Gerlacus dictus Bitter de Lapidea Domo miles) evenals in 1232 Gerlacus Bitter en Bertoldus de Domo Lapidea !

Wij treffen derhalve na den tweeden Gerlacus Bitter twee op den voorgrond tredende personen van dienzelfden naam aan, echter met de toevoeging van Rede o t van Stenhus. Deze Gerlaoi kunnen bezwaarlijk alle twee een zoon van den tweeden Gerlacus Bitter geweest zijn en dus zal de gevolgtrekking wel deze dienen te zijn, dat zij van huis uit geen Bitter waren, maar hunne vaders elk met eene dochter van den eersten Gerlacus Bitter gehuwd waren en diens naam voor uitsterven hebben willen bewaren. Deze werd daardoor van een achternaam tot een voornaam [147a]).

Wij zouden eventueel de volgende opstelling krijgen :

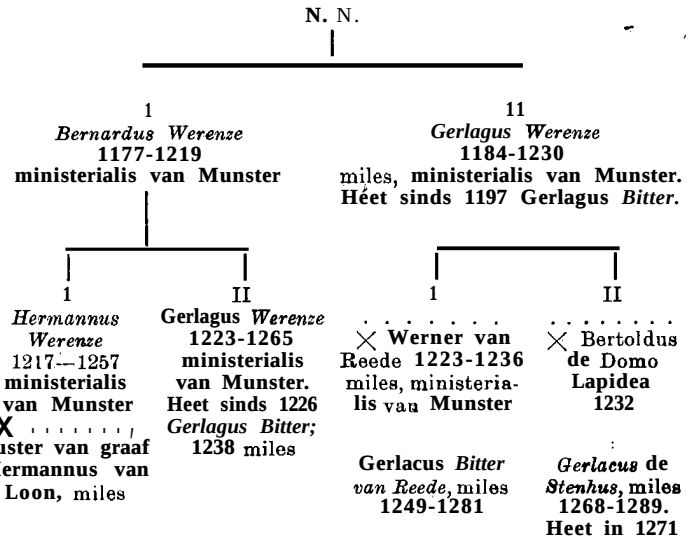

Wij hebben dit punt zoo omstandig besproken, omdat wij bij ons zoeken en tasten aanvankelijk eene tegenovergestelde conjectuur meenden te moeten volgen. De mogelijkheid van deze andere oplossing werd ons aan de hand gedaan door Reigers in zijn werk over Bocholt. Op blz. 154 Gerlacus Bitter besprekende, die in 1202 (1201) met zijn broeder Bernardus Werenze als ministerialis getuige van den bisschop van Munster was bij het verleenen van het eerste privilege aan de stad Bocholt [148]), vervolgt hij: „Die Bitter treffen wir in etwas späterer Zeit als das ritterbürtige Geschlecht an,

[145]) Sloet No. 1000

[146]) Die van 28 Aug. 1279, 31 Dec. 1283, 30 Mei 1285 en 2 Mei 1289 (W. U. B. III Nos. 1075, 1232 en 1280, alsmede Borken, Beiheft, pag. 68).

[147]) W. U.B. VII No. 1589.

[147a]) Vgl. hierbij een tweetal artikelen van den Heer Beelaerts over „Voornamen in de 14de en 15de eeuw" in de Bijdr. voor Vad. Gesch. en Oudheidk. van 1911, speciaal pag. 249--250 en 305.

[148]) W. U. B. III No. 3.

welches in Rhede bei Bocholt seinen Sitz hatte" ..... „Freilich halte ich es für zweifelhaft, ob diese Bitter in directer männlicher Linie von dem ursprünglich in Rhede ansässig gewesenen Rittergeschlechte" .... „abstammten, oder ob sie erst später, etwa durch Verheirathung mit einer Rhede'schen Erbtochter, in das Besitzthum des alten Rhede'schen Geschlechts succedirt sind". En hij verwees daarbij naar een noot op blz. 146: „Ich musz es indesz dahin gestellt sein lassen, ob die um die Mitte des 13 Jahrh. mehrfach erwähnten Herren Bitter von Rhede in directer männlicher Linie von jenen ältesten Herren von Rhede abstammten,' oder ob etwa inzwischen eine Erbtochter und deren Descendenten zur Succession gelangt waren. Die Sache bedarf noch einer näheren Untersuchung und Klarstellung".

Reigers onderstelt. dus de mogelijkheid dat ridder Gerlach Bitter van Reede van huis uit geen Reede,doch een Bitter zou zijn. In dat geval zouden wij rekening hebben te houden met de volgende opmerkingen van Dr. R. Wilmans in het in 1871 verschenen laatste gedeelte van deel III van het Westfälische Urkunden Buch [149]). Hij vermeldt hier de in onze bijlage 1 genoemde oorkonde van 9 Juni 1267, waarin Bitterus miles diotus de Redhe voorkomt, en teekent daarbij aan:

„Meines Wissens ist dies die einzige Urkunde, worin die bekannte Familie der Bitter den- Beinamen vom Kspl. Rhede führt [150]). Sie [151]) muss übrigens eines Stammes mit den hier auch erwähnten Werenze gewesen sein, da sie wie diese drei schreitende Vögel im Wappen führte, welche sich auch auf dem Velen'schen und ausnahmsweise auch auf zwei Gemen'schen Siegeln von 1266 (vgl. Zeitschrift Xx11.69) und 1326 finden. Dàss nun hier der Bruder Adolf Werenze's als. G. miles de Lon [152]) bezeichnet und also wahrscheinlich ebenfalls die drie Vögel geführt haben wird, ist um so bemerkenswerther, als grade die Edlen von Lon, 'wie wir zu No. 352 gesehen, durch dies Wappenbild sich auszeichnen. Möglicherweise sind daher die Velen, Werenze und Bitter alle nur Absplisse der Edlen von Lon, was um so wahrscheinlicher sein dürfte, als die genannten Familien vorzugsweise in den westlichsten Gebiete des Stiftes angesessen waren. Vgl; auch Fahne's Vorrede zu den Westf. Geschlechtern fol. 1".

Indien derhalve Gerlacus Bitter van Reede een lid van het geslacht Bitter zou zijn geweest, zou hij mogelijk in de mannelijke lijn stammen uit de graven van Lon (Loen), die reeds in 1086(5)[153]) onder de nobiles als milites verschijnen, en zou dat ook voor de tegenwoordige geslachten *van Reede* van *ter Aa* en van *Reede van Oudtshoorn* gelden. Dit zou een ge-heel nieuw perspectief openen.

Men zou dus b.v. kunnen veronderstellen, dat de eerste Gerlacus Bitter of een gelijknamige verwant van dezen gehuwd was met eene zuster of dochter van den eersten Werner van Reede, met wien hij zelf in 1223 en 1328 tezamen voorkwam, en dat de in 1249 opduikende Gerlacus miles de Rethe dictus Bitter' de zoon van dat

[149]) Pag. 918 ad No. 1755.

[150]) Blijkens onze bijlage 1 is dit onjuist; zelfs in 26 oorkonden vinden wij in den hierbedoelden tijd de namen Bitter en Rhede tezamen.

[151]) D. i. dus de familie Bjtter.

[152]) Diens moeder was echter eene zuster van graaf Herman van Lon, de eahtgenoote van zijn vader Hermannus Werenze (Sloet No. 572).

[153]) W.U.B. I, Codex Dipl. No. 164 juncto No. 166.

echtpaar zou wezen, hetgeen dan ook het geval zou zijn met diens broeder Johannes den kanunnik en Werner den miles, en dat die laatste Gerlacus zijn oom of grootvader Werner bij diens overlijden zonder mannelijk oir zou zijn opgevolgd.

Deze mogelijkheid is, bij het bestaand gemis aan voldoend bewijsmateriaal, natuurlijk niet geheel uitgesloten, doch waarschijnlijk achten wij het geenszins, dat in die richting de oplossing moet worden gezocht.

In de eerste plaats zou het tot behoud van den naam Rede voldoende zijn geweest, indien alleen Bitterus (om hem kortweg zoo te noemen) dien naam had gekregen. Voor zijn broeders Johannes en Werner ware dit onnoodig geweest; deze hadden — al kwam naamswijziging in de middeleeuwen zeer veel voor — zonder bezwaar Johannes Bitter en Wernerus Bitter kunnen blijven heeten. Ook de Bitters toch behoorden tot de op den voorgrond tredende ministerialen; in de laatste oorkonde, waarin Gerlacus Bitter voorkomt, die van 1230 [154]), waarbij bisschop Ludolf aan het door hem gestichte klooster Marienborn verscheidene voorrechten verleent, wordt hij zelfs dadelijk na 's Bisschops broeder, den nobilis Wicboldus van Holte, genoemd en vóór 9 anderen, waarbij Conrad de Ludenchusen de rij sluit.

In de tweede plaats zou Bitterus van Rede, indien hij een Bitter ware, daarvan waarschijnlijk wel door eene brisure in zijn hoogervermeld zegel van 1274 hebben doen blijken. Dit kenteeken ontbreekt echter daarin. Bovendien zegelde zijn broeder, de kanunnik Johannes, gelijk wij in § III zagen, in 1266 als Rede en niet als Bitter.

De plaats van den eersten Gerlacus Bitter werd inmiddels ingenomen door een jongeren naamgenoot, alzoo ook een Gerlacus Bitter, die van 1226-1266 voorkomt. Het is wederom niet onmogelijk, dat deze met eene dochter van den eersten' Werner gehuwd was en dat dus Gerlacus Bitter van Rede zijn zoon was. Wij hebben eohter, naar hooger uiteengezet is, veeleer reden om te veronderstellen, dat het juist andersom is en Werner van Rede gehuwd was met eene dochter van den vorigen Gerlacus Bitter, uit welk huwelijk dan Gerlacus Bitter van Rede geboren zou zijn.

De gevallen van dezen Bitter van Reede en Gerlach Bitter van Stenhus staan trouwens niet alleen. L'histoire se répète. Eenige decennia later huwde Johan van Raesfelt (uit den huize Gemen) Blitrudis Bitter, dochter van Bernhardus genoemd Bitter de Lapidea Domo vulgo Stenhues, ridder, en hun oudste zoon heette volgens dezelfde wijze van naamgeving Bitter van Raesfelt, welke naam blijkens N. A. 1916 pag. 188 later nogmaals voorkwam. Ook hier weder is Bitter geen descendent der Bitter's in de mannelijke lijn, hetgeen tevens onze opvatting bevestigt.

§ XI. Eene valsche akte van 1318.

Het geslacht van Reede is na de komst van Berent van 'Rede in Overijssel, omstreeks het laatste deel van de 14de eeuw, een Nederlandsch geslacht geworden, dat niet alleen door oudheid van oorsprong maar ook door verdienste eene belangrijke plaats in den Nederlandschen adel heeft ingenomen.

Het wekt daarom bevreemding om juist bij dit geslacht te stuiten op eene opzettelijke poging tot vervalsching van den top der stamreeks. Gelukkig dateert deze poging van 1595, is zij dus reeds vele malen verjaard, en ligt de vervalsching er zoo dik boven op, dat men er niet al te veel aandacht aan behoeft te wijden. Helaas moeten wij haar wel ontwrichten, want zij komt voor in een gedrukt boekske, dat zich in de bibliotheek van ons genootschap bevindt, terwijl van de betrekkelijke foutieve stamreeks gewag is gemaakt in den Gelderschen Volksalmanak van 1876 (blz. 77 v.v.). Het boekske heet: „Opgaande Linie van 't Geslacht Van Reede, zijnde de voorouders van Frederik van Reede, Heer tot Amerongen etc. etc." en is gedrukt te Utrecht bij Salomon de Rop, Drucker ordinaris der Hearen Staten slandts van Utrecht, in 1696.

De stamreeks vangt daarin aan met Heer Widdekin van Reede, voorkomende in 1170 en 1180, die de vader zou zijn van 5 zoons, Fredrick, Arnold, Gerard,\ Bendrik en Herman.

Genoemde Widechin, in vele oorkonden in W.U.B. I vermeld van 1169—1198 [155]), was voogd van de kloosters Freckenhorst en Liesborn. Zijne moeder Lutthrudis verschijnt er van 1185-1198 [155]). Beiden worden nogmaals genoemd in 1214 [156]), als wanneer de vir nobilis advooatus de Rethe, Widekindus et mater eius Deo devota Lutrudis *al* hunne goederen aan het klooster Marienfeld blijken te hebben geschonken, namelijk „quecunque proprietatis iure possiderant infra terminos Angarie et Westfalie vel ubicunque locorum, tam in prediis quam mancipiis, libere possessis vel infeodatis". Het is duidelijk, dat Widekind kinderloos was, want anders had hij eene dergelijke schenking, die voor een deel reeds van 1186 dagteekent [157]), nagelaten. Het laatst komt hij in leven voor op 3 Nov. 1186 [158]) en in 1193 [159]) is hij dood zonder erven.

Als voogd van Rethe vinden wij weliswaar later wederom een Widekind, doch deze is niet zijn zoon. Dit leert eene oorkonde van 1221 [160]), waarbij de Aartsbisschop van Keulen eene uitspraak doet in een geschil over eene schenking van goed, welke door den nobilis Widekind von Waldegge (Waldeck), Voogd van Redhe, en zijn broeders Herimann, Volquin en Hendrik von Schwalenberg indertijd aan dat klooster gedaan en in 1196 [161]) onder pauselijke bescherming gesteld werd. Deze Widekind behoorde tot het geslacht der graven van Schwalenberg, waaruit die van Waldeck gesproten zijn en dat omstandig in het Westfälische Zeitschrift is behandeld [162]). Veilig kan derhalve worden aangenomen, dat Widekindus de Rethe geen rechtstreeksche nakomelingen heeft nagelaten. Voorts gold het hier niet Rethe bij Bocholt, maar het meer Oostelijk gelegen Rheda bij Widenbrück [163]).

Van de 6 zoons, die nochtans — gelijk wij hooger

154) W. U, B. 111 No. 277,

155) In dat laatste jaar in C. D. No. 569. Zie voorts ook in 0. U.B. 1.

156) W.U.B. III No. 84.

157) W.U.B. 1, C.D. No. 451 Reg. 2165, alwaar ook de aanstonds te vermelden vier gebroeders van Sualenberg als schenkers optreden.

158) W. U. B. 1. C. D. No. 461.

159) W. TJ. B. I, C. D. No. 532.

160) W. U. B. 111 No. 163.

161) W.U.B. 1 No. 556. Reg. No. 2376.

162) Zeitschrift für vaterländische Geschichte und Altertumskunde, 1915, Band 73, Abteilung 2, Seite 142-214.

163) Widenbrugge wordt uitdrukkelijk genoemd in het aangehaald No. 84 in W. U. B, III,

zagen — aan Widekind werden toegeschreven, behooren Frederik, Arnold en Gerard van Rheden, naar de Heer Beelaerts reeds uiteenzette, tot het Geldersche geslacht der nobiles van Rheden. De andere twee zoons, Hendrik en Herman zijn de voormelde broeders van Widekind van Waldeck, die met het geslacht, dat ons hier ter harte gaat,, niets te maken heeft.

Het wordt echter nog veel erger. Frederik van Reede zou drie zoons hebben: Bitter, Wilbrand en Wulfer, hetgeen zou blijken uit de bijlage C van het boekske. Die bijlage bevat een afdruk van eene akte van 1318, houdende een magescheid tusschen verschillende leden van het geslacht van Rede. Daarboven staat: „Wij, Schout, Borgemeesteren ende Schepenen van Utrecht doen kont ende certificeeren mits desen, dat Wij gesien, gehandelt ende gelesen hebben sekere gesegelde gededing ende verdrag, weesende gansch gave, ende ongecancelleerd / luydende van woorden te woorden als volgt:

Diese sint die voorweerden die Hern *Friderich* to *Reden*, / Ritter, *Joest, Gerard, Wulbrand,* und *Berthold* van *Rede,* bruderen / mit malc gededingt und verdregen und van biede side gemechtich sint / in wise van hyer nae bescriven sint. Ierst / sol Hern *Friderick* to *Reede,* Ritter / hebben uod holden / die Huze / Landen und goeden to Reden, mit alen Landen / goede / recht heuge und lege / gelege in den Gesticht Munster / und under die Graeven van Gelre / te Zutphen und Cleve / so Hern *Heinryck* to *Reden* Ritter / sine Vaeder die te holden plech / voer sich sine erven und nachcomlingen. Voert sol Her *Joest* hebben und helden / die Huze to Reden / mit alen Landen / guede / erven / pachten und rechten / buten dem Gesticht von Munster / bi Hanover / in Calembereh / Duchteberg / Ossenbrugge / und andern / so Hern *Heinryck* to *Reden,* Ritter / sine Vaeder die te holden plech / voer sich / sine erven und nachcomlingen. Voert sol Hern *Friderich* to *Reden* / Ritter / holden en betolen / alen renten / die *Wulbrand* und *Wulfer,* bruderen van Hern *Bitter* to *Reede,* Ritter / toegesaagd und besproken sint up die goeden von Hern *Frederich* to *Reden,* huren Vaeder, item die tuchtet an *Maria* von *Reden,* nonne zu Ercherde / sine moeije. Voert sol Her *Joest* von *Rede,* helde und betolen /die renten und giften /die Hern *Bitter* to *Reden,* Ritter gemaickt und besproken hebbe / *Bertholt,* sine Zone/ und die renten und giften die Hern Heinryck to Reede, Ritter / toegesaagd hebbe / Gerard / Wulbrandt und Berthold sine Zonen. Voert sollen die Kyndren / na erven und nachcomlingen von Hern *Friedrich* und *Joest* to *Reden* in up scrivingen vursz. Husen / Landen / guede / rechten heuge und lege / erven nach Landrecht / und allen und übige puncten vurgenoemt / als argelyst und Keverde / und des to tuge der wairheit / hebbe ic *Friderick* to *Reede,* Ritter vurgenoemt unsen segel an desen breff doen hangen / und ic *Joest* von *Reede,* hebbe voor mi und ter bede onsern Bruderen *Gerard, Wulbrand,* und *Barthold,* oick oever hin / duse apeoen breve besegelt, in den jairen unses Hern / dusent drie hundert achtien / des neisten maendages na sinte Anthonius dage.

„Synde besegeld met twee segelen in groenen wassche (ende want wij desen vidimus brieff naar Collatie ende visitatie bevonden hebben te accorderen) so hebben wij des 't oirconde onser stadszegel hier onder aan doen hangen ende bij onse Secretaris doen onderteekenen op den XVII Mey MDXCV.

(onderschreeven)

J. C. LEERDAM.

Het stuk ziet er op deze wijze wellicht geloofwaardig uit, doch niettemin is het volkomen valsch.

Bitter van Reede had dus volgens deze oorkonde twee broeders : Wilbrand en Wulfer. Wij weten echter,

dat zijne broeders ten rechte de kanunnik Johan en de miles Werner waren.

Hoe komt het falsum dan aan Wilbrand en Wulfer? Na reeds bij twee andere oer-adellijke geslachten te hebben gegrasduind, haalt de vervalscher er thans een derde bij, te weten het Nedersaksische geslacht Reden met gelijknamigen stamzetel aan de Leine bij Pattensen, dat in de oorkonden het eerst in 1230 verschijnt met Wulfhardus de Reden en diens broeder Wilbrand 1, Herr auf Pattensen (1250—1271), van welken laatste het tegenwoordig Freiherrlich geslacht afstamt [164]). Dit geslacht voert ook een heel ander wapen [165]). Deze gebroeders zouden zoons zijn van Heinrich genannt Hilfe, 1189-1226 Herr auf Reden.

Onze miles Hendrik van Reden zou volgens het falsum vijf zoons gehad hebben: Frederik, Joost, Gerard, Wulbrand en Berthold. De werkelijke zoons dragen evenwel, gelijk de Heer Beelaerts reeds vond, de namen Werner, Hendrik en Bitter.

Er is nog veel meer in het boekske, dat volkomen onwaar is. Maar waartoe verdor aandacht te schenken aan dit onwaardig product der phantasie? Onze bedoeling was slechts om te voorkomen, dat, met verwijzing naar de akte van 1318, de thans aannemelijk voorkomende stamreeks zou worden gewraakt. Bovendien heeft het tot den Uradel behoorend geslacht van Reede de opvijzeling van 1595 geenszins noodig.

Waartoe moest echter het boekske met al deze valschheden dienen? Het zou een afzonderlijk onderzoek vorderen om daaromtrent zekerheid te verkrijgen. Toch kunnen wij wel aanstonds een vermoeden uitspreken. Het ging hier namelijk om de voorvaders van Frederik van Reede, Heer van Amerongen (1550—1611) [166]). Zijn vader Goert van Reede (1516-1585) was lid van de Ridderschap van Utrecht, maar Frederik, die reeds op 5 Jan. 1586 na doode van zijn vader met Amerongen beleend was, werd eerst 15 Juni 1597, alzoo elf jaren later, met zijn Huis Amerongen in die ridderschap beschreven. Ontmoette hij wellicht bezwaren tegen zijne opneming in de ridderschap [167]) en moest het in 1595 gedrukt boekske strekken om die bezwaren te ondervangen? Twee jaren later althans gelukte deze opneming.

§ XII. Losse gegevens aangaande eenige in hetzelfde tijdperk levende personen' van gelijken naam.

Volledigshalve geschiedt hier de vermelding van

[164]) Ontleend aan Freiherrl. Tasohenbooh 1903 pag. 754, 1924 blz. 649 en 1930.

[165]) Gedwarsbalkt van rood en zilver, ven vier stukken. Vgl. L. von Ledeburg, Adelslexion, deel 11, blz. 267-268, alwaar tevens opgegeven wordt, dat dit geslacht vooral in het Hannoversche gegoed was en wel in het vorstendom Calemberg. Vandaar, dat in de valsche akte van deze goederen gerept wordt.

[166]) Deze en de volgende bijzonderheden zijn overgenomen uit een artikel in de Gen. Her. Bladen van 1912 (blz. 140, 141 en 148) *van* de hand van den toenmaligen Jhr. Mr. E. B. F. F. (sedert baron) Wittert van Hoogland.

[167]) Wellioht speelde ook het huwelijk van Frederik van Reede met Cornelia van Oostrum, die volgens zijn ouderen broeder Adriaen niet geheel zijns gelijke zou zijn, hierbij eene rol. Vgl. Jhr. M. P. Smissaert. Utrechtsche adellijke geslachten in „De Nederlandsche Heraut", 8e jaargang, 1889, blz. 226-267, alsook E. W. Moes en K. Sluyterman. Nederlandsche Kasteelen en hun historie, 1912, Deel I, blz. 55-56, en N. L. 1906 k. 269, noot 1. Portretten van dezen Frederik en van zijne vrouw Cornelia zijn opgenomen in de zooeven aangehaalde Gen. Her. Bladen van 1912, terwijl hij zelf ook afgebeeld is in evenvermeld werk over de Ned. Kasteelen.

eenige personen, die mogelijk tot dit geslacht hebben behoord. Daarbij zijn uitgeschakeld de in § III genoemde Erstenus de Rede, die in 1266 [168]) tegenwoordig was bij de synode te Rhede, alsook Stacius de Rethe, die te Vorden op 16 Mei 1269 [169]) tot de getuigen van Elisabeth van Stenhus, Kanones van Vreden, behoorde, wanneer zij haar „Memorie" sticht. Deze beide personen zijn blijkbaar slechts oppidani (stadgenooten), in tegenstelling met hen, die thans volgen.

1. ***Godeke de Rede,*** knape. Als graaf Willem van Dale [170]) in 1312 zijn hof Kappelhof (kerspel Ramsdorf) aan ridder Goswinus van Gemen en diens zoon geeft, fungeert als laatste getuige Go(d)eke de Rede, knape.

2. ***Gerlach von Rede.*** Als Amtmann der abdis van het klooster Borghorst staat hij haar op 13 Aug. 1344 [171]) bij den aankoop van een erf van Berthold van Langen in het kerspel Steinfurt bij.

3. ***Macharius de Rede,*** de Munstersche domheer, ook Macharius de Linnebeke geheeten, komt voor van 1313 -1366 en wel in een tiental oorkonden, waarvan enkele reeds in § IV lett. A genoemd werden.

Reeds aanstonds treffen wij hem als kanunnik aan bij de bezegeling van het statuut van het domkapittel op 13 Sept. 1313, waar hij als No. 47 dezer domheeren volgens de beschrijving in het W.U.B. aldus zegelt: „Uber einem rechts gelehnten 4 mal gespalteten Schild St Paulus in halber Figur mit Schwert und Buch, der Siegelrand mit Bogenornament.

„Umschritt S(igillum) Machorii de Linnebeke ca-n(onicus) ecc(lesie) Mon(asteriensis)" [172]).

In 1326 komt hij tweemaal voor [173]), eens als Linnebeke en vervolgens op 11 Oct. 1326 als Rede en dan als scolasticns, als hoedanig hij in 1366 eindigde.

Belangrijk is eene oorkonde van 1329 [174]), waarbij de decanus van het Domkapittel Godfridus aan zijn medekanunnik Macharius de Rede een onderzoek in eene aangelegenheid van Ludolfus de Werne opdraagt. Deze zegelt mede en, hoewel slechts een klein stukje van het zegel is overgebleven, zien wij er toch duidelijk de drie palen der Linnebeke's.

Op 11 Nov. 1335 [175]) verschijnt de canonicus Macharius de Lynnebeke weder ten tooneele als Archidiaconus te Lünen. Er was namelijk een geschil tusschen hem en den pastoor aldaar eenerzijds en de parochianen te Lünen anderzijds, welke den wensch hadden geuit, dat de inkomsten der kerk, verkregen voor den kerkbouw en de kerkelijke feestelijkheden, door den pastoor gemeenschappelijk met twee daartoe geschikte parochianen zouden worden beheerd. De deken Godefridus dictus Ryke en het domkapittel te Munster beslisten dien aangaande.

Hierna komt Macharius de Linnebeke als canonicus ecclesie Monasteriensis eerst op 11 Sept. 1343 [176]) weder

[168]) W.U.B. 111 No. 615.
[169]) Coesfeld, Beiheft p. 354-355.
[170]) W.U.B. VIII No. 46 en Borken p. 81.
[171]) Coesfeld, Beiheft p. 33.
[172]) W. U.B. VIII No. 840 en Westf. Siegel, Taf. 138 No. 23.
[173]) Kopisro des Domstifts Münster, Msc. 1, fol. 443, en Niesert Beitr. Münst. Urk. Buah.
[174]) S. A. Münster, Fr. M. No. 446a. Vgl. ook Darpe, Cod. Trad Westf. 11 p. 7 en Niesert, Beitr. Münst. Urk. B. Teil 1 pag. 146 vv
[175]) S. A. Münster, Fr. M. No. 487.
[176]) Coesfeld, Beiheft p. 347 (Stift Dülmen No. 74).

te voorschijn en vervolgens op 19 April 1346 [177]) en 29 Aug. 1354 [178]) als Macharius de Rede.

Als scholaster treffen wij ten slotte hem als Linnebeke aan in datzelfde jaar 1364 [179]) en als Rede op 21 April 1366 [180]).

In welk verband zou Macharius tot de overige Reede's staan? Waar de kanunnik Wernerus de Rede (Linnebeke) van 1273 tot 1306 voorkwam en zijn jongere broeder, diens tot 1318 vermelde broeder Johan, ook Domheer was, terwijl de zoons van hun vermoedelijken broeder Henricus bekend zijn, kan Macharius moeilijk anders zijn dan een zoon van Henricus' jongeren broeder Wernerus (1274—1290), wiens moeder Cristina eene Linnebeke zou zijn.

4. Ten slotte rest ons nog een persoon te bespreken, op wien reeds door den Heer Beelaerts de opmerkzaamheid is gevestigd. Dit is ***Bitter van den Berghe,*** die in een charter van 16 Febr. 1337 [181]) voorkomt en met het wapen der van Reede's zegelde. Op 9 Dec. 1313 [182]) is Bitterus de Berge tegenwoordig bij het magescheid tusschen de gebroeders Werner, Hendrik en Bitter van Rede; wegens „Siegelkarenz" van deze gebroeders zegelt, nevens de schepenen in Bocholt, o. a. ook genoemde Bitterus en diens zegel hangt nog aan de oorspronkelijke oorkonde in het slot Anholt [183]); wederom vertoont dit het wapen der West-Munstersche Rede's evenzeer als eene oorkonde van 1348 [184]).

Hij komt nog voor tot 1366, want op 6 Sept. 1366 [185]) ontslaat Bytter van den Berghe knape een hoorige tegen betaling van 12 penningen uit de hoorigheid. Hij zegelde met twee evenwijdige hoekige dwarsbalken en het omschrift .... itteri de Berge.

Van eene brisure is in dit goed bewaard gebleven zegel geen spoor te bekennen. Toch schijnt zij aanvankelijk bij dezen Bitter niet te hebben ontbroken. De vaakvermelde Prof. Schmeddinghoff te Bocholt vond namelijk, dat het zegel van 1313 „oben in den Winkeln noch 4 Zacken" bevatte; de teekening van dat zegel wekt den indruk, dat het een soort barensteel met 4 hangers betreft. Het omschrift luidde wederom .... Berge †.

Dat Bitterus het wapen Rede voerde, wijst uiteraard op eene nauwe verwantschap met dit geslacht. Zulks valt ook uit het volgende af te leiden. Op 13 April 1329 verkoopt Bitterus de Monte (van den Berg) met zijn vrouw Lutgardis en zijn kinderen Wernerus, Everhardus, Adam, Heylewigis en Elyzabeth vijf eigenhoorigen aan het groote klooster te Bocholt [186]). De oudste zoon draagt derhalve den bekenden voornaam der Reede's. Voorts voeren de voornamen van het derde en vierde kind, Adam en Heylewigis, ons naar den in 13 12 gestorven nobilis Adam 11 dominus de Monte en diens echtgenoote Heylwych de Randanraede, die in 1306 overleed [187]).

[177]) S. A. Münster, Fürstentum Münster No. 561 b. Vgl. Landsberg-Velen, Gemen, p. 152.
[178]) Id. Stift Hohenholte No. 30.
[179]) Id. Msc. 1 69, fol. 249.
[180]) Id. Fürstentum Münster No. 655.
[181]) R. A. Arnhem, Commandery van St. Jan No. 2 p.
[182]) W. U.B. VIII No. 852 en Borken, Beiheft blz. 223.
[183]) Rep. 111 (Klooster Grosz-Burlo), No. 53, Lade 227, 14.
[184]) St. A. Düsseldorf. Stift Elten No. 11 (neu 21).
[185]) St. A. Düsseldorf, Kl. Mariental Reg. No. 42.
[186]) Borken, Beiheft blz. 52. Het zegel is er af.
[187]) N. L. 1927, k. 98 vv.

Wij zouden daarom geneigd zijn tot de veronderstelling, dat Bitter van den Berg een zoon was van een Werner van Reede, alsook dat hij gehuwd was met eene dochter van dien Adam van den Berg en den deftiger klinkenden naam van zijne vrouw heeft aangenomen, ook ter onderscheiding van zijn gelijknamigen verwant Bitter van Rede.

Die Werner iou dan bezwaarlijk een ander kunnen zijn dan de miles van dezen naam (1274—1290), aan wien wij reeds zoo even den kanunnik Machariua de Linnebeke als zoon meenden te moeten toeschrijven. Meer dan loutere veronderstellingen zijn dit echter natuurlijk niet.

Ons geacht modelid Mr. A. P. van Schilfgaarde wijst in de Inleiding van zijn uitgebreid werk over het huis Bergh (pag. 19) o.a. er op, dat een Bitter van den Berg in 1336 [188]), als gerichtsman voorkwam en waarschijnlijk met den hierbehandelden identiek zou zijn.

In dit verband kan het dienstig zijn tevens met hem [189]) er op te wijzen, dat uit Adam III heer van den Berg (1331-1354) waarschijnlijk de ***bastaard*** Bitter van den Berg sproot, die van 1354—1367 voorkwam en op [190]) 15' Juni 1357 [191]) het Bergsche wapen met een bastaard' teeken voerde; op 20 Aug. 1367 was deze tweede Bitter van den Berg richter [192]) en oorkondt hij, dat Gerloch Grietensz van Heze het land de Vrilincmate heeft overgedragen aan heer Willem heer van den Berge en Bilant.

Vermoedelijk is Gerloch Bittersz, die op 15 Oct. 1384 [193]) verklaart van dezen heer namens Qerloch Grytenz een zeker bedrag te hebben ontvangen en op gelijke wijze zegelt, een zoon van dien Bitter van den Berg. Wij ontmoeten hem als Gerloch Bytters Sohn nogmaals op 28 Juni 1388 [194]) als een der mannen van Frederik, den volgenden heer van den Berghe en Bilant.

Merkwaardigerwijze treffen wij nog op 18 Oct. i422 [195]) een Geerlach Bitter van Eelse aan als gerichtsman, bijstand verleenende aan Claes Tenghnagel, drost in den lande van Bergh.

Het Bossche Regeeringsgeslacht Kuysten,

door W. F. DEL CAMPO HARTMAN.

In den 50sten en 51sten jaargang van dit Maandblad is van dit geslacht eenige malen sprake geweest, in verband met de verschillende bijdragen tot de genealogie der eveneens Bossche familie ***van Hamel***. Dit heeft mij op het denkbeeld gebracht to publiceeren hetgeen mij bekend is omtrent de, familie ***Kuysten***, in de hoop dat dit mijn medeleden aanleiding mag geven hun aandacht eens aan dit oude en geenszins onbelangrijke geslacht te wijden en aanvullingen. c.q. verbeteringen in het Maandblad te vermelden..

De oqrzaak van mijn belangstelling voor deze familie

[188]) Arch. Huis Bergh, Beg. No. 79, handelende over eene oorkonde van 25 Febr. 1336.

[189]) T. a.p. en blz. 87.

[190]) R. A. Arnhem, kl. Bethlehem No. 205.

[191]) Archief Huis Bergh, Reg. No. 129. Op 4 April 1357 (R. A. Arnhem, kl. Bethlehem No. 212) staat hij Willem (heer van den Berghe en van Biland) als geriohteman ter eijdo; op 15 Juni d.a.v. is hij als diens leenman vermeld.

[192]) Arch. Huis Rergh Reg. No. 167.

[193]) Arch. Huis Bergh Reg. No. 215.

[194]) Ahaus p. 14.

[195]) P. N. van Doorninck. Inventaris van het arohief van het St. Agnes of groote oonvent te Emmerik. No. 49[4].

is gelegen in het feit, dat mijn voorvader Dr. *Hartmanus Hartman* 5 Mei 1664 te Amsterdam huwde met ***Elisabeth Kemp,*** geb. Amsterdam 9 October 1628, begr. Amsterdam (Nieuwe Berk) 5 Juni 1709, dochter van *Henrick Kemp* en *Elisabeth Kuysten*. Teneinde mijn kwartierstaat ook in deze richting te kunnen uitwerken heb ik getracht de voorouders van deze ***Elisabeth Kuysten*** op te sporen en reeds 16 jaar geleden was ons Correspondeerend lid Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins zoo vriendelijk mij inzage te geven van een oude M. S.-genealogie ***Kuysten,*** waarin de gezochte ***Elisabeth*** inderdaad voorkwam.

Toen ik echter het in dit. handschrift vermelde ging vergelijken met de vele fragmentarische gegevens, die over dit geslacht voorkomen in „De Voorname Huizen en 'Gebouwen van 's Hertogenbosch", doór Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt, kwam ik tot de conclusie, dat de in het handschrift gegeven filiatie niet juist kan zijn, hetgeen mij aanleiding gaf deze filiatie te publiceeren in Taxandria (38e jaargang, pag. 312) met het verzoek om aanvullingen en -verbeteringen. Deze kleine publicatie bracht mij een schrijven van Mr. A. K. J. G. Baron van Oldeneel tot Oldenzeel te Oosterhout, die zoo vriendelijk was mij mede te deelen, dat zich in zijn bezit bevindt een 18e- eeuwsch handschrift, versierd met wapens,, allegorische voorstellingen etc., waarvan het titelblad luidt : „Genealogie der Genealogien van *Mijnrat Lodewijk van der Pijpen*." Waar de van ***der Pijpen***'s door de ***van Hoesen's*** uit de *Kuysten*'s stammen, komt in dit manuscript ook een genealogie van 'dit laatste geslacht voor. De Heer- van Oldeneel zond mij een extract, uit het handschrift voor zoover betreft de ascendenten van de genoemde ***Elisabeth Kuysten*** en daaruit bleek, dat die stamreeks eenigszins afwijkt van die, welke het manuscript van den Heer Bloys van Treslong Prins vermeldt, zooals blijkt uit de volgende opstelling:

Volgens M.S. in het bezit van Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins.	Volgens M.S. van der Pijpen.
I. *Hendrik Kuyst,* tr. *Erkenrade.*	I. *Hendrik Kuyst*, tr. *Erkenraadt.*
II. *Gijsbert Kuyst,* tr. *Cathelijne Geleynsdr. van Wintelre.*	II. *Gijsbert Kuyst,* tr. *Catharina Vermanson.*
III. *Gerard Kuyst*, tr. *Alijd Aertsdr. van Heedel.*	III. *Hendrik Kuyst*, tr. *Elisabeth van Grave.*
IV. *Hendrik Kuyst,* tr. *Margaretha van Vucht,* dr. van Wouter Jans van Vucht en Margaretha van Gijselen.	IV. Gerard *Kuyst*, tr. *Aleyt van Heedei.*
V. Mr. *Claes Kuyst(en),* Secretaris van den Bosch, † voor 1535, tr. *Mechteld van Witmeer,* doohter van den Schepen Jan van Witmeer.	V. *Hendrik Kuyst*, tr. *Margaretha* van *Vacht.*
VI. *Frans Kuysten,* tr. N.N.	VI. Nicolaas *Kuysten*, tr. *Meghteldt Witmerij.*
VII. *Nicolaas Kuysten,* tr. *Hester* van der Meer.	VII. *Frans Kuysten* tr. *Ulrica* van *Vechel.*
VIII. Jan *Kuysten,* tr. *Elisabeth van de7 Merct,* geb. Antwerpen 1582, † Amsterdam 1624, dochter van Jan van der Merct en Elisabeth van Breusiohem.	VYI.. Nicolaas *Kuysten,* tr. *Elisabeth* van der *Marck.*
IX. *Elisabeth Kuysten,* geb. Amsterdam, tr. aldaar 19 Oct. 1627 *Henrick Kemp.*	IX. *Jan Kuysten,* tr. *Elisabeth van der Marck.*
	X. *Elisabeth Kuysten,* tr. *Henrick Kemp.*

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG,
Beschermheer van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,
† 's-Gravenhage 3 Juli 1934.

Foto v. d. Rijk

Het handschrift-van der Pijpen heeft dus niet. alleen een generatie meer, doch tevens geeft het aan den in het M.S. van den, Heer B. v. T. Prins onder VI genoemd& *Frans Kuysten* tot echtgenoot0 *Vlrica* van *Yechel,* die in laastgenoemde genealogie ook voorkomt, maar dan als vrouw v'an een *Frans Kuysten,* die een broeder zou zijn geweest van den Bosschen secretaris Mr. *Claes Kuysten* en niet een zoon van dezen.

Er heerscht dus in de oudere, generaties de noodige verwarring en waar een groot aantal thans nog levende personen in de vrouwelijke lijn van de *Kuysten's* afstamt, lijkt het mij zeker de moeite waard, dat daarin door archiefonderzoek eens klaarheid wordt gebracht, iets Waartoe mij, door mijn verblijf in Nederlandsch-Indië; degelegenheid voorloopigfen eenen male ontbreekt. Mijn hieronder volgende bijdrage tót de genealogie Kuysten, die 'wellicht het uitgangspunt kan vormen voor een dergelijk onderzoek in het Bossche archief, is dan ook hoofdzakelijk gebaseerd op de gegevens, die zeer verspreid voorkomen in het reeds genoemde werk van Jhr. Mr. A. F. 0. Van Sasse van Ysselt „De Voorname Huizen en Gebouwen van 's Hertogenbosch" en in de jongere generaties aangevuld uit andere gedrukte bronnen (o.m. Elias, de Vroedschap van Amsterdam) alsmede uit het handschrift van Mr. B. v. T. Prins. Tot mijn spijt heb ik niet kunnen raadplegen eenige genealogieën Kuysten in het Rijksarchief te 's Hertogenbosch, waarvan Jhr. van Sasse van Ysselt melding maakt in het Maandblad XXXVI, kolom 62.

Als uitgangspunt voor mijn fragment-genealogie dient een Bossohe schepenacte van 29 Maart 1647 (Reg. No. 175 f. 107), afgedrukt op pagina 248 van het IIIe deel van „Voorname Huizen". Daarin vinden wij een groot aantal leden van het geslacht Kuysten in duidelijk aangegeven samenhang bijeen en daaruit blijkt, dat als stamvader van de verschillende takken te beschouwen is een 'zekere *Hendrik Kuyst.,* Ik meende aanvankelijk hem te mogen vereenzelvigen met den *Hendrik Kuyst,* die, 'als gehuwd met *Margäretha van Vucht,* onder V voorkomt in de hierboven afgedrukte stamreeks volgens het handschrift-van der Pijpen, doch dan zou hij tweemaal gehuwd geweest moeten zijn, daar op pag. 633 van het IIIe deel van „Voorname Huizen'! als zijn vrouw genoemd wordt *Elisabeth Iwansdr. van de Graeff.*

I. *Hendrik Kuyst,* tr. *Elisabeth Iwansdr. van de Graeff.*
Uit dit huwelijk:
1. *Gerard,* volgt II.
2. *Ywan,* volgt IIbis.
3. *Nicolaas,* volgt IIter.
4. *Jutta Kuyst,* tr. *Wouter Willemsz. van Gewande.*

11. *Gerard Kuyst,* tr. N. N.
Uit dit huwelijk:
1. *Gerard Kuysten,* Priester en Kanunnik der St. Janskerk.
2. Mr. *Henrick. Kuysten.*
3. *Margaretha Kuysten,* tr. *Gerard Jansz. die Vriese.*
4. *Judoca Kuysten,* tr. *Gerard van Achel.*

IIbis *Ywan Kuyst,* tr. N. N.
Uit dit huwelijk:
1. *Henrick Kuysten.*
2. *Johan Kuysten,* volgt III.

III. *Johan Kuysten,* tr. *Margaretha,* bastaarddochter van Louis *Beys.*
Uit dit huwelijk:
1. *Agnese Kuysten,* tr. *Engbert Kemp Arendszoon.*

IIter Mr. *Nicolaus Kuysten,* Secretaris van den Bosch, † voor 1634, tr. *Mechteld Jansdr. van Witmeer.*
Uit dit huwelijk:
1. *Peterken Kuysten,* tr. *Symon Jansz. Bacx,* Griffier en Notaris te den Bosch, Rentmeester der Staten van Brabant in het Kwartier van den Bosch, † 7 Mei 1549. Hij hertouwt *Maria Raes*sen, † na 1644, dochter van Dr. *Raes Paulusan. Raessen,* Med. Doctor, President-Schepen van den Bosch, Lid der 111. Lieve Vrouwe Broederschap, en *Sophia van Vucht,* en weduwe van *Wijnant Wijnnnts* (zie: Geschiedenis en Genealogie van het Geslacht Wijnants-Wijnants van Resant-Wijnaendts, door W. Wijnaendts van Resandt, pag. 62, waar het tweede huwelijk van Maria Raessen niet vermeld wordt).
2. *Margriet Kuysten,* tr. *Jan van Emmerick Willemsz.,* gewandsnijder.
3. Jan *Kuysten,* volgt III.
4. *Peter Kuysten,* Priester.
6. *Henrick Kuysten,* volgt IIIbis.
6 *Frans Kuysten,* volgt IIIter.
7. *Elisabeth Kuysten.*

III. *Jan Kuysten,* Priester en Kanunnik der St. Janskerk te den Bosch, † 2 December 1666, begr. in de St. Janskerk.
Hij had twee bastaarddochters :
1. *Elisabeth Kuysten.*
2. *Maria Kuysten,* tr. *Adam Matthijsz. van den Laer.*

IIIbis. *Henrick Kuysten,* Schepen van den Bosch 1638, nog vermeld 13 Febr. 1564, tr. *Geertruyda Collaert,* dochter van *Herman Collaert* en *Johanna N.N.*
Uit dit huwelijk:
1. Mr. *Nicolaas Kuysten.*
2. *Gijsbert Kuysten,* volgt IV.
3. (wellicht) *Jacomina Kuysten,* tr. *Gerard Aartsen van Zutphen.*
N.B. „Voorname Huizen" deel 1 pag. 286 noemt de vrouw van Gerard Aartsen van Zutphen: *Jacomina Hen d r* iksd *r. Kuysten,* terwijl zij in deel 11 pag. 79 een dochter genoemd wordt van *Gijsbert Kuysten* en *Susanna van Casteren,* hierna te noemen.

IV. *Gijsbert Kuysten,* wijnkooper te den Bosch, † 18 Augustus 1699, tr. *Susanna van Casteren,* † 31 Juli 1604, doahter van *Jacob van Casteren* en *Wendelmoet Jacobsdr. Spijkers.*
Uit dit huwelijk :
1. *Gerard Kuysten,* koopman te Amsterdam, tr. *Geertruy Pietersdr. Kan.*
2. *Hendrik Kuysten,* volgt V.
3. *Mechelina Kuysten,* geb. 1698, werd Protestant, ongehuwd † Dordrecht omstreeks Juni 1663.
4. *Jacomina Kuysten,* tr. (als weduwe van *Gerard Aartsen van Zutphen?,* zie hierboven onder III bis 3) *Wilhelm van den Hoevel,* wonende te

Keulen, zoon van ***Hubert van den Hoevel*** en ***Alida van Rijswijck.***

6. *Geertrui Kuysten*, ***tr. Mr. Daniel van Hamel,*** werd Protestant, Schepen en President-Burgemeester van den Bosch, zoon van ***Hans van Hamel*** en *Dirkje Westpheringius van Empel.*

V. ***Hendrik Kuysten, werd*** Protestant, Raad en President-Schepen van den Bosch 1629, tr. 1° Alida ***van den Bergh Goossendr.***, tr. 2° ***Johanna Simey***, van Amsterdam.

Uit het eerst.0 huwelijk:

1. ***Gijsbert Kuysten,*** volgt VI.
2. ***Jacob Kuysten***
3. ***Gerrit Kuysten***
4. ***Alicla Kuysten***

} niet vermeld in „Voorname Huizen."

tr. N. N de ***Hulter*** [1])

Uit het tweede huwelijk:

6. ***Susanna Kuysten, † 13*** April 1664, tr. ***Govert van Casteren,*** President-Schepen van den Bosch, † 24 September 1671, zoon van ***Jacob van Casteren*** en ***Helena van Noort.***

VI. ***Gijsbert Kuysten,*** President-Schepen van den Bosch, Kapitein der Schutterij van den Handboog. Hij koopt 19 April 1668 eenige huizen, tr. 1° ***Albertina van Cockengen,*** tr. 2° Amsterdam 6 Augustus 1642 ***Judith van Buren,*** geb. 1621, leeft nog in September 1670 als weduwe van haar tweeden man, eerder weduwe van ***Johannes Spiers***, dochter van ***Reynier Reynierss. van Buren en Mary Gerritsdr. Bril.***

Uit het eerste huwelijk:

1. } twee jong † kinderen, niet vermeld in „Voor-
2. } nam0 Huizen".

Uit het tweede huwelijk:

3. ***Maria Alida Kuysten, † 4*** Juli 1712, tr. ***Johan van*** den ***Bergh,*** gedoopt (Prot.) den Bosch 4 Januari 1637, Schepen, Rentmeester van het Pandhuis en van het Groot Ziekengasthuis, verdronken in de Dieze 9 November 1682, zoon van ***Johan van den Bergh*** en ***Judith van Bernagien.***
4. ***Gerard Kuysten,*** volgt VII.
6. ***Hendrik Kuysten,*** Kapitein in het Regiment Friezen, † den Bosch 14 November 1674, tr. Gorredijk Februari 1674 ***Timminck*** (of ***Tjemck) van Aysma,*** dochter van ***Horatius*** (of ***Hothje) van Aysma*** en ***Anna Mellesdr. Broersema.***
6. ***Johanna Elisabeth Kuysten,*** † 1686, tr. ***Gerard Piper***, Kolonel van een regiment te paard, Dijkgraaf van Isendoorn, † Nijmegen 16 Maart 1698, zoon van Coenraad *Piper* en ***Catharina Lucretia de Haene.*** Hij hert. Mei 1688 ***Margaretha Repelaer.***

N.B. In de genealogie *Piper* in het Stam- en Wapenboek van Vorsterman Oyen wordt zij ***Margaretha Kuysten*** genoemd.

VII. Mr. ***Geraerd Kuysten***, geb. den Bosch 28 October 1647, advocaat te Amsterdam op de Keizersgracht 1670, Resident van de Staten Generaal bij de Hanzesteden Lubeck, Bremen en Hamburg, residerende te Hamburg 1676, † Hamburg 19 (of 23) October

[1]) **Zie N. L. LII, 62, 223. De heer Hoffmañ vindt hier een antwoord** op zijn vraag **naar de voorouders van** *Alida Kuysten.* — ***Red.***

1708, begr. Amsterdam (N.K.) 14 December 1708, tr. 24 September 1670 ***Alida de Waert,*** ged. Amsterdam (N. K.) 26 Februari 1662, † 3 November 1710, dochter van ***Adriaen de Waert*** en ***Maria Pancras.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Gijsbert Kuysten,*** geb. 20 Juli 1672, ongehuwd † 11 Januari 1702.
2. ***Maria Kuysten,*** ged. Amsterdam (N.K.) 31 October 1673, begr. Amsterdam (N. K.) 31 October 1766, tr. Amsterdam 8 Maart 1711 ***Leonard van Hoesen,*** geb. Dordrecht 19 April 1678, voornaam koopman te Amsterdam op Rusland en West-Indië, Schepen van Amsterdam 1719, Regent van het Burgerweeshuis 1713, Commissaris der Posterijen 1716, Directeur van den Moscovitischen Hand01 1717, † Amsterdam 22 Februari 1746, zoon van ***Wilhelm van Hoesen*** en ***Anna van Orten.***

Uit dit huwelijk stamt het geslacht ***van Hoesen*** en ***Kuysten van Hoesen.***

3. ***Judith Kuysten,*** ongehuwd † 9 October 1726.
4. ***Adriaen Kuysten,*** ongehuwd † 22 Maart 1732.
6. ***Aletta Kuysten,*** geb. Hamburg 18 September 1677, † 4 Januari 1737.

IIIter. ***Frans Kuysten,*** vermeld 31 Januari 1644, tr. *Ulanda van Vechel*, dochter van ***Dirck Goyaarts van Vechel*** en ***Mechteld van Aerle.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Nicolaas Kuysten,*** dien ik hieronder afzonderlijk zal bespreken.
2. ***Arnd Kuysten,*** volgt IV.
3. ***Mechteld Kuysten,*** met haren echtgenoot ***Henrick Robbertszn.*** vermeld 17 Juli 1693.
4. ***Margaretha Kuysten,*** tr. ***Herman Colen*** genaamd de ***Helt,*** vermeld 16 December 1674.
6. ***Dirckje Kuysten,*** tr. ***Willem Ghijsselen.***
6. ***Anna Kuysten,*** geestelijke, † 1682.
7. ***Hendricus Kuysten,*** Schepen van den Bosch 1669.
8. ***Josina Kuysten,*** tr. ***Gerard Richel.***

} niet vermeld in „Voorname Huizen".

IV. ***Arnd Kuysten,*** Klerk ter Secretarie van den Bosch, Luitenant van de Schutterij 1612, tr. ***Jenneken Jansdr. Meusse.***

Uit dit huwelijk:

1. Mr. ***Peter Kuysten,*** Priester.
2. *Nicolaus Kuysten,* vermeld 13 Augustus 1614, tr. ***Elisabeth Pijnappel,*** dochter van ***Jan Pijnappel*** en ***Johanna van Vlierden.***
3. ***Dirck Kuysten*** (volgens het M. S. van den Heer B. v. T. P. gehuwd met ***boete Potteau).***
4. ***Jan Kuysten,*** volgt V.
6. ***François Kuysten,*** volgt Vbis.
6. ***Vlanda Kuysten***, tr. ***Theodorus van Berckel Rutgersz.***

V. ***Jan Kuysten, tr. Elisabeth van Turnhout,*** dochter van ***Jan van Turnhout*** en ***Joostken van den Velde.*** Zij wordt als weduwe vermeld 18 Mei 1623 en 22 Februari 1664.

Uit dit huwelijk:

1. ***Johan Kuysten,*** Kanunnik van Tongerloo.
2. ***Huybert Kuysten,*** volgt VI.

VI. ***Huybert Kuysten***, tr. ***Maria Splinter van Voorn.***

Uit dit huwelijk:
1. *Isabella Kuysten*, ongehuwd †.
2. ***Johan Kuysten,*** volgt VII.

VII. ***Johan Kuysten,*** koopman te den Bosch, † 13 September 1717, tr. ***Michaeletta van den Ancker,*** † November 1'717, dochter van Gerard ***Michielszn. van den Ancker en Jenneken 't Zaers.***

Uit dit huwelijk:
1. ***Isabella Kuysten,*** geestelijke.
2. ***Angelica Kuysten,*** tr. 21 Januari 1720 ***Christiaan van Rijsingen***, geb. 12 October 1691, ***zoon van Henricus van Rijsingen en Dymphna*** (of *Digna*) ***Vuchts Jansdr.***
3. ***Maria Kuysten,*** ongehuwd † 19 Mei 1719.
4. ***Huybert Kuysten***, ongehuwd † 1716.

Vbis. ***François Kuysten,*** † kort voor 29 Maart 1666, op welken datum de inventaris zijner nagelaten goederen wordt opgemaakt, tr. ***Digna van Casteren,*** † vóór haren echtgenoot, dochter van den lakenkooper *Herman Jacobsz. van Casteren en Josyna Wels.*

Uit dit huwelijk:
1. Mr. ***Arnoldus Kuysten,*** Pastoor te Amsterdam, vermeld 29 Maart 1666.
2. ***Johanna Kuysten,*** vermeld 29 Maart 1666.
3. Mr. ***Hermanus Kuysten***, Priester, † vóór 29 Maart 1666.
4. *Wilhelmina Kuysten*, † vóór 29 Maart 1666.
6. ***Josina Kuysten,*** tr. ***Jacob van*** den ***Bichelaer,*** Notaris en Procureur te den Bosch.

Thans rest mij nog iets te zeggen over den onder IIIter 1 genoemden *Nicolaas Kuysten.* De M.S.-genealogie van den Heer B. v. T. Prins vermeldt omtrent hem :

Nicolaas Kuysten, tr. ***Jenneke van Bestel,*** dochter van ***Jan Hendriksz. van Gestel,*** Secretaris van den Bosch.

Uit dit huwelijk:
1. ***Nicolaas Kuysten,*** ongehuwd † omstreeks 1666.
2. ***Cornelis Kuysten.***
3. ***François Kuysten,*** tr. ***N. N.*** de *Wijdt Jansdr.*
4. *Otken* ***Kuysten.***
6. ***Zoeta Kuysten.***
6. ***Catharina Kuysten,*** ongehuwd † 2 Januari 1666.
7. ***Margaretha Kuysten,*** tr. ***Peter Sonnemans.***

Opmerkelijk is echter, dat het handschrift-van der Pijpen als zoon van ***Frans Kuysten*** (IIIter) en *Ulanda van Vechel* vermeldt :

Nicolaas Kuysten, tr. ***Elisabeth van der Marck.*** De naam van deze **laatste is zonder twijfel een schrijffout, daar in genoemd handschrift de vrouw van hun zoon** *Jan* ook ***Elisabeth van der Marck*** **genoemd wordt.**

Ik heb dan echter nog niet de plaats kunnen aanwijzen, die ingenomen moet worden door den *Nicolaes Kuysten*, **dien het handschrift van den Heer** B. v. T. **Prins laat huwen** met ***Hester van der Meer*** (zie in den aanvang van dit artikel).

Nu noemt „Voorname Huizen" deel 11 pag. 186 een ***Nicolaas Henri cksz. Kuysten,*** **gehuwd met** ***Hadewich*** **van der** ***Meer,*** **dochter van** *Dirck van der Meer* **en** ***Johanna van Oss. Zij*** **wordt vermeld 27 April 1666 en 30** Mei 1673. Niet onmogelijk zijn dit de ouders van ***Jan Kuysten,*** die huwde met ***Elisabeth van der Merct,***

terwijl Nicolaas een zoon zou kunnen zijn van ***Henrick Kuysten*** **en** ***Qeertruyda Collaert,*** hierboven genoemd onder **IIIbis.**

Volledigheidshalve laat ik thans nog volgen wat het handschrift van den Heer B. v. T. Prins vermeldt omtrent de nakomelingen van *Nicolaas Kuysten* **en** *Hester van der Meer,* met aanvullingen uit een in de Provinciale Bibliotheek te Middelburg berustende M.S.-genealogie-van der **Merct.**

A. Nicolaas ***Kuysten,*** **tr.** ***Hester van der*** Meer.

Uit dit huwelijk:
1. ***Dirkje Kuysten,*** **tr.** ***Dirk Verhoeven*** **of** ***van der Hoeven.***
2. ***Jan Kuysten, volgt*** B.
3; ***Anneke Kuysten,*** tr. ***Willem Verhoutert.***
4. ***Sara. Kuysten,*** tr. ***Nicolaas van Helmont.***

B. ***Jan Kuysten,*** tr. ***Elisabeth van der Marck (van der Merct).***

Uit dit **huwelijk:**
1. ***Nicolaas Kuysten.***
2. ***Jan Kuysten.***
3. ***Sara Kuysten.***
4. ***Hermanus Kuysten,*** tr. ***Catharina Kool.***
6. ***Hendrik Kuysten.***
6. ***Elisabeth Kuysten***, tr. ***Henrick Kemp.***
7. ***Hester Kuysten,*** tr. ***Hendrik Gravia.***
8. ***Pieter Kuysten***, volgt C.
9. ***Maria Kuysten,*** tr. 1° ***Justinus van der Meer,*** **tr.** 2° ***Jan de*** la ***Fontaine,*** zoon van ***Philippe de la Fontaine Wicart*** en ***Marie Flamen*** en weduwnaar met 8 zonen **van** *Cornelia de Bie.*

C. Pieter Kuysten, **tr.** Cornelia ***Emptinck.***

Uit dit huwelijk:
1. ***Elisabeth Kuysten,*** tr. *Guilhelmus (van) Swedenrijck.*
2. Mr. ***Pieter Kuysten***, Advocaat voor den Hove van Holland, ongehuwd overleden.

Tenslotte vermeld ik nog eenige personen van den naam ***Kuysten,*** **die ik tegenkwam in „Voorname Huizen", doch die ik niet weet aan te sluiten aan bovenstaande genealogie :**

Yewan Kuyst Martijnsz., als Schepen van den Bosch vermeld 6 Augustus 1492 en 3 Januari 1497.

Mathijs Henrickszn. *Kuysten,* verkoopt in 1664 de helft van zijn huis **aan zijn zuster** *Margriet.*

Henrick Matheuszn. Kuyst, vermeld 6 October 1689.

Henrick Kuyst Henrickszn., tr. ***Aleid Jansdr. van Dommelen,*** die als weduwe vermeld wordt 16 September 1631 en in 1633.

Elisabeth Henricksdr. Kuysten, tr. ***Michiel Henrickszn. Geeft. Zij*** hebben een zoon ***Adolph Creeft*** en een doohter ***Angela Creeft***, gehuwd met den Bosschen Schepen Mr. ***Jacob van Balen.***

Catharina Kuysten, dochter van ***Jan Jansz. Kuysten,*** wordt 29 Januari 1628 vermeld als **weduwe van** ***Joost van Alphen.***

De hoeve Cruisbrouck en de familie Thuyning te Naaldwijk,

(XLIX, 96 B; 128);

door A. van der Marel.

In de onmiddellijke nabijheid van Naaldwijk, *aan* de Oostzijde van het dorp, ligt op den hoek van den Midden: en Langen Broekweg een groote, oude boerenhofstede.

De toegang tot het erf wordt verleend door een imposant ijzeren hek waarvan de geweldige gemetselde palen, gekroond met zandsteenen beeldhouwwerk, zeer bezienswaardig zijn: Onder dit beeldhouwwerk bevinden zich wapenschilden, op den linkerpaal een mannelijk wapen, op den rechter een vrouwelijk, een zoogenaamd alliantiewapen dus. Het mannelijk schild vertoont ons een gouden, klimmenden leeuw op een blauw veld, het vrouwelijk een gouden stappend hert eveneens op een blauw veld. Onder, de wapenschilden leest men den naam der hofstede, n.l. *Cruis Brouck*. Het 'geheel is kennelijk een fraai stuk 17e eeuwsoh werk in barokstijl. Het vorig jaar is deze poort mét toebehooren (steenen muurtjes en vuurmonden) wegens de verbreeding van den Middelbroekweg verplaatst naar den Kruisweg. Deze verplaatsing is onder deskundige leiding tot stand gekomen en het fraaie hek, dat een der bezienswaardigheden van Naaldwijk vormt, staat er nu weer zoo stevig bij, dat het de eeuwen zal- kunnen trotseeren zooals voorheen.

Intusschen heeft reeds menige voorbijganger en vele Naaldwijkers mèt hem gedacht;-wat beteekent dat grootsche hek met familiewapens toch daar bij die eenvoudige hoeve. De geschiedschrijvers van Naaldwijk spreken niet over *Cruisbrouck*[1]) en toch moest men wel aannemen, dat op deze plaats in_ vroegere eeuwen een aanzienlijk geslacht gewoond heeft. Deze gedachte liet mij niet los en daarom heb ik niet gerust -voor ik het geheim dezer poort ontsluierd had. Ik ben daarbij gelukkiger geweest dan. wijlen de Naaldwijksche burgemeester Noorduyn die, naar de tegenwoordige 'eigenaar en bewoner van Cruisbrouck mij mededeelde, ook naarstig naar de oplossing van dit probleem gezocht heeft, echter zonder resultaat.

In het oude caertboeck van Naaldwijk, een prachtig stuk werk uit het begin der 17e eeuw, dat zich bevindt in het archief der gemeente Naaldwijk, staat als eigenaar der hofstede Cruisbrouck vermeld : ***Johan Tuningh*** (elders ook ***Tuyningh*** of *Tuyning* geschreven) in die Haghe. In het Armorial Général van Rietstap wordt als wapen van de familie ***Tuyningh*** uit Brabant vermeld :

„De sable au lion d'or, armé et lampassé d'argent". Wijl op het mannelijk schild op den linkerpaal inderdaad een gouden leeuw te zien is — zij het dan ook op een blauw veld (vermoedelijk een vrijmoedigheid van een Naaldwijkschen schilder) — werd dus dit wapen van den man reeds met vrij groote zekerheid geïdentificeerd.

[1]) Nader blijkt mij dat H. v. d. Berg Cruisbrouok terloops vermeldt in den 2den druk van zijn Korte beschrijving van de gemeente Naaldwijk, blz. 51 en aldaar het vermoeden uitspreekt, dat het vroeger een buiten is geweest. „Althans op aiide van de woning ontdekt men nog de fondamenten van een gebouw en op oude kaarten van Delfland vindt men ook den naam Cruisbrouak, iets, 't welk men van een gewone boerenwoning niet zoo gereedelijk vindt".

De hoeve Cruisbrouck is later overgegaan van Mr. ***Johan Tuyning*** [2]), die secretaris was van Prins Frederik Hendrik, op zijn zoon Mr. ***Geraert Thuyning,*** advocaat van den Hove van Holland en raet-ordinaris in den rade en leenhove van Brabant. Zijn moeder *was* blijkens haar ondertrouwacte van 30-1-1611 (gemeente-archief Den Haag) ***Catharina Brants,*** jonge dochter van Delft. Deze ondertrouwde 12/10 1636 als weduwe van *Joan Tuningh*, raedt-secretaris van zijne Princelijke Excellentie met d'Heer en Mr. ***Symon van Beaumont***, raedtpensionaris van Rotterdam, weduwnaar.

Mr. ***Johan Ihuyningh*** is gestorven in het jaar 1626 [3]). (Hiermede wordt dus indireot bewezen dat het voornoemde ongedateerde caertboeck dagteekent van vóór 1626) [4]). Ik heb nu aanvankelijk gezocht naar het wapen van ***Catharina Brants,*** doch haar wapen was niet het stappende gouden hert, dat op den rechterpaal van de -poort van Cruisbrouck te zien is. Ik vermoedde daarom, dat dit wapen toebehoorde aan haar schoondochter,& de vrouw van Mr. Geraert Thuyning bovengenoemd. Blijkens een der Haagsche trouwboeken *was* op 2/10 1646 in de Kloosterkerk in het huwelijk getreden Mr. ***Geraert Thuyningh,*** advocaat van den Hove van Holland, met Jouffr. ***Pieternellá van der Mijll.***

Het was dus nu zaak voor mij te weten te komen, welk wapen deze familie. vun der *Mijll* gevoerd had. Om dit na te vorschen schoot Rietstaps „Armorial Général" tekort, doch ons correspondeerend lid de Heer R. T. Musohart te Arnhem noemde mij op mijn schriftelijk verzoek in dit maandblad eenige families, die een stappend hert in hun wapen gevoerd hadden en daarbij *was* tot mijn verrassing het geslacht ***van der Mijll.*** De kleuren van het wapenwaren hem niet bekend. Zooals reeds boven vermeld werd, is het hert op het hek van Cruisbrouck van goud en het veld blauw. Hierop is echter weinig staat te maken, omdat de dorpssohilders, die uiteraard weinig begrip hadden van heral-

[2]) *Johan Tuning* was van 1613-1625 stadhouder van de Naaldwijksohe leenen. (Vgl blz. 124 van „het Huis Honselaarsdijk" door Th. Morren).

[3]) Vgl. „Een sohipperszoon aan het Hef van den Prins" door Mr. J. E. van Someren Brand in de Ned. Leeuw van 1900 (XVIII). Hij stierf blijkens dit artikel aan de pest en werd in zijn functie opgevolgd door Constantijn Huygens, die in de laatste 3 oopletten van „Scheepspraet" Jan *Tuning* herdaoht. Deze 3 oopletten zijn in de meeste uitgaven van Huygens' werken weggelaten, doch komen voor in de uitgave van Dr. J. A. Worp (Groningen bij J. B. Wolters). In. dit artikel komen nog eenige gegevens voor betreffende het geslacht *Tuyningh.* Catharina *Brants* 'komt -daarin voor als *Catharina Brand.* Voorts leest men hierin eenige bijzonderheden over Jan's broeder Professor *Gerardus Tuningius*, geb. te Leiden 1566 en overleden te Brussel in 1610. Hij was hoogleeraar in de reohten aan de Hoogeschool te Leiden. Voor verdere bijzonderheden moge ik verwijzen naar het Nieuw Nederlandsoh biogrephisoh woordenboek dl. III.

[4]) In het Caertboeok staat onder nr. 33 van het 6e quartier, dat is aan den Mariëndijk:

„Jan Dirrioxse Vercroft gebruijokt hier Oostwaerts aentvoorgaende acht margen van de erfgenamen *van Barnevelt* inden *Hage*, streckende van den Merriëndijck tot in de voorsz. Gantel. 8-0-0". Klaarblijkelijk is hier sprake van den in 1619 onthoofden landsadvocaat Johan van Oldenbarneveld, wiens bezitting „Endeldijk" immers aan den Mariëndijk gelegen was. Uit de toevoeging „erfgenamen" valt dus af te leiden. dat het caertboeck dateert van nà 1619. zoodat het dus vervaardigd moet zijn tusschen de jaren 1619 en 1625. H. van den Berg vermeldt eohter op blz. 68 van den 2den druk ven zijn Korte Beschrijving van de Gemeente Naaldwijk, dat de weduwe van Oldenbarneveld Endeldijk in i624 verkocht om een gedeelte van den uitkoop der verbeurd verklaarde goederen van den Advocaat te bestrijden. Op grond hiervan is het bovenvermelde tijdvak 1619—1625 nader te stellen op 1619—1624.

diek, zich niet altijd trouw hielden aan de vastgestelde kleuren.

Intusschen blijkt uit het bovenstaande voldoende dat de wapens op het hek van Cruisbrouck toebehoord hebben aan Mr. *Geraert Thuyningh* en diens vrouw ***Pieternella van der Mijll.***

Na den dood van Mr. Geraert Thuyningh werd de hofstede op 17-3-1696 met 41 morgen land, „gelegen op den hoeck van Cruyswech alhier" (ik citeer een der transportregisters van Naaldwijk, berustend op het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage) „wey- en teelland verkocht aan Zijne Kon. Majesteit van Groot Brittanje in wiens naam optreedt rentmeester *François Ravens".* Deze is bekend als rentmeester van den Koning-Stadhouder Willem III en wordt o.m. genoemd in Morrens boek „Het huis Honselaarsdijk". De koopsom bedroeg f 20.000.—. Blijkens hetzelfde transportregister compareerde in 1694 voor schout en schepenen van Naaldwijk ***Simon*** *Tuyningh* mede voor zijn broeder *Geraert* en bovendien als procuratiehouder voor zijn zuster Vrouwe *Catharina* ***Tuyning,*** weduwe van wijlen den heer Mr. *Daniel* ***de*** *Bordes*, in leven advocaat voor den Hove van Holland te Amsterdam, met wien zij 28/12 1670 in het huwelijk getreden was. Voorts compareerden ***Elisabeth*** en *Petronella Tuyningh*, *Agneta* en *Alida Tuyningh*, allen kinderen en erfgenamen van den heer ***Gerard Tuyningh.***

De hofstede Cruisbrouck, welke in de bovengeciteerde transportacte Cruyswech genoemd wordt, is tot het jaar 1818 in het bezit gebleven der Oranjes, hetgeen mij behalve uit een mondelinge mededeeling van den tegen woordigen bewoner en eigenaar, den heer P. Vijverberg, mede gebleken is uit de rekeningen van het Kerkarchief van de Ned. Hervormde gemeente te Naaldwijk, o.m. uit het jaar 1783 waar staat: Ontfangon van Zijne Doorlugtige Hoogheid de Heeren Prince van Oranje en Nassau (dus de stadhouder Willem V) op de woning aan den Kruisweg, verscheenen 1 October 1783: f -7-6.

De grootvader van bovengenoemden heer P. C. Vijverberg, de heer Leendert Vijverberg, heeft de boerderij met 46 morgen land in 1818 gekocht voor f 33.300.— van den rentmeester Van der Trappen, die optrad namens Koning Willem 1. Eenige jaren later, toen de woning uit de huur kwam, is de heer L. Vijverberg op Cruisbronck komen wonen en is de oude boerenbehüizing vervangen door de tegenwoordige hoeve, welke dus ongeveer een eeuw oud is. Of de familie *Thuyning* „Cruisbrouck" zelf bewoond heeft, is, mij niet bekend. Ik vermoed dat het haar zomerverblijf was. Ook bezat de familie een graf op het Hooge Koor in de kerk van Naaldwijk, hetgeen blijkt uit een „Reekeningh van het overboecken gedaen den 3 April 1703" (Vgl. mijn artikel in het Kringorgaan van 1 Maart 1934, Nr. 5 van den 6den jaargang).

Uit het oude Caertboeck van Naaldwijk blijkt. nog, dat de secretaris van den Stadhouder Mr. ***Johan Thuyning*** ook land bezat aan den Vlietwech, dat tot voor kort behoorde bij de hoeve Cruisbrouck.

In het Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek dl III vind ik omtrent ***Jan Tuning*** het volgende vermeld :

Jan Tuning, geb. te Leiden, eoon ***van-Jacob T.,*** werd 18 Dec. 1693 te Leiden ingeschreven als' stud. litt. Hij was ook licentiaat in de rechten en in 1608 secretaris van- Frederik Hendrik gelijk blijkt uit zijn (niet volledige) vertaling van Stevin's Wisconstighe Gedachtenissen (1605—1608) als Mémoires mathématiques (Leyde 1608). In 1610 liet hij te Brussel een grafschrift in de St. Catharinakerk plaatsen ter eere van zijn daar overleden broeder ***Gerard.*** Zie: Foppens, Bibliotheca Belgia 1, 361; van der Haeghen, Bibliotheca Belgica S. I, T. XXIII (1880— 1890); i. v. Stevin; Bierens de Haan, Bouwstoffen XXV (1884) 18—19.

Voor belangstellenden in. de familie *Thuyning* zij in de eerste plaats verwezen gaar het artikel van wijlen Mr. J. C, van Someren Brand, vermeld in noot 3.

Ten slotte vermeld ik, dat in de. Haagsche trouwboeken nog deze huwelijken genoteerd zijn:

1-1-1704 *Jacob Tuningh*, Lieutenant der Guardes, met *Geertruyt v . Wouw.*

31-1-1736 Mr. *Hendrik Tuning* met *Margarethe Hooreman* [5]).

Ook in de Haagsche notariëele protocollen der 17e eeuw komt de naam *Thuyning* meermalen voor.

Van eenig later verband dezer patricische familie met. Naaldwijk is mij niet gebleken.

Aanvullingen op „De Vroedschap van Zierikzee" door P. D. de. Vos, ontleend aan de fichescollectie van- het Landsarchief-'te- Batavia,

door Mr. P. C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS.

Bl. 125/6. *Roeland Cau* werd 18 Juni 1732 onderkoopman en secr. van Colombo; naar Batavia -verlost en op de generale Secretarie geplaatst 2 Dec. 1736; koopman 16 Mei 1736; provisioneel 2e secretaris der Ind. Regeering 22 Juni 1736; daarin bevestigd 30 April 1737; 1e secretaris a. v. 16 Juli 1737; kap. van de kasteelspennisten 13 Juni 1738; ondertr. Batavia 17 Aug. 1737 ten huize van vrouwe *Anthonia Adriana Lengele* wed. Gouv. Gen. Mr. ***Dirk van Cloon*** en × Batavia 1 Sept. 1737 *J. G. Maire* (getuigen bij den ondertrouw ***Pieter*** *Rochus Pasques de Chavonnes*, extra ordin. raad van N. 1. en Mej. *Johanna Sonmans* hv. Ds. ***Dirk Johan. Dan der Tijd).*** Hij werd 1 **Nov.** 1739 op het Holl. kerkhof te Batavia begr.; aan de Zuidzijde dier kerk werd zijn wapenbqrd opgehangen. Zijn testament, dat besloten was en doör beiden te Batávia op.27 Oct. 1739 was opgemaakt, 'werd dien dag dööor nöt. Johan Van Vis-vliet te Batavia gesuperscribeerd. Hij. woonde toen op Jacatra en overl. aldaar. Denzelfden dag werd het testament geopend. Er blijkt uif dat hij in 1723 voor de kamer Middelburg. met 'het schip „De Magdalena" naar Indië was gevaren en dat het grootste deel van hunne effecten onder berusting was van de heeren Mr. Adriaan van Groenendijk, burgemeester en raad, Mr. Melchior Sebastinan van Kerkhoven, secretaris van Weesmeesteren en Cornelis Arkenbout,. schepen en raad te Gouda en bij zijne zusters en broeder ***Constantin*** *Maria*, *Aemilia Louisa* ***en*** *Johan Hendrik Cau.*

Bl. 133. Mr. ***Jacob*** *Cau* '(onderaan sub h), onderkoopman, werd 11 Feb. 1656 in den Raad van Justitie te Bataviabepoemd ; werd 26 Juli 1666, cornet cav. ; kreeg 29 Aug. 1656 f 50.— 's maands en werd 30 Oct. 1656 ritm. over 's Compagnie's dienaren ; 19 Aug. 1660 2e

[5]) Van Someren Brand noemt haar *Margaretha Koremans.*

commissaris van Makassar ; geretourneerd en bracht tijding van de gesloten vrede aldaar 31 Jan 1661 ; gouverneur van Tayouan (Formosa) bij refus van den heer Van der Laan 27 Juni 1661; vicepres. Raad van Justitie f 150.— 's m.; keerde 4 Feb. 1662 vruchteloos van de Tayouansche expeditie terug; werd aommissaris naar Makassar 20 Nov. 1663; commandeur naar de Westkust van Sumatra met 300 soldaten en 4 schepen, 1 Aug. 1664 ; werd 2e persoon te Banda 3 Nov. 1666 ; refuseert deze betrekklng 6 Nov. d. a. v.; licentie naar het vaderland 17 Nov. 1666; commandeur van de retourvloot 22 Jan. 1666; f 100.— per maand toegelegd 28 Jan. 1666.

Twee kinderen van hem en ***Anna Mechtelt*** van ***Coeverden*** werden in de Holl. kerk te Batavia gedoopt:

1. ***Jacob Cau***, ged. 16 Feb. 1660, gett. Sr. ***Johan Wcsenhagen;*** Sr. ***Thomas de Liefde;*** Juffr. ***Clara Keslerus,*** Juffr. ***Millandt,*** de Hv. van Sr. ***Joannes Hartman***, dispencier.

2. ***Adriana Cau,*** ged. ***22 Nov. 1663,*** gett. de heer ***Adriaan van der Meyden,*** Do. ***Hermanus Bushoff,*** Juffr. ***Sara de Solemne,*** huisvr. van de Ed. Heer Directeur en Juffr. ***Bremers.***

Bl. 181. ***Jan Boeye,*** bovenaan sub 3. Hij test. Batavia 26 Juni 1661 voor not. Anthony Huysman, was gehuwd met ***Catharina Vinck***, van Bali, en verklaarde geen as- en descendenten in leven te hebben.

Bl. 293. ***Jan van Couwenburg,*** van Zierikzee, onderkoopman O.I. comp., oud 26 jaar, j.m., ondertr. Batavia 16 Aug. en X aldaar 19 Sept. 1669 Maria ***Schemonts,*** geb. op Formosa, j.dr., oud 24 jaar; hij was fiscaal te Makassar toen hij 8 Jan. 1676 koopman werd;

Maria van Couwenburg, van Zierikzee, j.dr., oud 18 jaar, X Batavia 19 Sept. 1669 ***Marcus Hartman.*** Uit dit huwelijk :

1. ***Catharina Hartmans;***

2. Helena Hartmans, deze schijnt tusschen 1679 en 1684 te zijn overl.

Maria van C. vd. hertr. ***Adriaan van Heussen (Huyssen),*** met wien zij 10 Aug. 1679 te Batavia voor not. J. Bolswart test. Hij was toen onder-stuurman ; op 17 April 1684 passeert zij voor not. F. Michault te Batavia een codicil. Hij is dan opperstuurman. Zij overl. kort na dezen dag.

Bl. 321. Voor ***Willem Oem van Wijngaerden*** zie Mdbl. Ned. Leeuw XLVI kol. 219.

Bl. 384. ***Apollonia Berck***, huisvr. ***Bartholomeus de Cocq (Cock)***, komt 20 Juni 1696 te Batavia voor, wanneer zij een obligatie aangaat voor not. D. Reguleth. Hun dr. ***Anna de Cocq***, komt ook voor als ***Kok, Kock*** en ***Cock. Zij X Loth Samuels Verbeek***, burger en woonde als wed. ***Verbeek*** in 1736 op de Jonkersgracht te Batavia, waar zij † 3 Feb. 1742.

Bl. 492. F sub c. Op 16 Mei 1678 werd te Batavia een kind gedoopt van ***Catharina de Clerk*** en ***Matthijs Coeymans.***

Bl. 634. ***Job, Plevier,*** onderkoopman, werd secunde van Palembang 1 Aug. 1740 en koopman en res. van Djambi 11 Oct. 1746.

(Slot volgt.)

KORTE MEDEDEELINGEN.

Eenige aanteekeningen uit de trouwboeken van Katwijk.

Bij het bestudeeren van oude kerkboeken voor een genealogisch onderzoek naar een bepaalde familie komt het vanzelfsprekend dikwijls voor, dat men de namen van andere bekende families aantreft. Van het meerendeel dier families mag als bekend worden verondersteld, dat zij in die bepaalde plaats hebben geleefd en zal elk genealogisch onderzoek naar die families dus vanzelf naar die plaats leiden. Maar men treft ook familienamen aan, die men ter plaatse niet zoo gemakkelijk zou verwachten en mededeeling daarvan in ons tijdschrift kan misschien zijn nut hebben voor anderen.

Bij mijne bestudeering van de Trouwboeken van Katwijk verwachtte ik natuurlijk de namen van de verschillende geslachten die Heer van Katwijk waren, te zullen aantreffen, zooals de Liere's en de Wassenaer's, maar ik noteerde ook eenige andere families, die ik hieronder doe volgen :

1670 17 December alhier getrout met attestatie van Leyden Jacobus Rover met ***Catharina Stalpaert.***

1672 21 Maart met attestatie Deil/'s-Gravenhage alhier getroud ***Willem van Tuil van Bulkenstein,*** here van Bulkenstein residerende tot Deil in de Tielerwaard met Juffrouw ***Jacoba van Reigersberg tot Kouwercerc?***

1684 23 April attestatie na Rijswijk ***Simon Jacobsz. Klant j.*** m. en ***Dirkje Pietersdr. van Rijnsoever.***

1687 26 Januari D. ***Herbertus van der Meij***, P' op de Grote Linten en Heer Oude Lands Ambagt, j.m. van Gouda met ***Kornelia de Jong j.*** d.

16 Maart attestatie na de Linden.

1687 27 October alhier getroud ***Pieter Dircksz Buitendijk***, j.m. van Valkenborgh met ***Maertje Jacobsdr. Klant,*** j.d.

1706 16 November attestatie na den Haag ***Jan Scheerken,*** j.m. uit het land van Gulik, wonende alhier met ***Cornelia van Beefting,*** j.d. van Amersfoort wonende in den Haag.

1792 12 Juli alhier aangeteekend ***Carel Hendrik Lodewijk*** baron ***von Harlina von Geispertsheim?*** Luit. Colonel van de cavallerie ten dienste deser landen, jonge man in 's Hage, en Maria ***Wesselina Clifford Cocq***, jonge d. in 's Hage en den 29 Juli met betoog uit 's Hage alhier na den godsdienst getrout.

(Trouwboeken van Katwijk aan den Rijn.)

1706 16 Februari ***Abraham Abrahamse Roëll***, j.m. van Katwijk aan Zee met ***Jannetje Teunniss Ham,*** j.d. wonende alhier.

1717 13 Maart **Zacharias van** ***den Bergh,*** weduwnaar van ***Josyna van Hoogenhuyren,*** met ***Elisnbeth Cornelisdr. Reus*** (Trouwboek van Katwijk aan Zee.)

C. K. v. B.

Pompe en Wijnants. (LII, 216 e.v.) De plaats van herkomst dezer beide families blijkt uit eene acte, voorkomende in het protocol van den Haarlemschen notaris Adr. Willems. Op 26 November 1688 zijn n.l. voor hem gepasseerd de huwelijksche voorwaarden tusschen ***Jan Wijnants*** jongman van Eindhoven, geassisteerd met zijn broeder ***Peter Wijnants*** en Sara ***Pompe Pietersdochter*** van Antwerpen, zoodat deze Haarlemsche

familie *Wijnants* inderdaad uit Eindhoven stamt, zooals de schrijver van het artikel reeds veronderstelde, doch dat de familie **Pompe** niet vandaar, maar van Antwerpen herkomstig zal zijn,

De in de laatste alinea van kolom 218 genoemde *Barbara Wijnants Jacobsdr.* huwde te Haarlem voor Schepenen op 6 Febr. 1633 met *Laurens Jacobsz. Reaal,* jongman van Amsterdam en wonende aldaar.

w. ti. v. R.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Aggama (van)-van Emingha. Kan iemand gegevens verschaffen over de nakomelingen van *Adolfus van Aggama,* in 1688 gehuwd met *Cathrina van Emingha?*

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Arentz-van Dorsten. Gevraagd worden de 4 uitgewerkte kwartieren van *Herman Arentz* senior en die van *Gesina (Gese) van Dorsten,* † 1736, gehuwd 14 Oct. 1674 (Zie ook Ned. Patr. jg. 12, blz. 236).

Door welwillende mededeeling van den Heer A. van der Mare1 is mij van hare kwartieren reeds het volgende bekend :

Ouders: *Jan Derickzon van Dorsten,* burgemr. van Neuenhaus (graafsch. Bentheim), † ald. 26 Nov. 1669, tr. ± 1640 Qese *van Dorsten.*

Grootouders: *Derk van Dorsten,* burgemr, van Neuenhaus, tr. *Hendrikje Lubbers,* van Groningen; .... *van Dorsten,* tr. *Gesken Hoetmaker.*

's-Gravenhage. F. DANIËLS.

Asbeck (van). Volgens Nederl. Patriciaat :

Mr. *Dominicus Namna van Hoytema,* geb. Zalt-Bommel 16 Sept. 1726, overl. Zalt-Bommel 24 Oct. 1796, trouwde ? 24 Oct. 1746 *Arriëtta Marie van Asbeck,* geb. ? 1 Sept. 1719, overl. ? 29 Juni 1780, wed. van N. N. *Teepel.*

Is de plaats van geboorte, huwelijk en overlijden van *Arriëtta Marie van Asbeck* op te geven?

Wie zijn hare ouders en grootouders en waar en wanneer zijn deze geboren (gedoopt), gehuwd en overleden ?

Maastricht. DE RONDE.

Balck (van). Welk wapen voerde *Maria van Balck,* geb. 1601, begr. 0. K. Amsterdam 31 Juli 1661, dochter van *Allert Jansz. van Balck* en *Maria Hezius,* van Eindhoven? Zij tr. 12 Oct. 1627 *Pieter Haack,* geb. 1600, begr. 0. K. Amsterdam 22 April 1671.

Amersfoort. A. CALKOEN.

Engels. Welk is het wapen van de familie *Engels,* waartoe behoorde *François Engels, ± 1670* griffier en pensionaris van 't Vrije van Sluis? Volgens familie-aanteekeningen had hij een broeder *Maximilinan,* op wiens grafsteen nog een ongeschonden wapen voorkomt op de plaats, waar de kapel der weeskinderen in de verbrande St. Janskerk te Sluis was.

's-Gravenhage. *N.* VAN OOSTEHZEE.

Kissing. Gezocht worden genealogie en event. wapen van deze, zoowel in Nederland als in Oost-Indië voorkomende, familie.

Een zich in mijn collectie bevindende en ten name van *Kissing* gestelde lakafdruk vertoont als wapenfignur een rechtopgeplaatsten drietand. Helmt. : een vlucht. Kleuren niet aangegeven. Is dit inderdaad het wapen *Kissing* ?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ N.

Klein-Kuysten van Hoesen. (LII, 128). *Nicolaas Martinus Klein,* geb. te *Suriname* den *11 Maart 1741, kapitein ter zee,* overl. te ? den 9 *Dec. 1780,* tr. te *Amsterdam 13 November 1764 Maria Catharina Kuysten* van *Hoesen,* geb. te *Heusden 6 Juni 1747.*

Johanna Carolina Klein, geb. te *Harderwijk 27 Nov. 1768,* tr. Harderwijk den ? Mr. *F. Ch. H. de Wolff van Westerrode.*

Maastricht. DE RONDE.

Marle (van)-Thurkow. Kan ook iemand plaats en datum van het huwelijk opgeven tusschen *Dirk van Marle,* geb. Kampen 28-2-1783, klerk, gestorven Assen 13-6-1863, zoon van *Barend* en van *Maria van Kuik,* en *Vrouwkje Thurkow,* geb. Assen 21-9-1791, gestorven aldaar 10-6-1864, dochter van *Christiaan Andreas* en van *Clusina Bolding*?

D. J. v. B.

Passavant. Welk wapen voerde *Hester Passavant,* geb. Juni 1606, begr. Walenkerk Leiden 24 Dec. 1669, dochter van *Pieter Passavant,* van Hondschoote, en van *Jacqueline Fache,* van Rijssel? Zij tr. Leiden na 24 Juli 1632 *Abraham Muyssart,* geb. 16 April 1606, begr. Walenkerk Leiden 8 Nov. 1676. Het bij Rietstap medegedeelde is bekend.

Amersfoort. A. CALKOEN.

Schutte. Een handschrift uit de eerste helft der vorige eeuw, kennelijk een afschrift van een ouder manuscript, vermeldt het volgende (hetgeen van elders bekend werd, is tusschen haken geplaatst):

1. *Jan Schutte* tr. *Magteld Hermansdr. vun Dulmen.*
Uit dit huwelijk:
1. *Swaantije; 2. Herman,* volgt 11.

II. *Herman S.* tr. *Christina Voltelen.*
Uit dit huwelijk:
1. *Jan,* volgt III; 2. *Magteld; 3. Hendrik.*

111. *Jan S.* tr. *Magdalena Buijtkamp,* dr. van *Otto* en *Christina Switcer.*
Uit dit huwelijk:
1. *Herman,* volgt IV; *2. Otto; 3. Geertruyda; 4. Barent; 6. Jan; 6. Qerrit ; 7. Christina.*

IV. *Herman S.,* geb. *1684* (woont in 1737 te Neuenhaus in 't Graafschap Bentheim), † 1743, tr. *Gesina Arentz* (geb. 1686), dr. van *Herman* sr. en *Gesina van Dorsten.* (Zie ook de vraag *Arentz-van Dorsten.)*
Uit dit huwelijk:
1. *Geertruy Alida* (geb. Neuenhaus 1711, ondertr. Amsterdam 12 April 1737, attestatie naar Spankeren, *Rutgert Hoyman,* ged. Zutphen Luth.k. 10 Jan. 1706, woont bij ondertr. evenals de bruid te Amsterdam, was waarschijnlijk dezelfde persoon als Rutgert Hooyman, in 1766 raadsvriend te Arnhem en broeder van het St. Nicolaasgilde ald., en als R. Hoyman in 1770 boekhouder van het Arnhemsche tappersgilde, zn. van *Johannes* en *Wendelina van Russel*);

9. Sohanna ; *3. Qesina* ; *4. Jan* ;
6. Hendrica (tr. *Teunis Kragt*; dit echtpaar was in 1769 en 1770 doopgetuige- te Amsterdam);
6. *Otto* (leeft 1771 en bezat een graf in de Westerkerk te Amsterdam);
7. ***Magdalena.***

Is iemand in de gelegenheid deze fragment-genealogie aan te vullen? Tevens zullen mededeelingen betreffende de vier kwartieren. van ***Magdalena Buijtkamp*** zeer op prijs worden gesteld.

's-Gravenhage. F. DANIËLS.

Tengbergen. Wie- zijn de ouders van en waar en wanneer is ged. (geb.) ***Catharina Ten(g)berg*** Zij tr. Arnhem 21 Sept. 1738 ***Valentijn Magdaniels.***

Wie zijn de ouders van en waar en wanneer is ged. (geb.) en begr. (overl.) ***Gerharda Tengbergen***, ondertr. Arnhem 28 Dec. 1716 met ***Adriaan de Hae(s)e***, zn. van ***Joh. Christ. de Eaese?***

Wie zijn de ouders van en waar en wanneer is ged. (geb.) en begr. (overl.) ***Gretien Tengbergen? Zij*** tr. Doetinchem 11 Maart 1640 als wed. van ***Jan Tengbergen,*** burger te Doetinchem, ***Dirck tho Boeckhorst,*** zn. van ***Arend,*** burger te Anholt.

Wie zijn de ouders van en waar en wanneer is ged. (geb.) en begr. (overl.) ***Willemken Tengbergen,*** j.d. te Terborg? Zij tr. ald. tusschen 12 Jan. en 2 Maart 1679 ***Christoffel van Herberden,*** wedr. van ***Lijsebeth hverdincks.***

Swier Tengbergen en ***Jenneken Harmsen*** laten. te Deventer doopen: 1. ***Geesken,*** 24 April 1682 ; 2. ***Hermannus,*** 3 -Dec. 1682; 3. ***Machtelt, 16*** Qct. 1684; 4. ***Maria, 28 Nov. 1686; -6. Storius,*** 25 Dec. 1688; 6. ***Mechtelt,*** 13 Jan. 1691 ; 7. ***Maria,*** 3 Nov. 1692; ***8. Janna, 18*** Jap. 1696.

Gevraagd: Wie zijn de ouders van en waar en wanneer zijn ged. (geb.) en begr. (overl.) Swier ***Tengbergen*** en ***Jenneken Harmsen***? Waar en wanneer zijn de 'kinderen van dit echtpaar begr. (over1)? Zijn zij gehuwd? Zoo ja met wie?

15 Dec. 1667 zijn te Deventer gehuwd ***Swier Tengbergen, j.*** m. van Doetinchem, en ***Geesken Teuniss.***, wed. van ***Albert Jansz.***. Wie zijn de ouders van en waar en wanneer zijn ged. (geb.) en begr. (overl.) Swier ***Tengbergen*** en ***Geesken Teuniss.***? Hadden zij kinderen? Is eerstgenoemde Swier ***T.*** wellichteen zoon van dit echtpaar?

's-Gr. N. P.

Valk-van Velthuijsen. Gevraagd worden nadere gegevens, kwartieren en event. 'wapens van wijlen Mr. ***Cornelis Adrianus Valk*** te Sòerabaia en diens echtgen. ***Louisa Wilhelmina Elisabeth van Velthuijsen.***

's- Qravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Vegelmans. Welk wapen voerde ***Catharina Vegelmans,*** geb. 13 Aug. 1699, overl. '29 Sept. 1669, dochter van ***Pieter*** *Vegelmans* en *Catharina Pietersdr.* ***'t Kint?*** Zij tr. 14 Juni 1620 ***Andries Pels,*** geb. 3 Febr. 1691, overl. Amsterdam 27 Febr. 1666.

Amersfoort. A. CALKOEN.

Visscher (de). Welk wapen voerde *Johanna de Visscher*, geb. Zevenbergen 27 Dec. 1604, begr. 0. K. Amsterdam

24 Sept. 1676, dochter van *Jan de Visscher*, burgemeester van Zevenbergen, en van *Cornelia Pijll*? Zij tr. Dordrecht 17 Oct. 1623 Mr. *Gerard Schaep*, geb. 31 Juli 1599, overl. 22 Juni 1666.

Amersfoort. A. CALKOEN.

W(e)ijnands. Den 29 April 1736 huwden te Amerongen mijn voorouders *Abram Wijnands* (geb. Amersfoort ± 1700, wedr. v. *Elzsabeth van Driel*) en *Joanna de Leeuw* (ged. Amerongen 29 Nov. 1700 als dr. v. Stevin de Leeuw en Margrietje Renssen).

Zij laten **13 Nov. 1740 te Amerongen een dochter** *Margrieta Angenies Weynands* doopen, zoodat het patronimicum toen reeds tot familienaam was geworden.

Ned. Leeuw LII, 219, vermeldt een' *Wijnand Wijnants* van Amersfoort, die 11 Mei 1683 te Haarlem een dochter laat doopen. Deze *Wijnand Wijnants* zou *'zeer* wel de vader (of oom) van opgem. *Abram Wijnands* geweest kunnen zijn. Is hierover wellicht iets naders bekend?

's- Gravenhage. J. J., VÜRTHEIM GZN.

Wijnants. (LII, 215). Kan het volgende, geput uit eene genealogie Verschuer(en), thans, bij het Genootschap berustende, wellicht van belang wezen?.

I ***Pieter Wijnants***, † 4 Sept. 1641, tr. '***Margareta Verschueren***, geb. 29 Dec. 1601, † 27 Febr., 1673, dr. van ***Jacob*** en Maria ***van der Zegen.***

Uit dit huwelijk:

1. *Helena Wijnants*, geb. 29 Jan. 1626, † 27 Dec. 1680, tr. S Juli 1668 ***Aernout van Rhijn, † 1.6*** Sept.- 1678.
2. ***Maria Wijnants***, geb. 14 Aug. 1627, † 28 Aug. 1678, Geestelijke dochter op het Bagijnhofje te H aar l em.
3. ***Jacob*** *Wijnants*, geb. 27 Juli. 1629, † 31 Maart 1664, Vendrig der Burgerij. te Haarlem, ongehuwd.
4. ***Joost Wijnants***, geb. 18 Sept. 1633, † Rome 2 Mei 1655, ongehuwd.
5. *Margareta Wijnants,* geb. *27* Maart 1635, † 9 Sept. 1679, ongehuwd.
6. *Isabella Wijnants*, geb. 28 Oct. 1636, † Amsterdam 9 Sept. (begr. '13 Sept. O. z. Kapel) 1679, ir. 25 Jan. 1661 ***Joost*** *Noortdijck*, geb 16.1'8, † 5 Jan. 1692, zn. van *Pieter* en ***Elisabeth*** *Verschueren.*
7. ***Petronella*** *Wijnants*, geb. 14 Febr. 1639 † 29' Febr. 1677, tr. *Pieter* ***Rogiersa., † 1684.***
8. ***Barbara*** *Wijnants*, geb. 28 Maart 1641, † 4 Oct. 1679, 'r. 1° *Abraham de Ridder,* † 22 April: 1673; tr. 2° *Elias* ***Marchant,*** † Minden 1720, Kon. Pruisisch Handelsraad te Minden.

Aanvullingen ontvangt gaarne

Amsterdam. W. VAN MAANEN.

INHOUD 1984, No. 8.

Z. K. H. de Prins der Nederlanden †. — Bestuursberichten. — Nieuwe gegevens aangaande de, oudste generaties van het geslacht van Reede, door J. de Groot. (Slot). — Het Bossche regeeringsgeslacht Kuysten, door W. F. del Campo Hartman. — De hoeve Cruisbrouck en de familie Thuyning te Naaldwijk, door A. van der Marel. — Aanvulling op „De Vroedschap van Zierikzee" koor P. D. de Vos, ontleend aan de fischescollectie van het Landsarchief te Batavia, door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. — Korte mededeelingen: Eenige aanteekeningen uit de trouwboeken van Katwijk; Pompe en Wijnants. — Vragen en antwoorden: Aggama (van)-van Emingha; Arente-van Dorsten; Asbeck (van); Balck (van); Engels; Kiesing; Klein-Kuysten van Hoesen; Marle (van)-Thurkow; Passavant; Schutte; Tengbergen; Valk-van Velthuijsen; Vegelmans; Visscher (de),; W(e)ijnands; Wijnants.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. Tb. R. Valck Lucassen, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men voorloopig te richten aan het adres *Bleyenburg 5,* **'s-Gravenhage.**

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleijenburg 6, 's-Gravenhage.***

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 9. LIIe Jaargang. September 1934.

BESTUURSBERICHTEN.

Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop †.

Bij het ter perse gaan van dit nummer bereikt ons — in het buitenland vertoevende — het ontstellend bericht van het overlijden op 22 Augustus j.l. van den hoog gewaardeerden Secretaris van ons Genootschap Dr. E. J. Thom ass e n à Thuessink van der Hoop.

Met groote deernis gaan onze gedachten uit naar zijne zwaar beproefde Echtgenoote en Kinderen, die in Hem een iiefhebbenden en zorgzamen Man en Vader in de kracht van zijne jaren verliezen.

Ook ons Genootschap is in rouw gedompeld, want zéér veel heeft onze betreurde Secretaris, gedurende de 16 jaren van zijn werkzaamheid als zoodanig, in het belang van het Genootschap en van den opbloei der genealogische en heraldische wetenschappen hier te lande tot stand gebracht.

In het volgend nummer hopen wij meer uitvoerig op zijne groote verdiensten op ons gebied terug te komen.

Deze enkele woorden bedoelen slechts uiting te geven aan de verslagenheid, die het onverwachte bericht van zijn verscheiden bij zijne medebestuursleden, zijne medewerkers gedurende tal van jaren, heeft teweeggebracht, eene verslagenheid, waarin ook door talrijke anderen, zoowel binnen als buiten onzen kring, oprecht zal worden gedeeld.

V. L

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer Dr. G. Aa 1 b e r s b e r g, te 's-Gravenhage, sedert 1933 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

J. F. van Rossem . . . . . *'s-Gravenhage.*
Oud-Directeur Javasche Bank, *van Zaeckstr. 21.*
Mr. W. Suermondt Lzn. . . . . *Rotterdam.*
Westersingel 84.

Stempelbanden voor het Maandblad.

Hoewel na den desbetreffenden oproep in het Maandblad van April dezes jaars slechts een gering aantal bestellingen is ingekomen, heeft het Bestuur, ingevolge den herhaaldelijk geuiten wensch der leden, thans wederom stempelbanden voor het Maandblad doen vervaardigen.

De banden, bestemd voor twee jaargangen tegelijk, zijn uitgevoerd in blauw linnen, het opschrift en de rugtitel (waarin plaats voor de jaartallen is opengelaten) in goud en de gestyleerde rand in zwart, zoodat de totaalindruk die van den vroegeren stempelband zeer nabij komt.

De prijs bedraagt f. 1.— per stuk, afgehaald aan het Bureau van ons Genootschap, Bleijenburg 6, 's-Gravenhage, en fl. 1.26, toegezonden per post. Bestellingen kunnen geschieden per girobiljet aan den Penningmeester van het Genootschap, No. 20910 's-Gravenhage, alsmede aan het Bureau.

Nu de banden zijn gereedgekomen, verwacht het Bestuur nog vele bestellingen: het feit, dat nagenoeg telken jare ter Algemeene Vergadering bij de rondvraag werd verzocht om beschikbaarstelling van stempelbanden, welk verzoek dan van verscheidene zijden placht te worden ondersteund, geeft gereede aanleiding tot deze verwachting.

De reeds bestelde exemplaren worden dezer dagen verzonden.

Het geslacht Offerhaus, zijn traditie en geschiedenis,

door Mr. M. C. Offerhaus.

Ie Hoofdstuk.

Het wapen.

Het wapen van het geslacht Offerhaus, zooals het door Vorsterman van Oyen en Ned. Patriciaat wordt beschreven, is: Gedeeld: I in goud een blauwe dwarsbalk; II in blauw twee menschenoogen van natuurlijke kleur (Heshuysen); en een gouden zon over de deelingslijn heen.

Uit een brief van Prof. Dr. J. Offerhaus Lzn. te Leiden aan Mr. J. Offerhaus E.J.zn. te Groningen dd. 15 Juli 1886 blijkt, dat, toen Vorsterman van Oyen aan, eerstgenoemde een teekening van het wapen, conform het bovenstaande, ter goedkeuring had toegezonden, deze daarmede verlegen was en bij laatstgenoemde om inlichtingen kwam, aangezien hem van het Offerhaus-gedeelte eenige variaties in kleuren uit de familiepapieren bekend waren.

Inderdaad is uit die familiepapieren, welke mij ter beschikking staan, niet wijs te worden. Bij gekleurde teekeningen wordt gezet, dat die kleuren niet de juiste zijn; in beschrijvingen wordt op dat punt doorgehaald en veranderd.

Ook het blauwe veld van het wapen der Heshuysen's wordt evenmin gehandhaafd. Drie mij bekende lakstempels vertoonen : I een horizontaal gestreepte dwarsbalk op een gestippeld veld; II twee menschenoogen op een glad veld; over de deelingslijn een zon. Deze zon komt op enkele teekeningen in zilver voor. Genoeg om de verwarring, die er heerscht, aan te duiden. Als gevolg hiervan zien we het ontwerp van V. v. 0. ongewijzigd in zijn boek opgenomen.

Hierbij kan ik mij evenwel niet neerleggen, omdat op het geschilderd portret van Prof. Leonard Offerhaus, geb. te Hamm (Westfalen) 1699, † te Groningen 1'779, als man van middelbaren leeftijd, een wapen voorkomt in een z.g. Duitsch [1]) schild, gedeeld: I in zilver een roode dwarsbalk; 11 in blauw twee donkere menschenoogen; een zon van goud over de deelingslijn.

Aangezien deze voorstelling volkomen overeenstemt met de beschrijving en de schets in arceering, aangebracht op een afschrift van een oude geslachtslijst -- gemaakt en bijgewerkt door Leonard's kleinzoon Ds. Leonard Offerhaus, predikant te Cornjum (Friesland), geb. 1765, † 1846, die zich daarbij beroept op het portret van zijn grootvader L. Offerh. Prof. te Gron. — bestaat er m.i. geen enkele reden om van het geschilderde wapen af te wijken.

Deze beschrijving, waarbij voor de arceering wordt verwezen naar die van Petra Santa en Colombière van 1639 luidt:

„Volgens het portret van L. Offerh. Prof. te Gron. „moet het cachet gesneden worden: eene zon met men„schelijk aangezigt en 16 stralen 8 regte en 8 gekromde „in het midden van het hoofd des schilds boven de „perpendiculair linie in het midden des schilds, die „hetzelve van het hoofd tot den voet in 2 gelijke

[1]) Zie J. Chr. Gatterers, Abrisz der Heraldik (1792) bl. 20.

„deelen scheidt en dan in 't midden van de regterzijde „of het regterveld des schilds of' in de regterzijde des „harts, gelijk men het in de heraldiek noemt, een roode „balk perpendiculair gestreept in een wit veld (en dus „geheel glad) en dan 2 mensohenoogen in een blauw „of horizontaal gestreept veld vlak tegen over de balk „of op de iinkerhartzijde".

Hoewel noch schets noch beschrijving aan duidelijkheid iets te wenschen laten, was toch door aanhalingen, tusschenvoegingen enz. het lezen der beschrijving zoo moeilijk, dat daardoor de verwarring niet is voorkomen.

We mogen nu wel als vaststaande aannemen, dat Prof. Leonard 0. het wapen zóó heeft gevoerd en ook dat hij èn als historicus èn uit piëteit het onveranderd van zijn ouders heeft overgenomen. Hij toch was de zoon van Prof. Christian Gerhard Offerhaus, hoogleeraar te Deventer, en Margaretha Heshuysen.

Dit oudste materieele bewijs van het wapen is nog te controleeren, daar o.a. ook bedoeld familieportret zich bevindt in handen 'van notaris J. Offerhaus Wzn. te Groningen.

Als auteur van het zoo samengestelde wapen kunnen we met groote zekerheid Christian Gerhard noemen, ten eerste omdat het uitgesloten is, dat vroeger het wapen der Heshuysen's daarin voorkwam en ten tweede omdat de twee menschenoogen van het Heshuysen-wapen ook voorkomen in het wapen Ellinckhuysen, waarvan een teekening zich bevindt bij onzen ouden stamboom. Hieruit kunnen we opmaken, dat Margaretha Heshuysen gekend wilde worden. Zij was n.l. in haar eerste huwelijk getrouwd met Daniël Ellinckhuysen.

De vraag rijst nu, of Chr. Gerh. voor het overige deel van het wapen gebruik heeft gemaakt van een bestaand wapen der familie Offerhaus.

Een onderzoek te Hamm in Westfalen, waar Chr. Gerh. 's vader, Leonard, jaren amtsreceptor was, heeft hieromtrent geen licht gebrecht, maar wel'mijn navraag in het nabije Soest, alwaar Christian's oudere broeder Johannes zich vestigde en van eenige van diens nazaten de grafsteenen hun wapen aanwijzen n.l. over Ben veld een balk. Volgens den archivaris R. Iüsten „deutet die Schraffierung auf dem Grabstein von 1777 in St. Petri *rot* an in *silbernem Felde*". Dit graf betreft Johannes' kleinzoon Diederich Johann Offerhaus, overleden den 14den Maart van dat jaar [2]); de steen ligt in den toren van de St. Petrikerk te Soest in Westfalen.

We weten nu, dat het oorspronkelijke wapen van onze familie was : een roode balk over een zilveren veld.

Van een zon is geen sprake. Behoorde deze tot het wapen der Offerhausen, dan had zij mijns inziens ook alleen in de heraldisch rechterhelft eene plaats mogen vinden.

Nu dit niet het geval is, mogen we aannemen, dat niet de zon *uit* het Soester wapen is gelicht, maar dat zij door Chr. Gerh. Offerhaus opzettelijk op de deelingslijn is geplaatst en iets op zich zelf is met een eigen beteekenis (zie Gatterer t. a. p. bl. 96 e.v.). In deze redeneering zal ook de eene helft der gouden zon op een zilveren veld wel niet als een heraldische fout worden aangemerkt.

[2]) Volgens de kerkboeken der Petrikirche te Soest, Beerdigte 1683 — 1800 en Verein f. d. Gesch. von Soest u. der Börde, Heft 60 S. 15.

Wat nu kan onze voorvader er toe gebracht hebben die zon daar als overheerschend element te plaatsen? Hij moest daarvoor een goede reden gehad hebben, dien ik meen te kunnen bevroeden.

De kerkregisters van de Gereformeerde Gemeente te Hamm toonen aan, dat Chr. Gerh., nadat zijn vader op den 28sten Augustus 1698 was begraven [3]), reeds den 12en October d.a.v. [4]) in het huwelijk trad met de tien jaren oudere weduwe Ellinghausen, die hem volgens bovenbedoelde geslachtslijst op zijn 26ste jaar drie bij name genoemde kinderen mee ten huwelijk bracht. Zonder zorgen begon dus de jonge theoloog deze verbintenis niet. Zou het nu niet mogelijk zijn, dat hij, misschien door zijn ouden, pas overleden vader op den ernst van zijn stap gewezen, in het wapen de zon als zegenaanbrengend symbool over de huwelijksvereeniging liet uitschijnen?

IIe Hoofdstuk.

Do naam.

De familienaam „Offerhaus" is ontleend aan eene thans nog in zijn ouden vorm bestaande, gedeeltelijk in vakwerk opgetrokken, boerenhofstede, eertijds „Offerhaus" genaamd, nu bekend als „der Offers" en gelegen te Velbert, ten N.O. niet ver van Dusseldorf, in het oude hertogdom Berg.

Wat de beteekenis van dien naam betreft, kan het volgende worden medegedeeld.

Het groote langwerpig vierkante huis, waarvan de indeeling aan een oud-Frankische boerenhofstede [5]) doet denken, bevindt zich in de onmiddellijke nabijheid van de Evangelische kerk op de plaats, waar reeds in de 10e eeuw [6]) de kapel der Heilige Ida stond. Vlak in de buurt was volgens den plaatselijken archivaris Dr. Fentsch nog kort geleden de „Offerteich" en ligt nog het „Offerbusch". Zoodoende is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat we hier te doen hebben met een heidensche offerplaats [7]).

Bekend toch is, dat de eerste Christenkarken aan den Neder-Rijn dikwijls gevestigd werden op de oude offerplaatsen der heidensche, pas bekeerde, bevolking. De streek was zeer boschrijk — Velbert zelf oudtijds Feldbrahti, Velbraht of Velbrecht en vele andere plaatsen in den omtrek, welke op rath (ons roden) eindigen, duiden op ontgonnen bosohgrond — en Velbert was daarin het hoogste punt in het heuvelachtig terrein.

Eugen Mogk in de „Grundrisz der Germanischen Philologie" bl. 384 zegt „men bad en offerde aan bronnen

en stroomen, in wouden en op bergen. Het oude woord „plostarhus, plozhus" karakteriseert den tempel als offergebouw, welk woord „opfer", oud-hoogduitsch „opfar", van het werkwoord „opfarôn", in het kerklatijn „operâri" aalmoezen geven zou zijn af'geleid. De tempel was denkelijk oorspronkelijk stamheiligdom en 'ontstaan uit het dinggebouw, waar het gemeenschappelijk offer werd gebracht".

Van belang is zeker ook hier te vermelden, hetgeen, volgens de N. R. C. van 12 Maart 1932, Dr. A. E. van Giffen, archaeoloog te Groningen, mededeelde omtrent een brief van Paus Gregorius (592—605) aan Augustinus, prediker onder de Angelsaksers, waarin de Paus dezen prediker opdraagt om de heiligdomnen van het volk niet te vernielen, maar met wijwater te besprenkelen en van altaren en reliquien te voorzien en deze zoodoende in ware godshuizen te veranderen, zoodat het volk zelf zich ouder gewoonte op de bekende plaats zal verzamelen.

In het bizonder voor Velbert van toepassing, kan hieraan toegevoegd worden, dat volgens Dr. P. Jacobs: Geschichte des Stiftes Werden bl. 31 en 32, de heilige Ludger, stichter van die abdij, volgens een legende zou gedoopt hebben aan de bron te Werden, waar ± 967 de parochiekerk van den heiligen Clemens (Willebrord) zou gebouwd zijn en genaamd de „Clemenskirche am Born", waarvan o.a. de kapel der heilige Ida te Velbert een filiaal was. Aangehaald wordt Mooren, Annalen für die Gescbichte des Niederrheins, jaargang 25 bl. 183, die als zijn oordeel geeft, dat de Clemenskerken als zij in de nabijheid van bronnen lagen, daar gebouwd waren, waar vroeger heidensche ofterplaatsen bestonden.

Een andere meening omtrent de beteekenis van „Offerhaus" huldigt Dr. Fentsch, archivaris van Velbert, die van oordeel is hier te doen te hebben met de woning van den „Offermann" of den koster van de kerk. Deze meening zou waarschijnlijker klinken, indien werkelijk bewezen ware, dat het gebruikelijk was de kosterij zoo te noemen [8]) en als daarmede ook „Offerteich" en „Offerbusch" waren verklaard. Wel is waar werden de bewoners van het Offerhaus dikwijls aangeduid met Offerman, maar een dergelijke toevoeging van „man" komt veel voor bij naamgeving van bewoners van een huis met bepaalden eigennaam. Zoo te Velbert „An der Bach" — Baohmann ; „Am Kamp" — Kampmann ; „An der Beck" — Beckmann; „Uffm Bleck" — Bleckmann e.a.; in elk geval is, voor zoover bekend, nimmer een bewoner van het Offerhaus koster geweest. Pfarrer Köster (zie beneden) noemt als zoodanig in 1633 Henrich Baven dem Kerkhove. Zelf deelt Dr. Fentsch mede in de Niederbergische Heimat van 16 Febr. 1931, dat aan den koster Johan Neviand "in Erwegung. dasz unsere Cüsterei darselbst gheine eigene Behausung gehabt" in 1661 zijn betrekking erfelijk werd opgedragen, omdat hij zelf het kostershuis te Velbert bad laten bouwen en dat daarna ook twee eeuwen lang dat ambt in diens familie was gebleven. Volgens een grafzerk te Velbert is deze Costus Johannes Newfiand 21-7-1577 gestorven.

---

[3]) Evgl. Kirchenarchiv Hamm (Westf.), Reform. Beerdigungregister 1651-1703.

[4]) Evgl. Kirchenarohiv Hamm (Westf.), Reform. Trauregister 1651—1704.

[5]) Zulks naar de voorstelling van Rudolf Henning in „Das Deutsche Haus."

Volgens Josef Müller in Kulturströmungen etc. in den Rheinlanden bl. 189 loopt de Zuidgrens van het Saksisch huis van Duisburg over Kettwig, Velbert, Neviges naar Barmen en langs de Wupper, anderen trekken haar iets Noordelijker.

[6]) Onder abt Gerold (1038—1050) schonk de edelvrouwe Adelheidt aan de abdij te Werden een deel der kerk te Velbert en haar hof (curtis) met twee boerderijen (mansi) met hoorigen en toebehooren aldaar (n° 3 uit het, Ratinger oorkondenboek: bedoeld in noot 8).

[7]) Wel opmerkelijk is, zooals H. J. Bellen in Eigen Volk 1933 bl. 49 mededeelt, dat in Drenthe de tumuli, welke hij voor plaatsen, waar mensoh of dier werd geofferd, houdt, *offerbergen worden* geheeten.

[8]) In het oorkondenboek van de „Stadt Ratingen" van Dr. J. H. Kessel komt op bl. 346 wel voor de naam „Anna Offermanhaus" en in ettelijke oorkonden als schepen „Offerkamp" zonder dat ooit van een hofstede sprake is met „Offer" samengesteld.

IIIe HOOFDSTUK.

De geschiedenis. [9])

§ 1.

Velbert, Neviges en Werden a/d Ruhr.

Het „Offerhaus" als boerenhofstede maakte deel uit van de boerderij „Offerhoff", een achterleen van de abdij te Werden en als zoodanig onderhoorig aan de hoofdhoeve, het aadelhof „Hof zum Hofe" te Velbert, een leen van die abdij [10]).

Reeds in 1499 was het „Offerhoff" in handen van de graven van Limburg (Duitsch Hohen-Limburg), die, heeren van de heerlijkheid Broich bij Mulheim a/d Ruhr, waren beleend met het Hof zum Hofe te Velbert.

Als een der vroegere bewoners van het Offerhaus beschouw ik *Kune thom Offerhus* [11]), die als overleden lid van een Broederschap te Essen, ten Noorden niet ver van Velbert gelegen, voorkomt op een lijst van het jaar 13% van oud-leden, zooals te lezen is in deel 48 bl. 96 nº. 164 der „Beiträge zur Geschichte von Stadt und Stift Essen", in 1930 te Essen verschenen.

Stellig wordt als ingezetene van Velbert genoemd in het jaar 1391 Hartlev *tho* dem *Offerhuys* in een vonnis van 31 Mei van het officialat te Keulen, gepubliceerd in de „Geschichte des Stiftes Werden" van Dr. P. Jacobs op bl. 411 e.v. Daarbij is Hartlev met andere inwoners, van wie een viertal bij name genoemd, allen parochianen van Werden, veroordeeld tot medebetaling aan het herstel der schade, door storm aan den toren van de parochiekerk aldaar geleden, terwijl in de oude rekeningen en grondboeken van de abdij te Werden, de z.g. Werdener Urbaren [12]), op 6 Aug. 1397 een post voorkomt van 1 gulden, betaald door de dochter van *Hartleb thon Offerhus* voor eene licentia nubendi (huwelijksvergunning), waaruit blijkt, dat deze lieden, z.g. „Eigenleute", behoorden tot de hofhoorigen van de abdij, alzoo het lot van den grond, waarop zij geboren waren, volgden.

Een oorkonde uit het oud-archief der Heeren van Broich, welk archief is ondergebracht in het Staatsarchief te Dusseldorf, dateerend uit het jaar 1499, vertelt ons, dat Rechter en Schepenen van Angermund, een district van het hertogdom Berg, waaronder Velbert ressorteerde, vonnisten, dat het Hof te Velbert van ***Hermann in dem Offerhof,*** pachter van den jonker van Limburg, is een vrij hof met eigen gerecht en gerechtigheid en daarom vrij van het betalen van „Reitergeld". In verband met het boven van het Offerhoff medegedeelde, is hieruit op te maken, dat, aangezien een -dergelijke vrijdom van ruitergeld alleen aan zadelhoven toekwam, niet het Offerhoff die vrijdom genoot, maar wel het „ Hof zum Hofe", zoodat uit de oorkonde niet anders kan worden besloten dan dat Hermann als leenman van den jonker van Limburg van het Offerhoff en tevens pachter dier Heeren van het zadelgoed, alleen in de laatste hoedanigheid den vrijdom genoot, waarvan de oorkonde gewag maakt.

In dit proces stond naast Hermann de dienaar van den Jonker van Lym borch met name Johan van Elner [13]) tegenover de naburen van Velbrecht, die de eischende partij vormden.

Hermann ontkwam m.i. aan de medebetaling van zijn als leenman van het Offerhoff te betalen aandeel in het op te brengen ruitergeld, hetzij door te weinig juridisch inzicht van den rechter, hetzij omdat deze niet onafhankelijk stond tegenover den jonker van Limburg.

Bender — in zijne „Geschichte der vormaligen Herrschaft Hardenberg im Bergischen; Langenberg 1879 — deelt op bl. 39 mede, dat in 1608 Graaf Wirich IV van Dhun (Daun) door zijn huwelijk met Irmengard, eene dochter van Maria, de zuster van den kinderloozen Johann IV, graaf van Hohenlimburg en Bruch bij Nülheim aan de Ruhr, met deze heerlijkheden is beleend, terwijl we verder uit de Werdener Akten A 38 vernemen, dat in 1620 door beleening o.a. met de *have im Offerhuis* te Velbrecht nu leenman van de abdij Werden wordt Jonker Wirigh van Dhune, Graf zu Limburg, Herr v. Falkenstein, Broke etc.

Wirigh IV werd in 1546 opgevolgd door zijn zoon Philipp en deze door Wirigh V, reeds heer van Broke etc., toen zijne zuster Magdalena in 1676 huwde met Wilhelm II von Bernsaw-Hardenberg, over wien later meer.

Aangezien deze familierelatie ons betoog van dienst moet zijn, is zij hier eenigszins uitvoerig weergegeven; in elk geval staat hiermede wel vast, dat, waar sprake is van Limburg, bedoeld is het Duitsche *Hohen* Limburg, gelegen Oostelijk van Dusseldorf, even ten Oosten van Hagen.

Pas genoemden Wirigh V vinden we terug in de eerstvolgende oorkonde, die van het Offerhaus spreekt n.l. die van 21 November 1678. Deze oorkonde, evenals die van 1499, de mededeeling uit de Werdener Akten en de hoofdzaak van hetgeen nog zal volgen, is ontleend aan inlichtingen mij verstrekt of publicaties van den stadsarchivaris van Velbert Dr. W. Fentsch, die mij steeds op de meest welwillende wijze heeft voorgelicht en zoodoende weer op het spoor gebracht van nieuwe bronnen, voor mijn onderwerp van belang.

Hot belangrijkste daarvan is vervat in een feuilleton, door hem gepubliceerd in de Velberter Zeitung van 22 Januari 1928 e.v. getiteld : „***Aus der Geschichte des Offers***", waarin de wederwaardigheden van het „Offerhaus" en zijne bewoners uitvoerig worden uiteengezet tot ongeveer het midden der 17e eeuw, op grond van oorkonden, brieven en andere stukken uit het oud-archief van de Heerlijkheid Broich.

---

[9]) Dat ik hier van „geschiedenis" durf spreken, zij het dan ook in klein formaat, is te danken aan de vele bronnen, welke mij ten dienste stonden.

Hermann Aubin in zijn „Geschichtliche Landeskunde" noemt op bl. 19 het Werdener Stiftsgebiet „ein Gebiet selten alter und reicher schriftlicher Uberlieferungen."

[10]) Jacobs t.a.p bl. 76 sprekend van het zadelhof „Zum Hove" te Kettwig zegt: „Das Haus, in welohes die Besitzer der zugehörigen Grundstücke ihre Prästationen einliefern muszten, wird noch *Temhof, Zumhof* genannt."

[11]) De *u* uit te spreken als bij ons oe, ook als zij wordt verlengd met y, i of u; met het opdringen van het Hoogduitsch langs den Rijn stoomafwaarts is ook *Offerhus* veranderd in *Offerhaus.*

Zie Kulturetrömungen eto. in den Rheinlanden van Hermann Anbin e.a. bl. 121 e.v. waar zulks op afb. 41 aanschouwelijk wordt voorgesteld speciaal voor het woord „haus."

[12]) Zie Rheinisohe Urbare Band UI bl. 55, nº. 24.

[13]) In oorkonde nº. 72 van het Urkundenbuch der Stadt Ratingen worden in een „buytkoffe" van 9 Sept. 1448 reeds genoemd een Wilhelm van Lymboroh, here van Broke en een Johan van Elner.

Bij die oorkonde dan, als „Quittung über Offerhauss Leibgewin" aangeduid, bekende Wyrich von Dhun etc., dat zijn pachter *Leudger Im Offerhuuss* voor **twee** handen had gewonnen, voor zich zelf en voor ***Hans Dorren*** zum Hoff dochter, ***Alheidt*** genaamd, zulks met bescheid, dat hij en zijn erven voor het vervolg zijn pachten zullen leveren op het huis Broich en dat hem en zijne erven veroorloofd is te huwen met wie God hem zal vergunnen, mits geen lijfeigene, zooals een en ander in zijn ouden brief is beschreven, waarvoor hij, Wyrich, het hem toekomende heeft ontvangen, te weten een honderd en twintig Ryksthlr.

Het is jammer, dat die oude brief — blijkbaar een meer uitvoerige beleeningsbrief, waarbij echter het „leibgewinn" nog niet was betaald — niet tot ons is gekomen. Ludger's bestaan evenwel wordt bevestigd door het Satzbuch des Amtes Angermund" van 1604, waarin hij, Ludger im Offerhaus, als belastingplichtige *Freie* ook voor ***zijn vermogen voor een*** bedrag van 6 Ryksthlr. is aangeslagen in de Honschaf t (Hundertschaf t) Velbert, terwijl is belast met eenzelfde bedrag als *Freie Schüppendienst* [14]) aldaar Ludger Jennissohn Im Gaddumb [15]), zooals ons de akten der Bergische Landesherrschaft, in het Staatsarchiet te Dusseldorf aanwezig, mededeelen.

Een grafsteen van 16 Maart 1607, in het Heimatmuseum te Velbert te zien, verkondigt ons Ludger's dood [16]), terwijl blijkens eene in extenso in de „Geschichte des Offers" opgenomen oorkonde van 31 Maart d. a. v. Johan Adolff von Dhun etc. aan *Johan* ***Im*** *Offerhausz* het erf en goed, te Velbert gelegen, genaamd „der *Offerhoff*" uit doet in erfelijk leen en hem, ***Johan Inn den Offerhoff***, met gemelde Offerhoff te Velbert behandt en beleent met twee handen, de ééne hand op hem zelf, de andere op ***Lultgers Im Gaddum*** dochter, *Joanne* genaamd, met wie hem vergund wordt te trouwen.

De jaarlijksche huur op Martini was 21 malter haver. Verdere voorwaarden waren dat het goed niet mag worden gesplitst, noch gedeeltelijk verkocht of verpand met bepaling, dat zoo vaak als de eene hand komt te sterven of te vervallen, de erfgenamen weder zullen winnen en werven binnen jaar en dag na overlijden, alles op straffe van vervallenverklaring van het goed en terugkeer naar den leenheer, die dan naar goedvinden kan handelen.

Eerst thans krijgen we een duidelijk contact met onze familie-traditie, die als tweede paar stamouders noemt :

II ***Johannes O.,*** geb. omstreeks 1600, tr. Johanna *Gadums.*

Uit dit huwelijk:

1. Petrus, † jong.
2. Leonard, volgt III.
3. Ludger.
4. Adelheid.
6. Hendrik.
6. Maria.

Aan Johan ging vooraf:

I ***Petrus*** *Offerhaus*, ontv. in het Limburgsche, week ten tijde van Alva uit naar het Bergsche, tr. N.N. ***Kool*** dr. van ***Leonurd Kool*** (zie Ned. Patr. A° 1919).

De oorkonde van 1578, waaruit van de erfelijkheid op het goed van Luedger en zijn nazaten blijkt, de dood van Luedger op 16 Maart 1607 en de herbeleening reeds op 31 Maart d.a.v. aan Johann, waarbij opnieuw de erfelijkheid wordt erkend, leveren in verband met de in onze overlevering genoemde namen het onomstootelijk bewijs, dat hier van identieke families sprake is en dat niet Peter maar Luedger de vader was van Johan. Deze toch droeg denzelt'den naam als zijn grootvader van moederszijde n 1. Hans Dorren, terwijl van zijne kinderen — zooals uit het onderstaande zal blijken — de oudste denzelfden naam heeft als zijn overgrootvader Peter Offerhaus; de 2de als zijn bet-overgrootvader Leonard Kool ; de 3de als zijn beide grootvaders Ludger Offerhaus en Ludger Gaddum; de 4de Adelheid als haar grootmoeder Alheidt Dorren.

Een zeker verband is bij deze voornamen niet te miskennen, dat niet aan bloot toeval is te wijten en behalve Ludger en Johan ook Peter daarin betrekt.

Op grond van het bovenstaande kunnen boven Johann als diens ouders geplaatst worden:

Ludger im *Offerhuusz*, in 1678 beleend met het Offerhoff, geb. 16. ..., † 16 Maart 1607 te Velbert, tr. in of vóór 1578 met ***Alheidt*** (Adelheid), dochter van ***Hans Dorren*** zum Hoff.

In de Urbaren van Werden komt al sedert 1468 het Dorrengut herhaaldelijk voor (blz. 296 B.V. To des Dorrenhuisz (Johan)). In 1689 staan als daarmede behandigd geboekt ***Hannes Dorren*** en vrouw. Het goed behoorde bij het zadelhof Hetterscheid, terwijl in dat jaar Johan Dorre en vr. ook vermeld staan als beleend met het zadelgoed Langenbögel niet ver van het Dorrenhaus. Op bl. 743 heet het: „Johan Dorre u Fr. beh. mit Sadelhof t.hem Have to Langenboegel bij Isenboegel gelegen".

Een en ander komt voor in het Pacht, oder Rentenbuch des Stifts Werden von Aht Heinrich Duden, een abt, die orde stelde op de zaken van de abdij, welke zeer verwaarloosd waren. Nog komt op de topografische kaart (blad Ketwich) het Dörnhaus ter plaatse voor. Te Valkenburg is de naam Dorren nog bekend ***en*** wordt gedragen o.a. door den kenner van Oud-Valkenburg, den Heer Th. Dorren.

We komen nu terug op Peter 1.

De leemte, welke het archief van Broich vertoont door tusschen 1499 en 1678 te zwijgen, wordt in zekeren zin aangevuld door onze familietraditie.

Wat mij daarvan bekend is, staat gedeeltelijk op de boven reeds aangehaalden stamboom of geslachtslijst van Leonard 0. van Cornjum; te weten :„Petrus Offerhaus geboren ***omtrent het midden van de 16e eeuw in het Bergsche,*** getrouwd met eene juffrouw Kool, dochter van Leonard Kool; bij deze vrouw had hij eenen zoon

[14]) Wat in dit verband de uitdrukkingen „Freie" en „Freie Schüppendienst" beteekenen is mij, gelezen het artikel in de Ned. Leeuw van Dr. de Monté Verloren in het Meinummer van 1933, niet duidelijk.

[15]) Zie in de volgende oorkonde van 1607.

[16]) De goed bewaarde steen vertoont behalve een gestileerd eikeblad met een huismerk, daaromheen en er onder het volgende opschrift:

A° D. 1607 DE 16 MERT IST DER
ERBAR LEVDGER IM OFFERHVS
IN GOT ENTSCHLAFEN
ICH WEIS DAS MEIN
ERLOESER LEBET

Het huismerk bestaat uit een 4 teeken op een gelijkbeenige driehoek zonder basis, maar in het midden in tweeën gedeeld door een dwarsbalkje, waarboven een donkere punt, terwijl het overblijvende door een staand balkje in tweeën is verdeeld met aan weerszijden een donkere pont.

Johannes Offerhaus in het laatst van de 16e of in het begin van' de 17e eeuw geboren, die trouwde met Johanna Gadduns, waarbij hij de volgende zes kinderen had enz. cf. Ned. Patr.

Achter Petrus O. staat met een renvooi het volgende: waarschijnlijk dus genoemd naar een oud en deftig huis „im Offer" ten opschrift hebbende; gelegen in het Bergsche omtrent een uur of 3 van Ketwig, dat in het begin der 18e eeuw nog aanwezig was en toen door Leon. zoon van Christ. Ger. nog gezien is in den voorschreven staat. De woorden bovengenoemd stonden in den laatsten regel van een versje in steen gehouwen, waarvan het slot was *im opfer ist genannt* of in het offer is genoemd: *dit heb ik uit den mond des bezigtigers* onderteekend: *L. Offerhaus, scriptor huius genealogiae.*

Een tweede bron is een klein boekje, waarop staat: Mr. E. J. Offerhaus te Groningen, gemaakt in 1867. Het bevat aanteekeningen bij de namen van verschillende familieleden.

Bij no. 1 *Petrus Offerhaus* stond geschreven: afkomstig uit het Limburgsche, getrouwd met eene dochter van Leonard Kool, ten tijde van Alba was hij ontvanger, daarna vertrok hij naar het Bergsche, kocht daar een stuk goed genaamd In opfer nam daarvan den naam aan en ontgon aluinmijnen, waardoor hij rijk werd.

Bij no. 2 *Johannes Offerhaus* staat vermeld: gehuwd met *Johanna Qadums;* hij was rentenier."

't Bovenstaande maakt den indruk van een uittreksel te zijn.

Nog een aanteekening, mij verstrekt door C. C. G. Offerhaus te Groningen, zegt: „Eerste Generatie: *Petrus Offerhaus.* Dusgenoemd van een oud en deftig huis „im opfer" genaamd, gelegen in Bergsland, ongeveer drie uren van Ketweg, heeft om *de religie* het Limburgsche en zijn goed verlaten en is gaan wonen in Bergsland, waar hij een aluinmijn heeft gevonden en in het vervolg merkelijk van God gezegend is, was ten tijde van den hertog van Alva ontvanger in het Limburgsche, trouwde *Leonards Kool's* dochter."

Beide uittreksels schijnen van één oorsprong te zijn, maar het laatste heeft blijkbaar de bron meer in zijn eigen bewoordingen gevolgd. Een nieuw element daarin is echter de religie.

De omstandigheid, dat volgens onze overlevering — behalve de jong gestorven oudste zoon van Johan — later geen van Peter's nazaten zijn naam had gedragen, terwijl de namen Johannes en Leonard nog voortleven - - hoewel zeer verklaarbaar toen eenmaal de opvolging Johan-Leonard bestond en Peter in een zijlinie was gekomen — stempelde Peter eenigszins tot een legendarische persoon.

Reeds de „Geschichte des Offers" bracht daarin verandering doordat een derde gedeelte is gewijd aan de wederwaardigheden van Johan's oudsten zoon Peter, die, na Johan's dood, in 1630 als minderjarige en in 1641 „zur manshand" met het Offerhoff werd beleend, toen de vrouwenhand nog stond ten name zijner moeder, Johanna im Gaddum.

Het bestaan van dezen Peter, wien om zijne minderjarigheid (da solcher nit zu dem gut qualificiert) zijn oom, Johan's broeder Lutger, werd ter zijde gesteld, maakte een vermoeden van een eerder bestaan van

een voorvader van denzelfden naam meer aannemelijk, welk vermoeden een beteren grondslag verkreeg, toen Dr. Fentsch mij uit Bender's Geschichte vd. de aanhaling deed, dat bij overeenkomst van 1661 tusschen Wilh. von Bernsaw, Herr zu Hardenberg en Anna von Plettenberg, Ehelieden, en Gerh. im Hof zur Wasserfallen, Rechter en de gewone schepenen van het gerecht Hardenberg o.w. *Peter im Offerhaus,* voor Neviges zitting hebbende, tot opheffing der lijfeigenschap was besloten.

Nadat Bender's boek in mijn bezit was gekomen, bleek mij (bl. 35), dat behalve Peter nog 6 andere schepenen voor de andere deelen van de heerlijkheid w. o. Langenberg en Neviges de voornaamste, aangezien daar de gerechten gevestigd waren, aan den afkoop van eenige heerlijke rechten, waaronder de vergunning tot het huwelijk een zeer voorname plaats innam, hadden medegewerkt. De afkoop geschiedde tegen betaling van 2000 Thaler, volgens Bender stellig een zeer hoog bedrag, de kleine bevolking in aanmerking genomen; niettemin was die afkoop een daad, die beide partijen tot eer strekte en voor zoover dien schrijver bekend, de eerste in Duitschland.

In kerkelijk opzicht, aldus Bender, werkte Wilhelm von Bernsaw de hervorming niet tegen; zonder eenig tumult en zonder dat de plaatselijke kerkelijke archieven van den overgang van Katholioisme tot Calvinisme een woord reppen, voltrok zich de reformatie in het Hardenbergsche. De hertog van Berg, Hardenberg's opperheer, ook hervormingsgezind, had na zijn nederlaag tegen Karel den Vde bij verdrag van Venlo van 1643 zich moeten inbinden, maar ten slotte gaf toch de Augsburger godsdienstvrede van 1666 aan de belijders dier Confessie vrije uitoefening van hun godsdienst (bl. 37).

Wilhelm's kleinzoon, Wilhelm II van Bernsaw, huwde, zooals we reeds boven hebben vermeld, met Magdalena, zuster van Wirigh V Graaf van Daun-Bruch bij Mülheim aan de Ruhr, alzoo uit een streng evangelisch gezind huis (bl. 38). Ten bewijze daarvan haalt Bender aan, dat o.a. ook getuige was bij dit huwelijk Adolf, graaf van Neuenahr, gehuwd met Emilia Walburga, weduwe van den onthoofden Graaf van Hoorn, een op den voorgrond tredende figuur van uitgesproken protestantsche gezindheid, later te Arnhem omgekomen (bl. 40), terwijl eene gelijke gezindheid bestond bij Wirigh V, die, volgens eene dissertatie van Joh. Krudewig, Marburg 1901, in 1590/91 in Berg de populaire Graaf was en aan het hoofd der patriotten stond, die openlijk voor politieke en gereformeerd godsdienstige overtuiging uitkwam en om dien reden in 1698 — na een beleg en inname van het slot Bruch, waarbij lijfsbehoud was toegestaan, zooals Bender bl. 48 en 49 vertelt — door de Spanjaarden is vermoord.

De vraag is nu, hoe stond *Peter I* onder dergelijke omstandigheden tegenover den godsdienst? Was er voor hem een reden om ter wille van den godsdienst van woonplaats te veranderen?

De overlevering, bekeken door een Hollandsche bril zonder kennis van plaats en plaatselijke toestanden van dien tijd, deed de gedachte post vatten, dat Peter uit Belgisch-Nederlandsch Limburg ten tijde van Alva (dus om den godsdienst) uitweek naar het Bergsche.

De indruk, welke de traditie na lezing van het voor-

afgaande geeft is, dat Peter, afkomstig uit een Limburgs& goed en gehuwd met Leonard Kool's dochter, aldaar ontvanger tijdens den hertog van Alva, (om den godsdienst) het Limburgsche en zijn goed verliet en vertrok naar het Bergsohe, waar hij aluinmijnen ontgon en rijk werd.

Velbert stond staatsrechtelijk onder den hertog van Berg, kerkelijk behoorde het tot de parochie van Werden.

Hardenberg was een leen van Berg, als heerlijkheid zelfstandig. Daarin lag Neviges, waar Peter reeds in 1661 als ***Peter im** Offerhaus* bekend staat.

Volgens de topogr. kaart ligt Neviges 6 K.M. ten Zuiden van Velbert; Velbert 8 K.M. ten Z.O. van Kettwich en 6 K.M. ten Z. van Werden a/d Ruhr.

(Wordt vervolgd.)

De afstamming van het geslacht van Lidth de Jeude,

door Jhr. Ir. 0. C. A. VAN LIDTH DE JEUDE.

In dit maandblad werden herhaaldelijk beschouwingen aan dit onderwerp gewijd, laatstelijk door den heer W. Wijnaendts van Resandt in No. 7 van 1929, waaruit is komen vast te staan, dat alle takken van het Tielsche geslacht van Lidth de Jeude afstammen van ***Jan van Lith de Joede***, te Drie1 gevestigd en in 1686 gehuwd met ***Johanna Wolf*** van *Brakel*, uit Tiel afkomstig.

Daarmede kwam de afstamming uit het Tielsche of Zandwijksche geslacht van Lith, volgens N.A. 1916, als volstrekt onjuist te vervallen en werd in N. A. 1930 een verbeterde stamreeks opgenomen, aanvangende met ***Jan Saersen,*** omstreeks 1600 geboren.

Aandachtige lezing van de Drielsche Signaten wettigt echter de opvatting dat deze stamreeks eenige verbetering behoeft :

1°. dient een generatie te worden ingevoegd op de gronden, reeds uiteengezet door den heer P. M. van Walchren in N.L. No. 11 van 1924, waardoor het geboortejaar van ***Jan Saersen*** niet ver van 1450 zal komen te staan;

2°. komt het voor dat de sub II vermelde „***Jan Jan Saersz. van Lith*** † voor ***31*** Maart 1684, begr. Zalt-Bommel onder zerk met wapen van Lith de Jeude" aldaar volstrekt niet thuisbehoort.

3°. is de naamsaanduiding van den sub IV vermelden „Jan van Lith Jansz. de jonge ***genaamd*** de Juede" minder juist te achten.

De foutieve afstamming in N.A. 1916, zoowel als de minder juiste stamreeks in N. A. 1930 zijn klaarblijkelijk in hoofdzaak te wijten aan de meening, dat het geslacht van Lidth de Jeude zou afstammen van een geslacht van Lidth (van Lith, van Lidt), waaraan later de naam de Jeude (de Juede, de Joede, de Jode) werd toegevoegd. Deze meening blijkt onder meer — nadat reeds was komen vast te staan, dat een afstamming uit het Zandwijksche geslacht van Lith niet meer in aanmerking kwam — uit een uitlating in het in den aanhef dezes vermelde artikel, „dat er te Drie1 in de 16° en 17° eeuw een zeer uitgebreid geslacht van ***Lith genaamd de Juede*** geleefd heeft."

Uit de Drielsche ***en*** Tuilsche Signaten moet echter

worden afgeleid, dat men hier te doen heeft met twee afzonderlijke geslachten ***van Lith*** en de *Juede* en dat het geslacht ***de Juede*** reeds in de 15e eeuw en wellicht reeds vroeger in den Bommeler- en Tielerwaard gevestigd was, door huwelijk verwant met het aldaar voorkomende geslacht ***van Lith.***

Als zoodanig zou een verwantschap met het Zandwijksche geslacht van ***Lith***, niettegenstaande zijn wapen — drie St. Andrieskruisjes, elk met een knopje beladen — geheel afwijkt van het bekende de Jeude-wapen, niet uitgesloten behoeven te zijn, alhoewel daarvoor geen enkele aanwijzing bestaat, terwijl mij tot dusverre het wapen van het Drielsche geslacht ***van Lith*** niet bekend geworden is.

Wel is gebleken dat de moeder van Johanna de Graeff Joostendr. van Aalburg (geb. 1680 ✕ Sebastiaan Beelaerts, eerste burgemeester van Heusden) ***van Lith*** heette en dat zij blijkens Johanna's grafzerk een klimmenden leeuw voerde (Nav. 1896 pag. 133).

Blijkbaar werd hetzelfde wapen gevoerd — zilver met een klimmenden leeuw van zwart, gekroond van? — door N. ***van Lidt*** (✕ Anthony van Outheusden), zijnde de overgrootmoeder van Dirk Ingelby Willemszn., blijkens de kwartierstaten der Delftsche Veertigraden van 1672 door van der Lely (N.L. 1914 kol. 318).

Het verband vau deze met het Drielsche geslacht ***van Lith*** is evenmin aangetoond, hoezeer men geneigd zou zijn dit te onderstellen.

In de Tuilsche Loofsignaten 1533—1540 wordt vermeld ***Johan Claesr. tollenaar van Lith*** in 1633, wiens descendenten klaarblijkelijk ***van Lith*** heeten, waarin wellicht de oorsprong van den naam kan worden gezocht en wiens vader Claes waarschijnlijk niet veel later dan 1460 zal geboren zijn.

Het staat onomstootelijk vast dat *Cornelis* Jan *Saersz*, in 1648 schepen van Driel, gehuwd was met ***Jenneken van Lith Jansdr.*** Afgescheiden van verdere naamsverwisselingen, waaromtrent nader, is dus hier de naam van Lith van moederszijde afkomstig.

Uit de naamsaanduiding „Jan van Lith Jansz. de jonge ***genaamd*** de Juede", gebezigd sub IV van de stamreeks in N.A. 1930 — in het Tielsche Schepensignaat 1686 -1689 fol. 62 komt hij op 16 Juli 1687 voor als ***Jan van Lith Jansz. de jonghe die Joede — zou*** men moeten afleiden dat de oorspronkelijke naam ***van Lith*** luidde.

In de Drielsche Signaten wordt echter deze naamsaanduiding nergens aangetroffen. Daarentegen wordt daarin zijn vader — sub III van de stamreeks in N. A. 1930 vermeld als Jan van Lith Janszn. (ook Jan Jan Saerszn.) de Joede — *wel* aangetroffen als Jan Jan Saersz de Joode ***genaamd van Lith*** !

Laatstgenoemde Jan, de eerste die met den volledigen geslachtsnaam voorkomt, had een broeder Cornelis, die in de Drielsche Signaten uitsluitend als *Cornelis de Joede* (Cornelis Jan Saersz) voorkomt. Alleen in het Tielsche Trouwboek komt hij in 1610 voor als Cornelis van Litth Jansz. de Jeude, wellicht in navolging van zijn broeder Jan, met wien hij getuige was bij den ondertrouw van diens zoon Jan.

Doch bij een boedelscheiding op 19 November 1628 (Drielsche Loofsignaten 1625—1632 fol 181), tusschen zijn weduwe Beyrtken de Ghier en zijn kinderen. worden allen zonder onderscheid als de ***Jode*** zonder meer vermeld,

Op grond van een en ander bestaat alleszins reden om aan te nemen dat de oorspronkelijke naam ***de Joede*** luidde, waaraan de naam van ***Lith*** werd toegevoegd.

Thans de verdere naamsverwisselingen, waarvan hierboven sprake was.

Cornelis Jan Saersz, gehuwd met Jenneken van Lith Jansdr., had vijf zoons, twee waarvan *Jan* heetten, de oudste blijkbaar naar ***Jan Jan*** Saersz, zijn grootvader van vaderszijde en de jongste naar ***Jan van Lith,*** zijn grootvader van moederszijde.

Ter onderscheiding van beide Jannen wordt de eerste ***Jan Corneliszn. (de oude)*** genoemd en de tweede ***Jan*** *Corneliszn.* (***de jonge)*** anders ***genaanad van Lith,*** *Jan Corneliszn.* gen a ***amd van Lith of*** kortweg ***Jan Corneliszn. van Lith,*** zijnde deze de eenige der vijf zoons, bij wien de naam van Lith voorkomt en die nimmer als van Lith de Joede wordt aangetroffen.

Hij vestigde zich omstreeks 1680 in Zalt-Bommel, alwaar zijn zoon zich blijkbaar den naam van Lith eigen maakte, daar deze vermeld wordt als ***Jan van Lith*** *Jansz.* en diens zoon als ***Jan van Lith*** *Jansz.*, ***de jonge.*** Dat *Jan Cornelisz.* het wapen zijns vaders, het de Jeudewapen, bleef voeren, is volkomen verklaarbaar en in dezen gedachtegang dringt zich de overtuiging op, dat de sub 11 van de stamreeks in N.A. 1930 vermelde Jan, begraven Zalt-Bommel onder zerk met wapen van Lith de Jeude, moet zijn ***Jan,*** de zoon van ***Jan Corneliszn.***

Opmerking verdient dat het randschrift van de zerk „*J. Jan* ***Saers van Lidt"*** luidt en dat de zerk ***geen*** jaartal draagt.

Hiermede is de verwarring tusschen naam en wapen der geslachten, vooral in de archieven van Zalt-Bommel, grootendeels opgelost en behoeft de samenvoeging der namen, voor het eerst aangetroffen bij Jan van Lith de Joede X Johanna Wolf van Brakel, niet „hooger op" te worden gezocht, ook al waren beide geslachten reeds eerder door huwelijk verwant.

Hiermede is intusschen nog geenszins verklaard waarom ***Jan × Johanna Wolf van Brake1*** zich van ***Lith de*** *Joede* noemt, terwijl zijn broeder ***Cornelis*** en diens kinderen de *Joede* heeten. Het feit dat zijn oom Cornelis, de broeder van zijn vader Jan Jan Saersz. (de Juede), met Jenneken van Lith getrouwd was, is geen aannemelijk0 reden, waarom neef Jan de beide namen zou samenvoegen.

In een handschrift, gedagteekend 23 Januari 1726, vond ik aangeteekend :

„De naam van dit geslacht is eygentlijk de Jöde of de „Jeude. Een der twee broeders van dien naam, beneden „sijn fatsocu komende te trouwen, voegde de andere „daarbij sijns moeders naam van Lidt, om sig daardoor „te onderscheiden, dus sig noemende van Lidt de Jeude".

Voorzooverre deze overlevering waarheid zou bevatten, is men geneigd deze toepasselijk te achten op de vorengenoemde broeders ***Jan*** en Cornelis. Van een huwelijk van *Cornelis* „beneden sijn fatsoen" is intusschen niets gebleken. Dit verwijt kan noch zijn huwelijk met ***Aelken van*** *Hellenberck* noch met ***Beertke de Ghier*** gelden, doch misschien was hij reeds eerder over zijn fatsoen gestruikeld, want *Jan* noemt zich al in 1681 ***van Lith de Joede,*** terwijl Aelken voor het eerst wordt aangetroffen op 8 Maart 1608, dus gelegenheid te over!

Helaas blijkt de naam der moeder niet uit de Drielsche Signaten, doch er zijn enkele aanwijzingen, waaruit kan worden afgeleid dat zij inderdaad ***van Lith*** heette, evenals de vrouw van Cornelis Jan Saersz. en wellioht haar zuster was.

Allereerst ligt het voor de hand dat men in den volledigen geslachtsnaam de namen der ouders terugvindt, zooals ook in het boven aangehaalde handschrift wordt vermeld.

Voorts kan daarvoor worden aangevoerd dat een harer dochters ***Heeske (X Peter de Ghier)*** heette. Deze voornaam komt namelijk veelvuldig voor in het geslacht van Lith, zooals ***Heeske*** van Lith Woutersdr., *Heeske* van Lith Ariensdr. en ***Heeske*** van Lith Willemsdr. en in hetzelfde verband zou zij passen als *Heeske* van Lith Jansdr., allen wellicht naar eenzelfde grootmoeder genoemd.

Doch er is meer aan te voeren voor deze onderstelling.

Blijkens een acte van 31 Maart 1684 (Drielsche Loofsignaten 1583-1590) passeert ***Dirck Eonck,*** de tweede echtgenoot van ***Jenneken van Lith*** zaliger, een tijnsbrief op ***zijn helft van*** een uiterwaard ten behoeve van de erfgenamen van *Jan Jan Saersz*, terwijl ***Jan van Lith*** ***Jansz. de Juede*** en *Cornelis* ***de Juede*** fraters, mede voor hun nicht ***Alitken Ot Claesdr.,*** uit kracht van deeling, aangegaan met *Dirck Fonck* voornoemd, ten behoeve van dezen afstand doen van de helft des uiterwaards.

De vraag rijst, hoe werd deze uiterwaard gemeenschappelijk bezit van Dirck Fonck eenerzijds en van de kinderen, erfgenamen van Jan Jan Saersz, anderzijds?

Zou deze van de Foncken afkomstig zijn, dan zouden deze erfgenamen voor de helft deelgerechtigd zijn, als hun moeder de eenige zuster van Dirok Fonck ***was,*** doch daarvan is niets gebleken. Integendeel uit een magescheid van 16 Juli 1676 blijkt, dat Dirck meerdere broeders en zusters had en niets wijst op zwagerschap van Jan Jan Saersz.

Eveneens hoogst onwaarschijnlijk is, dat de uiterwaard van de Saersens afkomstig is, al ware het slechts dat van een onverdeelden boedel van den grootvader Jan Saersz, nadat Cornelis Jan Saersz reeds jaren geleden gestorven was, nergens sprake is.

Als meest aannemelijke verklaring blijft dan dat ***Dirck Fonck*** zijn helft geërfd had van zijn overleden vrouw ***Jenneken van Lith*** en dat deze uiterwaard afkomstig was van haar vader ***Jan van Lith,*** die twee dochters had, respectievelijk getrouwd met de gebroeders *Cornelis Jan Saersz* en *Jan* Jan *Saersz*.

Wellicht kan de volgende overweging deze zienswijze nog versterken.

Jan van Lith de Joede treedt evenals zijn broeder ***Cornelis de Joede*** herhaaldelijk op tegen de erfgenamen van zekeren ***Jan van Alem,*** totdat eindelijk blijkens een acte van 27 Maart 1622 *Jan* ***Jan Adam*** van Venlo aan Jan van Lith de Joede belooft, zijn rechten, die hij meent te hebben op de nalatenschap van zal. Jan van Alem, niet meer te zullen betwisten.

Deze Jan Jan Adams was getrouwd *met-Heyltke van* ***Alem,*** een kleindochter van Jan van Alem.

In de jaren 1686-1694 treedt Jan van Lith de Joede op tegen ***Arent Jan van Henxtum*** en diens zoons *Willem* en ***Jan,*** als bezitters van de goederen van Jan van Alem. Ook Jan's neven ***Arien Cornelisz.*** en ***Jan*** *Cor-*

nelisz. zijn daarbij betrokken en uit een en ander blijkt een zekere onderlinge verwantschap.

Deze verwantschap blijkt eveneens uit het reeds eerder vermelde magescheid van 16 Juli 1676 (Drielsche Loofsignaten 1583-1590), geregistreerd op 25 Februari 1684, tusschen de kinderen van Cornelis Jan Saersz eenerzijds en Dirck Fonck met zijn kinderen anderzijds, waarbij als magescheidsvrienden optreden Arent van Tuyl, Jan *Jan Saersz* en *Arent Jan van Henxtum* en waarin eveneens sprake is van de „gerechte heloht van eenen uyterweyrdt genampt Casteleyns weyrdt", toebehoorende aan *Dirck Fonck.*

Aan de hand van deze gegevens zou het volgende fragment zijn op te stellen, waaruit dan zou volgen dat Jan van Lith de Joede aanspraak deed gelden op goederen, waarin zijn moeder deelgerechtigd was, wier moeder 1e met Jan van Lith en 2e met Jan van Alem zou zijn getrouwd geweest:

N.N. × 1e Jan van Lith		N.N. × 2e Jan van Alem	
Jenneke van Lith × 1e Cornelis Jan Saersz (de Juede) × 2e Dirck Fonck	(Heeske) van Lith × Jan Jan Saersz (de Juede)	dochter × Arent Jan v. Henxtum	Jan Jansz. × N.N.
	Jan v. Lith de Joede × Johanna Wolf v. Brake1	Willem Jan	Heyltke Jansdr. × Jan Jan Adams.

Is men wellicht door het vorenstaande eenigszins verder doorgedrongen in het ontstaan van den naam van Lidth de Jeude, omtrent den oorsprong van het geslacht (Saersen) de Jeude blijft nog veel onzekers bestaan. Er is ruimte voor de vraag of men hier inderdaad met een en hetzelfde geslacht te doen heeft.

Vooral uit een tweetal acten in de Drielsche Loofsignaten (1583—1590) blijkt dit wel duidelijk, namelijk uit een acte van 25 Februari 1583, waarin sprake is vau „den alden Jan Zaersz's erffen n.l. Cornelis off Jan de *Juede*" en uit een acte van 5 November 1684, waarin dezelfden worden genoemd „Jan Zaersz. *de Juede* erfgenamen."

De eigenlijke stamvader *Sander de Jode* (Saersen = Saerssoon of Sarissoen = zoon van Sander) is nog steeds niet gevonden. Wel werd een nieuw spoor ontdekt in de Charters van de kleine Kapittelen en Kloosters (Rijksarchief Utrecht, inventaris No. 462), waarin voorkomt *Sander Jacobsz.* (van Velt-Driel), schepen van Driel in 1466, die als zoodanig ernstig aandacht verdient, doch wiens zegel helaas is verloren gegaan.

In de Tuilsche Loofsignaten komt het geslacht de *Jode* veelvuldig voor en worden verschillende leden daarvan eveneens met den naam *Zaersen* aangeduid, hetgeen wijst op de verwantschap met het gelijknamige Drielsche geslacht.

De onderlinge vergelijking wordt bemoeilijkt, doordat de Tuilsche Loofsignaten loopen over het tijdvak 1613-1678, terwijl de Drielsche Signaten eerst aanvangen in 1681.

Uit de Tuilsche Signaten blijkt een nauwe verwantschap tusschen het Tuilsche geslacht de *Jode* en het geslaoht *de Jode van Hardinxveld.*

Ten slotte zijn nog eenige gegevens gevonden, die wellicht tot verdere ontdekkingen kunnen leiden. doch die nog een nader onderzoek behoeven.

De oudere generaties van het geslacht, Kruys (Vriezenveen),

door C. KRUYS.

De stamreeks dezer familie vindt men in Ned. Patriciaat, dl. V (1914), blz. 268, e.v.

In het Maandblad van het Gen. Her. Genootschap „de Nederlandsohe Leeuw", 1916, blz. 121, komt een bijdrage voor, waarin wordt aangetoond dat die stamreeks onjuist is en dat de in Ned. Patriciaat, onder 111 genoemde *Jan Kruys*, geb. 6 Augustus 1696, een zoon was van *Claas Janszoon Kruys* (Kerkmeester en van 1709-1739 Schout van Vriezenveen) en diens eerste echtgenoote *Geertje Engbertsdr. Smit.*

Een verbetering van de stamreeks werd dan ook opgenomen in Ned. Patriciaat, dl. VII. Het eerste huwelijk van den Schout Claus *Kruys* werd te Vriezenveen voltrokken op 16 September 1694; uit de huwelijksinschrijving dd°. 16 Augustus 1694 blijkt dat zijn vader heette *Jan. Berendsen Kruys.*

Daar het aantal uit dien tijd bewaard gebleven bescheiden, betreffende Vriezenveen, zeer gering is, gelukte het tot dusverre niet de stamreeks hooger op te voeren.

Het nagaan van de Contentien der stad Almelo heeft echter in deze eenig licht verschaft, waardoor enkele vermoedelijk juiste oudere generaties aan de vaststaande geslachtslijst kunnen worden toegevoegd. Publicatie van het gevondene en van de. daaruitgemaakte gevolgtrekkingen geschiedt ook met de bedoeling de gelegenheid te openen verbeteringen of eventueele aanvullingen mede te deelen, waarvoor ik mij ten zeerste aanbevolen houd.

In de Contentien der stad Almelo komt, tusschen de jaren 1649 en 1668, herhaaldelijk voor een *Berend Claaszoon Kruys*, wonende te Vriezenveen [1]).

In 1669 en van 1662 tot 1668 wordt door hem steéds geageerd tegen een zekeren Derk Hendriksen, alias Peters Derk, te Almelo, over de rente van een a a n dezen laatste geleend kapitaal.

Op 2 Juni 1662 wordt vermeld : „*Berend Claassen* als erfgenaam van zijn vader *Claas Lamberts* op 't Vresenvenne spreekt an geciteerde Peters Derk voor ses jaar verlopene intrest hercomende van een capitaal van 200 Daler min vijr," enz.

Ofschoon in deze zaak tegen Derk Hendriksen, alias Peters Derk, de geslachtsnaam *Kruys* slechts in 1669 wordt vermeld en overigens met het patronymicum wordt volstaan, blijkt uit het in 1669 opgevorderde rentebedrag (de rente à 6 % 's jaars berekend), dat het toen dezelfde schuldvordering betrof als waarvan in 1662 en volgende jaren sprake is, en dat het dus *Berend Claaszoon Kruys* was, die ook in die latere jaren tegen zijn schuldenaars optrad.

Deze *Berend Claaszoon Kruys* kan de vader geweest

[1]) In Contentien 1649-1657 (No. 2595 Rijksarchief te **Zwolle)** wordt hij afwisselend genoemd: ***Kruiss Berent, Kruss Berent, Berent Cruiss Berent*** en ***Berent Claassen***; de woonplaats is niet vermeld. In Contentien 1657-1663 (No. 2596, R. A. te Zwolle) en 1666—1668 (No. 2597) wordt genoemd ***Berent Cruis Berent*** en ***Berent Claassen***; terwijl daar tevens blijkt dat hij te Vriezenveen woonde.

zijn van den hiervoor genoemden Jan *Berendsen Kruys* en dus de grootvader van den Schout *Claas Kruys.*

Voor deze veronderstelling pleit het volgende:

In de belastingstaten van Vriezenveen werden de ingezetenen steeds vermeld in de volgorde hunner woonplaatsen van het Oosten naar het Westen, hetgeen aldus kon geschieden, omdat de huizen alle gelegen waren bij en aan de Noord- of Zuidzijde van den weg, welke van het Oosten naar het Westen liep.

Bij vergelijking van de verschillende belastingstaten, onderling, neemt men kleine afwijkingen of verschuivingen in de volgorde van de woonplaatsen waar; dit is begrijpelijk, de eene keer zal iemand, die aan de Noordzijde van den weg woonde, eerder zijn vermeld dan iemand, die aan de Zuidzijde woonde, en een andermaal omgekeerd; of wel van een paar huizen, die achter elkander op hetzelfde erf stonden, was nu eens de het meest naar het Noorden wonende bewoner het eerst genoemd, terwijl een andere keer het omgekeerde plaats vond.

De hier bedoelde verschuivingen in de volgorde waren echter gering en betroffen slechts enkele plaatsen [2]).

De woonplaats van den Schout *Claus Kruys* en zijn nakomelingen was, zooals uit de nog aanwezig zijnde belastingstaten, welke mij ten dienste stonden (van de belastingstaten vóór het jaar 1730 waren dit die van 1683, 1694, 1702, 1707, 1719 en 1723), is na te gaan, in de onmiddellijke nabijheid gelegen van het erve Brinkhuis, een zoogenaamd „landschapsgoed", vroeger behoorende aan het Klooster Sipculo, later aan de Provincie.

Uit een lijst van ingezetenen van het jaar 1648, voorkomende onder de stukken in het proces van Ooster Johan Luicken contra de Gemeente Vriezenveen (Processen voor Gedeputeerden, No. 2877, R. A. te Zwolle), waarin eveneens de bovenomschreven volgorde werd in acht genomen, zijn in de onmiddellijke nabijheid van het erve Brinkhuis vermeld: ***Johan Claaszoon*** (zie hieronder sub B.), ***Berend Hendriksen*** (zie hieronder sub A.), ***Egbert Lamberts*** (zie hieronder sub C.), en ***Berend Claassen.***

In 1648 verschijnt mitsdien ***Berend Claassen*** op de plaats, waar men de voorvaderen van den Schout ***Claus Kruys*** mocht verwachten [3]).

Dit is dus een bevestiging van de hiervóór door mij gemaakte veronderstelling, dat ***Berend Claaszoon Kruys*** de grootvader was van genoemden Schout en dus de vader van ***Jan Berendsen Kruys*** [4]).

Over de drie andere, hiervóór uit de lijst van 1648 genoemde personen, die ik eveneens houd voor leden van de familie ***Kruys*** of daarmede in familieverband staande (geslachtsnamen komen in deze lijst zoo goed als niet voor), laat ik hieronder een korte beschouwing volgen bij de behandeling van enkele zijtakken der familie, onder A., B. en C.

Als ***Bevend Claaszoon Kruys*** de vader was van ***Jan Berendsen Kruys,*** zal hij ook de vader geweest zijn van ***Hendrik Berendsen Kruys,*** die in denzelfden tijd te Vriezenveen leefde [5]).

Berend Claaszoon Kruys was de zoon van ***Claas Lamberts, zooals*** blijkt uit de hiervóór vermelde aanteekening van 2 Juni 1662.

De eenige ***Claas Lamberts,*** die in dien tijd te Vriezenveen voorkwam, was de Kerkmeester ***Claus Lamberts,*** vermeld in het genoemde proces van Ooster Johan Luicken contra de Gemeente Vriezenveen.

Als zoodanig komt hij voor in 1635, 1636 en 1637.

Het laatst vond ik van hem melding gemaakt op 12 Maart 1638, terwijl op 19 Augustus 1644 wordt gesproken van wij 1 en ***Claas Lamberts.***

In een Proces van Lubbert Jansen tegen Johan Schulten (Claringe, Portefeuille no. 6636, R. A. te Zwolle) wordt in 1644 gesproken van twee zoons van ***Claus Lamberts.***

Een daarvan moet de meer genoemde ***Berend Claasaoon Kruys*** geweest zijn; de andere houd ik voor ***Hendrik Claaszoon*** (***Kruys***), over wien nader.

Behalve de gemelde lijst van inwoners van 1648 bestaat er nog een lijst van 1639 (eveneens voorkomende in het meergenoemde proces van Ooster Johan Luicken en waarbij eveneens de meergemelde volgorde werd gehandhaafd).

In deze lijst worden op dezelfde plaats, waar in 1648 de hiervóór genoemde vier personen worden vermeld, genoemd ***Hendrik Claasaoon*** en ***Lambert Hendriks.***

Ook op deze personen kom ik, bij de bespreking van enkele zijtakken der familie terug (zie hieronder sub A. en B.) Slechts wijs ik er thans op, dat ***Hendrik Claaszoon*** naar mijne meening de hiervóór genoemde zoon van ***Claas Lamberts*** en dus de broeder van ***Berend Claaszoon Kruys*** is geweest.

Laastgenoemde is in de lijst van 1639 niet genoemd en zal toen niet aanwezig geweest zijn.

Thans rest mij nog het familieverband na te gaan met eenige personen, voorkomende te Vriezenveen, die den geslachtsnaam Rruys voerden of waarvan uit hun

---

[2]) **Slechts enkele belastingstaten (die** *van* 1694 en **1702) werden aangetroffen, waarin de personen niet in de volgorde van het Oosten naar het Westen werden genoemd.**

[3]) **Hierbij zij aangeteekend dat de meeste erven te Vriezenveen zich uitstrekten van de Zuidgrens van de Gemeente tot de Noord-***grens* en dat bij **erfscheidingen steeds** in de lengte werd gedeeld. Wel had de brand van het geheele dorp, in 1666, tijdens den oorlog tegen den Bisschop van Munster, een verplaatsing tengevolge; doch zulks bestond hierin, dat de inwoners hun huizen meer Noordwaarts, maar op dezelfde strook gronds opnieuw bouwden, aan den nieuwen weg. De volgorde der woonplaatsen, van Oost naar West, bleef door de verplaatsing ongewijzigd.

[4]) Men zou verwaohten in de lijst Vuursteden van 1683, waarin de aangeslagenen ook in de volgorde Oost-West voorkwamen, op de plaats, waar later de Sohout ***Claas Kruys*** **woonde, zijn** vader Jan *Berendsen* ***Kruys*** **vermeld te vinden. Er** bestaat echter onzekerheid of Jan ***Berendsen Kruys*** in deze lijst wordt genoemd. (Niet alle personen, die toen te Vriezenveen woonden en die men in deze lijst zou denken aan te treffen, komen daarin voor; zeker zijn een achttal hoofden van gezinnen, waaronder de hierna te noemen ***Hendrik Berendsen Kruys,*** onder de 218 aangeslagenen niet vermeld). **Wel wordt, ongeveer op de plaats, waar later de** Sohout ***Claas Kruys*** woonde, een *Jan Berentsen* **genoemd. In de belastingstaat is achter den naam „Jan Berentsen" geschreven** het woord ***„Peters"*** en nog iets, dat weggevlakt is; doch waaruit, hoewel zeer onduidelijk, het woord ***„Jan"*** (of iets **dergelijks) te lezen is. Wat de woorden** ***„Peters*** *(Jan?)* beteekenen, is niet na te gaan; mogelijk was het een bijnaam, missohien was het den naam van een ander persoon, doch men moet hieruit, naar mijne meening, niet opmaken, zooals vroeger op dezen grond wel geschied is, dat *Jan Berendaen* ***Kruys*** de zoon was van een *Berend Peters.* **Ik hond het er eohter wel voor. dat de on deze plaats** in genoemden belastingstaat voorkomende ***Jan Berentsen*** **was** *Jan* ***Berendsen Kruys.***

[5]) *Jan Berendsen* ***Kruys*** en *Hendrik Berendsen* ***Kruys*** komen voor in **de lijst** van *den* 1000sten penning van 1694 en **zijn daarin** voor een gelijk bezit (f 3 000) aangeslagen; in de Protocollen van het **Schoutgericht** Vriezenveen wordt op 28 Februari 1702 *Hendrik Berendaen* ***Kruys*** eigenaar genoemd van een zelfde perceel grond, dat op 3 Januari 1700 toebehoorde aan *Jan* ***Berendsen Kruys,*** *c.s.* **Vermoedelijk** zullen zij dus broeders zijn geweest.

woonplaats in 1639 en 1648 valt op te maken, dat zij met de familie *Kruys* in verband stonden (ter onderscheiding gerangschikt sub A., B., C. en D.).

A. In 1681 huwde *Jan Berendsen Kruys* (in 1694 Sohout van Vriezenveen), zoon van *Berend Hendriksen Kruys*, met *Geesjen Coerts*, weduwe van *Berend Janszoon Brouwer. Na zijn* huwelijk noemt *Jan Berendsen Kruys* zich *Brouwer en* ook zijn nakomelingen voeren dezen geslachtsnaam.

Van Bevend Hendriksen Kruys wordt in de Contentien der stad Almelo melding gemaakt in 1660. (Uitdrukkelijk wordt als woonplaats aangegeven Vriezenveen). Deze *Berend Hendriksen Kruys* houd ik voor dengene, die in bovengenoemde lijst van 1648 wordt vermeld als *Berend Hendriksen*, terwijl ik hem beschouw als de zoon van *Hendrik Claaszoon (Kruys)*, die in de lijst van 1639 wordt genoemd in die toen op dezelfde plaats woonde, waar in 1648 *Berend Rendriksen (Kruys)* wordt vermeld.

Is dit juist, dan waren de Schout *Claas Kruys*, van 1709, en de Schout *Jan Berendsen (Kruys) Brouwer*, van 1694, achterneven van elkander.

B. Blijkens het Schoutgericht van Vriezenveen dd°. 24 December 1700 testeerde dien dag *Hendrikje Lamberts*, weduwe van *Johan Claaszoon*, die een legaat vermaakte aan *Jan Berendsen*, zoon van haar schoonzoon *Berend Berendsen (Berkhof)*. Deze *Berend Berendsen Berkhof* en zijn afstammelingen woonden in de 18de

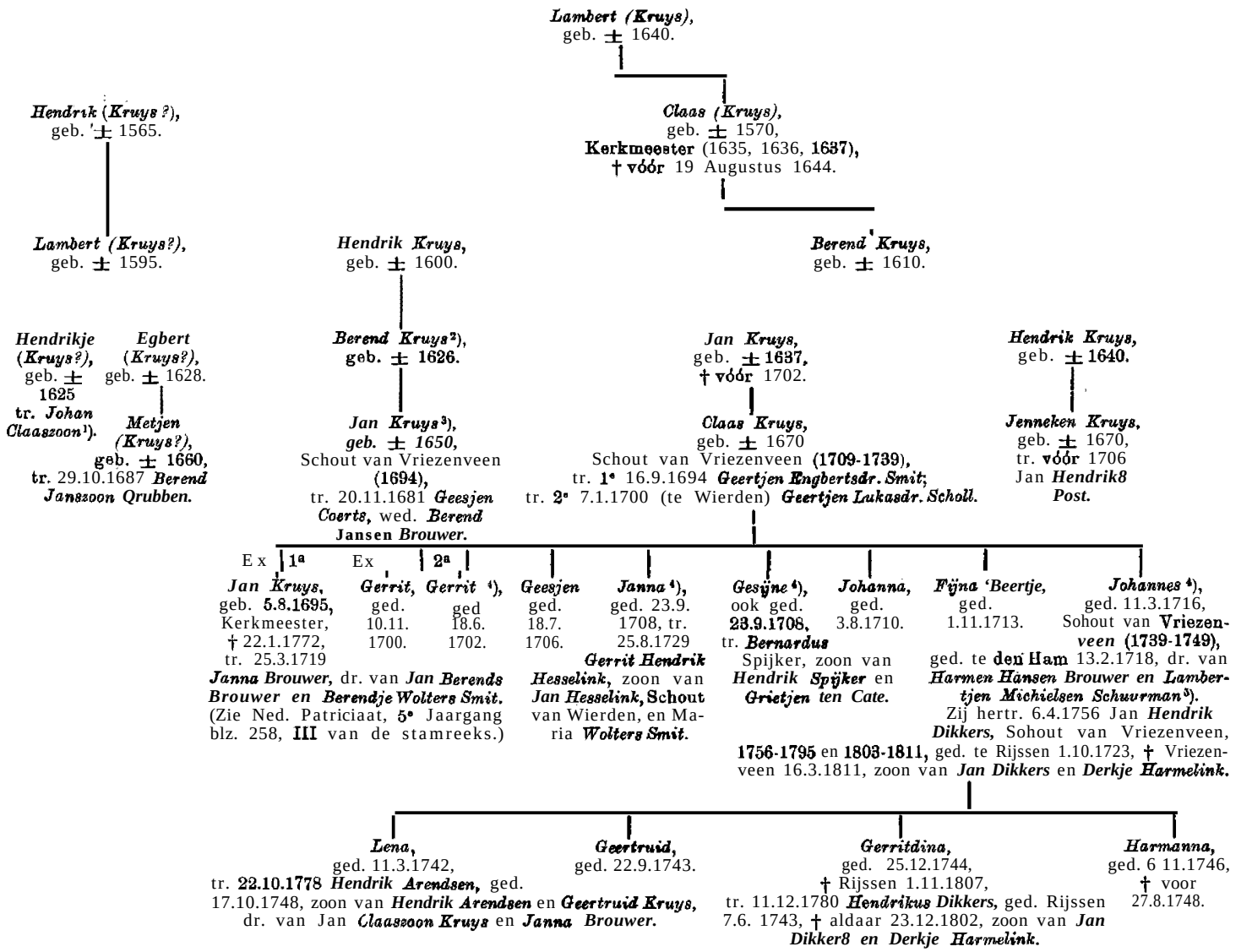

[1]) Een doohter uit dit huwelijk, genaamd *Jennigjen*, trouwde met *Bevend Berendsen Berkhof*, wiens kinderen en hunne nakomelingen dikwijls den geslachtsnaam *Kruys* voerden.

[2]) In een Proces (Klaringe, Portefeuille No. 5536, R. A. te Zwolle) wordt vermeld, 8 Nov. 1644, een *Berend Hendriks*, oud ± 18 jaar, en een *Berend Hendriks*, oud ± 40 jaar. Uit de woonplaatsen is af te leiden, dat eerstgenoemde de hier bedoelde *Berend Kruys* is.

[3]) Deze *Jan Kruys* noemt zich na zijn huwelijk *Brouwer en* ook zijn nakomelingen droegen allen dien aahternaam.

[4]) In Sohootgerioht van Vriezenveen, 18 Dec. 1721, testeerden dien dag Jan *Kruys en zijn* Eohtg. *Janna Brouwer en* worden o.a. genoemd de halve broeders en zusters van Testateur, „met naemen *Gerrit* en *Jannes* en *Janna* ende *Geesien Cruis*."

[5]) *Harmen* Hanezoon *Brouwer* tr., als weduwnaar van *Lambertjen Michielsen Schuurman*, 4.1.1728 *Helena Hesselink*, ged. 19.2.1706, doohter van *Jan Hesselink* (Sohout van Wierden) en Maria *Wolters Smit*. Uit dit huwelijk werd een zoon geboren, genaamd *Jan*, ged. te Wierden 21.11.1728. Deze *Jan Brouwer* woonde in 1748 te Vriezenveen, bij zijn zwager, den Sohout *Johannes Kruys*; hij trouwde 22.4.1749 te Rijssen met *Fenneken Dikkers*, ged. te Rijssen 29.2.1728, dr. van Jan *Dikkers* (Sohont van Rijssen) en *Derkje Harmelink*.

en 19e eeuw op de zelfde plaats (bij het erve Brinkhuia), waar in 1648 wordt vermeld *Johan Claaszoon*. Nu is het opmerkelijk dat sommige kinderen van *Berend Berendsen Berkhof* veelal met den geslachtsnaam *Kruys* werden aangeduid in plaats van *Berkhof*. Ook de afstammelingen voerden vaak den geslachtsnaam *Kruys*. (Dit komt zelfs nog voor in het jaar 1832).

Er is dus reden om aan te nemen, dat er een familieverband bestaan heeft tusschen *Berend Berendsen Berkhof* en eenig lid van de familie *Kruys*. Naar mijne meening moet die verwantschap gezocht worden in het huwelijk tusschen *Johan Claaszoon* en *Hendrikje Lamberts*. Mogelijk was *Hendrikje Lamberts* de dochter van den in 1639 genoemden *Lambert Hendriks en* deze een zoon van *Hendrik Lamberts*, die dan een broeder van *Claus Lamberts* geweest kan zijn; mogelijk ook was de verhouding nog anders.

De naam *Lambert* (die te Vriezenveen zeldzaam voorkwam), in verband met de woonplaats, maakt het mijns inziens wel waarschijnlijk dat het verband met de familie *Berkhof* langs dezen weg te vinden is.

Ik wijs er nog op, dat de in de lijst van 1639 vermelde *Lambert Hendriks* ook genoemd wordt in het proces zelve van Ooster Johan Luicken; daaruit blijkt dat hij in 1639, met Johan Smit, die in 1648 Ouderliug was, werd afgevaardigd om, namens Schout, Kerkmeesteren en Zestienen van Vriezenveen, naar het Huis te Almelo te gaan. *Lambert Hendriks* overleed vóór 17 Januari 1648.

C. *Egbert Lamberts* wordt, in de lijst van 1648, genoemd tusschen *Berend Hendriksen* (*Kruys*) en *Berend Claaszoon* (*Kruys*). Dit feit en het patronymicum „*Lamberts*" maken het wel zeer waarschijnlijk, dat ook hij in eenig verband tot de familie *Kruys* heeft gestaan. Hij leefde nog bij het huwelijk van zijn dochter *Metjen*, op 20 November 1687, met *Berend Jansen Grubbe*, uit welk huwelijk is gesproten *Jennigje*, die huwde met *Fredrik Hendriks van Olde*.

Dat *Egbert Lamberts* of zijn afstammelingen ooit den naam *Kruys* hebben gedragen, heb ik nergens gevonden; waaruit ik opmaak, dat hij door een vrouwelijke linie met den stamvader der familie in verband stond.

D. Tenslotte nog een enkel woord over *Johannes Godfried Cruys*, die in 1727 koster was van de Hollandsche kerk te St. Petersburg. Hij werd gedoopt te Vriezenveen 20 Februari 1698, als zoon van *Johannes Paltes* (alias *Boltwedder* en *Balthazer*) en van *Hermina Lohnis*. Zijn weduwe werd in de belastingstaten van 1732 en 1733 genoemd: Wed. *Jannes Krus* (en *Crus*). Zijn broeder *Hermannes* werd gedoopt 27 April 1704 en diens zoon *Herman* (ged. 23 October 1736) huwt 23 Maart 1771 *Stientjen Jansen* (ged. 11 September 1746, dochter van *Jan Lucas Bos* en *Hendrikje Hendriks*). Bij den doop, op 22 Juli 1787, van de uit het huwelijk van 23 Maart 1771 geboren dochter *Magdalena* werden de ouders vermeld als: „*Herman Hermannessen* en *Stientjen Jansen Cruis*".

Ook in deze familie komt de naam *Kruys* dus een enkele maal en wel in twee verschillende takken voor. De stamvader *Johannes Paltes*, die voor het eerst te Vriezenveen wordt genoemd bij den' doop van zijn zoon *Johannes' Godfried* (in 1698), zal dus zelf, of door zijn vrouw, geparenteerd zijn aan de familie *Kruys*. Hieromtrent werd echter niets naders gevonden.

Het familieverband, sub A., B. en C. vermeld, werd speciaal onder de aandacht gebracht, omdat daaruit blijkt dat niet alleen *Berend Claaszoon Kruys* afstamde van een *Lambert*, die ± 1540 geboren moet zijn, maar dat ook de genoemde zijtakken met dezen *Lambert* in verbinding staan, en het is mitsdien wel zeer waarschijnlijk, dat *Lambert* reeds den naam *Kruys* droeg.

Resumeerende kom ik tot de hierboven in kk. 277/278 afgedrukte fragment-geslachtslijst.

Genealogie van het Rotterdamsche geslacht Bredenburgh,

door W. A. VAN RIJN.

Wapen : Een dolfijn.

1. *Jan Paulusz. Moller*, later *van Bredenburgh* [1]), geb. Bredenburg in Oostland, wijnkooper en kuiper, woonde op het Watertie in een huis door hem dd. 16 Mei 1636 van zijn zwager Jan Barendsz. Vroombrouck gekocht, testeert met zijn vrouw 31 Juli 1638 voor notaris Gerrit van der Hout en 21 Sept. 1662 voor notaris Jacob Delphius, zijn vrouw als weduwe 2 Jan. 1678 voor notaris Govert van Gesel, overl. Rotterdam (aangeg. Weeskamer 19-26 Nov. 1656), tr. Rotterdam 9 April 1636 *Anneke Vroombrouch*, overl. Rotterdam (aangeg. 24-30 Aug. 1681), dr. van *Barend Jansz.* en *Neeltje Fransdr.*

Uit dit huwelijk:

1. *Barend*, volgt 11.
2. *Paulus*, volgt IIbis.
3. *Johannes*, volgt Ilter.
4. *Trijntje Bredenburgh*, ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 28 Mei 1645.
5. *Cornelia Bredenburgh*, ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 28 Mei 1646.
6. *Catharina Bredenburgh*, ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 23 Jan. 1647, woonde Hoogstraat Z.Z. tegenover het raadhuis, overl. Rotterdam (aangeg. 6-12 Mei 1691), tr. Rotterdam 27 Nov. 1669 *Willem Suderman*, geb. Rotterdam omstreeks 1636, zijdereeder, woonde bij overlijden in de Lombardstraat, testeert 17 Jan. 1680, 19 Sept. 1692 en 19 Juni 1696 voor notaris Ph. Basteels, overl. Rotterdam 18 Jan. 1706, begr. Fransche Kerk 21 Jan., zn. van *Elias* en *Jannetje Borremans*.

11. *Barend Bredenburgh*, geb. Rotterdam omstreeks 1636, brandewijnbrander, woonde op het Roode Zand, lidmaat der Luthersche Kerk 11 April 1669, test. met zijn vrouw 2 Sept. 1672 voor notaris Nicolaes van Cleeff, zijn weduwe 2 Jan. 1678 en 9 Febr. 1697 voor notaris Govert van Gesel, overl. Rotterdam (aangeg. 19-26 Sept. 1677), tr. Rotterdam 16 Juni 1659 *Elisabeth Cremer*, geb. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 10-16 Febr. 1697), dr. van *Hillewaert Thomasz.*, chirurgijn, en *Heyltje Jansdr. 't Hooft*.

Uit dit huwelijk:

[1]) Op zijn grafzerk in de voormalige Prinsenkerk stond: „J. P, Muller van Bredenburch".

1. *Jan* **Bredenburgh,** ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 4 Apr. 1660.

2. *Anna* **Bredenburgh,** ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 22 Dec. 1661.

3. *Heyltje Bredenburgh*, ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 22 Dec. 1661, woonde bij overlijden op de Hoogstraat, overl. Rotterdam (aangeg. 10-16 Dec. 1684), tr. Rotterdam 26 Mrt. 1684 *Hillewaert Cremer*, ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 3 Mei 1663, chirurgijn, testeert 8 Dec. 1684 voor notaris Nicolaes van Cleeff, overl. vóór 25 Juli 1696, zn. van **Thomas** *Hillewaertsz.*, kuiper en brandewijnbrander, en *Grietje Maertensdr. Keysers*. Hij hertr. Rotterdam 3 Febr. 1686 *Petronella Vrolo*.

4. Anna Bredenburgh, ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 2 Juni 1664, overl. Rotterdam 2 Jan. 1701, tr. Rotterdam 3 Apr. 1684 *Hendrick Toorn*, geb. Rotterdam, bakker en koopman, woonde Nieuwe Haven, test. met zijn vrouw 25 Febr. 1680 voor nots. Govert van Gesel en 7 Febr. 1691 voor nots. Pieter Rabus, overl. tusschen 19 Mei 1719 en 1740. Hij hertr. Rotterdam 5 Juni 1701 *Ursula* **van Alphen.**

6. *Catharina* **Bredenburgh,** geb. Rotterdam, woonde in het Hang N.Z., test. met haar man 9 Nov. 1689 voor nots. Pieter Rabus, met haar zuster Kornelia 10 Dec. 1711 voor nots. Nicolaas Stoop, overl. Rotterdam 16 Dec. 1711, tr. Rotterdam 4 Juli 1689 **Jan Toorn,** geb. Rotterdam, goudslager, overl. vóór 17 Dec. 1711.

6. **Isabella Bredenburgh,** geb. Rotterdam omstreeks 1672, test. 30 Maart 1707 voor nots. Gerard Blockerus, overl. Rotterdam (aangeg. 19-26 Juni 1707), begr. Fransche Kerk 24 Juni d. a. v., tr. 1°. Rotterdam 23 Mei 1694 **Pieter Stierman,** geb. Rotterdam omstreeks 1669, woonde Weezenstraat, overl. Rotterdam (aangeg. 16-21 Nov. 1705), begr. Prinsenkerk 19 Nov. d. a. v., zn. van *Elias Denysz.* en *Barbara Pietersdr.*, tr. 2° Rotterdam 19 Sept. 1706 (huw. voorw. voor nots. G. Blockerus 25 Apr. 1706) **Nicolaas** *Westbergen*, geb. Rotterdam omstreeks 1669, vlaskooper, woonde Vlasmarkt, overl. Rotterdam (aangeg. 3-9 Juni 1714), begr. Fransche Kerk 9 Juni d. a. v., wedr. van **Sara** *Rabus*.

7. *Kornelia* **Bredenburgh,** geb. Rotterdam omstreeks 1676, woonde Hang, test. 10 Dec. 1711 met haar zuster Catharina voor nots. Nicolaas Stoop, overl. Rotterdam (aangeg. 6-11 Mei 1754), begr. Prinsenkerk 19 Mei d. a. v., tr. Rotterdam 1 Jan. 1702 *Jan van* **Alphen,** geb. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 27 Jan.-2 Febr. 1704).

8. **Bnrendina Bredenburgh,** geb. Rotterdam omstreeks 1678, woonde Oppert, test. met haar man 1 Juni 1707 voor nots. Johannes Bordels, overl. Rotterdam (aangeg. 12-18 Sept. 1751), begr. Prinsenkerk 17 Sept. d. a.v., tr. Rotterdam 10 Apr. 1707 *Anthony* **van der Sleyden,** geb. Leiden omstreeks 1682, koopman, overl. Rotterdam (aangeg. 29 Maart-4 Apr. 1767), begr. Oosterkerk, zn. van **Laurens** en **Maria van** *Arckel*.

IIbis. **Paulus Bredenburgh,** ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 28 Nov. 1640, brandewijnbrander, woonde op het Watertje, bij overlijden Hang, test. met zijn vrouw 13 Aug. 1666 en 16 Nov. 1669 voor nots. Ph. Basteels, overl. omstreeks 1693, tr. Rotterdam 6 Oct. 1664 *Claesje* **van Arckel,** geb. Rotterdam! overl. vóór haar man, dr. van **Claes** en *Susanna* van **Velsen.**

Uit dit huwelijk:

1. *Susanna* **Bredenburgh,** geb. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 17-23 Apr. 1746), begr. Prinsenkerk 19 Apr. d. a. v., tr. Rotterdam 1 Apr. 1696 **Pieter** *Valckenhoff*, ged. Rotterdam (Rem. Kerk) 28 Aug. 1672, mr. blikslager, woonde Delfsche Vaart, test. met zijn vrouw 9 Mei 1724 en zijn wed. 25 Juli 1740 voor nots. Herbert van der Mey, overl. Rotterdam (aangeg. 8-14 Mei 1740), begr. Prinsenkerk 14 Mei, zn. van **Pieter** en *Clara IJsbrandsdr.*

2. *Anna* **Bredenburgh,** geb. omstreeks 1668, woonde Melkmarkt, test. met haar zuster Maria 30 Aug. 1713 voor nots. Jan Swinnas, overl. Rotterdam 21 Juni 1729, begr. Oosterkerk 25 Juni d. a. v.

3. **Maria** *Bredenburgh*, geb. Rotterdam omstreeks 1671, woonde Turfmarkt, test. met haar zuster Anna 30 Aug. 1713 voor nots. Jan Swinnas, overl. Rotterdam (aangeg. 27 Sept.-3 Oct. 1739), begr. Oosterkerk 1 Oct.

IIter. **Johannes Bredenburgh** [2]), ged. Rotterdam (Luth. Kerk) 25 Mei 1643, brandewijnbrander, koopman en dichter, woonde Oppert W.Z. „in den Eenhoorn", zijn wed. 'later in de Lombardstraat, test. met zijn vrouw 25 Oct. 1666 voor nots. Ph. Basteels, overl. Rotterdam (aangeg. 26 Aug.-1 Sept. 1691), tr. Rotterdam 10 Oct. 1666 (huwelijksvoorw. 21 Sept. 1666 voor nots. Ph. Basteels) *Trijntje Oudaen*, geb. Rotterdam (Rijnsburg ?), test. als. wed. 3 Juli 1703 voor nots. Johannes Bordels, overl. Rotterdam (aangeg. 22-28 Febr. 1705), begr. Qroote Kerk 26 Febr., dr. van **Frans Joachimsz. en Maria Jansdr. van der Kodde.**

Uit dit huwelijk:

1. **Johan,** volgt III.

2. **Maria Bredenburgh,** geb. Rotterdam omstreeks 1670, overl. Rotterdam 11 Juli 1727, begr. Groote Kerk 16 Juli d.a.v., tr. 1° Rotterdam 13 October 1697 **Jacob** *Messchaert*, geb. Rotterdam 7 Febr. 1661 bakker en koopman, woonde Oppert „in den *Eenhoorn", test met zijn vrouw 9 Juli 1699 voor nots. Johannes Bordels, overl. Rotterdam 23 Nov. 1703, begr. Qroote Kerk 26 Nov. d. a. v., zn. van *Dirck Jansz.* en **Reeltje** *van Nierop*, tr. 2°. Rotterdam 1 Jan. 1706 (huwelijksvoorw. voor nots. Johannes Bordels) *Frans* **Oudaen,** geb. Rotterdam omstreeks 1663, koopman, woonde West Nieuwland, later Lombardstraat, test. met zijn vrouw 13 Mei 1710 voor nots. Arn. de Guylicker, overl. Rotterdam (aangeg. 11--17 Oct. 1739), begr. Groote Kerk 13 Oct., zn. van **Jan** *Fransz.* en *Jannetje Michielsdr. Viruly*, en wedr. van *Anna* **de Visser.**

3. **Frans Bredenburqh,** geb. Rotterdam, woonde Oppert „in den Eenhoorn", overl. Rotterdam (aangeg. 1-7 Dec. 1697), begr. Groote Kerk 4 Dec., tr. Rotterdam 16 Dec. 1696 *Cornelia (Neeltje) Verburgh*, geb. Rotterdam omstreeks 1670, woonde bij overlijden op de Hoogstraat. overl. Rotterdam (aangeg. 7-13 Dec. 1732), begr. Schotsche Kerk 9 Dec, dr. van *Jan* **Dionysx.** en *Aeltje Fransdr. Oudaen*. Zij hertr. Rotterdam 22 Juni 1701 Hendrik **Dingemans,** koopman.

4. **Anna Bredenburgh,** geb. omstreeks 1682, woonde in de Lombardstraat, test. 19 Mei 1710 voor nots. Arn. de Guylicker,' overl. Rotterdam (aangeg. 20-26 Mei 1736), begr. Groote Kerk 22 Mei.

[2]) Zie over hem o.a. Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek IV. fol. 292, 293.

III *Johan(nes) Bredenburgh* [3]), geb. Rotterdam omstreeks 1669, zijdereeder, dichter, test. met zijn vrouw 8 Juli 1688 en 24 Mrt. 1700 voor nots. Johannes Bordels, woonde Lombardstraat W.Z., overl. Rotterdam 30 Mei 1703, tr. Rotterdam 23 Maart 1687 *Sara Lagendael,* ged. Rotterdam (Rem. Kerk) 24 Nov. 1669, begr. Rotterdam (Groote Kerk) 3 Apr. 1714, dr. van *Isaac en Maria Nijs.*

Uit dit huwelijk:

1. Sara *Bredenburgh,* overl. vóór 19 Mei 1710.
2. Maria *Bredenburgh,* geb. Rotterdam 26 Aug. 1693, overl. Rotterdam, (aangeg. 17-23 Juni 1759), begr. Groote Kerk 23 Juni, tr. Rotterdam 28 Jan. 1711 *Jan Oudaen,* geb. Rotterdam omstreeks 1693, winkelier, woonde West Nieuwland, overl. Rotterdam 10, begr. Groote Kerk 16 Juli 1727, zn. van *Frans Jansz.* en *Anna Andriesdr. de Pisser.*
3. *Catharina Bredenburgh,* geb. omstreeks 1696, woonde Oppert, overl. Rotterdam (aangeg. 7-13 Febr. 1740), begr. Groote Kerk 11 Febr.

Het Bossche regeeringsgeslacht Kuysten,

door Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Ter aanvulling van het artikel van den Heer W. F. del Campo Hartman over dit geslacht moge het volgende dienen.

Den naam Kuyst treft men reeds in zeer oude tijden in het tegenwoordige Noordbrabant aan, met name in het land van Heusden en Altena. *Boudijn Kuyst, Jan Kuyst* en *Dirc Kuyst* komen in de veertiende eeuw als dubbele voornaam in verschillende geslachten in die streken voor. Maar ook in de Meyerij van den Bosch vindt men den naam Kuyst reeds herhaaldelijk in de veertiende eeuw. Zeker mag men er niet licht toe overgaan, bij personen in lateren tijd, die den naam Kuyst droegen, ook maar de waarschijnlijkheid van bloedverwantschap aan te nemen.

De stamvader van het hier alleen behandelde Bossche geslacht Kuyst, later bekend in den genitiefvorm Kuysten, zou volgens de beide door den Heer del Campo Hartman geraadpleegde handschriften geweest zijn *Hendrik Kuyst,* gehuwd met *Erkenraadt.* Zooals hieronder blijken zal, verdienen die handschriften geen van beide vertrouwen ; maar dit echtpaar heeft inderdaad bestaan, want in 1366 komt *Erkenrade* voor als *Henric's weduwe* en als moeder van *Henric Kuyst.* Deze laatste kan identiek zijn geweest met Henric Kuyst, die in 1386 notaris te 's Hertogenbosch was. Eenige zekerheid dienaangaande bestaat niet. Evenmin is dit het geval met betrekking tot de vraag, of de in bedoelde handschriften als zoon van Hendrik en Erkenraadt genoemde *Gijsbert Kuyst* dezelfde kan zijn geweest als *Qhisbrecht Henric Kuystenz.,* dien ik in 1368 vermeld vind als schepen van Eindhoven. In een Bossche akte van 1386 komt een *Henricus Kuyst* voor als broeder van *Ghiselbertus Kuyst* en vader van *Henricus.*

Blijkens het Brabantsch leenregister van 1440 hield *Lijsbeth Ywaensdr van den Grave,* weduwe van *Henric Kuyst, 16* morgen in leen in de Rosmalensche Hoeven, en had zij een zoon *Henric Kuyst.* Een van deze beide

[3]) Zie over hem o.a. Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek IV. fol. 293,294.

Henrio's was de vader van de hieronder volgende vijf kinderen; was het de oudste dan moet deze tweemaal gehuwd zijn geweest, want de eenige van de vijf kinderen wiens moeder ik met zekerheid kan vaststellen, Gerard, was geen zoon van Lijsbeth van den Grave maar van Margriet dochter van *Gerard Heer.* Gerard's broeder Ywan Kuyst wordt in een Bossche akte van 1630 genoemd zoon van wijlen *Henrick* wijlen *Henrick Kuystsa.*

De bedoelde vijf kinderen van Henric Kuyst waren:

1. *Gerard,* die volgt onder II.
2. *Ywan,* die volgt onder IIbis.
3. Mr. *Claes,* die volgt onder IIter.
4. *Henrick,* schepen te 's Hertogenbosch in 1489 en volgende jaren, meester van het H. Geesthuis, overleden tusschen 1629 en '31. Hij was gehuwd met *Aleyd van Dommelen,* overleden in 1640, dochter van den goudsmid *Jan van Dommelen* en van *Margriet van Weylhuysen.* Blijkbaar hebben zij geen kinderen nagelaten; in 1641 komen Mr. *Henrick Kuyst Gerardsz.* en *Gerard Kuyst Mattheusz.* [1]) voor als uitvoerders van Henrick's uiterste wilsbeschikking.
6. *Jutte,* die in 1629 weduwe was van *Wouter van Qewande.*

11. *Gerard Kuyst,* overleden vóór 1608, is meer dan eens gehuwd geweest, laatstelijk met *Heylwig* dochter van *Jan Willem Zeelmekersz.,* die hem overleefde doch in 1610 niet meer in leven was. Uit een vroeger huwelijk had hij eene dochter Joestken, wier moeder in de eene akte vermeld wordt als *Aleyt* dochter van wijlen *Gijsbrecht Kesselmans,* in de andere als *Aleyt* dochter van wijlen *Qoyart Neringh.*

Gerard liet 7 kinderen na, van wie 6 uit zijn laatste huwelijk :

1. *Joestken,* zoo even genoemd, tr. 1° *Claes* zoon van *Amelis van Boechem,* 2°. in of vóór 1610 *Gerard Gerardsz. van Achelen,* overleden tusschen 1528 en '34.
2. Mr. *Henrick,* rentmeester van het klooster van St. Clara, kerkmeester en schepen te 's Hertogenbosch, overleden in 1666. Hij was gehuwd met *Hilleken van Sevenbergen,* uit Gorinchem, dochter van *Henrick van Sevenbergen* en *Christina Jansdr.* en weduwe van *Qijsbert* van *Straten. Zij* overleefde ook haren tweeden man en had hem eene dochter geschonken, die in 1644 gehuwd was met *Jan van de Water.*
3. *Gerard,* priester, kanunnik te Kamerijk (1620) en later van de St. Janskerk te 's Hertogenbosch.
4. *Jan,* vermeld in 1608 en 1621.
6. *Margriet,* tr. 1°. *Arnt Arntsz. die Wijse,* vermeld 1629, 2°. *Gerit Jansz. die Vriese,* nog vermeld 1648.
6. *Ywan,* in 1630 vermeld als gehuwd met *Catharina* dochter van *Ererard Petersz.* en van *Maria van den Horchacker.*
7. *Everard,* vermeld in 1617.

[1]) Deze Gerard *Kuyst Mattheusz.,* overleden in of vóór 1558, tr. 1°. *Joostken* dochter van *Asnt Diercx.,* 2°. *Heylwig* dochter van Jan *Vuchta en was* vader van *Jan, Heylwig en Emken,* welke laatste in 1559 reeds overleden was. Hij was misschien een broeder van *Henrick Kuyst Mattheusz.,* dood in 1537, die uit zijn huwelijk met *Engel Colen Petersdr.* vier kinderen naliet: *Peter, Elisabeth* (later gehuwd met *Michiel Creeft*), *Margriet* en *Matthijs.* Een *Matthijs Kuyst was* schepen te 's Hertogenbosch in 1498 en volgende jaren; vermoedelijk dezelfde als *Matthijs Kuyst Henricxz.,* die in 1513 weduwnaar was van Maria dochter van *Daniel Bruystens van Vranckevoert.* In 1539 komt *Cecilia* dochter van *Rutger van Geldrop voor* als echtgenoot van *Matthias Kuyst.*

IIbis. *Ywan Kuyst*, schepen te 's Hertogenbosch in 149'1 en laatstelijk in 1606, overleden vóór 1520, was gehuwd met *Agnes Valck* dochter van *Jan Aelberts Valckenr.* van Maren. Uit dit huwelijk 7 kinderen :

1. *Henrick,* meester van het bontwerkersambacht te 's Hertogenbosch 1640, tr. vóór 1608 *Margaretha* dochter van *Wouter van Vucht* en van *Catharina Arnt Heymanszsdr.* Hunne dochter *Anna Kuysten* was in 1551 de vrouw van *Henrick van den Henxthoevel.*
2. *Jan, was* in 1620 gehuwd met *Margriet* natuurlijke dochter van den Jeruzalemsheer *Lodewijck Buys* alias *Ryelmans.* Hij hertrouwde met *Hillegond* dochter van *Henrick Arntsz. de Greve* van IJsendoorn, die hem korten tijd overleefde maar in 1668 overleden was.

   Uit het eerste huwelijk eene dochter *Agnes,* die in 1633 gehuwd was met Mr. *Engbert Kemp,* apotheker te Gorinchem en rentmeester van het gasthuis aldaar. Hij testeerde, ziek te bed liggende, 16 Aug. 1666, maar leefde nog in 1569 bij de scheiding van den boedel zijner ouders *Aert Vos Engbertsz. Kemp* en *Aleyt Jacobsdr.*
3. *Gerit,* stadsbode (gruenroy) te 's Hertogenbosch 1629 tot zijn dood in 1554. Misschien was hij de vader van *Jan Kuysten Geritsz.,* die in 1566 deken der gewaudsnijders in den Bosch was en wiens goederen in 1668 wegens zijne deelneming aan de troebelen werden verbeurd verklaard.
4. *Zeynsa,* vermeld 1629.
6. *Hillegond,* tr. *Henrick* zoon van *Peter Martensz.,* die in 1639 haar weduwnaar was, maar in 1633 zelf ook was overleden.
6. *Catharina,* testeerde 1530 en was in 1633 overleden.
7. *Dominicus,* in 1620 buitenslands.

IIter. Mr. *Claes Kuyst,* stadssecretaris 1500-'23, gedeputeerd ter dagvaart te Brussel 1605, tr. *Mechteld* dochter van *Jan Peter Witmeersz.,* die hem overleefde. Zij hadden 7 kinderen :

1. *Jan,* priester en kanunnik der St. Janskerk 1642, had behalve de in kol. 242 genoemde dochters nog een natuurlijken zoon *Jan,* vermeld in 1669.
2. *Peter,* priester, overleden tusschen 1655 en '69.
3. *Henrick,* gehuwd met *Geertruyd* dochter van *Peter Collaert Hermansz.*
4. *Frans,* rentmeester van het gewandsnijdersambacht 1643, deken der kloveniers 1666, gehuwd met *Ulrica van Vechel Dircksdr.* Een zoon *Willem* van hem wordt vermeld in een akte van 1640.
6. *Peterken,* in 1639 gehuwd met Simon *Bacx,* zoon van *Johan Bacx,* rentmeester van het kapittel der St. Janskerk en later rentmeester der domeinen, en *Heylwig van den Hove.*
6. *Elisabeth,* vermeld in 1648.
7. *Margriet,* tr. 1° *Peters Sonmans,* 2° in of vóór 1637 *Jan Willemsz. van Emmerick,* gewandsnijder.

Een kleinzoon van den onder IIter genoemden stadssecretaris was *Niclaes Kuyst,* die in 1678 vermeld wordt als politiemeester te 's Hertogenbosch en die, nadat de stad weder onder Spaansch bewind was gekomen, *het* blijkbaar veiliger vond naar elders te verhuizen. In lateren tijd woonde hij te Dordrecht; hij overleed vóór Febr. 1606. Van hem vind ik 3 kinderen vermeld:

1. *Anneken,* geb. te 's Hertogenbosch, tr. 1". 1600 *Willem Gerardsz. Verhoutert,* eveneens een uitgeweken Bosschenaar, die eenigen tijd te Dordrecht had gewoond, doch in 1600 te Heusden gevestigd was, waar hij verscheidene jaren in den schepenstoel zat. Hij was weduwnaar van *Adriana van Cuyck* en overleed in Jan. 1620. Anneken Kuysten hertrouwde 7 Juni 1626 met *Dingman Adriaensz. van Cuyck,* die ook schepen en burgemeester van Heusden was. (Vgl. Mbl. XLII, 366 en 367).
2. *Jan.* Een bevestiging van zijn huwelijk met *Elisabeth van der Merct,* dochter van *Jan v. d. M. en Elisabeth van Breuseghem,* uitgeweken Vlamingen, vond ik niet. In aanmerking genomen, dat Elisabeth's vader in 1662 was geboren en dat hare moeder in 1689 overleed, is het huwelijk tijdrekenkundig in elk geval niet onmogelijk.
3. *Niclaes,* evenals zijn broeder Jan in 1606 nog minderjarig. Wellicht is hij dezelfde als *Niclaes Kuysten,* die in 1620 vermeld wordt als zoon van wijlen *Niclaes Kuysten* en *Jenneken* dochter wijlen *Jans van Gestel.*

Aanvullingen op „De Vroedschap van Zierikzee" door P. D. de Vos, ontleend aan de fichescollectie van het Landsarchief te Batavia,

door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins.

(Vervolg van LII, 261.)

Bl. 661. Onderaan sub D. *Adriaan van Duyn,* boekhr. O.I. comp., werd bij brief uit Nederland d.d. 16 Oct. 1770 tot onderkoopman benoemd; werd 7 Nov. 1776 tweede res. in de Mataram met rang van koopman; hij was in Aug. 1770 boekhr. te Japara en toen gehuwd met *Sara Jacoba van Mechelen,* met wie hij 13 Juni 1770 te Japara test. Een van beiden was dood 24 Dec. 1776.

Bl. 674. *Job Huybregtse Kempe,* varende man, × *Maetje Prisbier* en komt in het testamentenregister van Batavia 1691/3 voor als 19 Nov. 1689 te Veere wonende.

Bl. 640. *Barend Dingemanse* Boom (midden sub a), 10 Maart 1730 schipper, werd daarna burger te Batavia en 28 Mei 1737 schepen; ouderling 21 Jan. 1749; vicepres. van schepenen 4 Maart 1749 ; hoofdparticipant van de Amphioensocieteit 27 Feb. 1750; zn. van *Dingeman B.* en *Loontie Boudewijns,* overl. Batavia 23 April 1762, begr. 26 April d. a. v. Holl. kerkhof in kelder Z. 0. Z. no. 38 uit woonhuis Oostzijde Rhinocerosgracht; hij huwde le *Bnrbara Boeser,* die begr. werd Binn. Port. Kerkhof Batavia 22 Juni 1736; zij was geb. te Batavia en wed. sergeant O.I. Comp. *Jan van den Steen,* van Bommel en zij test. met haren 2den man *B. Boom te* Batavia 24 Maart 1736, not. Aarnoud Wichelhuysen; op 14 April 1736 voegde zij een codicil aan dat testament toe. Uit dit test. blijkt nog dat zij een voordochter *Veronica van der Steen* had en dat zijne ouders *Dingeman Barentse Boom* en *Loena Boudewijns* te Lillo onder Zeeland woonden.

B. Boom × 2e *Anna Maria Rooseboom, begr.* Holl. Kerkhof Batavia 21 Dec. 1739, wed. van den apotheker *Jan Pels,* en × 3e *Maria Enserinck,* overl. Batavia 7 Dec. 1766, begr. Holl. kerkhof' 8 Dec. 1766, uit sterfhuis 0. Z. der Rhinocerosgracht, weduwe *Julius Pondsteyn, Abraham Trevyn* en *Martinus Waasbeek.*

Bl. 760. ***Adriaan Moens,*** gezworen klerk ter secr. te Colombo, werd 30 Juli **1766** onderkoopman en administrateur 'te Trinconomale ; le klerk te Colombo 28 Aug. 1758; daarvan ontslagen 26 Juni 1760; soldijboekhr. te Colombo 24 Juni 1762 ; bevestigd in koopmanskwaliteit 13 Maart 1764; opperkoopman (uit Nederland benoemd) 8 Juni 1767; hoofdadmin. te Colombo 18 April 1769; comm. van Malabar 6 Sept. 1770 ; als zoodanig bevestigd bij patr. brief van 18 Oct. 1771; raad extraord. van India geëligeerd bij patr. brief van 14 Oct. 1772; ter assistentie van de Hooge Tafel werd hij 16 Sept. 1780 op de honorabelste wijze als gouv. van Malabar ontslagen; op 12 Juni 1781 in de Hooge vergadering geïntroduceerd ; bij patr. brief van 8 Dec. 1781 raad ordin. van India; directeur gen. 11 Juli 1783 ; directeur van het Genootschap voor Konsten en Wetenschappen 19 Nov. 1783 ; bij patr. brief van 27 Nov. 1784 werd hij als dir. gen. en 1e raad van India geäpprobeerd (in Indië 14 Juli 1786); op het honorabelst met behoud van titel en rang uit de eminente post van directeur generaal ontslagen 30 Juni 1789 ; dir. van de Amphioensocieteit en commissaris politiek 30 Juni 1789 ; hij huwde drie maal, le *Susanna* Adriana *Potken* ; 2e *Sara Maria Raket;* 3e *Helena Metternach.*

Met zijn 3e vrouw test. hij Batavia 30 Juli 1792 voor nots. Carel Kuvel ; uit dit testament blijkt, dat hij in 1761 met het schip Annestein voor de Kamer Zeeland als ass. op f 24. 's m. was uitgevaren; zijne erfgenamen waren ieder voor $\frac{1}{6}$ zijn huisvrouw en zijn vier kinderen; deze waren:

1. *Petronella Magdalena M.,* huisvr. Mr. *Rogier van Alderwerelt,* heer van Rozenburg en Blankenburg, leenman van den lande van Voorne en commies van 's Lands magazijn te Hellevoetsluis ;

2. ***Pieter Josias Moens***, raad van Haarlem;

3. ***Jan Adriaan Moens,*** schepen en raad van Vlissingen ;

4. ***Jacobus Matthias Moens,*** raad der stad Zierikzee.

Hare erfgenamen waren : hare zusterskinderen t. w. :

1. ***Wilhelmina Crouwel***, verwekt in huwelijk van *Cornelis C.* en *Clara Geertruyda Metternach,* die later hertr. ***Jacobus de Visscher,*** wonende buiten de Waardpoort te Utrecht;

2. ***Aletta van Haeften***, in huwelijk verwekt door *Gerardus van* **H.** († Grissee) en Amelia ***Elizabeth Metternach.***

Helena Metternach vd. ***overl.*** Batavia 6 Jan. 1798 en werd den volgenden dag aldaar begr. bij haar man op het Biunen Port. kerkhof; zij had als wed. 10 Mei 1796 getesteerd te Batavia voor nots. H. Ketelaar.

Uit het eerste huwelijk van ***Adriaan Moens*** en S. ***A.*** *Potken* werden geb. :

1. ***Petronellu Adriana Moens,*** geb. Colombo ***30*** April 1760, overl. aldaar 14 Sept. 1761. (Zie Lapidarium Zeylanicum bl. 27 met wapen)

2. ***Johannes Godefridus Moens,*** geb. Colombo 7 Mei 1761, begr. met zijn voornoemd zusje in de Wolvendaalkerk te Colombo.

Uit het tweede huwelijk van ***Adriaan Moens*** en S. ***M. Raket*** werd geb.:

4. ***Adriana Maria M.,*** geb. Colombo 26 April 1765, overl. 3 Mei 1766 (Zie a. v. bl. 17).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van de Poll.

(XLV, 293).

Voor notaris Willem van Assendelft te Delft (A. R. A. dl. 1849) maken 6 October 1642 Dominus ***Assuerus van Pol,*** dienaer des goddolicken woorts, woonēn tot Aernhem en *Margrieta van Asselt,* sijne huysvr., een testament. Zij noemen hierin o. a. haar vader ***Jo' Lievert van Asselt, heer van Asselt en Gessele*** (vergelijk k. 293 a. b., noot 81, laatste zinsnede).

H. WIJNAENDTS.

Adelsgunst.

Bij Koninklijk Besluit van 4 Juli 1934 No. 9 is ***Frederik Willem Rappard***, wonende te Tiel, met al zijne wettige nakomelingen ingelijfd in den Nederlandschen Adel met den titel van Ridder, overgaande op alle zijne wettige mannelijke afstammelingen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Asbeck (van). (LII, 263). Uit eene, op andere punten betrouwbaar gebleken, genealogie *Tepell*, in mijn bezit, blijkt:

Wilhelm ***Cornelis Tepell***, geboren te Culemborg 16 September 1713, overleden aldaar 26 Nov. 1741 (19 Dec. 1736 benoemd tot ordinaris raad aldaar), trouwde te ? 28 April 1737 ***Arietta Maria van Asbeck,*** geboren ? 1 Dec. 1720, overleden ? 24 Juni 1780, dochter van *Johann Georg van* ***Asbeck*** en ***Maria Cuilenborg. Zij*** hertrouwde 24 October 1748 ***D. N. van*** Hoytema.

's Gravenhage. BOSCH VAN ROSENTHAL.

Schutte. (LII, 254). Hoewel geen rechtstreeksch antwoord op de gestelde vragen, is het volgende wellicht voor den vrager van belang.

Jan Schutte Hoyman, geb. Amsterdam 29 Nov. 1818, cargadoor en koopman aldaar, † Keulen 17 Jan. 1857, tr. Amsterdam 24 Juni 1842 ***Maria Petronella van Maanen,*** geb. aldaar 1% Febr. 1823, † Bunzlau (Pruisen) 21 Jan. 1877, dr. van Prof. Dr. (med.) ***Pieter Jacob*** en (diens tweede vrouw) ***Maria Elida Helena van der Leg. Zij*** hertr. te Keulen 26 Aug. 1859 *Carl Ludwig Plume.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Rutger Hoyman,*** geb. Amsterdam 9 April 1848, † Bunzlau 28 Jan. 1866.

2. ***Maria Elida Helena Hoyman***, geb. Amsterdam 28 Oct. 1847.

Deze ***Jan Schutte Hoyman*** is zeer waarschijnlijk de achterkleinzoon van het onder IV— 1 genoemde echtpaar.

Amsterdam. W. VAN MAANEN.

INHOUD **1934, No. 9.**

Bestuursberichten. — Het geslacht Offerhaus, zijn traditie en geschiedenis, door Mr. M. C. Offerhsus. — De afstamming van het geslacht van Lidth de Jeude, door Jhr. ir. 0. C. A. van Lidth de Jeude. — De oudere generaties van het geslaoht Kruys (Vriezenveen), door C. Kruys. — Genealogie van het Rottecdamsche geslacht Bredenbnrgh, door W. A. van Rijn. — Het Bossche regeeringsgeslacht Kuysten, door Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland. — Aanvullingen op „De Vroedschap van Zierikzee" door P. D. de Vos, ontleend aan de fichescollectie van het Landsarcbief te Batavia, door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins (Slot). — Korte mededeelingen: Van de Poll; Adelsgunst. — Vragen en antwoorden: Asbeck (van); Schutte

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Best uur, gelieve men vo orloopig te richten aan het adres *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 6, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10. LIIe Jaargang. October 1934.

IN MEMQRIAM

Dr. EVERT JAN THOMASSEN À TI-IUESSINK VAN DER HOOP,

geb. te 's-Gravenhage 22 **Augustus** 1885, **overl. te Loenen op de Veluwe 22 Augustus** 1934.

Het is met diepen weemoed in het hart, dat wij de pen opvatten om een herdenkingswoord te wijden aan de nagedachtenis van onzen te vroeg ontslapen vriend en medewerker, den zoo betreurden Secretaris van ons Genootschap Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, die niet alleen in den treurenden kring zijner naastbestaanden, maar ook bij een breede schare daarbuiten een leege plaats achterlaat, die niet is aan te vullen.

Aan zijn groeve is wel duidelijk gebleken hoezeer Van der Hoop op velerlei gebied om zijn groote gaven van hoofd en hart werd geacht en geëerd. Als Administrateur, Chef van de afdeeling Kabinet ter Provinoiale Griffie van Zuid-Holland is in hem een bekwaam en toegewijd dienaar der belangen van dat gewest heengegaan; de hoofdambtenaren en ambtenaren ter Griffie verliezen in hem een symphatieken en algemeen beminden collega, verschillende commissies en vereenigingen een verdienstelijk en ijverig medewerker.

Maar onder deze laatste is er wellicht geen, waar zijn verscheiden zoo diep als een schier onherstelbaar verlies zal worden gevoeld als in den kring van ons Genootschap, bij de beoefenaars der geslacht-, wapen- en zegelkunde, die in hem met recht een hunner corypheeën mochten zien; want Van der Hoop, die zich van jeugd af aan tot deze takken van wetenschap aangetrokken had gevoeld, had in den loop der jaren op dit gebied een hoeveelheid kennis vergaard, die eerbied afdwong en hem tot ver over onze grenzen de autoriteit verschafte van een geleerde van naam, wiens

voorlichting nimmer vergeefs werd ingeroepen.

Door de wetenschappelijke wijze, waarop hij deze vakken beoefende, heeft hij er in niet geringe mate toe bijgedragen het aanzien van de genealogie en de heraldiek hier te laude te verhoogen en de erkenning ingang te doen vinden, dat deze onderdeelen der historie door de mannen van wetenschap niet ongestraft kunnen worden verwaarloosd.

Dat Van der Hoop dit gezag kon verwerven, had hij te danken aan het feit, dat hij de genealogie en de heraldiek in gelijke mate beheerschte en hierdoor in haar nauw onderling verband kon overzien. Zoo was zijn kunde op wapenkundig gebied, welke inderdaad, ondersteund als zij was door zijn nimmer falend geheugen, buitengewoon mocht heeten, niet beperkt tot de bloote kennis der wapens; voor hem 'was de heraldiek in haren bloeitijd een levend onderdeel der beschavingsgeschiedenis, van onmisbare waarde voor de kennis der aanzienlijke middeleeuwsche geslachten en hierdoor voor de historie in het algemeen. Maar omgekeerd zou hij nimmer zoo grondig de heraldiek hebben beheerscht, wanneer hij zich niet tevens — in tegenstelling tot zoovele andere heraldici — een diep gaande kennis op genealogisch gebied had eigen gemaakt, waardoor het hom mogelijk was de steeds wisselende heraldische uitbeeldingsvormen geschiedkundig te verklaren.

Van der Hoop bezat een juridisch zeer geschoolden geest. Vandaar dat zijn betoogtrant steeds uitmuntte door een scherp logischen bouw, door een fijn aanvoelen van iedere nuanceering en schakeering in de aspecten van een vraagstuk. Dit, gevoegd bij zijn gave om onmiddellijk een quaestie in al hare détails te overzien, bracht iedere gedachtenwisseling met hem terstond op een hoog peil en deed haar een bron zijn van intellectueel genot. Ook in dit opzicht zal hij door ons, zijn vrienden en medewerkers gedurende zoovele jaren, met groot leedwezen worden gemist.

'De meeste zijner publicaties dragen het kenmerk van zijn juridisch-genealogische geestesvorming. Hiervan getuigde reeds het verdienstelijk proefschrift *„De orde van erfopvolging tot den troon in Nederland"*, waarmede Van der Hoop op 26 Juni 1911 aan de Vrije Universiteit te Amsterdam de graad van Doctor in de Rechtswetenschap behaalde, een onderwerp dat door hem ook in zijn belangrijk artikel *„Grondwetsherziening en genealogie"* in dit Maandblad (jg. 1921) werd behandeld.

Het is te betreuren, dat aan Van der Hoop tijd en gelegenheid onthroken hebben zooveel in druk vast te leggen als hijzelf wel zou hebben gewild; niettemin treft men in den loop der 18 jaren, gedurende welke hij lid was van ons Genootschap, uit zijn welversneden pen een 25-tal bijdragen, zoowel op genealogisch als op heraldisch gebied, in dit Maandblad aan. Verschillende der belangrijkste hebben betrekking op de geschiedenis van ons Vorstenhuis, waarvan hij een kenner was bij uitnemendheid. Nadat in 1923 in den Catalogus van de Oranje-Nassau Tentoonstelling, te 's-Gravenhagegehouden, van zijn hand een voortreffelijke *„Stamboom van het* Huis *Nassau"* het licht had gezien, publiceerde hij nog in hetzelfde jaar in dit Maandblad het van zijn bijzondere critische gaven getuigende artikel *„ De oorsprong van het* Huis Nassau", in 1924 gevolgd door *„Het wapen van Maurits Prins van* Oranje" (met diens 64 kwartieren).

Het was dan ook niet te verwonderen, dat zijn medewerking werd aangezocht en verkregen aan het officieel gedenkboek, dat in 1933 onder den titel *„Prins Willem van Oranje 1533-1933"* ter herinnering aan de geboorte — vóór 400 jaren — van den Vader des Vaderlands het licht zag. Hierin publiceerde hij zijn van groote eruditie getuigend artikel *„Het wapen van Prins Willem I"*, kort daarop gevolgd door zijn evenals dit met fraaie zegel-afbeeldingen verluchte bijdrage in het Jubileumnummer van ons Maandblad *„Het wapen van Oranje-Nassau In zijne heraldische ontwikkeling"*.

Als belangrijke bijdragen van zijn hand op heraldisch gebied noemen wij nog: *„De wapens der voormalige Heerlijkheden"* (jg. 1920), *„ Pieter van Beoostenzweene's Remissorium Philippi"* (jg. 1921), waarin het groote belang van een grondige kennis der genealogie voor de heraldiek op duidelijke wijze tot uitdrukking komt, en ten slotte *„De Heeren van Valkenberg en hun wapen"* (jg. 1923).

Wat zijn genealogischen arbeid betreft, herinneren wij in de eerste plaats aan zijn vruchtbare samenwerking met ons Correspondeerend lid, den Heer W. Wijnaendts van Resandt, aan diens in 1926 verschenen werk *„Het geslacht van der Hoop uit Scherpenzeel, te Arnhem, Amsterdam, Rotterdam Groningen en elders"*, een werk, dat zoowel om

zijn buitengewoon verzorgden vorm als om zijn wetenschappelijke bewerking nog steeds aan de spits staat van de hier te lande verschenen familie-uitgaven.

Hiernaast vermelden wij nog zijn bijdragen in ons Maand blad: „*Het geslacht Thuessink*" (*jg.* 1929), door hem, van talrijke afbeeldingen voorzien, ook als afzonderlijke familie-uitgave gepubliceerd, en — last not least — „*De* oudere *generaties van het geslacht van Karnebeek*" (*jg.* 1931/32).

In deze uitvoerige bijdrage, welke als een meesterwerk op geslachtkundig gebied kan worden beschouwd, herkennen wij in hem den ras-genealoog. Daar waar — ten gevolge van de schaarschte aan bronnen in het door vele oorlogen geteisterde Westphaalsche grensgebied — bekwame genealogen voorheen het hoofd gestooten hadden, wist Van der Hoop, dank zij zijn scherpzinnigheid, flair, combinatievermogen, volharding, gevoegd bij zijn groote kennis der bronnen, der rechtsverhoudingen en der geschiedenis van bedoeld gebied, een resultaat te bereiken, dat in hooge mate onze bewondering wekt doordat het de stamreeks van het geslacht van Karnebeek met niet minder dan zeven generaties opvoerde en bovendien over deze familie tal van belangwekkende gegevens — ook betreffende thans uitgestorven takken — aan het licht bracht.

Dit werk typeert Van der Hoop. Had hij eenmaal een onderwerp ter hand genomen, dan rustte hij niet voordat hij het geheel onder de knie had.

En zóó volkomen was dan zijn overgave, met hart en ziel, aan de zaak, die hij zich ten doel gesteld had tot een goed einde te brengen, dat hij hieraan vrijwillig al zijn beschikbaren tijd opofferde, met verwaarloozing zelfs van zijn niet sterke gezondheid.

Zulke mannen, die op onbaatzuchtige wijze alles over hebben voor een wetenschappelijk, ideëel doel, zijn schaarsch en hebben aanspraak op algemeene dankbaarheid en waardeering. Daarom treuren wij, beoefenaars van de geslacht-, wapen- en zegelkunde, **aan het graf van hem, die ons zooveel heeft geschonken en nog had kunnen schenken.**

Maar het Genootschap heeft nog zijn bijzondere redenen om den 22sten Augustus 1934 als een dies *ater* in zijn annalen te vermelden. Want in Van der Hoop verliest het een Bestuurslid, dat sedert zijn benoeming als zoodanig — vóór 16 jaren — onafgebroken met groote trouw, toewijding en nauwgezetheid zijn belangen als Secretaris heeft gediend en bovendien gedurende een aantal jaren ook zijn Bibliotheek heeft beheerd. Voor het Bestuur was het steeds een voorrecht van zijn weloverwogen, kundige adviezen gebruik te maken. Het wist dat een beroep op zijn medewerking, hetzij het de voorbereiding gold van een excursie of het houden van een voordracht op een onzer *vergaderingen* of bijeenkomsten, nimmer tevergeefs geschiedde. Zoo sprak het ook vanzelf, dat, toen het houden van een genealogisch-heraldische tentoonstelling, ter viering van het 50-jarig bestaan van ons Genootschap, door het Bestuur werd overwogen, Van der Hoop *omnium consensu* als Voorzitter van de te vormen Tentoonstellings-commissie werd aangezocht en hij zich niet aan deze veel omvattende taak onttrok, hoewel hij zich niet ontveinsde, dat zij op een groot deel van zijn reeds zoo beperkten tijd beslag zou leggen.

Deze tentoonstelling, die nog versch in ons aller geheugen ligt, is een groot succes geworden, maar allen, die dat welslagen hebben helpen verwezenlijken, zullen eenstemmig zijn in de erkenning dat dit voor een groot deel te danken was aan de voortreffelijke wijze waarop Van der Hoop zich van zijn taak als Voorzitter der Tentoonstellingscommissie heeft gekweten. Behalve op het vele voorbereidingswerk, dat hij achter de sohermen verrichtte, willen wij hier wijzen op den uitgebreiden catalogus der tentoonstelling, met zijn uitstekend geredigeerde, aan iedere afdeeling voorafgaande verhandelingen, waarvan de belangrijkste uit Van der Hoop's pen zijn gevloeid en die aan dezen catalogus een blijvende waarde verschaffen; op zijn doorwrochte rede, op den openingsdag voor een uitgebreid gehoor, waaronder wijlen onze Beschermheer de Prins der Nederlanden en talrijke andere autoriteiten, in de Raadzaal der gemeente 's-Gravenhage uitgesproken ; op zijn voordracht over „*Nederlandsche gemeentewapens*", waarmede hij de reeks van lezingen, welke onder zijn leiding\, gedurende de tentoonstelling werden gehouden, besloot, enz. enz.

Aan dit werk heeft Van der Hoop bereidwillig het grootste deel van zijn verloftijd opgeofferd; door de groote voldoening, welke het welslagen

der tentoonstelling hem schonk, achtte hij zich hiervoor ruimschoots beloond.

Thans is aan dit vruchtbaar leven een einde gekomen. De velen, die gewoon waren naar de pen te grijpen om een beroep te doen op Van der Hoop's groote hulpvaardigheid, zullen moeite hebben om aan de gedachte te wennen, dat de uitgebreide bron van parate kennis, waarover hij beschikte, thans onherroepelijk voor hen is afgesloten. Het hart, dat zooveel wist te geven, klopt niet meer.

Maar de herinnering aan onzen goeden vriend Van der Hoop zal door zijn medebestuursleden en ongetwijfeld ook door alle leden, die het voorrecht hadden met hem in aanraking te komen, steeds met groote dankbaarheid in hooge eere worden gehouden.

Van ganscher harte sluiten wij ons dan ook aan bij de woorden, waarmede Jhr. Dr. Th. van Rheineck Loyssius, **die,** aangezien zoowel Voorzitter als Vice-Voorzitter tot hun groot leedwezen om dwingende redenen verhinderd waren aanwezig te zijn, bij de teraardebestelling te Arnhem op 26 Augustus j.l. namens het Bestuur het woord voerde, — zich tot den betreurden overledene richtend — zijn gevoelvolle rede besloot:

„Ik weet, dat toen- Gij eenige maanden geleden „op het ziekbed werd geroepen, Gij U bezorgd „maaktet over Uw werk, èn op de Griffie èn als „Secretaris van ons Genootschap. Gij hebt het „toen moeten overlaten, naar wij dachten tijdelijk; „maar het is Gods wil geweest, dat Gij het voor „goed zoudt overlaten, dat anderen Uw plaats „zouden innemen. Wij moeten hierin berusten, ook „waar wij de wegen Gods niet weten te ontraadselen, „maar dit zij tot afscheid gezegd : Waarde vriend ! „Gij zult niet worden vergeten, Gij hebt èn in de „annalen van ons Genootschap èn in ons hart een „onuitwischbaar spoor nagelaten".

VALCK LUCASSEN.

Bij dit nummer behoort een portret van **wijlen Dr. E. J. Th. à Th.** van **der Hoop, Secretaris van het Genootschap.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur deelt mede, dat het, naar aanleiding van het overlijden van Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, besloot, de jaarlijksche excursie, welke in de maand September zou zijn gehouden, niet te doen plaats hebben.

Tot lid is benoemd:

Mr. C. W. Baron VAN DEDEM.... ***Rotterdam.***
Ambt. v/h Openb. Ministerie. *Heemraadsingel 261.*

Adreswijzigingen.

B. H. BOISSEVAIN . . . . . ***Amsterdam C.***
p/a Gebrs. Boissevain, Keizersgracht 2.21.

W. K. M. DE BRUIJN ..... ***Dordrecht.***
Buiten Walevest 6.

Mr. F. J. VAN BEECK CALKOEN . ***Ouderkerk a/d IJssel.***
„De Spreeuwenhoek".

W. Pa. COOLHAAS ..... ***Utrecht.***
Emmalaan 39.

Dr. Ir. N. H. VAN DOORNINCK .. *Palembang (Sum.)*
p/a N.K.P.M.

Jhr. W. A. GEVERS DEYNOOT.... ***'s-Qravenhage.***
Nassauplein *21.*

H. L. KRUIMEL ..... ***'s-Gravenhage.***
Verhulststraat 83.

H. W. M. J. NIEUWENKAMP .... ***Doorn.***
„De Nyencamp", Nassaulaan 2.

J. F. VAN NIEUWKUYK ..... *Velp (G.)*
Evertsenlaan 9.

'Mr. C. H. MUNTZ ..... ***Rotterdam.***
Mecklenburglaan 14.

Aanwinsten der Bibliotheek.

Voss, A. L. Heerma van. Adie Lambertsz. en de zijnen [Leeuwarden 19341.
Overdr. uit „de Vrije Fries", dl. 32.
(Geschenk van den Schrijver).

Grandjean, P. B. Lidt heraldisk Kritik. København 1934.
Overdr. uit „Personalhistorisk Tidsskrift", X. Raekke 1. Bind. ***(Geschenk van den Schryver).***

Graaff, H. H. A. de. Genealogie van de familie de Graaff. 's-Gravenhage 1931—'34.
(Geschenk van den Schrijver).

Wildeman, M. G. Genealogische verdichting en waarheid betreffende het geslacht le Cocq d'Armandville. [z. pl. 1934].
Overdr. uit „de Navorscher", 1934.
(Geschenk van den Schrijver).

Proceedings of the Huguenot Society of America [z. pl.] 1934. Vol. X. April 1919—April 1934.
(Beschenk van den heer M.G. Wildeman).

Wiersum, E. De laanarchieven van Rotterdam en Cool. [Rotterdam 1934]. ***(Geschenk van den Schijver).***

Albert Vogel Gedenkboek (1899-1924). [Groningen] 1924. *(Geschenk van den heer J. J. Vürtheim Gzn.).*

Vürtheim Gzn., J. J. Historisch overzicht ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de N.V. „De eerste Nederlandsche Maatschappij tot verzekering van risico in loterijen" op 9 Juli 1922. Rotterdam 1922. *(Geschenk van den Schrijver).*

[Lange, P. A. de]. Medemblik. Heiloo 1934. Noordhollandsche gemeentezegels, no. 1. *(Geschenk van den Schrijver).*

Berest eyn, E A. van. Geschiedenis der Johanniter-Orde in Nederland tot 179ö. Historische schets. 's-Gravenhage 1934. *(Geschenk van den Schrijver).*

verloren, J. Ph. de Monté. De historische ontwikkeling van de begrippen bezit en eigendom in de landsheerlijke rechtspraak over onroereud goed in Holland. Utrecht [1929].

Proefschrift Utrecht. *(Geschenk van den Schrijver).*

Heralds' commemorative exhibition 1484—1934. College of arms. London 1934. *(Geschenk van Jhr. F. I. van Eaeften).*

Catalogus van geschriften over Rotterdam, aanwezig in de Bibliotheek der Gemeente. Rotterdam 1933. *(Geschenk van de Bibliotheelc en Leeszalen der Gem. Rotterdam).*

Rammels berg, J. W. Beschreibung aller sowohl noch heutiges Tages florirenden als bereits verloschenen Geist- und weltlichen Ritter-Orden in Europa nebst denen Bildnissen derer Ordens-Zeichen, Berlin 1'744. *(Geschenk van den heer J. van Lier).*

Per al t a , M. M. d e. Histoire généalogique de 1' ancienne et illustre maison de Peralta. Bruxelles, Paris 1880, 2e dr. *(Geschenk a. b.).*

Ro u j o u x , d e. Histoire pittoresque de l'Angleterre et de ses possessions dans les' Indes, depuis les temps les plus recul& jusqu' à la réforme de 1832, publiée par A. Mainguet. Paris 1835—'36. 3 dln. 1 bd. *(Geschenk a. b.).*

A guide to a select exhibition of Cottonian manuscripts in celebration of the tercentenary of the death of Robert Cotton 6 May 1931. [z. pl.] 1931. *(Geschenk a. b.).*

[Al barda, J.]. Geslacht-register van de familie Albarda. [z. pl. z. j.]. *(Geschenk van den Schrijver).*

B a u m e i s t e r , W. Die Rolinxwerd und ihr Verwandtenkreia. Ein Beitrag zur Geschichte Kölner Familien des lb. Jahrhunderts. [Köln] 1933—'34.

Overdr. uit „Mitt. der Westdeutschen Gesellschaft f. Familienkunde", Bd. VII, VIII. *(Geschenk van den Schrijver).*

M a r i s , A. J. De leen-, keurmedige en tynsgoederen van de Sint Salvator-abdij te Prüm in Gelderland (leenkamer van Klarenbeek) ; register. Arnhem 1934. Uitgeg. door de Ver. „Gelre". *(Geschenk van de Schrijfster).*

B e l o n j e , J. De Schermeer 1633-1933. Wormerveer [z. j.]. *(Geschenk van den Schrijver).*

B e l o n j e , J. De Zijpe en Hazepolder. De ontwikkeling van een waterschap in Holland's Noorderkwartier. Wormerveer 1933.

Proefschrift Leiden. *(Geschenk van den Schrijver).*

[S c h a e f e r , V. E.]. Het organisten-geslacht Bonke van 2 Febr. 1782 tot 19 Maart 1934. [Losser] 1934.

In „Ons blaadje", jg. 3, no. 20. *(Geschenk van Mr. A. Haga).*

H [ag a], A. Het organisten-geslacht Bonke. [Losser] 1934.

In „Ons blaadje", jrg. 3, no. 21. *(Geschenk van den Schrijver)*

P on c e l e t , E. Cartulaire de l'église Sant-Lambert le Liége. Bruxelles 1933. tome VI.

Académie royale de Belgique ; commission royale l'histoire.

Li n d en, H. v a n d er. Itinéraires de Marie de Bourgogne et de Maximilien d'Autriche (1477—'82). Bruxelles 1934.

Académie royale de Belgique ; commission royale d'histoire.

Lonchay, H., J. Cuvelier, J. Lefêvre. Correspondance de la Cour d'Espagne sur les affaires des Pays-Bas au XVIIe Siècle. Bruxelles 1930—'33. 2 dln.

Académie royale de Belgique ; commission royale d'histoire.

tome 111. Précis de la correspondance de Philippe IV (1633—'47).

tome IV. Précis de la correspondance de Philippe IV (1647—'65).

Library catalogue of the Institute of American genealogy. Chicago [z. j.].

J o 11 es , J. A. De schuttersgilden en schutterijen van Zeeland. Overzioht van hetgeen nog bestaat. [Middelburg] 1934.

Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen.

Jo 11 es, J. A. De schuttersgilden en schutterijen van Noord-Brabant. Overzicht van hetgeen nog bestaat. 's-Hertogenbosch 1934.

Prov. Genootschap van K. en W. in Noord-Brabant. dl. II. M.-Z.

Post m a, 0. De Friesche kleihoeve. Bijdrage tot de geschiedenis van den cultuurgrond in Friesland en Groningen. Leeuwarden 1934.

Beck, E. Grundfragen der Wappenlehre und des Wappenrechts. Ein Versuch und ein Beitrag zum Ausbau der Wappenwissenschaft. Speyer a. R. 1931.

Veröffentl. der Pfälzischen Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaft, Bd. XX.

T a n c r e d , G. Historica1 record of medals and honorary distinctions conferred on the British navy, army and auxiliary forces from the earliest period. To which is added the catalogue of the collection of Murray of Polmaise. London 1891.

Retroacta van den Burgerlijken Stand in Gelderland.

Aan onze leden, die in Geldersche geslachten en personen belang stellen, zal het niet onbekend zijn, dat sinds eenige jaren alle doop-, trouw- en begraafboeken, enz., dagteekenende van vóór de invoering van den Burgerlijken Stand, die op de gemeentesecretarieën in Gelderland hebben berust, in het Rijksarchiefdepot te Arnhem zijn vereenigd. Van die verzameling is in 1933 een inventaris, met een inleiding en de noodige annotaties, voltooid door den hoofdcommies bij het Rijksarchief in Gelderland H. L. Driessen. Er zijn lijsten aan toegevoegd van nog onder kerkelijke besturen in Gelderland berustende registers. Het behoeft geen betoog, dat bij een onderzoek in de bedoelde boeken die inventaris moeilijk gemist kan worden en dat derhalve menigeen er prijs op zal stellen, zelf een exemplaar te

bezitten. De Regeering heeft echter, juist toen deze inventaris voor den druk gereed was gekomen, besloten, den druk van archiefinventarissen stop te zetten. Daarmede is de mogelijkheid vervallen, het werk op de gewone wijze te verspreiden.

Nu heett de Rijksarchivaris in Gelderland een particulieren uitgever bereid gevonden, de uitgave op zich te nemen, mits hem eenige waarborgen tegen financieele schade worden verschaft. Met het oog op die voorwaarde heeft de Rijksarchivaris zich tot ons Bestuur gewend, in de meening, dat belangstelling voor het bedoelde werk wel in de eerste plaats moet worden verwacht van de leden van ons Genootschap. Het Hestuur deelt deze opvatting en heeft gemeend een bedrag uit de kas van het Genootschap beschikbaar te mogen stellen voor het geval dat tot de uitgaaf wordt overgegaan en ouder de voorwaarde, dat het werk eventueel tegen een verminderden prijs door de leden van het Genootschap zal kunnen worden aangeschaft. De Rijksarchivaris kon vervolgens aan het Bestuur melden, dat het werk, dat ongeveer 16 vel druks zou omvatten, in den handel f 4.60 zou moeten kosten, doch slechts f 3.60 aan de leden van het Genootschap, die het door zijn bemiddeling zouden willen betrekken ; d at e c h ter bij onvoldoende gebleken belangstelling niet tot de uitgave zou kunnen worden overgegaan.

In verband met het laatste gedeelte dezer mededeeling geeft het Bestuur den leden, die belang stellen in de uitgave van het werk „de Retroacta van den Burgerlijken Stand in Gelderland", met den meesten aandrang in overweging, zoo spoedig mogelijk te doen blijken van hun voornemen om het zich aan te schaffen. Zij kunnen dit doen door den Rijksarchivaris iu Gelderland te berichten, dat zij eventueel bereid zijn, het door zijn bemiddeling voor den prijs van f 3.60 te koopen.

Het geslacht Offerhaus, zijn traditie en geschiedenis,

door Mr. M. C. OFFERHAUS.

(Vervolg van LII, 269.)

De aanteekening op de geslachtslijst, dat Peter in het Bergsche geboren en tevens uit het Limburgsche afkomstig zou zijn, waar hij *ontvanger was* en een goed had, is niet met zichzelf in tegenspraak, mits we Peter beschouwen als gevestigd op het leengoed vac de Heeren van Limburg in het Bergsche, alwaar hij, evenals in 1499 zijn voorganger *Herman im* dem *Offerhoff*, pachter van het zadelhof zal zijn geweest en als zoodanig hofmeier of villicus, dus *ontvanger* of gaarder der tienden en andere rechten, aan den Heer van Limburg toekomende.

In „De Middeleeuwen" 2e druk bl. 102 van Prof. Dr. H. Brugmaus en in Het oud-vaderlandsch burgelijk recht, 4e druk, bl. 126 van Prof. Mr. A. S. de Blécourt worden dergelijke toestanden besproken, welke wij als feiten vermeld vinden op elke bladzijde van de Werdener Urbaren o.a.. zooals we boven reeds zagen ten opzichte van *Johan Dorren* rum *Hoff Lnngenbögel.*

Die vermeende hoedanigheid van een zadelhof komt ook naar voren, als later in 1631 Johanna *Qattumb wittwe*

Offerhausz, aan haar onderteekening *zu Velbert* toevoegend, zich beklaagt bij den Amtmann te Broich, omdat *Johann in den Ullenbeck* weigert één dag te komen maaien en zijn tiendplichtige haver in te leveren. Nog sprekender treedt die qualiteit aan den dag als in den dertigjarigen oorlog in het jaar 1633 de gezamelijke Velberter onderhoorigen van het *Hoff Im Offerhausz* zich wenden met een bede om hulp tot hun graaf en heer te Broich omdat zij, ondanks de „salvagarda so dem *Offerman* daselbst von Ihrer Gnaden midtgetheilt" evenals genoemde Offerman op den 7den Februari zijn geplunderd, geslagen en enkelen gedood door de troepen, in Werden en Ketwich in garnizoen, en weer later in 1663 als *Peter Offerhausa zu Velbert* weigert zitting te nemen in het ongeboden ding, terzake tot twee goudgulden boete,, veroordeeld, ook weigert deze te betalen en dan bij wijze van lijfsdwang 8 dagen aangehouden iu het raadhuis te Rahingen, den zetel van den rechter, blijft volhouden niets met het „ding" te maken te hebben, omdat het *Offerhoff* is een „*Freihoff*", hetgeen bevestiging vindt in een brief op 27 Nov. 1653 op de kanselarij te Dusseldorf aangekomen, waarin de Graat van Falkenstein te Broich zijn *halbmann ufm dem freyen sattelgut Offerhausz zu Velbert* te hulp komt en eindigt met te verzoeken „meinen hoff zum Offerhausz mit solchen und gleichen oneribus (Lasten) nit zu graviren", zooals een en ander ons door Dr. Fentsch in zijne „Geschichte des Offers" wordt verteld.

Op grond van het voorafgaande meen ik alle reden te hebben *Peter I* als voorganger in het Offerhoff en vader van Ludger van 1678 te mogen beschouwen, terwijl dan omgekeerd weer de naam Ludger een aanwijzing vormt, dat Peter in de abdij Werden inheemsch was, waar de naam van den Fries Ludger als stichter van die abdij veel meer dan elders zeer gebruikelijk was. Ook meen ik te kunnen aannemelijk maken, wat de traditie verder omtrent Peter vertelt.

Terwijl in de Werdener Urbaren de naam Kuell, Koel, Koill ettelijke keeren voorkomt in de abdij Werden onder Werden en Ketwich, wordt op bl. 801 in 1589 genoemd onder het zadelgoed Langenbögel *Hinrich* en *Hermann* gebrudere, *Kinder Caspar Koils*, die behand zijn met het hofgut in Hetterscheidt, genaamd *Dickenhuisz*, terwijl op bl. 616 onder Langelbögel *Lewe des Dycken* in 1490 voor het dusgenaamd goed is aangeslagen voor een pacht van 7½ malter. Deze Lewe, *Leonard,* kan zeer goed, de opvolging van vader op zoon in aanmerking nemende, een *Koil* geweest zijn en wat den tijd betreft, de schoonvader van Peter im Offerhaus.

De overlevering, dat *Peter* een vermogend man zou geweest zijn en die gegoedheid zou te danken hebben aan de ontginning van aluinmijnen, klinkt niet onaannemelijk als we zien, dat *Ludger im Offerhaus* in 1604 de eenige der in het Satzbuch aangeslagen 40 Velberters is, waarbij staat „*mit vor sein Vermögen*", hetgeen we herhaald vinden bij een aanslag in 1633 van *Johan im Offerhaus*' weduwe — onze overlevering noemde Johan zelf een *rentenier* — terwijl in een bericht van den Rechter aan de Räthe te Dusseldorf van 31 Nov. 1618 wordt gezegd, dat *Johan Offerman* (meer zoo genoemd, maar ongetwijfeld Johan Offerhaus) tamelijk wel vermogend was. Voorts vertelt Bender ons op bl. 61, dat van de mijnen in die streken de Bleiberg (nu

Prins Wilhelmmijn), 2 K.M. Oostelijk van Velbert gelegen, reeds in 1610 in ontginning was en op bl. 85 dat in 1661 Wilhelm von Bernsaw van wege de gereohtigheid van het huis Hardenberg ten behoeve van de kopersmederij (Kupferhammer) te Esz had vergund een stuw aan te leggen in de Deilbach, welke stuw zekere Peter auf der Kopperhütten (het tegenwoordige Kupferdreh) auf dem Hammer aangelegd had, terwijl in een ander verband (bl. 136) reeds in 1608 sprake is van „zwölf Bleigräber auf dem Berge Delwyck" een en ander onder Hardenberg ressorteerende, waaruit volgt, dat toenmaals in de omgeving van Velbert reeds mijnbouw plaats vond. Nog waarschijnlijker wordt het verhaal omtrent aluinwinning als men ziet, dat op de kaart, omvattende het territoir van de abdij Werden en naaste omgeving, op last van den abt Heinrich Duden in het jaar 1582 samengesteld, iets ten Noorden van Velbert voorkomt „*Der Alunberg ins Engelsthal.*"[17]) Een facsimile van deze kaart is gevoegd bij de „Beiträge zur Gesohichte des Stiftes Werden", bewerkt door Dr. phil. Rudolf Kötzschke, denzelfden schrijver, die de Urbaren van Werden heeft bijeengebracht.

Dat deze „ *Alunborg*" bij Velbert lag en ook later nog aan de familie niet vreemd was, zien we uit de akten der Evangelische Gemeinde te Velbert in een getuigenverhoor van 27 Oct. 1618, gehouden naar aanleiding van een klacht van 26 Sept. te voren van den Lutherschen predikant Wittgen, die met Rütger en Johan Neuhaus en den *Calvinist Johann Offerhaus* van een bezoek aan den *Alaunberg* bij donker naar Velbert terugkeerend, in een twist over de zoo juist volbrachte godsdienstige handelingen door laatstgenoemde met de vuist tot bloedens toe in het gezicht geslagen zou zijn „da er *verbis* niohts gründliches konte vorbringen, sich unterstunde, solches *vi et verberibus* zu erhalten *usque* ad *sanguinis* profusionem mich mit der faust auf der Meere zu Velbert ins Angesicht geschlagen."

Bij bedoeld verhoor ontkent Johann 0. evenwel Wittgen geslagen te hebben, terwijl ook de getuigen beweren zulks niet gezien te hebben, omdat juist het licht uitging, echter zijn alle drie het er over eens, dat de Pastor tamelijk beschonken was, aangezien op den *Alaunberg* een stevig glas was gedronken.

De beoordeeliug, of hier de geheele waarheid en niets dan de waarheid is geboekstaafd, valt buiten het genealogisch bestek van mijn opstel.

We komen nu terug op de vraag of *Peter I* reden had uit een godsdienstig oogpunt *uit te wijken.*

Uitgeschakeld is reeds, dat dit gebeurde uit ons Limburg om Alva in 1668, daar hij toch al in 1661 als Peter im Offerhaus schepen was te Neviges. De vraag blijft over of hij reden had om vanuit Velbert *uit te wijken* naar Neviges.

M. i. allerminst. Uit alles blijkt, dat de Hertog van Berg, zoowel als de Heeren van Broich en Hardenberg, hervormingsgezind waren zonder aanvankelijk openlijk partij te kiezen. Wel stond Velbert, slechts een vicariaat, steeds op gespannen voet met de moederkerk te Werden n.l. de Clemenskirche am Born, omdat deze ter wille van de daaraan verbonden voordeelen belette,

[17]) In een namenlijst noemt Dr. Fentsch als *familienamen* onder Velbert: Am Alaunberg, Im Alaunberg, Alaunfabrik, Alaunsbusch, Alaunswiese.

dat te Velbert zelf de verschillende sacramenteele handelingen, doop, huwelijk, begrafenis e.a. mochten plaats hebben, hetgeen door den afstand en slechte wegen groote lasten veroorzaakte. [18])

Hoewel de hertog van Berg het verzoek daartoe aan de Velberters in 1529 had ingewilligd, bleef de kerk weigeren, terwijl een nieuw verzoek in 1633 ook bij den hertog een slecht onthaal vond (Jacobs bl. 68 e.v.).

Deze kleinzielige behandeling van de Velberters, zegt die schrijver, was de oorzaak, dat het eerst in de abdij de Velberters zich bij de hervorming aansloten en dat reeds tusschen 1648 en 1662, naast de Katholieken, de predikant Wilhelm Hollmann in de kapel der heilige Ida dienst hield.

Al moge nu Peter in zijn hart hervormingsgezind geweest zijn, stellig heeft hij niet openlijk met de Katholieke kerk gebroken, want we lezen in Bender (bl. 271), dat bij een kerkelijk onderzoek, in Berg in 1660 op bepaalde vraagpunten in verband met den afval van het Katholicisme gehouden, volgens het desbetreffend „Erkundigungsbuch", in het Staatsarchief te Duseeldorf aanwezig (Bender bl. 141 e. v.), er te Neviges geen vuiltje aan de lucht was: „slechts hadden de beide kerkmeesters *Peter im Offerhaus* en Heinrich auf dem Aschbrock opgemerkt, dat de kerk niet veel renten had; zij moesten jaarlijks toeleggen en telken jare in bijzijn van den Heer van Hardenberg rekening doen."

Op grond hiervan mogen we gerust aannemen, dat Peter, in 1660 en '51 als kerkmeester en schepen te Neviges genoemd, niet om den godsdienst of iets anders uit Velbert heeft moeten vluchten.

Waarschijnlijker, meen ik, is aan te nemen, dat Peter met zijn in de aluin verdiend geld te Neviges belegging heeft gezocht en wel op grond van het volgende.

Een onderzoek, op mijn verzoek door rektor H. Kölver te Neviges ingesteld in het archief der Evangelische gemeente aldaar, bracht voor den dag een akte van den notaris Wilbrennink te Emmerich dd° 31 October 1624. Hierbij machtigt *Peter Offerhausz* van Neviges uit de Heerlijkheid Hardenberg Rotger Lappe van Langenbergom de van zijne ouders *Arnt Offerhuiss* en *Gertgen* geërfde goederen, huis, hof, land, tuinen, bosch en weiden aan zijn zwager Loe zu Otterberg en diens vrouw *Tryntgen Offerhuiss* te verkoopen en in Neviges gerechtelijk over te dragen, zulks onder vrijwaring van Lappe. Getuigen waren Johannes Volckmar, Pastor te Velbert en Iürgen Pannekoeck van Hattingen.

Denkelijk tasten we niet mis, als wij in *Arnt een* zoon, in *Peter en Tryntgen Offerhuiss* kleinkinderen van den *Peter* van 1660 zien, terwijl de wijze van overdracht en de overerving ons zeggen, dat we hier niet te doen hebben met een leen-, maar met een in vollen eigendom bezeten erfgoed, dat allicht ook reeds aan bedoelden *schepen Peter im Offerhaus* heeft toebehoord.

Indien *Arnt* eene afkorting kan zijn van *Leonhardt* [19]), dan zouden we ook in die richting een aanwijzing hebben. *Ludger*, als oudste zoon beleend zijnde met bet *Offerhoff*, verwierf *Arnt* bij Peter's dood het erfgoed te Neviges. Waarschijnlijk is Peter in 1678 gestorven, toen

[18]) waxon die heren in staden sitzend, die up iren pantuffeln gemechlich eur kirchen und wederomb heym gaent, neyt bewissen nooh bedenken künnen noch wollen" Jncobs bl. 71.

[19]) d.i. de voornaam van Petrus' schoonvader, Leonard Koel,

Ludger, hoewel reeds eerder met het Offerhoff beleend, het „leibgewinn" (erf winninge?) betaalde, voor welke betaling geen reden was, zoolang Peter nog leefde. In elk geval waren in 1678 zoowel de vrouwen- als de mannenhand aan het Offerhoff gestorven.

Het verder onderzoek van den Heer Kölver in kerkboeken en anderszins vertellen ons van geboorten, huwelijken en begrafenissen van leden van de familie Offerhaus te Neviges vanaf 1634 — 1711, waarbij een Johann, die in 1636 tot provisor wordt benoemd en weer een Peter, die op 18 Januari 1680 zijn zoon Johannes laat doopen.

Eigenaardig is, dat de eerste registers voor de naamsaanduiding spreken van „*im Offerhoff*" of „*Offerhaus*" en de latere nà 1654 meestal van „*im Offerig*", terwijl het verband uitwijst, dat er van identieke personen sprake is, volgens den heer Kölver denkelijk een dialectische verandering.

Nog kent men in Neviges de „*Offeriger Schmitten*", iu het hart van de oude stad [20]).

Aangezien onder de hofsteden, welke Bender noemt als eertijds behoorende tot de heerlijkheid Hardenberg, niet één voorkomt, waarvan de naam aan *Offerhaus* doet denken, ligt de veronderstelling voor de hand, dat te Neviges in den loop der tijden de boerenhofstede — waarvan in de notarieele akte v^d^ geen naam wordt vermeld — naar den bewoner is genoemd en niet omgekeerd. Zoo spreken de boeken van een *alte* en neue *Offerig*, terwijl in een geboorteakte van 1716 eene familie, te voren steeds in het „*Offerig*" gevestigd, opeens wordt gezegd het „*Arntshaus*" te bewonen, hetgeen mijn veronderstelling aannemelijk maakt.

Dat de te *Velbert en* Neviges gevestigde *Offerhausen* voeling met elkaar hadden, mogen we afleiden uit het feit, dat de akten van de Geref. Gemeente te Velbert ons mededeelen, dat *Johan Offerhaus, burger van Neviges,* komt getuigen in de zaak tegen *Peter Offerhaus te Velbert*, in 1666 aanhangig gemaakt ter zake van het ongeoorloofd houden van de gereformeerde godsdienstoefening iu het „Offerhaus". Die Johan was toen 69 jaar oud en naar alle waarschijnlijkheid dezelfde, die 9 Maart 1670 als *Jan im Offerig* te Neviges wordt begraven, 16 Oct. 1636 Provisor werd, 30 Juli 1634 een kind, Maria Sybilla laat doopen en op 4, 12 en 16 Juli 1636 drie kinderen, aan de pest gestorven, naar het graf brengt, terwijl den 17^den^ en 27sten dier maand nog twee Offerhausen aan die ziekte heengaan en Johan opnieuw als vader wordt aangeduid van kinderen, welke op 27 Januari en 3 Nov. 1638 en 17 October 1643 zijn begraven.

Nadat 15 Januari 1646 is gedoopt *Johanns kind im Offerhaus* en genaamd *Sophia*, treedt 17 Aug. 1664 *Johann im altem Offerig* als doopgetuige op, wordt 26 Mei 1658 *Bertram's kand im Offer* gedoopt en genaamd *Magdalena*, waarna 22 Naart 1665 *Magdalena im Offerhaus als* doopgetuige optreedt.

Den 11^en^ April 1668 trouwt Peter unter den Linden met *Sophia* (zie vorige al.) ***Johanns im Offerig*** ehelicher Tochter, terwijl op 12 Juli 1711 *Sophia im altem Offerig's dood.* wordt vermeld. Na dien tijd komt de naam te Neviges niet meer voor en worden het oude en het nieuwe Offerig door anàere families bewoond. In zijn laatste schrijven van 8 Mei 1933 deelt Rektor Kölver mij mede, dat volgens het kadaster te Neviges zoowel het oude als het nieuwe Offerig op de Kirchplatz lagen en dat het huis aldaar n°. 5, kort geleden in het bezit gekomen van de kerkelijke gemeente, slechts door een smal steegje van de *Offeriger Schmitten* gescheiden, „*der neue Offerig*" is. Dit huis is wegens zijn echt Bergsche stijl wijd en zijd bekend.

Wie van Peter 1 de ouders waren, weten we niet, hoewel het niet onmogelijk is, wat den tijd betreft en de vorm van erfopvolging daarbij in aanmerking nemend, dat Peter een zoon, althans een familielid, was van den in 1499 genoemden *Herman in dem Offerhoff.*

Nu echter meerdere aanwijzingen ontbreken — den naam Herman b.v. ontmoeten we later niet — zullen we meer zekere bewijzen moeten afwachten, waarbij tevens de mogelijkheid bestaat, dat Peter, niet aan Herman verwant, na het vrijvallen van het goed, daarmede is beleend tegen zekere vergoeding, waardoor de traditie weder bevestigd zou zijn, dat Peter het „Offerhaus" had *gekocht* en pas *daarna* dien naam had aangenomen.

Het voorgaande kan worden samengevat in de stamreeks *:*

I *Peter im Offerhaus*, geb. in het begin der 16^e^ eeuw, hofmeier te Velbert van den Graaf van Dhun (Daun), Limburg en Falokenstein, Heer van, de Heerlijkheid Broich bij Mülheim aan de Ruhr en leenman van diens leenhoeve „Offerhoff" te Velbert in het hertogdom Berg ; hij wordt in 1550 en 1651 als schepen en kerkmeester genoemd te Neviges in de Heerlijkheid Hardenberg in bedoeld hertogdom.

Hij trouwt eene dochter van *Leonard* Koel en overlijdt in of vóór het jaar 1678.

11 *Ludger im Offerhuusz*, hofmeier en leenman als voren in 1378; † 16 Maart 1607; tr. vóór of in het jaar 1578 *Alheidt* (*Adelheid*), dochter van *Johan Dorren* zum Hoff Langenbögel.

Hiermede neem ik afscheid van Peter 1 en zijne afstammelingen te Neviges om terug te komen op zijn kleinzoon Johan Offerhaus te Velbert, nadat deze zich op 27 October 1618 had moeten verantwoorden op de aanklacht — boven naar aanleiding van den Alaunberg reeds ter sprake gebracht — van den Lutherschen predikant Wittgen.

We zijn nu in een tijd, dat ook in Berg de groote strijd wordt gestreden tusschen het Katholicisme en de Hervorming, terwijl al spoedig in deze laatste Lutheranen en Calvinisten elkaar op leven en dood bevochten.

Het een en ander, hierover mede te deelen om *Johann im Offerhaus* in het ware liaht te stellen, is ontleend aan de „Geschichte der Evangel. Gemeinde Velbert" van Pfarrer Hermann Köster, boven in Hfdst. II reeds aangehaald, en aan de Akten dier Gemeente, waarvan weder Dr. Fentsch mij de betrekkelijke uittreksels heeft geleverd.

Nadat reeds in 1689 op den 21 sten Juli onder bescherming van den Heer van Hardenberg te Neviges in de pastorie de eerste Bergsche synode tot stand was ge-

---

20) Prof. Uhlenbeck schrijft mij: In de papieren, die Dr. Fentsch mij indertijd toezond, ontdekte ik, dat Peter Uhlenbeck (uit een zijtak) en zijn vrouw Catharina Calversiep in 1756 in de Offeriger Schmitto te Neviges woonden en testament maakten ten gunste van hun dochter Catharina Uhlenbeck. Peter v^d^ had de Offeriger Schmitte betronwd. Catharina Calversiep's eerste man, Johannes vom Scheid, had de Offeriger Schmitte gekocht, van wien weet ik niet."

Dr. E. J. THOMASSEN À THUESSINK VAN DER HOOP,
Secretaris van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,
† Loenen o/d Veluwe 22 Augustus 1934,

komen, waarbij zich ook aansloot de hofprediker van den graaf van Dhun te Broioh, blijkt, dat in 1611 ook Velbert was vertegenwoordigd in de provinciale synode. Een poging in 1617 door den abt te Werden ondernomen om te Velbert weer een Eatholiek priester te plaatsen, was verhoed door een dreigement van de Keurbrandenburgsche regeering dat, mocht zulks gebeuren, in Brandenburg de Katholieken het zouden moeten ontgelden.

De regeering over Berg werd toen n.l. gezamenlijk gevoerd door de beide candidaten voor de hertogskroon, den keurvorst van Brandenburg, die ter wille van de politiek van Luthersch Calvinist werd en den Palzgraaf van Neuberg, die van Calvinist om denzelfden reden Katholiek was geworden.

Inmiddels waren, hoewel Velbert calvinistisch gezind was, in 1609 en 1613 door de hertogelijke regeering twee predikanten beroepen, die tijdens hun verblijf aldaar zich als Lutheranen ontpopten en de evangelische leer gingen bestrijden.

Toen de laatste hunner, Wittgen reeds bovengenoemd, in 1618 naar Essen een beroep kreeg, stelde hij als eisoh voor de aanneming van dit beroep, dat weer een Luthersch predikant hem zou opvolgen te Velbert.

Men beriep evenwel den gereformeerden Konrad Heisenius en wist ook gedaan te krijgen — de godsdienstige richting te Dusseldorf was wisselvallig — dat deze alle inkomsten zou genieten en dat kerk en kerkgoederen in handen van de gereformeerden kwamen.

Onder den 19 Aug. 1618 vermelden de akten van de Ev. Gem. te Velbert, dat onder de personen, die eene belijdenis betreffenden den geref. Godsdienst zelf hebben onderteekend, als de schrijfkunst verstaande, zich bevindt Joh. ***Offerhuus,*** die ook voor de collatio van Pastor Heisenius heeft geteekend. Geen wonder, dat de verhouding tusschen Wittgen en Johann 0. gespannen was, die waarschijnlijk niet verbeterde, toen op de klacht van Wittgen als zoude hij door Johan Offerhaus geslagen zijn op den terugweg van den Alaunberg, geene bestraffing en satisfactie was gevolgd.

Nu zien wij gebeuren, dat op Zondag 26 November 1618 Wittgen met zijn aanhang de kerk wil betreden, maar deze gesloten vindende, het slot met een bijl laat openslaan om daarna den predikant Heisenius, die reeds met den dienst begonnen was, met groot rumoer te beletten voort te gaan, waarop de gemeente onverrichter zake naar huis ging en Wittgen den kansel besteeg om voor zijne Luthersche volgers met den dienst te beginnen. Nauwelijks was deze daarmede aangevangen of eenige gereformeerden onder leiding van den Pastor van Wülfrath met name Bockelmann, verder *Johann Offerhaus* en zijn zwager ***Eermann im*** *Gaddum*, Johann Neuhaus en anderen met hun voorganger Heisenius v[d] stormden met geschreeuw binnen, om eerst met woorden en bedreigingen en, toen dat niet hielp, Wittgen metterdaad door slaan en andere handtastelijkheden, waarbij zijn hoed naar het altaar werd geslingerd, van het gestoelte te drijven onder groot tumult, waarbij verschillende kerkgangers aan ooren, neus en mond verwond werden, hetgeen gepaard ging met zulke godslasterlijke smaad- en scheldwoorden, dat het, zooals Wittgen het uitdrukte, een wonder mag heeten, dat de kerk niet is ingestort om dergelijke lieden te treffen.

Het bovenstaande is een korte samenvatting uit het protocol van verhoor van 4 Dec. 1618, waarbij Lutherschen en Calvinisten hun best doen voor zichzelf de zaak goed te praten. Onder de eersten vinden we ***Johan in der Vdenbeck*** (Eulenbeck) die o. a. verklaarde, dat om de sleutels van de kerkdeur eerst iemand naar den Offerman en vervolgens im Gaddum was gezonden.

Onze indruk is wel, dat ***Johann Offerhaus,*** *Herman* im Gaddum en Johann Neuhaus een zeer werkzaam aandeel aan het schandaal genomen hebben.

Getuige ***Johann Offerman****(-haus)* ***zu Velbert***, ongeveer 32 jaren oud, bekent en beroemt zich er op van het gereformeerde geloof te zijn, daar hij daarin opgevoed is. Overigens verklaart hij niet geslagen, maar wel Wittgen gevraagd te hebben, met welk recht hij op den kansel stond en op diens antwoord :„op grond van zijn vroegere bevestiging" had gezegd, dat die ingetrokken was; dat hij aan twee personen een bijltje heeft afgenomen en die wapens heeft gebracht in de ***Herberg im*** *Gaddum*; dat hij niet heeft gezien, dat iemand heeft geslagen of gestooten; wel erkende hij zóó te hebben gesproken, opdat de pastor om tumult te vermijden van den kansel zou komen, met het gevolg, dat deze ook inderdaad van den kansel was gegaan zonder te preeken, hebbende getuige zulks gedaan alleen met het doel het recht te verdedigen, daar toch aan iemand, niet door de Kerkmeesters besteld en wiens aanstelling was ingetrokken, niet geoorloofd was den preekstoel te betreden.

De getuigen Hans uffm Bleck, ***Hermann im*** *Gaddum* en Johann im Neuenhaus leggen gelijkluidende verklaringen af behalve dat laatstgenoemde erkent een stok in handen gehad te hebben zonder daarmede echter te slaan.

Nadat we in de Kerkelijken Akten nog vermeld vinden onder 19 Dec. 1618, dat de predikant Weyer in een schrijven ***Johan Offerhaus*** „der principale anfänger und ernährer dieses streits" had genoemd, volgt op 6 Januari 1619 een smeek- en bezwaarschrift van de Luthersche Velberters met de mededeeling, dat ***Johann Offerhaus, Lutger en Hermann im*** *Gaddum* en consorten, trots het Vorstelijk verbod, in de pas verstreken Christelijke feestdagen zoowel in hunne huizen alsook in de kapel te Heiligenhaus en op het kerkhof openbare godsdienstoefening hadden gehouden en ook de Luthersche pastorie door een notaris in bezit genomen hebbende, den huurder hadden bevolen de pacht aan hun aanmatigenden ingeschoven predikant af te geven.

Op 12 Maart 1619 overhandigt dan de eerzame Johan ***im Offerhoff zu Velbert*** in naam van Kerkmeesters en oudsten „etliche probatorial articuln cum designatione testium".

Volgens Köster heeft de Bergsche regeering, toen de twisten niet ophielden, nog in 1619 de kerk gesloten, maar in 1620 toegewezen aan de Lutheranen, omdat zij konden bewijzen in 1609, dat als een normaal jaar werd aangenomen, daarvan het bezit te hebben gehad.

Van eenige vervolging in rechten naar aanleiding van het kerkelijk tumult zwijgt de geschiedenis. Oneenigheid in de boezem der hertogelijke regeering op het punt van godsdienst, zal daarvan wel de reden zijn geweest. Sedert stonden te Velbert een Luthersch en een Gereformeerd predikant.

De laatste moest zich behelpen met in het „*Offerhaus*" te preeken „in Stank und Staub" of — bij goed weer —

onder een grooten boom tusschen de kerk en het Offerhaus. Onwillekeurig of opzettelijk hinderde men dan weer elkaar, hetgeen tot nieuwe wrijving aanleiding gaf. Ernstig schijnt dit evenwel niet geweest te zijn, want de akten der Reform. Gemeinde plaatsen ons opeens in October 1664, toen den 4den dier maand de rechter van Angermund een waarschuwing richtte tot de Calvinisten, dat het hun op een boete van 60 goudgulden verboden was hun „exercitium öffentlich zu halten" in hunne huizen, waarbij in het bijzonder ***Peter im Offerhaus*** wordt vermeld.

Niettegenstaande bedoeld verbod op denzelfden dag door de Homberger gerechtsbode aan Peter was voorgelezen — te Homberg was het hoogste gerecht gezeteld — werden op Zondag 26 October d.a.v. door drie boden bij de preek in het Offerhaus 27 bij name genoemde personen gesignaleerd en schrijft den volgenden dag de rechter aan de Raden te Dusseldorf, dat, ondanks het verbod, zich gisteren ± 200 gereformeerden onder het gehoor van den Wülfrather predikant hadden verzameld en dat, nu Peter *im* ***Offerhaus*** „der aufhalter und principal ans tifter" is, wel niet te voorzien zal zijn, dat deze nieuwigheid en euvelmoed in het goede verholpen kan worden. Daarom verzoekt hij om instructies, hoe hij in deze verder zal hebben te handelen.

Op 3 October volgt als antwoord, om voor deze maal alle deelnemers aan den gereformeerden dienst in het Offerhaus f 1.— boete op te leggen, bij gebreke van betaling verdere straffen en voor het vervolg op straffe van f 10.— elke preek te verbieden. Indien in het ***Offerhaus*** niet tegen den wil van den bezitter werd gepreekt, moet aan dezen een boete van f 10.— en, bij herhaling, van f 20.— opgelegd worden.

De Calvinisten kwamen hiertegen in verzet, bewerende, dat vóór en nà 1624 met goedvinden van den Vorst in het ***Offerhaus was*** gepreekt.

Bij een getuigenverhoor van 9 Jan. 1666 zegt Peter Uffm Bleek dat ***Johan Offerhaus*** in. ***1629 was gestorven,*** pastor Kochius uit Neviges had een toespraak gehouden en er waren gereformeerde gezangen gezongen.

Peter Offerhaus van Velbert, in deze als getuige gehoord, zegt 50 ***jaar*** oud te zijn en zoon van den ***in 1629 gestorven Johann Offerhaus.***

Uit het vorenstaande is zonder meer af te leiden, dat en Johann èn zijn zoon Peter volbloed Calvinisten waren, die met groote voortvarendheid en doorzetting hun geloof dienden.

Dr. Fentsch verhaalt ons ook dat Peters zuster ***Adelheid was*** gehuwd met den gereformeerden predikant Vorstius, die later naar Gelsenkirchen vertrok.

Dat ook reeds ***Ludger*** zoo gezind was, mogen we aannemen op grond van Johans uitlating bij zijn verhoor op den 4 Dec. 1618, dat hij in het Calvinisme was opgevoed. Johan, toen ongeveer 32 jaar oud, moet dus omtrent 1586 geboren zijn, Peter, op 9 Januari 1666 50 jaar oud, in het jaar 1616. Hij was dus bij zijne beleening met het Offerhoff als minderjarige, onder voogdij van zijn oom Ludger, 16 jaar oud.

De „Geschichte" van Dr. Fentsch meldt ons, dat toen 76 Rksthaler geschenk (leibgewinn) is betaald en dat de Ambtmann van Broich nog mededeelde, dat de pacht per jaar voor het hof zelf op Martini bedroeg 30 Malter haver; dat tot het Offerhoff, dat volop van bosch, weide en hooilanden is voorzien, vier schatplichtige kotten (keuterijen) nl. Ober- en Niedersontem, im Siepen en Hieuth behoorden, die ieder jaarlijks op Martini 36 hoenders en 21 Keulsche alben (klein zilveren muntje) opbrachten, zoodat hij de geldswaarde der inkomsten welke Broich van het Offerhoff genoot, schatte op 46 Rksthaler d.i. — volgens dien ambtenaar — de geheele opbrengst van het Offerhoff geschat op 900 Rksthaler, dus 5%.

De nu in de „Geschichte" volgende brieven zijn van Johanna, de weduwe van Johann Offerhaus, met klachten over te hooge aan den hertog van Berg op te brengen, te voren nimmer gevorderde, belasting. Zij noemt een aanslag van 76 Rksthaler en klaagt over de plunderingen van de Zweedsche troepen onder Oxenstierna. Zij vermeent ook in vergelijking met hare buren in den *Uddenbeck, Gaddum* en ***Mohnenhaus*** te hoog belast te zijn. In een brief van November 1633 roept zij met vriendelijke groeten en wenschen voor zijn WelEdelheids welvaren de voorspraak in bij de heeren te Dusseldorf van den ambtmann van Broich onder aanbieding van een luttel geschenk, bestaande uit „ein klein Bergsch Keesgen ünd eine Mette Bairs".

Alle klagen heeft haar echter niet mogen baten. Zij moest betalen, bij wijze van gunst in termijnen.

De laatste brief van Johanna is van het jaar 1660. Eerst drie jaar later komt haar zoon Peter aan het woord.

Dat het niettegenstaande alle klagen met de financiën op het Offerhaus nog niet zoo slecht stond, meent Dr. Fentsch te mogen besluiten uit een bij de stukken van Broich gevonden ontwerp eener koopakte zonder datum, terwijl deze akte door geene andere wordt bevestigd, althans niet uit het archief van Broich. Het concept is voor ons van zooveel belang, dat ik den inhoud in extenso meen te moeten weergeven: „Doen te weten en erkennen hiermede voor ons en onze erven en nakomelingen.

Nadat wijlen onze geliefde hoogwelgeboren Heer vader Johan Adolf van Dhun, graaf van Falckenstein en Limburg, de pacht van ons *erfhof zum* ***Offerhausx*** voor een som gelds van zes honderd thaler aan ***Johan Offerhaus*** en ***Janna Gaddums,*** ehelieden, in pand had gegeven en wij derhalve verder daaraan niets meer dan het geschenk (gewin), wanneer dat verviel, hadden te verwachten, wij deswegen opzettelijk en uit vrijen wille voor ons best en dat onzer erven aan ***Lenhardus Offerhausz, zoon van bovengenoemde echtelieden,*** dat recht op geschenk (leibgewinsrecht) voor een som gelds van 800 Rthlr, welke hij ons in gereed geld betaalt, als een erfgoed (erblich) hebben verkocht en getransporteerd in dier voege, dat hij ***Lenhardus*** en zijne erven voortaan bovengenoemd Hoff en erf ten eeuwigen dage als hun eigendommelijk goed met alle deszelfs toebehooren, oude en en nieuwe rechten tot eigen genot en genoegen gebruiken en behouden mogen, waarom wij hem bij dezen in werkelijk bezit en macht dier goederen stellen en van alle daarop verkregen rechten en plichten, welke zij ons anders aan haver en diensten daarvan opbrengen en verrichten moesten, metterdaad . afstand doen, zoodat wij verklaren nu en nooit daarvan nog iets te vorderen te hebben.

Verklaren en beloven ook aan hem op nader verzoek daarvan een gerechtelijke oorkonde en brief in duurzamen vorm, zooals gebruikelijk, af te geven om tegen elke aanspraak zich te kunnen verweren, zooals bij erfkoop gebruik en recht is, alles zonder gevaar en arglist, voor welke oorkonde enz. enz."

Dat een dergelijke akte ook werkelijk is gepasseerd, blijkt uit de zooeven vermelde kerkelijke akten van Velbert, als den 10 October 1664 de rechter van Angermund aan Raden te Dusseldorf bericht, dat eenige in de Honschaft Velbert en daaromheen wonende Gereformeerden zich hebben vermeten hun dienst in een daar gelegen huis „het Offerhaus" genaamd — hetwelk vóór dezen den graaf van Falckenstein toebehoorde, ***thans echter aan diens gewezen pachter is verkocht geworden*** — openlijk te houden.

Wij weten nu zeker, dat Leonard 1 de zoon was van Johan 0. en Johanna im Gaddum en dat vóór 10 Oct. 1664 het Offerhoff in eigendom aan de familie was gekomen. (Wordt vervolgd.)

De afstamming van het geslacht van Lidth de Jeude,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

In nr. 9 van dezen jaargang brengt Jhr. Ir. 0. **C. A.** van Lidth de Jeude opnieuw deze afstamming ter sprake; hoofdzakelijk heeft zijn betoog ten doel aan te toonen, dat de oorspronkelijke naam ***de Juede*** en niet ***van Lith zou*** zijn.

Hij brengt echter ook eenige punten naar voren, welke niet onweersproken mogen blijven.

De heer van Lidth de Jeude zegt n.l. ten aanzien van de in jaarg. 1930 van Nederland's Adelsboek gepubliceerde stamreeks, dat deze eenige verbatering behoeft :

1°. ***dient een*** generatie ***te worden ingevoegd op de gronden, reeds uiteengezet door den heer P. M. van Walchren in N. L. No. 11 van 1924, waardoor het geboorte***jaar ***van Jan Saersen niet ver van 1450 zal komen te*** staan.

Deze opmerking is echter niet juist. Slaat men bedoeld artikel van den heer van Walchren op, dat ziet men, dat deze een verbetering wilde geven op een in nr. 2 van dien zelfden jaargang 1924 over deze afstamming versohenen artikel van den heer J. P. de Man.

De heer de Man stelde n.l. het volgend fragment voor de oudste generaties op (zie k. 44, jg. 1924):

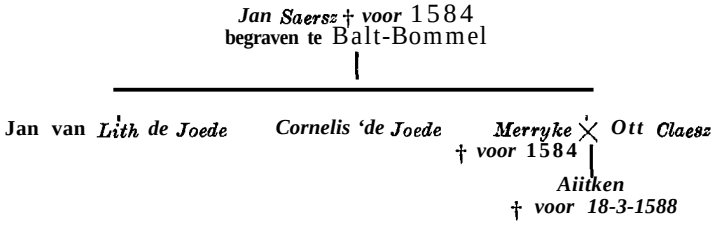

De heer van Walchren bewees nu in zijn artikel, dat in dit fragment een ***generatie moest worden ingevoegd*** en kwam daardoor tot de ondervolgende generaties (zie k. 346-346, jg. 1924):

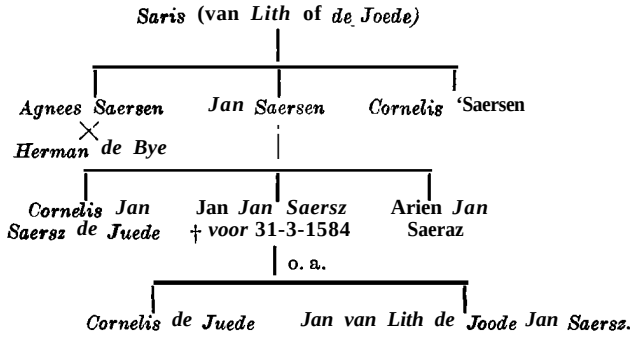

De heer van Walchren voegde dus — en zulks ten rechte — tusschen de twee generaties van den heer de Man een nieuwe generatie in, n.l. ***Jan Jan Saersz.***

Dit is ook in jg. 1930, p. 49, van Ned. Adelsboek geschied; men vindt daar opvolgend:

1. ***Jan Sacrsen.***
II. ***Jan Jan Saersz.***
III. ***Jan van Lith Jansz. de Joede.***

Blijkens de sub 1°. gemaakte opmerking van Jhr. v. L. d. J. wil deze tusschen deze 3 generaties nòg een generatie ingevoegd zien, en nog wel op grond van 's heeren van Walohren's artikel van 1924. Na vergelijking van de door laatstgenoemde gepubliceerde acten is duidelijk, dat er geen sprake kan zijn van invoeging van nòg een generatie.

Voorts zegt Jhr. v. L. d. J. in datzelfde punt 1: ***waardoor het geboortejaar van*** Jan ***Saersen niet ver van 1460 zal komen te staan.***

Inderdaad schreef de heer van Walchren in k. 343: ***waardoor de geboorte van den stamvader niet ver van + 1450 zal komen te*** staan, maar de heer v. Walchren bedoelde met den stamvader niet ***Jan Saersen*** — zooals Jhr. v. L. d. J. aanneemt — maar diens vader, den overigens onbekenden ***Saris of Sander.***

Deze ***Saris*** kan tegen 1460 zijn geboren, maar voor ***Jan Sarisz*** is zulks onmogelijk (zijn kleinzoon ***Jan von Lith de Joede*** huwde in 1686, de grootvader kan dan niet iemand van ± 1460 zijn).

Punt 1 van het betoog van Jhr. v. L. d. J. heeft — alles samengevat — dus geen zin en zou slechts het geslacht ouder doen schijnen dan bewijsbaar is.

Als punt 2 stelt genoemde heer:

2°. komt het voor dat de sub II vermelde „Jan Jan Saersa. van Lith † voor 31 Maart 1584, begr. Zalt Bommel onder zerk met wapen van Lith de Jeude", aldaar ***volstrekt niet thuisbehoort.***

Ook dit punt stelt de kwestie onjuist; immers uit alle gepubliceerde acten blijkt, dat de vader van ***Jan van Lith Janse. de Joede***, generatie III, geheeten was: ***Jan Jan Saersz***; deze dient dus wel degelijk als 2e generatie gehandhaafd te blijven. Het eenige verwijt, dat ons treffen kan, is dat wij hem ***van Lith*** noemden, veiliger ware geweest om hem — evenals de heer van Walchren deed — eenvoudig ***Jan Jan Saersa*** te noemen, daar hij nòch met den naam ***van Lith***, nòch met den naam ***de Juede*** in acten voorkomt.

Dat wij hem toch ***van Lith*** noemden, komt omdat wij in hem zagen den persoon, begraven te Zalt-Bommel onder een zerk, waarop:

J. Jan Saers van Lidt.

Jhr. v. L. d. J. wil nu doen aannemen (k. 271), dat daarmede bedoeld is ***Jan, de zoon van Jan Cornelisz.,*** doch indien dit juist ware geweest, zou het opschrift op de zerk geluid hebben:

J. Jan Cornelisz van Lidt en niet ***J. Jan Saers van Lidt.***

En een ander persoon dan generatie 11, die dezen voornaam en dit patronymicum droeg, kan ik voorshands in die familie niet vinden.

Jhr. v. L. d. J. vermeldt uitdrukkelijk, dat de zerk geen jaartal draagt (k. 171), doch dit hebben wij ook nergens gezegd; de vermelding ***„† voor 31 Maart 1584,"*** is natuurlijk niet ontleend aan die grafzerk, maar aan

een Drielsche schepenacte van dezen datum, in welke hij als reeds overleden voorkomt.

Ten slotte het 3e punt in het betoog van Jhr. v. L. d. J., n.l.

3°. is de *naamsaanduiding van den sub 1 V vermelden „Jan van Lith Jansz. de jonge genaamd de Juede" minder juist te achten.*

Hierop kunnen wij kort zijn: inderdaad komt deze in de acten voor als: *Jan van Lith Jansz. de Jeude de jonge,* of alleen als: *Jan van Lith de Jeude,* zoodat het juister is, als bij generatie IQ het woordje „genaamd" vervalt en het woord „de jonge" achter „de Juede" geplaatst wordt.

Jhr. v. L. d. J. oppert voorts de mogelijkheid -op grond van de door hem ontvouwde zienswijze — dat *Jan Jan Saersz (de Juede)* met eene *Heesken* van *Lith* was gehuwd ; ik ontken die mogelijkheid geenszins. Zulks zou het grafschrift op de zerk niet onmogelijk maken, want *Jan Jan Saersz* kan op lateren leeftijd zeer wel reeds den familienaam zijner vrouw hebben aangenomen, dit kwam vroeger meer voor. Evenals zijn zoon *Jan* kan men ook hem reeds *van Lith* genoemd hebben.

Ik vraag mij ten slotte af of Jhr. v. L. d. J. reeds geraadpleegd heeft het door den heer van Walchren in k. 343, jg. 1924 genoemde „Necrologium" van de St. Maartenskerk te Zalt-Bommel, door den heer Beckering Qinckers bewerkt; komt *Jan Jan Saers* daarin niet met een jaartal voor?

Geslacht Kalff,

door H. WIJNAENDTS.

In de in Ned. Patriciaat 1933/34 verschenen genealogie Kalff wordt in de VIIIe generatie vermeld *Jan Calff*, die een zoon genoemd wordt van *Peter Calff* (VII) en diens eerste vrouw-- *Elisabeth van Duyven.* Dit laatste is onjuist.

Een schepenacte van Gorinchem van '21 Maart 1628 (A.B.A. F. XIV dl. 43) luidt: comp. *Geeridt Calff Peetersz* dewelcke heeft geconstitueerd etc. *Jan Calff Peetersz* eñ *Corstiaen* Calff *Peetersz sijne* broeders etc., omme van sijns compts. wegen etc. neffens sijne andre broeders eñ susters te schiften, soheyden eñ deylen de naegelaten boedel eñ goederen van *Peetsr Calff Jansz* eñ *Maria Geeridtsdr. haerl. vader eñ moeder zā* met Besterken Jansdr. haerl. schoonmoeder (d.i. stiefmoeder) te vertichten naer behooren de roeren ofte meublegoederen etc.

Jan Calff Petersz. heet hier dus uitdrukkelijk een zoon van Maria Geeridtsdochter. Was er nog een andere — oudere — Jan Calff Petersz. uit een eerder huwelijk in leven geweest, dan was de onderwerpelijke zeker aangeduid als Jan Calff Petersz. de Jonge, terwijl dan bovendien niet alleen met de stiefmoeder, maar ook met het kind uit het eerste huwelijk geschift, gescheyden en gedeylt had moeten worden, wat dan zeker in de volmacht vermeld was geworden. Voorts kan ook de gevolgtrekking gemaakt worden, dat uit het huwelijk met Hesterken Jansdr. evenmin kinderen in leven waren.

Wat de oudere generaties dezer familie betreft, volgen

1) De opgaven tusschen haakjes hebben alle betrekking op het R.A. van Gorinchem, aanwezig in het A.R.A.

ieronder nog een aantal aanvullingen en verbeteringen.

V, 2. *Henricksken* Calff Adriaensdr. heet in een schepenacte van 22 Mei 1662 of 63 oud omtrent 66 jaar, zoodat zij omstreeks 1606 geboren is (F XIV, dl. 81)[1]).

Zij wordt reeds 16 Maart 1661 als weduwe vermeld.

V, 7 *Eleke*, ten rechte *Aelken* of *Eelken* Calff Adriaensdr. maakt 19 Febr. 1636 huwelijksvoorwaarden met Sebastiaen Adriaen Qastaerdszoon. Deze huwelijksvoorwaarden worden 18 Oct. 1660 door haar 2en man Ewout Matthijsz. vermeld. (F XIV, dl. 13).

Eelken Calff Adriaensdr. wed. van wijlen Sebastiaen Adriaen Qastaerdsz. verkoopt 13 Sept. 1643 goed, afkomstig van Adriaen Qastaerds en Aentken Spronck Diroxdr. zijn huisvrouw sa. (Aanw. 1890 n°. 27a dl. 47).

Eelken Calff Adriaensdr. en haar eerste man compareeren nog 22 Januari 1641. In 1642 wordt zij als weduwe vermeld.

V, 11. *Margriele* Calff compareert 18 Maart 1662 met Mr. Dirck van Clootwijck, *haren tegenwoordigen wettigen man* (Aanw. 1890 no. 27a dl. 73), waaruit ik afleid, dat zij tevoren met een ander gehuwd is geweest.

2 Mei 1666 cp. Grietgen Calff Adriaensdr. Mr. Dirck van Clootwijcx naegelaten weduwe (id. dl. 76).

V, 12. *Dirck* Calff Adriaensz heet: waarschijnlijk jong overleden. In ieder geval werd hij meerderjarig, want 29 Januari 1649 comp. Dirck Calff Adriaensz ende bekende wel eñ voloomen ontfangen te hebben etc. (F XIV, dl. 12).

Zie ook de acte van 17 Juli 1648, waarbij alle kinderen van Lijsbeth Dircxdochter, wed. Adriaen Calff Cornelisz, dus ook Dirck, de erfenis hunner moeder deelen (Aanw. 1890 n° 27a dl. 64).

I, 1. *Willem* Calff was geen proost, maar priester, als hoedanig hij herhaaldelijk voorkomt. Hij werd canonick en deken der collegiael prochie kercke van Sinte Merten en Sinte Vincent binnen Gorinchem (o.a. Aanw. 1890 n° 27a dl. 79).

I, 3 *Qerritje,* lees *Gheryken,* Calff Petersdr. was gehuwd met Claes Dirout. Claes Aertsz. Dirout was schepen van Gorinchem o.a. in 1666, '62, '64, '69, '71.

Zijn beroep blijkt uit een acte van 11 Januari 1662 : Oirconden dat voor ons quamen Claes Aertss. de laeckencoop als principael ende Peter Calff Adriaensz. burgermr. der voors. stede sijns wijfs vader als borch etc. (Aanw. 1890 n° 27a dl. 68).

Hij hertrouwt met Elisabeth Jansdr., weduwe Mathys Petersz. (Aanw. 1890 n° 27a dl. 84, 9 Maart 1681.)

I, 7 *Cornelia* Peter Calff Adriaensz. dochter, toecomende bruyt en Dirck de Burchgraeft Cornelisz. toecomende bruydegom maken 26 Januari 1663 huwelijksvoorwaarden (Aanw. 1919 Q 84).

VI, 4. **Qerritje** *(Gheryken)* Calff Jansdr. wordt vermeld als gehuwd met Bastiaen Jans van Hamsdeel. Dit is niet waar.

4 Juni 1666 cp. Gherit Sebastiaens, die tot een echten wijve gehadt heeft Gheryken Jan Calff Petersz dochter ende Jan Calff Petersz vs. als grootvader en voicht van Lijsbeth Gherit Sebastiaensdr. bij de vs. Geryken geprocreert etc. (Aanw. 1890 nº 27a dl. 76).

30 Sept. 1669 comp. Margriete van Weresteyn Claesdr. naegelaten weduwe van wijlen Sebastiaen Adriaensz etc. en maakt Gerrit Sebastiaensz. haren zoon etc., Lijsbetken des voorn. Gerrit Sebastiaensz dochterken bij hem verweckt aen Geryken Calff Jansdr. zijn echte huysvr. was saliger gedachten. (Aanw. 1919 V 84; zie ook de belangrijke acte van 4 Juni 1696, Aanw. 1919 V 86, waaruit ook de juiste volgorde der kinderen van Jan de oude blijkt.)

Dus Gheryken Calff Jansdr. was gehuwd met *Gerrit Sebastiaensz, zoon* van Sebastiaen Adriaensz en van Margriste van Weresteyn Claesdr.

VI, 5. *Mechtelt* Calff Jansdr. zou gehuwd geweest zijn met Adriaen van de Wateringe. Dit is n.m.m. niet de juiste naam.

4 Juni 1696 comp. o.a. Anthonis Jansz. brouwer als man ende voigt van Anthonia Adriaen Buysendochter geprocreert bij Mechtelt Jan Calfsdochter etc. (Aanw. 1919 V 85).

8 Nov. 1697 comp. o.a. Bruysten Bruystensz als oom ende voicht van Mechtelt Floris Bruystens zijns broeders dochter geprocreert bij Beertgen Adriaen Buysdr. van welcke Beertgen moeder was Mechtelt Jan Calffs etc. (F xiv, dl. 20.)

Dus Mechtelt Jan Calffsdochter huwde *Adriaen Buys* [1]) (*Adriaensz.*, zie Aanw. 1890 nº 27a dl. 85, 22 April 1687).

VI, 6. *Beleke* Calft Jansdr. was gehuwd met Boudewijn Willegrams (Willegemans of Wilgremans). Na diens dood hertrouwde zij met *Jan Louff.*

4 Juni 1596 comp. o.a. Jan Louff als man en voicht van Bely Jan Calffsdr. zijn huisvr. (Aanw. 1919 V 8ö.)

Uit dit huwelijk sproten geen kinderen, want 21 Mei 1602 komen van deze zijde alleen op Maryken en Beertgen Wilgremans als medegerechtigden in den boedel van Cornelia Calf Petersdr. (Aanw. 1890 nº 27b dl. 2.)

VIIbis, 3. *Anna* Calff Clemensdr. vond ik tweemaal vermeld als Anna Calven gcseyt Raephorst en Anna Clemensdr. geseyt Raephorst. De oorsprong van deze naamstoevoeging is mij onbekend. (4 Juni 1696. Aanw. 1919 V 86 en 8 November Lb97 F xiv dl. 20.)

VIIter, 1. *Maria* Calff Joostdr. Zij trouwt *Peter Claesz. Vogelat*: 3 Juni 1613 comp. Peter Claesz Vogelat wooneñ tot Utrecht en Maeyken Joost Calfendr. zijn echte huisvrouw. (F xiv dl. 114.)

Vbis, 2. Dit kind heet niet *Maaike* maar *Walich* (Aanw. 1919 V 84, 21 Juli 1677) en was dus een zoon.

[1]) Eénmaal, 18 Oct. 1589 (F xiv dl. 24) wordt gesproken van Beertgen Adriaen Adriaensz. van de Weeteringsdochter, overigens heet hij steeds Adriaen Buys, zoodat ik vermeen dat dit zijn werkelijke naam is.

Vter. *Joachim* Calff Adriaensz. als getrout hebbende Mary Zas Jansdr. daer moeder aff was Adriana Dirck Sproncxdr. (Aanw. 1890 nº 27a dl. 48, 14 Juli 1544.)

Uit het voorgaande volgt wel, dat in de Schepenprotocollen van Gorinchem — bij een nauwgezet onderzoek — nog wel meer over deze familie te vinden zal zijn.

Voorts bleek mij indertijd, dat ook in de Schepenregisters van Leerdam vele leden der familie Calff vermeld worden. Ik maakte destijds slechts een enkele aanteekening over hen. Zoo compareeren 18 Juni 1696 voor Schepen van Leerdam *Adriaen Gornelisz Calff* en *Grietgen Lambertsdr.* zijn huisvrouw. Deze personen hooren ongetwijfeld in de genealogie thuis, komen daarin echter niet voor. Bij het streven naar een „volledige" genealogie had een onderzoek in deze registers niet achterwege mogen blijven.

Een genealogisch curiosum,

door Dr. Th. R. Valck Lucassen.

Aan velen zal het schilderij bekend zijn, dat zich in het Raadhuis van Nijmegen bevindt en het zoogenaamd „Nijmeegsch Raadsel" voorstelt. Het werd in 1619 door zekeren Paulus van Schoten vervaardigd en vertoont een groep van personen, die — volgens een bij deze voorstelling passend gedicht — in eene hoogst zonderlinge en ingewikkelde familieverhouding tot elkander zouden hebben gestaan. Wijlen de Nijmeegsche gemeente-archivaris H. D. J. van Schevichaven, die aan dit schilderstuk een opstel wijdde [1]), meende de vraag of aan het voorgestelde geval een ware gebeurtenis ten grondslag heeft gelegen, ontkennend te moeten beantwoorden. Zijn vermoeden was „dat de ingewikkelde verwantschap als eene combinatie, verzonnen door een of anderen vindingrijken geest, misschien den schilder, mag beschouwd worden" [2]).

Dat intusschen de werkelijkheid weleens genealogische combinaties oplevert, die voor het Nijmeegsch raadsel niet behoeven onder te doen, bewijst het historisch geval van de Italiaansch-Spaansche prinses, die door de hand te reiken aan den broeder van haren overgrootvader, de schoondochter werd van haren bet-overgrootvader, de tante van haren grootvader, de oudtante van haren vader, haar eigen overoudtante en hierdoor hare kinderen tot volle neven en nichten maakte van haren grootvader, hun overgrootvader enz. enz.

Hetgeen de eigenaardigheid van dit huwelijk nog verhoogt, is de omstandigheid, dat de echtgenoot-overoudoom zijn vrouw, na 44 jaren met haar vereenigd te zijn geweest,, nog gedurende 7 jaren overleefde en haar 8 kinderen schonk, waarvan 4 zonen, die het geslacht voor uitsterven behoedden.

Het door ons bedoelde geval heeft betrekking op leden van het aanzienlijk Italiaansch geslacht *Pignatelli*, waaruit ook Paus Innocentius XII (1691-1700) is voortgekomen, en wel op het in 1679 gesloten huwelijk tusschen *Giooanna Pignatelli*, 6e prinses van Noja, hertogin van Monteleone en Terranova, prinses van Cas-

[1]) Zie de Prov. Geld. en Nijm. Courant dd. 18 en 19 Nov. 1894, nº. 273, 3e blad (overgenomen in „Penschetsen uit Nijmegen's verleden",, 1898, p. 54).

[2]) Zie ook Bijdr. en. Meded. van „Gelre", VII (1904), p. 225 e. v.

telvetrano en van het H. R. R. enz., geb. te Madrid 6 Nov. 1666, † 22 Juli 1723, en *Nicola Pignatelli*, geb. Cerchiara 23 Aug. 1648, onderkoning van Sardinië en Sicilië, groot-admiraal en connétable van Sicilië, ridder van het Gulden Vlies enz., † 22 Juni 1730. [3])

Onderstaande tabel moge hun onderlinge verwantschap verduidelijken :

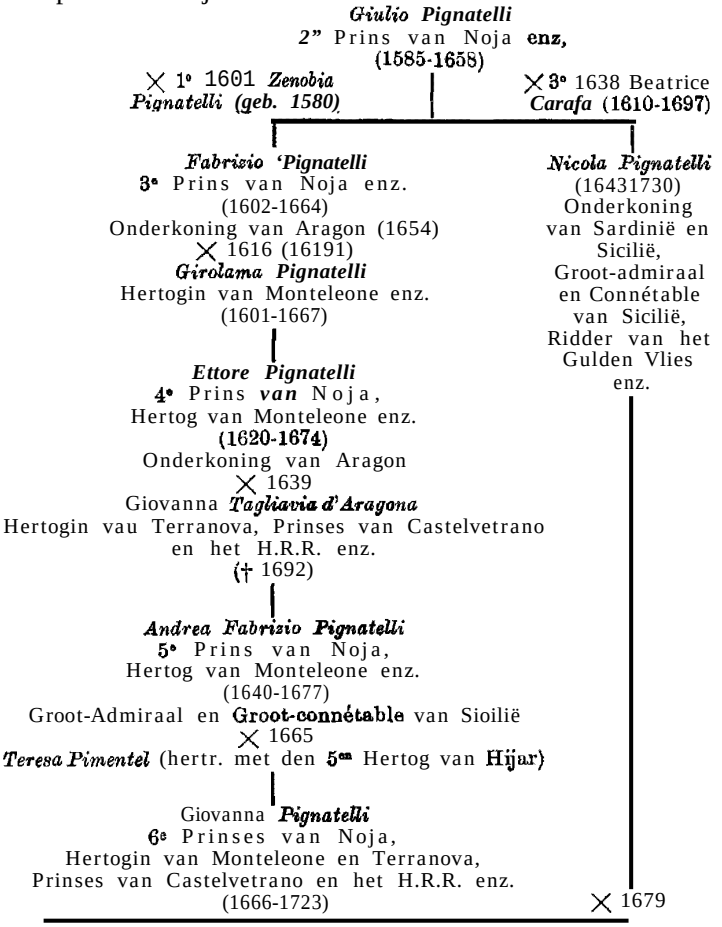

Uit dit huwelijk 8 kinderen, waaronder 4 zoons: Diego (1687-1756), *Ferdinando* (1689-1767), *Antonio (1700-1746)* en *Fabrizio* (1703-..), uit wie het geheele thans levende, deels in Italië, deels in Spanje gevestigde prinselijke geslaoht *Pignatelli* gesproten is.

Zooals men uit het bovenstaande kan zien, heeft ***Beatrice*** Carafa, de weduwe van den 2en Prins van Noja, die eerst in 1697 overleed, nog twee harer kleinzoons, tevens stief-bet-bet-achterkleinzoons gekend, ter. wijl tusschen het overlijdensjaar (1767) van *Ferdinando Pignatelli*, den tweeden zoon van het merkwaardige echtpaar, en het geboortejaar (1686) van zijn grootvader, tevens bet-bet-overgrootvader ***Giulio Pignatelli*** bijna twee eeuwen liggen.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Waterschapswapens.

Bij K. B. van 17 Juli 1934, no. 64 zijn aan de navolgende Zeewerende Waterschappen in Friesland wapens verleend :

a. aan het Zeewerend Waterschap *„Zeedijken van Ferwerderadeel"* :

In sinopel zeven zespuntige sterren van goud, geplaatst 1, 2, 1, 2 en 1 en een doorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

b. aan het Zeewerend Waterschap *„De Contributie Zeedijken van Westdongeradeel"* :

In sinopel een golvende schuinbalk van zilver en een doorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

c. aan het Zeewerend Waterschap *„De Contributie Zeedijken van Oostdongeradeel"* :

In sinopel een golvende linker-schuinbalk van zilver en een doorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

d. aan het Zeewerend Waterschap *„De Grieën"* op Ameland :

Geschakeerd van zilver en sinopel in vier rijen, elke rij van vijf vakken en een doorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Bij K. B. van 17 Juli 1934, no. 61 is aan het Zeewerend Waterschap *„Nes-Buren"* op Ameland het volgende wapen verleend :

In sinopel twee klokken van zilver naast elkander, de rechter grooter dan de linker en eendoorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schildhoofd gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Tuning-Hooreman.

In kolom 250 van den loopenden jaargang van dit maandblad noemt de Heer Van der Mare1 een huwelijk, door hem uit de Haagsche trouwboeken genoteerd, van Mr. *Hendrik Tuning* en *Margarethe Hooreman* op 31-1-1736 en hij vermeldt in noot 3) daarbij, dat Van Someren Rrand haar *Margaretha Koremans* noemt.

Dit laatste is — zooals trouwens uit het trouwboek blijkt — inderdaad onjuist:

Margaretha ***Rooreman,*** geb. 's-Hage 20 (ged. Gr. K. 21) Febr. 1710, † Alkmaar 26 Jan. (begr. Gr. K. 1 Febr.) 1748, was de dochter van ***Wouter Hooreman*** en *Petronella Brouwers* (zie Ned. Patr. 1919 bl. 127 onder IV).

Van Mr. ***Hendrik Tuning*** weet ik alleen, dat hij was geb. in 1704 en Commies van Monstering op Texel was.

Uit dit huwelijk:

1. ***Jacoba Petronella Tuning.***

2. ***Petronella Tuning,*** tr. *Isaak Guitard*, cargadoor te A'dam, waaruit 3 kinderen.

Voor aanvullingen houd ik mij gaarne aanbevolen.

W. VAN MAANEN.

Hassebroeb.

Op mijn vragen naar aanvullingen van de mij bekende gegevens betreffende de familie *Hassebroek* in jaargang XLIX, kol. 166 en 380 en jaargang LI, kol. 62 kreeg

[3]) Zooals te begrijpen is. leveren de kwartieren van de kinderen van dit echtpaar een hoogst eigenaardig beeld op en het is niet te verwonderen, dat de samenstellers van kwartierstaten te dien opzichte in verwarring geraakten. Hiervan getuigen de kwartieren van Maria Theresia ***Pignatelli,*** een der dochters, die gehuwd was met ***Jean Philippe Eugène de Merode*** markies van ***Westerlo,*** welke destijds hingen in de abdij van Hocht.

ik tot dusver nog geen antwoorden. inmiddels ben ik in het bezit gekomen van eenige bijzonderheden o.a. aangaande oudere generaties, die ik hieronder laatvolgen. Wellicht wekken ze de belangstelling op voor deze Oostfriesche familie.

a.[1]) Den 10en Augs. 1629 ondertr. *Esart Jansz. Hasenbrouck, j.* m. van Oostvrieslant en ***Catharina le Bock*** wed. ... beiden wonacht. alh. Getr. i/d Groote Kerk den 3 Febr. 1630.

b.[2]) 1711 ***Eszert Harsebrock.***
1707 (6.11) *Esdert Harszebrock.*
1706 Edsert Harsebruch.

c.[3]) *Casper Harsebrook,* Lieutnant uud Dikoommissar.

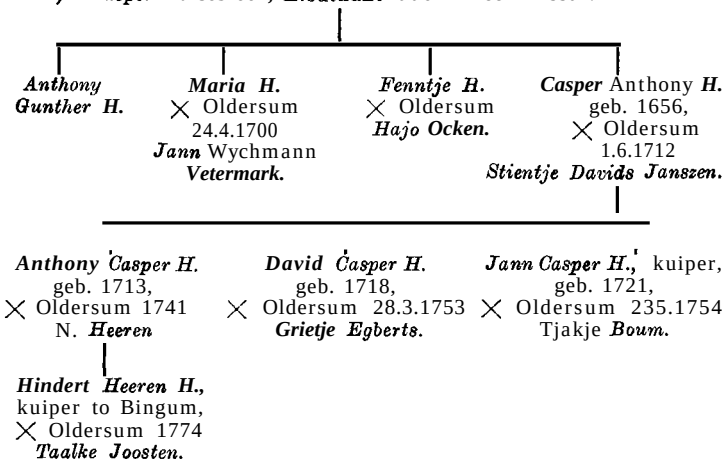

Notary Hassebroek. Zijn dochter Moeder ***Ellen (?*** Red.) trouwt Oldersum 1665 met *Liuwert Focken,* Maurmeister.

Esdert/Edsert Harsebrook, gestorven voor 1668. Zijn dochter ***Maria*** trouwt Oldersum 1668 *Engelbart Joosten.*

S. HASSEBROEK.

De oudere generaties van het geslacht Kruys (Vriezenveen). (LII, 274—280). In de tabel is bij *Johannes Kruys,* ged. 11.3.1716, Schout van Vriezenveen (1739—1749), de naam van zijn vrouw uitgevallen. Zij heette *Geertje Brouwer*, ged. te den Ham 13. 2. 1718 (zie verder de tabel).

In kolom 279, regel 16 v.o., leze men als geslachtsnaam van *Hermina*, de echtgenoote van ***Johannes Paltes,*** in plaats van ***Lohnis: Lohuis.***

C. KRUYS.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Cool-Braconier. Gegevens verzocht betreffende de volgende personen :

Cornelis *Lambertsz. Cool*, geb. omstr. 1690, huwt 1° N.N., waarbij a. *Lambert*, b. *Aeltje*, ***c. Aechje.*** Huwt 2°. omstr. 1638 ***Aeltje Braconier*** wed. ***Thomas*** *Badie.*

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Coster. (LII, 153). *Lieuwkjen* ***Hendriksdr.*** *Coster*, geb. ged. Bolsward 13/22 Febr. 1786, † Franeker 19 Dec. 1810, tr. Ried 6 Maart 1786 Mr. *Tjeerd* ***Sydsesx Banga,*** 1. U. D., vroedschap van Franeker.

Hare ouders :

[1]) Uit het gemeentearchief te 's-Gravenhage.
[2]) Uit het „Kirchenrechnungsbuch" van Riepe, Oostfriesland.
[3]) Afkomstig van den Heer Joh. von Hove te Greetsiel, Oostfriesland, mij verstrekt door den Heer Waetge, ambtenaar op het Pruisische Stsatsarohief te Aurich.

Hendrik Jeltesz, geb./ged. Bolsward 30/31 Juli 1715, tr. Bolsward 3 Nov. 1737 ***Johanna Gerrytsdr.,*** geb./ged. Bolsward 12/15 April 1714.

Hare grootouders :

Jelte Hendriksz, tr. als wednr. Bolsward 7 Maart 1716 ***Janke Jansdr.,*** wed. Wybe Jarighsz.

Gerrit Dirksz, soldaat in de comp. Hanekroot, tr. Bolsward 4 Aug. 1698 ***Antje*** *Lieuwedr.*

Leeuwarden. D. D. OSINGA.

Dompselaer (van)-Willinck. ***Wijnand Egbert van Dompselaer*** (*Dompseler*), geb. Heesbeen 26 Nov. 1763, luit. der Dragonders, tr. Zutphen 3. Jan. 1785 ***Gerharda Lucretia Willinck***, ged. ald. 9 Oct. 1763. Hij is een zoon van ***Ambrosius Evert van Dompselaer*** en *Antonia* ***Mans.***

Gevraagd wordt:
1. Waar en wanneer overl. ***W. E. van*** *Dompselaer*?
2. Waar en wanneer overl. ***G. L.*** *Willinck*?

Naarden. J. WILLINCK.

Greve. Gegevens verzocht betreffende bovengenoemde familie, welke in Haarlem voorkomt en waartoe de volgende personen behoorden. Is ook mogelijk een wapen dezer familie bekend ?

Gouert Greoe, st. v. 21 Juni 1644, tr. ***Anaa Verbrugge,*** ged. Haarlem 6 Maart 1694, dr. van Willem Gillisz. V. en Heyltje Frans. Zij hertr. Ds. Theodorus Wickenburg.

Agnieta Greve, huwt Haarlem 20 Mei 1642 ***Willem van Brugge*** (Verbrugge), ged. Haarlem 8 Sept. 1621, zn. van Frans en Trijntje Lucas.

Gerrit Greve, huwt Haarlem 27 Aug. 1641 ***Cornelia van Brugge,*** ged. Haarlem 20 Aug. 1627, een zuster van Willem voornoemd. Kinderen ged. te Haarlem: ***Govert 9*** Febr. 1642; ***Catherina 9*** April 1649; ***Henricus 19*** Sept. 1645; ***Jacobus 8 Nov. 1646; Henricus 19*** Oct. 1650.

Onder de doopget. komen voor: ***Pieter de*** *Ketelaer*, geh. met ***Maria*** *Greve*, ***Egbert Warmondt*** (zoon v. d. Haarlemschen burgemeester Willem W.), geh. met ***Anna Grece*** en Anna *Greve*, geh. met ***Hendrik*** *Zegers* ***van der Camp .***

V. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

(H)alen (van), Gegevens verzocht betreffende een broederpaar ***Laurens en Pieter van*** (*H*)*alen*, geb. in de eerste helft van de 17e eeuw, vermoedelijk in Amsterdam of Utrecht. Een familie van dezen naam komt te Utrecht voor en er zijn aldaar wel verscheidene Pieter's maar geen Laurens gevonden.

U. S. ***A .*** WILLIAM J. HOFFMAN.

Harling von Geispertsheim (3) (von). (LII, 252). De 12 Juli 1792 te Katwijk in ondertrouw opgenomen *Carel Hendrik Lodewijk* baron von ***Harling*** komt in Naamregister Mil. Officieren als 21 Febr. 1791 benoemd luit.-kolonel der Gardes Holland voor als C. ***H. L. von*** *Har*-Zing ***von Geispitzheim,*** terwijl als Vaandrig bij de 3de Comp. Reg. No. 16 Infanterie op Utrecht 27 Dec. 1790 wordt genoemd ***G. F. von*** *Geitzpit* zheim. Welke is de juiste naamsvorm?

V. M. G. W.

Hummelinck. Het zal op prijs worden gesteld nadere gegevens te mogen ontvangen betreffende:

A. Mr. ***Libertus Hummelingh, zn.*** **van** Dirak Lubbertsz. en **Annetje** Cornelis **Coster,** geb. Amsterdam 1636, advocaat v.d. Hove van Holland te 's-Gravenhage, tr. Amsterdam (ondertr. 1 Juli 1661) ***Clara van der Nun,*** dr. van N. N. en Geertruy Denoit, geb. Amsterdam **1633/34.**

B. ***Aleyda Hummelinck,*** dr. van **Derck** en Anna **Hendrika** Krabbenburgh, geb. na 1718, tr. ***Evert Jan Planten.***

C. Barnardina Aelbartina Hummelinck, zuster van de voorgaande, ged. Zelhem 14 Juni 1'722, er overl. 3 **Oct.** 1796, tr. ***Jan Hendrik van Renesse.***

D. ***Ursula Aleida Hummelinck,*** dr. van Dirok en Bernardina Iserloo, ged. **Groenlo** 16 Nov. 1691, 20 Nov. 1711 met attestatie naar Amsterdam vertrokken.

Vl. J. H. v. L. v. **D. H.**

Kuysten. (LII, 242). Het hertrouwen van ***Maria Raessen,*** dochter van Dr. ***Raes Raessen,*** niet vermeld in de Genealogie **Wijnants-Wijnants** van **Resant van** 1906, als zijnde toen nog onbekend, is uitvoerig vermeld in dit Maandblad jg. 1912, k. 247; men ziet daar, dat zij ô-maal gehuwd is geweest.

a. st. *W. W. v.* R.

Lamers (von). ***Johann Bartholomeus Godfried von Weiler,*** Heer van Poelwijk, geb. Wesel 9.7.1769, † ald. 27.2.1833, tr. Ringenberg b. Wesel 6.10.1783 ***Johanna Frederika Louise von Lamers, geb.*** Ringenberg b. Wesel 9.7.1764, † Ringenberg b. Wesel 35.1833. Wie waren hare ouders? De predikant te Ringenberg deelde mede, dat het doopboek eerst begint met Advent 1766 en dat hij 27.12.1766 als gedoopt vond ***Anna Christina Sophia,*** dochter van ***Johann Lambert (von) Lamers,*** Landsyndikus en Rechter, en ***Susanna Antonetta Sophia Kampshoff.*** W aars c h ij n 1 ij k zijn zij ook de **ouders** van genoemde ***Johanna Frederika Louise von Lamers.***

Vlaardingen. M. C. **Sigal.**

Marschall (von)-von Danckward. Kan wellicht een **onzer** Duitsche lezers **mij** nadere inlichtingen verschaffen over een echtpaar ***von Marschall × Louise von Danckward,*** **waarvan** eene dochter huwde met Dr. Phil. ***Meister*** te Heidelberg, en hunne respectievelijke voorouders? Afstammelingen van laatstgenoemd echtpaar leven in de V. S. v. N. A.

Z. H. J. G. H. **M.**

Meer (van der), Gegevens verzocht betreffende een familie ***van*** der ***Meer*** te Go es, waartoe behoorde de bekende proost en pastoor ***Leonardus Marius (Leendert van der Meer),*** die 1662 st.

U. S. A. **William J. Hoffman.**

Morin de Villeneuve. ***Charlotte*** Qermaine ***Françoise Morin (Morijn) de Villeneuve,*** dr. van ***Jacques François*** en ***Harmina Maria Elisabeth Nieuwland van Wijdom,*** tr. Zutphen 24 Nov. 1793 ***Rudolf Jan Willinck.***

Gevraagd wordt:

Waar en wanneer werd ***Ch. G. F. Morin*** de ***Villeneuve*** geb. of ged. en welk wapen voerde haar geslacht?

Naarden. J. **Willinck.**

Umbgrove-Bert. Geneal. gegevens verzocht betreffende het echtpaar ***Jacob Umbgrove × Catharina Bert,*** dr. van ***Jan Bert*** en ***(Verbrugge?).*** Leefden midden 17e eeuw.

U. S. A. **William J. Hoffman.**

Vegelmans (LII, 266). **Op** den kwartierstaat van ***Andries Pels*** (1655—1731), gepubliceerd in de serie van v. Rhede v/d Kloot en **Bär,** komt als wapen van ***Catharina Vegelmans*** voor: in blauw een omgewende peer (vijg?) van zilver. Wapen ***'t Kint = 't Kint de Roodenbeke.***

Zeist. J. v. **Leeuwen.**

Veije(de)-de Ruyter. ***Isaack Petrus de Veije,*** geb. 24 Dec. 1734, zeepfabrikant, overl. Zutphen 29 Aug. 1818, tr. Brummsn 12 Oct. 1763 ***Maria de Ruyter*** of de ***Ruiter,*** dr. van ***Dirk*** en ***Hendrika Alteryns,*** begr. Zutphen 14 Nov. 1797, oud 64 jaar en 6 mndn.

Gevraagd wordt:

1. Waar werd ***Isaack Petrus de Veije*** geb. of ged. ?

2. Wanneer en **waar** werd ***Maria de Ruyter*** geb. of ged. en welk wapen voerde haar geslacht?

Naarden. J. **Willinck.**

W(e)ijnands. (LII, 256). ***Margaretha Agnes Wijnants*** en haar broeder Steven ***Gerrit Wijnants*** vindt men als kinderen van ***Abraham Wijnants*** en ***Johanna de Leeuw*** vermeld in het transportregister van Amerongen nr. 1716, folio 298.

Abraham Wijnants en zijn vader ***Abraham Wijnants de oude*** vindt men te samen vermeld in 2 acten van notaris A. P. Keppel te Amerongen, dl. **1732—1753, n°.** 1771, acten 68 en 79.

Deze ***Wijnants*** (nimmer ***Weynands)*** kwam uit Rotterdam; het notarieel archief van Amerongen zal meer opleveren.

a. st. W. W. v. R.

Onbekende wapens. In bezit van Jhr. Mr. A. D. H. Quintus te Arnhem bevindt zich een zilveren trommeltje, naar schatting begin **19de eeuwsch,** op welks deksel de volgende wapens voorkomen :

Mannelijk wapen : in zwart, vier gouden kepers, met een zilveren vrijkwartier, beladen met drie blauwe sterren (6), twee en één geplaatst, waartusschen een liggende blauwe wassende maan.

Vrouwelijk wapen : in zilver een natuurlijke berg, waarop **een** zwarte vogel. Boven de twee wapens als helmteeken: een uitkomende naakte mansfiguur, in de opgeheven hand een hamer met langen steel houdende.

Wapenspreuk: Een ure betaalt het al.

Gevraagd wordt welke families deze wapens voeren of gevoerd hebben.

Hillegereberg. J. **Kalff.**

INHOUD 1934, N°. 10.

In memoriam Dr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Koop, door Dr. Th. R. Valck Lucassen. — Bestuursberichten. — Het geslacht Offerhaus, zijn traditie en geschiedenis, door Nr. M. C. Offerhaus. (Vervolg). — Do afstamming van het geslacht van Lidth de Jeude, door W. Wijnaendts van Resandt.— Geslacht Kalff, door H. Wijnaendts. — Een genealogisch curiosum, door Dr: Th. R. Valck Lucassen. — Korte mededeelingen: Watersohapswapens; Tuning-Hooreman; Hassebroek; De oudere generaties van het geslacht Kruys (Vriezenveen). — Vragen en antwoorden: Cool-Braconier; Coster; Dom; selaer (van)-Willinck; Greve; (H)alen (van); Harting von Geispertsheim (2) (von); Hummelinck; Kuysten; Lamers (von); Marschall (von)-von Danckward; Meer (van der); Morin de Villeneuve; Umbgrove-Bert; Vegelmans; Veije (de)-de Ruyter; W(e)ijnands. — Onbekende wapens.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij. voorh. H. L. Smits

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. Te. R. Valck Lucassen, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men voorloopig te richten aan het adres *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De **redactie van het** Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der **onderteekende** stukken.

N°. 11. **LIIe Jaargang.** **November 1934.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Dr. J. S. van Veen, te Arnhem, den verdienstelijken secretaris en mede-oprichter der Vereeniging „Gelre", oud-hoofdcommies a/h Rijksarchief in Gelderland en sedert 19 17 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

Mr. R. J. C. Baron VAN DER CAPELLEN *Semarang (Java).*
Oei Tiong Bingweg 25.

Dr. G. A. Schalij . . . . . *Arnhem.*
Nieuwe Plein 19.

Adreswijzigingen.

Ir, E. B. Kiel . . . . . *Tegal (Java).*
Martensstraat 24.

Mr. A. Maclaine Pont . . . . . *Soerabaja (Java).*
Kajoon 40.

Mej. E. H. Ratje . . . . . *Eindhoven.*
Jan van Schoonvorststraat 1.

Ir. Dr. A. L. van Scherpenberg . . *Delft.*
Mijnbouwplein 1.

Mr. W. Lunsingh Tonckens . . . . *'s-Gravenhage.*
Prinsevinkenpark 1.

R. H. M. Verspyck . . . . . *Brussel.*
Rue Abbé Cuypers 21 (IIe étage).

Het geslacht Offerhaus,
zijn traditie en geschiedenis,

door Mr. M. C. Offerhaus.

(Vervolg van LII, 309.)

Dat Peter, Leonards oudere broeder, behalve in kerkelijke, ook in wereldlijke zaken opstandig was tegen het gezag en daarvoor acht dagen in arrest te Ratingen werd gehouden, hebben wij in kol. 300 bij deuiteenzetting omtrent de verhouding van het Offerhoff tot het zadelgoed „Hof zum Hofe" reeds vermeld. Uit brieven, in de „Geschichte das Offers" opgenomen van Peter aan zijn Heer te Broich en door dezen gewisseld met den Rechter te Ratingen, zien we, dat, nadat eerst op last van dien Rechter op het „Gut Offer" een koe in beslag was genomen en in de schutstal gebracht, Peter werd gedagvaard en, op 18 October 1663 te Ratingen verschenen, werd aangeklaagd, de voorschriften, aan pachters opgelegd, niet te hebben opgevolgd en in geen 8 jaar op het ongeboden heerending te zijn verschenen, weshalve hij, zooals reeds boven aangestipt, tot 2 goudgulden boete werd veroordeeld, maar, weigerende deze te voldoen, onmiddellijk in arrest werd gesteld totdat die boete zou zijn betaald.

Niet onvermakelijk is Peters brief aan zijn Heer te Broich van 26 October 1663, gedateerd uit Ratingen tijdens zijne aanhouding aldaar, waarvan ik het begin en het slot in het oorspronkelijke zal laten volgen:

„Hoch und Wohlgeborner Graff

Genädigster Herr,

Gräfflich Gn. Abermahlen demutigst zu klagen, werde Ich deroselben unterthänigster Pfachter Offerhausz höchlich genottigt, wie dasz nummehr bey acht tage zu Ratingen wegen zur unschnlt angeschlagenen Bruchten verharren und in arrest verbleyben müssen, da nit allein alle meyne Arbeydt mir zum hochsten schaden hinterbleybet, sondern auoh meyne hauszfrauw (*cum venia zu melden*) weder tag noch stund weysz und sich sehr beschwert befindet; und ob schon täglich umb erlassung desz arrests sollicitando angehalten, habe mehr zur antmort nit bekomen als das bezahlen solte. Da doch un-

wiedertreyblich wahr, dasz das Gutt Offerhausz solche gebott und verbottern zuhalten nimmer keinergestalt angefochten . .. und sothane bruchten zu geben und folgents gebott und verbotten zu folgen 1. Gratfl Gn. sehr praejudicarlich und dem Hause Offerhause zum ewigen schaden gereichen wirt . ... womit dessen zugehoriges Gutt Offerhausz mit einmahl vor all hoch adelige Privelegia uud freyheyten gebracht werden mochte und dessentwege abermahlig ein ernstes schreiben an die samptliche H. beampte abgehen lassen".

Dessen E. Hochgr. Gnaden
Allergehormste Pfachter
Peter Offerhausc au Velbert
Pachter daselbst.

Door bemiddeling van den Heer van Broich werd Peter daarop, voorloopig zonder betaling, na ruim acht dagen uit het arrest ontslagen in afwachting van een nadere beslissing. Hoe die luidde, vernemen we echter niet. Ten slotte werd de regeering te Dusseldorf in de zaak gemoeid, die den aan haar gerichten brief van den Heer van Broioh van 27 Nov. 1663, waarin deze verzocht om zijn *vrije zadelgoed* Offerhaus te Velbert „nit zu graviren", aan de strafrechters in het Amt Angermund opzond, die bij schrijven van 9 Dec. d.a.v. als hun oordeel aan den Hertog te kennen gaven, dat alle op het „Offerhoff" rustende vrijheden en rechten den pachter niet van persoonlijke verschijning kunnen bevrijden [21]) en dat daarom zoowel ***Peter Offerhaus*** als zijn gestorven *vader Johann* te recht wegens het niet verschijnen bij het ding strafrechtelijk zijn vervolgd [21a]); dat, waar zij verplicht waren op een gerechtelijke dagvaarding te verschijnen, evenmin kan worden ingezien, waarom zij niet moeten opkomen „zu dem Herren, ubi de interesse Principis agitur", alzoo waar de publieke belangen moeten worden behandeld.

Hiermede is het feuilleton van Dr. Fentsch ten einde en we moeten wel aannemen dat Peter niettegenstaande zijn stijfkoppigheid voor de overheid heeft moeten zwichten.

Dat nu ook de „Geschichte des Offers" is gesloten, aangezien niet meer materiaal omtrent het Offerhaus in het archief van Broioh aanwezig was, is m.i. een sterke aanwijzing, dat toen het Offerhoff al spoedig uit het bezit van Broich in dat der familie Offerhaus is overgegaan.

Dat met den pachter ook zijn pleitbezorger, de Heer van Broich, aan het kortste eind trok, heeft misschien laatstgenoemde genoopt zich van, het Offerhoff te ontdoen.

Wanneer Peter is gestorven en of hij zoons heeft gehad, kan ik niet zeker zeggen; wel spreken de kerkelijke akten van dien tijd van een ***Ludger*** en een ***Adolf Offerhaus*** alsmede van een ***Lorentz*** 0, reeds in 1664 als volwassene genoemd, die nog in 1684 als Hofreohter te Velbert zitting heeft, wanneer Johan in den Uddenbeck als zoodanig wordt geïnstalleei-d in plaats van zijn vader Kersgen (Christian). Zie akten Evgl. Gem. Velbert Hofgerichts Protocolle.

Dat Peter getrouwd geweest is, zien wij uit bovenstaanden brief en dat hij kinderen heeft gehad uit de Evang. Akten, wanneer in een klacht van 26 Febr. '1666 de Lutheranen verklaren, dat op den vorigen Zondag, toen ***Offermans huisvrouw*** in het „Kindsbett" lag en alzoo het hun ongelegen kwam op zoo'n plaats godsdienstoefening te houden, de dienst in de publieke herberg „im Gaddum" te Velbert was gehouden.

Na Ludger sub II, moet nu sub III in de geslachts-Lijst volgen:

III ***Johann im Offerhaus,*** geb. omtrent 1686, sedert 1607 hofmeier en leenman als voren en getrouwd met *Johanna* ***im Gaddum***, dr. van Ludger im Gaddum.

Hij overlijdt in 1629; zijn wà 1660.

Zij waren de ouders van:

1°. ***Peter im Offerhaus,*** geb. in 1616, sedert 1630 hofmeier en leenman als voren, op 10 Oot. 1664 genoemd als eigenaar van het Offerhoff, † ná 1666; gehuwd met ...

2°. ***Lehnhardus Offerhaus,*** die-volgt IV.

3°. *Ludger*; 4°. *Adelheid*, gehuwd met Ds. *Vorstius* te Qelsenkirchen; 5°. ***Rendrik;*** 6°. *Maria*.

Van hetgeen later met het Offerhoff geschiedde, daarvoor geeft Dr. Fentsch ons in zijn publicaties in de Niederbergisohe Heimat, een bijblad van de Velberter Zeitung, nog eenige aanwijzingen, die doen vermoeden, dat Peter wel een dochter heeft gehad.

In de Velberter namenlijst van Dr. Fentsch lezen we, dat in 1699 Wilhelm aufm Bleeck of Bleckmann (1666-1718) tr. met Jenna Offerhaus (1667-1721), als wier dochter wordt, genoemd Anna Christina, „vh. m. Beyken", welke Anna Christina in 1713 als A. Chr. Bleckman im Offerhaus voorkomt, terwijl in 1721 bij Wilhelm Beyken staat vermeld verh. m. Jenna (= Anna) Offerhaus. Zoo zien we, dat deze vrouw, eigenlijk ***Bleckmann*** geheeten, per slot enkel ***Offerhaus*** wordt genoemd.

Haar broeder Johannes Bleokmann, im Offerhaus, tr. in 1718, in het sterfjaar van zijn vader Wilhelm, weer met een Johanna Offerhaus en nu verschijnt volgens de Luthersche kerkboeken te Velbert op 24 Nov. 1740 ***Johannes Wilhelmus,*** minderjarige zoon van Johan Bleckmann ***Offerhnue,*** als getuige bij den doop van Joh. Wilh., zoon van Johan Hendrik Eulenbeck im Obersten Birk.

Ten slotte vernemen wij uit de geslachtslijst van den tegenwoordigen Pfarrer Offerhaus te Mülheim a/d Ruhr, mij welwillend door Dr. Fentsch toegezonden, dat

I. ***Margaretha Elisabeth Kampf***, geb. 23 Sept. 1734 en overl. 11 Dec. 1790, trouwt met ***Johan Wilhelm Offerhaus*** geb. ...., Gastwirt zum Anker te Werden, † ± 1809 te Kettwig.

Eigenaardig is dat deze geslachtslijst begint met een

[21]) „Ob nhun wohl der Herr Graff supplicando vorgeben, dasz der hoff Offerhauszen ein frey Sattelgueth sein sol, so kan doch solche *unerfindtliche* aualitet desz euts den halfman von persohnliohen Comparition nicht freysprechen, angesehen kein adeliger oder freyer Hoff sich keineswegs von dem Herrending eximiren sondern darhin zu erscheinen schuldig sein."

[21a]) Te Rellinghausen., met Essen de Noordgrens van de abdij Werden uitmakende, golden voor „het ongeboden-ding", daar „landveste" genaamd:

1° Item die landveste sal man halden allewege op dinstagh na Sunt Lugers draoht tho Werden alhier binnen Rellinghusen, soferne als gein-hilig dag ist.

2° Item alle die enen eigen rock (haard) hefft, sall in der landveste sein, offte hie brocket dem gerichte 4 sohillinge, ten zije dat he buitten laudes wehre, darvor idt geropen wehre, oder in herrn dienste (zio Beiträge zur Geschiohte von Stadt uud Stift Essen 46ste deel 1928 blz. 393).

Eigenaardig is, dat voor het Freihoff Offerhoff aanspraak werd gemaakt op al de vrijheden, welke Dr. de Mont& ver Loren in de Ned. Leeuw van Mei 1933 noemt als die van een handgemaal in den praefeodalen tijd.

paar generaties *Kampf* en dan nà het huwelijk van *Marg. Elis.* overgaat in een *Offerhausen*-stam boom. Blijk baar is deze opgesteld door het nageslacht, dat den oorsprong van de Offerhausen niet meer heeft kunnen nagaan, hetgeen na het vorenstaande zeer begrijpelijk is.

Het komt alleszins aannemelijk voor, dat deze *Johan Wilhelm* dezelfde is als de doopgetuige met dezelfde voornamen, die zich, ***Bleckmann*** weglatende, enkel Offerhaus heeft genoemd.

Deze stamreeks gaat verder met:

II. *Konrad Wilhelm* ***Offerhaus,*** burger en blikslager in Werden, geb. 8 Dec. 1771, † 10 Juni 1844; tr. 27 Oct. 1802 ***Johanna Eichler*** uit Werden, geb. 19 April 1778, † 26 Juli 1849.

III. *Johann Wilhelm* ***Offerhaus,*** geb. 26 Nov. 1804, † 24 Januari 1889 in Osnabrück; tr. 22 Juli 1827 ***Johanna Wilhelmine Helene Huffmann*** uit Werden, geb. 22 Juli 1803, † 13 Aug. 1869.

IV. ***Rudolf Offerhaus,*** predikant te Duisburg-Hochfeld, geb. 26 Januari 1840, † 26 Januari 1894 aldaar; tr. 16 Dec. 1870 *Clementine Marie Schmidt*, geb. 28 Febr. 1846 in Weyer b. Wald, † 12 Nov. 1914 te Duisburg.

V. ***Paul Rudolf Offerhaus,*** geb. 6 Dec. 1873 te Manubach bij Bacherach; tr. 26 April 1906 ***Johanna Frantzen*** geb. 26 Mei 1880 in Hörde. Hij is predikant te Mülheim a/d Rühr. Hunne kinderen zijn:

VI. 1°. *Ludwig* ***Rudolf,*** geb. 27 Maart 1907, theoloog;
2°. *Friedrich* ***Ludwig,*** geb. 31 Mei 1910;
3°. ***Paul*** *Gerhard*, geb. 6 Aug. 1913;
4°. *Hannah* ***Dorotheu,*** geb. 4 Maart 1917;
5°. ***Adelheid*** *Martina*, geb. 9 Aug. 1920.

Volgens die geslachtslijst komen als doopgetuigen in de *Werdener* doopboeken nog voor o.a. Thomas Johann en Wilhelm Offerhaus, kinderen van Johan Wilhelm I. Waarschijnlijk zijn deze twee broeders dezelfde personen, welke Jacobs t.a.p. bl. 233 en 600 noemt als „*Gebrüder Offerhaus, Werdener* ***Tuchfabrikanten",*** die met andere vakgenooten te Werden en Kettwig in het jaar 1802 om arbeidsvrijheid en vrijstelling van militairen dienst een verzoekschrift indienden bij de Interim-regeering, ingesteld naar aanleiding van de secularisatie van de abdij Werden, zulks met het oog op de 2000 arbeiders, die in weverijen in het Werdensche hun brood verdienden.

Na deze uitwijding over een nog Duitsche tak der familie, gesproten uit eene vrouwelijke linie, in wier handen het Offerhaus het eerst overerfde, komen we nog even terug op het goed zelf, dat op andere geslachten overgegaan, tot het laatst der vorige eeuw een boerenhofstede is gebleven. Daarna is de gemeente Velbert — in de 19e eeuw van een klein boerendorpje tot een industriestad van 30.000 zielen uitgegroeid — eigenaresse geworden.

Thans is de woning gedeeltelijk aan particulieren verhuurd en deels in gebruik als z.g. Freizeitenhaus van de Evang. Gemeente te Essen, terwijl het gebouw, dank zij monumentenzorg voor slooping bewaard is. Op de vroegere landerijen is nu de ***Offerstrasse*** verrezen, het oude ***Offerbusch*** is mooi gelegen tegen de helling van het Eulenbachtal, welke verderop het ***Uhlenbeckerhof*** passeert, de bakermat van de nu in Nederland bekende familie Uhlenbeck, waarvan wij reeds een enkel lid hebben vermeld.

Alvorens dit gedeelte van mijn schrijven te beëindigen, voel ik behoefte grooten dank te brengen aan Prof. Dr. C. C. Uhlenbeck, ook een telg uit genoemd geslacht, door wiens vriendelijke mededeeling ik niet alleen op het spoor ben gekomen van onze bakermat en allerlei wetenswaardigs, maar van wien ik ook door de parallelloopende omstandigheden vele feiten heb vernomen, ook op onze familie van toepassing.

Eenmaal op den goeden weg heeft verder de bekwame en aanstonds vriendschappelijk gezinde archivaris van de stad Velbert Dr. W. Fentsch mij op de meest belanglooze wijze steeds van al zijn vondsten op de hoogte gebracht.

Nog zijn niet alle bronnen uitgeput, maar andere bezigheden beletten hem om veel aan archiefarbeid te doen. Onmogelijk is het niet, dat verdere nasporingen nog meer aan het licht zullen brengen.

Inmiddels veroorloof ik mij nu de resultaten van mijn onderzoek in breeder kring bekend te maken.

§ 2.

Hamm in *Westfalen.*

Uit de bijna middeleeuwsche toestanden te Velbert zien we ons op eens geplaatst in een geheel andere omgeving, te Hamm in het oude graafschap Mark.

Onze overlevering en dus ook Ned. Patriciaat, welke Leonard als oudsten tot jaren gekomen zoon van -Johan 0. en Johanna Gadums aanduiden — de oudere Petrus zou jong overleden zijn -, zeggen van ***Leonard Offerhaus,*** dat hij, geboren in 1622, was ontvangergeneraal van het graafschap Mark, † 26 Aug. 1698; tr. in 1658 ***Elisabeth Boenen,*** geb. in 1639, † 1718, dochter van George Boenen en Elisabeth Bremer.

Uit dit huwelijk:

1. ***Johannes*** *Georg*, † jong.
2. ***Franciscus,*** geb. 1662, † in 1691.
   Leonard, † in 1703.
4. ***Johannes,*** volgt IV A.
6. ***Elisabeth,*** tr. Ds. ***Johannes George Engels,*** pred. te Untrop.
6. ***Elsebeen,*** tr. ***Heinrich Zurheiden.***
7. ***Christian Gerard,*** volgt IVbis B.
8. ***Bernard,*** † jong.
9. ***Engelbertina,*** tr. ***Hermanus Daems,*** geneesheer te Hamm.
10. ***Christina,*** tr. Prof. ***Clemens Berg,*** te Duisburg.

Als het waar was, dat Leonard de oudste tot jaren gekomen zoon van Johan was geweest, dan zou deze geschiedenis wel nimmer geschreven zijn geworden, in dat geval immers zou Leonard bij den dood van zijn vader in 1629 als minderjarige met het Offerhoff zijn beleend en gelijk zijn voorouders te Velbert zijn gebleven.

Nu we echter weten, dat Johan 0. en Johanna im Gaddum reeds in 1607 zijn getrouwd, is het best mogelijk dat een Petertje jong is gestorven en later een tweede Peter in 1616 is geboren.

Toen deze reeds op zijn 16de jaar na diens dood zijn vader in het erfgoed opvolgde, schijnt voor den

jongeren broeder Leonard een andere bestemming te zijn gezocht.

Aangezien Leonard nog door vier broers en zusters wordt gevolgd, wier geboorte vóór of in 1629, jaar van Johans dood, zal vallen, is zijn geboortejaar 1622 stellig niet te vroeg geplaatst. Het komt me daarom ook voor, dat een andere aanteekening, welke 1618 als geboortejaar noemt, het eerder bij het rechte eind zal hebben. In de archiefstukken van Broich en Velbert wordt hij enkel genoemd in het concept van de akte, waarbij het Offerhoff aan *Lehnhardus*, zoon van Johann Offerhaus en Johanna Gaddums wordt verkocht. Deze akte evenwel vormt de schakel tusschen hem en de Velberter voorzaten, terwijl het in onze geslachtslijst vastgelegde feit van het bezoek van zijn kleinzoon, den lateren Prof. Leonard Offerhaus, aan het „Offerhaus", drie uren van Kettwich, bewijst, dat zijn herkomst bij het nageslacht voortleefde en al was dan ook de plaats „Velbert" als juist0 plaatsbepaling vergeten [22]), de orientatie ten opzichte van Kettwich laat toch geen twijfel rijzen.

De traditie zegt, dat Leonard in 1668 is getrouwd met Elisabeth Boenen, in Hamm en omgeving een veel voorkomende naam. Van af 1661 vinden we hem daar in verschillende belastingregisters, grondboeken en raadsbesluiten in zijn hoedanigheid van ambtsschreiber of ambtsreceptor, niet als ontvanger-generaal van het graafschap Mark, maar als ***ontvanger van het ambt Hamm,*** één van de ambachten van het graafschap, dat sedert de eindbeslissing in de successie-oorlog van Berg in 1648; aan Keurbrandenburg toebehoorde Ten bewijze dat Leonard niet bedoeld hoogste ambt bekleedde, moge dienen, dat op den 9den Januari 1677 onder goedkeuring van den ***Oberreceptor*** aan den ***receptor Offerhusz*** een opdracht wordt gegeven [23]), terwijl in 1698 [24]) die ambtsreceptor als stadsmagistraat is aangeduid.

Nog in 1696 erkent Leonardt Offerhaus bij eigenhandig schrijven, waarvan een photo in mijn bezit is, de ontvangst van een hem beteekend besluit van het Stadsbestuur van 9 Jan. 1696 van vrijstelling van inkwartiering en wachtdiensten gedurende 6 jaren, zulks tegen gereede betaling van 60 Rksthaler [25]). Deze vijf jaren heeft hij niet meer uitgeleefd, want het gereformeerde begrafenisregister vermeldt, dat ***ampsschreiber Offerhausz*** op Donderdag 28 Aug. 1698 is begraven. Tot ontvanger-generaal heeft hij het dus nimmer gebracht [26]).

Niettemin mogen wij er op wijzen, dat hij de eerste was van onze familie, die zich in ambtelijke kringen bewoog en die door zijn zoon Christiaan Gerhard in Nederland te laten studeeren den stoot eraan heeft gegeven, dat deze later er voor in aanmerking kwam om aan een Nederlandsche academie tot hoogleeraar te worden benoemd.

De aanteekening omtrent dezen Leonard, in Ned.

[22]) We moeten niet uit het oog verliezen, dat de onderteekenaar van onze oude geslachtslijst, die de verhalen van zijn grootvader zelf vernam, bij diens dood pas 14 jaar oud was.

[23]) Arohiv Hamm (Westf.) Akte: Magistrat B XII (Einquartierung, Verpflegung und Fouragierung von Truppen) 1637 en 1765.

[24]) Idem: akte magistrat A IX, 13a (Befreiung von Personal und Reallasten eto. 1638-1708) fol. 48-49.

[25]) Idem, idem, fol. 66-67.

[26]) Stadtarchiv Soest Rep. A LII, 11; 1702 10/3 noemt: die Frau Elisabeth Böhnen, Wittiben, weiland Hn. Leonhardten Offerhaus, gewesenen Königl. Receptoris ambts Hamm.

Patriciaat opgenomen, moet in verband met het bovenstaande en wat aanstonds volgt aldus gewijzigd worden:

IV. ***Leonardt Offerhaus,*** geb. te Velbert omstreeks 1620, ontvanger en schrijver van het ambt Hamm in het graafschap Mark (Westfalen), † 20, begr. ***28*** Aug. 1698 te Hamm; tr. in 1668 ***Elisabeth Boenen, geb.*** 1639, begr. te Hamm 30 Sept. 1718, dochter van *Georg Boenen* en *Elsgen Bremer* **(weduwe** *Steinmans*).

Uit dit huwelijk : conform Ned. Patr., maar 2. *Franz Henrich*, geb. 1662., U. J. D., tijnsmeester te Soest (West_falen), aldaar kinderloos † 1691.

4. Johannes, volgt VA.

7. Christian Gerhard, volgt Vbis B.

Volgens bovenbedoelde photo onderteekende Leonard met „*Leonardt Offerhaus*", een schrijfwijze van den achternaam, die sedert niet meer is verlaten.

Omtrent tijd en plaats van zijn huwelijk met Elisabeth heb ik geen nadere bevestiging kunnen verkrijgen"[27]), ook niet van de geboorte zijner vrouw in 1639. Dit laatste wordt echter wel aannemelijk, want de trouwregisters van Hamm vermelden de eerste afkondiging van het huwelijk harer ouders Georg Boenen en Elsgen Bremer, weduwe Steinmans op 14 Febr. 1638 [28]). Het begrafenisregister aldaar verklaart verder, dat op Vrijdag 30 sept. 1718 „die Frau wittib Offerhausz" is begraven [29]).

De mededeelingen, hierboven gedaan, zijn het resultaat van een onderzoek, op mijn verzoek gedaan door den ambtenaar, belast met het oud-archief te Hamm, den diplom. Volkswirt A. Schillupp, aan wiens ijverig zoeken ik mede te danken heb enkele bizonderheden, welke nu zullen volgen.

Volgens het doopregister van de geref. Gemeente te Hamm is op 26 April 1672 gedoopt de zoon van Leonart Offerhusz [30]), echter zonder vermelding van den voornaam [31]). Aangezien volgens Ned. Patriciaat Christian Gerard den 30sten April van dat jaar te Hamm heet geboren te zijn, kunnen we gerust aannemen, dat we zijn geboorte iets vroeger moeten stellen en dat de doop op 26 April heeft plaats gehad.

Het huwelijksregister aldaar vermeldt op 21 Sept. 1698 de eerste huwelijksafkondiging [32]) en op 12 October de huwelijksvoltrekking van *Christianus Gerhardus Offerhausx* en *Frau Margaretha Heshuysen,* nagelaten weduwe van ***Daniël Ellinghauszen.*** Deze was op 10 Mei 1696 overleden [33]), na sedert 1683 (1e afkond. 18 Juli) met Margaretha getrouwd geweest te zijn [34]).

Terwijl Christians oudere tot jaren gekomen broers

[27]) Het feit zelf volgt uit voorgaande noot en het na te noemen wapen op een grafzerk te Soest van het jaar 1777, waarop n.l. het wapen der familie Boenen voorkomt (een paalsgewijze hangende roode ketting op een zilveren veld) onder de kwartieren van een overleden Offerhaus.

Zie over dit wapen: Ned. Leeuw 1925 kol. 229.

[28]) Evgl. Kirchenarchiv Hamm (Westf.) Reform. Proklamations register 1615-'95.

[29]) Idem: Reform. Beerdigungsregister 1704-42.

[30]) Evgl. Kirchenarohiv Hamm (Westf.) Reform. Taufregister 1651-170.1.

[31]) Volgens Schillup is men pas in 1688 begonnen met den naam van den doopeling te vermelden.

[32]) Evgl. Kirchenarchiv Hamm (Westf.) Reform. Proclamations und Copulationsregister 1696-1759.

[33]) Idem Reform. Beerd reg. 1651-1708.

[34]) Idem Reform. Proklam. eto. reg. 1615-95.

Franciscus en Johannes, zooals we in de volgende paragraaf zullen zien, rechten studeerden en hun verder leven sleten als leden van het stadsbestuur van het oude Hanzestadje, het nabije Soest in Westfalen, had Christian Gerhard in Nederland gestudeerd aan verschillende academies en ook te Dordrecht, waar toen ter tijd Ds. Salomon van Til, later hoogleeraar te Leiden, een grooten naam had en als een verdraagzaam man bekend stond. Toen hij trouwde met Marg. Heshuysen, was Christian prof. of leeraar aan het athenaeum of gymnasium te Hamm, welke betrekking hij in 1701 verwisselde met die van predikant te Wesel [35]), vanwaar hij in 1708 werd benoemd tot Professor Theologiae te Deventer. [36]) Zoodoende was hij de eerste Offerhaus, die zich blijvend in Nederland vestigde, denkelijk niet tegen den zin zijner vrouw, die 8 Aug. 1662 te Naarden was geboren, alwaar hare familie meer dan anderhalve eeuw aaneen gevestigd is geweest.

Uit een besluit van Burgemeester en Raad van de Stad Hamm van 16 Juni 1701 [37]) blijkt, dat kort te voren Prof. Offerhaus had gewoond aan het Kerkhof -volgens Schillup thans hetperceel Markt 6 -ten Zuiden van de Pauluskerk, waarvan Westelijk staat het oude raadhuis, alwaar naar alle waarschijnlijkheid de ambtsreceptor Offerhaus wel zijn bezigheden zal hebben verricht. Christian Gerhard was toen juist verhuisd naar Wesel, waarheen hij tot predikant was beroepen. Op. bl 626 van het in 1760 verschenen boek van Joh. Died. von Steinen „Westfälische Geachichte" wordt Chr. Gerh. genoemd onder de Professores Philosophiae van het gymnasium illustre te Hamm, geb. te Hamm en in 1697 benoemd, een man van werkkracht, deugd en wetenschap en vader van een hem gelijkenden wakkeren zoon. Hij stierf te Deventer 31 Dec. 1768. Zijne vrouw was hem reeds op 28 Mei 1740 voorgegaan.

De mededeeling in Ned. Patric. dat Chr. Gerh. ook predikant geweest zou zijn te Deventer en reeds in 1733 emeritus zou zijn geworden, is niet juist, zooals mij bereidwillig is medegedeeld door Dr. van 't Hoff, bibliothecaris van de Athenaeum-bibliotheek te Deventer, die verklaarde, dat hij niet onder de predikanten voorkom8 en pas in 1763 zijn emeritaat als hoogleeraar heeft gevraagd, dat hem is verleend bij resolutie van Schepenen en Raad van 11 Sept. 1763 met een jaarlijksch honorarium van f 600, terwijl hij was benoemd bij besluit van 9 Febr. 1708 op een tractement van duisent car. gld. Volgens Dr. van 't Hoff zijn in de Athenaeumbibliotheek verschillende werken aanwezig, welke licht kunnen geven omtrent den wetenschappelijken arbeid van Chr. Ger. Offerhaus.

In het begraafboek van de Lebuinuskerk vermeldt de doodgraver zakelijk:

Den 2 Juni 1740: Mevrou van de Heer Professor Offerhuys een uur met alle kl. en baar .... f 8.

Den 1 Januarij 1769: De Professor Christianus Gerhardus Offerhuis id. id. f 8.

In verband met het voorgaande is IVbis onder B in het Ned. Patr. als volgt te wijzigen:

Vbis Prof. Ds. ***Christian Gerhardt Offerhaus,*** gedoopt te Hamm in Westfalen 26 April 1672, sedert 1697 Prof. Philosophiae aan het gymnasium illustre te Hamm, predikant te Wezel in 1701, Prof. theol. te Deventer van 9 Febr. 1708-11 Sept. 1763, † te Deventer 31 Dec. 1758; tr. te Hamm 12 Oct. 1698 met ***Margaretha Heshuysen,*** geb. Naarden 8 Aug. 1662, † te Deventer 28 Mei, begr. 2 Juni 1740, dr. van ***François*** en ***Clara Forckenbeck*** en weduwe van ***Daniël Ellinckhuysen.***

Christian Gerhard's eenige zoon was ***Leonardus.*** Het gereform. doopregister [38]) te Hamm doet ons weten, dat op 2 Dec. 1699 is gedoopt Prof. Offerhausz' Lehnhardus ; een andere hand schreef daarbij: diesz ist d. berhmt Prof. zu Groningen, starb 1779".

Leonard verkreeg zijn opvoeding geheel in Nederland, studeerde aan verschillende academies en promoveerde ten slotte den 15den Maart 1724 te Utrecht over de Apostolische Kerk, moeder van het geheele nieuwe verbond, naar aanleiding van Galat. IV : 26, zoo althans zegt ons een in het latijn gesteld lofdicht, in 1725 door Dr. Wilhelm Neuhaus gepubliceerd te Hamm bij Anton Jakob, Boekdrukker van het sted. gymnasium illustre et academicum, zulks ter gelegenheid van Leonards benoeming, kort na zijne promotie, tot professor aan de Hoogeschool te Lingen, vanwaar hij reeds in 1728 in Groningen werd beroepen tot hoogleeraar in de geschiedenis. Daar vierde hij zijn 60 jarig juhileum in 1778 en overleed hij op 18 October 1779. in Ned. Patriciaat bij vergissing op 1799 gesteld. Wij herinneren in dit verband er nog even aan, dat deze Leonard in zijn jeugd de oude bakermat te Velbert nog heeft bezocht en daarvan vertelde aan zijn kleinzoon (zie kol. 267).

Voor het vele. dat over de wetenschappelijke loopbaan en arbeid van Christian Gerard en Leonard'is te boeken, waaraan ook reeds het een en ander is ontleend, verwijzen wij naar van der Aa: Biografisch Woordenboek der Nederlanden 7e deel en wat Leonard betreft mede naar het Nieuw Nederlandsch Biographisch Woordenboek 5e deel, verschenen in 1921, waarin Prof. Dr. H. Brugmans zijne levensbeschrijving geeft, terwijl ook geraadpleegd kan worden het Biografisch woordenboek van J. C. Kobus en Jhr. de Rivecourt.

Leonard was den 24 Juli 1731 te Delft getrouwd met ***Cornelia Huysinga***, geb. aldaar 23 Jan. 1702, † te Groningen 17 Juli 1761. Zij was de dochter van Mr. ***Hermanus Huysinga*** en ***Cornelia van Vliet.***

De aanteekening onder no. V van Ned. Patric. moet ouder VI zoo gelezen worden, dat als doopdatum moet toegevoegd worden 2 Dec. 1699 en als sterfjaar 1779 in plaats van 1799 [39]).

---

[35]) Handschrift: „ Historie der Stadt Hamm" urn 1752 Besitzer: Bibliothek der Regierung EU Arnsberg fol. 47.

[36]) Ibidem.

[37]) Archiv Hamm (Westf.) Akte: Magistrat A IX 13a (Refreiung von Personal und Reallasten etc.) 1638-1708 fol. 69-70.

[38]) Evgl. Kirchenarchiv Hamm (Westf.) Reform. Taufregister 1651-1703.

[39]) Leonard 1 en zijne vrouw zijn de eersten, van wie geschilderde portretten in het familiebezit zijn. Leonsrd als oud man in toga en bef. Wat de reden van deze kleedij is? Had ook hij een academische opleiding gehad? Ook Christian Gerhard en zijn zoon Prof. Leonard lieten ons hunne beeltenissen en die hunner vrouwen na. Van dezen Leonard hangt een dergelijk portret zonder wapen in het academiegebouw te Groninegen. Twee etsen. één van Thoenert en één van J. Houbraken, beide naar teekeningen van F. C. de Hosson, stellen Leonard voor op 75 jarigen leeftijd. Onder de laatste, welke volgens een ooggetuige te zien is in het museum van het kasteel Altena in Sauerland, in het oude graafschap Mark, dichtte L. Trip, kenschetsend voor dien tijd, de volgende regels:

Hun eenige zoon werd genoemd naar Leonards schoonvader Huysinga en gedoopt *Hermnnnus Johnnnes*. Deze laatste, geboren 10 Juni 1734 te Groningen, was eerst predikant te Glapinge op Walcheren en sedert 1764 te Winsum in de provincie Groningen. In 1786 emeritus geworden, overleed hij te Groningen *23* Januari 1788. Uit zijn huwelijk, den 17n Aug. 1760 gesloten te Groningen met *Margaretha Woldringh*, geb. 23 Aug. te Groningen en overleden aldaar 19 Maart 1787, dochter van Jakobus Woldringh en Catharina Klugkist, sproten 0. a.:

Ds. *Leonardus*, de schrijver van de bovenaangehaalde geslachtslijst, predikant te Cornjum ;

Mr. *Johannes*, griffier van de rechtbank in Groningen en

Ds. *Cornelis Christiaan Gerard*, predikant te Hoorn op Tessel.

Zij zijn de stamvaders van alle in Nederland wonende en vandaaruit geëmigreerde leden der familie Offerhaus, zooals in Ned. Patriciaat is uiteengezet.

Daarop zal ik niet verder ingaan. Hun jongere broer Willem stierf kinderloos te Utrecht 12 Dec. 1830 al5 kolonel-directeur van fortificatiën, nadat hij in Franschen dienst in Polen en te Wittenberg had gestreden en daarvoor geridderd was en nog in Namen (België) had gediend tot aau de overgave van die vesting aan de Belgen. Te Utrecht moet hij een groot aandeel hebben gehad in den aanleg der vestingwerken. Aldaar was hij lid van het Provinciaal Utrechtsch genootschap voor Kunsten en Wetenschappen.

Als een bewijs, dat de voornamen der voorouders ook nu nog in eere worden gehouden, kan gelden de naamgeving van *Leonardus*, geb. 14 Nov. 1929, zoon van Mr. J. Offerhaus te Rotterdam, van *Johannes*, geboren 21 Mei 1930, zoon van Mr. W. A. Offerhaus te Groningen en van *Peter Leonard*, geboren 9 Maart 1933, zoon van H. Offerhaus Lzn. te Soerabaja.

§ 3.

Soest ia Westfalen.

Door een der zeer gewaardeerde inlichtingen van den heer Schillupp kwam ik in het bezit van Band 2 van Dr. Friedrich von Klocke's: Studien zur Soester Geschichte: *Alt Soester Bürgermeister aus sechs Jahrhunderten, ihre Familien und ihre Standesverhältnisse*, waarin ééne bladzijde speciaal aan de familie *Offerhaus* is gewijd.

Dit boek gaf mij later aanleiding tot eene correspondentie met Studienrat Jüsten, Verwalter van het Archief te Soest, aan wiens deskundige hulp ik het te danken heb volledíger gegevens te kunnen noemen dan waartoe onder IV *Johannes Offerhaus* Ned. Patriciaat, conform aan onzen ouden stamboom, in staat was.

In von Michels stamboomen [40]) van oud-Soester families begint de familie Offerhaus met Leonhard Offerhaus, notariua u ambtsschreiber[41]) im Hamm h(eiratet)...

Kerkvaders, Letterjeugt, en, wie het hebt begrepen
Op wijs en vroom! verlangt ge een spiegel, die niet vleit;
Hier is er een, door Eeuw = en Godts-kunde opgesleepen:
Hier valt der waarheid daoh op blinkende Eerlijkheid.

[40]) Stadtarohiv Soest G V s. 42 u 43.

[41]) De vereeniging van deze twee ambten vind ik ook in de oorkonde van Ratingen n°. 264 n.l. Conradt Bodekersz of Bedeker *van* Paderborn publ. not. sohoilmeister und Statsohrieber te Ratingen in 1568.

Boenen; dan volgen van zijn tien kinderen, in Ned. Patriciaat genoemd, allen behalve n°. 1 en n°. 8, beiden jong gestorven. Ook de huwelijken, door zijn dochters gesloten, komen overeen. Bij Franciscus, in Ned. Patriciaat op n°. 2, geb. 1662, † 1691, staat sub 8° zonder jaartallen geschreven : Franz Diederich J. U. D. Ziesemeister in Soest † improlis. Uit andere archiefstukken [42]) blijkt, dat Franz anno 1688 den 21n Januari, nadat hij op den 20n in Raad en Twaalven als burger was op- en aangenomen, op de camerij zijn burgereed heeft af gelegd.

De opgaven omtrent Christian Gerhardt stemmen overeen met Ned. Patriciaat.

Volgens het burgerboek van Soest anno 1691 heeft op 12 Dec. Johannes Offerhaus juris utriusque Doctor zijn burgereed afgelegd [43]).

Wat uit het bovenstaande volgt en verder blijkt uit den stamboom van von Michel, deels bevestiging vindt in officieele stukken, mij door den archivaris van Soest medegedeeld, of in aanteekeningen uit een ouden bijbel, nog in het bezit van den heer von Klencke, zooals nader zal blijken een nazaat van de Soester Offerhausen, wil ik, om niet in herhaling te vallen, straks samenvatten als eene aanvulling op Ned. Patric.

Alvorens hiertoe over te gaan zij het mij vergund even aan te stippen, hoe die oude bijbelbladen pas begonnen te spreken, nadat ik den heer von Klencke diezelfde gegevens had medegedeeld, daar toch van een twintigtal familieberichten, daarin opgenomen, maar van één de schrijver zich noemde n.l. Johan Friederich Offerhaus.

Uit het verband blijkt, dat de eerste berichtgever is *Johannes Offerhaus*, die mededeelt, dat hij, in het jaar 1666 den 9den Maart te Hamm geboren, daar zijn juridische studie is aangevangen, welke hij later in Keulen en Heidelberg voortzette en op den 24sten Januari 1690 te Leiden in Holland tot doctor juris promoveerde; dat hij in 1691 den 26 September nà den dood van zijn oudsten broeder Franz Henrich *hierher*, dus naar Soest is gekomen, alwaar hij 29 Juni 1694 is gehuwd met juffrouw Jacobi, waarna hem den 13den April 1696 een dochter Anna. Elisabeth is geboren enz. enz.

Vanuit Leiden kreeg ik de bevestiging dat *Johannes Offerhaus Hammona* (Westfalen) op genoemden datum promoveerde op eene dissertatie „de jure inventarii" [44]).

Genoemde gegevens, in onderling verband en samenhang beschouwend, meen ik, dat datgene wat in Ned. Patr. onder A IV wordt vermeld onder A V als volgt moet worden gelezen:

Dr. jur. *Johannes Offerhous*, geb. te Hamm 9 Maart 1666, gepromov. te Leiden 24 Jan. 1690, tijnsmeester te Soest in Westfalen, † aldaar 18 Maart 1710; tr. 29 Juni 1694 aldaar Anna *Dorothea Jacobi*, † *7 Nov. 1767*, dr. van *Diederich Jacobi* J. U. D. en *Anna Elisabeth Hueck*.

Uit dit huwelijk:

1° *Anna Elisnbeth*, geb. 13 April 1695; tr. *Joh. Ludolf von Roszkampf*, Hofrath en Groszrichter te Soest. Zij overlijdt 22 Jan. 1768.

[42]) Stadtarchiv Soest: VIII 44.

[43]) Stsdarchiv Soest: VIII 44 Bürgerbuoh.

[44]) Curatoren der Rijksuniversiteit te Leiden n°. 1002 B Leiden 3 Juli 1933.

2° *Elsabein Maria Eleonora, geb. 24* Maart 1698, † *16* Maart *1743;* tr. *7* Oot. 1725 *Ludwig Eberhard Rademacher*, med. doctor.

3° *Diederich Leonhard,* geb. *30* Januari 1700, † 27 Januari 1717.

4° *Johann Friedrich,* volgt VI.

VI *Johnnn Friedrich Offerhaus,* geb. 10 Maart 1702, † 11 Dec. 1770, burgemeester van Soest 1744-46, 1760 -62; tr. 30 Maart 1729 *Philipine Luise Henriëtte v. Roszkampf,* geb. 17 Sept. 1702, † 22 Maart 1777, dr. van *Joh. v. Roszkampf* en *Helena Gertrud Jacobi.*

Zij waren de ouders van:

1° *Friedrich Ludolf Eberhard,* geb. 6 Febr. 1730, † 22 Maart d.a.v.

2° *Maria Dorothea Helena,* geb. *27* April 1731, † 26 Juni 1768; tr. 11 Nov. 1760 *Chrtstoph Died. Joh. von Rosskampf.*

3° *Dieder. Joh. Christian,* geb. 4 Nov. 1734, † kinderloos 14 Maart 1777.

4° *Sofie Eleonore,* geb. 21 Sept. 1737, † 18 Juni 1820; tr. 27 Dec. 1762 *Wilm Leopold von Klencke,* generaal in Hannoverschen dienst.

De kerkboeken van 1820/21[45]) van de Petrikirche te Soest vermelden den dood van laatstgenoemde en haar begrafenis op den Hälmenscheo Burg in Hannover. Zij heet daar: „die Frau wittwe Generalin von Klenk, gebohrene Sophia Eleonora von Offerhausen hieselbst".

Zooals ook bij burgemeester Johann Friedrich's dood staat vermeld in von Miohels geslachtslijst, wordt hier van *von* Offerhaus gesproken.

Volgens den archivaris Jüsten was zijne overtuiging (de kerkboeken beginnen voor 't eerst in 1757 van von Offerhaus te spreken), dat de familie 0. in den stadadel was verheven, hoewel hij daarvan de bewijzen niet in handen had.

Meergenoemde nazaat van Sophie Eleonore, de Landschaftrat von Klencke bewoont nog heden den Hämelschen Burg a/d Weser, een gebouw in renaissance-stijl, waarvan een afbeelding met beschrijving voorkomt in de Illustrierte Zeitung van 4 Sept. 1930. — Ook bedoelde heer von Klencke deelde mij mede, dat zijne voormoeder eene von Offerhaus was.

De archivaris noemt de volgende aanteekening uit het Stadsarchief te Soest gemerkt C 9:

an. 1710 d. 18 Mart. obiit nobiliss. et amplissimus Dos, johanoes offerhaus i.v.d. celeberrimus Reipublicae Susatensis secunda vice proconsul meritissimus[46]). aet. 46.

Wappen : Otferhaus. Jacobi. nach der Quelle C 9 stand der Grabstein in der reform. Kirche, jetzt nicht mehr vorhanden.

Gosw. v. Michels Wappenbuch. De familie stierf uit in den mannelijken stam met Died. Joh Christian, die in 1777, 14/3 ongetrouwd overleed.

Volgens het begrafenisregister [47]) van de Petrikirche stierf Died. Joh. Christian Offerhaus „provisor dieser Gemeine" op 14 Maart 1777 aan vlektyphus, oud 42 j. 4 m. en 6 d. Binnen 8 dagen volgde hem zijne oude moeder „die verwittwete Frau Bürgemeisterin von Offerhaus, geb. Louisa Henriëtta von Roszkampf an der Schwindzucht", oud 76 j.

De sfeer, waarin deze zijtak van onze familie leefde, wordt door Dr. von Klocke t. a. p. bl. 176 e.v. nogal uitvoerig beschreven.

De standen waren te Soest sterk afgescheiden. De adel vereenigde zich in het „Stern of Junker Stern"-gezelschap; de eerste burgers, die buiten de gilden vielen, in de z.g. Stalgadum-broederschap, in welke laatste vereeniging later ook de gestudeerden plaats namen. De opname in deze gezelschappen was blijkbaar zoo gewichtig, dat von Klocke vermeldt, dat Johann Offerhaus sedert 1694, Johan Friedrich. zijn zoon, sedert 1727 tot laatstgenoemde broederschap behoorde. Toen de gestudeerden daarin de overhand kregen, werd het ten slotte als „Honoratioren-Korporation" een belangrijke macht in Soest, waartegen het „Stern"-gezelschap niet opgewassen was bij de bestuursverkiezingen, die telken jare plaats hadden.

Een en ander ging gepaard met de onderlinge huwelijken van de Honoratioren, waardoor familieregeeringen ontstonden, waar ook de families Jacobi, von Roszkampf en Offerhaus niet buiten stonden. Een en ander gaf tot veel krakeel en verkeerde toestanden aanleiding.

Frederik de Groote, wien toch reeds het zelfbestuur van Soest een doorn in het oog was, maakte nadat eerst in 1717 een algemeene Pruisische belasting was ingevoerd, aan Soest's eìgengerechtigdheìd een einde bij kabinetsorder van 11 Juni 1760, door zelf de burgemeestersbenoeming voor het leven in handen te nemen en buitenstaanders tot dat ambt te benoemen, terwijl ook de andere leden van het bestuur voor het leven werden aangesteld.

Zoo gebeurde het, dat Johann Friedrich Offerhaus, die in Februari 1760 tot tweede burgemeester was verkozen en, vóórdat de overgang nog geheel geregeld was, in Februari 1761 als eerste was aangewezen, de laatste zelfgekozen burgervader was van de oude vrije Hanzestad Soest.

Als slot van deze paragraaf geef ik nog eenige bijzonderheden, mij medegedeeld door den heer von Klencke vd., omtrent de laatste telg der Soester Offerhausen, Sophie Eleonore von Offerhaus, getrouwd met Wilm Leopold von Klencke.

Op een molen, behoorende bij den Hämelschenburg, staat onder een ouden steen, welke den naam Ditrich Klencke draagt, het volgende opschrift:

„WAS DIETRICH KLENCKE BAUTE, RISS ZEIT UND ALTERNIEDRE.
„DAS RICHTET LEOPOLD KLENCKE NEBST SEINEM WEIBE WIEDER.
LEOPOLD KLENCKE — SOPHIE VON OFFEKHAUS". [48])

De tegenwoordige bezitter van den burcht berichtte mij dat deze zijne voormoeder in zijne familie-overlevering

---

[45]) Stadtarchiv Soest: m.a. XX 2 i Duplikate der Kirohenbiicher 1820/21.

[46]) Volgens den Heer Jüsten was de Ziesemeister (prooonsul) in het stadsbestuur het lid volgend op den burgemeester.

[47]) Verein. f.d. Gesch. van Soest Heft. 30 s. 16 vermeldt hetzelfde tijdstip van overlijden met de wapens van de kwartieren op den grafsteen „in der Turmhalle von St. Petri", waarover reeds is gesproken bij het wapen in Hfdst. 1.

Volgens den Arohivaris Jüsten vertoont zijn grafzerk het wapen van de Offerhausen, een roode balk op een zilveren veld, en onder de kwartieren het wapen der familie Boenen.

[48]) Reeds ongeveer 20 geleden deelde wijlen Jhr. Mr. W. G Feith mij te Groningen mede, dat. hij bij dien burcht. waar een von Klencke woonde, den naam „*Offerhaus*" had gelezen, naar hij meende, op een poort.

voortleeft als eene flinke vrouw, die, toen zij bij haar huwelijk den burg betrok, het landgoed beladen met vele schulden aantrof, maar door haar energiek optreden het goed er weer geheel bovenop heeft gebracht.

Verder verhaalt de traditie van haar, dat, toen zij eens eene bedelende zigeunervrouw met harde woorden van het erf gewezen had, deze haar zou hebben vervloekt met de woorden, dat in geen honderd jaar het goed op den oudsten zoon zou overgaan en dat er nimmer dochters zouden geboren worden, totdat eene *Anna* de vrouw des huizes geworden zou zijn.

Beide voorspellingen waren zoo uitgekomen, nadat eerst haar eenige, reeds verloofde, dochter was gestorven.

Nog de oudste broeder van den tegenwoordigen bezitter van het kasteel was gestorven, wiens moeder, met name *Anna,* sedert de eerste vrouw was geweest, die weer dochters had gekregen.

In het laatst der vorige eeuw nog ging in het dorp van mond tot mond het gerucht, dat bedoelde voormoeder in den burcht rondspookte, rusteloos met een mandje met brood de zigeunerin naloopende.

Jacobus Schultz van Haegen
en zijn betrekking tot het Rotterdamsche geslacht van der Lee,

door W. J. L. Poelmans.

In het Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek, deel II, en in Van der Aa, Biographisch Woordenboek, deel XVII, komen levensbeschrijvingen voor van *Jacobus Schultz van Haegen*. In deze artikelen wordt van zijn afdanken als ritmeester niet gesproken. Publicatie van onderstaande akte, die wel niemand in Rotterdam zou zoeken, schijnt ons interessant genoeg om haar hier woordelijk over te nemen.

Op huijden den 6en Martij 1698 compareerde voor mij Philips Basteels, notaris publijcq bij den Hove van Holland geadmitteert, residerende binnen der stad Rotterdam ende d' ondergenoemde getuijgen: ***Willem. van der Lee,*** koopman alhier, zijnde van competenten ouderdom, mij notaris wel bekent. Ende verklaerde met waare woorden in plaetse van eede ten verzoecke ende instantie van ***Jacobus Schultz,*** zijnde een persoon professie doende van de Protestantse off gereformeerde religie, gewesene ritmeester van een compagnie te paerd onder t regement van Zijn Doorluchtigheijd de Heere *Prince van Nassau Saerbrugge* ten dienste deser Landen, waarachtigh te zijn ende wel te weten, dat hij deposant in de maand November des voorleden jaars 1697, sonder nochtans den juijsten dagh onthouden te hebben ofte daerin behaelt te willen zijn, is geweest in 's-Gravenhage, zijnde, na zijn deposants beste onthoud, geweest twee a drie dagen voordat Zijn Koninclijcke Majesteijt van Groot Brittannien zigh alsdoen voor d' eerste reijs van daer na de zeekust begaff omme zigh te embarqueren en naer Engeland te transporteeren. Ende dat hij deposant te dier tijde hem heeft begeven in den Nieuwen Doele in Den Hage voorsz. alwaer gelogeert was Hooghgemelte Zijne Doorluchtigheyd den Heere *Prinse van Nassau Saerbrugge* en alsdoen aldaer versocht heeft te mogen hebben audientie bij welgemelte Zijne Doorluchtigheijd. Dat sulx gerapporteert ende hij deposant daerop binnengekomen wesende, hij deposant vervolgens de vrijmoedigheijd heeft genomen, van meergemelte Zijne Doorluchtigheijd met behoorlijcke reverentie aan te spreken ende hem te seggen, dat hij was de oom van den gecasseerden ritmeester ***Jacobus Schultz,*** requirant in desen, hem Doorluchtigheijd verders verhaelende het gantsche geslacht van hem deposant ende dat van den requirant. Dat hetzelve geslacht hem requirant altijd ende tot nu toe hadde gehouden voor een eerlijck man, maar dattet ***nu*** in bskommeringh was geworden, dat er op zijn goede naem ijets moest te seggen zijn. Dat daerop voorsegde Zijne Doorluchtigheijd hem deposant tegemoet voerde ***en*** seijde: Wie segt dat van *Schultz*, hij is een seer eerlijck man en een goed en trouw soldaet. Dat daerop hij deposant deselve Zijne Doorluchtigheijd afvragende, waarom hij dan was gecasseert, te meer dewijl zijne compagnie in wesen bleeff? daerop tot antwoord kreegh, dat sulx door den Staat, zijn heeren en meesters, was gedaen. Dat hij deposant daerop seijde, dat hij meijnde versekert te zijn dat het in Zijn Vorstelijcke Genaden's macht stond van *Schultz* te konnen herstellen. En dat daerop gemelte Zijne Vorstelijcke Genade hem deposant tegemoet voerde en seijde: Laat *Schultz* tevreden zijn, ick sal hem beter helpen dan hij geweest is, met dese bijvoegingb, ick sal besorgen dat bij bij provisie een pensioen off tractement van ritmeestersgagie bekomt, segt hem dat hij gerust is, met nogh meer en sulcke off diergelycke woorden en beloften in substantie.

Voorts verklaerde bij deposant, dat hij eenige dagen na den voorverhaelden tijd van een voornaem beer van de Regieringe deser stad beeft gehoort ende verstaen, dat dienselven beer, nevens nogb een ander voornaem heer mede van de Regieringe deser stad, beijde 't geluck gehad hebbende van met meergemelte Zijne Doorluchtigheijd over de voorzegdesaecketespreken, deselve Zijne Doorluchtigheijd de voorschreven off diergelijcke beloften ontrent den persoon van den gecasseerden ritmeester *Jacobus Schultz*, requirant in desen, aen henlieden mede hadde gedaen.

Eijndigende hij deposant hiermede zijne getuygenisse, presenterende alle t gene voorschreven is, des nood, ende daertoe versocht zijnde met solemnelen eede te bevestigen.

Damiaen Basteels, Willem van der Lee,
Nicolaes de Vos. Philips Basteels, nots. pub., 1698.

Walrad, Graaf, daarna Vorst ***van Nassau-Saarbrück***, Generaal der Cavalerie en Gouverneur van Bergen op Zoom (overleden in 1702, ond 67 jaar), beeft zijn belofte nagekomen. ***Schultz*** werd in eere hersteld — zij het dan ook, dat bovengenoemde notarieele akte waarschijnlijk beeft moeten dienen om de Staten der Vereenigde Nederlanden met die belofte in kennis te stellen — immers 2 Oct. 1702 gaf het fort Stevensweerd, in de Maas, zich aan hem over, 12 Juli 1706 heroverde hij de vesting Hoey bij Luik, 23 Mei 1706 deed hij een aanval op Ramillies in Brabant (België) met 12 bataljons van verschillende natiën en nam het dorp, 18 Juli 1706 bemachtigde hij Neerwinden en 22 Aug. 1706 Menen. Bevorderingen hadden plaats: 3 Dec. 1709 tot majoor, 13 Sept. 1737 tot kolonel, 1 Jan. 1742 tot

luit[t]. generaal en 16 Mei 1747 tot generaal van de geheele cavalerie in dienst der Vereenigde Nederlanden.

Hij overleed Nov. 1748 te Hillegersbsrg in den ouderdom van ruim 97 jaar.

Jammer, dat zijn graftombe in de kerk te Hillegersberg niet meer aanwezig is. Op die tombe moet een grafschrift van M. van Kouwenberg gestaan hebben, luidende :

Hier ligt hij, die, vol moede, zichdapperheeft gekweten,
De Brave Heldt, die fier op 't bruisschend ros gezeten,
Met uitgetogen kling, dikwerf van bloed begruist,
Den vijandt schrikken deed voor zijne stalen vuist.
De Berg mag op zijn graf steeds roem en glorie dragen
En zeggen : in mijn schoot rust groote *Schultz van Hagen.*

Voor het geslacht ***Schultz van Haegen*** zie men Ned. Patriciaat 6de Jrg. 1916 blz. 326—329 en Genealogische kwartierstaten, 's-Gravenhage 1894.

Maar tot welk geslacht behoorde Willem ***van der Lee, de*** man die zich zoo voor ***Jacobus Schultz*** interesseerde en in welke verhouding stond hij tot dezen? Dit blijkt uit onderstaande fragment-genealogie :

I. *Cornelis Cornelisz. van der Lee,* wonende te Leiden, tr. ***Maertje Cornelisdr.***

Uit dit huwelijk:

1. Cornelis ***Cornelisz. van der Lee,*** geb. Leiden, apotheker te Rotterdam, overl. Leiden Oct. 1691 in het hofje Jerusalem, tr. 1°. Rotterdam 11 Juni 1647 ***Catharina Dirks van der Eick***, geb. Rotterdam; tr. 2°. Rotterdam 16 Dec. 1664 ***Dieuwertje van Driel***, wed. *Symon Pesser*, apotheker, overl. Botterdam 16 Jan. 1665; tr. 3°. Rotterdam 27 April 1666 ***Rebecca Sebedeus,*** wed. ***Jacob Dirksz. van der Schoppe.***
2. *Willem* ***Cornelisz. van der Lee.***, geb. Leiden, in de leer geweest bij mr. Christiaen Weyts, chirurgijn te Rotterdam (contract voor notaris Johan Co011 te Rotterdam 28 Dec. 1646, voor f 80.— 's jaars van 1 Mei 1647 tot 1 Mei 1649, waarvoor „te onderhouden in eeten ende drinken, mitsgaders versorgen van wassen ende wringen en midlertijt hem onderwijsen en doen exerceeren de kunst van het chirurgijnsampt"), tr. N. N.

Uit dit huwelijk:

Cornelis, volgt II.

II. ***Cornelis Willemsz. van der Lee*** (huis Lombardstr. w. z. te Rottterdam prot. n°. 2163, genaamd „den Aep", koop 22 April 1664, verkoop 6 Mei 1714, zie bij 1. 1) tr. ***Maria Willems de Vois***, begraven 14 October 1693.

Uit dit huwelijk:

1. ***Jannetje van der Lee,*** geb. Rotterdam, tr. Rotdam 28 Oct. 1669 *Claes* ***Jacobsz. de Jongh,*** wedr. van Geertruidenberg, wonende aldaar, kind : ***Maria***, geboren 1 Jan. 1666, overl. Vught 22 Nov. 1733, tr. 12 Sept. 1683 te Oosterhout met ***Jacobus Schultz,*** overleden 3 Nov. 1748, lieten 7 kinderen na.
2. ***Willemijntje van der Lee,*** begr. Rotterdam 14 Sept. 1719 Groote kerk Trans n°. 60, oud 77 jaar, ongehuwd.
3. ***Engeltje van der Lee,*** geb. Rotterdam, tr. Rotterdam 6 December 1661 ***Michiel Dullaert*** (zie Ned. Leeuw 1926, kol. 374/5).
4. ***Adriana van der Lee,*** geb. Rotterdam, begr. aldaar Groote kerk Trans n°. 50, 19 Nov. 1698, tr. Ds. ***Adrianus de Herder,*** predikant te Bleiswijk, 29 Oct. 1662, geen kinderen.
6. ***Willem van der Lee,*** geb. Delft, vendrig der Schutterij te Rotterdam 1673—'77, regent van het weeshuis 1683 — 1686, brandmeester 1698 — ***1704,*** hoofdman van de brandweer 1693; begr. 10 April 1731 in de Groote kerk te Rotterdam Trans n°. 60 oud 84 jaar, tr. Rotterdam 21 Mei 1670 ***Levina de Knuyt***, geb. Gent, begr. 28 Dec. 1724 in bovengenoemd graf, oud 79 jaar (huis Lombardstraat w.z. prot. n°. 2169, koop 2 Mei 1690, verkoop 21 Jan. 1732, zie bij 1. II), geen kinderen nalatende.

De erfgenamen hebben zich verder van het graf Trans n°. 60 niets aangetrokken, zoodat de kerk bij resolutie van 29 Maart 1782 het zich toeëigende.

BIJLAGE 1.

Gifteboek van Schepenen der stad Rotterdam.

5 Mei 1714.

Isaacq Vinck, koopman alhier, in huwelijck hebbende ***Magdaleena Dullaert, soo*** voor hem selven en als procuratie hebbende van Juffr. ***Sophia*** *Dullaert*, wede van ***Adriaen van den Bergh***, en van Juffr. ***Maria*** *Blockhuys,* wede en geinstitueerde erffgenaem van ***Pieter Dullaert, volgens*** zijn testament op den 1en April 1709 voor Arnoldus de Guylicker, notaris en getuijgen alhier gepasseert, sijnde de voorsz. procuratie gepasseert op den 10 en 11 April 1714 voor Nicolaes Stoop, notaris en getuijgen alhier, nog ***Theodorus van Velthuysen***, in huwelijck hebbende ***Maria Dullaert,*** te samen kinderen en erffgenamen van ***Engeltie van der Lee***, in haar leven wede van ***Michiel*** *Dullaert*, die bij scheijdinge des boedels van hare moeder Maria ***Willems de Vois*** onder de hand geteijkent op den 8en November 1693 is aenbedeelt t navolgende huijs en erve, haer ***Maria Willems de Vois*** bij testament van haer man ***Cornelir Willemsz. van der Lee,*** op den 24en October 1659 voor Jacobus Delphius, in sijn leven notaris en getuijgen alhier gemaekt, geven in die qualiteijt aen ***Pieter Kraeij,*** impostmeester binnen dese stad, gifte en eijgendom van een huijs en erve staende ende gelegen aen de westzijde van de Lombertstraat alhier ...., ten prothocolle op n° 2153, voor f 8800.

BIJLAGE II.

Gifteboek van Schepenen der stad Rotterdam.

21 Jan. 1732.

De Hr. *Isaak Vinck*, oud-commissaris van de zeezaeken en coopman binnen dese stad, als gestelde executeur, mitsgaders de Hr. ***Willem Hendrik Schults van Hagen,*** schout van de ambachtsheerlijkheit Craliugan, als geassumeerde executeur van den testamente van wijlen ***Willem van der Lee,*** in sijn leven mede coopman binnen dese stad, den 19 December 1725 voor den notaris Jacobus de Bergh en getuijgen alhier gepasseert [1]) en d' acte van assumptie op den 13 April 1731 voor den voorn. notaris en getuijgen. En als te samen vervangende, sig sterk makende en de rato caveerende voor den heer Cornelis de ***Jong,*** oud-burgermeester, raed in de vroedschap deeser stad, mitsgaders baliuw en dijkgraeff van Schieland etc. als mede-executeur van den voorsz. testamente, geven in die qualiteijt aen ***Willem*** *Erkelens* gift en

[1]) Legaten: 2 dienstboden ieder f 150.— daarenboven een behoorlijke rouw, aan zijn nicht Mevr. Maria de ***Jongh,*** huisvrouwe van den heer Collonel-commandant *Jacob Schultz,* f 1000. aan Juffr. *Willemina Vink,* dogter van zijn testateurs neeff de heer ***Isaac Vink,*** een losrentebrief groot f 1600. Erfgenamen: zijn vrinden en erfgenamen ab intestato volgens het versterfrecht.

eijgendom van een huijs en erve, staende eode geleegen aen de westzijde van de Lombertstraat binnen dese stad, belend ten noorden Nicolaes Boudy en ten suijden Juffr. Maria de Knuijt, wede. van de Hr. Thomas van Son, strekkende voor van de straet tot agter in de Rotte, ten prothocolle geregistreert op n°. 2159 voor f 15491.— + kosten.

Roomschgezinde Hollandsche geslachten in betrekking met den Keizer,

door Mr. R. BIJLSMA.

In mijn bijdragen, onder bovenstaanden titel in dit tijdschrift gepubliceerd, heb ik laatstelijk melding gemaakt van den uit Amsterdam afkomstigen medicus *Gijsbert Vos.*[1]) Volgens gegevens uit de jaren 1618—1622 was deze destijds lijfarts van Keizer Ferdinand II, terwijl zijn naam en titel luidden: „*Gysbertus de Voss de Vossenberg*, comes palatinus, eques auratus, medicinae doctor, consiliarius et medicus noster".

Van dezen Vos is mij gebleken, dat hij, na in Leiden in de geneeskunde te hebben gestudeerd, ook enkele jaren te Rome verblijf' heeft gahouden. Uit de door Orbaan en Hoogewerff verzorgde uitgave ***Bescheiden in Italië omtrent Nederlandsche kunstenaars en geleerden*** vernemen wij, dat „doctor Gijsbertus Vossus Hermanni filius Amstelredamus medicus" in de jaren 1690 en 1696 te Rome toegetreden is tot een tweetal broederschappen.

De uitgave leert ons verder, dat Gisbertus Vossus Amstelredamus zich 7 Mei 1693 te Padua ophield ; gelijk zijn inschrijving in een album amicorum uitwijst, was hij destijds medicus van Aartshertog Ferdinand van Oostenrijk (den lateren keizer). Hij heeft dus den aartshertog vergezeld op diens Italiaansche reis, die begin Mei 1598 over Padua voerde, waar Paus Clemens VIII en Ferdinand elkaar troffen.

Aan het samenzijn van Paus en Aartshertog gedurende de Meimaand heeft Gijsbert Vos blijkbaar het pauselijk gunstbewijs te danken, hetwelk hem bij breve van 20 Augustus 1699 verleend werd. De medicus cubicularius van Ferdinand en diens Moeder Aartshertogin Maria werd daarbij op verzoek der laatstgenoemde tot apostolisch paleisgraaf en ridder benoemd, denzelfden titel dus, waaronder wij Vos reeds kenden uit de vroeger in dit tijdschrift gepubliceerde gegevens uit de jaren 1618—1622. Op den text van dit document ben ik opmerkzaam gemaakt door den heer Bruggeman, hoofdcommies aan het Algemeen Rijksarchief; het is door dr. Hoogewerff afgedrukt in de ***Mededeelangen van het Nederlandsch Historisch Instituut te Rome II(1922)*** en luidt als volgt:

„Delecto filio Gisberto Vosso, Harlemensis diocesis, aulae nostrae lateranensis comiti et auratae militiae equiti. — Clemens papa VIII. — Dilecte fili salutem et apostolicam benedictionem. — Ex romani pontificis et apostolicae sedis beneficentia provenire consuevit, ut qui ergo illos non exiguae fidei ac devotionis signa demonstrant, quique nobilitate, ac aliis probitatis et virtutum donis ac meritis sunt ornati, iidem ap ipso romano pontifice et apostolica sede honoribus et gratiis decorentur. Proinde nos te ob singularem tuam erga nos et sedem praedictam fidem et devotionem, aliaque tua merita condignis gratiae et beneficentiae nostrae favoribus, prosequi volentes, te-

[1]) Zie Nederl. Leeuw LI (1933), kk. 110-112.

qne a quibusvis excommunioationis etc. censentis, te aulae nostrae lateranensis et palatii apostolici comitem et auratae militiae equitem, auctoritate apostolica, tenore praesentium facimus et creamus, teque aliorum comitum et equitum huiusmodi numero et consortio favorabiliter aggregamus, tibique, ut torquem aureum et ensem ac aurata calcaria gestare, ac omnibus et singulis favoribus, honoribus, praerogativis, privilegiis et indultis, quibus alii aulae lateranensis comites et auratae militiae equites huiusmodi de jure, usu, consuetudine, privilegio aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum sine aliqua prorsus differentia, uti, frui et gaudere possis et valeas, citra tamen exemptiones a conoilio Tridentino sublatas, auctoritate ot tenore praedictis concedimus et indulgemus. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ac legibus etiam municipalibus, ac statutis et consuetudinibus etiam iuramento, contirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, caeterisque contrariis quibuscumque. — Datum Romae apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die 20 augusti 1699, pontifioatus nostri anno octavo".

De geschiedenis der betrekkingen tusscheq Keizer Ferdinand II en Roomschgezinde Hollanders heeft dus reeds een uitgangspunt in de 16de eeuw. De door mij in dit tijdschrift vermelde keizerlijke diplomata uit de 17de eeuw zijn uit historisch oogpunt vooral belangrijk, wanneer wij ze beschouwen als bemoeiingen voor de wederopluiking van het Katholicisme in de Vereenigde Nederlandsche Provinciën. In het bekende opstel van Fruin over dit onderwerp wordt gewezen op het ijveren der Jezuieten; de vraag mag hier gesteld worden of zij wellicht medegewerkt hebben aan het versterken der betrekkingen tusschen de Roomscbgezinde Hollanders en Keizer Ferdinand, op wiens bijstand en gunst de Orde zich steeds heeft kunnen verlaten.

Het huwelijk van Justinus van Nassau en Anna de Merode,

door Dr. A. J. VAN DE VEN.

Aangaande het eerste huwelijk van ***Anna de Merode,*** (geb. 1.566, dochter van ***Johnn van Merode en Margaretha van Pallandt***) met den kolonel ***7homas Morgan*** en de romantisch-avontuurlijke wijze, waarop het tot stand kwam, zijn wij uitvoerig ingelicht door Bor [1]), die met smaak weet te verhalen, hoe zij en haar zuster in Januari 1689 door twee Eogelsche otticieren werden geschaakt. Niet lang heeft dit huwelijk geduurd: ***Morgan*** stierf op het einde van 1696 [2]), nadat hij reeds in 1692 door koningin Elisabeth was ontboden, en hem in 1693 ontslag uit 's lands dienst was verleend [3]). Zijn weduwe heeft blijkbaar geen lust gevoeld om in Engeland te blijven, doch keerde naar deze landen terug om er in 1697 opnieuw in het huwelijk te treden, en wel met den bastaardzoon van prins Willem 1, ***Justinus van Nassau.***

Over de totstandkoming van dit huwelijk is zeer

[1]) Nederlentsohe oorloghen, boek 25, fol. 61, sqq. Vgl. ook Resolutiën Staten Generaal (ed.-Japikse), deel VI.
[2]) Nieuw biogr. woordenboek, V, kol. 348.
[3]) Ten Raa en De Bas, Het Staatsche leger, II, bls. 271.

weinig bekend. Wij weten niet, waar het gesloten is, en de datum laat zich slechts zijdelings afleiden. Op den 1en December 1697 verscheen ***Justinus van Nassau*** in de vergadering der Staten-Generaal om daar mededeeling te doen van zijn voorgenomen huwelijk met de weduwe van den kolonel ***Morgan***, „daertoe den dach van de feesten en de solempnizatie des houwelijcx beraempt is te geschieden in Godes naem van morgen in veerthien dagen naestcommende" [4]). Als datum van het huwelijk laat zich dus vaststellen: 16 December 1597.

Verder valt te vermoeden, dat de plechtigheid te 's-Gravenhage heeft plaats gevonden, want den 11en December 1697 besloten de Staten van Zeeland, dat de uit hun midden naar de vergadering der Staten-Generaal gedeputeerde leden tevens ter bruiloft zouden worden gecommitteerd [5]) Noch het Koninklijk Huisarchief noch het Haagsche gemeente-archief noch het Algemeen Rijksarchief bevatten aangaande dit huwelijk verder gegevens, en de mededeeling van Ds. Swalue 'in zijn boekje over Justinus *van* Nassau [6]), dat het huwelijk te Middelburg gesloten zou zijn, valt zonder nader bewijs, hetgeen in de Rijks- en gemeente-archieven te dier stede niet te vinden bleek [7]), als apocrief te beschouwen.

Aan het op den 16en December 1697 gesloten huwelijk hebben partijen een schriftelijke acte van trouwbeloften vooraf laten gaan. Deze acte, welke hierachter is afgedrukt, bevindt zich op een plaats, waar men ze niet terstond zou zoeken, nl. in het oud-archief der gemeente Culenborg, want daar is zij volgens de uitdrukkelijkeverklaring der beide contractanten gedeponeerd. Toen ik deze acte vond, heb ik mij dan ook eenigszins verbaasd, en men zal het misschien niet vreemd vinden, dat ik aanvankelijk ook een roman heb gezocht achter ***Anna de Merode***'s tweede huwelijk. Daarvan is echter geen spoor gebleken, want noch het Culemborgsche gemeente-archief noch het grafelijk archief hebben hieromtrent ook maar iets opgeleverd. Wij kunnen dus slechts vermoeden. dat ***Anna de Merode*** zich na haar terugkeer in het vaderland gevestigd heeft te Culemborg ten huize van haar oom van moederszijde, ***Floris I van*** **Pallandt,** *graaf van* Culemborg, en dat zij hoogstwaarschijnlijk daar vertoefde, toen zij en ***Justinus van Nassau*** ten overstaan van den predikant Ds. Hermannus Bargeus en in tegenwoordigheid van schepenen en den stadssecretaris elkander trouwbeloften deden op 4/14 Augustus 1697. Ook later onderhield het echtpaar relaties met Culemborg, en zij hadden een vrij geregelde correspondentie met hun neef ***Floris II*** van ***Pallandt, graaf van Culemborg,*** opvolger zijns vaders in 1698, welke brieven in het zich te Arnhem in het Rijksarchiefdepot bevindende grafelijk archief van Culemborg zijn bewaard. In die correspondentie wordt over het huwelijk niet meer gesproken [8]).

[4]) **Besolutiën Staten-Generaal, IX, blz. 699.**

[5]) **Statennotulen (gedrokt). Men vindt deze resolutie ook bij Dr. H. J. Broers, Bijdragen tot de gasohiedenis van het Nederlandsche zeewezen, blz. 56, maar, naar de Rijksarchivaris van Zeeland mij inliohtte, met verkeerden datum en onjuist gelezen tekst.**

[6]) **Amsterdam 1866 (blz. 32).**

[7]) **In de Middelburgsche huwelijks-registers komt de inschrijving niet voor, die van 's-Gravenhage beginnen eerst met 1598.**

[8]) **Terloops wijs ik er op, dat verschillende dezer brieven nog het zegel van *Justinus van Nassau* dragen. Ook hier vertoont zijn wapen zeer duidelijk een bastaardstreep, gelijk in het artikel van wijlen het eerelid van ons Genootschap, kolonel J. D. Wagner, in jg. 1923, kol. 271 wordt medegedeeld.**

In verband met het feit, dat wij over het bovengenoemde huwelijk zoo weinig weten, leek het mij goed deze acte, die tot nog toe onbekend was en door de plaats, waar zij berust, bestemd scheen, dit te blijven, hier te publiceeren.

Acte, waarbij ***Justinus van Nassau*** en ***Anna de Merode*** zich verbinden met elkander in het huwelijk te treden.

1697 Augustus 4/14.

Wy onderscrevene bekennen ende doen te weeten, alzo eenen geruymen tijt wy eerlicke lieffde totten echten standt malcanderen hebben gedragen, dat wy mit hanttastinge ende trauwe in den selven echten standt ons verplichten ende verbynden, belovende die hijlicxe verscryvinge ende vordere solemnisatie naer gewoonte te voltrecken.

Gedaen opten vierden Augusti vijttienhondert seven ende t'negentich stilo veteri, voor Hermannus Bargeus, kerckendienaer., in bywesen van schepenen ende secretaris der stadt Cuylenborch, by dewelcken dese acte mit onser beyder believen sal verblyven.

JUSTINUS DE NASSAU.
ANNA DE MERODE.

Oorspr. op papier, eigenhandig geteekend, in het gemeente-archief van Culemborg.

Familie-aanteekeningen Frena,

medegedeeld door P. VAN EEQHEN.

In het bezit van schrijver dezes bevindt zich een gebedenboekje in handschrift, afkomstig van ***Pieter Frena***, een Amsterdamsch tabakshandelaar uit de tweede helft der 17de en begin der 18de eeuw. Op het titelblad leest men: „een Kleen Gebeede Boeok bij een vergadert Door. ... (niet te ontcijferen monogram) Amsterdammer Geschreeven in Amsterdam Anno 1664". Blijkbaar was de schrijver een geletterd man, want, behalve Nederlandsche, bevat het hoekje ook Fransche, Duitsche, Engelsche en Italiaansohe gebeden; zelfs één gebed in geheimschrift, hetwelk echter gemakkelijk op te lossen bleek.

Achterin bevinden zich acht bladzijden met familieaanteekeningen, welke hieronder volgen; blijkens het schrift is ***Pieter Frena*** in 1678 hiermede aangevangen en heeft hij ze tot zijn dood bijgehouden ; daarna werden ze, vermoedelijk door één van zijn kinderen, tot 1760 voortgezet.

Op het oud-archief te Amsterdam verzamelde ik veel meer gegevens over de hieronder te noemen personen ; indien iemand zich hiervoor interesseert, ben ik gaarne bereid deze mede te deelen.

Amsterdam

Anno 1636 den 10 mey is mijn vader ***Gillis Frena*** getrout met mijn moeder ***Elisabet Pieters*** in de Nieuwe Kerck en hebben geteelt navolgende kinderen

1. 1637 een soon genaempt ***Gillis*** is gestorven den 21en dag daeraen. 1.
2. 6 xb. 1638 een dogter genaempt ***Sara*** is gestorven 1641 12 feb. 1.
3. 1640 4 october een soon ***Abram*** gestorven 6 weeken daer na. 2.

4. 1641 27 october ben ik ***Pieter Frena*** geboren 's middennagts tussen 12 en een uer en gedoopt in de oude kerck. 3.
6. 1643 den 28 octob. een dogter ***Sara*** 's morgens ten half tween is gestorven 1663 den 31 July S. K. H. 2.
6. **1645** 23 desemb. een dogter ***Rebecka*** 's avonts ten 10 uren gestorven 1664 29 Juny voorde middag ten 10 uren L. K. H. 3.
7. 1647 20 July een dogter ***Lea*** voorde middag ten half elven is gestorven 1664 den 12 Augusti voormiddag ten 11 uren L. K. H. 4.
8. 1649 31 augusti een soon ***Abraham*** nademiddag ten een uer is gestorven 1664 den 31 may 's morgens ten 9 uren L. K. H. 4.
9. 1661 7 augusti een soon ***Isack*** nademidag ten 4 uren is gestorven den 21 desemb. 's avonts ten 10 uren L. K. H. 6.
10. 1663 3 septemb. een soon ***Isack*** 's avonts ten 10 uren is gestorven 1664 11 augusti nademiddag ten 3 uren L. K. H. 6.
    1664 22 novemb. sondag avont tussen 9 en half tienen is gestorven mijn vader ***Gillis Frena N.S.C. 1666*** in Augusto is mijn moeder hertrout met Andries ***Wollijn van*** Rugenwalde in Pomeren en heeft bij hem geteelt
11. 1666 30 may een soon ***Jacob*** en 't selfde jaer gestorven. 7.
    1663 12 Juny is gestorven mijn schoonvader ***Andries Wollijn S.*** K. H,
    1664 16 Juny is gestorven mijn moeder ***Elisabet Pieters*** sondag avonts tussen 6 en 7 L.K. H.

Amsterdam

Anno 1664 20 novemb. ben ick ***Pieter Frena*** getrout met ***Anna Storte*** van Woerden in 't dorp Willis Do. Henricus ten Brink en sijn ons geboren navolgende kinderen

1. 1666 1 (sondag) November een dogter 's nagts ontrent 12 uren en gedoopt den 3 dito 's dingsdaegs in de Nieuwe kerck en genaempt ***Elisabeth*** is gestorven 1666 den 14 septemb. 's namiddaegs ontrent 6 uren L. K. H. 1.
2. 1667 20 July 's woensdags 's morgens ontrent 6 uren een dogter en gedoopt in de ouwe kerck vrijdags den 22 do. en genaempt ***Elisabeth.*** 2.
3. ***1669*** 13 Julius saterdag 's avonts tussen 10 en 11 uren een soon en gedoopt den 14 do. sondags in de suyder kerck en genaempt ***Gillis.*** 1.
4. ***1670 8*** augusti vrijdag 's morgens tussen 7 en 8 uren een dogter en gedoopt denselfden dag 's avonts in de oude kerck en genaempt ***Margarita.*** 3.
6. 1672 7 July donderdag 's morgens tussen 3 en 4 uren een soon en gedoopt den selfden ochtent in de wester kerck en genaempt *Nicolaes* is overleeden den 4 april 1688 sondag tussen 12 en 1 uer aen Nieuwenbrug en begraven tot Woerden. 2.
6. 1674 25 September dingsdag 's morgens tussen 7 en 8 uren een soon en gedoopt den 26 do. woensdag nademiddag in de suyderkerck en genaempt ***Petrus.*** gestorven den 17 maert 1676 dingsdagavont ontrent half twaelven L. K. H. 3.

7. 1676 1 november vrijdags 's morgens ontrent 6 uren een dogter en gedoopt 's avonts in de nieuwe sijts cappel 's avonts en genaempt ***Anna*** Do. Lieft. 4.
8. 1678 22 februaris dingsdags 's morgens ten 8 uren een soon en gedoopt den 23 do. in de Nieuwe sijts cappel 's morgens en genaempt ***Petrus*** Do. Silvius. 4.
   1679 17 Junius saturdag 's morgens tussen 10 en 11 uren is gestorven onse soon ***Petrus*** aen de Nieuwenbrug en begraven 's dingsdags den 20 tot Woerden.
9. 1680 11 may saterdaegs 's middags ontrent 12 uren een dogter aen Nieuwenbrug en gedoopt den 12 do. sondaegs tot Bodegraven en genaempt ***Sara.*** Do. Tijckens. 6.
10. 1682 21 may donderdag 's morgens ontrent een uer een soon aen Nieuwenbrug en gedoopt den 24 do. sondaegs en genaempt ***Petrus*** tot Waerder. Do. S. Rolandus. 6.
11. 1684 den 27 augusti maendag 's morgens ontrent 2 uren is geboren onse 6e dogter en gedoopt den 3 septemb. sondags tot Boodegraven en genaemt *Rebecka* do. Plancius. 6.
    1686 den 5 september donderdag 's morgens tussen 5 en 6 uren is gestorven onse dogter ***Rebecka*** aen Nieuwenbrug en begraven den 9 do. smaendags tot Woerden.
    1688 Sondag den 4 april is overleeden onse soon *Nicolaes* 's middaegs tussen 12 en een uer en begraven tot Woerden den 8 april donderdag.
13. 1688 donderdag 's nagts ten 11 uren den 14 october is gebooren onse seste soon aen Nieuwenbrug en gedoopt tot Boodegraven den 17 octoher sondaegsen genoemt ***Abraham.*** do. Plaocius. 6.
    1699 ontrent den 1 desemb. is gestorven onse dogter ***Margareet*** en begraven den 3 desemb. L. K. H.
    1694 in 't najaer is *Gillis Frena* getrout met ***Annetie van Gent*** die gestorven is 1702 — in septemb.
    1696 — in 't laest van octob. is getrout ***Elisabet Frena*** mat *Gerrit Driehuys* van Woerden in de Nieuwe kerck.
    1703 6 Juny is ***Anna Frena*** getrout in de nieuwe kerok met *Cornelis van Mane* van Woerden.
    1706 den 27 July is ***Sara Frena*** getrout met *Constantinus Sweerts* van Amsterdam in de nieuwe kerck.
    1707 den .. septemb. is ***Gillis Frena*** voor de tweede mael getrout met *Barbara Steevens* in de nieuwe kerck tot Amsterdam.
    1709 den 18 September is ***Petrus Frena*** getrout met Maria *Driehuys* tot Woerden 's woensdaegs nademiddag.
    1710 den 1 September is ***Abraham*** Frena getrout met ***Anna Margareta***[1]) tot Maerssen.
    1712 — 21 augusti is gestorven *Cornelis* van ***Mane*** de man van ***Anna.***

[1]) Sic. Zij is, blijkens haar acte van ondertrouw (Oud-Archief Amsterdam, D. T. & B. 546, f. 80 v., 8 Aug. 1710) Anna *Margrita* Ma*surel*, van Amsterdam, oud 23 jaar, wonende op de Heilige Weg, geassisteerd door haar oom *Pieter van den Bergh.*

1716 — 16 octob. is gestorven *Pieter Frena* smiddaghs tussen 1 en ½ twee uren ende begraeven tot Woerden den .. octob. out sijnde 76 jaer min 12 daegen.
1718 — in octob. is gestorven *Gerrit* **Driehuyse** de man van *Elisabet Frena*.
1724 — den 6 october is gestorven *Sara Frena* tot Rotterdam savonts omtrent half seeven uren.
1726 is gestorven *Anna Frena* den Ei septemb. tot Amsterdam savonts omtrent half aght uren.
1727 is gestorven *Anna Storte* de wedu van **Pieter** *Frena* savonts omtrent 6 uren en begraeven tot Woerden gestorven den 13 october 1727.
1730 den 7 Juny is gestorven *Abraham Frena* tot Amsterdam savont omtrent half neegen uren.
1740 den 18 Maert is gestorven *Elisabet Frena* de vrouw van *Qerrit Driehuysen* s avonts omtrent 6 uren.
1745 den 19 Juny is gestorven *Barbera van* **Wagenburgh** s naden middagh ten 6 uren oudt 64½ Jaer de vrouw van *Gillis Frena*.
1745 2 desemb. is gestorven *Gillis Frena* s naghts omtrendt 12 uren oudt 76 Jaeren en 6 maenden.
1746 22 desemb. is gestorven *Elisabet Frena* de doghter van *Gillis Frena*.
1746 den 22 desemb. is gestorven *Elisabet Frena* de doghter van *Gillis Frena* hier aghter bij *Gillis Frena* oock geteekent.
1747 12 in novemb. is gestorven *Frans van Maene* de soon van *Anna Frena* oudt 42 Jaer en 3 maende nalatende sijn weduw *Sara Oudorp* en een soontie van 8 Jaere genampt *Cornelis*, tot Amsterdam begraven (in *margine*: met *Sara Oudtdorp* getrouwt in novemb. 1734).
1749 den 19 desemb. is het Eenige kint ofte soontie van **Frans** *van Maane* en *Sara* **Oudorp** gestorve.
Anna **Foreest** ofte *Gerrit Drihuys* sijn doghter is gestorven den 26 novemb. 1721.
Konstant *Sweerts* sijn tweede vrouw *Neeltien de* **Lught** is gestorven den 16 feb. 1746.
Konstantinus Sweerts gestorven tot Rotterdam den 23 Mey 1760 een doght. nalatende bij *Sara* **Frena** en een soon do. *Jeronimus Sweerts* de doght. *Maria Constantia Sweerts*.

Delftsche Overschie's

(LI, 370 e.v.),

door H. WIJNAENDTS.

Ik begon indertijd de stamreeks van de familie *d'Overschie* (die het wapen met den rietbos voerde) met *Govert* **Ysbrantsz.,** die gehuwd was met Fransje Cornelisz v. d. Burch, bij wie hij 2 kinderen, *Baeffgen Govertsdr.*, gehuwd met Robrecht de Margny en *Ysbrant Govertsz.* verwekte.

Nu trof ik in het protocol van notaris Jacob Burgersz. te Delft (A.R.A. dl. 1608) een acte aan, waarvan ik hier een deel overneem.

„In manieren naevolgen bekennen wij Jacobmijtgen Philipsdr., wed. wijlen *Adriaen* **Govertsz,** met mij geassisteert Everart van Loodensteyn mij gecoeren voicht, Sasboudt Boeckelsz van der Burch als voecht van weeskinderen van *Ysbrant Govertsz* sa. me. mitsgaders Jan Reyersz van der Burch brouwer als schoenvaeder van selffde weeskinderen vervangen Jacob Cornelisz van Moerkercken burgemr. en Jacob Adriaensz van Adrichem mede voechden van voors. kinderen, oick vervangen Robbrecht de Maregy Jorisz. als man en voecht van *Baefgen Qocertsdr.* sijn huysvrouwe al van wegen de gemeene boel van wijlen *Arien* **Govertsz** ter eenre ende *Dirck Govertsz* ter andere sijde int vriendelick vereenicht geaccordeert, geliquideert ende overcoemen beroereñ alle actie querellen en geschillen, die etc. ..... die voors. *Dirck Govertsz* zijn contingëte portie cedeert en transporteert tot behouff van gemeenen boel van wijlen *Adriaen* **Govertsz sijn broeder** etc. ..... mits dat die voors. Dirck Govertsz sal gehouden sijn te voldoen Robbrecht de Maringy Joriss. sijn swaeder [1]) de somme van hondert pont etc., welcke hij den voors. Robbrecht de Maringy sal laeten ontfangen wte gereetste goeden en penn. van zijne contingëte portie van erffenisse van *overleden weeskint van wijlen* **Adriaen Govertsz.** etc Aldus gedaen en verleden tot Delft den XXV^en Octobris anno XV^cLXXXIIII etc."

In bovenstaande acte vinden wij dus gezamenlijk vermeld wijlen *Adriaen Govertsz*, wijlen *Ysbrant Govertsz*, *Baeffgen Govertsdr* en *Dirck Govertsz*, terwijl van Adriaen en Dirck verklaard wordt, dat zij broeders waren.

Nu had Adriaen Govertsz als impetr. vrij kort vóór zijn overlijden een proces gevoerd tegen een zekeren David Jansz., brouwer te Delft, als gedaagde, in welk proces het Hof van Holland op 21 Oct. 1683 uitspraak deed. (Civ. Sent. Hof v. Holland n°. 232). In de betrekkelijke sententie lezen wij:

„.... soe hadde mede Govert Ysbrantsz binnenzijn leven een rijck ende welgestelt borger van Delft zijn twee zoonen als namentlicken Ysbrant Govertsz broeder van den Impt. alhier en oick de voorscreven Impetrant eenige penningen ter handen gestelt etc."

Dus Ysbrant Govertsz en Adriaen Govertsz waren broeders.

Waar uit ons voorgaand artikel reeds bekend is, dat Ysbrant en Baeffgen broeder en zuster waren, kunnen wij thans de kinderen van Govert Ysbrantsz en Fransje Cornelisdr. van der Burch als volgt opstellen:

1. *Adriaen* **Govertsz.** Hij is overleden vóór 17 Sept. 1684, want op dien datum geeft het Hof van Holland een sententie (Civ. Sent. H. v. H. n°. 272), die aldus aanvangt :

„Opte differenten geresen etc. tusschen die weduwe van Adriaen Qovertsz ende Ysbrant Willemsz als voocht vant weeskind van zelven Adriaen Qovertsz imp. ter eenre etc".

Hij was gehuwd met *Jacobmijntje Philipsdr.*, bij wie hij een kind verwekte, dat vóór 26 October 1684 was overleden. Zooals hierboven vermeld, stond dit kind onder voogdij van Ysbrant Willemsz. De naam Ysbrant doet vermoeden, dat wij hier met een familielid te doen hebben ; ik kon echter het bewijs hiervoor niet vinden [2]).

[1]) Zooals nader blijkt, hier gebruikt in de beteekenis van „zwager".
[2]) Deze *Ysbrant Willemsz* wordt ook genoemd in een Delftsche schepenacte van 27 Aprilis 1568 (Camerbouck, R. A. Delft, A.R. A. Aanw. 1890 n°. 26a dl. 5), waarbij *Govert Ysbrantsz* br. en Antoenis

2. *Dirck Govertsz.* Hij is ongetwijfeld dezelfde als *Dirck Govert Ysbrantsz van Outlerschye,* door mij vermeld in LI, k. 378, en die nu inderdaad tot het hier behandelde geslacht blij kt te behooren.

Hij was aanvankelijk brouwer in de brouwerij, genaempt „die Trompe", die hij in 1671 van Quirijn van Borselaer Christiaenszn. voor 6 jaar gehuurd had: „dan alzoo overmits dese voorgaende turbulente tijt hij eysscher zijn neringe van brouwen verlaten most" (Appointementsbouck der stadt Delff, R. A. Delft, Aanw. 1890 nº. 26c c fº 116).

3. *Baeffgen Govertsdr.* en

4. *Ysbrant Govertsz,* beiden reeds vroeger door mij besproken.

De bovenaangehaalde sententie van het Hof van Holland van 21 October 1583 leert ons den eerstbekende van deze familie nog op een andere wijze kennen. Daarin toch lezen wij:

„.... dat inden jaere LXXII die troubles geresen zijnde, dvorn̄. Govert Ysbrantsz en desen impt[3]) zijn soon heur vaderslant in den noot verlaeten en hen buyten Hollt aen de zijde der vijanden hadde begeven, blijvende Fransken Corn̄.dr. huyavr. Qovert IJsbrants en moeder van impt binnen Delff.

.... ende onlancx daer nae scheen dat alle die goeden van den voorn. Govert Ysbrants overmits zijne absentie ten behoeve van de gemeene zaicke waren aengeslagen, blijvende die voorschreven Fransken Corn̄.dr. int besit van de helf te van̄ goeden in den boel van Qovert Ys brantsz bevonden etc."

Dus Govert Ysbrants hield de zijde der Spanjaarden en begaf zich met zijn zoon Adriaen onder Spaansch bewind. Tot straf werd de helft van zijn goederen verbeurd verklaard, terwijl de andere helft aan zijn vrouw kwam, die te Delft gebleven was.

Van Adriaen Govertsz wordt in de sententie verklaard, dat hij „na die pacificatie weder te lande gecomen" is, en dus kan vermoed worden, dat ook Qovert Ysbrantsz toen weer binnen Delft is teruggekeerd. Zooals bekend, ligt hij daar begraven. Hij zelf heeft, voorzoover mij bekend, geen pogingen gedaan om zijn verbeurd verklaarde goederen terug te krijgen. De sententie van 21 October 1583 licht ons echter in, hoe zijn zoon Adriaen een poging deed om de rente van verbeurd verklaarde schuldbrieven betaald te krijgen. Govert Ysbrantsz had n.l. indertijd een brouwerij verkocht aan David Jansz, den gedaagde in het proces. Deze had het daartoe benoodigde geld opgenomen en daarvoor schuldbrieven gegeven, die door koop in het bezit van Govert Ysbrantsz waren gekomen. Toen nu de goederen van dezen laatste voor de helft verbeurd verklaard werden, kwamen deze schuldbrieven in het bezit van de Staten van Holland en van Fransje Cornelisdr., elk voor de helft.

Laten wij nu gedaagde een oogenblik zelf aan het woord: „'t Was nu soe dat die gedaichde geconstringeert was omme tot conservatie van svaderslant soe int veltleger tot Sassem (d. i. Sassenheim) opt ontset van Leyden als elders ten dienste van de gemeene zaicken te moeten leveren zeecker quantiteyt van bieren, dair van bij offrekeninge bevonden *was* dat het gemeene lant hem schuldich was gebleven die somme van sesthien hondert elff ponden twee schellingen van XL grooten".

Wie mocht meenen dat de Staten in deze — ook financieel — benarde tijden nogal royaal waren met het beschikbaar stellen van bier, moge bedenken dat drinkbaar water voor grootere aantallen menschen in die tijden niet overal verkrijgbaar was, terwijl bier bovendien de algemeene drank was tengevolge van de slechte hoedanigheid van het meeste water. Vandaar het groote aantal brouwers in bijna elke stad.

De Staten beschikten niet over contante penningen en konden de bierschuld niet betalen, tenzij de schuldeischer betaald wilde worden in goederen van uitgewekenen, die verbeurd verklaard waren.

„Soe was hij in Januario LXXV mitte gecommitteerde totter finantie over Hollt geaccordeert, dat hij over die betalinge van de voorschreven sesthien hondert elff ponden ten eeuwigen daegen ontlast ende bevrijt zoude blijven van̄ helfte van̄ twee losrenthen die hij den voornoemden Govert Ysbrantsz schuldich was geweest etc." (over de andere helft bleef hij rente aan Fransje Cornelisdr. betalen).

Adriaen Govertsz poogde nu een uitspraak te verkrijgen, waardoor gedaagde veroordeeld zou worden de achterstallige volle rente te betalen. Het Hof van Holland wees dien eisch af, waaruit wij mogen concludeeren, dat de verbeurd verklaarde goederen niet terug verkregen werden.

Jacops Bom borg blijven voor *Maritgen Aerentsdochter,* wed. *wijlen Willem Ysbrantsz* brouwer. Ysbrant Willemsz heet hierin de zoon van dit echtpaar.

In een sententie van 15 Juli 1538 (Civ. Sent. H. v. Holl nº. 46) treedt *Willem Ysbrantsz* op als zoen eñ voeoht van *Hillegont Ysbrant Jacobsz weduwe.* welke laatste verder in deze sententie *Hillegont Jansdr.* heet.

Yabrant Jacobsa is ongetwijfeld dezelfde als vermeld wordt in in het „Maenbouck" van 1482 (Gem. Aroh. Delft) onder het hoofd: „Noch ontfanok van vercofte losrenten, als:

„Item vercoft *Ysbrant Jacops Ysbrants zoon* ende *Machtelt Jacop „Ysbrantsdochter* ghezamender hant XII ß groot tsairs etc.

„Item vercoft den zelven *Ysbrant Jacopsr* ende *Machtelt* voirscreven Drie pont groot tsairr etc."

Ik meen in dezen Ysbrant Jacob Ysbrantszoon ook den vader van Govert Ysbrantss te moeten zien.

[3]) D. i. Adriaen Govertsz.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Nog meer van Son's.

(LII, k. 179 en noot 1)

In het rechterlijk archief van Gorinchem (F xiv, dl. 39) trof ik de volgende acte aan, die eenige nog onbekende leden van het te Capelle gevestigde deel der familie van Son noemt.

22 Mei 1619 Oirconden Jacob Hendrix Brouwer, burger deser stad, als man en voochd van *Susanna van Belle,* te bevoren weduwe eñ geblevene boedelhoutster van *Sacharias Jansz. van* Son za. eñ deselve Susanna van Rel, mede in persoon compareerēñ ter eenre ende *Anthonis Rutten van Zon* woonen̄ in Outbeyerlant, *Claes Corn.* notaris publ. mede woonende aldaer als man eñ voocht van *Hilleken Aertsdr.* te bevooren wede van *Adriaen Ruiten van Zon za.* en mitsdien nevens de voorn. Anthonis van Zon oom en tsamen voochden respective van de twee onmondige kinderen van voorn. *Adriaen de* (!) *Zon,* mitsgaders vervangende etc. *Jan* en *Elysabeth van Zon,* mondige kinderen des voorn. *Adriaen van Zon, Jan Jansz. van Zon,* woonen̄

tot Capelle in de langstrate voor hem selven en in desen vervangen en hom sterck makende voor *Arien, Peter* en *Judith Jans van Zon*, sijne broeders en zuster, mitsgaders Hans en Abraham van Qoorle gebroeders, beyde woonen̄ tot Haerlem voor hun selven en̄ in desen vervangende het weeskint bij Isaac van Qoorle, heurl. za. broeder nagelaten, kinderen en kintskint respective van *Mayke van Zon* za., alle te samen respective erfgenamen van voorn. *Sacharias van Zon za.* ter andere sijde ende bekenden dat de voorn. Susanna van Bel als weduwe en̄ boedelhoutster der voors. Sacharias van Zon in lijftochte was besittende alle de goederen roerend ofte onroerend, bij de voorn. Sacharias van Zon, ***binnen shertogenbossche overleden***, metterdoot ontruympt en̄ nagelaten etc.

H. WIJNAENDTS.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Cuylenburg (van). Qevraagd het wapen van *Servatius van Cuylenburg* × (21-I-1714) *Johanna Maria van Lidth de Jeude*, dr. van Johan en Magteld Jongbloedt.

B. *v.* L. D. J.

Ebben. Qevraagd het wapen van *Caspar Ebben* × (Mei 1628?) *Baia van Lidth de Jeude,* dochter van Jan (15-VII-1587, † 1625) en Derckske van Leeuwen van den Eyckelenboom, gehuwd 22-X-1610.

B. *v.* L. D. J.

Haes (de). Qevraagd het wapen van *Jacoba de Haes* (of *de Haas)* × *(1667) Albert van Lidth de Jeude*, zoon van Cornelis en Anna Wijnaendts van Resandt.

B. *v.* L. D. J.

Hofland. *Maria Geertruida Hofland* huwt te Paliacatta met *Gozewyn Willem van Lawick*, geb. te Gendringen 6 Mei 1696, gest. te Negapatnam in 1740, opperhoofd van Paliacatta.

Voerde zij het wapen, dat Rietstap opgeeft voor *Hofland,* Holland, nl. in zilver een zwarte keper?

Zeist. J. v. LEEUWEN.

Kissing. **(LII, 263).** *Frederik Carel Kissing* × *Elisabet Theresia.* Hun dr. *Willemina Elisabeth K.,* geb. 29 April 1791, ged. Bangkalang 19 Juni 1791.

A. P. A. Kissing × bij volmacht Pagaralan (Palembang)-Arnhem .. Aug. 1896 C. *A. Deibel*, dr. van *M. D. Deibel* en *L. C. Groebel.*

Bat. C. B. v. T. P.

Koning (de). De bekende ontginning *Koningslust* onder Helden (L.) dankt haar ontstaan aan *Petrus de Koning* (geb. Utrecht 28 Febr. 1754, † Helden 13 Nov. 1826). Hij was oud-kapitein der Bataafsche Dragonder-Lijfwacht te Batavia.

Kan iemand mij in het Maandblad zijn staat van dienst, den tijd van zijn terugkeer naar het vaderland en zijn verblijfplaatsen — hij heeft o.a. in Thorn (L.) gewoond — mededeelen ? Bij voorbaat dank.

Roermond. VAN GILS.

Kuysten. (LII, 288). 18 Maart 1686. Orconden dat voir ons quam *Hyllena Henrrck Cuystendr.* etc. voor haer zelven ende mede volcomen procuratie hebbende van Geerlings van Baelen als man en̄ voicht van *Neesken Henrick Cuystendr.* zijn huysvrouwe, beyde als mede erfgen. van 's vaders zijde van *Agnees Jan Cuystendr.* wettige huysvr. was van m^r. Engbert Kemp Aertsz beyde za. ge., breeder blijken̄ bij zeker procuratie in franchijn gepasseert voor schepenen der stadt Gennep etc. gedateert den 2^en Marty XV^c LXXXIIII stilo nove etc. Zij doen afstand van alles wat haar mocht zijn aangekomen door het overlijden van: voors. ***Neesken of t Angnees Jan Cuystendr.*** hoire nichte etc. (R.A. Gorinchem, F XIV dl 19).

Waar één van de zusters Neesken heet en dus blijkbaar, evenals de vrouw van Engbert Kemp, genoemd was naar Agnes Valck (II bis), hebben wij ongetwijfeld te doen met 2 dochters van Henrick Kuysten (II bis, 1), die in het fragment van den heer Jhr. Mr. Beelaerts van Blokland nog niet vermeld worden.

Het is mij echter niet mogelijk, de in onderstaande schepenacte genoemde leden der familie Kuysten hun plaats in dat fragment aan te wijzen.

7 Februari 1694. Op huyden compareerden voor schepenen *Michiel Cuysten Jansz* en̄ *Frans Cuysten Janss, ge*broeders, bekennende en̄ lijdende dat Willem Heynrincx hoirl. oom geleent heeft *Jan Cuysten*, haer comparanten vader was bij zijn leven die somme van vierentseventich carolus guldens etc. Hij mag dit geld verhalen en ontvangen van de gereedste goederen, hun comparanten aanbestorven : bij overlijden van Jaecxken Michielsdochter, haerl. bestemoeder was, gelegen in die meyerye van Tshertogenbossche. (R. A. Gorinchem, FXIV, dl. 20).

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Kuysten. (LII, 242). Dr. M. G. de Boer vertelt op blz. 96 van zijn in Jrg. XIII van het Tijdschrift v. Geschiedenis enz. in 1898 verschenen artikel : „Het Verraad van Hendrik van den Bergh en de Veldtocht langs de Maas", dat gedurende het beleg van Maastricht in 1632 prins Frederik Hendrik voor de betaling der soldaten „door bemiddeling van een Amsterdamsch koopman, een zekere ***Kuysten,*** een aantal wissels op Luik wist te verkrijgen", onder aanhaling der St. Gen. Resolutiën v. 17, 21, 24, 26 Aug. 1632.

Is deze Kuysten de ***Gerard Kuysten,*** vermeld in kol. 242 sub IV. 1. van het artikel over de familie K. van den heer Del Campo Hartman?

Utrecht. COOLHAAS.

Leeuw (van der)-Langewagen. *Adrianus van der Leeuw* Jun. en *Cornelia Eliznbeth Magdalena Langewagen* woonden in 1846 te Padang, waar 7 Mei 1846 werd geb. hunne dr. ***Cornelie van der Leeuw***, die 24 Dec. 1867 te Buitenzorg huwde met *Otto Friedrich Wilhelm* Freiherr *von* ***Lindenfels.*** Zeer waarschijnlijk is hij de ***Adrianus van der Leeuw,*** die wordt genoemd op bl. 268 sub 6 onderaan van Ned. Patr. 1926. Kan iemand mij hieromtrent zekerheid geven en meedeelen, waar en wanneer hij overl. en huwde, benevens de ouders en verdere bijzonderheden omtrent C. ***E. M. Langewagen?***

Bat. C. B. *v.* T. P.

Eene zuster van bovengenoemde ***Cornelie*** (juister : ***Cornelia Elirabeth Magdalena) van der Leeuw was Anna Adriana Catharina van der Leeuw,*** geb. Padang 17 Juni 1847, die 10 Maart 1866 te Buitenzorg huwde

met Mr. *Ary* ***Prins,*** wnd. Gouverneur-Generaal van N. I. enz., wedr. van Maria ***Anna Pietermaat, en*** 24 Febr. 1873 te Ansbach hertr. met ***Albert*** *Georg Johann* Freiherr *von Rotberg*. (Zie v. Rhede v. d. Kloot, De Gouverneurs-Generaal en Commissarissen-Generaal v. N. I., p. 200).

Eene bevestiging van de hierboven geuite veronderstelling ligt opgesloten in het feit, dat ook eene dochter van ***Jacobus Johannes van der Leeuw,*** jongeren broeder van voornoemden *Adrianus*, blijkbaar naar hare tante ***van der Leeuw-Langewagen,*** de voornamen ***Cornelia Elizabeth Magdalena*** droeg. (Zie N.P. 1925, p. 273, sub. 10).

RED.

Metman. Wie kan het onderstaande aanvullen?

Gijsbertus Metman, geb. te. .. den. .., † te. .. 30 Dec. 1802, tr. Veen 25 April 1738 ***Anna Cornelia Verhagen,*** ged. Wijk 18 Febr. 1739, † te.. . 26 Aug. 1783.

Hij was zoon van.. .. en.. . .

's-Gr. H. H. v. D.

Piederiet-Sarlemijn-Hakkenberg van Gaasbeek 20 Juni 1858 zijn te den Helder getrouwd ***Jacobus*** *Gerardus* ***Piederiet*** en *Geertruida* ***Mariu Anna Sarlemijn.*** Kinderen uit dit huwelijk zouden afstammen van een familie *Hakkenberg* ***van Qaasbeek;*** mij is echter onbekend of dit van vaders- of moederszijde was.

Gevraagd: kwartieren (geboorte- trouw- en overlijdensdata- en eventueele wapens en beroepen) der kinderen uit het huwelijk ***Piederiet-Sarlemijn.***

Bestaan er genealogieën der families *Sarlemijn* en ***Hakkenberg*** *van* ***Qaasbeek?***

Breda. VAK ROOSMALEN.

Poorten (van der)-den Ouden. 19 Mei 1660 huwden te Antwerpen (0. L. V. kerk) ***Petrus*** *van* ***der Poorten*** en ***Anna den Auden (Ouden).*** Hieruit R. C. gedoopt (St. Gregoriuskerk) op 9 Mei 1672 een zoon ***Paulus;*** meter was Josina v. d. P., peter ***Paulus*** Mesman.

Gevraagd : kinderen uit voormeld huwelijk, wapen en voorouders van het echtpaar ***van der Poortera-den Ouden,*** overlijdensdata, etc.

Breda. VAN ROOSMALEN.

Sas. Gevraagd geboorte- of doopdatum van *Grietje* Sas, geboortig van Amersfoort, dochter van ***Hendrik Sas*** en ***Hendrijn*** *van* ***der Veen,*** met attestatie van A'foort op 9 April 1736 als lidmaat Herv. Kerk te Arnhem ingeschreven, huwt 11-5-1738 Arnhem met *Evert Blaauw*.

Oss. Ir. A. F. H. BLAAUW.

Ta(c)k. Kan worden medegedeeld tot welke familie *Ta(c)k* behoorden ***Samuel*** *Ta(c)k*, geb. 12 Nov. 1687, † Vlissingen 22 Juni 1760, gehd. 1° met ***Ida vnn*** *Oudenaerde*, 2° met *Suzanna Dyserinck*, en diens vader *Samuel Ta(c)k*, gehd. met *Berdina Lievens Jansdr.* ?

Welk wapen voerde deze familie *Ta(c)k*?

W. ***N. G. v.*** T. T. K.

Thuyning. (LII, 247—50). In de kerk te Naaldwijk vond ik destijds een zerk, waarop: Hier leydt begraven juffrouw ***Anna*** *Tuning* sterf den 28 November Anno 1639.

(Zie Gen. en Her. Gedenkw. in en uit de kerken der prov. Zuidholland. Deel IIa bl. 229).

Bat. C. B. v. T. P.

Tienhoven (van). Gevraagd voor een kwartierstaat het wapen van *Tienhoven*. Rietstap geeft aan als wapen *van Tienhoven*: in zilver een blauwe leeuw.

Kan iemand opgeven, of dit het wapen is van *Gijsbert* ***van Tienhoven***, geb. 10 April 1801 te Ameide, gehuwd met ***Klazina Christina van den Bogaard?***

Almelo. Mr. F. W. FABIUS.

Umbgrove-Bert. (LII, 319). Jacobus *Umbgrove*, ged. te Arnhem 8 Mei 1653 (tiende kind van ***Lubbert*** *Umbgrove* en *Willemke Berentz Emants*), koopman te Amsterdam, trouwt aldaar (Nieuwe Kerk) 2 Mei 1683 ***Catharina Bert,*** ged. 29 Juli 1661 te Amsterdam, Westerkerk (peters Marrya van Wijkenburg en Pieter Bert), dochter van ***Joannes Bert*** en ***Anna*** *Verbruggen*. Overlijdensdata niet bekend. Volgens m. s. genealogie was dit huwelijk kinderloos.

W. J. H. F. U.

Valk-van Velthuysen. (LII, 266). Mr. C. ***A. Valk*** × Soerabaja 1.6 Dec. 1876 ***Louisa*** *Wilhelmina El. van Velthuysen*.

Bot. C. B. v. T. P.

Voortman. Wie kan het onderstaande aanvullen?

Dirk *Voortman*, geb. Amsterdam 1 1 Maart 1813, Burgemeester van IJsselstein, † te.. . den.. ., tr. 1° Heusden 4 Juni 1840 ***Jeanne Maria Verhagen,*** tr. 2° te. .. den.. . *A... H... W... Meurs*. Hij was zoon van.. . en.. .

's-Gr. **H. H. v. D.**

Onbekende wapens; (LII, 320). Het mannelijk wapen is dat der familie *van* ***den*** *Broeke* ***(en v. d.*** *Broeke van Ouden-Rhijn*), tot welke ook de in de Nederl. Indische geschiedenis bekende ***Pieter van*** *den Broe(c)k(e)* († 1640) behoorde, en die ook dezelfde spreuk voerde. In verband met Ned. Adelsboek 1913, bl. 382, XXV, kan verondersteld worden dat het vrouwelijk wapen dat der familie *Roelvink* is, ofschoon volgens N. L. XLII, 261 de figuur van dat wapen een vogel „op lagen grond" is.

's-Gr. G. H.

Wapen gevraagd. Onlangs kocht iemand in de buurt van Buitenzorg een zilverenfiligranebroodmand. Volgens de stempels in den rand is deze mand in 1813gemaakt bij Voet in Haarlem. Het wapen is er later op aangebracht en is: op blauw zes schepraderen 2, 1, 2, 1. Boven het schild een vorstenkroon; onder het schild hangt een ridderorde.

Bat. C. B. v. T. P.'

INHOUD 1034, No. 11.

Bestuursberichten. — Het geslacht Offerhaus, zijn traditie en geschiedenis, door Mr M. C. Offerhaus. (Slot). — Jacobus Schultz van Haegen en zijn betrekking tot het Rotterdamsche geslacht van der Lee, door W. J. L. Poelmans. — Roomschgezinde Hollandsche geslachten in betrekking met den Keizer, door Mr. R. Bijlsma. — Het huwelijk van Justinus van Nassau en Anna de Merode, door Dr. A. J. van de Ven. — Familie-aanteekeniogen Frena, medegedeeld door P. van Eeghen. — Delftsche Overschie's, door H. Wijnaendts. — Korte mededeelingen: Nog meer van Son's. — Vrsgen en antwoorden: Cuylenburg (van); Ebben; Haes (del; Hofland; Kissing; Koning (de); Kuysten; Leeuw (van der)-Lnngewagen; Metman; Piederiet-Sarlemijn-Hakkenberg van Gaasbeek; Poorten (van der)-den Ouden ; Sas; Ta(c)k ; Thuyning; Tienhoven (van); Umbgrove-Bert; Valk-van Velthuysen ; Voortman. — Onbekende wapens; Wapen gevraagd.

DE NEDERCANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Yaand b la d, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den re d a c t eur Dr. TB. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Be s t uur, gelieve men voor 10 o pi g te richten aan het adres *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

De **redactie van** het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 12. **LIIe Jaargang.** December 1934.

Bij dit nummer wordt een plaat verzonden, behoorende bij het artikel: Wapens van Openbare Gemeenschappen in Nederlandsch-Indië.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met groot leedwezen kennis van het overlijden van den **Heer** F. G. Wall er, te Amsterdam, in wien het Genootschap een der weinige overgebleven leden betreurt, die in het oprichtingsjaar 1883 tot hetzelve zijn toegetreden en het door de jaren heen steeds zijn trouw gebleven.

Adreswijzigingen.

F. N. VAN DER BILT . . . . . *'s-Gravenhage. Van Hoeylaan* 2.
K. F. L. BOSCH . . . . . *Velp (G.) Rozendaalsche laan 59.*
F. W. DONKERSLOOT . . . . . Soerabnja. *p/a Bouwmy* van *Vloten, Simpang* 14.
W. F. DEL CAYPO HARTMAN . . . . *Soerabaja. Sumatrastraat 48.*
J. C. HOYNCK VAN PAPENDRECHT . . . *Batavia C. p/a Km. Ned. Paketvaartmy.*
J. KNAAP . . . . . *Medan. Valentijnstraat 3.*
J. VAN LIER . . . . . *Batavia C. Van Heutsplein* 16.
Dr. J. G. LOOHUIS . . . . . *Utrecht. Mengelberglaan 71.*
G. C. F. SCHOCH . . . . . *Laren (N.H.) Hoef loo 34.*

Wapenborden in de Ommelanden
tusschen Eems en Lauwers (1568—1826),

medegedeeld door ADOLF PATHUIS.

In dit artikel heb ik getracht zooveel mogelijk afschriften en bijzonderheden te vereenigen van wapenborden, nu of vroeger in de provincie Groningen voorkomende.

Deze aanteekeningen zijn alphabetisch gerangschikt volgens de namen van de betrokken personen. Bleek het laatste niet uit het opschrift zelf, dan is de naam, eventueel het jaar van overlijden, tusschen haakjes geplaatst.

Op een enkele uitzondering na, no. 68, verkeeren al deze borden, waarvan haast $\frac{1}{3}$ gedeelte zich in particulier bezit bevindt, in goeden toestand.

Het is alleen onbegrijpelijk dat er zelfs uit deze eeuw nog spoorlooze verdwijningen te vermelden vallen ; no. 34 en no. 74!

Met veel nadruk zou ik er op willen wijzen, dat deze aanteekeningen alleen verzameld zijn ten dienste van heraldici en van genealogen. **Men** valle er dus niet over, dat het ongemotiveerde gebruik van hoofdletters niet is gevolgd. Heel dikwijls is het niet uit te maken tot welke categorie een letter behoort! Evenzoo is het met de letters I en J, u en v. Duidelijkheidshalve heb ik die letters genomen, welke met onze schrijfwijze overeenstemmen.

Bord no. 1.

Gerhard Alberda van Dijksterhuis, 1706-1784.

Opschrift: **De Hoog Wel** Gebooren Heer Gerhard Alberda **Heer van Dijksterhuis en onderhorigen dorpen etc. wegens de Provincie Stad en Lande Gecommitteerde ter Vergadering van Haar Hoogmogende de Heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden, Curator van de Accademie en Bewinthebber van de geoctroijeerde Westindische Compagnie etc. etc. etc. Gebooren den 30 July 1706. Overleden den 30 November 1784.**

Wapen : Alberda, benevens de kwartieren :

Alberda	Hoorenken
Tamminga	Clant
Beninga	**Horenken**
Schaffer	Ripperda
Van den Clooster	Clant
Rengers	Coenders
Clant	Manninga
Frijlema	Clant.

Plaats: in de kerk te Pieterburen.

Bord no. 2.

Gosen Geurt Alberda van Dijksterhuis, obiit 1830.

Opschrift : Den Hoogwelgeboren Heer Jonkheer Qosen Geurt Alberda Heer van Dijxterhuis, Pieterburen, Eenrum, Westernieland, Saaxumhuizen, Huizinge etc. etc. Lid der Ridderschap en der Gedeputeerde Staten, overleden den 20 Mei 1830 in den ouderdom van 63 jaren.

Wapen ; Alberda, benevens de kwartieren :

Alberda	v. Bentinok
Horenken	van **Wijhe**
Tamminga	v. **Reede**
Berum	v. Nassau
Ubbena	de **Wraat**
Clant	v. Brederode
Rengers	v. **Deelen**
Ripperda	v. **Raesfeld.**

Plaats: in de kerk te Pieterburen.

Bord no. 3.

(Qosen Geurt Alberda van Dijksterhuis), obiit 1830. Zie bord no. 2.

Opschrift: Aetatis suae 64
Obiit den 20 Mei 1830.

Wapen : Alberda.

Plaats: in de kerk te Pieterburen, doch, volgens mededeeling van den koster, vroeger in de kerk te Uithuizen.

Bord no. 4.

Habina Elisabeth Alberda, obiit 1717.

Opschrift: Habina Elisabeth van Borck, geboren **Alberda,** Vrouwe van Hayckema, obiit die 7 Marti 1717, aetatis suae 61 **menses** 10.

Wapen : Alberda, benevens de kwartieren :

Van Borck	Wicheringe	Alberda	Schatter
Ten Holte	**Sijgers**	Ubbena	**Conders**
Ulger	van **Holten**	Wicheringe	Mathijs
Voorne	Boookoop	Clant	**Hinckart.**

Plaats: in de kerk te **Zeerijp.**

Bord no. 5.

Mello ***Alberda van Menkema,*** 16421699.

Opschrift: De Welgeboren Heer Me110 Alberda, Heer van Menakema tot Uithuisen, Uithuistermeeden, 't Sant, Enum, Zeerijp, Eestrum, Ten Post en in de Vierbuiren, Joncker ende Hovlinck, Gecommitteerde Raadt der Ommelanden tusschen de Eems en de Lauwers, Medebewinthebber der geoctroieerde West Indische Compaijnie ter Camer Stadt en Lande. Natus den 16 November 1642. Obiit den 3 July 1699.

Wapen : Alberda, benevens de quartieren :

Alberda	Ubbena
Schatter	Coenders
Broe(r)sema	Alberda
Eels	**Roltman**
Fraylema	Coninck
Mepsche	Froma
Kater	Ballen
Entens	Lewe.

Plaats: in de kerk te Uithuizen.

Bord no. 6.

Susanna Elisabet ***Alberda van Menkema,*** 1707-1744.

Opschrift: De Hoog Welgeboren Vrouw **Susanna** Elisabet Alberda van Menkema, Gemalin van de Hoog Welgeboren Heer **Gerhard** Alberda Heer van **Dijksterhuis,** geboren den 17 April 1707, overleden den 18 Maart 1744.

Wapen : Alberda, benevens de kwartieren :

Alberda	Berum
Tamminga	Ubbena
Beninga	Van Waren
Schaffer	**Mulert**
Closter	Hoevel
Rengers	Lewe
Clant	**Van der** Kam(p)
Frijlema	**Meits.**

Plaats: in de kerk te Pieterburen.

Bord no. 7.

Unico Allart ***Alberda van Yenkema,*** 1676-1714.

Opschrift: De Hoogwelgeboren Heer **Unico** Allart Alberda Heer van Menkema en Usquart, Gecommitteerde Raet der Ommelanden tussen de Eems en **Lauwers,** Erfschepper van Winsum en Schaphalster Zielen etc. etc. etc. Natus den 18 April 1676. Obiit den 6 September 17 14.

Wapen : gevierendeeld met hartschild :

1 Alberda, 2 Tamminga, 3 Schatter, 4 **Beninga; hart**schild : in zilver 3 golvende dwarsbalken van rood, over alles heen een meermin met zwaard en schild.

Kwartieren :

Alberda	Tamminga
Schatter	**Beninga**
Broe(r)sema	Sahaffer
Eels	Closter
Ubbena	Rengers
Coenders	Clant
Alberda	Frailema
Roltman	Alberda.

Plaats: in de kerk te Uithuizen.

Bord no. 8.

Unico Allard Alberda van Menkema ***en Dijksterhuis,*** obiit 1790.

Opschrift: De Hoog Welgeboren Heer **Unico** Allard Alberda, Heer van Menkema, **Dijxterhuis, Uithuisen** Usquert, Pieterburen, **Eenrum,** Wierhuisen, **Westernieuw**land, Husinga en Menkeweer. Jonker **ende** Hovelingh etc. etc. etc. Stierf d 28 August int vier en **sestigste** jaar **zijns leevens;** 1790.

Wapen : Alberda, benevens de kwartieren :

Alberda-	**Horenken**	Alberda	Van Berum
Tamminga	Clant	Tamminga	Ubbena
Ubbena	**Horenken**	Ubbena	**Jarges**
Rengers	Ripperda	Rengers	Van Waren
Schatter	**Clant**	Sohatter	Thedema
Beninga	Coenders	**Beninga**	Moulart
Coenders	Manninga	Coenders	Ompteda
Clant	Clant	Clant	Van der Heuvel.

Plaats: in de kerk te Uithuizen.

Bord no. 9.

Willem Alberda van Rensuma, obiit 1786.

Opschrift: De Hoog Wel Geboren Heer Jonkheer Willem Alberda, Heer van Rensema, Gecommitteerde **ter Vergaderinge** van Hun Hoog Mogende de **Heeren** Staten Generaal der Verenigde Nederlanden, Curator

van 's Lands Hogeschool, Meesterknaap van het Provintiaal Jagtgerigt, Arbiter der Ommelanden etc. etc. etc. stierf d 26 Febr. in het ses en seventigste jaar van zijn ouderdom; 1786.

Wapen : Alberda, benevens de kwartieren :

Alberda	Clant
Tamminga	Lewe
Ubbena	Coenders
Rengers	Coenders
Broerserna	Rengers
Schaffer	Coenders
Eels	Entens
Clooster	Clant.

Plaats: in de kerk te **Uithuizermeeden.**

Bord no. 10.

In het huisarchief „ Menkema en Dijksterhuis", inventaris no. 1368, bevindt zich een schets van of voor een 18e eeuwsch rouwbord. (Rijksarchief Groningen).

Geen opschrift.

Wapen : Alberda, benevens de kwartieren :

Alberda	Clant
Tamminga	Lewe
Ubbena	Coenders
Rengers	Coenders
Broersema	Rengers
Schaffer	Coenders
Roltman	Entens
Clooster	Clant.

Bord no. ll.

Bord waarop een kwartierstaat van ***Reint Alberda*** en ***Johanna Horenken;*** 2e helft van de 17e eeuw. Aan den voet van dezen in den vorm van een boom uitgevoerden kwartierstaat is de borg te Eenum afgebeeld.

Wegens „Niederbürtigkeit" heeft men de kwartieren van een der voormoeders, een lid van het geslacht van **Hulten,** weggelaten.

Kwartieren:

Alberda	Jarges	**Horenken**	Isselmuiden
Ballen	**Heeralma**	Wichering	**Cater**
Broersema	Froma	Entens	Qaikinga
Eels	ter Lane	Alberda	**Schaffer**
Schatter	Entens	Wiferinge	Clant
Mepsche	**Uterwijk**	**Ben(n)inga**	Clant
Mepsche	**Umpteda**	**Barsen**	Cromminga
Entens	Almersum	**Ulger**	Meckenborch
Ubbena	—	Clant	**Welderen**
Coninck	—	Addinga	**Louwy?**
Alberda	—	Manninga	**Eck**
Aikema	—	Ripperda	Wijhe
Coenders	—	Hinkart	**Spaen**
Ballen	—	**Balveren**	Vijch
Roltman	—	Mepsche	Braekel
Coninck	—	Tammingn	Buekop.

Plaats: eertijds op den borg te Eenum, later op het huis Ekenstein te Wirdum, nu ten huize van Jhr. Mr. W. C. A. Alberda van Ekenstein.

Bord no. 12.

Antie van Andringa, obiit 1686.

Opschrift: Juffr. Antie van Andringa, weduwe van de **Heere Saco Teyens,** in leven secretaris van Opsterlant. Obiit den 6 **Junij** 1686.

Wapen : gedeeld :

I. **Teyens** (zonder halve adelaar);

II. Van Andringa (zonder halve adelaar).

Plaats: tot den Franschen tijd in de kerk te **Beetsterzwaag,** daarna in den huize **Teyens** te **Beetsterzwaag** en nu in den Coendersborch te **Nuis.**

Bord no. 13.

Ambrosia Elizabeth Bentinck, obiit 1779.

Opschrift : De Hoog Wel Geboren Vrouwe **Mevrouwe** Ambrosia Elizabeth Douariere Rengers, geboren **Bentinck** tot Schoonheten en Diepenheim, Vrouwe der heerlijkheid Farmsum, Siddebuiren en onderhorige dorpen enz. enz. enz. Obiit 8 Martii 1779, aetatis **suae** 46 **menses 7·** dies 1.

Wapen Bentinck, benevens de kwartieren :

Bentinok	Ittersnm	Du Tertre	Louvignie
Ittersum	Westerholt	De Loines	**Chazeraes**
Bloemendal	**Vaeck**	Rooquignis	**Inneville**
Millinck	Vaeck	**Carlier**	Des **Cordes**
Brake1	**Tampier**	Ca **vrelle**	**Moncheaux,** dit **Adin**
Millinok	Vaeck	Liancourt	Bournonville
Balveren	Lant	De **Sucre**	Du Cerre
Bloemendal	Vaeck	Fremicourt	Raulin.

Plaats: in de kerk te Wittewierum.

Bord no. 14.

Everdina Cornera van Berum, obiit 1761.

Opschrift: De Hoogh Welgebooren Vrouw Everdina Cornera van **Berum,** Douarriere Alberda, Vrouw van Menkema en Usquert, etc. etc. etc. Obiit 4 Decembris 1761, aetatis suae 73.

Wapen : van **Berum,** benevens de kwartieren:

Berum	Ubbena
Jarges	Van Waren
Thedema	**Moulart**
Ompteda	Van Heuvel
Ubbena	Lewe
Tamminga	Van der Camp
Ubbena	**Meits**
Koningh	Aschenberg.

Plaats: in de kerk te Uithuizen.

Bord no. 16.

Onno Joachim van Berum, obiit 1733.

Opschrift: De Hoog Welgeboren Heer, de Heer **Onno** Joachim van Berum, Heer op Luininga etc. etc. Obiit den 17 October 1733, aetatis **suae** 64.

Wapen: van Berum, benevens de kwartieren:

Berum	Jarges	Ub bena	Van **Waeren**
Thedema	Ompteda	Van **Huvel**	**Moulart**
Ubbena	Ubbena	Lewe	**Miets**
Tamminga	Coninck	Assohenberg	Van der **Camp.**

Plaats: in de kerk te **Bierum.**

Bord no. 16.

(Nicolaas ***van Borck.)***

Opschrift: Aetat. **suae** 63, Obiit die 14 **Julij 1682.**

Gevierendeeld wapen : 1 van Borck, 2 ten Holthe, 3 Wicheringe, 4 de Sighers.

Kwartieren :

Van Bork	Volens	ten Holte	Harkunge
Vuyst	Benninga	Ufkens	Sickinghe
Wicheringe	**Dooma**	**Sigers**	**Waejer**
Hillebrants	Benninga	Corenpoort	Retbergen.

Plaats: in de kerk te **Zeerijp.**

Bord no. 17.

(Anna van Ewsum, obiit 6 Nov. 1714.)

Geen opschrift.

Wapen gevierendeeld : 1-4 von Inn- und Kniphansen als op bord no. 38, 2-3 nogmaals gevierendeeld: 1-4 Tamminga gezegd van Ewsum, 2-3 van Ewsum.

Plaats: in de kerk te Midwolde. (W).

Bord no. 18.

(Caspar van Ewsum.)
Opschrift: 1639 C. v. E.
Wapen: Tamminga gezegd van Ewsum.
Plaats: in de kerk te Midwolde (W.)

Bord no. 19.

Heycko van Fockens, obiit 1666.
Opschrift: Heycko van Fockeus, Captn. Luitenans onder de Ed. Manhaften Commanduer Joncker Tialling van Sixma. Aetatis 26, obiit 11 Augustii anno 1666.
Wapen : Fockens.
Plaats: als no. 12.

Bord no. 20.

Lucia van Fockens, obiit 1686.
Opschrift: Juffr. Lucia van Fockens, weduwe wijlen d'Heer Benedictus van Teyens, in leven secretaris over Opsterlant etc. obiit den 2 January 1686 aetatus suae 38.
Wapen: van Fockens.
Plaats : als no. 12.

Bord no. 21.

Maria van Fockens, obiit 1672.
Opschrift: Juffrou Maria van Fockens, in leven huisfrou van den Eedle Eecke van Heerma, cappetein over een companei te voet, obiit den 15 Martius anno 1672.
Wapen : van Fockens.
Plaats. als no. 12.

Bord no. 22.

Martinus Fockens, obiit 1692.
Opschrift : De Heer Martinus Fockens, in leven grietman over Opsterlant, obiit den 14 Martij, aetatis sua 69, anno 1692.
Wapen: van Fockens.
Plaats als no. 12 ; zie no. 23.

Bord no. 23.

Martinus Fockens, obiit 1692.
Opschrift : De Heer Martinus Fockens, in leven grietman over Opsterlant, obiit den 14 Martij, aetatis sue 69, anno 1693.
Wapen: van Fockens.
Plaats: als no. 12; zie no. 22.

Bord no. 24.

Rommelia van Fockens, obiit 1674.
Opschrift: Jufr. Rommelia van Fockens, in leven huisvrouw van de E. E. Manhafte Cap. Oene van Teyens, oud 38 jaeren en vijff maenden, overleden den 17 April anno 1674.
Wapen: gedeeld: 1. Van Teyens.
II. Van Fockens.
Plaats : als no. 12.

Bord no. 26.

Sako Fockens, obiit 1662.
Opschrift: De Heere Sako Fockens, oudt-grietman van Opsterlant, obiit den 31 Martius 1652.
Wapen : (van) Fockens.
Plaats: als no. 12.

Bord no. 26.

Saco Fockens, obiit 1666.
Opschrift : Saco Fockens, grietman over Lemsterlant

ende Mede Gedeputeerde Staat van Frieslandt, obijt den 13 December 1666.
Wapen : (van) Fockens.
Plaats: als no. 12.

Bord no. 27.

Wischien van Fockens.
Opschrift: Juffr. Wischien van Fockens, obiit 3 December, aetatis 28, anno 1669.
Wapen : gedeeld:
1. In rood een opgeheven rechterhand van natuurlijke kleur, komende uit een wolk van zilver.
II. Van Fockens.
Plaats: als no. 12.

Bord no. 28.

(Sara Anna) Gerlacius, obiit 1826.
Opschrift : Tot gedachtenis van de Douarure De Hochepied, geb. Gerlacius, 1826.
Wapen : doorsneden : boven : in rood een uitkomende leeuw van goud ; beneden : in zilver 3 rozen van rood, 2.1. Helmteeken: een uitkomende leeuw van goud, houdende een roos uit het schild. Dekkleeden : rood-goud en rood-zilver. Onder elk der 8 omringende wapens een banderolle, waarop de volgende namen:

S. Johan Bout	Swiakardus ad Gerlacius
Sara Repelaer	P. G. van Iddekinge
H. Coymans	Berck
Bijjjer	Assendelft.

Bovenin nog een kleiner wapentje met een gedeeld veld: 1. De Hochepied.
II. Gerlacius.
Plaats: in de kerk te Stedum; zie no. 29.

Bord no. 29.

(Sara Anna) Gerlacius, obiit 1826.
Opschrift: Tot gedachtenis van de Douarure De Hochepied, gb. Gerlacius, 1826.
Gevierendeeld wapen : 1. Gerlacius; 2. Helphenstein; 3. in zwart 2 schuinbalken van zilver; 4. doorsneden, boven : in groen een plant, beneden : in zilver 3 schuinbalken van rood. Op de snijlijn van 1 en 2 een schild met veld van zilver waarin een zwarte leeuw; op de snijlijn van 3 en 4 een blanco schild. 3 helmen met helmteekens: 1. een kop en hals van een hazewindhond?; 2. twee trompen waartusschen een ster en twee vlaggen, alles van zilver; 3. een uitkomende zwaan 3.
Rondom dit wapen :
Gera ad *Gerlatius* (?) et ***Adela Helphenstein.***
De acht omringende wapens dragen de volgende onderschriften:

S wickardus ad Gerlacius	Gookinga
Aleide Keiser	J. M. Siohterman
Sophia van Persijn	S. Johan Bout
Dietburga Helphenstein	Sara Repelaer.

Bovenin nog een kleiner wapentje met gedeeld veld : 1. De Hochepied, II Gerlacius.
Plaats : in de kerk te Stedum ; zie no. 28. N.b. deze beide (waarschijnlijk overgeschilderde) borden hangen zeer hoog en zijn moeilijk leesbaar. In de afschriften kunnen dus wel eenige fouten voorkomen.

Bord no. 30.

Anna Willemijna Theresa Grevinck, obiit 1684.
Opschrift : Anna Willemijna Theresa Grevinck, Dogter

van Eelsum en Memminga, obiit den 18 July 1684, out 18 jaer.

Wapen Qrevinck, benevens de kwartieren :

Grevinck	Crumminga	Scheffert	Crum(m)inga
Ten Holte	Ten Holte	V. Rhemen	Ten Holte
Volens	Memminga	van. dr Mbar	Memminga
d' Sigers	Broerserna	V. Suhrhuis	Broersema.

Plaats: in de kerk te Zeerijp.

Bord no. 31.

Margreta Maria Hindriette Greving, 1664-1700.

Opschrift: De Welgeboren Vrouw, Nevrouw Margreta Maria Hindriette Gruys, geboren Greving, Dogter van Eelsum en Nemminga, nata den 16 Julij 1664, obiit de 22 Januar 1700.

Wapen Grevinck, benevens de kwartieren :

Grevinck	Crumminga	Scheffert	Crumminga
Voolens	Memminga	Van dr Mhar	Memminga
Ten Holte	ten Holte	V. Rhemen	Ten Holte
Sijgers	Broersema	Suihrhuis	Broersema.

Plaats: in de kerk te Zeerijp.

Bord no. 32.

Regina Veronica Grevinck, 1663-1717.

Opschrift: De Hoogwelgeboren Vrouw Regina Veronica Baronnesse Davariere Van Scheffert, geboren Grevinck, Dochter von Eelsum en Memminga, geboren den 7 Febr. 1663, overleden den 1 Juli 1717.

Wapen : Qrevinck, benevens de kwartieren :

Grevinck	Soheffert
Grimminga	Grimminga
Voolens	Van der Mhar
Memminga	Memminga
Ten Holte	Van Rhemen
Ten Holte	Ten Holte
Sijgers	Sürhuis
Broersema	Broerserna.

Plaats: in de kerk te Zeerijp.

Bord no. 33.

Circo Rudolph Grevinck, 1639-1719.

Opschrift: Circo Rudolph Grevinck op Eelsum en Memminga in de Zerijp, Eesterregt, 't Sandt, Leermens, Eenum en in de Vierbuiren, Loppersum, Wirdum, Ten Post, Garrelsweer, Wittewijrum mit annexen, Joncker ende Hovelingk, mede gecommiteerde Raadt der Ommelanden tusschen den Eems en Lauwers etc.

Wapen : Grevinck, benevens de kwartieren :

Grevinok	Siokinge	Crumminga	Houwinga
Voelens	Haeyma	Memminga	Ditsum
Ten Holthe	Harkunge	Ten Holte	Harkinga
Sijgers	Waeyers	Broersema	Rotkuma.

Plaats: in de kerk te Zeerijp.

Bord no. 34.

Pompejus Gruys.

Dit rouwbord, waaraan o.a. een helm was bevestigd, hing vroeger in de kerk te Tinallinge, doch is sedert een dertigtal jaren spoorloos verdwenen.

Bord no. 35.

Daniel Onno de Hertoghe, 1713-1774.

Opschrift: Daniel Onno de Hertoge.

Natus 9 July 1713. Obiit 19 Octobris 1774.

Wapen: De Hertoghe.

Plaats: in de kerk te Doezum, doch nu in het Museum te Groningen; inventaris-nummer 2069.

Bord no. 36.

Johan *Horenken,* obiit 1664.

Opschrift: Hoog Ed e Welgeboren Heer Johan Horenken Toparcho to Baflo Maarhuisn en Mensingeweer, obijt 1664, aetatis suae 47.

Wapen : gevierendeeld :

1 Horenken, 2 Clant, 3 Wyfringe, 4 Hinckart.

Kwartieren :

Horenken	Entens	Clant	Manninga
Wioheringe	Alberda	Addings	Ripperda
Wyfringe	Barsens	Hinckart	Mepsche
Benninga	Ulger	Balveren	Tamminga.

Plaats: in de kerk te Stedum. Dit bord is gerestaureerd ; alleen het paneel is oud. De omlijsting is nieuw.

Bord no. 37.

Margreta Josina Hoorenken, obiit 1706.

Opschrift : De Welgeboren Vrou, Mevrouw Margreta Josina Alberda geboren Hoorenken, Vrouw van 't Zant, Dochter van Dijxterhuijs, out 18 jaer en 10 maend, obiit 30 July anno 1706.

Wapen gedeeld: 1 Alberda, 2 Horenken.

Kwartieren :

Hoorenken	Hoorenken	Clant	Ripperda
Clant	Manninga	Conders	Claut
Wiffringe	Nansum	Rengers	Lewe
Hinckart	Siokinge	Entens	Manninga.

Plaats: in de kerk te Zeerijp.

Bord no. 38.

(*Georg Wilhelm von Inn- und Kniphausen.*)

Opschrift: Obijt anno 1709, 6 Septemb.

Wapen: gevierendeeld met hartschild:

1.4 Kniphausen; 2.3 Eltern. Hartschild : gevierendeeld met hartschild: 1-4 Ewsum (oud); 2 in rood een ruiter te paard van zilver, omgeven van een gekartelde schildzoom van 't zelfde ; 3 Upleward ; hartschild : Kniphausen.

Plaats: in de kerk te Midwolde (W.).

Bord no. 39.

(Jan Karel Ferdinand von Inn- und Kniphausen, obiit 1737.)

Opschrift: Aetatis suae 20. Obiit 1737, den 10 Febr.

Wapen gevierendeeld met hartschild :

1-4 Kniphausen; 2-3 Upleward; hartschild: Kniphausen (restauratiefout?).

Plaats: in de kerk te Nidwolde (W.).

Bord no. 40.

(Josina Geertruida von Inn- und Kniphausen, obiit 1729.)

Opschrift: Obiit 19 Mei 1729.

Wapen : gedeeld : 1 von Inn- und Kniphausen als op bord 38. 2 von Inn- und Kniphausen als op bord 42.

Plaats : in de kerk te Midwolde (W.).

Bord no. 41.

(Karel Ferdinand von Inn-und Kniphausen, obiit 1717.)

Opschrift: Obiit anno 1717, 28 Decemb.

Wapen : von Inn- und Kniphausen, als op bord no. 38.

Plaats: in de kerk te Midwolde (W.).

Bord no. 42.

(*Carel* Hieronymus ***von Inn- und Kniphausen,*** 1632 -1664.)

Opsohrift: C. H. V. V. 1. E. K. Natus 1632 den 28 October. Denatus 1664 den 31 Julij (de letters zullen **beteekenen : Carel** Hierenymus, Vrijheer van Inn- en Kniphuisen).

Wapen : gevierendeeld met hartschild :

1-4 Kniphausen ; 2-3 Upleward; hartsohild : Manninga.

Kwartieren :

ten Water	v. Kniphauaen	v. Amelunxen	V. Schulenborg
Hack	v. Manninga	Von Rutenbergh	Von Dasseborgh
Hauwerda	Gr. v. Rennenberg	Van Busaohe	Van Schuilghel
Viaohwerdt	v. Braaokel	Grobelinak	V. Mandelslo
Gr. v. **Erpach**	v. Uplewert	Von Halle	V. **Heite**
Utersthewer	Gr. van Culenborg	V. Blitterswick	V. **Stael**
Gr. v. La Roahe	v. Ripperda	V. Bartensleve	V. Haxthausen
Grimersum	v. **Brinen**	V. Budde	De **Bare.**

Plaats : in de kerk te Midwolde (W.).

Bord no. 43.

Willem van In- en Kniphuisen, ohiit 1768.

Opschrift: De Hoogh Wel Gebooren Heer Willem Baron van In en Kniphuisen, Heer van de **Nijenoorth** en des lands Vredewold, Eenum en Aeikema. Mede gedeputeerde Staat van de provincie van Groningen en Ommelanden. **Grietman** van Nyesloter **Zijlvest,** etc. etc. etc. Aetatis suae 67, 11 maand, **17 daagen,** obiit 17 Maart 1768.

Wapen: von Inn- und Kniphausen als op bord 42.

Kwartieren :

Kniphuisen	**Lewe**	Jarges	Alberda
Frietag	**Hooftman**	Froma	Omuteda
Amelunxen	Coenders	**Heeralma**	**Uiterwijck**
Haeren	**Roltman**	Terlane	Harsens.

Plaats: in de kerk te Midwolde (W.).

Bord no. 44.

(***Anna*** van ***Ittersum,*** obiit 1630.)

Opschritt : Anno 1630.

Wapen: van Ittersum.

Plaats: in de kerk te Hellum.

Bord no. 45.

(***Adriaan Clant van Stedum***, obiit 1665.)

Opschrift: Aetatis suae 66 obiit den 26 **Januarij** 1665.

Wapen: Clant van Stedum (gevierendeeld : 1-4 **Clant,** 2-3 Nittersum).

Kwartieren :

Clant	Manninga	Hinkert	**Mepsche**
Addinga	Ripperda	**Balveren**	Tamminga
Nittersum	**Vischwert**	Scherpenzeel	Addinga
Lewe	Houwerda	Weerdenboroh	Thedema.

Plaats: in de kerk te Stedum.

Bord no. 46.

Annn ***Wilma Clant*** (obiit 1722).

Opschrift: Hoogh Wel Geboren Vrouw Anna **Wilma** Stachouwer, geboren **Clant,** Vrou van de Vrie **Heerlijkheit** Schiermunkoogh.

Wapen : gedeeld : 1 Stachouwer, 2 **Clant.**

Kwartieren :

Clant	**Polman**	**Millinga**	**Gruys**
Hinkart	Alberda	Hillebrandes	**Horenken**
Nittersum	Munster	Tenansum	**Horenken**
Soherpenzeel	Coenders	**Entens**	Tenansum

Plaats: Vroeger in de kerk te . . . . . ?

Nu in het bezit van Jhr. Mr. **A**. W. L. Tjarda van Starkenborgh Staohouwer. **N.b.** zonder omlijsting.

Bord no. 47.

Bauduna Clant, obiit 1704.

Opschrift: D' Welgebooren Vrou, **Merouw** Bauduna **Clant,** geboren Clant, Vrou van Hanokema, obyt den 5 November 1'704, **out** 33 jaar 9 maanden.

Wapen: **Clant,** benevens de kwartieren:

Clant	**Conders**	Lewe	Conders
Rengers	Entens	**Conders**	**Clant**
Addinga	Tamminga	Lewe	**Roltman**
Hollinga	Entens	Entens	Hinckart.

Plaats: in de kerk te Zuidhorn.

Bord no. 48.

Bauwina Clant, obiit 1686.

Opschrift : De Hoochedelgebooren Vrou Bouwina Hoorencken gebooren Clant, Dochter van Hanckema en Juwkema, in **haer** leven Vrou van Dijxterhuis, seer christelijk tot Groningen in den Heere ontslaepen den 6 Oct. 1686.

Wapen : Clant, benevens de kwartieren :

Clant	Coenders	Ripperda	Clant
Rengers	Entens	Lewe	Manninga
Addinga	Tamminga	**Wijlach**	**Frilema**
Hollinga	**Entens**	Sickinghe	Sonoy.

Plaats: in de kerk te **Zeerijp.**

Bord no. 49.

Derck Clant van Hanckema, **obiit** 1700.

Opschrift: De Welgeboren Heer Derck **Clant,** Heer van Hanckema tot Zuithorm **ende** Oosterende **Westerdeel** Langewoelt, Visvliedt, Hümsterland, **Zeerijp,** Enüm, **Leermes,** 't Zandt, Loppersüm, Wirdüm, Uithuizen, de **Mieden ende** Bedum etc. Jonker **ende** Hovelingh, **Grietman** in Oosterdeel Langewolt, Medegedeputeerde Staet v/d provintie van Stadt **ende** Lande, obiit die **10 Aprilis** 1700, aestatis **suae** 62, **mense** 3.

Wapen : Clant, benevens de kwartieren :

Clant	**Coenders**
Nittersum	Sohaffer
Addinga	Tamminga
Mepsche	Ripperda
Rengers	**Entens**
Ten Water	Ompteda
Hollinga	Entens
Kamminga	**Dolgen.**

Plaats: in de kerk te **Zeerijp.**

Bord no. 50.

Elisabeth ***Clant,*** obiit 1696.

Opschrift: Hoog Ed. en **Welgebr.** Vrou, Mevrouw Elisabeth **Lewe,** geb. **Clant,** Vrou van Stedem, **Ringnum** en Cantes, **obijt** den **12 April** 1696, aeta 39 jaar en 7 maande(n).

Wapen : gedeeld : 1 Lewe ; **2** doorsneden : boven en beneden Clant.

Kwartieren :

Clant	**Clant**	Conders	Rinking
Hinckart	Alberda	Taedema	**Westerhuys**
Manninga	**Alberda**	**Clant**	Uttersteweer
Mepsohe	Broersema	Camminga	Maohaelen.

Plaats: in de kerk te Stedum.

Bord no. 61.

Johan Clant van Stedum, obiit 1694.

Opschrift: Den Wel Hoog geb. Heer., Jhr Johan Clant van Stedum cum **aenexum** en Hoveling. En **sijn**

leven President der Ommelanden tusschen de Eems en Lauwers. Obijt den 24 Sept. aeta 77; 1694.

Wapen: Clant van Stedum, als no. 46, doch hier met hartsohild „Stedum".

Kwartieren :

Clant	Hinkart	Clant	Alberda
Nittersum	Scherpenzeel	Ten Holte	Van Ballen
Manninga	Mepsche	Alberda	Broersema
Houwerda	Addinga	Coenders	Rotgema.

Plaats: in de kerk te Stedum.

Bord no. 02.

Josina Petronella Clant, 1676-1743.

Opschrift: De Hoogh Welgeboren Vrouw, Mevrouw Josina Petronella Alberda, geb. Clant, Vrouw van Scheltkema Nienstein en onderhorige dorpen etc. etc. etc. Nata anno 1676. Obiit 10 Maji 1743.

Wapen: Clant, kwartieren als no. 47.

Plaats: in de kerk te Zandeweer.

Bord no. 63.

Maurits Clant van Hanckema, obiit 1734.

Opschrift: D' Hoogh Welgeboren Heer Maurits Clant, Heer van Hanckema etc. etc. etc., aetatis suae 68, obijt den 22 December 1734.

Wapen: Clant, benevens de kwartieren:

Clant	Coenders	Ripperda	Clant
Nittersum	Schaffer	Hackvoort	Wigring
Addinga	Tamminga	Wylag	Fraylema
Mepsohe	Ripperda	Addinga	Utterswer
Rengers	Entens	Lewe	Manninga
Ten Waeter	Ompteda	Bijlant	Rengers
Holdinga	Entens	Siokinghe	Sonoy
Camminga	Dulck	Gijsens	Malsem.

Plaats: in de kerk te Zuidhorn.

Bord no. 54.

(Anna Coenders, obiit 1666.)

Opschrift: obijt anno 1666, den 22 Augusti.

Wapen : Coenders.

Plaats: in de kerk te Stedum.

(Wordt vervolgd.)

Het Alkmaarsche Regeeringsgeslacht Kloek,

door Mr. J. BELONJE.

Het ***wapen*** dezer familie, waarvan de naam meestal gespeld wordt *Kloe(c)k*, doch die ook als *Cloe(c)k* voorkomt, is: gedeeld: 1. in goud ***een halve zwarte adelaar, uitgaande van de deelingslijn; 2. doorsneden a. in zilver een merk (St. Andrieskruis, uit het hart waarvan een lijn oprijst, gelijk aan een der*** armen ***van dit kruis) van rood, vergezeld van twee roode rozen; b. een geopende bloem met vijf bloembladen en bladerlooze stengel van nat. kleur in blauw. Helm met wrong en dekkleeden. Helmteeken: een uitkomende hand, houdende 3 bloemen aan gebladerde stengels.***

Het schijnt reminiscenties te vertoonen van dat van het Amsterdamsche gelijknamige geslacht (vgl. de roos, de adelaar en de drie bloemen). Men zie hieromtrent: Joh. E. Elias „de Vroedschap v. Amsterdam", II, bl. 1090 en Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins en Mr. J. Belonje: Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Noord Holland, V, bl. 28/29. Het merk werd zóó gevoerd door burgemeester *Gerrit Kloecken* te Zwartsluis (vgl. „Navorscher" XXXII, 1882, bl. 143). Wellicht wijst het wapen ook op Friesche afkomst.

Te Alkmaar komen voor:

I. ***Barent Kloek,*** tr. 1° ***Annetie Seckes (de Moll)***, met wie hij te Alkmaar mut. test. maakte 7 Sept. 1688 voor notaris C. Heymenbergh aldaar. (Zij begr. Gr. kerk Alkmaar 3 Oct. 1719, graf Zd. kruis 84); tr. 2° te Oude Niedorp 13 Apr. 1721 (ondertr. 30 Mrt. 1721) ***Elisabeth Hiole***, dr. van Ds. ***Johannes en Haasje Costerus en*** wed. ***Jacobus Volckerts***, † Alkmaar 2 Sept. 1722.[1]) Uit zijn 1° huwelijk een zoon:

11. Mr. Gerard ***Kloek,*** † Alkmaar 29 Febr., begr. Gr. kerk aldaar 7 Maart 1760, graf N. gang 138, tr. Alkmaar 1 April 1727 *Cornelia* ***With*** of *Witte*, dr. van ***Herman*** en ***Maria Elisabeth*** *Pelgrom*[2]), geb. Amsterdam, † 3, begr. Gr. kerk Alkmaar 10 Oct. 1761, graf N. gang 139. Zij woonden te Alkmaar op de Oude Vest (Oudegracht); hunne portretten door P. F. de la Croix in het Sted. Museum te Alkmaar; test. 29 April 173% voor notaris Th. Heymenbergh te Alkmaar en 6 Juni 1763 voor notaris P. Groen ald. Hij was schepen, raad en burgemeester van Alkmaar ; gecommitteerde raad en baljuw van de Nieuwburg; kerkmeester, regent van het weeshuis, heemraad en hoofdingeland van de Zijpe.

Uit dit huwelijk :

1. ***Anna Geertruijda Kloek,*** ged. Alkmaar 20 Mrt. 1729, tr. ***Cornelis Erkelens,*** koopman. Zij † Amsterdam 6 Febr. 1774, te Alkmaar begr. 12 Febr. 1774 Gr. kerk, graf ***N.*** gang 139. Uit een acte v. 24 Mrt. 1778, verleden voor notaris Mr. H. v. Daverveldt te Alkmaar, blijkt, dat zij toen reeds was overleden, nalatende een zoon ***Cornelis Erkelens*** te Amsterdam.

2. ***Hermanus Kloek,*** ged. Alkmaar 28 Mrt. 1731, begr. ald. Gr. kerk 10 Jan. 1797, graf N. gang 138/139. Hij was koopman en zeepzieder te Amsterdam en test. 9 Sept. 1791 te Amersfoort voor notaris G. Vogelenzang.

3. **Willem *Jacob,*** volgt III.

4. Bernardus **Gerard *Kloek,*** ged. Alkmaar 13 Mrt. 1736, † ald. 16, begr. 22 Mrt. 1791 Gr. kerk Alkmaar, graf N. gang 138/139; hij was kerkmeester dier kerk, schepen van de Heerhugowaard, schepen en heemraad van de Wieringerwaard; test. te Alkmaar 30 Dec. 1783 voor Nots. Mr. P. Panneboeter en 16 Aug. 1770 en 29 Mei 1779 voor notaris P. de Lange ald.

6. ***Maria Elisabeth Kloek,*** ged. Alkmaar 3 Juli 1737, begr. Gr. kerk 28 Aug. 1737, graf. Z. kruis 84.

6. ***Maria Elisabeth*** *Kloek*, ged. Alkmaar 2 Sept. 1739, † ald. 6 Dec. 1796, tr. ald. 16 Oct. 1761 jhr. ***Hendrik van Vladeracken,*** zn. van jhr. ***Johan Antony*** en *Maria* ***Angelica Daey,*** secretaris van de Schermeer en de Wieringerwaard, Secretaris-Rentmeester van den Hondsbossche, baljuw van Bergen, enz. [3])

7. ***Jan Kloek***, ged. Alkmaar 30 Aup. 1741, † 6, begr. Gr. kerk ald. **11 Dec. 1804** in kelder B., Noord, tr. 16

---

[1]) Vgl. „Gedenkwaardigheden Nd. Holland", t.a.p. I, bl. 172 sub 648.

[2]) Zij woonde als wed. Witte te Alkmaar in de Langestraat; mis. schien behoorde haar echtgen. tot de familie van den door Elias genoemden *Harmen Witte, vgl.* t.a.p. dl. 11 bl. 847, enz.

3) Zij lieten kinderen na; vgl. „Gedenkwaardigheden Nd, Holland" I, t.a.p. bl, 59 sub 167.

Sept. 1770 ***Wilhelmina Catharina van Sanen,*** dr. van Mr. *Arent*, burgem. v. Monnikendam en *Clasina Catharina de Leeuw,* geb. Monnikendam 1747, † Alkmaar Oudegracht huis A. 117 den 28 Febr. 1813 des avonds 11 uur. Hij was hoofdingeland van de Purmer en van de Schermeer; schepen, raad en burgem. v. Monnikendam; zij was te Alkmaar regentes van het Wees- en Huisarmenhuis. Zij hadden één dr. ***Catharina Clasina*** *Kloek*, geb. Monnikendam 1777, † in evengen. huis 22 Dec., begr. Gr. kerk Alkmaar in bovenbed. kelder 25 Dec. 1813, tr. 13 Mei 1798 (huw. voorw. notaris Mr. I. Groen te Alkmaar 28 April 1798) ald. ***Andries Adriaan van der*** *Leij*, ***zn.*** van Andries en *Geertruyd* ***Christina*** *Swaan*, juge d'inatruction bij de Rechtbank v. Ien aanleg ald. enz., geb. Delft, † Alkmaar 1826 [4]).

111. Mr. ***Willem Jacob Kloek,*** ged. Alkmaar 12 Feb., 1733, † ald. 3, begr. in voornoemden kelder 7 Dec. 1811; heemraad, hoofdingeland on dijkgraaf van de Zijpe en Hazepolder ; raad, schepen en burgemeester van Alkmaar; ontvanger der ordin. en der extaord. verponding; tr. 1° ***Johanna Qeertruijda Vermeeren,*** dr. van ***Jan Jacob*** en ***Constantia Catharina Balde*** (ondertr. 14 Mrt. 1762), † 7, begr. Gr. kerk Alkmaar 14 Sept. 1771, graf N. gang 139; tr. 2° te Alkmaar 7 Mei 1776 ***Helena Coster,*** † 7, begr 14 Sept. 1771, eerst wed. ***Hendrik*** *Homoed*, raad en schepen v. Hoorn, vervolgens van ***Christiaan Besemaker,*** raad en pres. schepen v. Alkmaar.5)

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Corneiia Gerarda Kloek***, ged. Alkmaar 3 Feb. 1763, tr. ald. 31 Dec. 1781 Mr. ***Willem Jacob Domis***, zoon van ***Nicolaas Hendrik en Jacoba Keijser*** [6]), † 3O'Juni 1792. Over haar curatoren aangesteld door het comité v. regtsoeffeniug te Alkmaar 8 Maart 1799.

2. Jan Constantijn Kloek, ged. ***23*** Febr. 1764 te Alkmaar, begr. Gr. kerk ald. 24 Aug. 1767, graf N. gang 139 [7]).

3. ***Gerrit Vermoeren Kloek,*** schepen, heemraad, hoofdingeland van de Zijpe en Hazepolder, † Alkmaar huis

[4]) Vgl. „Gedenkwaardigheden Nd. Holland" 1. t.a.p. bl. 63. — Dit vervangt de mededeelingen, daar gedaan. — *V. d. Leij* hertr. *Hendrica* **Maria** *Elisabeth Druijvesteijn*, din † Alkmaar 3 Juli 1857.

[Volgens Ned. Leeuw XLIII (1925), kk. 380/381 was ***Andries*** *Adriaensz.* van der ***Ley,*** geb. Delft 1768, omstreeks 1790 vroedschap en hoofdofficier te Alkmaar, † ald 28 Juni 1825 (begr. 2 Jnli in de Groote kerk, kelder Noorderkapel B), 13 Mei 1798 gehuwd met *Clasina Catharina Kloek*. geb. Monnikendam Mei 1774. † Alkmaar 22 Dec. 1843. — RED.]

[5]) Zij liet na blijkens aang. successie een vermogen van f 150.225.— Zie „Gedenkwaardigheden Nd. Holland" t. a.p. 1, bl. 63, waarop dit een aanvulling is.

[6]) Vgl. Mr. J. Belonje: „De Sohermeer 1633-1933", Wormerveer z.j. bl. 86 (waar zijn naam. is weggevallen).

[7]) *In* dit graf dier familie werden voorts nog begraven in n°. 138 den 15 Sept. 1797 Willem Jacob ***Kloek*** en 11 Dec. 1794 *Gerard Cornelis Kloek* en in den bovenvermelden familiegrafkelder bovendien nog: ***Pieter*** *Bartels* baron de la *Croix*. Wie laatstgenoemde was, *is* mij niet duidelijk. Hij heeft klaarblijkelijk in nauwe relatie tot de familie K. gestaan, althans nok in een acte d.d. 23 Snot. 1780. pepasseerd voor notaris P de Lange te Alkmaar, stellen zich Jan *Kloek*, oud burgem. v. Monnikendam „domicilie houdende te Amsterdam op het Water in de Zeepsiederij de Blinden Esel" en andere erven van Mr. *G. Kloek* bovengenoemd zich ten behoeve van hem borg ten aanzien van de jaarlijksche uitkeering van f 600.—, waarmede jkvr. *Maria Jacoba van Uchelen* Pieter&., wonende te Amsterdam op de Heereneracht tusschen de Harten- en Wolvenstraat, in „de Witte Lelij", de bij haar testament d.d. 5 Mrt. 1776 voor notaris Mr. P. van Huntum te Amsterdam aan de comparanten *Kloek* gelegateerde som heeft beswaard.

441 wijk B, oud 61 jaar, 27 Febr. 1827, 2 uur 's-middaga, tr. ***Clasina*** *Suurhuijsen.*

4. Jan Constantijn Kloek, ged. Alkmaar 17 Dec. 1769, begr. Gr. kerk ald., graf N. gang 139, Jan. 1770.

Naar alle waarschijnlijkheid ia deze **familie** uitgestorven. Niettemin meen ik, dat het niet van belang ontbloot zou zijn, wanneer de afstamming dezer aanzienlijke regentenfamilie eens nader kon worden verduidelijkt.

Eventueele dergelijke aanvullingen en verbeteringen zal ik dus gaarne tegemoet zien.

Geslacht **van Doorn** (Gorinchem),

door H. WIJNAENDTS.

In Nederl. Adelab. en Ned. Patriciaat kan men lezen, hoe uit ***Willem*** van ***Doorn,*** den jongsten zoon van ***Thonis Jansz. van Doorn,*** de adellijke tak, benevens eenige — 'op één na — uitgestorven niet adellijke takken van dit geslacht gesproten zijn.

Zoover mij bekend, werd echter nog nimmer aandacht gewijd aan de nakomelingen, Yit de oudere zoons van Thonia Janaz gesproten.

Eerst iets over dezen laatste zelf.

Het ia wel zeer waarschijnlijk, dat hij, als eerste zijner familie, zich van uit Doorn te Gorinchem vestigde. Immers voogd over zijn nagelaten kinderen ia zijn zwager Jan Michielaz, wonende te Kooten int Sticht van Utrecht. Nu ligt Cothen onder de rook van Doorn en het ia dus veel waarschijnlijker, dat Jan Michielaz zijn vrouw dáár gezocht heeft dan heelemaal in Gorcum, m. a.w. de familie van Thonia Janaz was te Doorn woonachtig.

Wel komen te Gorinchem reeds vroegtijdig personen met den naam ***van Doorn*** voor en kon ik een aantal van hen in een tweetal fragmenten-stamboom vereenigen, maar van eenig verband met Thonia Janaa bleek mij niet.

Thoniaa Janaa moet kort voor 23 Sept. 1631 overleden zijn, want op dien datum geeft bovengenoemde Jan Michielsz voor schepenen van Gorinchem volmacht aan Adriaen Fransz Kool om hem te vervangen als voogd over de onmondige kinderen van Thonia Janaa. Deze laatste was 2 maal gehuwd. Als hij voor de 2e maal trouwt, bewijst hij zijn kinderen uit het eerste huwelijk hun moederlijk goed. De desbetreffende acte van 1 Juni 1628 (Fxxv, dl. 28) vangt aan: comp. *Thonis Jans wan* ***Doorn,*** raeym aker, getrout gehadt hebbende *Adriaentgen Jacobsdr. van der Ka* za. ge. ter eenre ende Jan Claesa Ouwens brouwer, getrout gehadt hebbende Aechtgen Jacobadr. van der Ka za. en overaulcx behoudt oom eñ voocht over Gijsbert, Jacob en Willem Thonisaoonen, mitag. Pleuntgen eñ Maeyken Thoniadochteren, 5 onmondige kinderen bij de voorn, Thonia Janss van Doorn aen Adriaentgen Jacobadr. zijne huyavr. verweckt etc.

Na den dood van Thonis Janss verschijnen 7 Sept. 1633 (Fxiv, dl. 28) voor schepenen van Gorinchem zijn weduwe ter eene en de voogden 'van zijn kinderen ter andere zijde. Het aantal 'der kinderen ia dan met 'één verminderd ; Pleuntpen wordt niet meer genoemd, zij ia dus inmiddels overleden. Wij kunnen nu het volgende opstellen :

1. *Thonis Janss van Doorn,* raeymaker te Gorinchem, overleden kort voor 23 Sept. 1631, huwt' 1° ver-

moedelijk omstreeks 1620 *Adriaantje Jacobsdr.* van *der Ka,* huwt 2° (ondertrouwt te Gorinchem 2 April 1628) *Lijntgen Mathysdr.*

Uit het 1° huwelijk sproten:

1. *Gijsbert*, volgt onder II.
2. *Pleuntgen*, overleden tusschen 1 Juni 1628 en 7 Sept. 1633.
3. ***Maeyken. Zij*** komt herhaaldelijk voor als getuige bij het doopen van haar neefjes en nichtjes. Als 30 Mei 1644 voor schepenen van Gorinchem tusschen haar broers en haar de verdeeling van het ouderlijk goed plaats heeft (Fxiv, dl. 30), is zij nog ongehuwd.
4. ***Jacob,*** volgt onder IIbis.
5. Jan, 't kindt van Toenys Jansz ende Ariaengen Jacobs, ged. Gorinchem 20 Oct.. 1620, jong overleden.
6. Willem, Tuenes Jansen, Ariaentien Jacobs d'ouders, gedoopt te Gorinchem 26 Maart 1623, wat klopt met de hierboven genoemde acte van 30 Mei 1644, waarin van hem gezegd wordt: oud XXI jaeren.

   Voor zijn nakomelingen, voor zoover daar vermeld, verwijs ik naar Ned. Adelsb. en Ned. Patr. [1])
7. ***Jan,*** d'ouders Theunis Jansz en Adriaanken vãn Ka, gedoopt te Gorinchem 28 Sept. 1626, jong overl.

11. *Gijsbert* ***Thoniss van Doorn,*** heet in een Gorcumsche schepenacte van 6 Juli 1638 (Fxiv dl. 131) raeymaecke r. In eaa andere acte, van 13 Sept. 1644 (Fxiv, dl. 51) heet hij: oud omtrent 33 jaren, zoodat hij in 1611 geboren moet zijn.

    Hij ondertrouwt te Gorinchem 1 October 1634 en trouwt. aldaar 17 October d. a.v. ***Anneken Verhagen,*** dochter van Peter en van Beliken Petersdr. (zie de hiervoren genoemde acte van 6 Juli 1638), geboren te Middelkoop en wonende te Gorinchem. Beiden zijn overleden vóór 23 Juni 1656, wanneer hun dan nog levende kinderen de ouderlijke nalatenschap deelen. Hun kinderen waren:

    1. ***Beliken,*** ged. te Gorinchem 27 Jan. 1636, begr. te Gorinchem 24 Juli 1708, ondertr. aldaar 11 Dec. en trouwt 26 Dec. 1666 *Laurens van Cleef.* Deze laatste heet, als dit echtpaar 17 Juni 1663, voor notaris P. de With een testament maakt., out- borgercapitein.
    2. ***Anthony,*** volgt onder III.
    3. ***Peter,*** ged. te Gorinchem 22 April 1640, jong over1
    4. ***Aeriaentie,*** ged. te Gorinchem 3 Febr. 1643, jong overl.
    5. *Maria*, ged. te Gorinchem 28 Nov. 1646. Zij maakt 25 Januari 1699 voor notaris P. de With een testament en is dan ongehuwd. In het testament noemt zij haar zustêr Beliken en haar broeder de hr. Anthony van Doorn, raet ende vroetschap der stad Gorinchem.

III. ***Anthony van Doorn,*** ged. te Gorinchem 6 Januari 1638, raad, vroedschap en burgomeester aldaar, huwt te Arkel (ondertrouwt te Gorinchem 11 Nov. 1663) ***Nargarieta van Dusseldorp.***

Als de heer Anthonie van Doorn, oud-burgemeester deser stad ende Mevrouwe Margarita van Disseldorp sijne huysvrouwe 3 April 1713 voor notaris Brouwer te Gorinchem een testament maken, noemen zij daarin hun dan nog in leven zijnde kinderen.

Hun kinderen waren:

1. ***Anna van Doorn,*** ged. te Gorinchem 12 Aug. 1664, huwt (inschr. niet gevonden) ***Dirk Speyer(t)***, raad en vroedschap van Gorinchem.
2. ***Henricus van Doorn,*** ged. te Gorinchem 18 Nov. 1666. Als hij 12 Jan. 1699 voor notaris Brouwer te Gorinchem een testament maakt, heet hij: oud burgercapiteyn en coopman.

   Hij trouwde te Gorinchem 10 Juni 1698 ***Henrica van der Meulen,*** die 16 April 1711 als weduwe nog eens voor denzelfden notaris testeert ten behoeve van haar eenig kind ***Anthoni.*** Dit laatste wordt 6 Dec. 1712 te Gorinchem begraven.
3. ***Maria***, ged. te Gorinchem 28 Juli 1669, overleden vóór April 1713.
4. ***Gisbertus***, ged. te Gorinchem 8 Maart 1671. In 1711 is hij predikant te Schelluinen.
6. ***François***, ged. te Gorinchem 3 Juli 1673, jong overl.
6. ***François***, ged. te Gorinchem 21 Aug. 1674. In 1711 is hij predikant te Hoornaar.
7. ***Alida***, ged. te Gorinchem 27 Juni 1677. Zij is in April 1713 nog ongehuwd.

IIbis. ***Jacob Thoniss van Doorn,*** heet in een Gorcumsche schepenacte van 2 April 1660 raeymaecker [1]). Hij maakt 13 Maart 1641 voor not. A. Kemp te Gorinchem huwelijksche voorwaarden met ***Magdalena Jans van de Nieukerk***, welke laatste toevoeging wel zal beteekenen, dat zij van Giessen-Nieuwkerk herkomstig was. Dank zij deze acte, kon ik zijn huwelijksinschrijving ontdekken. Deze luidt :

14 April 1641 Jacob Tuenss, j.g. van Doorn.
Magdalena Jans j.d.
beide van Gorcu.
(i. m.) getr. den 2 Mei anno 1641.

Volgens deze inschrijving zou Jacob te Doorn geboren zijn. Ik trek dit in twijfel; zijn moeder was een echte Gorcumsche. Vermoedelijk had degeen, die het huwelijk inschreef en die blijkens zijn schrift geen held met de pen was, aanvankelijk den naam van Doorn vergeten en heeft hij dezen ten slotte nog achter j.g. geplaatst, zoodat wij eigenlijk moeten lezen: Jacob Tuenss van Doorn, j.g.

Uit hun huwelijk werden geboren:

1. ***Anthony van Doorn,*** gedoopt te Gorinchem 21 April 1642. Hij ondertrouwt te Gorinchem 6 Juni 1661 en trouwt te Rotterdam (attestatie 4 Juli 1661) ***Maria Jans,*** j.d. van Rotterdam. Vermoedelijk heeft hij zich in laatstgenoemde plaats gevestigd, ik vind hem te Gorinchem niet meer terug.

[1]) *Willem Thoniss van Doorn* had, behalve den daarin vermelden zoon *Gijsbert*, nog een zoon *Willem*, die tweemaal trouwde en sen groot aantal kinderen had. Zijn huwelijken, alsmede de doopen zijner kinderen, vindt men in de Gorcumsche kerkboeken.

[1]) De vader *Thonis Janss en* zijn drie zoons waren dus allen raey makers. Geen wonder, dat de familie van ***Doorn een*** rad in het wapen voert.

2. ***Jan van Doorn,*** gedoopt te Gorinchem 8 November 1644.
3. ***Jacob van Doorn***, gedoopt te Gorinchem 2 October 1647.

Ik heb niet verder nagegaan of — en zoo ja welke — nakomelingen gesproten zijn uit de predikanten ***Gisbertus*** en ***François van Doorn*** (111, 4 en 6). Het bovenstaande is voldoende om aan te toonen, dat ook de nakomelingen van den oudsten zoon van Thonis Janss snel wisten te stijgen op den maatschappelijken ladder.

Wapens van Openbare Gemeenschappen in Nederlandsch-Indië [1]),

door G. F. E. GONGGRYP.

Ingevolge artikel 1 van Ind. Stb. 1928 no. 394 mogen openbare gemeenschappen, ingesteld op den voet van het zesde en twaalfde hoofdstuk der I.S., geen wapen voeren zonder toestemming van den gouverneur-generaal.

De hooge raad van adel dient van advies in de onderwerpelijke wapenverleening. [2]) Blijkens de bij dit hooge college berustende gegevens zijn door den gouverneur-generaal de wapens van de volgende openbare gemeenschappen vastgesteld of bevestigd:

1. Gemeenten en stadsgemeenten : ***Amboina, Bandoeng, Blitar, Buitenzorg, Cheribon, Madioen, Makassar, Manado, Medan, Modjoherto, Pekalongan, Salatiga, Semarang, Soekaboemi, Soerabaja, Tegal*** (van de in deze opgaaf ontbrekende gemeente ***Padang*** is het wapen eveneens door den gouverneur-generaal vastgesteld);
2. Regentschappen : *Tjiandjoer*, *Pandeglang* en *Garoet* ;
3. Provincie : ***West-Java.***

Er zijn evenwel ook nog andere openbare gemeenschappen die een wapen voeren, hetwelk nog niet door den gouverneur-generaal is bevestigd.

Het oudst bekende wapen in Ned-Indië is dat van *Jacatra*, vastgesteld bij resolutie van 16 Augustus 1620. De beschrijving in die resolutie luidt aldus:

„Nopende 't geproponeerde van de staat (olim) Jacatra met een wapen te voorsien ... is verstaan. .. dat men de staat voor haar wapen ... geven sal : een swaert van asur in een orangiën schilt steeckende met de punt door een lauwrieren krans van couleur bruyn groen".

Op last van bewindhebbers werd de stad Batavia geheeten. Het beschreven wapen werd dus het wapen van de stad *Batavia*. De linten komen in het wapen van Batavia het eerst voor op munten van het jaar 1643 ; de schildhouders dateeren van 1779. Het devies : „dispereert niet" is ontleend aan het historisch geworden woord van J. P. Coen.

[1]) Dit artikel is — behoudens eenige kleine wijzigingen — ontleend aan de zoo juist verschenen „Geïllustreerde Encyclopaedie van Ned.-Indië" door G. F. E. Gonggryp, oud-Gouverneur van Sumatra's Westkust. De uitgever — N.V. Leidsche Uitgeversmij te Leiden — was zoo welwillend het met de bijbehoorende plaat ter plaatsing in ons tijdschrift af te staan. — RED.

[2]) Vóór dien tijd heersohte op dit gebied een anarchie, die aan de phantasie van verschillende besturen van publiekrechtelijke lichamen in Ned.-Indië den vrijen teugel liet. Enkele gemeenten staken hierbij gunstig af door ter zake het advies in te Pinnen van het bestuur van ons genootschap. Dit geschiedde voor het eerst in 1918 ten aanzien van het hieronder behandelde wapen der gemeente Soerabaja, dat, conform aan het advies van ons bestuur vastgesteld, door den gouverneur-generaal werd bevestigd.

Ten aanzien van de op bijgaande plaat in kleuren gereproduceerde gemeentewapens moge het volgende worden opgemerkt: Sommige dezer wapens zijn z.g. „sprekende wapens", d. z. wapens uit welker stukken de naam (of een deel daarvan) van den eigenaar is te lezen. Andere weer vertolken een legende, een voorval of duiden op de omgeving. Tot de eerste soort behooren de wapens der volgende gemeenten:

Soerabaja. De daarin afgebeelde haai (Jav. soerå) en krokodil (Jav. båjå) vormen den naam Soerabaja. Soerå ing båjå beteekent tevens: „dapper in gevaar". De strijdende houding, waarin deze dieren zijn afgebeeld, duidt op de aan Soerabaja verbonden legende van den strijd tusschen de haai en de krokodil. Dit wapen is dus niet alleen sprekend maar vertolkt tevens een legende.

Cheribon. Dit woord is een verbastering van de Engelsohe schrijfwijze van het Soendaneesche woord *Tjirebon*. Tji beteekent rivier, rebon beteekent garnaal. De drie garnalen in het wapen duiden dus een deel van den naam aan.

Magelang zou zijn een samentrekking van maha gelang (maha = groot; gelang = ring). De groote ring in het wapen vertolkt dus den naam. De andere stukken duiden op de omgeving : de omgekeerde gaffel op een knooppunt van 3 wegen ter plaatse, de spijker op den in de nabijheid gelegen berg Tidar, die men beschouwt als de spijker van Java.

Pasoeroean (Ngoko) is in Kråmå Pasirian. Dit woord beteekent : de streek waar de sirih groeit. De Sirihbladeren duiden dus een deel van den naam aan.

Salatign. De drie zeshoekige voorwerpen in het schildhoofd stellen steenen voor en duiden op de legende van het ontstaan van Salatiga. Sèlå = steen; tiga = drie. Dit deel van het wapen verbeeldt dus den naam en duidt tevens een legende aan.

Tot de tweede categorie behooren de volgende wapens :

Medan. De tabaksplant duidt op de tabakscultuur in de omgeving dezer plaats, die haar tot bloei bracht.

Padang. De karbouwenkop is een geliefd Minangkabausch symbool, als deel van de dit volk dierbare karbouw (Min. kabau), waaraan het zelfs zijn naam gedeeltelijk ontleent. De niet zeer specifiek Minangkabausche gewestelijke hoofdplaats voert dit specifiek Minangkabausch stuk ongetwijfeld als deel van het gewest Sumatra's Westkust (Minangkabau).

Amboina. Het stuk in de benedenhelft verbeeldt het kasteel Oud-Victoria ter plaatse, naar een teekening van 1661.

Buitenzorg. Het eerste kwartier bevat het Rijkswapen als aanduiding van den zetel der regeering ter plaatse. Het tweede kwartier bevat het wapen van Imhoff (een zeeleeuw): de gouverneur-generaal van Imhoff was de stichter van het landgoed Buitenzorg, dat tot de huidige stadsgemeente is uitgegroeid. De benedenhelft stelt voor den drietoppigen vulkaan Salak, die het landschap beheerscht.

Madioen. De golvende dwarsbalk verbeeldt de Kali (= rivier) Madioen ; de bergen stellen voor de vulkanen Lawoe en Wilis, respectievelijk gelegen op de West- en Oostgrens der afdeeling Madioen.

VAN DE VOORNAAMSTE GEMEENTEN IN NEDERLANDSCH

SOERABAJA

SEMARANG

MAKASSAR

MEDAN

MANADO

PALEMBANG

BANDOENG

MALANG

MAGELANG

MADIOEN

PASOEROEAN

BLITAR

Blitar. De rechterhelft verbeeldt den vulkaan Keloed, die het landschap beheerscht. De linkerhelft bevat de voorstelling van het jaartallentempeltje van de Hindoe-oudheid Panataran, welke nauw is verbonden aan de geschiedenis van Blitar. Vermeld zij dat op de afbeelding het veld abusievelijk blauw is; ten rechte behoort het te zijn rood.

Van de overige wapens valt op te merken dat het wapen van ***Semarang*** bij besluit van 29 Mei 1827 n°. 20 door den commissaris-generaal du Bus de Gisignies aan die stad werd verleend als blijk van tevredenheid voor de goede dieusten, door schutterij en vrijwilligers dier stad bewezen tijdens het begin van den Java-oorlog.

Dat van ***Makassar.*** zegt „men" aan die stad te zijn geschonken in 166'7, sinds welk jaar het zou zijn gevoerd. Dit laatste vooral, komt zeer onwaarschijnlijk voor, aangezien vóór de instelling van den gemeenteraad aldaar (1906) het plaatselijk bestuur werd uitgeoefend door een ambtenaar van het Binnenlandsch Bestuur, die als vertegenwoordiger van het centraal gezag, geen ander dan het Rijkswapen zou hebben kunnen voeren.

Het rouwbord van Jacobus Schultz van Haegen,

door Mr. F. DANIËLS.

(LII, 337.)

Dit rouwbord, waarschijnlijk hetzelfde als hetwelk blijkens het artikel vac den Heer Poelmans eertijds in de kerk te Hillegersberg heeft gehangen, is gelukkig niet verloren gegaan. Het is thans in het bezit van Mevrouw E. von Weiler-Kraemer, weduwe van Mr. Th. M. Schultz van Haegen, te 's-Gravenhage, welke laatste het door vererving verkreeg van diens vader Nots. J. H. Schultz van Haegen (1813-1884).

Het geheel, ongeveer 2 bij 1½ M. groot, bestaat uit:

a. Een met rood-bruin fluweel bespannen houten bord, waarop in het midden is bevestigd het in houtsnijwerk zeer fraai uitgevoerde wapen ***Schultz van Haegen*** met schildhouders en versierselen, geheel gelijk aan de teekening van J. M. Lion, afgebeeld in Ned. Patr. jg. 6 en 6, evenwel met dit verschil, dat in plaats van groen de donker-bruine kleur van het hout bewaard' is, terwijl van achter het wapen bovendien verscheidene vaandels (2 daarvan met het wapen), lansen, degen, kanon en andere krijgsmansattribaten te voorschijn komen.

Naast het hoofdwapen zijn in de vier hoeken de op hout geschilderde kwartierwapens aangebracht, elk door een zevenparelige kroon gedekt. Dit zijn blijkens de onderschriften :

1. ***van Karnebeek:*** in groen een golvende zilveren schuinbalk, vergezeld links van 1, rechts van 2 zilveren schapen.
2. *Schomerus*: in zilver een losstaande eikentak van groen, waaruit oprijst een groene twijg met afwisselend groene bladeren (3) en gouden eikels (3).
3. *Schultz van Hagen*: als Ned. Patr. jg. 6 en 6.
4. ***Dreoensteeds:*** in rood een breede, poortvormige berg van goud, oprijzend uit den schildrand tot een hoogte van ¾ van het schild, beladen met 4 (1, 3) groene wijnstokken, waarvan de bovenste voor de helft boven den berg uitsteekt.

b. een hieronder bevestigd, sierlijk gevormd bord, waarop in gouden drukletters op zwart te lezen staat:

Grafteeken / van Zijne Excellentie, den dapperen Heer / *Jacob Schultz von Hagen,* / oudsten generael en colonel der ruiterbende ten dienste der / Vereenigde Staten. Overleden den 3 der Slagtmaand 'sjaers 1748. Oud ruim 97 jaren.

Daaronder volgt dan het door M. van Kouwenberg onderteekende gedicht, dat de Heer Poelmans in zijn artikel citeert.

Wijlen Dr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, de zoo betreurde secretaris van ons Genootschap, deelde indertijd over de kwartieren van Jacob Sch. v. H. het volgende mede:

Christoffel von Kernebeck was Rathsverwalter te Osnabrück. (In tegenstelling met alle andere v. K.'s in die streken voerden de Osnabrückssche naamgenooten niet het wapen met de jachthoorns, doch dat met de beek en de schapen, hetgeen vermoeden doet, dat hier van een andere familie sprake is als het in dit maandblad jg. 1931 en 1932 behandeld geslacht.) Hij had tot dochter ***Sophia v. K.,*** gehuwd met ***Justus Schomews,*** uit welk huwelijk o.a. geboren werden *Nicolaus Schomerus*, raad te Lubeck in 1669, en ***Anna Sophia Schomerus***, gehuwd met ***Jacobus Schultz von Hagen,*** nots. te Fürstenau, die als stamvader vermeld wordt in Ned. Patr.

Hieruit volgt,, dat de kwartieren op het rouwbord aldus geplaatst behoorden te zijn:

1. Sohultz van Hagen
2. Drevensteeds
3. Schomerus
4. van Karnebeek.

Als ouders van den in Ned. Patr. vermelden stamvader komt derhalve een echtpaar ***Schultz von Hagen-Drevensteeds*** in aanmerking.

Behalve dit grafteeken bezit Mevrouw von Weiler nog een geschilderde allegorische voorstelling op den dood van den generaal, voorstellende het door engelen gedragen wapen met een randschrift.

BOEKAANKONDIGING.

E. A. van Beresteyn. ***Geschiedenis der Johanniter-Orde in Nederland tot 1795.*** Van Gorcum en Comp. N.V. Assen 1934. (prijs f 2.26, voor leden van het Genoootschap f 1.90).

Deze „historische schets" over de Johanniters in Nederland voorziet in een bestaande leemte en vormt daardoor een welkome aanwinst voor onze historisohe literatuur.

De verhouding tusschen de oorspronkelijke Johanniterorde en de tegenwoordige, alsmede de verhouding van de Johanniter Orde tot de Ridderlijke Duitsche Orde en de Malthezer Orde vormt een terrein, waarop veel aanleiding tot verwarring bestaat.

Het verband tusschen Johanniters en Malthezers wordt door den schrijver duidelijk uiteengezet. Over de verhouding tot de Ridderlijke Duitsche Orde wordt echter niet gesproken, terwijl het zeker gewenscht ware geweest ook deze in het kort te behandelen, omdat de Ridderlijke Duitsche Orde ook thans nog in Nederland bestaat.

Uit genealogisch oogpunt zijn die gedeelten van het

boek het belangrijkst, waar gesproken wordt over de ontwikkeling der preuves bij Malthezers en Johanniters.

Op blz. 19 zegt de schrijver daarover het het volgende:

„Een vraag, die nog beantwoording verlangt, is of „de leden der Johanniterorde voldeden aan de eischen „in de ordensregels aan de Ridders gesteld. Zijn de „ Johanniters adellijke heeren, die hun 8 adellijke kwar-„ tieren hadden opgezworen? Wellicht is zulks het geval „geweest in de 13e eeuw; stellig niet meer in de latere „eeuwen. Onder de Commandeurs treft men verschillende „personen aan, waarvan het vaststaat, dat zij geen edel-„lieden waren. Het waren misschien deftige burgers, „die allicht geen enkel adellijk kwartier konden pro-„ duceeren".

Het feit, dat een geslacht vóór 1795 hier te lande Johanniters onder zijn leden heeft geteld, is dus geen bewijs en zelfs geen aanwijzing voor den adel daarvan.

Bij de tegenwoordige Johanniters is dit anders, ook al zijn de eischen hier niet streng. Adellijke kwartieren worden niet gevorderd, maar slechts het bewijs van 50-jarigen adeldom, terwijl deze eisch niet wordt gesteld voor leden van geadelde regentenfamilies (zie blz. 29).

Daarentegen vordert de afdeeling Nederland van de Souvereine Orde van Malta, „dat men zijn adeldom „vóór de Fransche revolutie kan bewijzen" (blz. 29). In vergelijking met de eischen, die sedert de 16de eeuw in verschillende andere landen voor toelating tot de Malthezer Orde werden gesteld, is het tegenwoordige Nederlandsche vereischte echter gering. Deze eischen varieerden van 4 kwartieren van 100 jarigen adeldom tot 16 adellijke kwartieren, zooals blijkt uit de opsomming op blz. 9.

Belangrijk is voorts, dat duidelijk wordt uiteengezet, hoe er bij de tegenwoordige Johanniters geen sprake is van continuïteit met de vroegere Johanniter Orde, in tegenstelling met de Ridderlijke Duitsche Orde, Balije van Utrecht, die wel een voortzetting van de oude Duitsche Orde is, zooals de schrijver op blz. 27 zegt: „Het is aan het Duitsche Huis gelukt zich als orde tot „op den huidigen dag te handhaven, zij het dan ook „dat de Commandeurs den hervormden godsdienst be-„leden. De Johanniters hebben het zoover niet gebracht „en de oplossing der Commanderij is overal verschillend „geweest".

De tegenwoordige Johanniter Orde dateert van 1852. Toen werd door den Pruisischen Koning de Balije Brandenburg „ weer opgericht". Continuïteit met de oude Balije Brandenburg en dus met de oude Johanniter Orde ontbrak echter, omdat de oude Balije Brandenburg in 1810 volledig was te niet gegaan, zij was „aufgelöst und erloschen", zooals het heet in een besluit van den Pruisischen Koning van 23 Mei 1812. De Balije Brandenburg van 1862 is dus feitelijk een nieuwe instelling onder een ouden naam. De in 1909 gestichte „Commenderij Nederland" vormt een afdeeling van deze Balije.

Tenslotte wil ik nog de aandacht vestigen op de fraaie illustraties, die het boek bevat. Uit heraldisch oogpunt *is* vooral merkwaardig de met wapens versierde schouw (1461) van de Commanderij te Wijtwerd met de oudste, in dit boek voorkomende authentieke afbeelding van het Johanniterkruis.

J. PH. DE MONTÉ VERLOREN.

KOBTE MEDEDEELINGEN.

Waterschapswapens.

Bij K.B. van 28 Augustus 1934, No. 41 is aan het Zeewerend Waterschap „*Het Nieuw Bildt*", gevestigd te St. Anna Parochie, prov. Friesland, het navolgende wapen verleend:

In sinopel twee zeehorens van zilver onder elkander, de openingen naar rechts, uit elk waarvan komen drie korenaren van goud. Een doorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Bij K.B. van 28 Augustus 1934, No. 42 is aan het Zeewerend Waterschap „*Het Oud Bildt*", gevestigd te St. Anna Parochie, prov. Friesland, het navolgende wapen verleend:

In sinopel drie zeehorens van zilver onder elkander, de openingen naar rechts, uit elk waarvan komen drie korenaren van goud. Een doorneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Bij K. B. van 28 Augustus 1934, No. 43 is aan het Zeewerend Waterschap „*De Bildtpollen*", gevestigd te St. Anna Parochie, prov. Friesland, het navolgende wapen verleend:

In sinopel een zeehoren van zilver, de opening naar rechts, waaruit komen drie korenaren van goud. Een doorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Bij K. B. van 6 September 1934, No. 24 is aan het Zeewerend Waterschap „*Der Vijfdeelen Zeedijken Binnendijks*", gevestigd te Franeker, prov. Friesland, het navolgende wapen verleend:

In sinopel een klok van goud en vijf schildjes van zilver, twee ter weerszijden van de klok en daaronder drie naast elkander en een doorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Bij K. B. van 6 September 1934, No. 26 is aan het Zeewerend Waterschap „*Der Vijfdeelen Zeedijken Buitendijks*", gevestigd te Harlingen, prov. Friesland, het navolgende wapen verleend:

In sinopel een lelie van goud en drie schildjes van zilver, twee ter weerszijden van de lelie en één daaronder en een doorsneden schildhoofd, boven van azuur, onder van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Geslacht Kalff.

Het artikel van den Heer Wijnaendts in het Maandblad van October 1934, kolom 311, met vele belangwekkende gegevens omtrent dit geslacht, geeft mij op een enkel punt aanleiding tot eenige opmerkingen, welke ik, daar de gegevens niet eerder te mijner beschikking waren, niet vrooger heb -kunnen maken.

VI. 5. *Mechtelt* (*Mechelina*) *Calff* huwde volgens N.P. 1933/34 met ***Adriaan van de Wateringe*** (*Weeteringhe*)[1]).

Deze laatste naam is n.m.m., niettegenstaande de twee acten van 4 Juni 1696 en 8 Nov. 1697 hem ***Buys*** noemen, voor den echtgenoot van Mechtelt Calff de juiste.

Het bekende wapenboek van Jan van Kuyl, eigendom der Gemeente Gorinchem, geeft in de genealogie van de Weteringh als vader van den hier behandelden Adriaan : ***Adriaan van de Weeteringh,*** Heiligegeestmr. te Gorcum 1673 en '74, Gasthuismr. 1576-'78, Hoogdijkheemraad van het land van Arkel 1676 en '77, hij trouwt ***Maria Buys***.

Uit dit huwelijk sproten, behalve ***Adriaan*** (de Oudste, daar de volgende zoon eveneens Adriaan heet) vier kinderen, uitsluitend zoons, die met uitzondering van één, ***Cornelis Buys van de Weeteringh,*** Kanunnik van St. Maarten en St. Vincent, allen met hunne afstammelingen slechts den naam ***van de Weeteringh*** droegen.

De kinderen uit het huwelijk van de Weeteringh-Calff, drie dochters, worden eveneens uitsluitend van ***de Weeteringh*** genoemd. De oudste dochter trouwt ***Rutgaard Buys.***

Een niet heel fraai met inkt geteekende en geschreven kwartierstaat van ***Frederick van Wevelinchoven en*** eenzelfde van ***Adriaan van Wevelinchoven,*** secretaris van de vrije heerlijkheid Dalem, in het „ Wapenboek van de edele en oude patritie families der stad Gorinchem in acht en zestien kwartieren met alle de wapens uit de kerck aldaar en andere boeken bijeen vergadert" [2]) geeft dan ook de kwartieren van Wevelinchoven als volgt:

van Wevelinchoven
van de Weteringe [3])
Calff
?

De uitwerking van deze kwartieren geeft het volgende beeld : Mr. ***Adriaan Buys van Wevelinchoven :*** zoon van ***Antony van Wecelinchoven en Cunera van de Weteringe.*** De ouders van dit echtpaar: ***Johan van Wecelinchocen*** tr. ***Eeleken ter Louw*** en ***Adriaan van de Weeteringh*** tr. ***Mechelina Calff.***

Hoewel dus uit de hierboven genoemde acten van 1696 en '97 blijkt dat de ***Àdriaan*** in quaestie zich soms ***Buys*** noemt en ook een enkele keer ***Buys van de Weteringh*** [4]), staat het m.i. vast dat hij tot het geslacht ***van de Weeteringhe*** behoorde en dus het in N.P. 1933/34 vermelde juist, althans juister dan de naam *Buys* is.

Naar aanleiding van het slot van het artikel van den' Heer Wijnaendts, moge ik nog opmerken dat een volledige genealogie onvermijdelijk de onvolkomenheden van alle menschenwerk aankleven ; zoo ook de genealogie Kalff. Aan de vervolmaking wordt gearbeid, waarbij van de opmerkingen van den Heer Wijnaendts gaarne en dankbaar gebruik zal worden gemaakt.

J. KALFF.

Van Heiden.

(XXXIX, 6 en 7).

Wennenaar' van Heiden, nº III van de stamreeks in N.A. 1926, was tweemaal gehuwd. Zijn eerste vrouw was ***Wolter van Hagenbeck,*** dochter van ***Wessel,*** en komt als Wenemar's echte vrouw in 1404 voor.

Hieraan kan worden toegevoegd, dat zij te voren de gade van ***Hinrich van Ore*** was. Op 24 Aug. 1399 (Nichtstaatliche Arch. Westfalens, Borken, pag. 114) werden n.l. twee tienden verpand door ***Heidenrich van Ore die olde*** en zijn gelijknamigen zoon, zoomede zijn kleinzoon ***Henrich,*** alsook ***Wolter van Hagenbeke,*** dochter van wijlen ***Wessel van Hagenbeke*** en echtgenoote van den jongen ***Hinrik van Ore.*** Met Ore wordt bedoeld het tegenwoordig geslacht der Freiherren von Oer, dat op Haus Egelborg bij Legden ten Z. van Ahaus zetelt.

Haar tweede huwelijk, waaruit een zoon sproot, bracht Hagenbeck aan de ***Heiden***'s.

J. DE GROOT.

[1]) De naam wordt op zéér vele verschillende wijzen geschreven.
[2]) Handschrift in de Koninklijke Bibliotheek.
[3]) Wapen *van de Weteringhe*: In blauw een achtpuntige gouden ster.
[4]) Jan van Kuyl vermeldt éénmaal : *Antony van Wevelinchoven Johansz.* ex *Eeleken ter Louw* (plm. 1540) trouwt *Cunera van* de *Weeteringhe* dochter van *Adriaan Buys van de Weeteringh* en *Mechelina Calff.*

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Beeck (van der). Gevraagd het wapen van ***Anna Maria van der Beeck × (30-X-1763) Johan van Lidth de Jeude*** (15-I-1723-3-VII-1789), zoon van Hendrik en Catharina Bisschop.

B. ***v.*** L. D. J.

Benoni. Wie kan mij inlichtingen verschaffen aangaande het voorgeslacht van ***Christiaen Benoni,*** die als „van Utregt, Geref., oud 21 j., op 't Bikkereyland, ouders doot, geads. met zijn voogd Bart Staaplaar, derato caveerende voor sijn medevoogt Dirk van der Wild", op 27 April 1764 te Amsterdam ondertrouwde met „***Marritje de Wilde,*** van Amsterdam, Geref., oud 30 j., in de Calverstraat, ouders doot, geads. met haar suster Dieuwertje de Wildt". Zij trouwden te Nieuw Loosdrecht (aldaar niet gevonden).

Hij hertr. (ondertr. 16 Juli 1773) te Amsterdam als „***Christiaen Benonie,*** van Utregt, Geref., wedn. van Marritje de Wilde, in de Cathuysers dwarsstraat", met ***Hendrika Lobregt*** van Ter Meij, oud 33 jaren.

Uit beide huwelijken zijn kinderen bekend.

Op 26 Sept. 1764 legde te Amsterdam den poortersed af : *Christiaen Benoni,* van Amster d a m, schoolmeester, als getrouwd hebbende ***Marritje Jarig*** (de Wildt?), dochter van Matthijs Jarig, in leven poorter en tinnegieter.

Te Utrecht werd over hem in de klappers niets gevonden. De eenige echtelieden, die aldaar werden aangetroffen en misschien — bij verbastering van den naam — zijn ouders zouden kunnen zijn, zijn ***Jacques Louis Benion*** en ***Anne Marguérite*** Elan, die 30 Juli 1733 in de Waalsche Kerk te Utrecht huwden. Van dit echtpaar is echter geen zoon ***Christiaen*** bekend, welke voornaam ook door Christiaen Benoni's oudsten zoon werd gevoerd.

Noch de doopregisters, noch het Weeskamer-archief van Amsterdam vermelden hem. De tóevoeging „van Amsterdam" in het Poortersboek aldaar behoeft trouwens niet zijn herkomst aan te geven.

Delft. A. C. BOOGAARD-BOSCH.

Bellasis (Bellous). (LI, 124, 310). Wellicht interesseert de heer v. Hasselt zich nog voor de volgende leden van dit geslacht, die ik aantrof in het rechterlijk archief van Vianen (A. R. A., F L dl. 16):

3 Juni 1674 comp. Vrouwe Catharina *Caullier*[1]), wed• wijlen *Jor Johan Bellous,* beneffens *Jor Andries Bellous,* capiteyn, voor sijn selven ende hem sterck makende voor *Jor Philips Bellous* lieutenant en̄ *Jor Glaude Bellous* sijne broeders, te samen kinderen ende erfgenamen van voorn. *Jor Johan Bellous etc.*

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Bisschop. Gevraagd het wapen van *Catharina Bisschop* × *(1-VII-1716) Hendrik van Lidth de Jeude tot Vlaekenkamp,* zoon van Johan en Margaretha Elizabeth Blanken.

B. *v.* L. D. J.

Bitter. Gevraagd het wapen van *Aletta Bitter* († 9-*VII-1708)* ×(7-VI-1707) *Albert Johan van Lidth de Jeudc* (19-XII-1676-14-VI-1759), zoon van Johan en Magteld Jongbloedt.

B. *v.* L. D. J.

Chevalier. Blijkens het Lidmatenboek der Ned. Herv. Gemeente te Zwolle, deed „*Jacobus Lambertus Schevelier j.* m. in de Luttekestraat" op Michiel 1674 belijdenis des geloof s.

Den 26 Aug. 1677 werden ald. „*Jacobus Schijvelier j.* m. in de Corte Luttekestraat" en *Teuntje van Hove* in ondertr. opgenomen ; zij trouwden 11 Sept. d.a.v. Uit dezen echt sproten verscheidene kinderen ; bij den doop daarvan wordt de vader alléén met den voornaam *Jacobus* vermeld.

Jacobus Chevalier moet dus omstr. 1656 (mogelijk als zoon van een *Lambcrtus Ch.)* geb. zijn. Zijn doop is te Zwolle evenwel niet te vinden, terwijl de naam voordien ald. niet voorkomt.

Kan één der lezers mij wellicht nadere inlichtingen verschaffen betr. zijn doop, herkomst en voorgeslacht?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ N.

Donkersloot. In verband met het schrijven van een Levensschets van Dr. *Justinus Donkersloot*, med. doctor, heel- en vroedmeester, verzoekt ondergeteekende beleefd aan ieder, die iets omtrent het leven van dezen medicus kan weten of bronnen daartoe aanwijzen, hiervan aan hem kennis te geven.

Dr. *Justinus Donkersloot* werd 29 Juni 1814 te Almkerk geboren en overleed 30 Juli 1869 te Voorburg. Hij praktiseerde achtereenvolgens te Assendelft van omstreeks 1837. tot 1866, te 's Grevelduin-Capelle van 1865 tot 1867, was van 1857-'58 Directeur v/h Geneeskundig Gesticht voor minderjarige idioten en praktiseerde ten slotte te Voorburg van 1858-'69.

Hij verkreeg zijn getuigschrift als heelmeester te Dordrecht op 10 Sept. 1836 en als vroedmeester 6 April 1837, terwijl hij op 11 Februari 1863 promoveerde aan de hoogeschool te Utrecht tot doctor in de geneeskunde. Hij huwde te Assendelft met *Hendrika Hermina Scheuer,* dr. van *Wilhelm Scheuer,* predikant te Mastenbroek.

Rotterdam. H. DONKERSLOOT.

Haes (de). (LIC. 349). Dit Betuwschegeslacht is door het huwelijk (in 1833) van mijn overgrootvader Johannes Gerardus Hendrik Nieuwkamp met Margaretha Wilhelmina de Haas in mijn kwartierstaat gekomen.

[1]) Is dit de tweede vrouw van *Johan Bellous*, die in eerste huwelijk met *Margarieta* van *Thienen* getrouwd was?

De bewijsbare stamreeks vangt aan met *Jan de Haas,* die ± 1690 geboren is en minstens 2 zonen had, t.w. *Adriaan* (ook wel: *Arie),* geb. ± 1616, Schepen en Burgemeester van Yzendoorn en *Willem,* geb. ± 1620, eveneens Schepen aldaar.

Tot dit geslacht behoorde o.m. het lid van ons Genootschap, Willem de Haas († 1932), oud-burgmeester van Yzendoorn. Hem dank ik o.a. de afdrukken van de in zijn bezit geweest zijnde lakstempels, welke het navolgende wapen vertoonen : in zilver een schuinkruis van rood, in de hoeken vergezeld van vier droogscheerderscharen van rood, de punten naar beneden. Helmteeken: twee trompen. Dekkleeden: zilver en rood.

Aldus staat het ook beschreven in Bietstap, i.v., terwijl een afbeelding ervan voorkomt in het door W. Wijnaendts van Resandt samengestelde boekwerk „Het geslacht Wijnants van Resant", alwaar de schrijver het als het wapen van: „het geslacht *de Haze*, later de *Haes*, nog later *de* Hans, een der alleroudste en aanzienlijkste der oude Tielsche geslachten" aanvoert. De oudste van de aldaar genoemde' personen is *Willem de Haze Clairboutszn.*, sedert 1463 herhaaldelijk Schepen en Burgemeester van Tiel en sedert, 1464 ook Richter van Tiel en Zandwijk.

Alhoewel beide families dus meer dan hoogstwaarsohijnlijk tot denzelfden stam behooren, was het mij tot dusverre niet mogelijk het bewijs daarvan te leveren.

Indien de geachte inzender mij de ouders van de door hem bedoelde *Jacoba* wil mededeelen, ben ik gaarne bereid in mijn aanteekeningen na te zien of ik omtrent hen nog nadere bijzonderheden verschaffen kan.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ N.

Hamel. Gevraagd het wapen van *Adrienne Leda Hamel* × *(1736) Hendrik van Lidth de Jeude*, heer van Gansoyen (7-II-1678-16 111 1755), zoon van Johan en Magteld Jongbloedt.

B. v. L. D. J.

Helbers. Aanvulling gevraagd van onderstaande stam. reeks.

I. *Helperich* ...., waaruit:

1°. *Freerick Helperichsz.*, vermeld in een acte d.d. 23 Juni 1674 als voogd met Gale Galens over de na te noemen Helberich en Allert.

2°. *Berent Helperichsz.*, volgt 11.

3". .... *Helperichsdr.*, tr. *Geert Berentsz.* vermeld als zwager van Berent Helperichsz op 18.2.1666.

II. *Berent Helperichs*, geb. (mogelijk te Noord-Sleen) omstreeks 1640, werd in Maart 1666 lidmaat der Ned. Herv. Gemeente te Groningen, woonde in de Heerestraat en Nieuwe-Ebbingestraat, compareert met zijn echtgenoote in acten van 8.9.1671 en 4.2.1673 in de stadsprotocollen — zijn beroep wordt helaas niet vermeld —, ondertr. Groningen 18 Febr. 1666 met *Jantien Allerts. Zij* overleed omstreeks Mei 1674 blijkens de acte van uitkoop tusschen haar echtgenoot en beide zonen:

1°. *Helperich Berentsz.*, volgt III.

2°. *Allert Helperichs*, geb. in 1668, vermeld in de acte van 1674 als oud 6 jaar en zijnde „gebreckelick".

III. *Helber(ich) Berents,* ged. Groningen A.K. 2 Nov. 1666, woonde in de Heerestraat, tr. Groningen M. K. 19 Mei 1706 *Cornelia Cornelisdr. Zij* werd in Juni 1704 lidmaat en woonde toen in de Heerestraat, waarschijn-

lijk ged. A. K. 2 Juli 1686 als dr. van Cornelis ***Sipkesc.***

Uit dit huwelijk:

1°. ***Swaentien Helberichs,*** ged. Groningen M.K. 4 Maart 1710.

2°. ***Cornelis Helber(ich)s***, volgt IV.

3°. ***Jantien Helberichs,*** ged. Groningen M.K. 9 Jan. 1716.

IV. ***Cornelis Helbers***, ged. Groningen N.K. 24 Maart 1712, lakenkooper, vermeld in dit maandblad (XLVI, 92) als echtgenoot van ***Jantien Roelofs,*** die geb. in 1'718 vermoedelijk in 1778 overleed.

Helbers wordt ook gespeld als ***Helberichs*** ; ***Helperichs*** ; ***Helperi; Helpers; Helprigs.***

Overschie. BERT C. HELBERS.

Koningsberger. Gevraagd het wapen van ***Valentijn Victor Koningsberger***, geb. 's-Gravenhage 28 Nov. 1736, overl. Utrecht 17 Oct. 1799. Hij woonde destijds te Utrecht.

Nisse. A. VAN DER POEST CLEMENT.

Meerman. Afkomst gevraagd van ***Adriaan Johansz. Meerman,*** die 27 Jan. 1657 te Breda trouwde met ***Everdina Rutgersdr. wan der Haer***, van Gorinchem. Hij werd in Juni 1657 poorter te Breda met vermelding „van Niewevaert (= Klundert)".

Zijn kleinzoon, Mr. ***Pieter Meerman***, Heer van Oud-Beyerland en Piershil, ged. Rotterdam 6 Feb. 1716, Raadheer in het Hof van Holland 1743—'62, voerde blijkens Slicher's wapenboek : I en IV Meerman (als het Delftsche geslacht), 11 en III: in goud 3 vogels van zwart ; hartschild : Piershil. N. P.

Mettnan. (LII, 361). In mijne aanteekeningen vind ik het navolgende:

„***Anna Cornelia Verhagen***, dr. van ***Philippus Verhagen*** en ***Anna Roos,*** geboren Woensdag 18 February 1739 des namiddags te halt vier Uuren, des avonds te Wijk in de kerk gedoopt.

Getrouwd Dinsdag 28 April 1768 met ***Gijsbertus Met***man (geb. 23 Oct. 1731 gestorven 30 Dec. 1803) te Veen ten Huizen harer Ouders, door Dominé Johannis Petrus van Leeuwen.

Overleden Maandag 26 Augustus 1783 des avonds 8½ Uuren, te Gorinchem".

Bovenstaand echtpaar had 9 kinderen.

B. A. F. K. G.

Millenaar. Gevraagd het wapen ***Millenaar.*** Het geslacht stamt uit Dussen, doch woont al meer dan een eeuw op de boerderij „De Oliepot" onder Drongelen, waar een van hen, ***Adriaan Millenaar***, dijkgraaf is geweest.

Doorn. NIEUWENKAMP.

Rijckevorsel (van). ***Adriaen Jansz. Meerman***, gasthuismeester en regent van het weeshuis te Breda, overleden aldaar in 1676, had uit zijn huwelijk met ***Everdina van der Haer***, die in 168ö overleed, o.a. twee zoons :

1. ***Adriaen Meerman, te*** Breda gehuwd in 1691 met ***Maria wan Heusden.***

2. Pieter Meerman, te Rotterdam gehuwd met ***Hillegonda Gevers.***

Blijkens toegezonden hnwelijkscommunicatiën enz. beschouwden de nakomelingen van deze beide broeders en de Rotterdamsche tak der familie ***van Riickevorsel*** elkander wederzijds als bloedverwanten.

De familiebetrekking zou hierin bestaan, dat ***Adriaen Jansa. Meerman,*** bovengenoemd, geboren was uit het huwelijk van ***Johan Meerman*** en ***Catharina van Rijckevorsel***, die beiden in Sept. 1649 te Rotterdam zouden zijn overleden en welke laatste eene zuster zou zijn geweest van ***Abraham Jacobsz. van Rijckevorsel,*** den te Breda geboren stamvader van den Rotterdamschen tak.

Dit stemt echter niet overeen met het medegedeelde in Alg. Ned. Familieblad 1883, n°. 66, blz. 3, waar staat dat Abraham's zuster Catharina in 1648 te Breda huwde met Mattheus de Hartoch, wien zij in Nov. 1649 te Rotterdam een zoon schonk.

Beschikt wellicht een oneer lezers over meer gegevens ?

's-Gr. B. v. B.

Straatman. Wat is de familieverhouding tusschen de volgende predikanten van dezen naam:

Joachim, 1699 eerste predikant te Adorp c.s., 1610 te Doornspij k ;

Petrus 1614 predikant te Dieter, 1616 te Niftrik, 1619-1634 te Gent en Erlikum, st. aldaar 1634;

Jouchim, 1638 proponent te Vorchten, st. aldaar 1660;

Andreas, 1628-1633 predikant te Zuidwolde (Gr.);

Abrahamus, 1633-1667 predikant te Zuidwolde (Gr.), st. aldaar 1667.

Prestwich. Ir. J. F. STRAATMAN.

Ta(c)k. (LIII, 361). *Samuel Jansen Ta(c)k* (1652-1689), gehuwd (1676) met ***Berdina Jans Lievens*** (1656-1731), behoort tot de z.g. Doopsgezinde familie Ta(c)k in Zeeland, welker stamvader ***Jan Jacobs Hoogenboom gezegd Tack zou*** hebben geheeten. Een verkorte stamreeks (verkort in den zin van beknopt, zonder vermelding van ***data*** van geboorte, huwelijk en overlijden) van dit geslacht is te vinden in P. C. Labrijn, „Het Brabantsch-Zeeuwsche geslacht Tak", blzz. 76/7.

Tot het Doopsgezinde geslacht ***Ta(c)k*** behooren de takken ***de Maret Tak en Hemerijk lak.***

Wapen : in goud een bandsgewijs geplaatste gebladerde groene lauwertak; ook: in zilver een dorre paalsgewijs geplaatste zwarte tak (de Maret Tak).

In het bezit van den in 1933 te Nijmegen overleden notaris P. de Maret Tak bevond zich in een sierlijk gebonden 18e-eeuwsch, geschreven geslachtsregister, volgens hetwelk dit geslacht (niet te verwarren met het Ned. Herv. geslacht van dien naam, ook ***Zak van Poortvliet*** en ***Dumon Tak)*** afstamt van den hiervóór genoemden Jan ***Jacobs Hoogenboom,*** die in de eerste heltt der 16e eeuw te Zierikzee zou hebben gewoond.

's-Gr. P. c. L.

Ta(c)k (LII, 361). ***Samuel Tak,*** geb. 12 Nov. 1687, † te Vlissingen 22 Juni 1760, behoorde ongetwijfeld tot de Doopsgezinde familie ***Tak*** (later ook ***Hemerijk Tak*** en ***de Maret Tak).***

Volgens Nagtglas, Levensberichten van Zeeuwen, was die familie sinds het einde der 16de eeuw in Zeeland gevestigd en moet zich onder de door Dr. ***Samuel Dobbelaer de Wind*** in 1889 aan het Zeeuwsche Genootschap der Wetenschappen gelegateerde papieren eene uitvoerige genealogie der familie bevinden.

Warnsveld. J. H. BYBAU.

Tienhoven (van)-van den Bogaard. Gevraagd :

1°. De ouders van ***Klazina Christina van den Bogaard,*** die in de eerste helft der 19e eeuw gehuwd is met ***Gijsbert*** van ***Tienhoven,*** alsmede haar geboortedatum en plaats.

2e. 'De datum en plaats van het huwelijk van *G. van Tienhoven en K. C. van den Bogaard en de* kinderen uit dat huwelijk geboren, met opgave van geboortedatum en -plaats.

Ede. C. M. G. P. COUVÉE.

Veije(de)-de Ruyter (LII, 320). *Izaak Petrus de Veye,* ged. te Nijmegen 26 December 1733 [1]). Zijn vrouw *Maria de Ruiter* is niet de doshter van *Dirk en Hendrika Alteryns.*

I. P. de Veye was bij zijn huwelijk vaandrig onder den generaal de la Rivière in garnizoen te Zutphen. Zij moet geboren zijn in Mei 1743. Blijkens een advertentie is zij Donderdag 9 November 1797 aan een „uitterende" ziekte overleden; zij werd 14 November d.a.v. in de Groote Kerk te Zutphen begraven.

Het wapen van Maria de *Ruiter* is mij onbekend.

Izaak Petrus de Veye werd met zijn vier kinderen 6 Februari 1773 Qrootburger van Zutphen.

De afstamming van *Maria* de *Ruiter* zal zijn:

(Grootvader:) *Jacobus de Ruiter,* geb. te Eindhoven, huwt Rotterdam 18 Februari 1710, Hervormd, *Maria* van den *Berg,* geb. te Maastricht, beiden wonende in de Vogelenzang te Rotterdam. Zij leeft nog 9 Dec. 1746.

Hieruit: (Vader :) Cornelis de *Ruiter,* Remonstrantsch gedoopt Ro t t er d am 6 Augustus 1716. Zijn huwelijk werd te Rotterdam niet gevonden.

Een C. de *Ruiter was* in 1743/44 Scheepstimmerman te Rotterdam (zie Personeel Kohier Rotterdam).

Voorts moge worden verwezen naar een aardig stukje van J. Gimberg „De Zeepfabriek te Zutphen" in Bijdragen en Mededeelingen Gelre, deel XXVIII, 1926, blz. 119, waaraan de volgende gegevens zijn ontleend:

Cornelis de *Ruiter* kreeg 6 November 1744 octrooi, om voor 26 jaar, ingaande 1 April 1746, een zeepziederij te Zutphen te drijven. Hij verwierf, als geboortig van Rotterdam, 6 Mei 1746 het kleinburgerschap van Zutphen, met zijn beide nog zeer jonge kinderen *Maria* en *Gerrit de Ruiter.* De zoon *Gerrit* is jong overleden.

Cornelis de *Ruiter* wordt nog 17 Dec. 1767 genoemd als zeepzieder; de datum van zijn overlijden is onbekend [2]).

De Ruiter en zijn schoonzoon de *Veye* brachten de fabriek tot grooten bloei. Later ging de zaak slecht en in 1849 werd deze uit de familie verkocht. De fabriek was van 1 April 1746 tot in 1864 gevestigd Spittaalstraat 9.

U. Mr. H. W.

Veije (de)-de Ruyter. (LII, 320). Maria de *Ruyter* is geen dochter van *Dirk* en *Hendrina Alterijns,* gelijk Ned. Patr. 1912 en de genealogie de Veye in de Wapenheraut vermelden.

Blijkens Protocollen van personeele kentenissen en allerhande gerechtelijke acten der stad Zutphen, deel 1774-80 fol. 66, magescheid van C. *Reynders.* wed. van Cornelis de *Ruiter, was zij* het eenig overgebleven kind van Cornelis de *Ruyter,* zeepfabrikant te Zutphen, en *Catharina Reynders.*

Maria de Ruyter is niet te Zutphen geboren. Over haar vader Cornelis de *Ruyter,* zie het artikel „De Zeepfabriek te Zutphen" door J. Qimberg. Bijdragen Gelre, deel 28, jg. 1926.

Cornelis de *Ruyter* is gedoopt te Rotterdam 9 Aug. 1716 als zoon van *Jacobus* en *Maria van den Berg.* Hij werd begr. Zutphen Gr. K. S Maart 1776.

Over *Catharina Reynders* is mij nog niets bekend geworden.

Rendeh. W. PH. VEEREN.

Voortman. (LII, 362). *Dirk Voortman,* geb. enz., vermoedelijk overl. in Transvaal, tr. 1° Heusden 4 Juni 1840 *Mientje (J. M.) Verhagen,* dr. van *Jacob Verhagen* en *Susanna Maria Leemans.* Uit dit huwelijk twee dochters.

Hij tr. 2°, vermoedelijk te Gorinchem, 28 Juni 1860 *Anna Henriette Wilhelmina Meurs.* Uit dit huwelijk 4 zoons.

B. A. F. K. G.

Onbekende wapens. I. Op een zgn. houten mastschild, afkomstig van een beurtschip uit het jaar 1764, komt het volgende wapen voor:

„In zwart twee zilveren dwarsbalken, de bovenste beladen met drie, de onderste met twee gouden ruiten naast elkander". Het schild gekroond met twee leeuwen als schildhouders.

Onder het wapen komt de volgende lettergroep voor :

D. K. V. 8. H.

Vervolgens een afbeelding van een beurtschip en daaronder :

T. G. U. D. B.

BOKSOL

en ten slotte:

ANNO 1764

II. Het volgende wapen komt als middenstuk voor op een uitgestoken houten dessus-de-porte, dat naar de daarin voorkomende schepen te dateeren is tussoben de jaren 1680 en 1720.

Gevierendeeld: I in zwart een rood kasteel op een berg, waarboven drie zilveren sterren ; 11 in goud twee roode burchten naast elkander; III gedwarsbalkt van zes stukken : rood, zilver, zwart, zilver, rood, zilver; IV in zwart een gekroonde gouden leeuw.

Het schild gekroond door een kroon met 13 paarlen (!) en geflankeerd door twee groote schepen.

B. P. B. v. 0.

INHOUD 1084, No. 12.

Bestuursberiahten. — Wapenborden in de Ommelanden tusschen Eems en Lauwers (1568.1826). medegedeeld door Adolf Pathuis. — Het Alkmaarsohe Regeeringsgeslaoht Kloek, door Mr. J. Belonje. — Geslaoht van Doorn (Gorinchem), door H. Wijnaendts. — Wapens *van* Openbare Gemeenschappen in Nederlandsoh-Indië. door G. F. E. Gonggryp (met plaat). — Het rouwbord van Jaoobus Sohulta van Haegen, door Mr. F. Daniëls. — Boekaankondiging, door Dr. J. Ph. de Monté ver Loren: E. A. van Beresteyn. Gesohiedenis der Johanniter-Orde in Nederland tot 1795. Assen 1934. — Korte mededeelingen: Watersohapswapens; Geslaoht Kalff; Van Heiden. — Vragen en antwoorden: Beeok (van der); Benoni; Bellasis (Bellons); Bisschop; Bitter; Chevalier; Donkersloot; Haes (de); Hamel; Helbers; Koningsberger; Meerman; Metman; Millenaar; Rijckevorsel (van); Straatman; Ta(c(k; Tienhoven (van)-van den Bogaard; Veije (de)-de Ruyter; Voortman. — Onbekende wapens.

---

1) De literatuur (Wapenheraut 1913, 159; Ned. Patr. 1912, 413) geeft als geboortedatum, resp. als geboorteplaats en -datum: Nijmegen 24 December 1734; de vrager J. Willinck berichtte nader, dat de ambtenaar van den Burgerlijken Stand te Nijmegen hem in 1918 mededeelde de geboorte van *I. P. de Veye* in de registers niet te hebben aangetroffen op 24 Deoember 1734. — Inl. Dienst.

2) Ik vind aangeteekend, doch weet niet, of dit geoontroleerd is, dat hij begraven werd te Zutphen, Groote Kerk, 9 Maart 1776 en dat zijn vrouw genaamd was *Catharijne Reynders.*

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1934.

A.

Aa (van der) 159.
Abkoude (van) 23.
Achel (van) 241.
Achelen (van) 284.
Ackermans 62.
Addinga 357, 362-365.
Adius 90, 122.
Adrichem 151.
Adrichem (van) 346.
Aelwijns, 184.
Aerle (van) 244.
Aerssen van Wernhout (van) 62.
Aggama (van) 253.
Ailúa 150.
Aken (van) 161.
Albarda 297.
Alberda 355-357, 362-365.
Alberda van Dijksterhuis 354, 355.
Alberda van Menkema 355, 356.
Alberda van Rensuma 356.
Alberts 58.
Aldendorpe (van) 179.
Alderwerelt (van) 123, 287.
Alem (van) 272, 273.
Almersum 357.
Alphen (van) 246, 281.
Alterijns 320, 383.
Alting 186.
Amama (van) 103.
Amboss 48.
Amelunxen (van) 363.
Ancker (van den) 245.
Andriessen 75.
Andringa (van) 90, 357.
Angelmude (de) 173.
Angelmudde (van) 230.
Angeren (van) 75.
Anthom 89.
Apollonius 210.
Arckel (van) 281.
Arendsen 277.
Arentz 253, 254.
Arkel (van) 21, 23, 27, 28.
Arkenbout 250.
Artgers 217.
Asbeck (van) 173, 202, 212, 253, 288.
Asbrock (auf dem) 302.
Aschenberg 358.
Asperen (van) 20.
Asselt (van) 288.
Assendelft 360.
Assendelft (van) 95, 221.
Assing 49.
Auwema 57.
Aux Brebis 123.
Aylva (van) 102, 103.
Aysma (van) 243.
Aytta 102, 150.

B.

Baale 55, 56.
Bachmann 47, 262.
Backer (de) 15.
Bacx 242, 285.
Badie 317.
Baelen (van) 350.
Baer (van) 27, 172
Baers 156.
Balck (van) 253.
Balde 367.
Balen 69, 70, 73.
Balen (van) 246.
Balkenschoten 189.
Ballen 355, 357.
Ballen (van) 365.
Ballot 132.
Balveren (van) 357, 358, 362, 363.
Banchem (van) 112.
Banchen (van) 53.
Banga 153, 317.
Bär 156, 157.
Bare (de) 363.
Barreveld 153.
Barsen 357.
Barsens 362.
Bartensleve (van) 363.
Basseé 62.
Basserode (Provoost dict) 19, 20.
Basteels 336.
Bauert 187.
Bayard 128.
Beaumont (van) 248.
Bechers 43.
Beckeringh 155.
Beckmann 262.
Bedeker 331.
Bedloo 124.
Beeck (van) 124.
Beeck (van der) 378.
Beeckhuisen 59.
Beefting (van) 252.
Beek (van) 163.
Beelaerts 270.
Behrens 85.
Bekkers 32.
Bekum (van) 222.
Bel (van) 348, 349.
Bellasis 378.
Bellinchave (van) 60, 61, 124.
Bellinkhoven (von) 60—61, 91, 124.
Bellous 378, 379.
Benion 378.
Beninga 355, 356.
Ben(n)inga 357.
Benninga 350, 362.
Benoni 378.
Bentheim (van) 201, 202.
Benthem (van) 159.
Bentinck 355, 358.
Berbisdorf (von) 5.
Berck 251. 360.
Berck van) 159, 191, 192, 214.
Berckel (van) 244.
Berentvelde (van) 230.
Berewouts 18.
Berg 326.
Berg (van den) 163, 170, 239, 283.
Berge (de) 207.
Bergen (van) 126, 176.
Rergh (van den) 243, 252, 338, 344.
Berg(he) (van den) 238.
Berghuys 187.
Berckhof 277-279.
Bermentvelde (van) 209, 211, 230.
Bern (van den) 127.
Bernagien (van) 243.
Bernsaw (von) 301.
Bernsaw Hardenberg (von), 264, 268.
Bert 319, 352.
Bertens 72.
Berum 355, 356.
Berum (van) 358.
Besemaker 367.
Besten (van) 57, 58, 90.
Beveren (van) 27, 165, 212.
Bevervoorden (van) 2, 105.
Beyerman 75-77.
Bevken 324.
Beys 242.
Biberitzsch 8.
Bichelaer (van den) 245.
Bie (de) 246.
Bies (van der) 72.
Bilderbeek 103.
Bilderbeek (van) 149, 150.
Bilrebeke (van) 212, 213.
Bilt (van der) 29, 30.
Binaud 77.
Bingarden (van) 61.
Bingelius 155, 156, 188.
Bisschop 378, 379.
Bitter 166, 168, 229, 231-233, 379.
Blaauw 351
Blaauwduyff 91, 152.
Blanken 379.
Blans 188, 189.
Blauw 29.
Bleck 306, 307.
Bleckmann 262, 324, 325.
Bleyswijck '(van) 125, 153.
Blitterswick (van) 363.
Blockhuys 338.
Bloemendal 358.
Blois (van) 24.
Blom 135.
Blom (van der) 122.
Bock (de) 317.
Bockelmann 305.
Boechem (van) 284.
Boeckhorst (tho) 255.
Boecop (van) 162, 198.
Boekhorst (te) 153.
Boelens 89.
Boenckers 30, 31.
Boenen 326-328, 332, 334.
Boers 76.
Boeser 286.
Boeye 251.
Bogaard (van den) 352, 382, 383.
Bogaerts 183.
Böhme 4.
Bois (du) 125, 153, 217, 222.
Bok 122.
Bolding 254.
Boliaert 115.
Bolle 115, 116, 148, 149.
Boltman 355.
Boltwedder 279.
Boun 347.
Bonaerts 183.
Bonke 297, 298.
Bonte 220.
Boockoop 355.
Boom 158, 286.
Boon 16, 183.
Borchacker 284.
Borck (van) 355, 358.

Borculo (van) 170, 172, 176, 204.
Bordes (de) 249.
Bork (van)' 358.
Bornet 135.
Borremans 280.
Borsselen (van) 38.
Bortel (van) 89.
Bos 279.
Bothenius 90.
Boudewijns 63, 286.
Boudy 339.
Bouingerhof 106.
Boum 317.
Bouricius 155, 190.
Bouricius (Brouwer gen.) 155, 190.
Bournonville 358.
Bout 360.
Bout (van den) 222.
Bouwens 72.
Braackel (van) 363.
Braam (van) 95.
Braconier 125, 317.
Braekel 357, 358.
Brake11 (van) 31.
Brande (van den) 73.
Brandeler (van den) 161, 162, 198.
Brandenburg van Oltsende 35.
Brandt 121.
Brant 212.
Brants 248.
Braune 44.
Bremer 328.
Bremers 251.
Bredenburgh 280-283.
Brederoede 21.
Brederode (van) 23, 355.
Breunissen 163.
Breuseghem (van) 286.
Breusichem (van) 240.
Brienen (van) 31.
Bril 243.
Brix 105.
Brobbel 53.
Broechoven (van) 183, 184.
Broeke (van den) 125, 189.
Broeke van Ouden-Rhijn (van den) 352.
Broe(r)sema 243, 355-357, 361, 364, 365.
Bronckhorst (toe) 106.
Bronkhorst (van) 211.
Brouwer 53, 55, 93, 122, 277, 278, 317, 348.
Brouwers 88, 121, 316.
Bruce 128.
Brugman 222.
Bruheze 223.
Bruin 95.
Bruin (de) 55.
Brune (de) 200, 201
Bruyningh 162.
Bruyns 30.
Bruynvis(ch) 115, 139—141, 149.
Bucama 102.
Buck 83.
Budde (van) 363.
Buddingh 31, 216.
Buekop 357.
Buerden (van) 181.
Bueren (van) 218.
Buitendijk 252.
Bukama 150.
Bunestorpe (de) 202.
Bunge (de) 115.
Burch (van der) 161, 345, 346.
Burchgraeff (de) 312.
Burddes 190.
Buren (van) 177, 243
Burg (van den) 127.
Burgh (van den) 93.
Burs 149.
Bushoff 251.
Bussche (ten) 32.
Bussche (van) 363.
Bussenet 32.
Buttinga (van) 186, 187.
Buuren (van) 17.
Buys 285, 313, 377.
Buytkamp 254, 255.
Bye (de) 161, 189, 190, 222, 223, 309.
Bijen 68, 69.
Bijjer 360.
Bijlaert (van) 95.
Bijlant 365.
Byvanck 92.

C.

Cerre (du) 358.
Chappelier 63.
Charon de St. Germain 64.
Chazeraes 358.
Chevalier 113, 379.
Christyaense 68.
Christiaansen 72.
Citters (van) 118, 119.

D.

Dael (van) 94.
Daems 326.
Daey 366.
Dale (van) 206, 219, 237.
Dam (van) 125, 147.
Danckward (von) 319.
Dasseborgh (von) 363.
Daun (van) 264, 265, 268, 304, 305, 308.
Dedem (van) 201, 202, 206.
Deibel 349.
Delft (van) 189.
Denoit 319.
Denys 191.
Denzler 135.
Detten (van) 178.
Deym 218.
Dicke 133.
Diemen 19.
Diemen (van) 30.
Diepenbroch (de) 209.
Diercx 284.
Dierkens 161.
Diest (van) 188, 189.
Dikkers 278.
Dimen 20.
Dingden 204.
Dingemans 282.
Dirout 312.
Disselwerff 16.
Ditlof 92.
Ditzum 361.
Dobbe 168.
Doeleman 122.
Does de Bye (van der) 161, 198.
Does tot Noordwijk (van der) 59.
Dolgen 364.
Doll 161.
Domis 367.
Dommelen (van) 246, 284.
Dompselaer (van) 318.
Donck (van der) 92, 126.
Donkersloot 164, 379.
Dooma 358.
Doorn (van) 368-371.
Doorne (van) 217.
Doornik 158.
Dopff (van) 92.
Dorinc (de) 208.
Dorren 265, 266, 304.
Dorsman 222.
Dorsten (van) 69, 253, 254.
Dorth (van) 214.
Drabbe 113-117, 138-142, 147-149.
Draulenvaux 122.
Drerer 192.
Drevensteeds 373, 374.
Drews (de) 186.
Driehuys 344, 345.
Driel (van) 256, 337.
Drift (van der) 55.
Drop 52.
Drossaart 51, 54.
Drost 131.
Droste tot Vischering 211, 212, 215.
Druyvendijck (van) 21.
Druijvesteijn 367.
Dubbelbeer 185.
Duden 301.
Duikinck 31.
Duiking 30, 92.
Dulck 365.
Dullaert 338.
Dulmen (van) 254.
Dusseldorp (van) 370.
Dussen (van der) 122, 151.
Duvaulx 19, 20.
Duyn (van) 286.
Duyven (van) 311.
Duyvendijck (van) 19.
Dijck (van) 67, 69, 70, 74.
Dyserinck 351.

E.

Ebben 349.
Ebbingh 224.
Echolt 212.
Echten (van) 124.
Eck 357.
Eckhardt 64.
Edeling 55.
Eelkens 184.
Eels 355-357.
Eggers 156.
Egmond (van) 21, 23, 24, 154.
Egmond (Vroman(s) gen.) 154.
Eichler 325.
Eick (van der) 337.
Einler 44.
Elecourt 88, 89.
Elema 128.
Elen (van) 211, 212.
Elin 378.
Ellinckhuysen 260, 261, 328, 330.
Ellvich (van) 205.
Elner (van) 264.
Elst (van der) 222.
Eltern 362.
Emants 352.
Emde (van) 153.
Emingha (van) 253.
Emmen 29.
Emmerick (van) 242, 285.
Emptinck 246.
Ende (van) 18.
Ende (van den) 132.
Enens 90.
Engels 108, 253, 326.
Engelbert van Bevervoorden 76.
Enghuizen 203.
Enserinck 286.
Enst (van) 31.
Entens 355, 357, 362-365.
Eppinck 175.
Eringa 57, 90.
Erisman 55.
Erkelens 338, 366.
Erler (de) 170.
Erp (van) 184, 219.
Es (van) 55.
Esbeeck (van) 183.
Esse (van der) 20.
Essen (van) 203.
Eulenbeck 306, 324.
Everdincks 255.
Ewsum (van) 358, 359, 362.
Ewsum (Tamminga gezegd van) 358, 359.
Eygenraem 18, 19.
Eylkens 62, 92, 93.
Eyndhoven (van) 62, 93.
Eysden (van) 95.
Eytelwein, 154-156, 190, 191.

F.

Fabritius, 136.
Fache 254.
Fagel 63.
Faille (de la) 163.
Felbier 162.
Feldman 163.
Fiers 149.
Flamen 246.
Fledderus 163.
Fleischer 5.
Fleming (van) 106.
Flender 133.
Fock 29, 94.
Fockens (van) 359.
Fok 92.
Fonck 272, 273 .
Fontaine (de la) 246.
Fontaine Wicart 246.
Foppinga (van) 124.
Foreest 345.
Forstner van Dambenoy 188.
Fracylenia 365.
Frailemo 355, 356.
Franchoys 115, 117.
Franckena 103.
Fransen 73.
Frantzen 325.

Freier 48, 49.
Fremicourt 358.
Frena 342-345.
Frieswijk 161, 198.
Frietag 363.
Frix 186.
Froma 355. 357. 363.
Frijlema 355, 356.
Fuger 7.
Fijck van Hove 19, 20.

G.

Gabbema 104.
Gadums 265. 267. 305, 306, 308, 324, 326, 327.
Gadums 265, 267, 326.
Gaesbeeck (van) 23.
Gaikinga 357.
Galen (van) 60, 134.
Gallee 133.
Gattumb 299.
Geispertsheim (von) 318.
Gelder 28.
Gelderman 134.
Geldern (van) 157.
Geldrop (van) 284.
Gemen (van) 171, 175, 177, 201, 208-211, 214, 216, 232, 237.
Gent (van) 344.
Gentil 223.
Gerlacius 185-187, 360.
Gerlings 61.
Gestel (van) 245, 286.
Gevaerts 161, 198.
Gevers 381.
Gewande (van) 241, 284.
Gewin 2-14, 40—51, 77-85, 105—113, 131-13s.
Ghemen (van) 168, 169, 172, 206.
Ghier (de) 270—272.
Ghijsselen 244.
Glaneman 209.
Glaser 44.
Gleywerff 222.
Glimes (van Bergen) 27.
Goch (van) 72.
Gockinga 360.
Goddard 92.
Godefridi 122.
Godefroy 163.
Goedhert 75.
Goeree 149.
Goerts 96.
Goes (van der) 72, 162.
Golts 63.
Goltz 31.
Goltz (van der) 159.
Gomperz 157.
Gonggrijp 58.
Goor (van) 217.
Goorle (van) 349.
Göring 94.
Gorop (van) 184.
Gorter 189.
Goudoever (van) 94.
Goudschaal 32.
Goijaerts 126.
Graad 56, 120.
Graaf (de) 137.
Graaff (de) 164, 296.
Graaf(f) (van der) 222.
Graeff (de) 270.
Graeff (van de) 241.
Grave (van) 240.
Grave (van den) 283, 284.
Grave (Gresdict van) 19, 20.
Gravia 246.
Grawers 186.
Gretsch 105.
Greve 318.
Greve (de) 285.
Grevinck 360, 361.
Grimbergen (van) 26.
Grimersum 363.
Grimersum (van) 59.
Grobelinck 363.
Groebel 349.
Groen 54.
Groenendijk (van) 250.
Groot (de) 32.
Grosse 45, 84.
Grubbe 279.
Grubben 277.
Grunelius 223, 224.
Gruys 361, 363.
Gruvtere (de) 14.
Grijp 163.
Grijp (Specht) 163.
Gualtheri 90.
Guitard 316.
Guldewagen 221.
Gumpel 157.
Günther 84.
Gijsberti 163.
Gijsberts 29. 30.
Gijselen (van) 240.
Gijsen 91.
Gijsens 365.

H.

Haack 253.
Haas 156, 157, 190.
Haas (de) 380.
Haasbaart 62, 92, 93, 127.
Hack 363.
Hackvoort 365.
Haeften (van) 287.
Haene (de) 243.
Haer (van der) 381.
Haeren 363.
Haersma (van) 104, 150.
Haersolte (van) 32, 61.
Haes (de) 349, 379.
Haesbaert 127.
Haesberge (van) 219.
Hae(s)e (de) 255.
Haeyma 361.
Hagen 110.
Hagen (van der) 93.
Hagenbeck (van) 378.
Hakkenberg van Gaasbeek, 351.
Halen (van) 318.
Halle (von) 363.
Hallincq 72.
Halm (van) 162.
Halsema (van) 127.
Ham 252.
Ham (van den) 52, 222.
Hamel 380.
Hamel (van) 239, 243.
Hamelen (van) 62.
Hamer 219.
Hamsdeel (van) 312.
Hanekro(o)t(h) 190.
Harckens 29.
Harde tot de Hachmeule (van) 106.
Harde tot Willinkhege (van) 107.
Harkinga 361.
Harkunge 358, 361.
Harling 318.
Harling von Geispertsheim (von) 252, 318.
Harmelink 278.
Harsens 363.
Hartman 240, 251.
Hassebroek 316, 317.
Hassent 94.
Hassert 62, 94.
Haugewitz (von) 46.
Hausz (von) 31.
Havius 62, 157.
Hauwerda 363.
Haxthausen (van) 363.
Haym 44.
Hayman 140.
Heec (van) 212.
Heeck (van) 185, 186.
Heedel (van) 240.
Heek (van) 64.
Heekeren (van) 163.
Heemskerck (van) 112.
Heemstra (van) 136.
Heer 284.
Heeralma 357, 363.
Heerde (van) 124.
Heerde tot de Hofstede (van) 125.
Heerdt (van) 61.
Heeren 317.
Heerma (van) 359.
Heiden (van) 377.
Hemsberg 28.
Heisenius 305.
Heite (van) 363.
Helbers 380, 381.
Hellenberck (van) 271.
Helmont (van) 246.
Heloma 90.
Helphenstein 360.
Helt (Colen genaamd de) 244.
Hene 44.
Henrii 217.
Henxthoevel (van den) 285.
Henxtum (van) 272, 273.
Herberden (van) 255.
Herder (de) 338.
Hertoghe (de) 361.
Herzelles (de) 163.
Hes 90.
Heshuysen 259, 260, 328-330.
Hesselink 277.
Hettinga (van) 104.
Heubink 222.
Heuckelom (van) 63.
Heukelom (van) 27, 224.
Heurn (van) 134.
Heurnius 62.
Heuvel (van der) 356, 358.
Heuvel1 (van den) 52.
Heuvel1 (van Linden van den) 32.
Heuyter (de) 19.
Heyde (de) 90, 122.
Heijden (van der) 53, 75.
Heyne 56.
Heze (van) 239.
Hezius 253.
Hieff 136.
Hillebrandes 363.
Hillebrants 358.
Hinckart 355. 357, 362. 364. 365.
Hiole 366.
Hochepied (de) 360.
Hocke 222.
Hoeckelom (van) 31.
Hoefer 136.
Hoepner 155.
Hoesen (van) 240. 244.
Hoesen (Kuysten van) 244, 254.
Hoetmaker 253.
Hoeve1 (van den) 242, 243, 356.
Hoeven (van der) 31, 122,246.
Hoffman 56.
Hofland 349.
Holdinga 365.
Holleschau 156.
Hollinga 364.
Hollmann 302.
Holsteyn 71.
Holte (ten) 355, 358, 361, 365.
Holte (van) 233.
Holten (van) 182, 183, 355.
Holthe (de) 176.
Homoed 367.
Hones (de) 169, 175.
Hooft ('t) 280.
Hooftman 363.
Hoogenhuyzen (van) 252.
Hooge (van der) 38.
Hoogenboom 382.
Hoogstrate (van) 68.
Hoogvliet 52.
Hoop (Thomassen à Thuessink van der) 257, 289-296.
Hooreman 250, 316.
Hoorn (van) 268.
Hope 92.
Horenboge 178.
Horenken 355—357, 362, 363.
Horenboge 168.
Horst (van der) 31.
Houken 223.
Houwerda 365.
Houwinga 361.
Hove (van) 379 .
Hove (van den) 285.
Hoya (van der) 170.
Hoyman 254, 288.
Hoynck van Papendrecht 35.
Hoytema (van) 253, 288.
Hudde 158.
Hueck 332.
Huffmann 325.
Huigens 158.
Hulle (van) 220.
Hülse 47.
Hulst 126.
Hulfen (van) 186.
Hulter (de) 62, 223, 224, 243.
Hunnegese (de) 175.
Hummelinck 318, 319.
Hurden (ther) 175.
Huybert (de) 139, 163.
Huysinga 330, 331.
Huyssen 251.
Hylckama (van) 90.

I.

Iddekinge (van) 161, 198.
Idsinga (van) 101-104, 149, 150.
Imansen 222.
Ingelby 270.
Inn- und Kniphausen (von) 358, 362, 363.
Inn- en Kniphuisen van Nienoord (van) 59.
Inneville 358.
Iserloo 319.
Isselmuiden 357.
Ittersum (van) 124, 363.
Ittersum van de Hofstede (van) 125.

J.

Jacobi 332, 334.
Jager (de) 17.
Jarges 356-358, 363.
Jarig 378.
Jeltes 153.
Jeude (de) 270—273.
Jode van Hardinxveld (de) 273.
Jodenvelde (de) 202.
Jong (de) 252, 338.
Jongbloedt 349, 379, 380.
Jonge (de) 111.
Jongh (de) 337, 338.
Jungadam 3, 46, 48.

K.

Ka (van der) 368, 369.
Calantius 218.
Kalff 311-314, 376, 377.
Callenburg 221.
Calversiep 303.
Kam (de) 149.
Camer (van der) 218.
Kamminga 364.
Camminga 364, 365.
Camp (van der) 318, 358.
Kam(p) (van der) 356.
Kampe van de) 69.
Kampf 324.
Kampmann 262.
Kampshoff 319.
Kandler 164.
Kaphan 8.
Carafa 315.
Carlier 358.
Karnebeek (van) 293, 373, 374.
Casius 31.
Casteel (van) 75.
Casteren (van) 242, 243, 245, 246.
Castricum (van) 62, 127.
Cate (ten) 126, 278.
Kater 355.
Cater 357.
Cats 62.
Cats (van) 37-39.
Catshoek 115.
Cau 250, 251.
Kaufmann 85.
Caullier 379.
Cavrelle 358.
Keiser 360.
Kelderman 67.
Kelst (van) 218.
Kemenade (van) 212.
Kemp 240, 242, 246, 285, 350.
Kemp (van der) 53-55, 222.
Kempe 286.
Kempen 48.
Kempen (van) 163.
Kempenaer (de) 113.
Kenthman 8.
Keppel (van) 68, 69, 151, 152. 165, 200—204, 209, 211, 212, 215.
Keppel tot Odinck (van) 107.
Kerkering 112.
Kerkhoven (van) 250.
Kesselmans 284.
Kesteren (van) 91.
Kesterus 251.
Ketelaer (de) 318.
Ketjes 30.
Kettenes 223.
Kettenis 224.
Kettenis (van) 224.
Keuchenius 192.
Keyser 95, 367.
Keysers 281.
Keijzer 31, 63.
Kint ('t) 255.
Kint de Roodenbeke ('t) 320.
Kissing 253, 254, 349.
Claerhout 16, 17.
Klant 252.
Clant 355-357, 362, 364.
Clant van Stedum 363.
Kleef 28.
Cleef (van) 369.
Klein 128, 254.
Klencke (von) 332-334.
Klerck 31, 63.
Clerq (de) 141, 142.
Clerk 251.
Clifford Cocq 252.
Klink 53.
Clockener 125, 126, 189.
Kloek 365-368.
Cloon (van) 250.
Clooster (van den) 355, 357.
Clootwijck (van) 312.
Closter 356.
Klugkist 331.
Cluitersma 29, 30.
Kniphausen (van) 363.
Knuyt (de) 338, 340.
Koch 158.
Kochius 307.
Cock 158, 251.
Cockengen (van) 243.
Cockuyt 89.
Cocq (de) 251.
Cocq d'Armandville(le) 296.
Cocx 126.
Kodde (van der) 282.
Koel 302, 304.
Coenders 357, 362-365.
Coenders (van) 104.
Coenen 218.
Coeven (van) 63.
Coeverden (van) 124, 125, 251.
Coeymans 251.
Köhler 84.
Kok (de) 55.
Colder 223.
Colen 284.
Colf 126.
Collaert 15, 242, 246, 285.
Coman (Landman) 221.
Commersse 140.
Coninck 355, 357.
Koning (de) 53, 349.
Koning (Assendelft de) 52, 53.
Koningh 51, 52, 358.
Koningsberger 381.
Contraeu 20.
Cool 317.
Kool 246, 266, 269, 300, 368.
Kooy 136, 137.
Kooy (van Marwijk) 137.
Kooy (van Woensel) 136.
Kop (van der) 32.
Copes van Hasselt 134.
Kopp 50.
Cordes (des) 358.
Koremans 250, 316.
Corenpoort 358.
Korten 136.
Coster 153, 317, 319, 367.
Kostermans 224.
Costerus 366.
Couper(us) 108.
Coutereau 19.
Couvée 223.
Couwenburg (van) 251.
Couwenburgh (van) 140.
Couwenhoven (van) 154.
Coymans 360.
Krabbenburgh 319.
Kraemer 373.
Craenenbroeck (van) 188.
Kraeij 338.
Craeyvanger 162.
Kragt 255.
Cramer 137.
Creeft 246, 284.
Cremer 280, 281.
Krepel 222.
Creutzberg 136.
Croesen 224.
Croix (de la) 367.
Crouwel 287.
Crumminga 361.
Cruso 62.
Kruyff 164.
Kruys 274—280, 317.
Kuik (van) 254.
Cuilenborg 288.
Culenborg (van) 363.
Cumsius 69.
Kuppersmidt 7.
Curia (de) 205.
Kurn 44.
Cuyck (van) 286.
Cuylenburg (van) 349.
Cuyper 16, 217.
Kuysten 62, 224, 239-246, 283-286, 319, 349, 350.
Kuysten van Hoesen 128.

L.

Laan (van der) 251.
Laen (van der) 219.
Laer (van den) 242.
Laet (de) 62, 63, 223.
Lagendael 283.
Lagerwerff 137.
Lallemand 76.
Lambergen 162.
Lambers 106.
Lamberts 74.
Lambrechtsen 87.
Lamers (von) 319.
Lamsweerde (van) 94, 158.
Lanckeren (van) 162.
Landsberg van) 151.
Lane (ter) 357.
Langen (van) 171, 176-178, 201, 237.
Langerack (van) 218.
Langewagen 350.
Lannoy 117.
Lant 358.
Lappe 302.
Latenstein 63.
Lauder 128, 160.
Launder 64.
Lawick (van) 349.
Lechner 164.
Ledeboer 131.
Lederdam (van) 23.
Lee (van der) 335-338.
Leemans 384.
Leembeke (van) 212.
Leeuw (de) 256, 320, 367.
Leeuw (van der) 350, 351.
Leeuwen (van) 52, 54.
Leeuwen van den Eyckelenboom (van) 349.
Lembecke (van) 177, 178.
Lembeke (de) 230.
Lenfrinck 91.
Lengle 121, 150.
Lennep (van) 124, 136.
Lentelinck 106, 107.
Lentfrinck 94-96, 158, 159.
Leuven (van) 90.
Lewe 355-358, 362-365.
Ley (van der) 122, 288, 367.
Liancourt 358.
Lidth de Jeude (van) 269-274, 309-311, 349, 379, 380.
Liefde (de) 251.
Liefkint 121.
Liens 55, 56, 117, 136.
Lier (van) 35, 252.
Lievens 351, 382.
Limborch (van) 107.
Limburg (van) 263, 264.
Linden (unter den) 303.
Linden (van der) 53.
Lindenfels (von) 350.
Linnebeke (de) 204, 215, 216, 237-239.
Linnebeke (van) 174, 175, 178. 179
Lippe' (van' der) 177.
Lis (van) 57.
Lisse (van der) 68, 73.
Lith (van) 270, 272, 311.
Lobregt 378.
Lochteren (van) 163.
Locqnenghien zu Laach (von) 94.
Loë '(de) 103.
Loe (van) 150.
Loef 176.
Loeffsen 108.
Loen (van) 168, 169, 175.
Lohuis 279, 317.
Loines (de) 358.
Loo (van) 103.
Loodensteyn (van) 346.

Loon (van) 28, 166, 167, 171, 176, 201, 231, 232.
Looz 28.
Louff 313.
Louvignie 358.
Louw (ter) 377.
Louwy 357.
Lubbers 253.
Luderer 77.
Ludinckhausen (von) 211.
Ludinchusen (de) 166, 171, 211, 233.
Lught 345:
Luicken 276, 279.
Liips 94.
Luteijn 74.
Lutz von Ehingen 77.
Lycklama à Nijeholt 89.

M.

Maanen (van) 288.
Maassen 135.'
Machaelen 364.
Ma(e)ne 345.
Ma(e)rche 245.
Maerle (van) 117.
Maes 67-69, 73.
Magdaniels 255.
Mahony (van) 106, 107.
Maire 250.
Makreel 152, 153.
Malsem 365.
Maltitz (von) 43.
Mandelslo (van) 363.
Mane (van) 344.
Manninga 355-357, 362-365.
Mans 318.
Marchant 256.
Marci 35.
Marck (van der) 245, 246.
Marckt (van der) 240, 246, 286.
Margny (de) 345, 346.
Marinus 155, 163.
Marle (van) 254.
Marschall (von) 319.
Martel1 76.
Martens 154—156, 162, 188, 190.
Martini 89.
Marijn 217.
Massow (von) 164.
Masurel 344.
Mathijs 355.
Mechelen (van) 286.
Meckenborch 357.
Medevoerden (van) 208.
Meeningen (van) 69, 74.
Meer (van der) 64, 240, 245, 246, 319.
Meerman 381, 382.
Meester (de) 134.
Meilinck 108.
Meiling 111.
Meister 319.
Meits 358.
Mellink 133.
Memminga 361.
Mepsche 355, 357, 362-365.
Merode (de) 315, 340, 342.
Merrenbag 224.
Messchaert 282.
Metman 351, 381.
Metternach 287.
Meulen (van der) 370.
Meurs 127, 352, 384.
Meurs (van) 158.
Meusse 244.
Meverden (van) 94, 210.
Mevert (den) 62.
Mey (van der) 164, 252.
Meyden (van der) 251.
Meys 153.
Mhar (van der) 361.
Michaelis 30.
Mierop (van) 22.
Millandt 251.
Millenaar 381.
Millies 135.
Millinck 358.
Millinga 363.
Modderman 76.
Moens 192, 287.
Moer (van der) 96.
Moerkercken (van) 346.
Moll (de) 366.
Mollé 75.
Moller 280.
Mom 91, 124, 163.
Moncheaux dit Adin 358.
Monte (de) 176.
Moolenburgh 222.
Morgan 340, 341.
Morin de Villeneuve 319.
Moulart 358.
Mulart 124.
Mulert 356.
Müller 49.
Mumme (von Barsdunck gen.) 214.
Munninck (de) 76.
Munniks 62.
Munster 363.
Munster (von) 166, 170, 176—178, 210, 230.
Muntz 63.
Musquetier 224.
Muyssart 254.
Mijen 159.
Mijll (van der) 248, 249.
Mympelge (von) 41.
Mijnssen 137.

N.

Nagell (van) 125.
Nanninga 163.
Nansum 362.
Nassau (van) 340-342, 355.
Nederveen (van) 180.
Nerée (de) 94.
Neringh 284.
Nethelinc 210.
Neuenahr (van) 268.
Neuenhaus 306.
Neuhaus 301, 305.
Neviand 262.
Nierop (van) 64, 282.
Nieukerk (van de) 370.
Nieuwland van Wijdom 319.
Nittersum 363-365.
Noorden (van) 95.
Noorden (de Vulder van) 118-120.
Noort (van) 243.
Noortdijck 256.
Norendin 173.
Nun (van der) 319.
Nyenbeek (van) 202, 203, 216.
Nijeveen (van) 186.
Nijmegen (van Borsart gen. van) 61, 62.
Nijs 283.

O.

Oem van Wijngaerden 251.
Oer (von) 378.
Oest (van) 61.
Oever (ten) 64.
Offenhuizen (van) 102.
Offerhaus 25%269, 299—309, 32 1-335.
Olde (van) 279.
Oldenbarneveld (van) 248.
Oldeneel (van) 125.
Oldenthorpe (de) 171, 179.
Olshoorn 88.
Ommers (van) 89.
Ompteda 356, 358, 36%365.
Onderwater 162.
Oostendorp 30.
Oosterbaan 162.
Oosterwijk Bruyn (van) 112.
Oostrum (van) 236.
Opmeer 58.
Oppenheijm 157.
Ore (van) 378.
Orsden (van) 70.
Orsoy (van) 62, 93, 127.
Orten (van) 244.
Os (van) 16.
Osch 182.
Oss (van) 245.
Otterberg (zu) 303.
Oudaen 282, 283.
Ouden (den) 351.
Oudenaerde 351.
Oudheusden (van) 222.
Oudorp 345.
Outeren (van) 115.
Outheusden (van) 270.
Outshoorn 222.
Ouwens 368.
Ouzeel 72.
Overdorp 74.
Overdulve 115-117, 138, 148.
Overhagen (van) 214.
Overschie 58, 59, 91, 150, 151, 345-348.
Overschie (van) 95.
Overschie van Adrichem 59, 151.

P.

Pabst (van) 155, 190.
Palter 317.
Pancras 244.
Pannekoeck 3 0 2 .
Parra (van der) 35.
Paspoort 59.
Pasques de Chavonnes 250.
Passavant 254.
Pauw 21, 112.
Peelbergen 126.
Peineman 155, 191.
Pelgrom 366.
Pelle 59.
Pellekaan 32.
Pels 255, 286, 320.
Pennis 14—19.
Pennis de la Goor 14, 15.
Pennis (Overgaauw) 14—19.
Pensing 150.
Peralta (de) 297.
Pernis 51, 53.
Persival 153.
Persijn (van) 186, 360.
Pesser 160, 337.
Petain (de) 217.
Pieck 60.
Piederiet 351.
Piek 54.
Pierlincx 96.
Piers 183, 184.
Pieterse 135.
Pignatelli 314, 315.
Pikkar 162.
Pile (van den) 205.
Pimentel 315.
Piper 243.
Piron 117.
Pisset 67, 73.
Plasschaert 115, 139.
Plettenberg (von) 268.
Plevier 114, 115, 251.
Plume 288.
Pluym 76.
Pocke 148.
Podiebrad 40.
Poelhuizen 218.
Polderman 53.
Poll (van de) 288.
Polman 363.
Pommeren (van) 59.
Pompe, 215-220, 252, 253.
Pondsteyn 286.
Poorten (van der) 351.
Poppe 74, 75.
Porrigel 44.
Port (van der) 111, 112.
Post 278.
Pot (van der) 32, 160.
Potken 187, 287.
Pots 30, 3 1.
Pottean 244.
Potter (de) 124.
Pree (de) 115.
Prelhuff 44.
Prince 67, 74.
Prins 161, 351.
Prins (Bloys van Treslong) 35.
Prins (van Westdorpe) 198.
Prinse 70, 71.
Prisbier 286.
Pronckert 113.
Putman 218.
Putte (van de) 66-74.
Putte (Fransen van de) 74.
Putten (van) 24, 202-206.
Pyck 160.
Pijl (van der) 96.
Pijll 256.
Pijnappel 244.
Pijpen (van der) 240.

Q.

Quenten 83.
Quinque 7.

R.

Rabus 281.
Racket 187.
Rade (von) 214.
Rademacher 333.
Rademaeckers 62.
Radermacher 73.
Raecx 64.
Raephorst 313.
Raesfelt (van) 233, 355.
Raessen 242, 319.
Raket 287.
Rammesbergh 211.
Randenroede (de) 238.
Rappard 61, 288.
Raulin 358.
Rauwenhoff 134.
Ravens 249.
Ravensberg (von) 166.
Ravesteyn (van) 69, 96.
Reckingen Mersch (von) 164.
Rede (de) 176.
Rede (van) 210.
Reden 236.
Reede (van) 164—179, 200—216, 228-239, 355.
Rees (van) 91.
Reguleth 163.
Reichenbach 49.
Reichmann 49, 51.
Reigersberg (van) 252.
Remy 94.
Renesse (van) 319.
Rengers 355—358, 362-365.
Rennenberg (van) 363.
Renssen 256.
Rentmeester 149.
Rentzeler 40.
Repelaer 243, 360.
Repelius 132.
Rerincs 63.
Retbergen 358.
Reus 252.
Reyger (de) 107, 124.
Reynders 383.
Rheden (van) 165, 170, 172, 176, 178, 235.
Rhemen (van) 173, 212, 213, 229, 361.
Rhodin 84.
Rhoon (van) 19-21.
Rhijn (van) 256.
Rhijne (ten) 30.
Ribbert 106.
Richel 244.
Ridder (de) 32, 55, 139, 256.
Riemer (de) 163.
Rietberg (van) 177.
Rieu (du) 141.
Ringenberg (van) 176, 201, 204.
Rinking 364.
Ripperbant 162, 198.
Ripperda 355-357, 362-365.
Ripping 56.
Rocheblave 92.
Rochet 188.
Rocquignis 358.
Rodenbücher 223.
Roderlo (van) 178.
Rodope (de) 202.
Roelandts 72.
Roëll 252.
Roelvink 126, 352.
Roering 54.
Roever (de) 191.
Roeyen 14, 15.
Rohur (de) 217.
Rolinxwerd 297.
Roltman 356, 363, 364.
Romberch (van) 200.
Romswinckel 35.
Romul 77.
Roobol 20.
Roon (van) 55.
Roos 381.
Roos (de) 187.
Roose 72.
Rooseboom 286.
Roothals 180.
Rooy (de) 94.
Rop (de) 234.
Rossem (van) 31.
Rossum (van) 136.
Rosterman 61.
Roszkampf (von) 332-334.
Rotberg (von) 351.
Rotgema 365.
Rotkuma 361.
Rover 252.
Roy (de) 181.
Royen (van) 87, 221.
Ruë (de la) 73.
Ruel 7.
Ruever (de) 96, 159, 191, 192
Kummel 4, 77-79, 107.
Russel (van) 254.
Rutenbergh (von) 363.
Ruysscher (de) 218.
Ruyte 115, 139-141.
Ruyter (de) 320, 383, 384.
Ruyter van Steveninck (de) 35.
Ruyter de Wildt 35.
Rijckevorsel 88, 89, 381, 382.
Ryelmans 285.
Rijkman 122.
Rijn (van) 52, 54, 222.
Rijnsoever (van) 252.
Rijsendael 224.
Rijsingen (van) 245.
Rijsoort (van) 19, 21.
Rijswijck (van) 243.

S.

Saersen 269, 273, 309-311.
Saesfeld (van) 214.
Salengre (de) 114.
Salis (de) 128.
Salm 133, 134.
Salm-Salm 229.
Salmius 159.
Sande(n) (van den) 61, 68, 69, 73, 159, 191, 192.
Sanen (van) 367.
Santen (van) 156, 157, 188, 190.
Santen van Craenenbroek (van) 188.
Sappius 53, 54.
Sarlemijn 351.
Sas 15, 351.
Sasse 212, 213.
Saterslo (van) 214.
Schaap van Dam 61.
Schaep 256.
Schaep tot den Dam 124.
Schaffer 355-357, 364.
Schagen (van) 162.
Schalcken 88.
Schandill 223.
Schas 152.
Schatter 355-357.
Scheerken 252.
Scheffert 361.
Schelcher 44.
Schellebeek 95, 159.
Schemonto 251.
Schenk van Nijdeggen 61.
Schenken 201.
Schepper (van de) 159.
Scherpenzeel 363, 365.
Schets 219.
Schets (van Grobbendonck) 217.
Scheuer 379.
Scheurleer 192.
Sche(y)l (ter) 217.
Schilperoort (van) 160.
Schlechtendal 192.
Schmidt 325.
Schneid (vom) 303.
Schneider 45.
Schoemaker 111.
Scholl 278.
Scholten 134.
Schomerus 373, 374.
Schonenbecke (van) 175, 177.
Schoonhoven 19, 20.
Schooren (van der) 133.
Schoppe (van der) 337.
Schorer 73, 87.
Schorsch (de) 128.
Schrassert 61.
Schreyer 6, 11, 45.
Schriek 96.
Schuilghel (van) 363.
Schulenborg (van) 363.
Schultz 335-337.
Schultz van Haegen 335, 373.
Schuman 8.
Schummelketel 192.
Schut 67.
Schutte 108, 254, 288.
Schutter 136.
Schuurman 278.
Schuylenburch (van) 162.
Schuyt 159.
Schwalenberg (van) 234.
Sconevelt 213.
Scutinc 211.
Sebedeus 337.
Securius 55.
Sedlmayer 133.
Seiffert 154.
Selekinc 202.
Serwouters 72.
Sevenaer (van) 124.
Sevenbergen (van) 284.
Siccama (Hora) 155.
Sichterman 64, 360.
Sickinghe 62, 358, 361, 362, 365.
Sigers 358.
Sigers (d') 361.
Simey 243.
Sinclair 75.
Sinclair (van der Heyden) 74.
Sinderen (van) 205.
Sinders 63.
Sirtema van Grovestins 188.
Six 217.
Sjoerda 90.
Sleyden (van der) 281.
Slinkerland 88, 89, 121, 122.
Sloet 124.
Sloot 74.
Sloot (van der) 75.
Smit 277-279.
Smith 73.
Smits 91, 163.
Smout 162.
Snoeck 63.
Snyers 149.
Soek 53.
Solemne (de) 251.
Solms (van) 211.
Somerhuis 30.
Sommans 250.
Son (van) 179-184, 348, 349.
Sonmans 285.
Sonnemans 245.
Sonoy 364. 365.
Soolbach 156.
Spaen 357.
Speleveld 55.
Speyer (t) 370.
Spieringh 127.
Spiers 243.
Splinter van Voorn 244,
Spronck 312.
Sproncx 314.
Spuelde (van) 32.
Spijker 278.
Spijkers 242.
Staal (van der) 121.
Staaplaar 378.
Stachouwer 363.
Stachouwer (Tjarda van Starkenborgh) 363.
Stael (van) 363.
Stakebrant 163.
Stakebrant (van Lochteren) 163
Stall (ter) 96.
Stalpaert 252.
Stanton 64.
Stapele 55-57, 85-88, 118—120.
Star (van der) 70.
Starbergh 19, 21.
Staverman 2, 4, 105.
Steen (van den) 286.
Steenbergen (van) 91.
Steengracht 111.
Steenis 16.
Steinbach 10, 43.
Steinmans 328.
Stellingwerf 103, 150.
Stenhus (van) 178, 230, 231, 233, 237.
Stenvers 105, 109, 133.
Sterwerd (van) 125, 189.
Steudel 44.
Steudelin 44.
Steynvorde (van) 212.
Stierman 281.
Stoop 134.
Stork 133.
Storte 343, 345.
Storm de Grave 134.
Stövers 156.
Straatman 382.
Straten (van) 284.
Stricke 177.
Stromberg (van) 201,

Stryck 212, 213.
Strijen 24.
Sucre (de) 358.
Suderman 280.
Suhrhuis (van) 361.
Suirmont 150.
Suurhuijsen 368.
Swaan 367.
Swaelhoff 141.
Swedenrijck (van) 246.
Sweerts 344, 345.
Swinnas 187.
Switzer 254.
Sijgers 355.

T.

Ta(c)k 351, 382.
Tack (Hoogenboom gezegd) 382.
Taedema 364.
Taets van Amerongen 64.
Tagliavia d'Aragona 315.
Tak 75.
Tak (Dumon) 382.
Tak (Hemerijk) 382.
Tak (de Maret) 382.
Tak van Poortvliet 382.
Tamminga 355-358, 362-365.
Tampier 358.
Tecklenburg (van) 170, 173.
Tecko 31.
Teepel 253.
Teering 192.
Tellegen 163.
Temminck 112.
Tenansum 363.
Tengbergen 255.
Tengnagell (van) 35, 239.
Tepel1 288.
Terlane 363.
Tersche(y 218.
Tertre (du) 358.
Teyen (van) 359.
Teyens 57-58, 89, 122, 123, 357.
Teylingen (van) 23.
Teysterband (van) 21.
Thedema 356, 358.
T(h)eeringh 192.
Theune 218.
Thiedema 363.
Thiel (van) 69, 70, 74.
Thielmans 18.
Thiemen 85.
Thienen (van) 379.
Thierens 113.
Thonars 125.
Thuessink 293.
Thum von Weingarten 155.
Thurkow 92, 254.
Thuyning 247-250, 351.
Thybout 14—19.
Thysius 63.
Tiefenbrunn 94,
Tienhoven (van) 352, 382, 383.
Til (van) 329.
Tjassens (Ditlof) 92.
Toller (den) 212.
Tonckens (Lunsingh) 58.
Toorn 281.
Torrenius 90.
Tour (de Meaupas du) 125.
I'raes 30.
Trappen (van der) 249.
Travelman 61, 124.
Trevyn 286.
Triebel 85.
Trip 90.
Tuning 316, 351.
Turck 189.
Turcq 115, 117, 142, 148.
Turenteyn 217.
Turnhout (van) 244.
Tuyl (van) 273.
Tuyll van Bulkenstein (van) 252
Twist' (van) 30.
Twist (Duymaer van) 56, 86, 119, 120.
Tijd (van der) 250.
Tydaersteyn 217.

U.

Ubbena 355-358.
Uchelen (van) 367.
Uddenbeck (in den) 324.
Uetermark 317.
Ufkens 358.
Uhlenbeck 303, 326.
Uiterwijck 363.
Ulger 355, 357, 362.
Ullenbeck (in den) 300.
Umbgrove 190, 319, 352.
Umpteda 357.
Upleward 362.
Uplewert (van) 363.
Urde (van den) 210.
Utersthewer 363.
Uterwijk 357.
Uttersteweer 364.
Utterswer 365.
Uytenhage 159.
Uuytenwijngaerden 39.

V.

Vaal (de) 224.
Vaans 149.
Vader 135.
Vaeck 358.
Valck 285, 350.
Valck (de) 67.
Valckenhoff 282.
Valckenier 127.
Valk 255, 352.
Valkenberg (van) 292.
Valkenburg 28.
Varlet 163.
Vasseur de Cognée, markies de Thouars (le) 125.
Vastaerd 312.
Vaynes van Brake11 (de) 155, 156, 190.
Vechel (van) 240, 241, 244, 285.
Veddermans 192.
Vederman 192.
Vedermans 159.
Veen 122.
Veen (van der) 351.
Vegelmans 255, 320.
Velde (van de) 223.
Velde (van den) 244.
Velen (de) 176.
Velen (van) 230, 232.
Velsen (van) 90, 281.
Velthuysen (van) 255, 338, 352.
Verbeek 251.
Verbrugge 318, 319.
Verbruggen 352.
Verburgh 282.
Verdoorn (de Borst) 136.
Vere (van) 24.
Verhagen 351, 352, 369, 381, 384.
Verhaven 121, 122.
Verhoeff 94, 95.
Verhoeven 246.
Verhoutert 246, 286.
Verhuell 191.
Vermanson 240.
Vermeeren 367.
Vermunt 224.
Verspyck 152.
Verschuer(en) 256.
Verster de Balbian 31.
Versteyl 217.
Verwel 159, 160.
Verwey 135.
Verzijde 221.
Veth (de) 122.
Veije (de) 320, 383.
Veijer (de) 383.
Vianden 29.
Villegas (de) 64, 128, 160.
Villerius 52.
Villers 59.
Vinck 251, 338.
Viruly 282.
Visscher 62.
Visscher (de) 255, 287.
Vischwerdt 363.
Visser (de) 282, 283.
Vladeracken (van) 366.
Vlamingh 217.
Vlierden (van) 244.
Vliet (van der) 55, 56, 88, 119, 330.
Vliet van der Woert (van) 151.
Voerst (van) 61.
Voerste (van den) 211.
Vogel 45, 297.
Vogelat 313.
Vois (de) 337, 338.
Völcker 154.
Volckerts 366.
Volckmar 302.
Volens 358, 361.
Voltelen 254.
Voocht (de) 17.
Voogd 52. 54.
Voogt (dé) 31, 32.
Voogt van Reineveld (de) 20.
Voorde (van de) 75, 117, 141.
Voorhoff 94, 158.
Voorne 355.
Voorst (van) 124.
Voortman 352, 384.
Vorstius 307, 324.
Vos 223, 339.
Vos (de) 128, 336.
Vos van Steenwijk (de) 124.
Vosch 191.
Vosch van Roelinxweert 96, 191.
Vranckevoert (van) 284.
Vredestorp (de) 203.
Vreem 75.
Vries (de) 163.
Vriese (de) 114, 241, 284.
Vrolo 281.
Vroombrouck 280.
Vrijberghe de Coningh (van) 114.
Vucht (van) 240—242, 285.
Vuchts 245, 284.
Vuren (van) 20.
Vuyst 358.
Vijch 357.
Vijfhuis 70, 74.
Vijverberg 249.

W.

Waasbeek 286.
Waejer 358.
Waelwijck (van) 59.
Waert (de) 244.
Waeyers 361.
Wagemakers ('s) 184.
Wagenaar 22 1.
Wagenburgh (van) 345.
Wagner 50.
Waldeck (van) 234.
Walta 103.
Waren (van) 358.
Warmerloo (van) 123.
Warmond (van) 192.
Warmondt 318.
Warnaars 134.
Waspijl 67.
Wassenaer (van) 252.
Water (ten) 363, 364.
Water (van de) 75, 284.
Wateringe (de) 377.
Wateringe (van de) 313.
Weder (van) 211, 213.
Weede (van) 136.
Weena (van) 19.
Weerdenborch 363.
Weerman 110.
Weeteringh (Buys van de) 377.
Weeteringhe 377.
Weiler von) 319, 373.
Welderen 357.
Welle (van) 37.
Welle van Cats (van) 37.
Wels 245.
Welsen (van) 122.
Wenden (van der) 30.
Werenze(n) 166, 167, 173, 175-177, 229—232.
Weresteyn (van) 313.
Werff (van der) 52, 54, 189.
Werne (de) 237.
Werninck 109, 110, 112.
Werve (van de) 29.
Wesen (van) 124.
Wesenhagen 251.
Wesenthorst (van) 178, 231.
Westbergen 281.
Westbroek 188.
Westerholt 358.
Westerhuys 364.
Westpheringius van Empel 243.
Wesyke (van) 211.
Weteringe (van der) 30.
Wevelinchoven (van) 210, 377.
Weyer 306.

Weylhuysen (van) 284.
W(e) ijnands 256, 320.
Wicheringe 355, 358, 362.
Wichers 187.
Wickenburg‘ 318.
Wickering 357.
Wiersma 222.
Wierts 86.
Wiferinge ‘357.
Wigring 365.
Wilbrennink 302.
Wild (van der) 378.
Wilde (de) 15, 378.
Wilgremans 313.
Willegemans 313.
Willegrams 313.
Willems 29.
Willige (de) 54.
Willinck 318, 319.
Wilmart 55.
Wilpe (van) 205.
Wiltbanck 128.
Wiltschut 75.
Wind (Dobbelaer de) 382.
Wintelre (van) 240.
Winthuvsen 76.
Wirgenér 44.
Wisch (de) 170-172. 176. 178.
Wit (de) 147.
With ‘366.
With (de) 67, 68.
With (van Haersma de) 164.
Witkop 224.
Witmeer (van) 240, 242.
Witmeers 285.
Witte 366.
Witte (de) 115. 116. 140—142, 148, 149:
Witten 126.
Wittgen 301, 305.
Woerden (van) 24.
Woerman 153.
Woldringh 331.
Wolf van Brake1 271, 273.
Wolff van Westerode (de) 128,254.
Wollijn 343.
Wolterinck 153.
Wolters 158.
Wouw (van) 250.
Wraat (de) 355.
Wrede (de) 32.
Wtenbogaert 191.
Wullen (van) 213.
Wijck (van) 133, 167, 168, 224.
Wijckersloot (van) 159.
Wyfringe 362.
Wijhe (van) 355, 357.
Wijkenburg (van) 352.
Wijlach 364.
Wylag 365.
Wijnaendts van Resandt 349, 380.
Wijnants 215-220, 242, 252, 253, 256, 320.
Wijnen 54.
Wijse (die) 284.
Wyssynk 214.

Y.

Ysselstein (van) 21, 24.

Z.

Zaers (‘t) 245.
Zas 314.
Zasse 211.
Zeelmeker 284.
Zegen (van der) 256.
Zeyger 112.
Zinderen (van) 203.
Zoete de Lake (de) 59.
Zutphen (van) 242.
Zuylen (van) 163.
Zuylen van Nyevelt (van) 188.
Zwartendijk 92.
Zytsema 135.

Nº. 1 LIIE JAARGANG JANUARI 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE+

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR :

Dr. TH+ R. VALCK LUCASSEN.

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v ó ór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, Nassau-*Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstreken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de Jab onnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden geweneoht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigdeaantal,reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 16 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover verkrijgbaar àf l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bfblfotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.60 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versehuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde-gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand November van het jaar 1933 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van ***Maria Petronella Vermeden*** en ***Johannes Gerardus wan Dongen,*** te Sittard, ten behoeve van den minderjarige ***Petrus Maria Vermeden,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Vermeden*** in dien vau van Dongen;
2. van G. Th. ***Tukker,*** te Oss, als voogd, ten behoeve van den minderjarige ***Hendrik de Rooij,*** geboren te Rotterdam 16 Mei 1921, tot het veranderen van diens geslachtsnaam de *Rooij* in dien van ***Tukker;***
3. van *Walter* ***Röhrig*** en diens echtgenoote ***Catharina Everdina Marie de Moor,*** te 's-Gravenhage, als voogd en toeziende voogdes, ten behoeve van den minderjarigen ***Johannes Kubertus*** *Cruyer*, tot het veranderen van diens geslachtsnaam Cruyer in dien van *Röhrig*;
4. van ***Christiaan Antonius Klop,*** te Amsterdam, tot het veranderen van zijn geslachtsnaam *Klop* in dien van ***Bekker***;
5. van ***H. J. G. Hoenders,*** te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige ***Mathilde Rosalie Delplace,*** tot het, veranderen van haar geslachtsnaam *Delplace* in dien van Hoenders;
6. van ***E. W. Holtus***, te Arnhem. ten behoeve van de minderjarige ***Johanna Brugman,*** tot het veranderen van haar geslachtsnaam Brugman in dien van ***Holtus;***
7. van ***Levie Brilleman,*** te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarigen *Meijer Lopes Cardozo,* ten eindo voortaan den geslachtsnaam ***Brilleman Lopes*** *Cardozo* te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. Mas ***Soekasno,*** te Semarang, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soemodidjojo* aan te nemen;
2. ***C. W. Wolff***, te Magelang, zijn minderjarigen pleegzoon, bij den doop genaamd ***Heinrich,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Hamacher*** aan te nemen;
3. *Karsini*, te Handoeng, haar te vergunnen den geslachtsnaam *Schoenzetter* aan te nemen;
4. ***Petrus Raden*** *Soedjak*, te Handjermasin, hem en zijn minderjarigen kinderen *Joanna* ***Pefronella Anna en*** *Edward* ***Henri Jacobus,*** en zijn echtgenoote *Emiliana Maleka* te vergunnen de geslachtsnamen onderscheidenlijk ***Alphons*** en ***Bothman*** aan te nemen;
5. ***Maria Beate,*** te Soerabaja, haar te vergunnen den geslachtsnaam ***Beate*** aan te nemen;
6. *Johannes Sarimin* alias *Ardjosentono,* te Weltevreden, hem en zijn minderjarigen kinderen ***Marthina, Johanna,*** *Johannes* ***Johan*** en ***Willem Izak Johannes*** te vergunnen den geslachtsnaam *Sarimin* aan te nemen;
7. ***Raden Soetomo*** *Dirdjokoesoemo*, te Semarang, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Dirdjokoesoemo*** aan te nemen;
8. *Hadji Abdoel* ***Rasoel bin Mohamad*** *Tamin*, te Modjokerto, hem te vrrguonen den geslachtsnaam Rasoel aan te nemen;
9. ***J. Molemans*** en zijn echtgenoote ***J. Frieser***, te Jogkakarta, aan hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd Anna, te vergunnen den geslachtsnaam ***Frieser*** aan te nemen.

Aan den Gouverneur van Suriname heeft verzocht:

Juanita Betsy Phoolbasia Dwarka Panday, in Suriname, haar te vergunnen haar geslachtsnaam ***Dwarka Panday*** te veranderen in dien van ***Alrack.***

Bij **Koninklijk besluit** van 1 November 1933, nº. 53, is toegestemd, dat:

1. ***Emmy Schuurman,*** geboren te Amsterdam 29 April 1930, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Legerstee***;
2. ***Paulus Lemmens,*** geboren te Heerlen 30 Januari 1930, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Spatzker Lemmens***;
3. ***Arnold Hubert Jozef Lejeune,*** geboren te Heerlen 27 November 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Lejeune*** *Röder*;
4. ***Hendrik*** *Jozef Lejeune*, geboren te Heerlen 27 November 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Lejeune*** *Röder.*

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 7 October 1933, nº. 24, aan ***Maximiliaan Soewardi,*** commies bij het Hootdbestuur van den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst te Bandoeng, en zijne minderjarige kinderen *Soehirman* en *Petrus Johannes* te vergunnen den geslachtsnaam Soewardi aan te nemen;
2. 10 October 1933, nº. 22, aan Oscar ***Theofilus Soekarnen,*** te Malang (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Theofilus* aan te nemen;
3. 11 October 1933, nº. 7, aan ***Marie Sie,*** geboren te Bandjermasin 15 Juni 1894, te vergunnen haar geslachtsnaam ***Sie te*** veranderen in dien van ***Sterreman;***
4. 11 October 1933, nº. 21, aan ***Johanna Pasilah,*** echtgenoote van ***David Bolang,*** gepensionneerd Manadoneesch sergeant der Infanterie, algem. stamboek nº. 9195, te vergunnen den geslachtsnaam ***Pasilah*** aan te nemen;
5. 21 October 1933, nº. 3, aan ***Jeannette Adriana Meijer,*** geboren te Soerabaja 17 Maart 1924, en ***Frederike Georgine Meijer,*** geboren te Soerabaja 8 Mei 1925, minderjarige erkende dochters van ***Fr. Th. J. Meijer,*** echtgenoote van ***J. A. Wasterval,*** te Soerabaja, te vergunnen hunnen geslachtsnaam ***Meijer*** te veranderen in dien van *Wasterval*;
6. 24 October 1933, nº. 22, aan Jan, zich noemende ***Jan Hickman,*** te Bandoeng (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Hickman*** aan te nemen;
7. 25 October 1933, nº. 37. aan *Adolina,* minderjarige pleegdochter van de weduwe ***Duijster,*** geboren ***Burghardt,*** te vergunnen den geslachtsnaam *Duijster* aan te nemen.

Bij **beschikking van den Gouverneur van Curaçao** van 17 October 1933, nº. 1185, is goedgevonden aan *Ceferino* ***Martir Elisabeth,*** te Curaçao, vergunning te verleenen zijn geslachtsnaam ***Elisabeth*** te veranderen in dien van *Davelaar.*

Nº. 2 LIIE JAARGANG

'DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG,

REDACTEUR:

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN.

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algerneene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.—, f 2.—, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

-'-Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewensohte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aau het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tof de grootte van **den aanwezigen voorraad.**

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootaahap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk i e deren Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve vau de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versohuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on beantwoord terzijde'gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restauraltt „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhqge* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden **van het** Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de Nedetlandsche Staatscourant zijn in den loop der maand December van het jaar 1933 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. van ***Jacob Gouders*** en ***Barbare Palmen,*** echtelieden, te Heerlerbaan, gem. Heerlen, ten behoeve van den minderjarigen ***Frans Hartog Geuskens*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Geuskens*** in dien van ***Gouders;***
2. van ***Theodorus*** Don, te Oosterhout, ten behoeve van de minderjarige ***Christina Maria Mulder*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Mulder*** in dien van ***Don;***
3. **van Roelof** *Hadders*, geboren 25 Juni 1912, te Emmen, tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Hadders*** in dien van ***Zegering Hadders*** ;
4. van ***Hijman Lissauer,*** te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Hendrika Elisabeth*** *Gissel* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Gissel* in dien van ***Lissauer.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***W. ter Meden,*** te Bandoeng, aan zijn minderjarigen pleegzoon *Sabri*, bij den doop genaamd ***Antonius Wilhelm,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***ter Meulen*** aan te nemen ;
2. ***Soemijati,*** te Jogjakarta, haar te vergunnen den geslachtsnaam *Simbardjo* aan te nemen;
3. 0. ***G. Driessen*** en zijne echtgenoote ***Ngadinem***, te Soerakarta, aan hun minderjarigen pleegzoon ***August*** te vergunnen den geslachtsnaam *Driessen* aan te nemen;
4. ***H. de Vries,*** te Batoedjadjar (West-Java), aan zijn minderjarige pleegdochter ***Anna*** te vergunnen den geslachtanaam de ***Vries*** aan te nemen ;
5. ***Mas Soepardiredja,*** te Meester Cornelis, hem en zijn gezin te vergunnen den geslachtsnaam **Soepardiredja** aan te nemen ;
6. ***Mathijs Pietersz***, te Medan, aan zijn echtgenoote Maria ***Maspaitella*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Maspaitella*** aan te nemen;
7. ***Abdoel Aziz Wiwi***, te Bandoeng. **hem te vergunnen den geslachtsnaam *Wiwi*** aan te nemen.

Aan den **Gouverneur van Curaçao heeft ver zocht:**

Luis Beltran Alexandrina, te Willemstad, hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Alexandrina*** te veranderen in dien van *Timmer*.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

5 Sept. 1933, no. 41, dat 1o ***Yvonne Regnarde Koopman,*** geboren te Arnhem 7 Februari 1919, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Wierink;*** 2o ***Johannes Mooij,*** geboren te Amsterdam 26 December 1913, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Bessem Mooij.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

30 October 1933, no 29, aan ***Anna*** **Maria *Martina,*** minderjarige pleegdochter van N. ***A. E. T. E. Büne Heslinga,*** te Serang (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Büne Heslinga*** aan te nemen.

Bij **beschikking van den Gouverneur van Curaçao** is goedgevonden:

28 October 1933, no 1241, aan ***Johannes Delfincio Martina, te*** Curaçao, zijn geslachtsnaam ***Martina*** te **veranderen** in dien van ***Faneyte.***

Nº. 3 LIIE JAARGANG MAART 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR:

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN.

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, Nassau-*Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigdeaantal,reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaaraf 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootnohap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te 's-Gravenhage, zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstaode, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan 'een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n. m. te n 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannetningen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Januari van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van Jacob Otto ***Bender***, te Dusseldorf, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Rietsfap Bender*** te dragen;
2. van ***Johannes Waldkötter,*** te Heemstede, ten behoeve van de minderjarige ***Margaref Kelly,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Kelly Waldkötter*** te dragen;
3. van Adriana Sandee, te Kapelle, ten behoeve van den minderjarigen ***Jacobus Johannes Sandee,*** geboren te Goes 19 Februari 1931, tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Sandee*** in dien van ***Op 't Hof;***
4. van ***Jozef Willem Anthonius Weusten,*** te Rijswijk (Z.-H.), ten behoeve van de minderjarige Hendrica ***Antonia Molenaar,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Molenaar*** in dien van ***Weusten.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Raden*** Soewarno, te Bandjermasin, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Soewarno*** aan te nemen;
2. ***Ch. J. Roggeveen en*** echtgenoote, te Handoeng, aan hun minderjarige pleegdochter ***Johanna Jeanne Manden, geboren*** te Bandoeng 23 September 1922, te vergunnen haar geslachtsnaam ***Manden*** te veranderen in dien van ***Roggeveen.***

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 23 November 1933, no. 52, dat 1° ***Trijntje Ristig,*** geboren te Groningen 11 Maart 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Nukken Ristig***; 2° ***Johanna Schoonhoven,*** geboren te Buer, thans Gelsenkirchen-Buer (Pruisen) 4 Maart 1914, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Genger***; 3° ***Pieter Douwe Johannes Christen,*** geboren te Amsterdam 29 November 1917, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Christen Eclelmann*** ;
2. *30* December 1933, no. 244, dat 1° ***Murgaretha*** Visser, geboren te Amsterdam 2 Augustus 1930, haar geslachtsnaam verandere in dien van Visser ***van der Hilst***; 2° ***Johannes Hendrik Rijkhof Kloek,*** geboren te Laren (N.-H.) 13 April 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Kloek;*** 3° ***Nicolaas Kranenburg,*** geboren te Zutphen 19 Januari 1920, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Hekman***; 4° ***Pieter Sabel,*** geboren te Hengelo (0.) 20 October 1915, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Adamse***; 5° ***Wilhelmina Margaretha Thuis,*** geboren te Brunssum 20 Juni 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Bugaj Thuis;***
3. 19 Januari 1934, no. 58, dat 1° ***Johannes Antonius Lodder,*** geboren te Amsterdam 20 Februari 1919, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Bijvank***; 2° ***Johanna Ariana van den Herik,*** geboren te Leiden 23 Juli 1919, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Rietkerk;*** 3° ***Maria Paulina Spapens*** (Toussaint), geboren te Eygelshoven 8 September 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Kowalski.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 8 December 1933, no. 2, aan ***Baji (Louise Irene) Kwok,*** geboren te Weltevreden 16 December 1928, minderjarige pleegdochter van ***W. Bond,*** te Batavia-Centrum, te vergunnen haar geslachtsnaam ***Kwok*** te veranderen in dien van ***Bond***;
2. *20* December 1933. no. 25, aan ***Neri,*** echtgenoote van ***Willem Ferdinand Salmon,*** te Koetaradja, te vergunnen den geslachtsnaam ***Martosentiko*** aan te nemen;
3. *22* December 1933, no. 35, aan ***Anna Johanna,*** echtgenoote van ***Augustinus Patfinaja,*** Amboineesch kanonnier 1e kl., algem. stamboek no. 5626, te Batoedjadjar (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Siauta*** aan te nemen.

N°. 4 LII[E] JAARGANG APRIL 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE+

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR :

Dr. TH+ R. VALCK LUCASSEN.

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste é é n 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche con trib u tie voor de gewone leden bedraagt *f 10.—*, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „Penning-meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (*Jhr.* H. Trip, Nassau-*Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Geoootauhap toetredsn, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne hen eming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abo nu e-mentsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs vau f 10.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Red acteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van. het benoodipde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t ra - nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschts aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2—5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingen-dien s t ioqesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te besch luwen, kan — ter beoordeeling door het Hesruur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden o n b e a n t w oor d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen vau het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 44 ure, hebheu ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met M ei in Café *Restaurant „de Kroon",* Spui *10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden J uni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G ra v en ha g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wek el ijksch e port e t e uill e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te ge en aan het Bureau van het G en o o t sc ha p, waarheen ook alle correspondentie, de porteteuille betreffende, dient te worden gerioht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant zijn** in den loop der maand Februari van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *Gijsje* ***Gouwentak,*** te Haarlem, ten behoeve van zijn pupil *Herman Johannes* ***Havik,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Havik*** in dien van ***Gouwentak;***

2. van ***Paulinus*** *Nieuwold* en ***Dina*** *Edens,* echtelieden, te Kolham gemeente Slochteren, ten behoeve van den minderjarige ***Willem Dek,*** tot het veranderen van den geslachtsnaam ***Dek*** in dien van *Nieuwold*;

3. van ***J. Spoor*** *R.zn.*, vleeschhouwer, te Woudrichem, ten behoeve van zijn pleegkind ***Hendrik van de Grift,*** geboren te Hellendoorn 19 Juli 1932, tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***van de Grift*** in dien van *Spoor*;

4. van ***Petrus Cramer*** en ***Aaltje Ferwerda,*** echtelieden. te Leeuwarden, ten behoeve van hun pupil *Jacoba Cornelisse,* geboren te Amsterdam 21 Juni 1914, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Cornelisse* in dien van ***Cramer*** ;

5. van *Aron Kanter*, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarigen ***Arie*** en *Herman Kafka* (of *Kaffka*) *Dengler*, tot het veranderen van hun geslachtsnaam in dien van *Kanter*;

6. van *Titus August Antonius van der Vat,* te Groningen, als voogd over den minderjarigen ***Johannes*** *Snijders,* te Groningen, tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Snijders*** in dien van *van* der ***Vat.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***J. L. Gelsing*** en zijn echtgenoote ***Maria,*** te Semarang, aan hun minderjarigen pleegzoon Karel te vergunnen den geslachtsnaam *Gelsing* aan te nemen;

2. ***F. B. J. Simons,*** weduwe van ***E. J. N. Simons,*** te Bandoeng, aan haar minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Johanna,*** te vergunnen den geslachtsnaam *Simons* aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit van 19 October 1933, nº. 61, is toegestemd:

dat 1º. *Eco Theodorus* ***Koopman,*** geboren te Beemster 7 November. 1879 en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Scheltinga* ***Koopman;*** 2º. ***Jan Dirk Jacob Eoopman,*** geboren te Haarlem 7 November 1909, en dieus minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Schelfinga* ***Koopman;*** 3º. ***Wilhelmus Thimoteus Maria Hendrichs,*** geboren te Amsterdam 19 Januari 1895, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van de ***Lestrieux Hendrichs.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 13 Januari 1934, nº. 31, is goedgevonden:

aan ***Magdalena,*** minderjarige pleegdochter van ***H. J. van der Weyden*** en echtgenoote, te Randoeng, te vergunnen den geslachtsnaam ***van der Weyden*** aan te nemen.

Bij beschikking van den Gouverneur van Curaçao van 6 Januari 1934, nº. 18, is goedgevonden:

aan ***Philip Frederik de Haseth Moller,*** te 's-Gravenhage, te vergunnen zijn geslachtsnaam *Moller* te veranderen in dien van de ***Haseth Moller.***

Nº. 5 LIP JAARGANG MEI 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER :

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR :

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN,

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordrachtvan ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van hét Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* **6,** *'s-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inuingskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

[Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dazelfde bepalingen gelden m.m. voor de ab onnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Red a cteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

-Medewerkers, die zich met ex t ra - nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenechte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk i e d eren Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendi en s t ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versehuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te 's-Gravenhage en gedurende de maanden Juni tot en met S e p t e m b er in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat* 21 te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-G ra v en ha g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche p o r t e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

. Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Maart van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken **om naamsverandering:**

1. van ***Adrianus Hoek,*** geboren te Dordrecht 31 Juli 1912, metaalbewerker, te Dordrecht, om zijn geslachtsnaam ***Hoek*** te veranderen in dien van ***Ponsen;***
2. van ***Hille*** Stiensma, te Groningen, als voogd over ***Jaring Evert Perkaan,*** om diens geslachtsnaam ***Perkaan*** te veranderen in dien van ***Stiensma.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Francine,*** te Bandoeng, om haar te vergunnen den geslachtsnaam ***Winkelaar*** aan te nemen;
2. ***M. Thenu*** en zijn echtgenoote ***Ijem,*** te Weltevreden, om de minderjarige ***Beatrice*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Thenu*** aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 18 December 1933, no. 72, dat ***Alida Schaap,*** geboren te Valburg 33 December 1920. haar geslachtsnaam verandere in dien van ***van Kleeff***;
2. 3 Maart 1934, no. 53, dat 1°. ***Jan Wouter Jansen,*** geboren te Elburg 8 Juli 1923, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Companjen;*** 2°. ***Jannigje Hurks,*** geboren te Amsterdam 26 Augustus 1925, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Walsmit;*** 3°. ***Petronella Bluijssen,*** geboren te Heerlen 5 September 1918, haar geslachtsnaam verandere in dien van van den ***Heuvel.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is go e d ge von d en:

1. 1 Februari 1934, no. 5, aan ***Elly,*** minderjarige pleegdochter van ***F. A. Kievits*** en zijne echtgenoote ***L. E. Sonnemans,*** te Weltevreden, te vergunnen den geslachtsnaam ***Kievits*** aan te nemen;
2. 5 Februari 1934, no. 25, aan ***Maria Risah,*** echtgenoote van ***Martin Manuhuwa,*** te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam ***Elia*** aan te nemen;
3. 10 Februari 1934, no. 3, aan ***Philips Albert Hein Siahaija,*** geboren te Amboina 24 Juni 1904, commies op het Residentiekantoor te Soerabaja, te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Siahaija*** te veranderen in dien van ***Brüning;***
4. ***20*** Februari 1934, no. 30, aan ***Anna,*** minderjarige pleegdochter van, thans wijlen, ***C. L. Kraan,*** te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam ***Eraan*** aan te nemen;
5. 20 Februari 1934, no. 31, aan ***Corrie,*** minderjarige pleegdochter van ***J. F. Pereira,*** te Bandarasa (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Pereira*** aan te nemen;
6. 22 Februari 1934, no. 30, aan ***Wijnand Otto,*** natuurlijk kind van ***R. A. Rasing,*** te Kaliwoengoe (Midden-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Bramsinga*** aan te nemen.

N°. 6 LII[E] JAARGANG JUNI 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER :

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR :

Dr. TH+ R+ VALCK LUCASSEN.

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Aigerneene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten min s t e é é n 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „P en n in g-meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (dhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de ab o nnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet -l e d en van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Re d a c teur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad o v er d ru k ke n worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.—, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

'Medewerkers, die zich met ex t r a - nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse! exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor c o m p l e t e o u d e jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ie deren Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versehuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e an t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te Scheveningen.

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningsstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G r a v en h a g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene weke 1 ijk s c h e por t e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het B ure a u van het G e n o o t s c h a p, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gerioht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand April van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te laude gedane verzoeken **om naamsverandering:**

1. van *Cornelis Baay,* administrateur, te Haarlem, en diens echtgenoote, *Maria Hendrika Krijnders,* als voogd en toeziende voogdes over *Hendrica Prinsen,* geboren te Amsterdam 20 Maart 1927, dochter van *Hendrica Prinsen,* tot het veranderen van haren geslachtsnaam *Prinsen* in dien van *Baay;*
2. van *Johan Vrijhoef,* te IJmuiden, als voogd over *Alida Engelina Maria Vrijhoef,* geboren te Velsen 3 Juli 1931, tot het veranderen van haren geslachtsnaam *Vrijhoef* in dien van *van* Eerde;
3. van *Charles Marinus van* Dijk, te Amsterdam, ten behoeve van zijn pupil Torn *Krot,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Krot* in dien van van *Dijk.*

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *Joseph,* zich noemende *Joseph Murtherus,* te Kediri, hem en zijn minderjarigen erkenden kinderen *Hans, Josephine* en *Annie,* te vergunnen den geslachtsnaam *Martherus* aan te nemen;
2. C. St. *M. Kamphuys,* te Semarang, zijn minderjarige pleegdochter *Pauline Wiedenmann,* geboren te Haarlem 29 April 1930, te vergunnen zich voortaan te noemen *Pauline Kamphuys Wiedenmann* ;
3. *P. Adèr* en zijn echtgenoote *A. W. M. van Loon,* te Medan, hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Jeane Margaretha Petronella Maria,* te vergunnen den geslachtsnaam *Adèr* aan te nemen;
4. *Zainal Abidin Parindoeri,* te Medao, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Parindoeri* aan te nemen ;
5. *Amelia Francina,* zich noemende *Amelia Francina Mahgijn,* te Batavia, haar te vergunnen den geslachtsnaam *Mahgijn* aan te nemen ;
6. *Hadji Basri,* te Ponorogo (Oost-.Java), hem te vergunnen den geslachtsnaam *Bast-i* aan te nemen;
7. *Socmarman Poedjowinoto,* te Jogjakarta, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Poedjowinoto* aan te nemen;
8. *Amadi Sastrowinoto,* te Salatiga, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Sastrowinoto* aan te nemen ;
9. *Mohammad Saleh,* ook genaamd *Lilit Rubini,* te Makassar, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Rubini* aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit is** toegestemd:

1. 20 November 1933, no. 53, dat 1°. *Onno Onnes,* geboren te Groningen 7 Augustus 1861, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *Kamerlingh Onnes;* 2°. *Johanna Henrietta Ludowina de Boer,* geboren te Elst 18 October 1884, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Dolmans;* 3°. *Mr. Dr. Gerrit Jan Goedhart,* geboren te Bussum 19 Maart 1901, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *van Heuven Goedhart;*
2. 3 Maart 1934, no. 52, dat *Nicolaas Kraak,* geboren te Utrecht 8 Mei 1891, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Kraak Steemann;*
3. 21 Maart 1934, no. 44, dat 1°. *Johannes Christianus Weidmann,* geboren te 's-Gravenhage 22 Februari 1932, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Weidmann Brinkboer;* 2°. *Gerardus Josephus Ludovicus van Lierde,* geboren te 's-Hertogenbosch 28 Januari 1909, *Henricus Cornelis Gerardus van Lierde,* geboren te 's-Hertogenbosch 28 Januari 1909, *Henricus Cornelis Gerardus van Lierde,* geboren te 's-Hertogenbosch 28 Juli 1906, en *Franciscus Johannes Baptist van Lierde,* geboren te 's-Hertogenbosch '20 Mei 1910, en hunne minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *de Morée van Lierde;* 3°. *Cornelia Postma,* geboren te Amsterdam 1 September 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Postma Lamme;* 4°. *Siemen Piest,* geboren te Steenwijkerwold 4 October 1874, en diens minderjarige wettige nakomelingen, en *Anna Elisabeth Piest,* geboren te Steenwijk 16 Januari 1908, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Prest.*

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 24 Februari 1934, no. 11, *Johannis Marinus,* zich noemende *Johannis Marinus Leidelmeijer,* te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Leidelmeijer* aan te nemen ;
2. 26 Februari 1934, no. 24, *Amelia Louisa Johanna,* minderjarige pleegdochter van *H. L. Pelamonia* en diens echtgenoote *Sijauta,* te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam *Pelamonia* aan te nemen ;
3. 27 Februari 1934, no. 32, *James,* minderjarigen pleegzoon van *J. E. Hooff,* te Tjimahi (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Hooff* aan te nemen;
4. 3 Maart 1934, no. 10, *Maritjie Karoliena,* echtgenoote van *Markus Tuerah Pailah,* gep. Mandoneesch korporaal 1e. kl. trompetter, algemeen stamboek No. 4477, te Batavia-centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Pailah* aan te nemen;
5. 3 Maart 1934, no. 11, *Caroline,* zich noemende *Caroline Brantsingaa,* natuurlijke dochter van wijlen *R. A. Rasing,* te Paree, Kediri, te vergunnen den geslachtsnaam *Bramsingaa* aan te nemen ;
6. 3 Maart 1934, no. 12, *Oesman,* te Modjokerto, te vergunnen den geslachtsnaam *Oesman* aan te nemen ;
7. 3 Maart 1934, no. 13, *Tap Soekardi,* te Pekalongan, te vergunnen den geslachtsnaam *Soekardi* aan te nemen;
8. 6 Maart 1934, no. 31, *Johanna,* minderjarige pleegdochter van *P. J. van Hassel* en zijne echtgenoote, te Lembang, te vergunnen den geslachtsnaam *van Hassel* aan te nemen ;
9. 6 Maart 1934, no. 32, *Soeparman Wongsosoediro,* te vergunnen den geslachtsnaam *Wongsosoediro* aan te nemen;

10.9 Maart 1934, nº. 15, Wouter zich noemende ***Wouter Postma, Johan Frans,*** zich noemende ***Johan Frans Lint, en Dicky***, zich noemende ***Dicky Leeuwenburg,*** allen te Magelang, te vergunnen onderscheidenlijk de geslachtsnamen ***Postma, Lint*** en ***Leeuwenburg*** aan te nemen ;

11.9 Maart 1934, nº. 16, ***Jan***, ***Rosa*** en ***Erna,*** minderjarige natuurlijke kinderen van ***R. Nothnagel***, te Buitenzorg, te vergunnen den geslachtsnaam ***Nordman*** aan te nemen;

12. 9 Maart 1934, nº. 17, ***Elsje,*** zich noemende ***Elsje Carels,*** te Batavia-Centrum, te, vergunnen den geslachtsnaam ***Carels*** aan te nemen;

13.9 Maart 1934, nº. 18, ***Soelomo,*** sergeant 1e. kl. ziekenverpleger, algem. stamb. No. 99133, en zijnen minderjarigen kinderen ***Domiwgos Frans, Frieda*** en ***Freddi,*** te Tjimahi, te vergunnen den geslachtsnaam ***Salomo*** aan te nemen ;

14. 13 Maart, 1934, nº. 21, ***Anton Karlo***, zich noemende ***Anton Karlo Erwig***, minderjarigen pupil van het R. K. Weeshuis te Tjandi-Semarang (Midden-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Erwig*** aan te nemen;

15.13 Maart 1934, nº. 22, ***Djojoredjo,*** als kind genaamd ***Kandie, te*** vergunnen den geslachtsnaam ***Djojoredjo*** aan te nemen ;

16.16 Maart 1934, nº. 8, ***Gerarda Paulina Tonnon,*** minderjarige pleegdochter van ***K. Mielart,*** te Buitenzorg, te vergunnen haar geslachtsnaam ***Tonnon*** te veranderen in dien van ***Mielart***;

17.16 Maart 1934, nº. 25, ***Patha, te*** Bandoeng, te ***ver***gunnen den geslachtsnaam ***Patha*** aan te nemen;

18. 19 Maart 1934, nº. 15, ***Mas Wikario Wioto***, te Soemoerpanggang (Tegal), te vergunnen den geslachtsnaam ***Wioto*** aan te nemen;

19. 20 Maart 1934, nº. 30, ***Frederika,*** minderjarige pleegdochter van ***W. J. Latupeirissa***, te Tandjoengsari-Wonosobo (Midden-lava), te vergunnen den geslachtsnaam ***Latupeirissa*** aan te nemen;

20. 20 Maart 1934, nº. 31, ***Piet,*** zich noemende ***Meyer; Jan,*** zich noemende ***Jarman; August,*** zich noemende ***Eppie***; en ***Otto,*** zich noemende ***Arx,*** minderjarigen pupillen van het R. K. Jongenshuis te Padang, te vergunnen onderscheidenlijk de geslachtsnamen ***Meyer, Jarman, Eppie*** en ***Arx*** aan te nemen ;

21. 22 Maart 1934, nº. 27, ***Frits Emile van Ameijden van Duym,*** minderjarigen pleegzoon van ***K. G. van Seben,*** te Malang, te vergunnen zijn geslachtsnaam ***van Ameijden van Duym,*** te veranderen in dien van van ***Seben;***

22.22 Maart 1934, nº. 28, ***Marietje,*** minderjarige pleegdochter van ***J. Paftina Sarany,*** te Pengalengan (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Bouwmeester*** aan te nemen ;

23.22 Maart 1934, nº. 29, ***Mesagoes Noeng bin Mesagoes Asaari,*** te Palembaog, te vergunnen den geslachtsnaam ***Asaari*** aan te nemen ;

24.22 Maart 1934, nº. 30, ***Raden Poerbadiwinata,*** te Tjiamis (West-Java), te vergunnen' den geslachtsnaam ***Poerbadiwinata*** aan te nemen ;

25.22 Maart 1934, nº. 31, ***Hadji Anoear,*** vroeger genaamd ***Samsoedin,*** te Malang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Anoear*** aan te nemen ;

26.24 Maart 1934, nº. 22, ***Hadji Ridoewan,*** te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Ridoewan*** aan te nemen.

N°. 7 LII[E] JAARGANG JULI 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER :

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR :

Dr. TH+ R. VALCK LUCASSEN.

Huize Sparrenbeide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van t en min s t e één 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 ór 1 Maart op postrekening no. 20910 van den „P e n n i n g-meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne henoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de a b o nnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

'Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Re d a c-teur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigdeaantal,reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f 1.—, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (lö blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooping in.

Medewerkers, die zich met ex t ra - nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor c o m p l e t e oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootsahap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk iedere n Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versohuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt 'ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand b l ad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat* 21 te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelfjksche Portefeuille.

Voor de te 's - G ra v en h a g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene we k e l ijk s c h e port e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het B ure a u van het G e n o o t s c h a p, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Mei van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *Wilhelm Louis Frederik van Leeuwen,* te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige *Gijsberta Bastiane Bouwman*, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Bouwman* in dien van **van** *Leeuwen;*
2. van *Bernardus Laurier,* winkelbediende, te Gouda, als voogd over den minderjarige *Jacob Hoek,* geboren te Westwoud 2 Juni 1926, tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Hoek* in dien van *Laurier;*
3. van *Jan van Zijverden*, te 's-Gravenhage, ten behoeve van den minderjarige *Freddy Peening,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Peening* in dien van *van Zijverden.*

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *Pieter*, zich noemende *Pieter Martherus,* te Dampit-Malang (Oost-Java), hem en zijn minderjarigen natuurlijken kinderen, *Henri Frederik* en *Hendrika Johanna,* te vergunnen den geslachtsnaam *Martherus* aan te nemen;
2. *Erpan*, te Pekalongan, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Erpan* aan te nemen;
3. *Djen, te* Pekalongan, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Djen* aan te nemen;
4. *Fransiscus (Assisiensis) Soemifro* en zijn echtgenoote *Agnes Soerkarni,* te Weltevreden, hun te vergunnen de geslachtsnamen onderscheidenlijk *Soemitro* en *Soekarni* aan te nemen;
5. *Gustaaf,* zich noemende *Gustaaf van Ameron,* te Batavia, hem te vergunnen den geslachtsnaam *van Ameron* aan te nemen;
6. *Z.* W. *Lesil*, te Malang (Oost-Java), aan zijn minderjarige pleegdochter *Paula Lily Jenny* te vergunnen den geslachtsnaam *Lesil* aan te nemen;
7. G. *Koning,* te Bandoeng, aan zijn minderjarige stiefdochter *Hendrika Christina* te vergunnen den geslachtsnaam *Koning* aan te nemen;
8. *J. A. Hendriks,* te Bandoeng, aan zijn minderjarige pleegkinderen, bij den doop genaamd *David* en *Fientje,* te vergunnen den geslachtsnaam *Hendriks* aan te nemen;
9. C. *M. Rijkers,* te Koba (Bangka en Onderhoorigheden), aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Marianne Christina,* te vergunnen den geslachtsnaam *Rijkers* aan te nemen;
10. vrouwe *J. E. C. Hoeke,* te Meester-Cornelis, aan haar minderjarigen pleegzoon *Boy* te vergunnen den geslachtsnaam *Hoeke* aan te nemen;
11. *F. W. Eckenhausen*, te Bandoeng, aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Catharina,* te vergunnen den geslachtsnaam *Eckenhausen* aan te nemen;
12. *E. D. van Eede,* te Batavia, aan zijn minderjarige pleegdochter *Duschka Ana Maria Hoedemakers,* geboren te Batavia 25 Mei 1932. te vergunnen haar geslachtsnaam *Hoedemakers* te veranderen in dien van *van Eede;*
13. *Hadji* **Sarbini,** vroeger genaamd *Djiemjati,* te Malang, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Sarbini* aan te nemen;
14. *Wilhelmien Elizabelh Winter,* te Semarang, haar te vergunnen zich voortaan te noemen *Wilhelmien Elizabeth Picauly Winter;*
15. *Mas Soekandar,* te Koedoes (Midden-Java), hem te vergunnen den geslachtsnaam *Djojodirdjo* aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 19 October 1933, no. 61, dat *Karel Mozes,* geboren te Stadskanaal, gem. Onstwedde, 11 September 1883, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Nijveen*;

2. 4 Mei 1934, no. 52, dat 1°. *Johan Molenaar,* geboren te Leeuwarden 1 Juli 1918, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Molenaar Bronger*; 2°. *Jan Scheffers*, geboren te Rotterdam 4 December 1922, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Scheffers van Soelen*; 3°. *Johanna Hensen*, geboren te Groningen 1 September 1913, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Fermont Hensen*; 4°. *Gerardus* van *Monffoort,* geboren te Zuylen 3 Maart 1927, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Agterberg*; 5°. *Frans Deurloo,* geboren te Rotterdam 24 Juni 1901, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Wegter*; 6°. *Hendrica Adriana van Gijlswijk*, geboren te Amsterdam 12 Februari 1932, haar geslachtsnaam verandere in dien van *van Gijlswijk Leeuwerink.*

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 19 Maart 1934, no. 8, aan *Heinrich Frederich Tjung,* geboren te Padanp 31 October 1926, minderjarigen pleegzoon van *H. F. Stein,* te Padang, te vergunnen zijn geslachtsnaam *Tjung* te veranderen in dien van *Stein*;

2. 31 Maart 1934, no. 10, aan *Raden Hoesen Koesoemaatmadja*, te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam *Koesoemaatmadja* aan te nemen;

3. 6 April 1934, no. 18, aan *Willem, Pauline* en *Hendrik,* minderjarige pleegkinderen van *J. M. Gravelle des Vallées,* weduwe van W. *A. van den Berghe,* te Ambarawa (Midden-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Horstman* aan te nemen;

4. 6 April 1934, no. 19, aan *Gerardina Baptista* en *Theodorus Johan,* minderjarige pleegkinderen van J. *B. Gevelhof,* te Padang, te vergunnen den geslachtsnaam *Gevelhof* aan te nemen;

5. 6 April 1934, no. 27, aan *Anfoinefte Josephine* en *Maria Wilhelmina,* minderjarige pleegkinderen van *A. Bod,* te Tangerang [West- Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Bod* aan te nemen;

6. 7 April 1934, nº. 28, aan Sophia, minderjarige pleegdochter van *J. Verstruate* en zijne echtgenoote, te Tjimahi (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Versfraafc* aan te nemen ;

7. 7 April 1934, nº. 29, aan *Anna Beatrice,* minderjarige pleegdochter van *R. Ch Jeremiah en* zijne echtgenoote, te Pangkalan Brandan (Oostkust van Sumatra), te vergunnen den geslachtsnaam *Jeremiah* aan te nemen;

8. 9 April 1934, nº. 30, aan *Anna Maria,* minderjarige pleegdochter van *J. Koedam,* te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Eoedam* aan te nemen;

9.9 April 1934, nº. 31, aan *Theodora,* minderjarige pleegdochter van *J. K. Ligtvoet,* te vergunnen den geslachtsnaam *Meulenaar* aan te nemen;

10. 9 April 1934, nº. 32, aan *Marijntje,* minderjarige pleegdochter van vrouwe *E. Ph. de la Fosse,* te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam *de la Fosse* aan te nemen ;

ll. 9 April 1934, nº. 33, aan *Johannes Willem,* minderjarigen pleegzoon van *J. M. Fontein,* te vergunnen den geslachtsnaam Fontein aan te nemen;

12.12 April 1934, nº. 34, aan *Johanna Francisca van Dongen,* geboren te Batavia 21 Juni 1927, minderjarige pleegdochter van *E. F. J. L. H. Claessens* en zijne echtgenoote *Ch. H. Lugten*, te Meester-Cornelis, te vergunnen zich voortaan te noemen *Johanna Francisca Claessens van Dongen* ;

13. 12 April 1934, nº. 35, aan *Theresia,* zich noemende *Theresia Verheule, te* Medan, te vergunnen den geslachtsnaam *Verheule* aan te nemen;

14.12 April 1934, nº. 86, aan *Magdalena Loginah,* echtgenoote van Jacob de *Costa,* Amboineesch Infanterist 1e. kl., algem. stamb. nº. 79003, te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam *Loginah* aan te nemen;

15. 12 April 1934, nº. 37, aan *Johanna Murgaretha,* minderjarige wettige dochter van *P. A. C. Visser,* gescheiden echtgenoote van *Mas Oetara,* te vergunnen den geslachtsnaam *Oefara Visser* aan te nemen;

16. 17 April 1934, nº. 28, aan *Sonja Pietersen,* geboren te Kediri 29 Maart 1929, minderjarige pleegdochter van *W.* Augenstein, te Kediri, te vergunnen haren geslachtsnaam *Pietersen* te veranderen in dien van *Augenstein;*

17.17 April 1934, nº. 29, aan *Djoeki*, bij den doop genaamd *Petrus Antonius Johannes*, te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam *Callerd* aan te nemen;

18.17 April 1934, nº. 30, aan *Hadji Abdoelrachman alias Anang bin Hadji Zainoeddin,* te vergunnen den geslachtsnaam *Zainoeddin* aan te nemen;

19.24 April 1934, nº. 25, aan *Annie,* minderjarige pleegdochter van *A. H. Donk,* te Djocja, te vergunnen den geslachtsnaam *Donk* aan te nemen;

20.24 April 1934. nº. 26, aan *Mesagoes Hadji Abdoelrachman bin Mesagoes Hadji Asik,* te vergunnen den geslachtsnaam *Asik* aan te nemen;

21.24 April 1934, nº. 27, aan *Karel,* zich noemende *Karel Lopies,* Amboineesch korporaal radiotelegrafist, algem. stamb. nº. 81037, zijnen minderjarigen zoon *Hermanus Gustaaf Jan* en zijne echtgenoote *Martha,* zich noemende *Martha Inem,* te Malang (Oost-Java). te vergunnen de geslachtsnamen onderscheidenlijk *Lopies en Inem* aan te nemen;

22.1 Mei 1934, nº. 22, aan *Paul,* te Banjoewanpi (Oost-Java), en zijne minderjarige wettige dochter *Hendriëtte Nancy,* te vergunnen den geslachtsnaam van *Prehn* aan te nemen;

23.1 Mei 1931, nº. 23, aan *Theophilus,* zich noemende *Lawarion,* en zijne minderjarige wettige kinderen *Petrus,* Benjamin *Willem*, *Jacob* en *David*, te Banda Neira (Molukken), te vergunnen den geslachtsnaam *Lawarion* aan te nemen;

24.5 Mei 1934, nº. 26, aan *Louise Mathilde,* minderjarige pleegdochter van *H. L. Weber* en zijne echtgenoote *L. de Poogt,* te Semaranp, te vergunnen den geslachtsnaam *Weber* aan te nemen.

Nº. 8 LIP JAARGANG AUGUSTUS 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

REDACTEUR:
Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN.
Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, tnoet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.—, f 3.-, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (lö blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooqing in.

Medewerkers, die zich met extra - nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dih geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap,

De Verzamelingen van het Genootsohap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk iedere n Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording vao elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e an t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ UT e, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'dravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op eer? erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G r a v en h ag e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wek el ij k s c h e portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant zijn** in den loop der maand Juni van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. van ***Mattheus Adrianus Eoens*** en ***Hendrika van de Pol,*** echtelieden, te 's-G ravenbage, ten behoeve van de minderjarige ***Henclrika van de Pol,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***van de Po.?*** in dien van ***Koens***;

2. van ***Heilkje Westra***, moeder, alsmede ***Karel van Dijl*** en ***Anasfasia Scharbach,*** pleegouders van den minderjarige ***Karel Pieter Wesfra,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Westra*** in dien van ***van Dijl***;

3. van ***Anniqje Rornelia van 't Zelfde,*** echtgenoote van ***K.*** G. ***Reinders,*** te Zwijndrecht, ten behoeve van den minderjarige ***Arie van 't Zelfde,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***van 't Zelfde*** in dien van ***Reinders***;

4. van ***Jan Regelink*** en ***Hendrika Cornelia Gidding,*** echtelieden, wonende te Rheden, ten behoeve van den onder hun voogdij staanden minderjarige ***Jan Willy Otto Klomp,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Klomp*** in dien van ***Regelink;***

5. van ***Franciscus Merks,*** te Eindhoven, tot het veranderen van zijn geslachtsnaam ***Merks*** in dien van ***Rokven***;

6. van ***Paulus Maria Brancart*** en ***Joanna Josephina Maria Botterman,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Christina Maria Huisman,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Huisman*** in dien van ***Braneart.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Kamid*** Sagimin, te Magelang, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Sagimin*** aan te nemen;

2. ***Joesman Sastroclihardjo,*** te Semarang, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Sastrodihardjo*** aan te nemen;

3. wijlen ***D. van der Horst*** en zijn echtgenoote ***Nji Nonoh,*** te Tjimahi, hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Mientje,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***van der Horst*** aan te nemen ;

4. ***Wongsowiardjo,*** te Sepandjang, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Kartowirono*** aan te nemen;

5. ***Th. van der Meijde*** en zijn echtgenoote ***A. Voorhoeve,*** te Batavia, hun minderjarige pleegdochter ***Theodora Emilie Anna*** te vergunnen den geslachtsnaam ***van der Meijde*** aan te nemen;

6. ***M.*** C. C. ***van de Rivière*** en zijn echtgenoote, te Salatiga,, hun minderjarigen pleegzoon ***Aloysius van den Nieuwendijk,*** geboren te Rotterdam 10 October 1915, te vergunnen zijn geslachtsnaam van den ***Nieuwendijk*** te veranderen in dien van van de ***Rivière;***

7. ***Hadji Abbas,*** te Bandoeng, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Abbas*** aan te nemen ;

8. ***G. M. C. Vijsel,*** te Tjimahi, aan zijn minderjarige stiefdochter, bij den doop g-naamd ***Aaltje,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Vijsel*** aan te nemen;

9. ***H. E. van Alphen de Veer,*** te Kalisat (Oost-Java), aan zijn minderjarige pleegdochter ***Siamie*** te vergunnen den geslachtsnaam van. ***der Beekk*** aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is t o eg es t e m d:

1. 18 December 1933, no. 72, dat 1o. ***Johanna Murfina Voordenhake,*** geboren te 's-Gravenhage 10 Januari 1914, haar geslachtsnaam verandere in dien vau ***Smit Voordenhake***; 2o. ***Johanna Castein,*** geboren te Algringen (Lotharingen) 11 Maart 1915, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Keller***; 3o. ***Hendrika Johanna van Voorden,*** geboren te Utrecht 30 September 1916, haar geslachtsnaam verandere iu dien van ***Knaap;***

2. 29 Mei 1934, no. ***47,*** dat 1o. ***Candia Veenendaal,*** geboren te 's-Gravenhage 11 Februari 1932, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Veenendaal Ruis;*** 2o. ***Clazina van Genderen,*** geboren te Amerongen 28 Mei 1917, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Slagmolen;*** 3o. ***Johannes Prins,*** geboren te Haarlem 4 Mei 1911, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Berg;***

3. 12 Juni 1934, no. 83, dat 1o. ***Alberdina Johanna Geertruida Truijjers,*** geboren te Amsterdam 11 October 1911, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Knop***; 2o. ***Johannes Fiat,*** geboren te Paterson (Vereenigde Staten van Noord-Amerika) 5 Juni 1909, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien vaa de ***Boer Fiat;*** 3o. Willem ***Johannes Blom,*** geboren te Utrecht 24 October 1930, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Hagedoorn***; 4o. ***Johannes Hendrikus Sons,*** geboren te Eygelshoven 16 Februari 1932, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Peelen***; 5o. Cornelis ***Pieter Dreesens,*** geboren te 's-Gravenhage 4 Mei 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Wierenga.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is go e d g e von d en :

1. 12 April 1934, no. 38, aan ***Gerard Wouters,*** geboren te Soerabaja 14 Februari 1920, minderjarigen wettiglijk erkenden zoon van ***B. F. Wouters, te*** Malang, te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Woufers*** te veranderen in dien van ***Guffroy;***

2. 11 Mei 1934, no. ***27,*** aan ***Karminah,*** echtgenoote van ***Wilhelmus Isak Hitipeuw,*** gep. Europeesch sergeant le. kl. schrijver, algem. stamboeknummer 78548, te Weltevreden, te vergunnen den geslachtsnaam ***Xarminah*** aan te nemen;

3. 11 Mei 1934, no. 28, aan ***Painam,*** bij den doop genaamd ***Paulina,*** echtgenoote van ***Christiuun Hefharia,*** te Djatiroto (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Painam*** aan te nemen;

4. 19 Mei 1934, nº. 24, aan ***Frans Jozef,*** zich noemende ***F. J. van Gading,*** te Pekalongan, te vergunnen den geslachtsnaam ***van Gading*** aan te nemen;

5.22 Mei 1934, nº. 36, aan ***Erna Johannes,*** zich noemende ***Erna Adriaans,*** te Buitenzorg, te vergunnen den geslachtsnaam ***Adriaans*** aan te nemen en zich voortaan te noemen Erna ***Adriaans;***

6.22 Mei 1934, nº. 37, aan ***Anna*** en ***Jan,*** minderjarige pleegkinderen van C. ***F. Buis,*** te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam Buis aan te nemen:

7.22 Mei 1934, nº. 38, aan ***Paul Henrie,*** minderjarigen pleegzoon van de weduwe ***A. C. Strengnaerts,*** geboren ***Tijl***, te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam ***Strengnaerts*** aan te nemen;

8.22 Mei 1934, nº. 39, aan ***Rosa,*** minderjarige pleegdochter van wijlen ***J. J. Reynaert en*** zijne echtgenoote ***M. E. C. Kribben***, te Buitenzorg, te vergunnen den geslachtsnaam ***Zonneveld*** aan te nemen;

9.23 Mei 1934, nº. 40, aan ***Dora,*** minderjarige pleegdochter van ***F. Varkevisser*** en zijne echtgenoote, te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam ***Varkevisser*** aan te nemen.

N°. 9 LII[E] JAARGANG SEPTEMBER 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP . VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

REDACTEUR :

Dr. TH+ R+ VALCK LUCASSEN.

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van t en min s t e é é n 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v ó ór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den "Penning meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, Nassau-*Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne henoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de ab o nn e mentsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-led en van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Re d a c teur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad o v er d r u k ke n worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t ra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib gevat opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover verkrijgbaar, aan het Bureau van het Genootschap à f l.-. Voor c o m p l et e o u de jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk i e de ren Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst,

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versohuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on h e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Me i in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden J uni tot en met September in *Hôtel Witte* Brug te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G ra v en h a g e woonachtige leden bestaat **gelegenheid** zich te abonneeren op eene **wekelijksche port** e f en i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijkache contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het B ure a u van het Genootschap, waarheen ook alle **correspondentie,** de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Juli van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. van *J. Rosenbach,* te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarige *Alfred Proost Rosenbach,* tot het veranderen van dezen geslachtsnaam in dien van *Rosenbach;*

2. van *Gerhard Koertshuis,* te Enschede, ten behoeve van de minderjarige *Johanna Kamphuis,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Kamphuis* in dien van *Koertshuis* ;

3. van *Hendrik van Loon* en *Lammegje Schieving,* echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarigen *Johannes Schaar,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Schaar* in dien van *van Loon.*

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *Hendrik Parie,* te Bandoeng, aan zijn echtgenoote *Artikaningsih* te vergunnen den geslachtsnaam *Artikaningsih* aan te nemen ;

2. *Soewardjo,* te Bandoeng, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Praptokoesoemo* aan te nemen ;

3. *Harris Soemaäntidjaja,* te Bandoeng, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soemaämidjaja* aan te nemen;

4. *Wimpie Hermanus,* zich noemende *Wimpie Hermanus Huliselan,* te Banda Neira (Molukken), hem te vergunnen den geslachtsnaam *Hulyselan* aan te nemen;

5. *Samidjo,* te Magelang, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Mangoenwirono* aan te nemen;

6. *Geertruida Margaretha Collee,* te Semarang, haar minderjarigen pleegkinderen, bij den doop genaamd *Jan, Harry, Tientje* en *Annie,* te vergunnen den geslachtsnaam *Collee* aan te nemen ;

7. *Ir. Semawi,* zich noemende *Antonius Maximiliaan Semawi,* te Batavia-Centrum, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Semawi* aan te nemen;

8. *Hadji Amin bin Hadji Abdul Samad,* te Malang (Oost-Java), hem te vergunnen den geslachtsnaam *Samad* aan te nemem ;

9. *Coestoro Soemodipoetro,* te Djember (Oost-Java), hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soemodipoetro* aan te nemen ;

10. *Achmad bin Hadji Napis,* te Malang (Oost-Java), hem te vergunnen den geslachtsnaam *Napis* aan te nemen;

11. *Mas Djojowinoto, te* Malang (Oost-Java), hem te vergunnen den geslachtsnaam *Djojowinoto* aan te nemen;

12. *Wirio-Soenardjo,* te Soerabaja, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soenardjo* aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 4 Maart 1933, no. 29, dat *Bernard Johan Frans Meijer,* geboren te Onstwedde 29 November 1897, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Sutman Meijer* ;

2. 18 December 1933, no. 72, dat *Johannes van Riemsdijk,* geboren te Haarlem 30 Maart 19 10, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Luijten van Riemsdijk* ;

3. 19 Januari 1934, no. 59, dat 1°. *Clasina Catharina Margaretha de Goede,* geboren te Leiden 27 November 1923, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Galis* ; 2°. *August Johannes Rijkhoek,* geboren te Dordrecht 25 September 1895, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *van Houwelingen Rijkhoek;*

4. 17 Juli 1934, no. 56, dat 1°. *Antje Griffijn,* geboren te Rijswijk (Z.-H.) 17 Augustus 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Griffijn Brouwer;* 2°. *Agnes de Vries,* geboren te Rotterdam 10 Juli 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Louwen* ; 3°. *Antje Klimmert,* geboren te Amsterdam 4 September 1916, haar geslachtsnaam verandere in dien van *van* der *Graft;* 4°. *Cornelia Tameris,* geboren te Rotterdam 22 November 1924, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Noordijk Tameris* ;

5. 20 Juli 1934, no. 45, dat 1°. Gerardina *van Tooren,* geboren te Amsterdam 12 October 1917, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Bonhoff van Tooren* ; 2°. *Jan Vriesman,* geboren te Amsterdam 12 Mei 1923, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Bakker;* 3°. *Hartog Aap,* geboren te Amsterdam 2 Juni 1910, en d ens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Aak;* 4°. *Wilhelmina van Adrichem,* geboren te Leiden 22 Maart 1913, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Ketting;* 5°. *Lieffert Egbert Piest,* geboren te Steenwijk 23 October 1902, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Prest.*

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 19 Mei 1934, no. 17, aan *En Ni Tjiong,* geboren te Tandjongpoera (West-Java) 3 Maart 1922, minderjarige pleegdochter van *C. J. L. Rooseboom,* te Salatiga, te vergunnen haren geslachtsnaam *Tjiong* te veranderen in dien van *Rooseboom* ;

2. 2 Juni 1934, no. 24, aan 1°. *Jenny,* zich noemende *Jenny Laarhuis;* 2°. *Lili Maria,* zich noemende *Lili Maria van Haastert;* 3°. *Anna Maria,* zich noemende *Anna Maria Ohlenroth* ; 4°. *Clary,* zich noemende *Clary Ohlenroth;* 5°. *Francina,* zich noemende *Francina Ohlenroth* ; 6°. *Carolina,* zich noemende *Carolina Forijs:* 7°. *Genoveva,* zich noemende *Genoveva Forijs* ; 8°. *Olga,* zich noemende *Olga Forijs* ; 9°. *Sophie,* zich noemende *Sophie Forijs* ; 10°. *Mary Josephine,* zich noemende *Mary Josephine Forijs* ; 11°. Maria, zich noemende *Maria Zorge;* 12°. *Dora,* zich noemende *Dora Nützman;* 13°. *Theresia,* zich noemende *Theresia van der Meden* ; 14°. *Maria,* zich noemende *Maria van der*

Meulen; 15°. *Cato Henriette,* zich noemende *Cato Henriette Lijffman*; 16°. *Johanna,* zich noemende *Johanna Snijders; en* 17°. *Albertina,* zich noemende *Albertine Hocking,* minderjarige pupillen van het Weeshuis voor R.-K. meisjes te Padang, te vergunnen respectievelijk den geslaahtsuaam *Laarhuis, van Haasterf, Ohlenroth, Forijs, Zorge, Nützman,* van der *Meulen, Lijffman, Snijders en Hocking* aan te nemen ;

3. 6 Juni 1934, n°. 27, aan *Willem Paulus,* zich noemende *Jochem,* te Moeara-Laboeh (Sumatra's Westkust), te vergunnen den geslachtsnaam *Jochem* aan te nemen ;

4. 6 Juni 1934, n°. 28, aau *Miesje* en *Liesje,* minderjarige kinderen vau *Entih,* geboren vóór haar huwelijk met *L. Th. Elbers,* te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Elbers* aan te nemen ;

5.6 Juni 1934, n°. 29, aan *Rasjid Soetan* Namesh, te Makassar, en zijnen minderjarigen natuurlijken zoon Karim te vergunnen den geslachtsnaam *Soetan Namesh* aan te nemen ;

6.8 Juni 1934, n°. 29, aau 1°. *Johannes,* zich noemende *Johannes Draaier;* 2°. *Karel,* zich noemende *Karel van der Smitte;* 3°. *Jacob,* zich noemende *Jacob Meijer*; 4°. *Carel,* zich noemende *Carel Dijkhoff,* allen te Magelang, te vergunnen respectievelijk den geslachtsnaam *Draaier, van der Smitte, Meijer* en *Dijkhoff* aan te nemeu ;

7.16 Juni 1934, n°. 27. aan *Edward,* minderjarigen pleegzoou van *F. R. G. L. Heijnneman,* te Cheribon, te vergunnen den geslachtsnaam *Heijnneman* aan te nemen;

8. 16 Juni 1934, n°. 28, aau *Jozef,* Josephine, *Emelien, Eddy* en *Elsje,* minderjarige pleegkinderen van *A. van Koppenhagen,* te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam van *Koppenhugen* aan te nemen;

9. 16 Juni 1934, n°. 29, aau *Jacobus Nicolaas Hendrik,* minderjarigen pleegzoon van J. N. *H. Edcius,* te Tjimahi, te vergunnen den geslachtsnaam *Edcius* aan te nemen ;

10. 19 Juni 1934, n°. 28, aan *Roepiah,* bij den doop genaamd *Theodora* Maria *Elisabeth,* te Blimbing-Malang, te vergunnen den geslachtsnaam *Kok* aan te nemen ;

11.19 Juni 1934, n°. 29, aan *Hok Kim Tjoe,* echtgenoote van *Toelaik Keti,* Timoreesch infanterist 1e kl., algem. stamb. n°. 1712, te Magelang, te gunnen den geslachtsnaam *Graafstal* aan te nemen;

12.20 Juni 1934, n°. 29, aan *Mahamad Joenoes* alias *Hadji Abdoel Chalik,* te Padang-Sidenpoean (Tapanoeli) te vergunnen den geslachtsnaam Joenoes aan te nemen;

13.20 Juni 1934, n°. 30, aan *Mesagoes Abdoelhamid,* te Martapoera-Palembang, te vergunnen den geslachtsnaam *Abdoelhamid* aan te nemen;

14. 21 Juni 1934, n°. 29, aan *Hadji Alibin Hadji Hasan,* te Amoentai (Zuider- en Oosteratd. van Borneo), te vergunnen den geslachtsnaam *Binhassan* aan te nemen;

15.22 Juni 1934, n°. 29, aan *Erna Agnes,* minderjarige pleegdochter van *W. H. Lettinga en* zijne echtgenoote *Tjih,* te Langsa (Atjeh en Onderhoorigheden) te vergunnen den geslachtsnaam *Lettinga* aan te nemen;

16.22 Juni 1934, n°. 30, aan **Karel** *Hendrik,* zich noemende *Karel Hendrik Matthijs,* te Kedewan (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Matthijs* aan te nemen;

17.22 Juni 1934, n°. 31, aan *Wilhelmina* Maria, minderjarige pleegdochter van *D. Beaudoux,* te Tjimahi, te vergunnen den geslachtsnaam *Beaudoux* aan te nemen;

18. 22 Juni 1934, n°. 32, aan *Theodorus Willem* en *Willy,* minderjarige pleegkinderen van *Ch. F. Leidelmeijer,* te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Leidelmeijer* aan te nemen;

19.22 Juni 1934, n°. 33, aan *Kiagoes Hadji Abdulrachman,* te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam *Abdulrachman* aan te nemen;

20.22 Juni 1934, n°. 34, aan *Hadji Abdoel Hamid,* te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Abdulhamid* aan te nemen;

21.22 Juni 1934, n°. 35, aan *Abdul Soekoer Arsad,* te Saudarang Agoenp (Benkoelen), te vergunnen den geslachtsnaam *Arsad* aan te nemen.

Nº. 10 LIIE JAARGANG OCTOBER 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE,

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

REDACTEUR :

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN.

Huize Sparrenbeide, Driebergen+

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordraoht van ten min s t e één 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne henoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalinqen gelden m.m. voor de ab o nnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Red a cteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad o v er d ruk ke n worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. fl.-, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (lö blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t ra - nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het, gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootaahap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versohuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on beantwoord terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maaud, des n.m. ten 49 ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met S ep t e m b e r in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat* 21 te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G ra v en h a g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wek el ijk s c h e port e f eui 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant zijn** in den loop der maand Augustus van het jaar 1934 geen hier te 1 a nd e gedane v er z o e k e nom naamsverandering gepubliceerd.

Aan **den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *Johan,* zich noemende Johan van *Hemert,* te Padaog, hem en zijn minderjarig natuurlijk kind ***Renée*** te vergunnen den geslachtsnaam van ***Hemert*** aan te nemen;
2. ***Mohamad Supiei,*** te Tandjcngkarang, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Sapiei* aan te nemen;
3. ***P. L. Sassen,*** weduwe van ***A. L. A. Gleichmann,*** te Malang, aan haar minderjarigen pleegzoon ***Paul*** te vergunnen den geslachtsnaam *Glijgman* aan te nemen;
4. ***Abdullatip Bin Mohammad Amin,*** te Palembang, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Abdullatipamin* aan te nemen ;
5. *Iman Soemadji* ***Koesoemosoediro.*** te Jogjakarta, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Koesoemosoediro*** aan te nemen ;
6. Oei *Tiong* ***Hien (Hein),*** te Poerworedjo, aan zijn echtgenoote *Soeratmi* te vergunoen den geslachtsnaam *Walde* aan te nemen;
7. Weduwe *J.* P. *Witjes,* geboren ***Stok,*** te Soerabaja, aan haar minderjarigen pleegzoon ***Charles,*** zich noemende ***Charles Stok,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Stok*** aan te nemen;
8. ***H. A. W. Burger*** en zijn echtgenoote M. ***Debers,*** te Meester-Cornelis, aan hun minderjarigen pleegzoon ***Willem*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Debers Burger*** aan te nemen;
9. ***E. Jongeneelen*** en zijn echtgenoote ***Cathariena Patimah,*** te Salatiga, aan hun minderjarigen pleegzoon *Marques* te vergunnen den geslachtsnaam ***Jongeneelen*** aan te nemen;
10. *Abdulkahar,* ook geheeten ***Soepangat,*** te Pasirian, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Pietersen*** aan te nemen;
11. ***H. Lantzius,*** te Jogjakarta, aan zijn minderjarigen pleegzoon *Soekandar* ***te*** vergunnen den geslachtsnaam ***Lantzius*** aan te nemen ;
12. ***Tamboh*** *Soejadie,* te Tandjongkarang, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soejadie* aan te nemen ;
13. *H.* G. ***H. van Maenen,*** te Padang, aan zijn tninderjarigen pleegzoon ***Willem Hermanus*** te vergunnen den geslachtsnaam van *Maenen* aan te nemen ;
14. ***Saridin Hardjosepoetro,*** te Jogjakarta, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Hardjosepoetro*** aan te nemen;
15. ***Anton Frederik,*** zich noemende ***Anton Frederik Tret,*** te Bandoeng, hem en zijn minderjarigen natuurlijken kinderen ***Marie Ninning*** en ***Johanna*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Tret*** aan te nemen:
16. ***Rachmadi Wignjodipoero,*** te Soerabaja, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Wignjodipoero*** aan te nemen ;
17. ***Koenraad,*** zich noemende ***Koenraad Jellema,*** te Cheribon, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Jellema*** aan te nemen ;
18. ***Mr. M. C. A. ten Doesschate,*** te Banjoemas, aan zijn minderjarige pleegdochter ***Anne Jacoba*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Jansen*** aan te nemen.

Aan den **Gouverneur van Curaçao** heeft v er z o c h t :

Maria Magdalena Mahoe, wonende in Curaçao, tijdelijk verblijf houdende in Nederland, haar te vergunnen haar geslachtsnaam ***Mahoe*** te veranderen in dien van ***Boom.***

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 3 Maart 1934, no. 52, dat ***Audrey Muriel Robson,*** geboren te Londen 8 December 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Robson van Crevel*** ;
2. 11 Augustus 1934, no. 150, dat 1°. ***Bob Smit,*** geboren te Wormerveer 10 Januari 1931, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Schenk Smit***; 2°. ***Zwaantje Petronella Steenbakker,*** geboren te Leiden 3 Maart 1918, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Koot Steenbakker;*** 3°. ***Lamberta Dooren,*** geboren te Utrecht 6 April 1932, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***de Vroome;*** 4°. ***Johannes Debeus,*** geboren te 's-Gravenhage 16 November 1931, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Meijer***; 5°. ***Lilian Annie Herbschteb,*** geboren te Amsterdam 8 Januari 1911, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Knol.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is g o e d g e v o n d e n :

1. 30 Juni 1934, no. 31, aan ***Hadji Aloewiratman,*** te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam *Aloewiratman* aan te nemen;
2. 2 Juli 1934, no. 15, aan ***Johanna Toetie,*** minderjarige pleegdochter van ***P. A. Rijken,*** te Uatavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam ***Rijken*** aan te nemen;
3. 2 Juli 1934, no. 16, aan *Ulrich,* natuurlijk kind van den schoonvader van ***A. H. Metselaar,*** te Kadipaten (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Lijtsman*** aan te nemen ;
4. 2 Juli 1934, no. 17, aan ***Jacob,*** zich noemende ***Jacob Celosse,*** te Magelang, te vergunnen den geslachtsnaam *Celosser* aan te nemen ;
5. 9 Juli 1934, no. 30, aan ***Johannes,*** minderjarigen pleegzoon van ***M. Padmos,*** te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam *Padmos* aan te nemen;
6. 18 Juli 1934, no. 32, aan ***Jan Willem.*** te Sawah-Loento en laatstelijk te Padang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Hors*** aan te nemen;
7. 20 Juli 1934, no. 32, aan *Asmail (Ismail),* te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam *Mailmoesa* aan te nemen.

N°. 11 LII[E] JAARGANG NOVEMBER 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR **GESLACHT- EN** WAPENKUNDE.

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

REDACTEUR:
Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN.
Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche con trib utie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensfeinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op do hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de a b o nnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den R ed a cteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f l.-, f 2.—, f 3.-, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t ra-numm ers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad,

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor **complete** oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 6 te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk iedere n Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.60 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versehuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e an t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der maand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-G r a v en h a g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneer& op eene wekelij ksuhe p o r t e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het G e n o o t s c h a p, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand September van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van Simon ***Poppen,*** landarbeider te Wildervank, als voogd over den minderjarigen ***Frits Arend Beer,*** tot verandering van diens geslachtsnaam *Beer* in dien van ***Beer Poppen***;
2. van ***Willem Lambertus Bakker*** en ***Geessina Petronella Rappange,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Annie Brouwer,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Brouwer*** in dien van ***Bakker;***
3. van ***Johannes Cornelis van Nunen*** en ***Anna Maria Homan,*** echtelieden, te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige ***Elizabeth Franke,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Franke*** in dien van ***van Nunen***;
4. van ***Wilhelmus de Jong*** en ***Marie Elisabeth Titschkuss,*** echtelieden, te Haarlem, tot het veranderen van den geslachtsnaam van hun pleegkind ***Johannes Pleyte*** in dien van ***de Jong;***
5. van ***Arie Meesters,*** ten behoeve van de minderjarige ***Sientje Griefje Tot,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Tot*** in dien van ***Meesters;***
6. van ***Paul Josef Dambitsch,*** koopman, te Amsterdam, zoo voor zich als voor zijn minderjarige wettige nakomelingen, tot het veranderen van den geslachtsnaam *Dambitsch* in dien van ***Danby;***
7. van ***Hendrika de Vries,*** weduwe van ***Pieter de Beer,*** te Zwaagwesteinde gem. Dantumadeel, ten behoeve van de minderjarige ***Margaretha van Aalst,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***van Aalst*** in dien van de ***Beer:***
8. van ***Jan Sul,*** te Edam, ten behoeve van de minderjarige ***Bernardus Antonius Ruyling,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Ruyling*** in dien van Sul;
9. van ***Susanna Adriana Platvoet,*** ongehuwd, te Amsterdam, tot het veranderen van haar geslachtsnaam ***Platvoet*** in dien van ***Kleeton.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Ir. W. A. Terwogt,*** te Semarang, aan zijn minderjarige pleegdochter ***Hermien Keittenbeld,*** geboren te Medan 18 Maart 1930, te vergunnen haar geslachtsnaam *Keittenbeld* te veranderen in dien van ***Terwogt;***
2. ***Aminah,*** weduwe van ***Hadji Mohamad Iskandar,*** te Soerabaja, goed te keuren, dat door wijlen haar echtgenoot den geslachtsnaam *Iskandar* is aangenomen;
3. ***Rika,*** zich noemende ***Rika Rijs,*** te Malang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Rijs*** aan te nemen;
4. ***Amanda,*** zich noemende ***Amanda Teler,*** te Meester-Cornelis, te vergunnen den geslachtsnaam Teler aan te nemen;
5. ***Hermanus Eliza Sahertian,*** te Semarang, aan zijne echtgenoote ***Pieternela,*** zich noemende *Pieternela Anie,* te vergunnen den geslachtsnaam ***Anie*** aan te nemen;
6. ***J. M. Savelkoul*** en zijn echtgenoote *Sanem,* te Jogjakarta, aan hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Johanna Martina Christina,*** te vergunnen den geslachtsnaam *Savelkoul* aan te nemen;
7. ***L. B. Rogge*** en zijn echtgenoote ***B. M. Schmidt,*** te Oengaran (Midden-Java), aan hun minderjarige pleegkinderen, bij den doop genaamd *Corrie* en *Olga,* te vergunnen den geslachtsnaam ***Rogge*** aan te nemen ;
8. ***Mas Pandji Hardjowardojo,*** te Soerakarta, hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Hardjowardojo*** aan te nemen;
9. ***Maria Magdalena,*** te Buitenzorg, haar te vergunnen den geslachtsnaam ***Suuerbier*** aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is to e g e s t e m d:

11 April 1934, no. 88, dat ***Wilhelmina Maria Margaretha Baars,*** geboren te Haarlem 15 October 1920, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Goebertus.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is g o e d g e v o n d en :

1. 22 Juni 1934, no. 12, aan ***John Xavier Zimmerman*** en ***Dirk Zimmerman,*** geboren onderscheidenlijk te Malang *17* Mei 1924 en te Tjaroeban 8 September 1925, pleegkinderen van ***F. L. Brenkman,*** te Djember, te vergunnen hun geslachtsnaam *Zimmerman* te veranderen in dien van ***Brenknaan*** ;
2. *6* Augustus 1934, no. 32, aan ***Hadji Soepi-ie,*** te Kepandjen (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Amin*** aan te nemen;
3. 6 Augustus J934, no. 33, aan ***Mas Djoehro*** Sasmita, te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam *Sasmita* aan te nemen ;
4. 6 Augustus J934, no. 34, aan ***Pramoekoesoemo,*** te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam ***Pramoekoesoemo*** aan te nemen ;
5. 6 Augustus 1934, no. 3.6, aan ***Kemas Moehada bin Kemas Abdullah,*** te Pedamaran (Palembang) te vergunnen den geslachtsnaam *Abdullah* aan te nemen;
6. *6* Augustus 1934, no. 36, aan ***Raden Djoehri Somawinata,*** te Soekamiskin (West- Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Somawinata* aan te nemen;
7. 9 Augustus 1934, no. 32, aan *Wati,* echtgenoote van ***Theodorus Sundah,*** te Jogjakarta, te vergunnen den geslachtsnaam ***Kartodipo*** aan te nemen;
8. 11 Augustus 1934, no. 24, aan ***Rolt Soetopo,*** 1e. luitenant der Infanterie van het Kon. Ned. Ind. Leger, te Tjimahi (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Soetopo*** aan te nemen.

Bij **beschikking van den Gouverneur van Curaçao** d.d. 17 Juli 1934, no. 861, is goedgevonden aan ***Antoon Marinus Bos,*** aldaar, te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Bos*** te veranderen in dien van ***Bos van Doorneveld.***

N°. 12 LIIE JAARGANG DECEMBER 1934

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE+

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

REDACTEUR:
Dr. TH+ R. VALCK LUCASSEN.
Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten min s t e één 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche con trib ut ie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting v 6 ór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage).*

Na 1 Maar't zal over de verschuldigde contributie met, verhooging van iuningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beeindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de ab o nn ementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-led en van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Red a cteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het, Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (lö blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t r a -nu m m er s van het, Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen a f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor c o m p l e t e on d e j a ar ga n gen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst,

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand b l ad te doen, wanneer de inlichtingendienst, geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. te u 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met, Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden J u n i tot en met S e p t e m b e r in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Wanneer de eerste Maandag der mgand op een erkenden Christelijken feestdag valt, heeft de bijeenkomst eene week later Plaats.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-G r a v en ha g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene we k e l ij k s c h e portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand October van het jaar 1934 gepubliceerd de navolgende hier te laude gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *Alida Maria Elisabeth Dekker* en *Lucas Renes*, echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige *Johanna Gijsbertha Dekker*, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Dekker* in dien van *Renes*;

2. van *Teunis Post*, winkelier te Urk, echtgenoot van *Frederika van Veen*, ten behoeve van *Jan Hakvoort*, *22* Maart 1913 te Urk geboren uit voornoemde *Frederika van Veen*, destijds echtgenoote van *Jelle Hakvoort*, tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Hakvoort* in dien van *Post*;

3. van *Marfen Visser en Makke Onderstein*, echtelieden, te Leeuwarden, ten behoeve van den minderjarige *Johannes Hoekstra*, tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Hoekstra* in dien van *Visser*;

4. van *Hendricus Jacobus van Egeren* en *Wilhelmina Leibbrand*, echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van hun pupil *Robert Carsjens*, tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Carsjens* in dien van *van Egeren*;

5. van *Franciscus Johannes de Does*, te Leiden, als voogd over *Ria Johanna van Otterdijk*, geboren te Leiden 9 Mei *193 1, tot* het veranderen van dezer geslachtsnaam van *Otterdijk* in dien van de *Does*;

6. van *Homme de Graaf*, betonwerker, en *Johanna Geziena Oosterveld*, echtelieden, te Groningen, als voogd en toeziende voogdes over de minderjarige *Harmanna Helena Vegter*, *tot* het veranderen van dezer geslachtsnaam *Vegter* in dien van de *Graaf*;

7. van *Hielfje Ypma* en *Cornelia Hoeben*, echtelieden, te Wijtgaard, gemeente Leeuwarderadeel ten behoeve van de minderjarige *Maria Brigitta Bosma*, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Bosma* in dien van *Ypma*;

8. van *Richard Albert Lievaart*, te Heemstede, zijn geslachtsnaam *Lievaart* te mogen veranderen in dien van *Arnken*;

9. van *Deodorus Belt*, als voogd over den minderjarige *Antonius Gallé*, te Gouda, tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Gallé* in dien van *Belt*;

10. van *Trijntje Gravendijk* en *Jan Salm*, echtelieden, te Avenhorn, ten behoeve van de miaderjaripe Maria *Gravendijk*, tot het veranderen dezer geslachtsnaam *Gravendijk* in dien van *Salm*.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *Soetjipto Hardjokoesoemo*, te Bandoeng, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Hardjokoesoemo* aan te nemen;

2. *Mas Soedajat Moeljohardjo* te Adiwerna (Midden-Java), hem te vergunnen den geslachtsnaam *Moeljohardjo* aan te nemen;

3. *George*, zich noemènde George *Dregalsky*, te Semarang, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Dregalsky* aan te nemen;

4. *Cornelis Tan*, te Magelang, hem te vergunnen zich voortaan te noemen *Cornelis Tan Moreau*;

5. *F. Hoogtander*, te Meester-Cornelis, zijn minderjarige pleegkind, bij den doop genaamd *Frederik Tromis*, te vergunnen den geslachtsnaam *Hooglander* aan te nemen;

6. *Amar Martadiredja*, te Bandoeng, hem te vergunnen den geslachtsnaam *Martadiredja* aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1.11 April 1934, no. 88, dat 1° *Alberta Maria Friederike Herzog*, geboren te Aken (Pruisen) 19 Mei 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van de *Groot Herzog*; 2° *Willem Carel Lohman*, geboren te Groningen 8 Juli 1861, en diens minderjarige wettige nakomelingen, *Johanna Lohman*, geboren te Zwolle 12 Februari 1903, en *Louis Bothenius Lohman*, geboren te Zwolle 21 October 1907, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Bothenius Lohman*;

2.6 September 1934, no. 26, dat 1° de pupil *Paulina*, geboren te Soerakarta (Java) 12 Juli 1915, den geslachtsnaam aanneme van *Siebke*; 2° de pupil *Augusta*, geboren te Soerakarta (Java) 25 Augustus 1916, den geslachtsnaam aanneme van *Siebke*; 3°. *Hendrika Kruijt*, geboren te Heiloo 10 Juni 1932, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Kruijt Bishoff*; 4° *Hemke Kuiper*, geboren te Meeden 30 November 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Mansier*; 5° *Anna Hofsfra*, geboren te Tijnje, gem. Opsterland, 28 Januari 1924, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Teijema*;

3.17 September 1934, no. 49, dat 1° *Adrianus Klaassen*, geboren te Utrecht 5 Augustus 1931, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Klaassen Hendrikse*; 2° *Barbera Maas*, geboren te Amsterdam 7 Mei 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van *van Wezep*; 3° *Kathleen Margaret Buckle*, geboren te Isleworth (Engeland) 17 September 1931, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Buckle Nottelman*.

4.8 October 1934, no. 53, dat 1° *Gerardina Johanna Post*, geboren te Rotterdam 16 October 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Gruteke*; 2° *Albertus van der Wees*, geboren te Leiden 28 Juli 1917, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Molenaar*; 3° *Willem Jacobus van den Berg*, geboren te Utrecht 28 December 1914, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Vonck*; 4° *Cornelis Pieter van Leeuwen*, geboren te Heerlen 10 Februari 1921, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Blok*; en 5° *Johan Hendrik Eenschoten*, geboren te Amsterdam 10 Juni 1911, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van *van den Dolder*.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is gedaan:

1.28 Augustus 1934, no. 28, aan *Hadji Achmad bin Hadji Dahelam*, te Tebing Gerinting (Palembang) te vergunnen den geslachtsnaam *Dahelam* aan te nemen;

2.29 Augustus 1934, nº. 9, aan ***Hugo Moriz Jansen,*** geboren te Batavia 2 Augustus 1929, minderjarigen pleegzoon van thans wijlen ***G. M. Scherer,*** te vergunnen zich voortaan te noemen ***Hugo Moriz Scherer Jansen;***

8.29 Augustus 1934, nº. 27, aan ***Ferdinand,*** zich noemende ***Ferdinand Abraham Rogi,*** en zijne minderjarige wettig lijk erkende dochters ***Elly*** en ***Emmy,*** te Tjibadak (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Abraham Rogi*** aan te nemen;

4.29 Augustus 1934, nº. 28, aan ***Annie en Mientje,*** minderjarige natuurlijke kinderen van A. ***A. Juch, te*** Soekoredjo-Kendal (Midden-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Lammers*** aan te nemen;

5. 29 Augustus 1934, nº. 29, aan ***Frans Arie Kirsch,*** geboren te Semarang 27 Januari 1930, minderjarigen pleegzoon van ***B. L. wan Leeuwe*** en zijne echtgenoote ***A.*** vaa der ***Linden,*** te Semarang, te vergunnen zioh voortaan te noemen ***Frans Arie van Leeuwe Kirsch;***

6.30 Augustus 1934, nº. 32, aan ***Mas Marnadi Kartodikromo,*** te Bendjaran (Midden-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Kartodikromo*** aan te nemen;

7. 1 September 1934, nº. 13, aan ***Robbert,*** minderjarigen pleegzoon van ***W. E. Kleian,*** te Tjilatjap (Midden-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Kleian*** aan te nemen;

8.1 September 1934, nº. 14, aan ***Las,*** minderjarige pleegdochter van vrouwe ***W. H. Herman,*** te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam ***Jansen*** aan te nemen;

9.1 September 1934, nº. 15, aan ***Frederika,*** minderjarige pleegdochter van ***F. H Pedersen,*** te Huitenzorg, te vergunnen den geslachtsnaam ***Pedersen aan*** te nemen;

10.3 September 1934, nº. 26, aan a. ***Jan Ferdinand,*** zich noemende ***J. F. de Spaey***; ***b. Clara Louise,*** zich noemende C. ***L. de Spaey***; ***c. Pieter Cornelis,*** zich noemende ***P. C. íle*** Spaey; ***d. Johan,*** zich noemende ***J.*** de Graal, e. ***Willem,*** zich noemende ***Willem de Graal, en f. Pauline,*** zich noemende ***P. Flohr,*** minderjarige pupillen van de Stichting „Het Leo Comité," te Semarang, te vergunnen onderscheidenlijk de geslachtsnamen ***de Spaey,*** de ***Graal en Flohr*** aan te nemen;

ll. 3 September 1934, nº. 27, aan ***Suzanna,*** minderjarige pleegdochter van ***G. H. Florentinus,*** te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam ***Florentijn*** aan te nemen;

12.3 September 1934, nº. 28, aan ***Sophia,*** minderjarige natuurlijke kleindochter van ***F. L. J. Brenkman,*** te Djember (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Brenkman*** aan te nemen;

13. 3 September 1934, nº. 29, aan ***Jan,*** zich noemende ***Jan Barendsen,*** te Bangkinang (Sumatra's Westkust), te vergunnen den geslachtsnaam ***Barendsen*** aan te nemen;

14.3 September 1934, nº. 30, aan ***Karimah,*** echtgenoote van ***Jacob Tulalessi,*** te Madioen (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Karimah*** aan te nemen;

15.3 September 1934, nº. 31, aan ***Saleman,*** te Tjimahi (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam Salomo aan te nemen;

16.16. September 1934, nº. 23, aan ***Hanna Wagijem,*** echtgeuoote van ***Markus Jacobis,*** te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Radam*** aan te nemen;

17. 27 September 1934, nº. 26, aan ***Dotty Wilhelmina,*** te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam ***Koesman*** aan te nemen;

18.27 September 1934, nº. 27, aan ***Kiagoes Abdoelrachim,*** te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam ***Abdoelrachim*** aan te nemen.